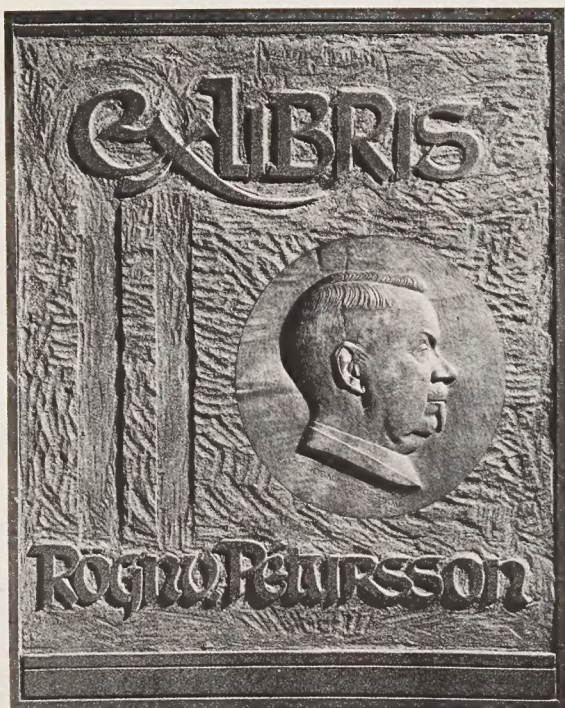
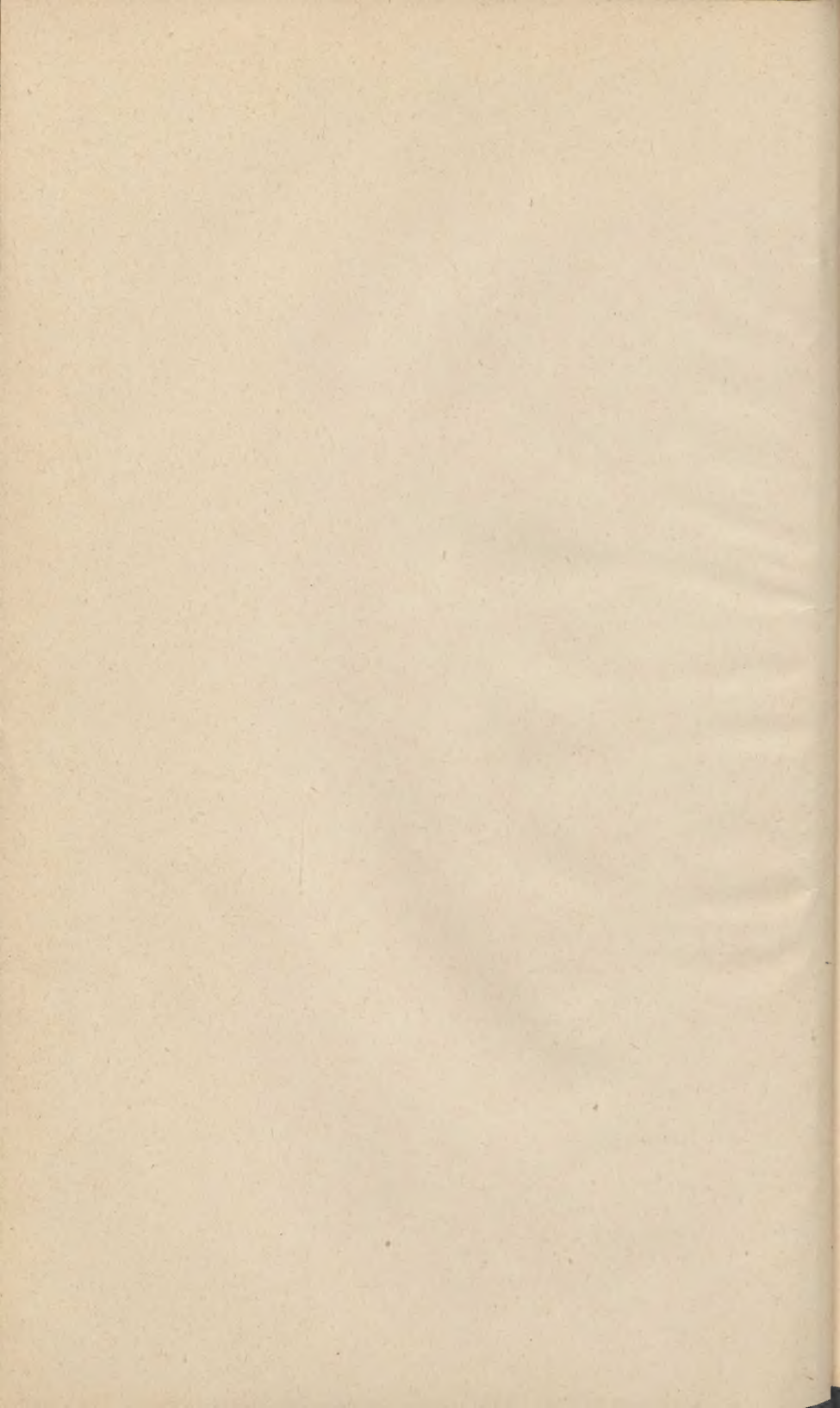

Gjöf frá frú Hólmfríði Pétursson
Winnipeg, Canada 1971

ÞÚSUND OG EIN NÓTT.

ARABISKAR SÖGUR.

Dínarsade og Scheherasade.

I. BINDI.

KAUPMANNAHÖFN.

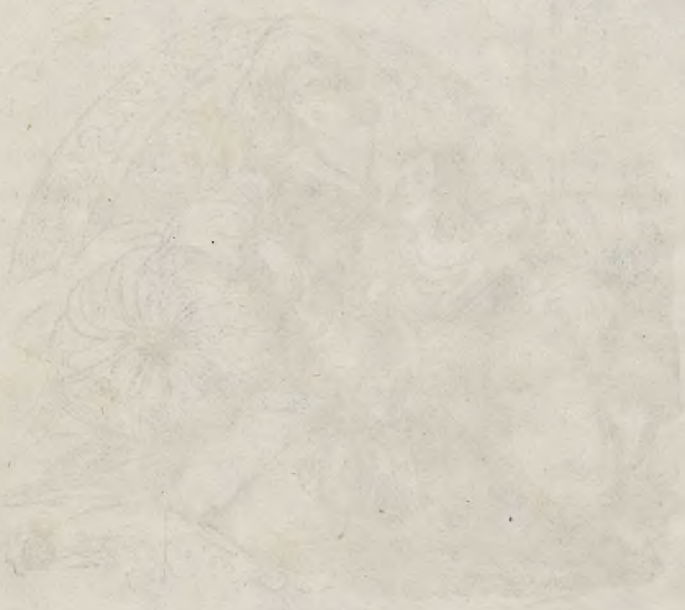
ÚTGEFANDI PÁLL SVEINSSON.

PRENTUÐ HJÁ S. L. MÖLLER.

1857.

BUSCHUNG EIN NOTT

LEHRBACH SEITE

LEHRBACH SEITE

I. BILD

KOLLEKTION

LEHRBACH SEITE

LEHRBACH SEITE

1871

FORMÁLI.

Til þess að skilja þúsund og eina nótt rjett, verður að gæta þess, hvaðan hún er upprunnin og á hverjum tíma. Hún heyrir til hins mahómedanska skáldskapar, sem blómgvaðist einkum hjá Aröbum og Persum, (en miklu síður hjá Tyrkjum), mest frá tímum Mahómets (f. 570, † 632) og frammá 13 öld. Er kveðskapur þessi næsta auðugur af hugmyndum og samlíkingum, en þó gera menn meira orð á því, heldur enn í raun og veru er. Því sömu samlíkingarnar koma fyrir aptur og aptur, líkt og kenningarnar í hinum forna kveðskap vorum.*) Mikið í skáldskap Araba og Persa er skírt og djúpt hugsað, og því nær allur er hann fræðandi (didaktisk). Af skáldaverkum Araba frá tímum Mahómets er merkastur Kóraninn, trúarbók átrúenda hans, full af skáldlegu fjöri og andagípt. Montenebbi var mikið skáld og orkti um hernað (f. 915, † 965) og Hairiri er eitt hið hagorðasta skáld, sem verið hefir (f. 1054, † 1121). En þessari gullöld skáldskapar vísindanna lýkur með þúsund og einni nótt, að því leyti sem hún var síðast færð í letur einsog hún er nú. Mahómet hafði að sönnu í kóraninum bannað að segja æfintíri, því hann hjelt að þau mundu spilla eingyðistrúnni, má af því sjá að Aröbum hefir þá þegar þókt gaman að þeim, enda hefir bann Mahómets orðið til lítils. Meðan þeir voru að brjóta undir

*) Þannig minnst persnesk og arabisk skáld valla nokkurntíma á kvennlega fegurð, svo að þau nefni ekki næturgala um leið, eður einhvern gimstein. Andlitinu er ætíð líkt við tungl, eða við daginn og er þá hárinu líkt við nóttina.

sig lönd með herskildi, hefir mikið af sögum þessum myndast, og margar þeirra sverja sig í ættina til þjóða þeirra, sem þeir áttu í stríði við.

Það er eptirtektavert, að líkir söguflokkar hafa myndast hjá öðrum þjóðum þegar skáldskapur þeirra hafði lifað sitt fegursta. Þannig varð til hjá Indverjum sögu bókin Vrithakatha og ein hjá Kínverjum, sem Kinkuhikhuen heitir, og Metamorphoses Ovidiusar hjá Rómverjum. Hinum beztu dæmisögum, æfintírum, ferðasögum og ástasögum var safnað í **þúsund og eina nótt** (á arabíska tungu heitir hún **Elf Leila** eða **El Kharafa**). Bera sögurnar það sjálfar með sjer, að þær eru víða upprunnar, bæði í Persíu, Kínalandi, Indlandi, Sýrlandi, Grikklandi og Egyptalandi, og nærri því hver þjóð í Austurálfa heims hefir lagt sitt til og kemur þar fram með sjerstaklegu þjóðerni og einkennilegum siðum. Hvert að nokkur einn rithöfundur hafi samið **þúsund og eina nótt** er ómögulegt að vita. Að visu er getið um einn persneskan mann sem Rasti hjet, og átti hann að hafa safnað sögunum saman fyrstur manna. En þá hjet bókin: þúsund nætur, og voru sögurnar sagðar konungi einum í Austurpersíu, en Scheherasade sagði þær ekki, heldur Dínarsade fóstura hennar. Hinn arabíski sagnaritari Messúdi († 957) nefnir **Elf Leila** meðal nafnfrægra persneskra bóka, sem snúið hafi verið á arabíska tungu. Þar að auki nefnir hann Bók vezíranna og Ferðir Sindbaðs, en það finnst nú hvorttveggja í þúsund og einni nótt. En líklega hafa þessar sögur, sem komnar eru til Araba á ýmsum öldum, og frá ýmsum þjóðum, gengið mann frá manni þangaðtil **Elf Leila** var samin. Mun það, eptir því sem næst verður komist, hafa verið gert á Egyptalandi á ofanverðri þrettánda öld, þegar Mamelúkar sátu að völdum, því að á hirð þeirra var mikill munaðar og gleði bragur, líkt og kemur fyrir í **þúsund og einni nótt**. Og hefir hjer farið einsog opt verður um sögusagnir, að þær ganga kynslóð frá kynslóð þangaðtil einhver, sem gæddur er skáldskapargáfu skapar úr þeim heild og gefur þeim það snið, sem þær hafa ávallt síðan meðal komandi manna.

Allt í þúsund og einni nótt er miðað við vizkuna, einsog hið æzta afl í heiminum, og er sú aðferð opt viðhöfð, sem Austur-álfu þjóðum er töm, að sanna einhvern málshátt eða lífsreglu með því að segja sögu, sem getur heimfærst til þeirra og eru opt um leið tilfærðir staðir úr kóraninum. Alstaðar kemur fram hatur á harðstjórn og kúgun, á ranglæti dómaramanna og hræsni múnkanna, en hinsvegar lýsir sjer virðing fyrir iðjusemi, skírlífi, þarsem talað er um ástir, og einlæg lotning fyrir dygðinni. Hefir því þúsund og ein nótt, ætið, meðal allra þjóða og stjetta, verið álitin ágæt og lærdómsrik bók fyrir unga og gamla. Margir kunna að vísu að snúa huganum til hins holdlega og munaðarlega, því hún er full af lýsingum á heimslegum fögnuði, glæsi- legum höllum og inndælum aldingörðum, ljómandi auðæfum, tælendi dansmeyum og söngdísu, og hinu dáðlausa ástarlífi hinna austurlenzku konunga. En frá öllu þessu er sagt með svo saklausri einfeldni, að engin óspilt tilfinning getur hneyxlast á því. Eins kann sumum að hætta við, að taka einungis eptir hinu óstjórnlega í ímynduninni, þarsem ræðir um risa, anda og ýmsar stórkostlegar hugsmíðar, sem eiga skylt við hið indverska hugmyndalíf og jafnvel hina fornu trú forfeðra vorra. Særingar, álögur, galdramenn, og óumflýanleg forlög koma þar fyrir einsog í frásögum vorum, og hver getur lesið um hinar stórkostlegu sjón- hverfingar svo, að honum detti ekki í hug ferð þórs til Utgarða- Loka? En hið kynlega og töfralega ræður aldrei svo miklu, að hin andlega þýðing komi ekki fullkomlega í ljós, og hver sem les með athygli getur ekki mist sjónar á hinni siðferðislegu stefnu, sem er hin sanna sál og líf frásagna þessara.

Þegar sögur þessar mynduðust var berserksgangurinn farinn af átrúendum Mahómets og komin mannúð og menntun í stað harðfengi og grimdar, því er þar mest lofað: mildi, rjettlæti og göfuglyndi. Í þessu eru þeir Kalífinn Harún Al Raschíd, og Salómon konungur andanna, teknir til fyrirmyndar. Í forlögum mannanna, svo flókin sem þau virðast vera og full af mótsögnum, lýsir sjer jafnan stjórn guðs, með rjettlæti og miskunsemi; en hið

arabíska þjóðerni kemur fram í því, hvað lífs þekkingu og skynsamlegri lífsnautn er þar haldið fram. **Þúsund og ein nótt** lýsir heimslífi þeirra einsog Kóraninn lýsir trúarlífi þeirra. Frásagan er skír, einföld og lifandi, og sögunum aðdánlega niður skipað; þær eru einsog marglitar perlur, sem dregnar eru uppá mjóan þráð. Sögunum er svo skipt, að þær hætta í hvert skipti, þarsem forvitni lesendans er mest, svo hann hlýtur að halda áfram einsog sá, sem villist inni inndælan skóg og fær ekki af sjer að snúa aptur, heldur gengur áfram í unaðssamri leiðslu. Imyndunin leikur sjer þar einsog barn, jafnt að hinu ógurlegasta, sem hinu inndælasta, og sökkvir sjer í djúp sinnar eigin auðlegðar, en alvara vizkunnar og reynslunnar er annarsvegar og bendir á hverfuleik og fallveldi lífsins, og sýnir ætíð, hvernig hið góða sigrast á öllu, og hið illa á sjálfu sjer.

ÞÚSUND OG EIN NÓTT.

I nafni guðs ens miskunsama, líknarfulla. Dýrð sje guði, konunginum, gjafaranum góðra hluta, skapara heimsins, sem upp reist hefir himininn án stöða og breitt út jörðina sem ábreiðu. Friður og blessun sje með heilsuboðanum, vorum drottni og herra Mahómet og þeim, sem hans eru; blessun og friður æ og æfinlega, allt til efsta dags.

Að svo mæltu víkjum vjer til efnisins. Æfi fyrri kynslóða er fróðleg fyrir seinni menn, og ber manningum að taka eptir merkilegum forlögum annara, og hafa sjer til eptirdæmis eða viðvörunnar. Skal hann hyggja að sögu hinna fyrri þjóða og því, sem drifið hefir á daga þeirra, og vera af hjarta lítilátur. Lofaður sje algjörleiki þess, sem svo hefir stýrt sögu fyrri tíða og manna, að hún er orðin hinum seinni til fróðleiks. Þess konar eru líka frásagnirnar og hin kynlegu æfintýri í þúsund og einni nótt.

Það er segin saga (en einn guð er alvitur, alvís, almáttugur og algóður), að einusinni hafi í fyrndinni verið konungur yfir Indlandi og Kína, hafði hann fjölda hermanna og varðmanna, þegna og þjóna. Þókti hann umfram alla konunga á sinni öld, eg var af ætt Sassaníða, þeirra er í fornöld rjeðu yfir Persú; hann átti tvo sonu, var annar fullordinn, en hinn unglingur. Voru báðir kongssynir riddaralegir, og þó einkum hinn eldri er Schahrjar hjet, og ersa átti ríki að konungi liðnum. Hann stýrði ríki sínu svo rjettvíslega, að allir þegnar hans unnu honum hugástum. Yngri bróðirinn Schahsenan átti ekkert tilkall til nokkurs hluta af ríkinu, eptir því sem lög voru til, og varð hann því að vera metorðalaus. Ljek honum samt engin öfund á láni bróður síns, og reyndi hann á allar lundir, að

vera honum að skapi. Varð Schahrjar honum enn vinveittari fyrir þetta, því honum hafði jafnan verið hlýtt til bróður síns, svo að hann ljét af hendi við hann konungsríkið Samarkand, og fór Schahsenan þangað óðar.

Báðir bræðurnir stýrðu nú löndum í rúm tíu ár, vel og rjettvíslega, þegnum sínum til heilla og hamingju. Þá varð hinum eldri hugur á að finna bróður sinn. Ráðgædist hann því jafnskjótt um þetta við vezír sinn, eða æðsta ráðgjafa, og bauð honum því næst að búast til ferðar til Samarkand. Ljet hann velja til dýrustu gjafir, ágæta hesta með gullbúin reiðtýgi, alsett gimsteinum, egypzka riddara, fagrar ambáttir og kostuleg klæði, og skrifaði bróður sínum til, hversu hann þræði hans fund. Innsiglaði hann brjefið og fjekk Vezírnum ásamt gjöfunum og lagði ríkt á við hann, að flýta sjer, bæði á þangaðferðinni og heimleiðinni. Vezírinn svaraði: "eg heyri og hlýði," bjó sig óðar til ferða og varð tilbúinn á þriðja degi. Á hinum fjórða degi tók hann orlof af Schahrjar, og lagði með fjölmenna sveit út á öræfi og óbygðir. Fór hann dagfari og náttfari, og er hann var kominn í námunda við aðsetursstað eins af undirkonungum Schahrjars, kom konungurinn þar til móts við hann með dýrindis gjafir í gulli og silfri, og hjelt honum veizlu í þrjá daga, svo að uppfylltist boðorð spámannsins. Á hinum fjórða degi fylgdi hann honum eina dagleið og skildu þeir að svo búnu. Fór vezírinn leiðar sinnar þangað til hann kom í grend við Samarkand, gerði hann þá boð á undan sjer, að segja Schahsenan komu sína. Reið sendimaður inn í borgina, ljét vísa sjer veg til hallar konungsins, og er hann náði hans fundi, kysti hann jörðina frammi fyrir fótum hans, og sagði, að vezír bróður hans væri kominn. Bauð þá Schahsenan óðar ædstu hirðmönnunum og stórhöfðingjum ríkisins, að fara eina dagleið til móts við hann. Þeir gerðu svo, og er þeir fundu vezírinn, heilsuðu þeir honum og gengu með ístöðum hans allt til borgarinnar. Gekk vezírinn þar fyrir konung, heilsaði honum og beiddi honum guðs hjálpræðis, og kysti jörðina frammi fyrir fótum hans, og sagði honum, að bróðir hans vildi finna hann. Rjetti hann honum þá sjálft brjefið; tók konungur við því og las og svaraði því, að hann væri fús, að taka boði bróður síns. "En

ekki fer jeg fyrr,” þessum orðum mælti hann við vezírninn, “enn þú hefir gist mig í þrjá daga”. Vísaði hann honum þá á höll eina til íbúðar, en föruneysi hans hýsti hann í tjöldum, gaf öllum vín og vistir og veitti stórmannlega. Liðu svo þrír dagar, en á fjórða degi fór konungur að búa sig til ferðar og aflaði góðra gjafa, hæfandi tign bróður hans. En er konungur var tilbúinn, sendi hann tjöld, eyki og úlfalda á undan sjer út úr borginni, fól vezírnum ríkistjórn á hendi í fjærveru sinni, sagði hann svo skilið við aðsetur sitt. En um miðnætti datt honum í hug að sjer hefði legið nokkuð eptir í höllinni, sem hann þurfti að gera, snjeri hann því aptur um hæl til hallarinnar og flýtti sjer. Fór hann þangað einn, og læddist sem hljóðast um herbergi sín og er hann kom að rekkju sinni, sá hann að drottningin, sem hann elskaði út af lífinu, og svartur þræll, lágu þar saman í fasta svefni. Honum sortnaði fyrir augum við sjón þessa. Hann stóð grafkyr allra snöggvast og starði á þetta, einsog hann tryði ekki sínum egin augum. En er hann var genginn úr skugga um það, segir hann við sjálfan sig: “valla hef jeg snúið bakinu að höll minni, og meðan eg ennþá er undir múrum Samarkands dirfast menn að svívirða mig svona; uppá hverju ætli þessi kvennskratti taki þegar jeg er kominn til bróður míns? illkvendið þitt! glæpur þinn skal ekki vera óhegndur.” Ljet konungur ofsa reiði sinnar ráða, brá sverðinu og svipti þeim svo báðum úr svefni í dauða; þvínæst fleygði hann hverju líkinu ofaná annað útúr glugganum ofanf gryfju eina, sem grafin var kringum höllina, og fór síðan einsog hann var kominn.

Þegar hann var kominn til föruneysis síns bauð hann því að taka sig upp, en nefndi ekki á nafn við nokkurn mann hvað í hafði skorizt. Urðu menn skjótbúnir og valla kominn dagur þegar lestin fór ástað með bumbuhlóm og lúðraþyt og allskonar hljóðfæraslætti, svo að öllum varð skemmt nema konunginum. Hann gerðist þunglyndur útaf ótrygð drottningar sinnar, og rættist aldrei af honum alla ferðina. Nálægt höfuðborg Indlands mætti hann Schahrjar soldáni, kom hann á móti honum með alla hirð sína, og tók við honum báðum höndum. Stigu bræðurnir af baki og fjellust í faðma, og fóru ekki á bak aptur fyrr,

enn þeir höfðu sýnt hver öðrum margskonar vinahót og ástaratlot; æpti ótölulegur manngrúi sagnaðarópi meðan þeir riðu til borgarinnar. Var hún hátíðlega skreytt eptir boði soldáns; er það siður við slík tækifæri í Austurlöndum, að kaupmenn setja fram til sýnis hinn fegursta varning, og draga lit á húsin, og tjalda yfir borgarstræti. Fylgdi soldán bróður sínum um borgina í höll eina, sem hann hafði ætlað honum. Var hún áföst við höll sjálfs hans og aldingarður á milli, var höllin því skrautlegri, sem hún jafnan var höfð til hátíða og hirðskemmtana, og nú nýlega prýdd með mestu viðhöfn. Skildi Schahrjar þar við bróður sinn, að hann hefði tíma til að taka laugar og skipta um klæði; en er Schahsenan var búinn að því, fór hann til hans aptur. Settust þeir þá niðr í legubekk, en hirðmennirnir stóðu á lengdar með lotningu; ræddu konungarnir þá margt, sem verða má, þegar tveir bræður, sem alúðarvinir eru, hittast eptir langvinnar fjærvistir. En er tími var kominn til kvöldverðar, borðuðu þeir saman og sátu á tali langt fram á nótt, þangað til Schahrjar fór, svo bróðir hans gæti hvílt sig. Hafi harmur Schahsenans sefast nokkuð við samfundi og viðurtal þeirra bræðranna, þá er víst að hann ýfðist á ný. Honum kom ekki dúr á auga þó hann leggðist fyrir, því í stað svefnins stríddu á hann beiskar hugleiðingar um ótrygð drottningarinnar. En er hann gat ekki sofnað reis hann upp aptur, og gaf nú þunglyndi sínu svo algjörlega tauminn, að soldáni gat ekki dulist um morguninn, hvað raunalegur og bleikur hann var í yfirbragði. Fór hann að velta fyrir sjer, hvað valda mundi þessari hugsýki, og af því hann þóktist ekki geta ásakað sjálfan sig um neitt, hvernig hann hefði tekið við konunginum frá Samarkand og farið með hann, hjelt hann að það kæmi til af fjærveru hans úr ríkjum sínum. Ljet hann því daginn eptir fá honum nokkuð af gjöfum þeim sem honum voru ætlaðar, og valdar voru af því, sem Indland á til dýrast og sjaldgæfast, svo hann gæti farið heim til Samarkand, þegar honum litist. En allt fyrir það leitaðist hann við að hafa af fyrir konunginum frá Samarkand með nýum skemmtunum á hverjum degi, en það vann ekkert á geðveiki hans.

Soldán sat nokkra stund á sjer, að spyrja ekki bróður sinn hvað að honum gengi, þangað til hann segir einn dag: "jég sje

það bróðir! hvernig þú hryggist til dauðans og bliknar upp dag frá degi." Hann segir: "jég bý yfir stórri skapraun," en sagði soldáni ekkert frá því, að hann hefði komizt að nifðingsskap drottningar sinnar. Soldán hafði efnt til stórkostlegrar veiðiferðar og bauð bróður sínum til hennar en Schahsenan barði við heilsulasleik sínum, og gekk soldán ekki frekar á hann um það, heldur lét hann gera sem honum líkaði. Fór því Schahrjar einn með hirð sinni að skemmta sjer við veiðarnar, og er hann var farinn, gekk konungurinn frá Samarkand til herbergis eins, sem var afskekkt. Settist hann þar við glugga einn, er vissi útað aldingarðinum, var hvergi huggunar von ef ekki væri þar, því garðurinn var næsta fagur og kvað við af klíði ótölulegs fuglagrúa í laufi og forsælu eikanna og runnanna. En hann leit valla við garðinum, heldur mændi augunum til himins, biðjandi huggunar í raunum sínum. Svo yfirkomin sem hann var af harmi, duldist honum samt ekki eitt atvik, og vakti það fljótt athygli hans, því að allt í einu lukust upp leynidyr á höll bróður hans, og gengu þar út tuttugu konur og drottningin mitt á meðal þeirra, var hún auðþekkt á limaburði sínum, Hjelt hún, að konungurinn frá Samarkand hefði farið á veiðarnar líka, gekk því hvergi smeik innundir gluggann, þarsem hann sat og var að horfa á alltsaman, ósjeður. Sá hann þá að fylgd drottningar, til þess að allt væri sem frjálslegast, tók af sjer andlitsblæurnar og fór úr hinum síðu klæðum, sem voru utanyfir stuttklæðunum og drógust á eptir. En hann fjell öldungis í stafi er hann sá tíu kolsvarta þræla í þessum söfnuði, þar sem hann hjelt að væru tómar konur. Hver þræll kaus sjer lagskonu og drottningin sat ekki heldur hjá, hún skelldi lófunum og kallaði "Masúd! Masúd!" og í sama vetfangi stókk einn svertingi ofanúr trje, hljóp í fang drottningar og vaðdi hana að sjer með flýruskap. Gerði hitt sólkið eins, hvað eptir annað og var þar með kjassi og blíðulátum fram á miðnætti; þvínæst baðaði það sig í stórri laugardæld, sem var einhver hin mesta pryði aldingarðsins, fór aptur í öll fötin og svo inní höllina um leynidyrnar. En Masúd var kominn að utan yfir garðvegginn og fór sama veg burt. Af því nú konungurinn frá Samarkand sá þetta með egin augum, varð hann næsta hugsandi. "Það veit

Allah!" segir hann við sjálfan sig, "að það var rangt af mjer að gera svo mikið úr óláni mínu. Þetta liggur svo fyrir öllum einhvern tíma, fyrst soldáninn hann bróðir minn kemst ekki hjá því, sem er völdugastur konungur í heimi. En hvílkur aumingja háttur er það, að láta þetta ganga svo nærri sjer? jeg skal ekki gera mjer lífið þungbært fyrir þetta slys, sem er svo almennt." Hann setti það ekki heldur stundu lengur fyrir sig, og ljet nú bera á borð fyrir sig, því ekki vildi hann eta kvöldverð meðan að fram fór leikurinn fyrir utan gluggann hjá honum; Borðaði hann nú með betri lyst, enn nokkurn tíma fyrr, síðan hann fór frá Samarkand, og hlýddi jafnvel með unun á saunginn og hljóðsferasláttinn yfir borðum. Var hann í bezta skapi næstu dagana eftir þetta, og er hann heyrði að soldán væri heim kominn, gekk hann á móti honum með glöðu yfirbragði og heilsaði honum.

Schahrjar tók ekki undir eins eftir þessum umskiptum og ætlaði einungis að kvarta vingjarnlega yfir því við hann, að hann hefði ekki farið með sjer á veiðarnar, ljet hann því ekki ná að tala, en fór að segja honum frá, hvílíkan fjölda hann hefði drepið, bæði af hjörtum og öðrum dýrum, og hvað sjer hefði verið skemmt. Schahsenan hlýddi á með athygli, loksins tók hann til orða, voru honum nú ekki skapþyngslin að meini og sagði hann mart gamansamt og skrítið, því hann var vel fyrir kallaður. Hafði soldán búið við að finna hann í sama skapi og þegar þeir kvöddust, og varð sársegin að sjá hann svo gláðan: "bróðir minn!" segir hann, "þegar við skildum vartu litverpur í andliti, en nú hefirðu fengið fullkominn heilbrigðis lit. Guði sje lof fyrir þessa breytingu, sem orðið hefir í sjærveru minni. En einnar bænar verð eg að biðja þig, og jeg særi þig að veita mjer hana." "Hvers ætti jeg að synja þjer," segir konungurinn frá Samarkand, "þú átt yfir Schahsenan að segja; segðu fram, jeg er bráðlátur að heyra bón þína." "Alltaf meðan þú hefir dvalið hjer við hirðina," segir Schahrjar, "hefirðu verið þjáður af megnu þunglyndi og leitaðist jeg við að útrýma því með allskonar skemmtunum. Jeg gerði mjer í grun, að þjer fjelli þungt að dvelja fjærvistum úr landi þínu, og jafnframt mundu ástir valda nokkru, og það væri aðalorsök trega þíus,

að þú saknaðir drottningarinnar í Samarkand, því þú munt hafa kosið þjer hana afbragðs fríða. Veit jeg að vísu ekki hvort jeg á kollgátuna, en því hef jeg ekki viljað ganga á þig, að jeg var hræddur um þjer mundi þykja fyrir. En nú sje jeg, nýkominn af veiðunum, að þú leikur við hvern þinn fingur og hef jeg þó ekkert stuðlað til þess. Jeg ætla því að biðja þig að segja mjer: hversvegua þú varst svo hryggur, og ert það ekki framar?" Konungurinn frá Samarkand þagði nokkra stund hugsandi, einsog hann vissi ekki hverju svara skyldi, loksins tók hann til orða: "Þú ert soldán minn og herra, en jeg bið þig, hlíðu mjer við, að gera þjer grein fyrir þessu." "Nei, bróðir minn," ansar soldán, "þú verður að gera það nú þegar, það er ósk mín, synjaðu mjer hennar ekki." "Nú vel!" segir Schahsenau, er gat ekki lengur staðið á móti bæn bróður síns, "verði þinn vilji!" — Þvínæst sagði hann honum frá ótrygð drottningarinnar í Samarkand og lauk svo sögunni: "Þetta olli þunglyndi mínu, var mjer láandi þó jeg bugaðist af því?" "Skeffileg saga er þetta, bróðir minn!" kallaði soldán upp og var auðheyrt, að hann samhryggðist einlæglega. "Jeg lofa þig fyrir refsinguna á illvirkjunum, sem misgerðu svo stórlega við þig. Það ætti enginn að lá þjer, það var aldrei nema maklegt, og hefði jeg líklega haft minni stillingu í þínum sporum, jeg hefði ekki látið mjer nægja líf einnar konu, og jeg hefði ef til vill drepit þúsund til hefnda. Nú þykir mjer engin furða þó illa lægi á þjer, fyrst tildrögin voru svona sárgrætileg. Drottinn minn! hvílík forlög! jeg trúi því ekki, að neinum hafi viljað slíkt ólán til, nema þjer. En lofaður veri guð, að hann hefir sent þjer huggun, mun hún víst af einhverju góðu getin og ætla jeg að biðja þig að trúa mjer fyrir því líka." Var Schahsenan tregur til þess, því bróður hans var málið skyldt, en varð þó að láta eptir þrábeiðni hans. "Jeg hlýði fyrst það er einbeittur vilji þinn," sagði hann, "en jeg er hræddur um að auðsveipni mín geri þjer enn meiri skapraun, enn mín var. En þú verður að eiga það uppá sjálfan þig, fyrst þú neyðir mig til að koma því upp, sem eg ella mundi dylja með eylífri pagmælsku." "Þú gerir ekki, annað enn æsa forvitni mína," greip Schahrjar frammí, "segðu mjer sem fljótast þetta launungarmál, hvernig sem það

er." Konungurinn frá Samarkand gat ekki færst lengur undan og sagði honum uppá hár allt, sem henn hafði sjeð til svertingj-anna í dularbúningnum, og drottningarinnar og hans Masúðs í aldingarðinum. Lauk hann sögunni þannig: "Þegar eg hafði verið sjónarvottur að þessari svívirðingu, sannfærðist jeg um það, að allar konur eru til þess hneigðar af náttúrunni og geta ekki staðið á móti fýsn sinni. Þókti mjer þá heimska að láta hugarró sína vera komna undir trúleika þeirra. Hugleiddi jeg þetta enn fremur og sú varð niðurstaðan, að jeg sá ekki annað vænna, enn að huggast; það var raunar ekki tekið út með sældinni, en samt heppnaðist mjer það og vildi jeg, að þú gerðir að mínu dæmi."

Ekki leitst soldáni á heilræði þetta, heldur varð hann hamslaus og mælti: "drottningin á Indlandi gat þá haft svo fúlan nfdingskap í frammi, nei, bróðir minn! jeg trúi því ekki nema jeg sjái það með mínum egin augum, þjer hefur missýnzt og þetta er slíkt vandamál, að jeg verð að ganga úr skugga um það." "Hægast er það," segir Schahsenan, "þú þarft ekki annað, enn búast til nýrrar veiðiferðar og þegar við erum komnir útúr borginni með hirð okkar og fylgdarliði, látum við fyrirberast í tjöldunum okkar, förum svo þegar náttu tekur einsamlir til herbergja minna í höllinni, og skal jeg ábyrgjast að þú næsta dag sjer það, sem jeg sá." Soldán fjellst á vjelræðið og bauð mönnum að búa sig til nýrrar veiðiferðar, var á tilteknum tíma búið að tjalda á fyrirskipuðum tjaldstað. Daginn eptir fóru báðir konungarnir þangað útúr borginni með föruneyti sínu og voru þar um nóttina. Kallaði Schahrjar á stórvezírin og bauð honum að vera í sinn stað, meðan hann væri í burtu, og sleppa engum manni úr tjöldunum, hvað sem fyrir væri borið, en ekkert sagði hann honum um áform sitt. Stigu síðan báðir konungarnir á bak og riðu innanum tjaldbúðirnar í dularbúningi heim í borgina. Fóru þeir svo til hallarinnar sem Schahsenan bjó í og lögðust þar til svefus; um morguninn lá vel á þeim og settust þeir við gluggann, þar sem konungurinn frá Samarkand hafði sjeð það, sem gerðist í garðinum. Sátu þeir þar góða stund í morgunkælunni, var sól ennþá ekki uppkomin, og voru þeir að spjalla saman, og varð opt litið á meðan til leynidyranna á höllinni.

Loksins lukust þær upp, og gekk út drottningin með ambáttum sínum og tíu svertingjum í dularbúningi, rjett einsog í fyrra skiptið. Hún kallaði á Masúd, og er óþarfi að orðlengja það frekar, að soldán sá meira enn nóg til þess, að hann sannfærðist um svívirðingu sína og ólán. “Guð minn!” kallaði hann upp, “hvílskur nífingsskapur! hvílsk andstygd! Getur drottning slíks konungs, sem eg er, haft sig til þvílíkrar fúlmennsku? Ilver konungur getur talið sig fullsælan, þegar annað eins hefir drifið á daga hans? Bróðir minn! segjum skilið við veröldina, því öll æra og trú er þaðan horfin. Smjæðri hún á brjóst, þá svíkur hún á bak. Fyrirlátum konungdóm vorn, köstum okkur á bak öllum hjegóma, sem við lifum í, og förum í önnur lönd til þess að leyna sjálfum okkur og óláni okkar.”

Schahsenan gæðjaðist raunar ekki að áformi þessu, en þorði ekki að mótmæla því, svo var bróðir hans óður. “Jeg veit engan vilja annan enn þinn bróðir!” ansaði hann soldáninum, “og er jeg búinn að fylgja þjer í öllu. En losaðu mjer því, að snúa heimleidis aptur, þegar við finnum einn, sem óláns-samari er, enn við.” “Því losa jeg,” segir soldán, “jeg efast um að það heppnist.” “Þá er jeg annarar trúar,” segir konungurinn frá Samarkand, “og þurfum við, ef til vill, ekki að fara svo langt.” — Fóru þeir nú úr höllinni á laun og voru að tala um þetta, og fóru annan veg, enn þeir voru komnir. Hjeldu þeir áfram meðan hjart var, og voru fyrstu nóttina undir eikum nokkrum. Stóðu þeir upp með aptureldingu og fóru eptir sama vegi þangaðtil þeir komu á sagurt engi frammeð sjáfarströnd, stóðu þar stöku trje, mikil og þjettlaufguð. Tylltu þeir sjer þar niður undir einu til að hvíla sig, og voru að tala saman um ótrygd drottninganna sinna. Höfðu þeir þar skamma stund setið, þegar þeir heyrðu af hafi, ekki allsfærri, óttalega skruðninga og hræðilegt öskur, urðu þeir mjög felmtsfullir. Sjórinn klofnadi í sundur og reis þar upp ógurlega stór mökkur, kolsvartur, og svo mikill, að hann tók til himins. Við sjón þessa brá þeim enn meira, spruttu þeir þá upp og klifruðust uppí eikartoppinn, leitst þeim þar vera bezt fylgsni. Valla voru þeir komnir upp þangað, þegar þeir sáu að mökkurinn færðist inná landi eptir hafinu; gátu þeir ennþá ekki skynjað, hvers kyn var, en urðu þess

fljótt vísari, því þar var kominn einn af öndum þeim, sem fullir eru af ergi og skelmiskap, og eru svarnir óvinir mannanna. Var hann í líki óskaplegs risa, svartur og afskræmislegur og bar á höfðinu stóran glerkistil, læstann með fjórum stállásum. Fór hann með hann uppá engið og lagði hann niður við trjed, sem báðir konungarnir höfðu falið sig í; þókti þeim nú sem þeir væru dauðans matur. Andinn settist hjá glerskríninu og er hann hafði lokið því upp með fjórum lyklum, er hjengu við belti hans, kom uppúr því hlaðbúin kona, tignarleg í vexti og forkunnar fríð. Setti óvætturinn hana við hlið sjer, horfði á hana girndaraugum og tók til orða: “ó þú hin algjörvasta meðal allra kvenna, sem aðdánlegar þykja fyrir fríðleiks sakir, yndislega vera, þig strauk eg með á heiðursdegi þínum og hefi síðan trúlega elskað; viltu losa mjer að sofa hjá þjer ofurlitla stund.”

Þvínæst drap hann hinum trölleslega haus niður í kjöltu konunnar og teygði úr sjer sem hann var langur til, svo að sæturnir tóku ofaní sjóarmál, og rjett samstundis tók hann að hrjóta svo gríðarlega, að allt ætlaði ofan að keyra. Þá vildi svo til, að konan fagra leit upp fyrir sig, og óðar, enn hún varð vör við báða bræðurna uppí trjenu, gerði hún þeim bendingu, að þeir mættu koma ofan, en skyldu fara sem hljóðlegast. Datt þeim heldur enn ekki ketill í eld, þegar þeir sáu sig fundna, bentu því með bænarsvip, að þeir mættu vera kyrrir í fylgsninu. En konan lagði höfuðið á andanum varlega niður á jörðina, stóð upp og mælti í hljóði, en þó reiðuglega, “komið þið ofan til mín, ekki er annað vænna.” Þeir ljetu hræðslu sína í ljósi með bendingum, en það hjálpaði ekki hót. “Komið þið,” sagði hún enn á ný, “og ef þið ekki hlýðið mjer þegar í stað, þá skal jeg vekja hann sjálf og láta hann drepa ykkur.” Þegar bræðurnir heyrðu þessi ógnunaryrði, þorðu þeir ekki annað enn hlýða og renndu sjer ofan sem gætilegast, svo andinn skyldi ekki vakna. En er þeir voru komnir ofan leiddi konan þá við hönd sjer á einn afvikinn stað undir trjánum. Þar bauð hún þeim ástar atlot sín með blíðu, en er þeir vildu ekki til leiddast hótáði hún þeim á ný, sáu þeir þá ekki annað sýnna. Þegar góð stund var liðin og hún ætlaði til andans aptur, heimtaði hún hringana

af konungunum, sem þeir höfðu á hendinni, og er hún hafði tekið við þeim, tók hún upp úr skríni sínu snúru eina, alsetta margvíslegum hringum, og sýndi þeim og spurði, hvort þeir vissu, hvað hringarnir ættu að þýða? “Nei,” sögðu bræðurnir, “þú munt best geta leyst úr því sjálf,” þá mælti hún: “allir þessir hringar eru af kallmönnum, sem hafa hjálpað mjer til að leika á aðgætni og varhygð þessa viðbjóðslega anda. Jeg geymi þá í minningar skyni og hjerna eru þeir nútíu og átta, og það jeg um hringana ykkar til að fylla hundraðið. Svona hefir mjer tekizt, að hafa mök við hundrað kallmenn, og andinn ekki fengið að gert. Má hann uppá það læsa mig niðri glerkistilinn einsog honum líkar, og hylja mig á mararbotni, aldrei hætti jeg að fara í kringum hann. Getið þið af þessu sjeð fram á, að enginn kvongaður maður eða elskhugi þarf að hugsa til, að tálma því sem kvennmaður hefir tekið í sig. Karlmönnunum væri nær að gefa konunum lausari tauminn, þá kynnu þær að lagast.” Að svo mæltu smeygði hún hringunum uppá snúruna, settist í sitt fyrra sæti og hóf uppí kjöltu sína höfuðið á andanum sem hraut í fasta svefni, en konungunum bendti hún að hafa sig á burt.

Fóru þeir nú sama veg og þeir voru komnir, og er andinn og fallega konan voru komin í hvarf, mælti Schahrjar: “Nú nú bróðir! hvernig lítst þjer á æfintýrið að tarna? er hún ekki einstakt trygðablóð, konan andans þess arna? geturðu borið á móti því, að ekkert jafnast við kvenna vjelar?” “Það má segja bróðir!” ansaði konungurinn frá Samarkand; en soldán mælti enn fremur: “þú verður líka að vera mjer samdóma um það, að andinn er ennþá verr farinn og brjóstumkennanlegri enn við. Nú höfum við fundið það, sem við leituðum að, látum oss því halda heim í lönd okkar, og þessa reynslu ekki aptra okkur frá nýum hjúskap. Jeg veit fyrir mig, hvernig jeg skal fara að koma í veg fyrir trygðarof við mig. Skal jeg ekki eyða að því fleirum orðum, en þú munt spyrja það einhvern tíma og skal jeg ábyrgjast, að þú gerir að mínu dæmi.” Hjeldu þeir nú báðir heimleiðis og komu aptur á tjaldstaðinn á álsðandi nótt ens þriðja dags, síðan þeir fóru. En er koma soldáns spurðist, gengu hirðmennirnir fyrir tjald hans með morgunsárinu. Hann bauð þeim inn að ganga, fagnaði þeim venju betur og sæmdi alla gjöfum.

En er hann hafði kunngjört, að hann ætlaði ekki lengra að fara, bauð hann mönnum að fara á bak, og hvarf í skyndi til hallar sinnar. Þegar þangað var komið flýtti hann sjer til herbergis drottningarinnar, ljet kasta henni í fjötra og binda fyrir augu henni, fjeck hann vezírnum og bauð honum að láta kyrkja hana. Hlýddi ráðgjafinn því og spurði eigi að, hvað hún hefði misgert; en soldán var svo óður, að hann ljet sjer ekki þetta nægja, heldur hjó hann sjálfur höfuðið af öllum hirðmeyum drottningarinnar.

Af því hann þóktist sannfærður um, að engin kona væri skírlíf til, rjeði hann það af eptir þessa grimmu refsingu, að kvongast þaðan í frá einungis til einnar nætur, og koma í veg fyrir allan ótrúleik með því, að láta kyrkja hverja konu morguninn eptir brúðkaupið. Hann sór þess dýrann eið, að láta lög þessi fá gildi þegar konungurinn frá Samarkand væri farinn; var þess ekki langt að biða, að hann fór heim, sæmdur hinum dýrustu gjöfum. En er hann var farinn, bauð Schahrjar stórvezírnum, að færa sjer dóttur einhvers hershöfðingja sinna, og skyldi hún verða kona hans. Vezírin hlýddi. Morguninn eptir skilaði soldán honum henni aptur og skipaði honum að lífláta hana, og leita upp aðra konu handa sjer til næstu nætur. Hvað mikið sem vezírin hryllti við, að framkvæma slíkt boð, var honum þó nauðugur einn kostur að hlýða, því hann var soldáninum herra sínum um blinda hlýðni skyldugur. Færði hann honum því dóttur eins af hinum óæðri embættismönnum, og hlaut hún líka að deya morguninn eptir. Þarnaest kom dóttir eins borgara, og hver dagurinn sá eina nýgipta og eina líflátna. Þegar þessi guðlausa grimd spurðist um höfuðborgina, urðu allir dauðhræddir og heyrðust ekki nema hljóð og harmalæti. Ymist harmaði faðirinn missi dóttur sinnar í örvílnun, eða ástrík móðir stundi af kvíða, að sama lægi fyrir dóttur sinni. Og þar kom, að allir þegnar soldáns bölsuðu honum, sem áður hafði hlotið tóma sæmd og sigur.

Nú átti stórvezírin, sem var nauðugt verkfæri í hendi órjettvísinnar, tvær dætur, hjet hin eldri Scheherasade, en hin yngri Dinarsade. Hafði hin yngri að vísu marga góða kosti, en hin var gædd þeirri hugþryði, sem fágæt er með konum, frábærum vitsmunum og aðdánlegum skilning. Hafði hún lesið

margskonar bækur, fullar af sögum fyrri konunga og kynslóða, og dregið að sjer eitthvað þúsund bindi af þesskonar ritum og kvæðabókum. Hún orkti betri vísur enn þjóðfrægustu skáld á hennar tíma, hafði hún og stundað heimspeki og læknisfræði og heppnast vel. Auk þessa hafði hún stálminni og gleymdi engu, sem hún hafði lesið einusinni; en óbifandi kvenndygd var eins- og kóróna allra hennar afbragðskosta.

Vezírinn unni þessari ágætu dóttur sinni hugástum. Það var einhverju sinni, að hún var á tali við hann og sagði: "hvað kemur til þess faðir minn, að þú ert orðinn svo umbreyttur, svo hnugginn og sorgbitinn? svo segir þó eitt af skáldunum okkar: "Hugga þann, sem brygðin sker, hún ei stendur lengi, kvíðinn hverfull allt eins er, og ánægjunnar gengi." Þá sagði vezírinn henni upp alla söguna af viðskiptum þeirra soldáns, en hún svaraði: "faðir minn! jeg ætla að biðja þig með auðmýkt einnar bænar af mildi þinni". "Jeg skal ekki synja þjer hennar," segir vezírinn, "en rjett og skynsamleg verður hún sjálf-sagt að vera." "Nú vel þá, faðir minn!" segir hún, "gefþú mig soldáninum til eginkonu, annaðhvort verð eg deydd og frelsa þá að minnsta kosti dóttur einshvers annars rjettrúaðs manns frá dauða, eða mjer verður lífs auðið og jeg leysi allar aðrar undan grimd hans." Vezírinn greip fram í óttasleginn: "Guð minn! þú ert gengin frá vitinu, barn! getur þú beðið mig um, að stofna þjer í slíkan háska, þegar þú veitst, að soldáninn hefir svarið, að hafa enga konu nóttu lengur, heldur láta drepa þær að morgni í hvert skipti? Hefirðu gleymt því hvað leitt getur af svo fjarskalegu flasi?" "Faðir minn!" ansaði hin veglynda mæ, "jeg er ekki í neinum vafa um háskann, en það er hitt að eg hræðist hann ekki. Deyi jeg, þá dey jeg við sæmd, og hafi jeg mitt fram, geri jeg landi mínu mikinn velgjörning." "Nú, nú!" mælti vezírinn, "hvernig sem þú leitast við, að fá mig til að steypa þjer í þessa voseiflegu hættu, skaltu aldrei hafa mitt samþykki. Ef soldán skipaði mjer að reka hnífinn í hjarta þitt, yrði jeg að hlýða. Hvílíkt skelfilegt verk er annað eins fyrir þann, sem er faðir? Þó þú ekki hræðist dauða þinn, hlífstu samt við að gera mjer þá dauðans skapraun að flekka hendur mínar á blóði þínu". Allt fyrir þetta ítrekaði Scheherasade

bæn sína og mælti þá vezírin: "Þú reitir mig til reiði með þrái þínu. Því viltu hrapa viljandi í glötunina. Sá, sem ekki sjer fyrir endann ú háskalegri fyrirtekt, hann ber hana valla af. Jeg er hræddur um, að það fari fyrir þjer einsog asnanum, sem átti gott, en þoldi það ekki." "Og hvaða slys vildi asnanum til?" spurði Scheherasade. "Nú skaltu heyra," mælti vezírin, og sagði þessa dæmisögu:

Asninn, uxinn og bóndinn.

Einusinni var ríkur kaupmaður, hann átti fjölda jarða og hafði þar ógrynni af allskonar kviksjenadi. Flutti hann á eina af jörðum þessum með konu og börnum og ætlaði að standa þar fyrir búskýslu sjálfur. Hann skildi dýramál, en sá meinbugur var á gáfu þessari, að hann mátti engan láta vita af því og lá líf hans við. Mátti hann því ekki segja frá neinu, sem hann komst að á þenna hátt. Hann hafði á heimili sínu einn uxa og einn asna og stóðu þeir saman. Það var einn dag, að hann stóð nærri þeim og skemmti sjer við, að horfa á leik barna sinna, heyrði hann þá að uxinn segir við stallbróður sinn: "mikil lánsskepna ert þú, að eiga svona náðugt, og hafa svo lítið að gera. Einn maður er til að stunda þig nákvæmlega, þann þvær þjer, færir þjer sáldaða hafra og tærasta uppsprettu vatn. Þú reynir það mest á þig, að bera hann hússbónda okkar, þegar hann þarf að bregða sjer bæarleidd, annars þyrftirðu aldrei að gera neitt. En jeg er hafður öðruvísi á spöðunum, og jeg á eins illt og þú átt gott. Óðar enn miðnætti kemur er jeg beittur fyrir plóginn, verð jeg að draga hann liðlangan daginn og rista jarðvegin, er það þvílíkt strit, að jeg verð stundum öldungis magnþrota. Þar á ofan er bóndinn alltaf á eptir mjer, lýr og lemur mig. Svírin á mjer er meiddur og skinnlaus af eylífum plógrætti. Þegar jeg nú er búinn að þræla frá morgni til kvölds, þá snara þeir í mig skrápurru baunarusli og hafa ekki einusinni svo mikið við mig, að vinsa úr því sandinn, ellegar þeir gefa mjer eitt-hvert fóður, sem ekki er betra. Þegar jeg er búinn að fá fylli mína af þessu moðhraki, þá keyra hörmingar mínar fram úr hófi, því jeg verð að liggja í mykjunni á næturnar. Nú sjerðu sjálfur, hvort jeg má ekki öfunda þig."

Asninn hlýddi á með spekt, meðan uxinn ljét dæluna ganga, en er hann var þagnuðar, mælti hann: "Það er hvorttveggja, að þú ert heimskur kallaður, enda kafnarðu ekki undir nafni; þú ert of einfaldur, lætur þá fara með þig einsog þeim líkar, og getur aldrei tekið neitt hyggilegt til bragðs. Hvað hefir þú gott af svívirðinguuni, sem þú þolir? Þú leggur sjálfan þig í sölurnar, mönnunum til hægðarleiks, gagns og skemmtunar, og þeir kunna þjer engar þakkir fyrir. Þeir færu ekki svona með þig ef þú hefðir áræði að því skapi, sem þú hefir burði. Því verðu þeim ekki að binda þig við jötuna? Því stangarðu ekki með hornunum, því stapparðu ekki með klaufunum, og sýnir af þjer reiði? Því hræðirðu þá ekki með ofboðslegu öskri? Náttúran hefir lagt allt upp í hendurnar á þjer, að þú getir aslað þjer virðingar, og þú færir þjer það ekki í nyt. Gefi þeir þjer vondar baunir og slæmt hey, þá fýldu grön yfir því og snertu ekki á því. Ef þú fer að mínum ráðum muntu sjá, að vel bregður við, og muntu þakka mjer fyrir heilræðin." Uxinn tók við ráðum asnans feginshendi og kvað hann hafa gert sjer mikinn greiða. "Jeg ætla," segir hann, "að gera allt, sem þú hefir sagt og skaltu sjá, hvernig mjer tekst." Þvínæst þögnuðu báðir, en kaupmaðurinn hafði heyrt hvert orð, sem þeir töluðu saman.

Daginn eptir kom bóndi, leiddi uxann út úr húsi, og beitti hann fyrir arður, einsog vant var. Uxinn hafði ekki gleymt ráði asnans og var þenna dag fjarskalega óþekkur. En um kvöldið þegar bóndi kom með hann að jötunni, og ætlaði að binda hann, einsog vant var, þá otaði hann hornunum, reis upp á aptur fæturna, gekk aptur á bak og gerði sig líklegann til að reka bóndann undir, í fárn orðum, hann fór í öllu að ráðum asnans. Þegar bóndi kom morguninn eptir og ætlaði að beita hann fyrir plóginn lágu baunirnar og hálmurinn í jötunni, sem hann hafði hrist þar niður kvöldið áður; uxi lá á gólfi og bljes mæðilega, svo bóndi hjelt hann væri dauðveikur. Hann kenndi í brjósti um skepnuna, þóktist sjá að ekki mundi til neins, að þrýsta henni til vinnu, fór því til kaupmanns og sagði honum, hvernig ástatt var. Skildi hann undircins, að þar voru komin fram ráð asnans, vildi því refsa honum, sem makligt var, og skipaði bónda að hafa nú asnann í stað uxans og gefa honum ekkert. Bóndi

hlýddi og varð asninn að draga plóginn daglangt, fjell honum það því þyngra, sem hann var slíku óvanur, þar á ofan varð hann svo lurkum laminn, að hann gat valla staðið á löppunum þegar heim kom. En uxinn átti beztu daga ámeðan, hann hafði lokið úr jötunni sinni, og hvílt sig allan daginn. Hann var ákaflega glaður, að hann skyldi hafa farið að ráðum asnans, margblessaði hanu fyrir lán það sem hanu hafði hjálpað honum til að öðlast, og þakkaði honum fyrir, er hann kom heim. Var þá asnanum svo gramt í gedi útaf meðferðinni á sjer, að hann ausaði engu. “Þetta ólán á jeg upp á sjálfan mig”, hugsaði hann með sjer, “jeg átti svo gott og allt gekk mjer að óskum. Jeg hef sjálfur komið mjer í þetta hörmulega ástand og mjer er dauðinn vís, ef jeg ekki tek eitt hvað til bragðs sem dugar.” Þannig mælti hann og var þá svo yfirkomin af þreytu, að hann hnje hálfdaður niður fyrir framan jötuna.

“Þú fer að einsog asninn sá arna,” segir vezírinna við Scheherasade, “þú stofnar þjer í glötunina af ofviti þínu. Hlýddu mjer og vertu kyr. Sækstu ekki eptir dauda þínum, yfir forlög fram!”

“Faðir minn!” mælti Scheherasade, “dæmisagan, sem þú sagðir mjer, aptrar alls ekki ásetningi mínum. Jeg læt aldrei af að særa þig, þangað til þú lætur eptir mjer, að fara með mig til soldánsins, að eg verði eginkona hans.” Þegar vezírinna sá, að hún stóð svo fast á bæn sinni, mælti hann: “fyrst þú þverskallast svona með einþykkni þinni, neyðist jeg til að fara með þig einsog kaupmaðurinn, sem jeg var að tala um, fór eptir á með konuna sína. Því þegar hann komst að því, að asninn var aumlega útleikinn, varð honum forvitni á að heyra, hvernig orð færu milli hans og uxans. Gekk hann því eptir kvöldverð út með konu sinni í tunglskininu, og settist niður rjett hjá þeim. Þegar hann kom, segir asninn við uxann: “heyrðu bróðir! hvað ætlarðu að gera í fyrra málið, þegar bóndinn kemur með gjöfina?” Uxinn svaraði: “þá ætla jeg að fara öldungis eins að, og þú rjeðir mjer til. Jeg ætla að ganga aptur á bak, bjóða honum hornin, einsog í gær, gera mjer upp veiki og láta sem jeg sje í andarslitrunum.” “Slepptu því,” segir asninn, “það færi öldungis með þig; þegar jeg kom heim í kvöld, heyrði jeg kaupmanninn, hann

hússbónda okkar segja nokkuð, svo jeg varð dauðhræddur um þig. “Hvað heyrðirðu?” spurði uxinn ásjáður, “leyndu mig engu, asni minn góður.” “Heyrðu þá,” segir asninn, “hússbóndi okkar skipaði bóndanum þetta hryggilega verk: fyrst uxinn jetur ekki og kemst ekki úr sporunum, þá skal slátra honum á morgun. Kjötið af honum gefum við aumingjum fyrir guðs sakir, en á húðinni þurfum við sjálfir að halda og skaltu fara með hana til sútarans. Gleymdu nú ekki að segja slátraranum að koma. Þetta er nú það, sem jeg get sagt þjer; er mjer sjálfum annst um að þú lifir, og við erum svo góðir vinir, að það var ekki meira enn skylt, að jeg gerði þig varan við og gæfi þjer nýtt ráð. Þegar þeir særa þjer baunirnar og muslið, skaltu spretta upp og rífa það í þig með græðgi. Þá ræður hússbóndinn af því, að þjer sje batnað, og mun þá vafalaust taka dauðadóminn aptur, gerirðu þetta ekki, þá ertu frá.” Asninn hafði allt sitt fram með fortölum þessum; uxinn varð dauðhræddur og baulaði af angist. En kaupmaður, sem hafði hlýtt gaumgæfilega á alla samræðuna, rak upp skelliðhlátur, svo kona hans vissi ekki hvaðan á sig stóð veðrið. Hún spurði, hvernig á hlátrinum stæði, til þess að geta tekið undir með manni sínum, en kaupmaður ljét hana skilja, að hún yrði að láta sjer nægja með það, að heyra hann hlæa. “Nei, nei!” sagði konan, “jeg vil vita, að hverju þú hlær.” “Jeg má ekki láta það eptir þjer,” segir kaupmaður, “en svo mikið skal eg segja þjer, að jeg hlæ að því sem asninn okkar sagði við nautið, hitt er launungarmál, sem eg má ekki gera þjer uppskátt.” “Og því ætli þú megir það ekki?” segir konan. “Því líf mitt liggur við, ef jeg geri það,” ansar kaupmaðurinn. “Þú ert að gera gabb að mjer,” mælti konan. “Það getur engin hæfa verið í því, sem þú ert að telja mjer trú um. Ef þú ekki meðgengur þegar í stað, að hverju þú hlóst svona, og skorast undan að segja mjer, hvað asninn og nautið töluðu saman, þá viti það guð almáttugur á himnum, að jeg segi allri sambúð slitið við þig.” Að svo mæltu fór hún inn, hnipraði sig saman úti horni, og húkti þar, og var hágrátandi alla nóttina. Svað nú maðurinn einn, en er hann sá um morguninn að hún var óhuggandi, sagði hann: “Þú gerir illa við mig

að hryggjast svona, það er ekki þess vert, og eins lítils varðandi fyrir þig að vita, sem mjer ríður á að leyna því. Jeg bið þig: gleymdu því!” En konan ansaði: “því fer svo fjærri, að jeg hafi gleymt því, að jeg skal aldrei hætta að gráta fyrr enn þú seður forvitni mína.” En kaupmaðurinn sór og sárt við lagði: “jeg segi þjer það satt, líf mitt liggur við, ef jeg læt eptir áfergjuskap þínum.” “Hljótist af því það sem guð vill,” sagði hún, “jeg fer aldrei ofan af því.” Jeg sje það ansaði kaupmaðurinn, að það er ómögulegt að koma fyrir þig vitinu, jeg sje það fyrir, að þú vilt drepa sjálfa þig með þrákelkni þinni, vil jeg því kalla á börn þín, að þau hafi þá hugfró að sjá þig einusinni áður enn þú deyr. Kallaði hann þá á börnin, og frændur og foreldra konu sinnar. En er allir voru komnir, og hann hafði sagt þeim frá málavöxtum, lögðu þeir sig til að tala sem snjallast svo konunni skildist, að hún gerði rangt að láta ekki af einþykki sinni. En hún daufheyrðist við öllu og kvæðst heldur vilja deya, enn láta undan manni sínum í þessu. Stóðaði það ekkert að foreldrar hennar töldu um fyrir henni, og sögðu, að henni stæði þetta á engu, sem hún vildi vita; hún vildi hvorki heyra það, nje hlýða. Þegar börnin sáu, að hún þverskallaðist við öllum skynsamlegum fortölum, grjetu þau beisklega. Og sjálfum kaupmanninum þókti heimurinn sem eitt kálfskinn. Hann settist einsamall fram í bæardyrnar, og fór að velta fyrir sjer, hvort hann ætti ekki að leggja lífið í sölurnar til að frelsa konu sína. Og sannarlega ætlaði hann að senda eptir Kadi (dómara) og vottum til að semja erfðaskrá sína, segja síðan konu sinni leyndarmálið og deya; því hann elskaði hana út af lífinu.

Nú átti kaupmaður þessi líka flimmstu hænur, einn hana og einn árvakran hund. Meðan hann sat þarna í dyrunum hugsandi, þá sá hann hundinn hlaupa til hanans, sem hafði sezt upp á eina hænuna, og heyrði, að hann sagði við hann: “hani minn! jeg held þú sjert feigur; skammastu þín ekki, að vera að gera að gamni þínu í dag?” Hanninn rjettist allur upp, snjerist að hundinum og segir: “því skyldi mjer ekki vera það eins heimilt í dag og endrarnær?” “Þá skaltu vita,” segir hundurinn, “ef þú veizt það ekki áður, að hússbóndi okkar er í mestu vand-

ræðum. Konan hans heimtar, að hann segi sjer eitt leyndarmál, geri hann það, verður það hans bani. Því er, satt að segja, helzt kvíðandi, að hann hafi ekki nógan stöðugleik móti þrái hennar, því hann elskar hana og viknar af tárunum, sem hún úthellir án afláts. Það fer með hann á endanum, og við erum öll kvíðafull á heimilinu; þú einn svívirðir harma okkar, og ert svo óskammfeilinn, að gera þjer dattu við hænurnar þínar." "Guð veit, að hússbóndi okkar er meira enn meðalheimskur," þannig svarði haninn brígzlum hundsins: "hann hefir einungis eina konu og ræður ekki við hana, þar sem jeg hef fimmtú og gerir engin annað enn minn vilja. Hann ætti nú að hugsa sig um, þá mundi hann fljótt finna ráð til að komast úr þessum bobba?" "Hvað lízt þjer hann eigi að gera?" spurði hundurinn. "Hann ætti," segir haninn, "að binda sjer hrísvönd og fara inn í herbergi konu sinnar, loka að sjer og lemja hana þangað til hún drepst, eða lætur undan. Hún mun ekki upp frá því pína hann til að segja sjer það sem hann á að leyna."

Valla hafði kaupmaðurinn heyrt hvað haninn sagði fyrr enn hann þaut upp, tók stafprik og gekk inn til konu sinnar, sem alltaf var að gráta. Hann lokaði að þeim, og lúbarði hana þangað til hún kallaði upp og sagði: "það er nóg, elskan mín! það er nóg, vertu nú góður, jeg skal aldrei framar spyrja þig um neitt!" Þegar hann heyrdi það, að hún iðraðist eptir hina ofsalegu forvitni, hætti hann að lemja hana og lauk upp. Kom þá allt skyldfólkið inn og gladdist yfir því, að konunni var bötnuð einþykkinn og samfögnuðu kaupmanninum, að hann hefði tekið upp á slíku óskarádi, til að koma henni til sannleiksins viðurkenningar. En þú, dóttir mín! ættir skilið, að jeg særi með þig eins og kaupmaðurinn með konuna sína. "Fyrirgefðu mjer, faðir minn!" sagði Scheherasade, "fyrirgefðu mjer," og vertu ekki vondur þó jeg sje fastráðin í fyrirætlun minni. Mjer hefir ekki snúizt hugur af sögunni, sem þú sagðir mjer um konuna. Jeg gæti sagt þjer margar aptur, svo að þú sannfærðist um, að þú átt ekki að vera því mótsfallinn. Það segi jeg þjer líka, og bið jeg þig fyrirgefa, að þjer er til einskis að standa á móti því; því synjirðu mjer um bæn mína af föðurelsku, mun jeg sjálf fram selja mig í

hendur soldánsins." Vezírnum varð nauðugur einn kostur, að láta undan stöðugleik dóttur sinnar. Þó honum dauðsárnaði, að geta ekki talið hana af þessu óttalega áformi, fór hann að vörmu spori til Scharjars og sagði, að hann ætlaði að færa honum Scheherasade til næstu nætur. Varð soldán forviða, að stórvezír sinn skyldi færa sjer slíka fórn, og segir: "hvernig gaztu fengið af þjer, að færa mjer dóttur sjálfs þín." "Herra," svaraði vezírinn, "það er hennar eiginn vilji; hafa hin hryggilegu afdrif, sem hún á yfir höfði sjer, ekki hrætt hana frá því, og þykir henni sú sæmd betri, enn lífið, að vera eiginkona yðar hátignar, rjett eina nótt." "En huggaðu þig bara ekki við nema svikula von, vezír!" mælti soldán, "þegar jeg sæ þjer Scheherasade aptur á morgun. heimta jeg, að þú líflátir hana. Gerirðu það ekki, sver eg að láta drepa sjálfan þig. "Herra!" svaraði vezírinn, "hjartað verður blóðugt í mjer, þegar jeg á að hlýða þjer; en hvað sem náttúran möglar, máttu eiga undir þessum höndum, þó föðurbendur sjeu."

Schahrjar tók boði ráðgjafa síns og skipaði honum að færa sjer dóttur sína hið bráðasta. Fór vezírinn heim aptur með þessi tíðindi til Scheherasade, tók hún þeim svo glaðlega, sem það væri hin mesta feginsfrjett. Þakkaði hún föður sínum, að honum hefði svo vel farizt; var hann yfirkominn af harmi, en hún huggaði hann með því, að hann þyrfti eigi að iðrast þess, að hún yrði drottning soldáns, væri honum nær, að fagna því alla æfi. Hugsaði hún nú ekki um annað, enn að búast á fund soldáns; en áður hún færi á stað, tók hún Dínarsade systur sína á eintal og mælti: "Elskusystir mín! mjer liggur lífið á fulltingi þínu, og jeg ætla að biðja þig að synja mjer þess ekki. Faðir minn færir mig soldáni til eiginkonu; láttu samt ekki hugfallast út af þessari frjett, heldur heyrðu mig með stillingu. Þegar jeg er komin til soldánsins, mun eg biðja hann leyfis, að þú solir í hvílusal okkar, svo jeg megí hafa skemmtun af þjer þessa nótt. Verði mjer þessi miskun sýnd, sem jeg vona, vektu mig þá snemma morguns, einni stundu fyrir birting, og segðu: "Elskusystir mín! ef þú ert vakandi, þá ætla jeg að biðja þig, að segja mjer einhverja af fallegu sögunum, sem þú kannt, þangað til dagur er. Mun jeg þá undir eins gera það, og er jeg vongóð um, að mjer takist svona að ljetta á allri þjóðinni angist þeirri,

sem nú er yfir henni." Dínarsade kvaðst fús til hvers, sem vera skyldi. En að ákveðinni stund um kvöldið fór stórvezírin með Scheherasade til hallarinnar, leiddi hana í herbergi soldáns og gekk sðan burt. En er hún og soldán voru tvö ein, bauð hann henni að taka blæuna frá andlitinu, þókti honum hún þá svo fríð, að hann varð öldungis frá sjer numinn; það sá hann líka, að hún grjet og spurði, hvað að henni gengi. "Minn herra!" ansaði Scheherasade, "jég á eina systur, og ann jeg henni hugástum, sem hún mjer. Nú sárlangar mig til að hún væri hjerna í herberginu þessa nótt, svo jeg sjái hana, og megi kveðja hana einusinni ennþá. Leyfið þetta mjer til huggunar, svo jeg geti sýnt henni þenna síðasta vott elsku minnar." Þessu játti Schahrjar, og var sent eftir Dínarsade, kom hún þá þegar. Þau soldán og Scheherasade háttuðu uppá háum palli, einsog er síður konunga í Austurlöndum, en handa Dínarsade var búin rekkja til fóta þeim. Vaknaði hún einni stund fyrir dag og mælti, einsog Scheherasade hafði fyrir hana lagt: "Elskusystir mín, ef þú ert vakandi, þá ætla jeg að biðja þig, að segja mjer einhverja af fallegu sögunum, sem þú kannt, það er svo í síðasta skipti, sem jeg hef þessa skemmtun." Í stað þess að ansa systur sinni, veik Scheherasade sjer að soldáni, og mælti: "þóknast yðar hátign mildilegast að leyfa mjer, að láta eftir ósk systur minnar?" "Gjarna," segir hann, beiddi þá Scheherasade systur sína að taka eftir, snjeri orðum sínum til Schahrjars og hóf þannig söguna.

I. nótt.

Kaupmaðurinn og andinn.

Einusinni, minn herra! var kaupmaður vellauðugur bæði af fasteignum, varningi og peningum; hafði hann fjölda af undirkaupmönnum, búðarlokum og þrælum. Varð hann öðru hverju að taka sjer ferð á hendur, til að ráðgast við skiptavini sína, og svo bar því til einhvern tíma, að hann varð að fara langferð í áríðandi erindi. Reið hann því á stað, og ljét dálítið nesti í mal sinn, brauð og daktilur (pálmahnetur), því leið hans lá um eyðimörk, en þar er allt víðurværi ófáanlegt. Komst hann stórslysalaust þangað sem ferðinni var heitið, og er hann hafði lokið erindi sínu af, reið hann á stað heimleiðis. Á hinum fjórða degi ferðarinnar varð honum svo óhægt, því veður var heitt af sól og vegurinn brennheitur, að hann beygði út af veginum, til að svala sjer í forsælunni undir eikum nokkrum, sem stóðu þar á mörkinni. Fann hann þar undir hnottrje einu tæra uppsprettulind, fór af baki og batt hest sinn við grein, tók síðan brauð og nokkrar daktilur upp úr mal sínum, settist hjá lindinni og fór að snæða og fleygði hnotsteinunum í ýmsar áttir. En er hann hafði lokið þessari einföldu máltíð, laugaði hann andlit, hendur og fætur einsog sanntrúður Maúnets maður, og gerði bæn sína. En rjett í því hann lauk við bæn sína, liggjandi á knjánum, sá hann anda, afskaplega stóran og snjóhvítan af hærum, óð hann að honum með brugðið sverð, og sagði með ógurlegri rödd: “Stattu upp! að jeg drepi þig, einsog þú drapst son minn.” Bæði grenjaði ófreskjan hræðilega, og var hryllileg að sjá, svo að kaupmaðurinn varð dauðhræddur af orðum hans og svaraði titrandi: “náðugi herra! hvernig á jeg að hafa misgert svo við yður, að jeg sje dauða verður!” “Jeg skal drepa þig einsog þú drapst son minn!” segir andinn. “Guð hjálpi mjer!” segir kaupmaðurinn, “hvernig á jeg að hafa drepið son þinn, sem jeg þekki ekki, og hef aldrei sjeð?” “Hefirðu ekki setið hjerna síðan þú komst,” segir andinn, “hefirðu ekki etið daktilurnar hjerna og þeytt

steinunum, snum í hverja áttina?" "Það hef jeg gert," segir kaupmaður, "og get eg ekki borið á móti því." "Sje svo," mælti andinn, "skaltu vita, að þú ert sonarbani minn. Hann gekk hjerna framhjá þegar þú fleygðir steinunum, einn kom í augað á honum, og þá datt hann niður dauður. Fyrir þá sök skal jeg drepa þig." "Æ vægið mjer, góði herra!" æpti kaupmaður. "Enga vægð," segir andinn, "enga miskunsemi, er ekki rjett, að sá sje drepinn, sem drepíð hefir." "Það er meira enn satt," ansaði kaupmaðurinn, "en jeg segi það satt, jeg hef ekki drepíð son þinn; en ef svo er, þá hef eg gert það í grandleysi. Jeg bið þig því, fyrirgefðu mjer og gefðu mjer líf." "Nei, nei," svaraði andinn og var ekki minnsta lát á honum, "jeg verð að drepa þig, einsog þú hefir drepíð son minn." Því næst þreif hann um handlegginn á kaupmanninum og slengdi honum á jörðina, svo andlitið horfði niður, og reiðir upp sverðið til að höggva af honum höfuðið. En kaupmaður flóði allur í tárur, og margsór sig saklausan, barmaði sjer sáran útaf konu og börnum, og talaði mjög hjartnæmilega. Andinn hafði svo mikla þolinmæði, að hann beið með sverðið reitt til höggs, þangaðtil aumingjamaðurinn hafði komið upp öllum kveinstöfum snum, en alls ekki komst hann við. "Allar þessar harmatölur eru til einskis," mælti hann, "þó þú grjetir blóðugum tárur, það aptraði mjer ekki að drepa þig, einsog þú hefir drepíð son minn." "Bítur þá ekkert á þig," byrjaði kaupmaður á ný, "ætlaðu að drepa mig, saklausan aumingjann! jeg fel mína sök guði á hendur;" því næst fór hann að mæla vísur þessar fyrir munni sjer:

"Deilist líf í daga tvo, dymma og birturfka, æfin skiptist seggja svo í sæld og harma líka.

Hermdu þeim er hædist að harmakjörum báguum, eins er bölið ákvarðað aumum jafnt sem háum.

Sjerðu ei grúann ofaná ægisgeimi sveima, en dýrar perlur djúpið má á dymnum botni geyma.

Önnur klappar aldar mund, ei skal hinni trúa, lukkan kossa lengir stund, lánið burt að sjúga

Meiri sæg, enn sand í mar, sjerðu um uppheimsbólín, og samt myrkvast aldrei þar annað enn tungl og sólín.

Helzt þá trúðir veröld vel, væntir góðra skila, þitt ei hræddist hugarþel, heill að mundi bila.”

Þegar kaupmaðurinn hafði kveðið út, mælti andinn: “til einskis er kveðið, ekki er nú annað fyrir enn dauðinn.” Í því hann sagði þetta

Þá sá Scheherasade, að dagur var á lopti; vissi hún að soldán fór snemma á fætur, til að biðjast fyrir og starfa með ráðgjöfum sínum, sagði hún því ekki söguna lengur. “Guð veit það, systir mín,” segir Dinarsade, “að þetta er undarleg saga.” “Enn þá kátlegra er samt framhaldið,” ansaði Scheherasade, “og legðist þú því líklega á eitt með mjer, að biðja soldáninn að losa mjer að lifa í dag, og segja svo söguna í nótt er kemur.” Schahrjar hafði verið skemmt undir sögu Scheherasade, og hugsaði með sjer: „Það skal bíða til morguns, en deya skal hún, þegar jeg er búinn að heyra, hvernig sagan fer.” Rjeði hann því af, að drepa ekki Scheherasade þann dag, reis nú á fætur til að biðjast fyrir, og fara á fund ráðsins.

Meðan á þessu stóð, hafði stórvezírinn ekki þolað við fyrir angist og kvíða. Honum kom ekki dúr á auga, því hann var alla nóttina að kveina og barma sjer yfir grimd forlaganna, að hann skyldi vera böðull dóttur sinnar. En hafi hann kviðið fyrir, að sjá soldán, þegar hann átti von á slíkri hörmung, má nærri geta, hvort honum ekki hefir brugðið vel við, þegar lánardrottinn hans kom á ráðstefnu, og skipaði honum ekki, að vinna grimdarverk þetta, er hann bjóst við. Vardı soldán öllum þeim degi til stjórnarstarfa, einsog hann var vanur, en þegar náttadi, fór hann aptur til Scheherasade. En morguninn eptir fyrir birtingu gleymdi Dínarsade ekki, að biðja systur sína að segja sjer það, sem eptir væri af sögunni, sem hún byrjaði á daginn áður. Soldán beið þess ekki, að Scheherade beiddi leyfis, heldur mælti: “Vel á minnzt, ljúktu við söguna um andann og kaupmanninn, jeg er bráðsólgin í endirinn.” Sagði þá Scheherasade söguna á fram, á þessa leið:

2. nótt.

Herra! þegar kaupmaðurinn sá, að andinn ætlaði að höggva af honum höfuðið, hljóðaði hann upp yfir sig og sagði: “Bíddu við! losaðu mjer að segja rjett eitt orð, gerðu það fyrir mig,

vægðu mjer og gefðu mjer frest. Gefðu mjer tíma til að kveðja konu mína og börn, og ráðstafa arfskiptum eptir mig með erfðaskrá, svo að þau flækist ekki í málaferli að mjer látnum. En þegar jeg hef annazt það, skal eg óðar koma hingað aptur, og taka hverju, sem þjer þóknast að gera við mig." Þá mælti andinn: "Jeg er hræddur um þú komir aldrei, ef jeg gef þjer frest." "Viljirðu leggja trúnað á eidd minn," ansaði kaupmaður, "þá sver jeg við guð himins og jarðar, að jeg sannlega mun vitja þín hjer." "Og hversu langan frest viltu fá?" spyr andinn. "Eg bið um eins árs frest," svarar kaupmaðurinn; "mjer er ómögulegt að ráðstafa öllu mínu á skemmri tíma, og búa sjálfan mig svo undir, að jeg geti tregalaust skilið við þessa lífs fögnuð. Skal jeg þegar þessi dagur og eitt ár er unliðið, vera kominn undir eikur þessar, og gefa mig á þitt vald." "Viltu vitna loforð þetta undir guð?" spurði andinn. "Eg skírskota því enn á ný til hans, og máttu treysta eidd mínum." Í þessu hvarf andinn, og kaupmaðurinn sat aleinn eptir hjá lindinni.

Þegar hann hafði náð sjer eptir hræðsluna, stje hann á bak aptur og fór leiðar sinnar. Var hann nú að einu leytinu glaður, að vera sloppinn úr svo gífurlegum háska, en hinsvegar fylltist hann dauðans kvíða. Þegar hann hugsaði til hins ógurlega svardaga, sem hann hafði unnið. Þegar hann kom heim, fögnuðu honum konan og börnin af öllu hjarta, en hann tók ekki faðmögum þeirra, heldur fór hann að gráta beisklega, svo að þau máttu vel skilja, að honum hefði viljað eitthvað sjerlegt til. "Við gleðjumst af heimkomu þinni," tók kona hans til orða, "en þú gerir okkur hrædd, að láta okkur sjá þig, svona á þig kominn. Jeg ætla að biðja þig, að segja okkur, hvað veldur harmi þínum." "Æ hvernig á jeg að vera í öðru skapi," ansaði kaupmaður, "þegar jeg á ekki nema eitt ár eptir ólífad?" Því næst sagði hann henni frá viðskiptum hans og andans, og að hann hefði skyldað sig til að koma aptur að eins árs fresti til þess, að andinn dræpi hann. Við þessi harma tíðindi fóru þau öll að kveina. Konan veinaði upp yfir sig, laust sig í andlitið og hárreitti sig; börnin flóðu í tárur og ætludu að rífa húsið með hljóðunum, og föðurnum rann blóðið til skyldunnar, svo að hann grjet með þeim. Það var einhver hinn hryggilegasta

sjón, sem hugsast gat. Þegar á hinum næsta degi, og alltaf uppfrá því, hugsaði kaupmaður ekki um annað, enn að ráðstafa málefnum sínum, og umfram allt að borga skuldirnar. Hann gaf vinum sínum gjafir og fátæklingum stórar ölmsur. Þrælum sínum og ambáttum gaf hann frelsi, skipti eigum sínum milli barnanna, og setti þeim fjárhaldsmenn, sem ekki voru fullveðja. Konu sinni seldi hann allt það í hendur, sem henni bar eptir kaupmálanum, og dró alla þá hagsmuni undir hana, sem lög leyfðu.

Nú var liðið árið og varð hann að fara. Hann ljét niður í ferðatöskuna sína, tók með sjer náklæði sitt*), og enginn getur grátlegra sjeð, enn skilnaður hans var við konu og börn. Það var einsog þau tryðu ekki, að þau ættu að missa hann, og vildu því fylgja honum öll saman, til þess að deya með honum. Hann varð því að neyta allrar hörku sinnar til þess að skiljast við slíkt ástríki, og mælti: "Börn mín, eg skil við ykkur af hlýðni við guðs boð. Lærið af mjer, að lúta þessari nauðsyn með hugþryði, og minnst þess, að eitt sinn skal hver deya." Að svo mæltu sleit hann sig af þeim, grátandi og harmandi, fór á stað og náði að ákveðnum degi þangað, sem andinn hafði vitrazt honum. Fór hann undireins af baki, settist á lindarbakkann og beið andans með slíkri hrygð, sem nærri má geta. Meðan stóð á þessari kvalafullu bið, sá hann koma til sín vingjarnlegan karl, sem teymdi hind í bandi. En er þeir höfðu heilsazt, tók öldungurinn til máls: "Mætti eg spyrja þig, bróðir! hvað þú ert að gera á þessa eyðistaði, þar sem ekki er annað enn vondir andar, og hvergi er óhætt; mætti ráða það af þessum fögru trjám, að hjer væri mannabygð, en það er sönn eyðimörk, og háski að vera hjer til lengdar." Kaupmaður leysti úr spurningum karlsins og sagði honum frá æfintýrinu, sem skyldaði hann til að vera á þessum stað; en hinn heyrði og undraðist, og mælti síðan: "Þetta er einhver hinn kynlegasti viðburður, og þig bindur hinn óbrigðanlegasti svardagi. Jeg fer ekki hjeðan úr sporunum fyrr enn jeg sje, hvernig fer á milli þín og andans." Svo mælti hann, og settist niður hjá kaupmanninum, en meðan þeir voru að tala saman.

*) Það er siður Mahómetsmanna þegar þeir fara í hernað eða langferðir.

“En jeg sje það er kominn dagur,” mælti Scheherasade, og feldi niður frásögnina, “en það, sem bezt er í sögu minni, kemur ekki fyrr enn seinna.” Hafði soldán ásett sjer að heyra endirinn, og ljet því Scheherasade lifa þenna dag.

3. nótt.

En er hallaði út enni þriðju nótt, beiddi Dínarsade systur sína, einsog að fyrirförnu, að segja sjer einhverja af fallegu sögunum, sem hún kynni, ef hún væri vakandi. Soldán heimtaði samt framhald sögunnar af kaupmanninum og andanum, hjelt því Scheherasade henni áfram.

“Minn herra! í þann tíma, að kaupmaðurinn og karlinn, sem teymdi hindina, voru að tala saman, sáu þeir, hvar annar karl kom, fylgdu honum tveir svartir hundar. Hann kom rjett að þeim, kastaði á þá kveðju, og spurði, hvað þeir væru að gera á þessum stað.” Karlinn með hindina sagði honum þá frá viðskiptum kaupmannsins og andans og swardaganum, og að fresturinn væri á enda með þessum degi; kvaðst hann enn fremur ætla að bíða þarna, og sjá, hvernig færi. Hinum karlinum þókti það líka tilvinnandi og ásetti sjer að gera eins; settist hann því niður hjá hinum og gaf sig á tal við þá, en í því kom þriðji karlinn með múlösnu. Hann spurði báða hina fyrri, hvers vegna kaupmaðurinn væri svo hryggur hjá þeim, sögðu þeir honum, hvernig á því stæði. Þókti honum, einsog hinum, þetta tilfelli svo einstaklegt, að hann vildi líka vera við, þegar kaupmaðurinn og andinn hittust. Settist hann því niður hjá hinum, og leið ekki á laungu, þangað til þeir sáu álangðar einsog þykkar rykmökk, sem þyrlast upp í vindi. Hann kom rjett að þeim, klofnaði í sundur, og sáu þeir þá andann, heilsaði hann þeim ekki, heldur óð að kaupmanninum með sverð í hendi, greip hann í handlegginn, og mælti: “Stattu upp! að jeg drepi þig, einsog þú hefir drepið son minn.” Kaupmaðurinn og karlarnir þrír fóru að gráta, og hljóðuðu hástöfum upp yfir sig.

Þá sá Scheherasade, að dagur var kominn, og feldi niður söguna, sem hafði æst forvitni soldáns svo mjög, að hann frestaði lífláti Scheherasade enn þá einn dag; svo hugleikið var honum

að heyra endirinn. Stórvezírin varð óumræðilega glaður af því, að soldán skipaði honum ekki að deyða Scheherasade. Allir furðuðu sig á þessu, heimafólk hans, hirðin, og hver maður út í frá.

4. nótt.

Undir lok hinnar næstu nætur tók Scheherasade þannig til máls, með leyfi soldáns: “herra minn! þegar karlinn með hindina sá, að andinn hafði tekið kaupmanninn, og ætlaði að drepa hann miskunarlaust, fjell hann fram fyrir óvættinn, kysti á honum fæturna og mælti: “Anda drottinn! eg bið þig með auðmýkt, að stilla bræði þína, sýndu mjer þá náð, að taka eptir því, sem jeg segi. Jeg ætla að segja þjer söguna af mjer og hindinni þeirri arna. Skyldi þjer þykja hún undarlegri og kátlegri, enn æfintýrið kaupmannsins þarna, sem þú ætlar að drepa, mætti jeg þá ekki vona, að þú gæfir upp þessum veslings aumingja þriðjung þess, sem hann hefir misgert?” Andinn hugsaði sig um nokkra stund, loksins svaraði hann: “hana þá! látum oss heyra, jeg læt það svo vera.”

Sagan af fyrsta karlinum og hindinni.

“Jeg ætla þá að byrja á sögu minni,” tók karlinn til máls, “nú ætla jeg að biðja ykkur að taka vel eptir. Hindin, sem þið sjáið þarna, er föðursystir mín og þar á ofan kona mín. Hún var tólf vetra, þegar jeg gekk að eiga hana, og er mjer því óhætt að segja, að hún mátti kalla mig föður, eins vel og frænda sinn eður bónda. Við vorum þrjátíu ár saman barnlaus, og ljét eg hana ekki gjalda þess, að hún var óbyrja, heldur var eg henni góður og hollur. Var það af engu öðru enn því, að mig langaði til að eignast afkvæmi, að jeg fjekk mjer ambátt; átti jeg við henni einn son, sem líkur var að fríðleik fullu tungli, eygður vel og brúnafríður og fallega limaður. Útaf því varð kona mín afbryðisfull, og fjekk andstygd, bæði á móðurinni og barninu, en leyndi svo hugarþeli sínu, að eg varð þess ekki vísari fyrr enn allt var um seinan. Óx nú sonur minn upp, og var orðinn eitthvað tíu vetra; þurfti jeg að taka mjer nauð-

synlega ferð á hendur. En áður eg særi, fól eg barnið og ambáttina konu minni á hendur, því eg tortryggði hana alls ekki; það eg hana að annast þau meðan eg væri burtu, en það var í heilt ár. En hún hagnýtti þenna tíma til þess að stunda fjölkyngi, og er hún hafði svo nikið numið af þessari helvizku íþrótt, sem henni nægði til illræðis þess, er hún hafði fyrir stafni, leiddi hún son minn á einn afvikinn stað. Þar breytti hún honum í kálf með særingum sínum, og fjekk hann því næst leiguliða mínum til fódurs, og kvaðst hafa keypt hann. En svo var hún hefndargjörð, að illvirki þetta var henni ekki nóg, heldur töfraði hún ambáttina líka, og gerði hana að kú, og fjekk hana einnig leiguliða mínum. Þegar jeg nú kom heim, og spurði eptir móðuriðni og barninu, sagði hún: "ambáttin er dáin, en son þinn hef eg ekki sjeð í tvo mánuði, og veit eg ekki hvað orðið er af honum." Fjell mjer það nærri, að ambáttin var dáin, en sonur minn hjelt eg væri að eins horsinn, og mundi eg fljótt sjá hann aptur. En svo liðu átta mánuðir, að hann kom ekki, og ekkert spurdist til hans. Var nú komið að stóra Bairam, eða fórnarhátiðinni*), bauð eg þá leiguliða mínum, að færa mjer til blótsins einhverja seistustu kúna. Hann gerði svo, en kýrin, sem hann kom með, var aumingja ambáttin, móðir sonar míns. Batt eg hana þá, en er eg myndaði mig til að slátra henni, rak hún upp aumkvunarlegt baul, og sá jeg að tárin runnu úr augum henni. Brá mjer kynlega við þetta og hræðist eg ósjálfrátt til meðaumkvunar, svo jeg gat ekki fengið af mjer að slátra henni, og sagði leiguliðanum, að sækja aðra. Kona mín, sem var viðstödd, espaðist af þessum brjóstgæðum, og stóð í gegn skipun minni, sem ljét niðingsskap hennar til skammar verða, "hvað ertu nú að hugsa heillin mín?" segir hún, "hlótaðu þessari kú; leiguliðinn þinn á enga, er fallet gri sje, eða betur til þess fallin." Ætlaði jeg því að gera

*) Þeir, sem á Mahónnet trúu, halda tvær stórhátíðir á ári hverju: stóra Bairam og litla Bairam. Litli Bairam er þriheilagur, og er haft meira við hann enn stóra Bairam, sem byrjar á tíunda degi þess mánaðar, sem pílagrímar ganga til Mekka; er sú hátíð einnig þriheilög. Þá fórnar hver, sem getur, hrúti, hafri, tarfi, kú eða úlfalda, og neytir sums kjötsins sjálfur, en útbýtir samu meðal vina sinna og fátæklinga.

konu minni til þægðar, gekk að kúnni, og reyndi að bæla niður meðaumkvun þá, sem áður hafði gagntekið mig, en í því jeg ætlaði að bregða hnífnum á barkann, grjet og baulaði fórnardýrið hálfu meira enn áður, svo að mjer fjellust hendur í annað sinn. Rjetti jeg því hnífinn að leiguliðanum og sagði: "Taktu þarna við! og blótaðu henni sjálfur; baulið í henni og tárin ætla að slíta sundur í mjer hjartað." Leiguliðinn var ekki eins brjóstgóður, og slátraði hann kúnni, en þegar við gerðum hana til, sáum við, að hún var ekki annað enn skinnið og beinin, þó okkur sýndist hún feit áður. Sárnaði mjer það, og sagði jeg því við leiguliða minn: "Eigðu hana sjálfur, jeg læt þjer hana eptir! gefðu þeim ölmusur af henni, sem þjer lízt, en hafirðu kálf á reiðum höndum, sem er vel feitur, þá færðu mjer hann í staðinn. Jeg spurði aldrei frekar um það, hvað hann gerði við kúna, en undir eins og hann hafði fært hana burt, kom hann aptur með spikfeitan kálf. Þó jeg vissi þá ekki, að þessi kálfur var sonur minn í álögunum, komst jeg samt einhvern veginn við þegar jeg sá hann; en jafnskjótt og hann sá mig, brauzt hann svo fast um, til þess að komast til mín, að hann sleit taugina sem leiguliðinn leiddi hann í. Hann fleygði sjer niður fyrir fætur mína með hausinn á grúfu, einsog hann vildi hræra mig til miskunar, og særa mig, að vera ekki svo grimmur að drepa sig. Þetta gekk nú meira yfir mig, og fjeck meira á mig, enn gráturinn í kúnni. Mjer rann sáran til rifja, eða öllu heldur, mjer rann blóðið til skyldunnar. Sagði jeg því við leiguliðann: "Færðu burt með kálfinn aptur og gættu hans vandlega, en komdu undir eins með annan í staðinn." Þegar kona mín heyrði mig tala svona, var hún ekki sein til að segja: "Hvað ertu að hugsa, elskan mín? hlýddu mjer, og blótaðu engum kálfi öðrum enn þessum." "Það geri jeg ekki hjartað mitt," ansaði jeg; "jeg ætla að gefa honum líf og biðja þig að mæla ekki á móti því." En flagðið gerði ekki sem jeg beiddi, hún hafði meira hatur á syni mínum enn svo, að hún leyfði mjer að gefa honum líf, gekk hún svo fast eptir fórninni við mig, að jeg neyddist til að láta eptir henni. Batt jeg þá kálfinn og greip sláturs hnífinn

Þá hætti Scheherasade við söguna, því að dagur var kominn, en Dínarsade tók til máls: “jeg er öldungis frá mjer numin af þessari sögu, því hún hefir spennt eptirtekt mína svo skemmtilega.”

“Ef að soldáninn lofar mjer að lifa í dag”, ansaði Scheherasade, “skaltu sjá, að þú hefir ennþá betri skemmtun af því, sem jeg segi þjer á morgun.” Langaði Schahrjar til að vita, hvað yrði úr syni karlsins með hindina, og sagði því, að sjer væri sönn ánægja, að heyra niðurlag þessarar sögu næstu nótt.

5. nótt.

“Herra minn!” mælti Scheherasade og byrjaði þar á sögunni, sem hún hafði hætt við, “karlinn með hindina hjelt þannig áfram sögunni í viðurvist andans, beggja hinna karlanna og kaupmannsins: “jeg greip þá hnífinn og ætlaði að skera son minn á háls, en í því leit hann mig slíkum bænaraugum, fljótandi í tárum, og hrærði hjarta mitt svo, að jeg var ekki maður til að fórna honum. Fleygði jeg þá hnífnum og sagði við konu mína, að það væri ekki að hugsa til, að jeg slátraði þessum kálfi, heldur tæki jeg einhvern annan. Hún hafði sig alla við, að telja mig af fyrirtekt minn, en jeg ljet hvergi þokast, nema hvað jeg lofaði benni, að blóta kálfinum næsta ár á Bairams hátíðinni, og gerði jeg það einungis til að þagga niður í henni ofsann. Morguninn eptir beiddist leiguliði minn, að tala við mig einslega. “Jeg kem,” mælti hann, “til þess að segja þjer nokkuð, sem þú munt kunna mjer þakkir fyrir. Svo er mál með vexti, að jeg á dóttur, sem ber nokkurt skyn á töfra. Í gær-dag, þegar jeg kom aptur með kálfinn, sem þú ætlaðir að fórna, tók jeg eptir því, að hún hló þegar hún sá hann, en fór í sömu andránni að gráta. Spurði jeg hana þá, því hún gerði tvennt svo misjafnt í einu. “Faðir minn,” segir hún, “kálfurinn, sem þú kemur þarna með aptur, er sonur hans hússbónda okkar. Jeg hló af fögnuði að sjá hann lifandi ennþá, og grjet þegar jeg hugsaði til hennar móður hans, sem slátrað var í gær, því henni hafði verið breytt í kú með töfrum. Hvoruntveggja álög-unum veldur konan hans hússbónda okkar, því hún hataði móð-

urina og barnið. Þetta hefir dóttir mín sagt mjer, og hingað fór jeg til að segja þjer þessi tíðindi.

“Andi góður!” sagði karlinn með hindina enn fremur, “þú getur því bezt nærri, hvað mjer brá í brún við þessi orð. Fór jeg að vörmu spori með leiguliðanum, til að tala við dóttur hans sjálfur. En er jeg var kominn heim til hans, gekk jeg fyrst út í fjósið, þar sem sonur minn var. Gat hann að vísu ekki tekið faðmlögum mínum, en svo varð honum við þau, að jeg sannfærðist algjörlega um það, að hann væri sonur minn. Dóttir leiguliðans kom þar að okkur, og sagði jeg við hana: “barnið gott! getur þú snúið syni mínum í sína sönnu mynd?” hún kvað já við, og jeg sagði ennfremur: “ef þjer heppnast það, skaltu ráða yfir helming eigna minna.” “Þú ert hússbóndi okkar,” ansaði hún og brosti við, “og veit jeg vel um hvað jeg er þjer skyldug. En það segi jeg þjer samt, að ekki breyti jeg syni þínum í sína sönnu mynd, nema með tveimur skilmálum. Hinn fyrri er sá, að þú lofir mjer að eiga hann, en hinn annar, að þú leyfir mjer að refsa þeirri, sem hefir breytt honum í kálf.” Svaraði jeg því um, að jeg gengi fúslega að fyrri skilmálanum, og sagði: “jeg lofa þjer þar á ofan að gefa þjer töluverðar eignir auk þess, sem jeg ætla syni mínum. Í stuttu máli, þú skalt komast að raun um, hvort jeg ekki virði við þig þenna mikla velgjörning, sem jeg vænti mjer af þjer. Hinum skilmálanum, konu minni viðvíkjandi, tek jeg líka. Hver sem getur haft sig til annars eins ódæðis á refsingu skilið. Gerðu við hana hvað þjer líkar, en eins bið jeg þig, lofaðu henni að lifa.” “Jeg ætla að gera til hennar,” ansaði stúlkan, “einsog hún gerði til sonar þíns.” “Það læt jeg mjer lynda,” segi jeg, “en getðu mjer son minn aptur, umfram alla hluti.” Tók nú stúlkan ker, sem fullt var af vatni, og þuldi yfir því einhver orð, sem jeg skildi ekki; því næst vjek hún sjer að kálfinum og mælti: “Kálfur! hafi einn guð almáttugur, konungur veraldarinnar, skapað þig í þeirri mynd, sem þú nú hefir, þá hafðu hana framvegis; en sjert þú maður, töfraður í kálfs líki með fjölkyngi, taktu þá aptur á þig þína náttúrlegu mynd og líkingu, ef hinum allsvaldanda skapara þóknast svo.” Svo mælti hún og jós yfir hann vatninu, og breyttist hann samstundis í sína upphatlegu

mynd. "Sonur minn! ástkæri sonur minn!" hrópaði eg undir eins, og faðmaði hann upp að mjer með slíkri geðshræringu, að jeg valla rjeði mjer. "Guð hefir sent okkur þessa mey til þess, að svipta af þjer hinum skelfilegum álögum, sem þú varst í, og til þess að hefna illsku þeirrar, sem þú hafðir orðið fyrir af móður þinni. Jeg efa því ekki, að þú munir ganga að eiga stúlkuna, einsog jeg hef lofað henni." Þessu tók hann feginshugar, en áður brúðkaup þeirra var haldið, breytti mærin konu minni í hind, og í því líki sjáði þið hana hjerna. Var það fyrir minn bæna-stað, að hún hlaut þessi hamskipti heldur, enn önnur ljótari, svo okkur væri minni viðbjóður að hafa hana kringum okkur. Síðan er sonur minn orðinn ekkjumaður, og hefir farið í langferðir. Hef eg ekkert frjett til hans í nokkur ár, og er því kominn á stað sjálfur, til að vita, hvort jeg ekki kynni, að verða einhvers vísari um hann. Trúði eg engum fyrir, að varðveita konu mína, meðan jeg væri burtu, til að komast fyrir þetta, og leizt mjer ráðligast að hafa hana með mjer hvervetna. Og lýk jeg nú að segja af mjer og hindinni; er það ekki einhver hin einstakasta og undarlegasta saga?" "Því játa jeg," segir andinn, "og hennar vegna gef jeg þjer þriðjung af lífi þessa kaupmanns."

"Þegar fyrsti karlinn," þannig hjelt Scheherasade sögunni áfram, "hafði lokið við sína sögu, sagði annar karlinn, með tvo svörtu hundana við andann: "Jeg ætla líka, að segja þjer hvað mjer, og hundunum þeim arna hefir viljað til, og er jeg sannfærður um, að þjer þykir mín saga undarlegri en sú, sem þú nú heyrðir. En viltu þá gefa mjer annan þriðjunginn af því, sem þú átt í lífi þessa kaupmanns?" "Já!" segir andinn, "með því móti, að hún taki fram sögunni af hindinni." Þegar hann hafði lofað þessu, byrjaði annar karlinn þannig . . .

Í því Scheherasade mælti þessi orð, sá hún dagsbirtuna, og hætti því. "Guð veit það systir mín," segir Dínarsade við hana, "þetta eru kynleg æfintýri." — "Systir mín," svaraði Scheherasade, "þau eru ekkert hjá þeim, sem jeg ætla að segja þjer í nótt er kemur, ef að soldáninn, minn drottinn og herra, er svo miskunsamur, að lofa mjer að lifa." Schahrjar ansaði engu, heldur stóð hann upp, gerði bæn sína og gekk á ráðstefnu, en ekki skipaði hann neitt um líflát hinnar yndislegu Scheherasade.

6. nótt.

Undir lok hinnar sjöttu nætur, sem soldán og Scheherasade hvíldu saman, vakti Dínarsade systur sína, einsog vant var; en Schahrjar varð fyrstur til að vekja máls og segir: „jég vil heyra söguna af öðrum karlinum og báðum svörtu hundunum.“ „Forvitni þína konungur,“ segir Scheherasade, „skal jég fljótt seðja; annar karlinn byrjaði sögu sína á þessa leið:

Sagan af öðrum karlinum og báðum svörtu hundunum.

Þú skalt þá vita, mikli höfðingi andanna! að báðir þessir svörtu hundar eru bræður mínir. Faðir okkar ljét hverjum okkar eitthvað þúsund sekkínur*) eptir sig. Völdum við okkur allir sama atvinnuveg, og gerðumst kaupmenn. Undir eins og jég hafði lokið upp sölubúð minni, rjeði eldri bróðir minn, annar hundurinn þarna, það af, að ferðast til annara landa í verzlunarerindum. Keypti hann fyrir aleigu sína þann varning, sem honum var hentastur, og lagði á stað. Þegar liðið var heilt ár frá því, að hann fór, var það einn dag, að þursamaður kom til sölubúðar minnar og virtist biðja ölmusu. Sagði jég þá við hann: „guð blessi þig,“ og svaraði hann: „guð blessi þig líka! hvernig stendur á því, að þú kannast ekki við mig?“ Virti jég hann þá betur fyrir mjer og kannaðist við hann; „bróðir minn!“ kallaði jég upp, og fjell um háls honum, „hvernig átti jég að þekkja þig, þegar þú varst svona til fara?“ Fór jég síðan með hann í hús mitt, og spurði, hvernig honum liði og ferðin hefði heppnast. „Æ vertu ekki að spyrja að því,“ segir hann, „þú þarft ekki annað, enn að líta á mig, þá veiztu allt. Það væri ekki til annars, enn að ýfa upp raunir mínar, ætti jég að rekja upp öll þau slys, sem mig hafa hent á þessu ári, og komið mjer í það ástand, sem jég er í núna.“ Ljet jég jafnskjótt loka búðinni, og gleymdi öllu öðru enn bágindum hans, fylgdi jég honum til laugar, og gaf honum beztu fót mín. Tók jég síðan verzlunarbækur mínar, og reiknaði út gróða minn á hinu umliðna ári. Sá jég þá, að fjármunir mínir höfðu vaxið um helming, og að jég átti tvö þúsund

*) Þeir peningar eru almennir í Feneyum og kringum Grikklands haf, og eru eitthvað 2 spesía virði.

sekkínur. Gaf jeg honum þá helminginn, og sagði: “bróðir minn! með þessu geturðu unnið upp tjón þitt.” Hann tók feginshendi við sekkínunum, tók upp verzlun sína á ný, og vorum við saman einsog áður. Nokkru eptir þetta fjell hinn bróðir minn upp á því, að selja eign sína, og var okkur lífs ómögulegt, að telja hann af því. Fyrir peninga þá, sem honum guldust fyrir hana, keypti hann sjer vörur til að verzla með erlendis, því hann ætlaði sjer að stunda þess konar verzlun, og fór hann á stað með lest einni. Að ári liðnu kom hann aptur, eins til reika og eldri bróðir minn. Ljet jeg þá líka klæða hann, og hafði jeg grætt aðra þúsund sekkína, og gaf honum. Lauk hann þá upp sölubúð sinni og hjelt áfram verzluninni.

Það var einn dag, að báðir bræður mínir komu til mín, og stungu uppá því við mig, að jeg særi með þeim í kaupferð. Í fyrstunni drap jeg hendi við því: “þið hafið ferðast,” sagði jeg, “og hvað hafið þið grætt? hver ábyrgist mjer, að jeg fari betri för?” Var það ekki til neins, að þeir voru að leiða mjer fyrir sjónir það, sem þeir hjeldu, að helzt gæti glapið mig og ginnt til, að eiga undir heppninni; jeg skoraðist undan allri hlutdeild í fyrirætlun þeirra. En þeir nauðuðu svo óaflátanlega á mjer, og linntu ekki látum fyrr, enn jeg gekk að því, og hafði þá hafnað ráði þeirra í fimm ár. En er við vorum ferðbúnir, og kaupa átti varning þann, er nauðsynlegr var, kom það upp úr kafnu, að hvorugur átti nú neitt eptir af þúsund sekkínunum, sem jeg hafði gefið hverjum þeirra. Veitti jeg þeim samt engar átölur fyrir þetta, en þá átti jeg sex þúsundir sekkína, tók jeg helminginn af þeim, og gaf þeim hverjum sinn part, svo mælandi: “bræður mínir! meiru enn þessum þremur þúsundum sekkína megum við ekki hætta, en hinar þrjár þúsundirnar verðum við, að sela á vísum stað, svo við megum huggast, og taka upp vora fyrri iðn, ef þessi ferð fer ekki betur, enn ykkar fór.” Fjekk jeg þeim þá, hverjum um sig eina þúsund sekkína, en hinar þrjár þúsundirnar gróf jeg niður, í skúmaskoti einu í húsi mínu. Þvínæst keyptum við vörur og tókum skip á leigu undir þær, og sigldum burt þegar byr gaf. Höfðum við verið mánuð á leiðinni. . . .

“En jeg sje það er orðið hjart,” segir Scheherasade “og verð jeg því að hætta.” Dínarsade sagði að sig langaði ákaft, til að

heyra framhaldið, sem væri vafalaust fáheyrt, en soldán gekk burt einsog daginn áður, og skipaði ekkert viðvíkjandi lífláti drottningar.

7. nótt.

Undir lok hinnar sjöundu nætur beiddi Dínarsade drottninguna, að halda áfram fallegu sögunni, sem hún hefði hætt við nóttina áður. “Eg skal gjarna verða við bæn þinni,” ansaði Scheherasade, “og taka upp söguna þarsem jeg hætti við. Karlinn með báða svörta hundana hjelt þannig áfram, að segja áheyrendum sínum söguna, andanum, báðum hinum körlunum og kaupmanninum:

“Þegar við höfðum verið mánuð á leiðinni, komumst við farsællega til hafnar; fórum við þar á land og flaug varningur okkar út. Einkum gekk svo vel út hjá mjer, að jeg græddi tíu á einum. Keyptum við sveitavörur í staðinn, til að flytja heim og verzla með þar. En er við vorum tilbúnir, að stíga á skipsfjöl og sigla heim, mætti jeg konu einni á ströndinni, sem var næsta fagursköpuð, en mjög fátæklega til fara. Hún ávarpaði mig, kysti á hönd mína og sárþændi mig, að eiga sig, og taka sig út á skipið. Taldi jeg reyndar tormerki á því, en hún talaði svo mikið um fyrir mjer, til þess að sannfæra mig um, að jeg mætti ekki hneyxlast á örbyrgð sinni, og að jeg mundi verða ánægður með hegðun hennar, svo að jeg ljet til leiðast. Ljet jeg gera handa henni sæmileg klæði, og er hún var orðin kona mín eptir löglegum kaupmála, ljetum við í haf. Á leiðinni komst jeg að því, að kona mín var svo ágætum mannkostum búin, að elska mín til hennar fór dagvaxandi. En báðir bræður mínir ólu hatur til mín, því þeir sáu ofsjónum yfir heppni minni. Kvað svo rammt að þessari blindni þeirra, að þeir sátu um líf mitt, og eina nótt þegar við hjónin sváfum, tóku þeir okkur bæði, og fleygðu okkur í sjóinn. Undir eins og kona mín vaknaði, hristi hún sig og brást í álfkonu, megið þið af því vita fyrir víst, að hún druknaði ekki. Jeg hefði fortakslaust týnzt, en í sömu svipan og jeg fjell í sjóinn, tók hún mig upp, fór með mig til eyar einnar og hvarf. En er lýsti af degi, kom hún aptur og mælti: “sjáðu nú, elskan

mín! að jeg hef ekki launað illa velgjörðir þínar, þarsem jeg bjargaði lífi þínu. Skaltu vita, að jeg er álfkona, og fyrst þegar jeg sá þig á sjóarströndinni, hneigðist hugur minn frá guði til þín; því jeg er líka rjettrúuð. Kom jeg til þín í dularbúningnum, einsog þú manst, til þess að freista hjartagæzku þinnar. Hefir þjer farizt drengilega við mig, og er jeg fegin, að geta sýnt þjer þakklátsemi mína. En jeg er afarreið við bræður þína, og getur ekkert fullnægt mjer, nema líflát þeirra." Þegar jeg heyrði þetta, undraðist jeg stórlega, og þakkaði álfkonunni, sem eg bezt gat, fyrir hinn mikla velgjörning, er hún hafði sýnt mjer; en þessu bætti jeg við: "Jeg verð að biðja þig, að fyrirgefa bræðrum mínum. Svo miklar orsakir, sem jeg hef til að kvarta undan þeim, er jeg þó ekki svo grimmur, að óska þeim líftjóns." Þvínæst sagði jeg henni frá, hversu jeg hefði greitt fyrir þeim, en það var ekki til annars, enn að æsa reiði hennar. "Jeg verð að leita upp þessa vanþakklátu bófa," mælti hún, "þessa svikara, og hefna á þeim tafarlaust. Jeg skal sökkva skipinu undir þeim, og steypa þeim sjálfum niður á hafsbotn." "Nei! mín elskulega," mælti jeg ímóti, "gerðu það ekki fyrir guðs sakir, stilltu reiði þína. Það eru bræður mínir og minnstu þess, að oss ber að launa illt með góðu." Ljet álfkonan sjer þetta segjast, en þá svipti hún mjer í einu vefangi frá eyggi, og setti mig niður á hið flata þak á húsi mínu og hvarf aptur. Fór jeg þá ofan, lauk upp dyrunum, og gróf upp aptur hinar þrjár þúsundir sekkína, sem jeg hafði fólgið. Að því búnu fór jeg að heim-sækja nágranna mína, samfögnuðu þeir mjer vegna heimkomu minnar; keypti jeg þvínæst vörur og lauk upp sölubúðinni. En þegar jeg kom heim um kvöldið, voru þar fyrir báðir svörtu hundarnir þarna, og komu á móti mjer með auðmýktar látum. Vissi jeg ekki, hvað þetta átti að þýða, og furðaði mig á því; en jeg varð þess skjótt vísari, því álfkonan kom og sagði: "undrastu ekki! þessir tveir hundar, sem hjer eru komnir, það eru báðir bræður þínir." Varð jeg óttasleginn við þessi orð, og spurði, fyrir hvern krapt þeir væru komnir í þetta ástand. "Jeg hef gert það," ansaði hún, "eður öllu fremur systir mín, sem jeg fól það á hendur, sökkti hún skipi þeirra um leið. Þú mistir líka varning þinn, sem þar var á; en jeg skal sjá svo um að þú verðir

skaðlaus. En bræður þína hef eg lagt það á, að þeir verði í þessum álöfum í tíu ár; eru þeir helzti maklegir þessarar refsingar, vegna nifðingsskapar síns." Þegar hún hafði ennfremur sagt mjer til, hvar jeg seinnar meir gæti frjett til hennar, hvarf hún. Eru nú liðin tíu ár síðan, og er jeg á leið til álfkonunnar. En þegar jeg fór hjer um, hitti jeg kaupmanninn og hinn æruverduga öldung þarna með hindina, og staldraði við hjá þeim. Veizt þú nú sögu mína, höfðingi andanna?" Þannig lauk karlinn með svörtu hundana sögu sinni: "þykir þjer hún ekki vera einhver hin fáheyrilegasta!" "Það er sannarlega undarleg saga," svaraði andinn, "og afsala jeg mjer fyrir hana einum þriðjungi af lífi þessa kaupmanns."

Tók þá þriðji karlinn jafnskjótt til máls, og lagði að andanum með hina sömu bæn, sem hinir fyrri, að hann gæfi kaupmanni upp þann þriðjung saka hans, sem eptir væri, ef að sagan, sem hann ætlaði, að segja honum, reyndist ennþá undarlegri, enn báðar hinar fyrri. Andinn losaði því, og byrjaði karlinn á sögunni, og mælti: "takið þið nú eptir."

"En það er kominn dagur," segir Scheherasade, "og hjer verð jeg að hætta;" en systir hennar mælti: "jeg get ekki nóg samlega furðað mig á æfintýrunum, sem þú hefir sagt frá." "Eg kann óteljandi fleiri, sem eru miklu fallegri," ansaði Scheherasade; vildi Schahrjar vita, hvort saga þriðja karlsins væri eins skemmtileg, og annars karlsins, og frestaði því dauða hennar til næsta dags.

8. nótt.

Dínarsade gætti þess, að vekja drottninguna í tækan tíma, og biðja hana, að segja sjer aptur einhverja fallega sögu, þangað til lýsti af degi. Soldán tók fljótt undir það, og kvaðst vilja heyra söguna af þriðja karlinum með múlinum, en bætti því við: "jeg get ekki trúað að hún sje ennþá undarlegri, enn sagan af karlinum með tvo hundana." "Herra," byrjaði Scheherasade, "þriðji karlinn sagði þessa sögu:

Sagan af þriðja karlinum með múlinum.

Vittu þá anda drottinn! að múll þessi er kona mín. Svo margan vott elsku minnar, sem jeg sýndi henni, feldi hún þó

girndarhug til eins svertingja; það var einusinni, að jeg kom heim úr langferð á náttar þeli, gekk jeg þá undir eins til herbergis hennar, og ætlaði að láta fögnuðinn koma flatt upp á hana. Kom jeg þar að henni, sofandi í hvílu sinni, og lá þrællinn hjá henni; varð mjer svo hverft við þessa sjón, að jeg æpti upp yfir mig. En hún var ekki lengi, að átta sig, heldur tók hún vatns krukku, og las yfir galdraþulur, því hún var leikin í töfra-list, stökkti á mig vatninu, og breytti mjer þannig í hunds líki. Svona á mig kominn, var jeg flæmdur af heimili mínu. Kom jeg rjett á eptir í slátrara búð eina. Slátraranum gazt vel að mjer, og fór með mig heim til sín. En er dóttir hans, sem bar skyn á töfra, sá mig, huldi hún ásýðnu sína, og taldi á föður sinn, að hann skyldi koma inn með mann, svona að óvörum. Slátrarinn vissi ekki, hvaðan á sig stóð veðrið og spurði, hvar maðurinn væri, sem hún talaði um. Bendti hún þá á mig og sagði, að jeg hefði verið svona töfraður af konu minni, og skyldi hún gefa mjer mína upphaflegu mynd, svo að hann sannfærðist um það. Tók hún þá vatnsker, las yfir því galdraþulur og skvetti síðan á mig úr því, og mælti: “sje þetta hunds líki þín sanna mynd, sem drottinn vor almáttugur hefir skapað þig í, þá fylgi það þjer framvegis; en hafi því verið brugðið yfir þig með töfrum, meðtaktu þá þína sönnu mynd fyrir náð ens háleita skapaða.” Breyttist jeg þegar í manns mynd mína, og margþakkadi stúlkunni fyrir velgjörning sinn. Sagði hún mjer þar að auki, hvernig jeg skyldi fara að breyta konu minni í þá mynd, sem mjer litist, og ljet mig í því skyni fá nokkuð af vatninu, sem hún hafði stökkt á mig. Fór jeg heim með það, og fann konu mína í fasta svefni. Dreypti jeg á hana, einsog dóttir slátrarans hafði fyrir mig lagt, og heillaði hana í muls líki. Snjerist hún samstundis í sömu sköpun, sem þið sjáið, að hún nú hefir. Hefir þú nú andi! heyrst sögu mína,” sagði þriðji karlinn, “og vona jeg að þú gefir mjer fyrir hana þriðjunginn af lífi þessa kaupmanns. Sá var gæddur guðlegri andagýpt, sem þetta sagði: “góðu skalt þú niður sá, þó jarðvegurinn sje vondur, því það mun aldrei fyrirfarast, hvar sem þú sáir því.”

En er karlinn þagnaði, hristi andinn sig af yndi og ánægju, hann afsalaði sjer líka því síðasta tilkalli sem hann átti í lífi kaup-

mannsins, og hvarf einsog hann var kominn, urðu þeir fjelagar guðssegnir. Kaupmaður þakkaði þremur körlunum af hjarta, og þeir aptur samfögnuðu honum, að vera sloppinn. Þvínæst beiddi hver annan vel að fara, og fór sinn í hverja áttina. En það er af kaupmanninum að segja, að hann fór heim til konu og barna, og lifði með þeim í kyrd og ró, það sem eptir var æfinnar.

“En minn hái drottinn,” hjelt Scheherasade áfram, “svo fallegar sem þær sögurnar kunna að vera, er jeg hef sagt yðar hátign hingaðtil, jafnast þær samt ekki við söguna af fiskimanninum.” Svo mælti drottningin, en Dínarsade tók til máls: “Elsku systir! segðu okkur þá söguna af þessum fiskimanni; við höfum nógan tíma og soldáninum mun víst líka það vel.” Schahrjar ljét samþykki sitt í ljósi, og Scheherasade byrjaði á:

Sögunni af fiskimanninum og andanum.

Einusinni, herra minn! var fiskimaður, aldraður og örsnaður; gat hann valla haft ofanaf fyrir sjer og sínum, og voru þó ekki á heimilinu, nema kona hans og þrjú börn. Allt fyrir það gerði hann sjer að reglu, að kasta ekki út netinu optar, enn fjórum sinnum á dag. Það var einhverju sinni, að hann fór ofanað sjóarströnd árdegis, einsog hann var vanur, og var þá tunglskin; fór hann þar úr fötunum og kastadi út neti sínu. En er hann síðan ætlaði að draga það á land, fann hann að það var heljar þungt, og orkaði ekki að toga það upp úr sjónum. Rak hann því hæl niður í jörðina, og batt við netstrenginn; síðan kafaði hann til grunns, allt umhverfis netið, og dró það smám saman og ýtti undir, gat hann loksins með herkjum komið því upp á ströndina. Var hann nú ekki lengi á sjer að kanna aflann, en í stað fiska var þar ekki nema hræ eitt af asna. En er hann sá það barst hann aumlega af, og mælti: “Tarna er hjákátleg veiði! hvergi er vald nje máttur, nema hjá guði, hinum mikla og háleita,” og hafði hann vísu þessa á munni: “Þú, sem húmi og hættem í, hörðu sætir, láttu af því, fyrir strit þjer sær og raun, forsjón engin verkalaun!”

Við þessi orð bætti drottningin sögunni, því það var farið að lýsa af degi. “Elsku systir,” segir Dínarsade, “þessi byrjun æsir eptirvæntingu mína, og sje jeg undir eins núna, að fram-

haldið mun verða ofur skemmtilegt." "Ekkert er undarlegra til," svarar Scheherasade, "enn sagan af fiskimanninum og andanum, og skaltu sannfærast um það í nótt er kemur, ef soldáninn, af miskun sinni, lofar mjer að lifa." Schahrjar var líka forvitinn, hvernig fiskimanninum hefði síðan heppnast veiðin; fór hann til stjórnar starfa sinna, en ekki bauð hann það grimdarverk að drepa drottninguna.

9. nótt.

Dínarsade bað systur sína um sama leyti, og vant var, "segðu okkur út söguna af fiskimanninum; mig dauðlangar til að heyra hana." "Það vil jeg gera þjer að skapi," svarar drottning, og beiddi þá soldán leyfis. Þegar það var fengið, hjelt hún þannig áfram sögunni:

"Herra! fiskimaðurinn, sem var sár og gramur útaf því, hvað illa veiddist, tók nú úr netinu og bætti það, því víða hafði það slitnað af asna hræinu, síðan kallaði hann: "Í guðs nafni!" og kastaði út netinu. Beið hann þangað til það var sokkið til botns, og sjórinn kyrðist aptur í kringum það; en er hann ætlaði að draga það aptur, fann hann, að það var ennþá þyngra og rígfastara, enn í fyrra skiptið. Hjelt hann nú fyrir víst, að það væri fullt af fiski. En þegar hann loksins hafði komið því upp á ströndina, með mestu fyrirhöfn, sá hann ekkert í því, nema einn stóran vandlaup, fullan af sandi og leðju. Við sjón þessa varð honum enn skapþyngra, og hafði hann þessar vísur skáldsins yfir í öngum sínum:

Heiptug forlög hættið mjer, svo hart að þjaka,
Eða virðist ögn til slaka.

Hvorki stoðar heppni grand, nje handa minna
Að neinu gagni verður vinna

Örðug varð mjer aflla ferð og engin notin,
Lindin mín var þurr og þrotin.

Því skal heimskra svoddan sægur sólar njóta,
En vitrir sess í húmi hljóta.

"Jeg hef engan annan bjargræðis veg," sagði veslings fiski-

maðurinn, “og, þrátt fyrir alla umhyggju mína, get jeg valla fullnægt hinum allra tilfinnanlegustu þörfum mín og minna. En jeg á ekki með, að bera mig upp undan þjer! Þú hefir gaman af, að misþyrma hinum ráðvöndu, og hylja mikla menn í myrkrunum, en þú dregur taum hinna vöndu, og upphefur þá, sem enga verðleika hafa.” Með þessum möglunar yrðum þeytti hann vandlaupnum til hliðar, og þvoði netið vandlega. Síðan bað hann guð fyrirgefa sjer óþolinmæði sína, og kastaði netinu út í þriðja sinn. En er það var sokkið til botns, og sjórinn orðinn lásljettur, dró hann það upp, og fann ekkert í því nema skeljar, steina og óþverra. Við það örvinglaðist hann svo, að hann var nærri genginn af vitinu. En þegar ljóma tók af degi, ljét hann samt ekki hjálfa, að gera bæn sína, einsog sannur músellmaður*), og mælti enn fremur: “drottinn! þú veizt, að jeg kasta ekki út neti mínu optar, enn fjórum sinnum á dag. Nú hef jeg gert það þrisvar, og hafa erfðismunir mínir engan ávöxt borið. Nú er eptir í seinasta skipti, því bið jeg þig, láttu hafið snúast mjer í hag, einsog það snjerist Moses í hag fyrrum.” Þvínæst kastaði hann í guðs nafni netinu út, hið fjórða sinn. Þegar honum þókti tími til kominn, að draga það, fannst honum það þyngra enn nokkurn tíma áður. Loksins tókst honum það með mestu afraun, en þá var heldur enginn fiskur í því, heldur messingar flaska ein; var ólíklegt að hún væri tóm, því hún var þung. Var blýi rennt yfir stútinn og hafði verið sett fyrir innsigli. Var nú fiskimaður inn fundi sínum seginn, og ásetti sjer, að selja hann málmsmiðnum, og kaupa sjer einn mæli korns fyrir andvirðið. Var hann nú lengi að virða flöskuna fyrir sjer, og hristi hana, til að vita hvort ekki gutlaði á, en heyrði ekkert. Rjedi hann nú, bæði af þessu, og blý innsiglinu, að eitthvað mundi vera fjemætt í flöskunni. Tók hann upp hníf sinn, til að vita þetta, og krotaði frá blýið, hjelt síðan stútnum niður. En ekkert kom úr flöskunni, og gekk það yfir hann. Setti hann þá flöskuna fyrir framan sig og horfði á hana með eptirtekt; sá hann þá, að lagði upp úr henni þykka gufu, svo hann varð að hupa undan nokkur fet. En gufan reis upp til skýanna, og færðist yfir sjóinn og ströndina,

*) Svo nefnast þeir sem trúa á Mahómet.

einsog þykk þoka, svo að hann rak í roga-stanz. En er öll gúfan var rokin úr flöskunni, dró hún sig saman og þjettist, og tók á sig líki anda; bar höfuðið við skyin, en fæturnir stóðu á jörðinni. Fætur hans voru sem siglutrje, hausinn einsog stöþulkúpa, munnurinn sem helliskúti, augun sem skriðljós, en hárið úfið og úlsgrátt. Varð fiskimaðurinn að gjalti, er hann sá þenna óvætt; hann ætlaði að flýa, en var svo skelkaður og felmtsfullur, að hann gat ekki hrært sig úr stað. Heyrði hann andann segja þegar hann sá hann: “Enginn er guð nema einn guð! Salómon er spámaður drottins. Miskuna mjer, miskuna mjer, mikli spámaður! jeg skal aldrei framar sýna þjer móþróa, heldur hlýðnast öllum boðum þínum.”

En af því Scheherasade sá þá að kominn var dagur, hætti hún að segja söguna. “Elsku systir,” tók Dínarsade þá til orða, “enginn getur efnt loforð sín betur, enn þú. Það er auðsjeð, að þessi saga er miklu kynjalegri, enn hinar fyrri.” “En þú skalt samt fá að heyra það, sem er enn þá undarlegra,” ansaði drottningin, “ef soldáninn, herra minn, leyfir mjer, að segja frá því.” Var Schahrjar meira hugleikið enn svo, að heyra út sögu fiskimannsins, að hann vildi verða af þeirri skemmtun. Sló hann því lífláti drottningarinnar á frest til næsta dags.

10. nótt.

Nóttina eptir vakti Dínarsade systur sína í tækan tíma, og beiddi hana, að halda áfram sögunni af fiskimanninum og andanum. Var soldáninum líka forvitni á, hvað borið hefði milli andans og Salómons. Hjelt því Scheherasade áfram sögunni þannig:

“Jafnskjótt sem fiskimaðurinn hafði heyrt orð andans, herti hann upp hugann og mælti: “Hvað sagðirðu oflætisfulli andi? Það eru meir, enn átta aldir, síðan Salómon dó, og sígur fyrir oss á seinni hlutann. Seg mjer sögu þína og hversvegna þú varst byrgður í flöskunni þeirri arna.” Við þetta ávarp horfði andinn drembilega niður á fiskimanninn og mælti: “Talaðu kurteislegar við mig, mjer þykkir þú furðu djarfur, að kalla mig oflætisfullan anda.” “Ætli það væri kurteislegra,” ansaði

fiskimaðurinn, “að kalla þig greppatrýni forlaganna.” Þá mælti andinn: “Talaðu kurteislegar, segi jeg, áður enn jeg drep þig með grimmum dauða.” “Því viltu drepa mig,” spurði fiskimaðurinn, “þú værir þá þess maklegur, að almáttugur guð slepti af þjer verndarhendi sinni. Hef jeg ekki dregið þig upp af mararbotni, og leyst þig úr flöskunni? Ertu undireins búinn að gleyma því?” “Nei, vel man jeg það,” ansaði andinn, “en ekki er mjer það til fyrirstöðu, að drepa þig. Einungis eina náðargjöf veiti jeg þjer.” “Og hver er hún?” spurði fiskimaðurinn. “Að þú mátt kjósa um, hvernig jeg ræð þig af dögum,” segir andinn. “Hvað hef jeg þá gert á hluta þinn,” segir fiskimaðurinn, “ætlaðu að launa mjer svona það, sem jeg hef gert þjer gott?” “Jeg get ekki farið öðruvísi með þig,” ansaði andinn, “svo þjer skiljist það, skaltu heyra sögu mína:

Jeg er einn af hinum uppreisnargjörnu öndum, sem stóðu í móti guðs vilja. Allir andar lutu hinum mikla Salómon, og gengu honum til handa, nema jeg og andinn Sakar; vildum við ekki lítillækka okkur svo. Þá lagði hinn voldugi konungur verk það fyrir vezírin Assaf, son Barkhíya, að handtaka mig. Það varð og svo. Assaf sjekk höndlað mig, og sór með mig fyrir há sæti herra síns, svo nauðugur sem jeg var. Salómon, sonur Davíðs, bauð mjer að breyta líferni mínu, kannast við vald sitt, og gefa mig undir stjórn sína. En jeg skoraðist hispurslaust undan, að veita honum hlýðni, og þókti mjer betra, að láta alla heipt hans lenda á mjer, en að vinna honum trúnaðar og hollustu eíða. Í hegningar skyni fyrir það, ljet hann mig í þetta messingar flát og setti á blylokið innsigli sitt, með nafni guðs á, svo að jeg ekki skyldi geta sprengt fangelsi mitt. Síðan sjekk hann flöskuna einum af sínum þjónustusömu öndum, og bauð honum að kasta henni í sjóinn; gerði hann svo, mjer til stórrar skapraunar. Á fyrstu öldinni, sem jeg var í fangelsinu, sór jeg, að gera þann stórrikan, bæði lífs og líðinn, sem leysti mig, þegar öldin væri líðin. En svo leið sú öld, að enginn gerði mjer þenna mikla velgjörning. En á hinni næstu öld sór jeg, að upp ljúka allri auðlegð jarðarinnar fyrir frelsisgjafa mínum; en ekki fór þá betur. Á þriðju öldinni hjet jeg að gera hann að voldugum konungi, vera honum ætíð nálægur, og uppfylla þrjár

Óskir hans á degi hverjum, hvers konar sem væru. En þessi öldin leið einsog báðar hinar fyrri, og varð jeg að sæta sömu kjörum. Varð jeg loksins óhuggandi, eða rjettara sagt sárreiður útaf því, að vera svona lengi í þrísundinni, svo jeg vann þess eið, að drepa þann sem frelsaði mig, þrátt fyrir allar bænir, og sýna honum enga góðvild aðra enn þá, að kjósa um dauðdaga sinn. Þú hefir nú frelsað mig í dag, segðu því til hvernig jeg eigi drepa þig." Við þessi orð hrygðist fiskimaðurinn mikillega: "Mjer til óhamingju er jeg hingað kominn, til að gera þeim mikinn velgjörning, sem er vanþakklátur. Hugleiddu rangsleitni þína, og taktu aptur þenna óskynsamlega eið Fyrirgefðu mjer og mun guð einnig fyrirgefa þjer; ef þú ert svo drenglyndur, að gefa mjer líf, mun hann og gæta þín fyrir öllum svikum óvina þinna." "Nei! þjer er dauðinn vís," segir andinn, „segðu einungis til, hverjum dauða þú vilt deya." Þegar fiskimaðurinn sá, að andinn var staðráðinn í því, að drepa hann, varð hann næsta angistarfullur, og þó ekki svo mjög sjálfs síns vegna, sem þriggja barna sinna, því fyrir þeim lá mesta eymd og volæði, ef hans misti við. Gerði hann því enn þá eina atreiðina að mýkja andann, og mælti: "Miskuna mjer samt vegna þess, sem jeg hef gert fyrir þig." "Jeg er búinn að segja þjer," ansaði andinn, "að það einmitt skyldar mig til að lífláta þig." "Það er merkilegt," segir fiskimaðurinn, "að þú endilega vilt launa gott með illu, en ekki lýgur máltækið sem segir: Gott höfum vjer gert þeim, og þeir launuð oss með illu, og svo breytir í sannleika hinn guðlausí. Fyrir þeim, sem auðsýnir ómaklegum góðvild, fer einsog þeim, sem hjálpaði hýenunni.*") "Jeg játa það, að allt til þessa, hefir mjer þókt það ranghermdt, en nú sje jeg það af grimmri reynslu minni, að það er helzti satt." "Eyðum ekki tímanum til ónýtis," greip andinn fram í, "þú telur mjer ekki hughvarf með orðum þínum. Segðu fljótt til, hvernig þú vilt jeg drepi þig."

Neyðin kennir naktri konu að spinua; fiskimaður hugsaði upp bragð. "Þetta er andi," segir hann við sjálfan sig, "og jeg er maður. Guð hefir gætt mig heilbrigðri skynsemi og því ætla

*) Óarga dýr, fjaraskalegt grimmt sem lífur í Afríku.

jeg, að reyna að steypa honum í glötunina með hyggindum og slægð, einsog hann beitti svikum og lævísí við mig." Sagði hann þá við andann. "Þú hefir þá fastráðið dauða minn." "Já" var svarið. "Gott og vell! þá gef jeg mig undir guðs vilja. En áður enn jeg kýs dauðdaga minn, særi jeg þig fyrir hið mikla nafn drottins á innsigli Salómons, að segja mjer einlæglega einn hlut, sem jeg ætla, að spyrja þig um." Þegar andinn heyrði, að hann var spurður svo kröptuglega, að hann varð að veita skýrt og skýlaust andsvar, skelfdist hann og mælti: "Spurðu um það, sem þú vilt vita og vertu stuttur."

Þá sást ljóma af degi, og hætti Scheherasade að segja söguna.

"Því optar, sem menn heyra þig segja frá, elsku systir mín!" mælti Dínarsade, "því meira gaman er að því. Jeg vona að soldáninn, herra okkar, láti ekki deyða þig, fyrr enn hann hefir heyrt, hvernig sagan af fiskimanninum fer." "Soldáninn er drottinn okkar, og getur gert, hvað honum líkar," ansaði Scheherasade; en Schahrjar stóð upp, og bauð alls ekki að lífláta drotninguna þann dag.

11. nótt.

Nóttin var því nær liðin á enda, sem hinar undanfögnu, kallaði þá Dínarsade til systur sinnar, og beiddi hana, að segja framhald sögunnar af fiskimanninum og andanum. "Jeg skal gjarna," segir hún, "láta eptir þjer, ef soldáninn leyfir, og tók undireins til óspilltra málanna: "Þegar andinn hafði lofað, að segja sannleikann, spurði fiskimaðurinn, "mjer þækti gaman, að vita, hvort þú í raun og veru hefir verið í flöskunni þeirri arna; viltu sverja það við nafn hins mikla guðs?" "Já," segir andinn, "jeg sver við það, að jeg var í henni." "Satt að segja," mælti fiskimaðurinn, "get jeg ekki trúað því. Þú kemst með hvorugan fótinn í flöskuna, og þú skyldir hafa komist í hana allur?" "Jeg sver þjer það," ansaði andinn, "að jeg var í henni slíkur, sem þú sjer mig núna. Trúirðu ekki orðum mínum, þegar jeg hef unnið svo dýran eið." Og jafnskjótt hristi andinn

sig, en líkami hans þandist út og þynntist, og varð að þoku, sem lagði fyrst upp til himins, en dróst síðan saman og skrapp niður í háls flöskunnar, þangaðtil allt hvarf gjörsamlega. Þá var sagt innan í flöskunni: "Lít tiltrúaði fiskimaður! nú er jeg í flöskunni; ertu nú genginn úr skugga um það?" Í stað þess að ansa honum, brá fiskimaðurinn sem fljótast blýlokinu yfir flöskuna og mælti: "Andi! nú kemur til þinna kasta, að biðja mig miskunar, og kjósa um, hvernig jeg eigi að fyrirkoma þjer. Nei! nei! það er best jeg kasti þjer hjerna út í sjóinn á sama stað, sem jeg dró þig. Jeg læt þá gera mjer kosa hjerna, til að vera í, og vara alla fiskimenn við, sem hjer kasta út netjum sínum, að slæða upp aptur þann anda, sem er svo vondur, að hann hefir svarið, að verða þess manns bani, sem frelsar hann." Þegar andinn heyrði storkunaryrði þessi, neytti hann allrar orku, til að komast upp úr flöskunni, en innsigli Salómons stóð fyrir. Sá hann þá, að hann var í valdi fiskimanns, bældi því niður reiði sína og mælti blöðlega: "Varaðu þig fiskimaður á því, að gera það sem þú ert að tala um; þetta, sem jeg átti við þig, var aldrei nema gaman, og þú mátt ekki taka það svona í fullri alvöru." "Andi minn!" svaraði fiskimaðurinn, "þú, sem fyrir svipstundu varst allra anda mestur, og nú ert allra minnstur, hjer dugar engin flærð nje fals. Þú verður að fara ofan í sjóinn aptur. Úr því þú ert búinn að kúra þar svo lengi, sem þú sagðir mjer, þá held jeg þú getir setið þar þangaðtil á dómsdegi. Jeg bað þig, fyrir guðs sakir, að gefa mjer líf, en þú þversynjaðir mjer; nú geld jeg líku líkt." Leitaði nú andinn allra ráða til að blíðka fiskimanninn. "Ljúktu upp flöskunni," sagði hann, "jeg sár-bæni þig, gefðu mjer frelsi; jeg losa því, að verða þjer að skapi." "Þú ert svikari," ansaði fiskimaðurinn. "Jeg væri dauda verður, ef jeg væri það flón, að trúa þjer. Þú færir fortakslaust með mig, eins og konungur einn á Grikklandi fór með hann Dúban, lækni sinn. Jeg ætla að segja þjer þá sögu; taktu eptir.

Sagan af hinum gríska konungi og lækni Dúban.

Einusinni var konungur í landinu Súman, í Persíu; voru þegnar hans ættaðir af Grikklandi. Konungur þessi var líkþrár,

og höfðu læknar hans leitað við hann allra meðala, og ekki dugað. Voru þeir orðnir uppnæmir, og vissu ei hvað reyna skyldi við hann; þá kom til hirðarinnar bezti læknir, sem Dúban hjet. Hafði hann numið allan fróðleik sinn af grískum, persneskum, tyrkneskum, látínskum, sýrneskum og ebreskum bókum. Auk þess var hann djúpsær heimspekingur, og þekkti góða og illa náttúru alls konar jurta og kryddtegunda. Undireins og hann spurði sjúkleika konungs, og heyrði að læknarnir væru úrkula vonar um heilsubata hans, fór hann í beztu klæði sín, og varð honum eigi ráðafátt, nje vits vant, til að ná konungs fund. Ávarpaði hann konung þannig: „Mildasti herra! jeg hef frjett að allir læknar þeir, sem yðar hátígn hafa stundað, geti ekki læknað líkþrá yðra. Ef þjer vilduð unna mjer þeirrar sæmdar, að þjóna yður, skuldbind jeg mig, til að gera yður heilann heilsu, án alls áburðar og ábergingar lækni meðala.“ Konungur svaraði boði þessu þannig: „Ef þú ert slíkur snildarmaður, að þú getur ent það, sem þú lofar, þá skal jeg gera sjálfan þig ríkan, börn þín og barnabörn. Auk þess, að jeg mun gefa þjer gjafir, skaltu vera hinn kærasti vildarmaður minn. Þú lofar þá að lækna holdsveiki mína, svo að jeg hvorki þurfi að bergja á meðölum, nje láta bera á mig smyrslí.“ „Já! konungur,“ svaraði læknirinn, „og er jeg vongóður um, að mjer takist það fyrir guðs hjálpráð, og ætla jeg, að byrja lækninguna á morgun.“ Fór síðan Dúban heim til sín og bjó sjer til knatttrje. Holaði hann skaptið að innan og fyllti lækni slýfjum þeim, sem hann ætlaði að nota. Þvínæst bjó hann til knött með jafri kunnáttu, og fór með hvorttveggja til konungs daginn eptir, fleygði sjer fyrir fætur honum, og kysti jörðina

Þá sá Scheherasade að kominn var dagur, minnti soldán á það og þagnaði. „Elsku systir,“ segir Dínarsade við hana, „jeg veit sannarlega ekki, hvar þú hefir numið allar þessar fallegu sögur.“ „Þú skalt fá að heyra ennþá annað á morgun,“ ansaði Scheherasade, ef að soldáninn, herra minn, er svo líknsamur, að lofa mjer að lifa.“ Ljek Schahrjar, ekki síður en Dínarsade, hugur á, að heyra framhald sögunnar af Dúban lækni, og kom honum því ekki til hugar, að láta taka drottninguna af lífi þann dag.

12. nótt.

Það var næsta liðið á hina tólftu nótt, þegar Scheherasade byrjaði aptur á sögunni af gríska konunginum og Dúban lækni:

“Herra minn! fiskimaðurinn hjelt þannig áfram, að segja andanum söguna, sem sat lokaður innaní flöskunni: “Reis Dúban þá upp aptur, og er hann hafði hneigt sig djúpt, sagði hann konungi, að honum litist það hentast fyrir hans hátign, að stíga á hestbak og fara í knattleik. Fór því konungur á stað með gjaldkyrum sínum, emírum og vezírum þangað, sem til var tekið. Þegar hann var þangað kominn, gekk læknirinn til hans með soppdrepuna og knöttinn, fjekk honum hvorttveggja og mælti: “takið herra við knatttrje þessu, haldið þarna um, og snúið hestinum undir yður út í ýmsar hliðar á skeiðvellingnum, og leikið að knettinum, þangaðtil þjer svitnið um lófana og allan líkamann. Þá mun læknislyfin, sem jeg hef fólgið í skaptinu, hitna og fyrst leggja um hönd yður, en síðan um allan líkamann. En þegar þjer eruð orðinn kófsveittur, skuluð þjer fara heim aptur til hallarinnar, og taka laugar, láta þvo yður vandlega og núa allan, og leggist síðan til svefns. Munuð þjer þá rísa upp heill heilsu í fyrra málið.” Tók nú konungurinn knatttrjeð, og var þar með hirðmönnum sínum að fleygja knettinum fram og aptur, þangað til hann var allur í einu löðri. Hætti hann þá leiknum, og snjeri aptur til hallarinnar, tók laugar og gerði allt nákvæmlega, sem læknirinn hafði fyrir hann lagt. Varð honum þetta til bata; því þegar hann vaknaði morguninn eptir og leit á sig, sáu engin sára merki og var hörund hans hreint og þriflegt. Fylltist hann þá undrun og fögnuði, og jafnskjótt sem hann hafði klætt sig, gekk hann til hins opinberlega áheyrnarsals, settist þar í háseti og sýndi sig hirðmönnum sínum. Höfðu þeir komið þangað saman snemma um morguninn, því bráðlætið var mikið, að vita hvern ávöxt hið nýa lækniðmeðal hefði borið, og er þeir sáu að konungur var alheill, ljettu allir í ljósi mestu gleði. Kom þar einnig Dúban lækni, og ætlaði að leggjast flatur niður fyrir framan hásetið, en konungur reis upp, er hann sá hann koma, og bauð honum að setjast við hlið sína. Setti hann upp mesta hól á hann í viðurvist allrar hirðarinnar, en ljét það ekki sitja þar þúsund og ein nótt. I.

við, heldur ljet hann Dúban borða einn með sjer við sama borð þenna dag, því hann hjelt allri hirð sinni veizlu.

Þar felldi Scheherasade niður söguna, því dagur var kominn. "Elsku systir," tók Dínarsade til máls, "jég veit ekki hvernig þessi saga ætlar að fara, en byrjunin fellur mjer prýðilega." "Þó er eptir hið bezta," ansaði drottningin, "og jég geng að því vísu, að þú leggist á eitt með mjer að biðja soldáninn að lofa mjer að ljúka við hana í nótt er kemur." Schahrjar kvað svo vera skyldu, og stóð upp; var hann vel ánægður með það, sem búíð var.

13. nótt.

Undir lok hinnar næstu nætur hjelt Scheherasade með leyfi soldáns, áfram sögunni af hinum gríska konungi og Dúban lækni: "Gríski konungurinn," þannig sagði fiskimaðurinn áfram söguna, "ljet sjer ekki nægja, að setja læknirinn við sjálfs síns borð, og láta hann vera hjá sjer einsog gest liðlangan daginn, heldur gaf hann honum þar á ofan um kvöldið, tvær þúsundir gullpeninga, og tignarklæði, ljet hann stíga á bak hesti sínum og fara heim til sín, svona úr garði gerðan. Minntist konungur aldrei læknisins svo, að hann ekki tæki til djúpsæi kunnáttu hans; kvað hann það vera skyldu sína, að auðsýna honum svo mikla sæmd og góðvild, sem unnt væri, og hafa hann fyrir fjelaga og trúnaðarmann, meðan þeir lifðu. Gekk hann til rekkju, guðsfeðinn heilsubata sínum, og er hann var vaknaður og kominn á fætur morguninn eptir, settist hann aptur í hásæti sitt. Sátu emírar hans og vezírar til beggja hliða honum; gerði hann þá boð eptir vitringnum Dúban. Kom hann og kysti gólfíð frammi fyrir fótum konungs; stóð hann þá upp og bauð Dúban að setjast við hlið sjer, og ljet hann síðan borða með sjer einum. Gaf hann honum nýan tignarklæðnað og aðrar gjafir, og var að skeggræða við hann þangað til náttadi. Þá skipaði hann, að fá skyldi læknum fimm tignarfátnaði og þúsund gullpeninga; fór læknirinn síðan til hóbýla sinna.

Nú hafði konungur stórvezír einn, sem borinn var undir vondri fæðingarstjörnu og illsvitandi himin teiknum; var hann

ágjarn, öfundsjúkr og þrælmenni. Þegar hann sá að konungur kaus Dúban læknið fyrir vin, og sýndi honum nýan náðar vott á degi hverjum, varð hann öfundsjúkur, og fór að hugsa um, hvernig hann gæti steypt honum í glötun, sannaðist þar mál-tækið: „að enginn flýr öfund,” og það annað: „að grimdin leynist í hugskoti manna, mátturinn leiðir hana í ljós, en van-mátturinn kæfir hana niður.” Það var einn dag, að vezírin gekk til konungs, og bjó yfir illræðum, kysti hann jörðina frammi fyrir fótum hans, og sagði honum að hann hefði komist að mikilsvarð-andi hlut. En er konungur spurði, hvað það væri, ansaði vezírin: „Herra minn! það er hættulegt, að setja traust sitt á þann, sem óreynður er að trúnaði. Þjer látið rigna velgjörðunum og vinahótunum yfir Dúban læknið, og vitið ekki, að hann er drottins svikari og hefir laumast í hirðsveit yðar, til einskis annars, enn að myrða yður.” „Hvernig veiztu það, sem þú dirfist að mæla,” svarar konungur. „Gáðu að því, að þú átt tal við mig, og að þú færir það fram, sem jeg er tregur að trúa.” „Herra!” segir vezírin, „jeg veit þetta uppá vfst, sem mín er æran að gera yður varan við. Látið ekki blindast af svo háskalegu oftrausti. Ef yðar hátign sefur, kunnið þjer að vakna, því, jeg ítreka það, Dúban er kominn frá miðbiki Grikklands, fósturjardar sinnar, til þess að framkvæma hið hryllilega áform, sem jeg nefndi.” „Nei, nei! vezir!” mælti konungur, „jeg er óhræddur um þenna mann, sem þú kallar níðing og drottins svikara, það er hinn ráðvand-asti og vænsti maður, sem orðið getur. Mjer er við engan mann á jörðinni eins vel, og hann. Þú veizt það sjálfur, með hvílíku meðali, eða öllu heldur kraptaverki, hann læknaði líkþrá mína. Hafi hann viljað svipta mig lífi, því skyldi hann þá frelsa mig fyrst? Jeg stóð með annan fótinn í gröfinni, og hefði hann ekki þurft annað enn að láta sjúkdóminn sjá mjer farborða. Vertu því ekki að reyna til, að kveikja hjá mjer ranga grunsemd. Fer það sjærri, að jeg trúí því, og læt jeg þig þvert á móti vita, að jeg upp frá þessum degi borga honum, svo sem svarar einni þúsund sekkína, meðan hann er á lífi. Og þó jeg skipti til jafns með honum öllum auðæfum mínum, og jafnvel ríkinu sjálfu, mundi honum þó vera vanlaunað, svo mikið gott á jeg honum upp að unna. Jeg skil hvernig á öllu stendur; þið sjáið ofsjónum yfir

verðleikum hans. En verið ekki þau börn, að halda, að jeg láti spilla milli okkar. Jeg man ofvel hvað vezírarnir sögðu Sindbað konungi sínum og herra, til að þess að telja hann af lífláti sonar síns”

“En jeg verð að hætta, því nú er dagur,” segir Scheherasade og þagnaði, en Dínarsade mælti: “Það líkar mjer við gríska konunginn, að hann hafnar svo staðfastlega hinum lognu ákærum vezírsins.” “Einsog þú lofar nú stöðuglyndi hans, svo muntu bráðum lasta þrekleysi hans, ef að soldáninn lofar mjer að ljúka við söguna.” Ljek soldáni hugur á að vita, hvern breyskleik konungur mundi sýna, og frestaði á ný dauða drottningarinnar.

14. nótt.

“Elsku systir,” kallaði Dínarsade nóttina eptir, þegar komið var undir morgun, “gerðu það fyrir mig, haltu áfram, að segja mjer söguna af fiskimanninum. Þú varst komin þangað, sem konungurinn tók málstað Dúbans lækni, og dró svo augljóslega hans taum. “Það man jeg glögggt,” ansaði Scheherasade, “og skaltu nú fá meira að heyra.”

“Herra!” tók hún síðan til máls og snjéri orðum sínum til soldánsins, “það, sem gríski konungurinn drap á vezírana hans Sindbaðs konungs, æsti svo mjög forvitni vezírsins, að hann mælti: “Fyrirgefi mjer yðar hátign, að jeg leyfi mjer að spyrja svo djærft, hvað báru vezírar Sindbaðs konungs upp fyrir herra sinn, til að aptra honum frá lífláti sonar hans?” Gríski konungurinn var svo náðugur, að hann leysti úr spurningu vezírsins út í hörgul, og sagði honum þessa sögu:

Sagan af hinum fjörutíu vezírum og drottningunni.

Einhver hinn völdugasti af drottnum Persíu í fornöld var Sindbað konungur, því að gjörvöll Austurálfa heims var honum undirgefin. Hann var hinn auðugasti og völdugasti konungur i veröld, og hraustur að því skapi. Hefði hann verið svo metorðdagjarn, að hann hefði viljað brjóta undir sig alla veröldina, mundi hann hafa getað það. En hann ljet sjer nægja að drottna yfir stóru og blómlegu ríki, og kom honum ekki

til hugar að kasta eigu sinni á náranna löndin. Hann hafði velferð þegna sinna fyrir aðal mark og mið, og blessuðu þeir stjórn hans á degi hverjum. Öfunduðu allar aðrar þjóðir þá af slíku láni, og óskuðu sjer einskis betra. Þessi nafnkunni konungur átti son einn, sem hver maður dádíst að, sem hann sá; hann hét Núrgehan, það merkir: ljós heimsins. Auk þess að kongssonur var tíguglega vaxinn og gæddur himneskri segurð, hafði hann aðrar gáfur til að bera, svo að þessara fyrirtaks kosta gætti enn meira. Kunni hann vel að rita mörg mál, og var afbragðs bogmaður. Að öllu samtöldu var valla sú fræði til, sem hann var ekki heima í, eður að minnsta kosti hefði fullkomna hugmynd um. Hann var lifandi eptirmynd móður sinnar, drottningarinnar; jafnaðist hún að fríðleik við hinar orðlögðu konur í Kaschmír, og elskaði Sindbað konungur hana heitt. Sýndi hann þess einlægán sorgar vott þegar drottning andaðist eptir þunga legu, svo sem henni var fyrirhugað af forlögnum. Hrygðist hann svo ákaft, að því verður ekki með orðum lýst. En tímalengdin græddi sár þetta, sem optast mun verða; konungur lét huggast og fjekk sjer aðra konu, yndis fríða, svo að hann gleymdi hinni fyrri. Gekk hann að eiga dóttur eins konungs í nágrenninu, hét hún Chansade og var fríð og vel viti borin, en kunni ekkert hóf á girndum sínum og tilhneigingum. Óðar enn drottning þessi sá Núrgehan, kongsson fjekk hún brennandi ást á honum, og var því fjærri, að hún reyndi að þagga niður ástríðu þessa, heldur gaf henni miklu fremur lausan tauminn. Ætlaði hún því að játa kongssyni ástarhug sinn, svo fljótt sem tækifæri gæfist. Hann sökksti sjer um þessar mundir niður í vísindi og iðkaði stjörnuþár, tók hann beztu framförum í þeim. Hann hafði fyrir meistara hinn djúplærða Abúmaschar, sem var hinn fróðasti stjörnuþámaður í Austurálfunni. Það var einn dag að fræðimaður þessi hafði stillt stjörnumátið, sá hann þá að hann átti ógurlega hættu yfir höfði. Segir hann því við kongsson: "Jeg hef spurt stjörnurnar um ókomna æfi þína, og hafa þær ekki verið hagstæðar. Fyrir þjer liggur hryggilegt hlutskipti, og fær það mjer mikillar sorgar, einsog þú mátt sjá á mjer." Kongsson setti bleikan við orð þessi, en lærifaðir hans hughreysti hann svofeldum orðum. Þú skalt samt ekki halda, að

elska mín þjer til handa nje þrótt mín hviki eða hörfi undan hinum hræðilegu forlögum sem vofa yfir þjer. Að vísu stendur glötun þín skrifuð í stjörnunum, en það er ekki ómögulegt, að koma í veg fyrir hana; jeg hef fundið ráð til þess í bókum mínum. Þú mátt ekki tala orð í fjörutíu daga. Ilvernig sem yrt verður á þig, skaltu ekki ansa og varast að brigða þögninni hvað sem að höndum ber, því líf þitt liggur við." Lofaði þá Núrgehan, að þegja einsog steinn í fjörutíu daga. Síðan skrifadi frædari hans nokkur helgra manna nöfn á bóksfell, og hengdi um háls honum. Að því búnu fór hann niður í jarðhús, sem enginn vissi af, nema hann einn; faldi hann sig þar, svo að hann yrði ekki neyddur til að segja konungi það, sem hann vildi þegja yfir. Var það soldáni jafnan mikil ánægja, að hafa son sinn hjá sjer, og hafði því gert boð eptir honum, spurði hann son sinn að mörgu og svaraði hann engu. Varð konungur hlessa á þessu og mælti: "Sonur minn! ertu búinn að missa málið! hvað hefir þjer verið gert? hvað hefir þig hent? talaðu og láttu mig ekki kveljast af áhyggjum útaf þögn þinni." En spurningar þessar og fortölur urðu árangurslausar sem fyrri. Kongssonur horfði harmþrunginn á föður sinn, leit síðan til jarðar, og talaði ekki orð. Vjek þá konungur sjer að siðameistara sonar síns og mælti: "Sonur minn hlýtur að búa yfir einhverri nagandi sorg, sem hann vill engan láta af vita. Farðu með hann til drottningarinnar, stjúpmóður hans; hver veit nema hann birti henni hugarþel sitt?" Siðameistarinn gerði einsog konungur bauð, og leiddi kongsson inn í herbergi Chansade drottningar. "Lafði mín!" segir hann við drottningu, "svo virðist sem kongssonur hafi mist málið, og einhver hörmuleg sorg læst sig í hjarta hans, þverskallast hann við að segja orsökina. Sendir konungur hann til yðar, af því hann vonar, að hann slái frá sjer ólundinni í návist yðar." Þegar drottning heyrði þetta, kom yfir hana gleðiblandin óró; hún hugsadi með sjer: "Nú má jeg ekki sjá mig úr færi, fyrst svona vel ber í veiði; jeg á ekkert á hættu, þó jeg beri upp fyrir hann ástar játning mína. Hafi Núrgehan týnt málinu, þá getur hann ekki borið það í konúng, sem jeg segi við hann. En sje hann svo ósyrirleitinn, að ljóstra upp ást minni, þá ber jeg því í vænginn, að jeg hafi talað svona við hann,

einungis til þess, að fá úr honum orð. Þókti Chansade sem sjer mundi aldrei bjóðast betra særi, til að ná áformi sínu, bauð hún því öllum, sem viðstaddir voru, að fara burt úr herbergi sínu, svo að þau yrðu tvö ein, hún og kongssonur. Faðmaði hún hann þá upp að sjer með brennandi fjöri og mælti: "Kongssonur minn elskulegur! hvað veldur hugsýki þinni? leyndu mig því ekki, jeg sem elska þig heitar, enn þó þú værir sannborinn sonur minn!" Komst kongssonur við af því, að stjupa hans skyldi samhyggjast honum svo blíðlega, og leitaðist við, að gera henni skiljanlegt með augnaráði sínu og bendingum, hvað sjer sárnaði að geta ekki talað við hana. En drottning rangskildi augnaráð hans og látbragð, og ímyndaði sjer að kongssonur brynni af sömu munadarlífis girnd, og hún sjálf; honum hefði verið ómögulegt annað, enn að elska hana, allt einsog að hún gat ekki stadið af sjer, og hefði ekkert aptrað honum að játa ást sína, annað enn lotning sú, sem hann bar fyrir föður sínum. Þetta var henni ljúf villa og ljét hún hana því hlaupa með sig í gönur eins langt, og konur geta frekast villst, þegar þær missa sjónar á dygðinni og skynseminni. "Ó þú konungur minn og líf mitt," tók hún til orða, "láttu af þessari grimmu þögn, sem er báðum okkur til kvalar. Þú veizt að allt vald konungsins stendur mjer til boda. Viljirðu leggjast á eitt með mjer, og fallast á mín ráð, muntu innanskamms öðlast allt það, sem þú framast óskar. Við erum bæði ung, kongssonur minn! jeg ætti betur geð við þig, enn hann, sem skapar mjer hörmulega og leiðindafulla lífdaga með elli sinni. Þú þarft ekki annað, enn segja til. Skyldaðu þig með óbrigðanlegum svardaga til þess, að taka mig til löglegrar eiginkonu, og þá lofa jeg þjer því, að þú skalt undir eins verða konungur, þannig, að jeg flýti fyrir dauða öldungsins, hans Sindbaðs: Jeg sver þjer við hinn mikla guð, skapara himins og jarðar, að engin svik búa undir orðum mínum. Viltu nú vinna mjer líkan eið og lofa mjer statt og stöðugt, að leggja þína hönd í þá hönd, sem setur á þig kórónuna." Núrgehan svaraði ekki einu orði, og af því auðsjeð var að hann skildi ekki í þessu, ljét drottningin dæluna ganga. "Jeg sje það vel kongsson! að uppástunga mín kemur flatt upp á þig. Þú efar, að jeg geti komið því til leiðar; en nú skal jeg segja þjer, hvernig jeg mun ráða

konunginn af dögum. Í fjehirzluhúsi ríkisins er allskonar eitur, sumt drepur mánuði, sumt tveimur mánuðum, og sumt ennþá lengri tíma eptir, að það er drukkið. Nú munum við kjósa það, sem seinvirkast er. Sýkist þá konungur og bíður sitt skapadægur þannig, að engin grunsemd fellur á okkur. Síðan stígur þú í hásetið, allt ríkið sjer drottinn sinn og herra, þarsem þú ert, og allt herliðið hlýðir boðum þínum."

Þó að nú kongssonurinn hefði viljað tala, hefði honum verið það ómögulegt svo forviða varð hann, að heyra þessi hryllilegu fádæmi.

Þá sá Scheherasade að dagur var kominn, og kvaðst því mundi geyma framhald sögunnar til næstu nætur, ef soldán lofaði henni að lifa. En hann var óðfús að heyra endir sögunnar, svo að honum kom ekki til hugar að synja drottningunni um frestinn.

15. nótt.

Dínarsade vaknaði tímanlegar enn vant var, af óþolinmæðinni, og beiddi systur sína að halda áfram að segja söguna, var hún fús á það, og sagði áfram söguna á þessa leið:

"Herra! þegar Chansade drottning gat ekki togað orð úr Núrgehan, og það var einsog hann sæti í þungum hugsunum, byrjaði hún á ný: "ef þú ekki sjer út úr þeim vandræðum, hvernig þú eigir að fá ekkju föður þíns, þá skal jeg segja þjer það. Þegar konungur er dáinn skaltu senda mig heim aptur til föðurlands míns, en skipa einhverjum af höfuðsmönnum þínum að veita mjer eptirför með nokkrum hermönnum, ráðast á mig, einsog þeir væru ræningjar, og strjúka burt með mig. Mun þá koma upp sá kvittur, að jeg hafi verið drepin á leiðinni, og nokkrum dögum seinna kaupir þú mig af höfuðsmanninum, einsog tízka er að kaupa ambáttir. Svona getur þú orðið maðurinn minn, og við búíð saman í mestu kærleikum og blíðu."

Að svo mæltu þagnaði drottning, svo að kongssonur kæmist að, til að rjúfa þögnina. En þegar þar var steinshljóð sem fyrri, gleymdi hún öllu hófi, þrýsti honum upp að sjer með blíðubrögðum og brennandi kossum. Þá varð Núrgehan uppvægur útaf ósvífni stjúpu sinnar, sleit sig af henni, og laust hana svo hart í and-

litið að blæddi úr vörunum. Á augabragði kom hatrið í stað ástarinnar í hjarta drottningar, nú skein ekki ástin úr augum hennar, heldur brann úr þeim heiptar eldur, og kallaði hún þá upp. "Þú hinn armi! svona ferðu með drottningu þá, er ann þjer af öllum hug! misbauð jeg þínu siðlausa vandlæti, að jeg gerði þjer kost á, að stíga í hásæti föður þíns; þrælmennið þitt! Þó jeg yrði viðbjóðsleg í augum þínum, þegar jeg hafði gert þjer þetta uppskátt, gaztu samt ekki vorkennt konu, sem er blekkt og blinduð af óviturlegri ást? jeg hefði verið þess maklegri, að þú sæir aumur á mjer, en að þú gerðir svo svívirðilega til mín. En þjer er það ekki ofgott, mannhrakið þitt! beittu allri grimd þinni við mig, margfaldaðu hatur þitt á mjer, það kemst samt ekki í hálskvisti við það, sem jeg ber til þín. Snáfaðu burt! komdu aldrei fyrir mín augu! en hræðast skaltu reiði þeirrar konu, sem bauð þjer eptirlæti sitt, en þú forsmáðir." Kongssonur hafði farið undireins, þegar hann hafði rekið drottningunni löðrunginn og ekki einusinni beðið eptir því að Chansade vísaði honum burt; heyrði hann því ekki meira enn helminginn af brígslunum og heitunum. Drottning náði ekki upp í nefið á sjer fyrir vonzku, og ásetti sjer að fyrirkoma Núrgehan. Í því skyni, reif hún sundur klæði sín, flækti á sjer hárið, og reið á andlitið blóðinu, sem lagaði úr munninum, hljóðaði upp yfir sig og bar sig aumlega. Kom þá Sindbað skömmu á eptir og ætlaði að vita, hvort málleysið hefði farið af syni sínum. En skyldi honum ekki hafa orðið illt við, þegar hann sá drottninguna með úfið hárið, og blóðugt andlitið í sofanum? Unni hann drottningu mjög, og varð því æfareiður og harmsfullur. "Ó þú sætasta ljós augna minna," mælti hann, "hvað er þetta, sem jeg sje? hver hefir vogað að fara svona með þig? segðu mjer það undireins, og skaltu ekki bíða hefndanna." Við þetta setti drottning upp hálfu meiri grát enn áður: "Ó þú konungur! óláns faðir! en hvað jeg skuli ekki meiga dylja þig þess, sem þú vilt vita! Undristu yfir því, að sjá mig svona útleikna, þá held jeg þjer megí bregða við, að heyra, að þetta eru handaverk sonar þíns." "Sonar míns? mikli guð!" greip Sindbað fram í, "gat það verið, að hann sleppti sjer svo í hatrinu á stjúpú sinni, að hann svívirti þig svona! og hann ljet ekki þá

lotningu aptra sjer, sem hann er mjer um skyldugur?" "Herra!" ansadi Chansade, "hann er miklu sekari enn þú heldur. Æ! hver kona ætli að hefði tortrygt það skyn dygðarinnar, er skein svo skírt og skýlaust af yfirbragði hans. Jeg sat í sofa þessum þegar hann kom inn. Bauð jeg þá öllum sem við voru, að fara burt, svo að hann mætti því frjálsglegar skíra frá þögn sinni. En þessi útskýring varð heldur ápreifanleg. Jafnskjótt sem hann sá, að við vorum tvö ein, settist hann niður hjá mjer og tók þannig til orða: "Drottning, jeg verð að bríðða þeirri þögn, sem jeg hef tekið fyrir mig, og sem enginn veldur nema þú. Jeg elska þig útaf lífinu, og af því að jeg örvænti um, að geta talað við þig einslega, kom í mig hugsýki, svo að lá við, að jeg veslaðist upp. Hvílíkt lán er það að fá þetta tækifæri, til að standa frammi fyrir þjer vottalaust! Ef að þú samþykkir elsku mína, er jeg staðráðinn í því að drepa föður minn, og ganga að eiga þig. Jeg held að þegnunum sje farin að leiðast stjórnin hans, ekki síður enn mjer." Þú mátt nú ekki misvirða þó jeg ekki segi þjer það sem hann talaði orð eptir orð; það er yfir mjer skjálfti og hryllingur af því enn þjer er nóg að vita að þú átt vestan son, allra konunga í veröld. En er hann varð þess áskynja, að mjer ofbauð uppástunga hans, ætlaði hann að taka mig nauðuga. Jeg varði mig, hann reif sundur klæði mín, lamdi mig og mundi hafa drepíð mig, og gefíð mjer dauðri sök á því, sem jeg nú kæri. En hann var hræddur um að þjónustu konur mínar mundu koma að sjer, þegar jeg hljóðaði upp, flýði hann því burt, þegar hann var búinn að fara svona með mig." Allt þetta bar Chansade svo náttúrlega fram, að Sindbað konungur trúði henni einsog nýu neti. Svo sem hann unni syni sínum, ljét hann sjer samt svo mikið um sinnast, að undireins og hann var skilinn við drottningu, gerði hann boð eptir böðlinum. Bauð hann honum að hafa allt á reiðum höndum, til að lífláta Núrgehan. Spurðu nú vezírarnir fljótt þetta grimdarboð konungs, og undrudust að hann skyldi láta taka son sinn af lífi og ekki hafa þá í ráðum. Komu þeir því saman og gengu allir fyrir hinn reiða konung, hafði einn orð fyrir þeim og mælti: "Ó þú konungur veraldarinnar, vjer biðjum þig einungis að gefa okkur líf kongssonar þenna dag,

og segja, hvern stórglæp hann hefir unnið slíkan, að hönd föður hans hefir snúizt upp í móti honum; skyldu feður fara varlega að refsa börnum sínum." Síðan sagði konungur þeim allt, er drottning hafði kært fyrir honum. En er hann hafði talað út, mælti, hinn elzti vezír: "Gáðu að þjer herra! að láta eptir þeirri reiði, sem kona hefir kveikt í brjósti þínu, og varastu að brjóta móti guðs boðum og rjettlætis lögmáli spámannsins. Drottningin hefir ákært son þinn. og hefir engin vitni móti honum; hún krefst þess, að hann sje drepinn af því hann elski hana, og hafi viljað svala girnd sinni með ofbeldi. En hvaðan kom konum það, að hafa skírlífi sitt svo í hávegum, að þær óski þeim mönunum dauða, sem leggja hendur á þær? Það játa jeg, að sumar eru svo hreinlífis, að þær stökkva uppá nef sjer, ef lagt er að þeim með ófeilnar bænir; en það sem skírlífi þeirra sakfellir, afsakar hjegómagirninn undireins, og fyrirgefa þær fúslega þau afbrot, sem fríðleikur þeirra veldur. Varist því yðar hátign að framselja son yðar fyrir rógs sakir og ef til vill í hefndar hendur þær, sem vilja steypa honum í glötun, af því hann ljet ekki leiða sig afvega. Hugsid eptir því, hvað konur eru slungnar; sagan af spekingnum (Scheik*) Schahabeddin er ljós vottur um, hvað illska þeirra er viðsjár verð." Sindbað konungur kvaðst vilja heyra sögu þessa.

En Scheherasade varð að hætta þar við, því að dagur ljómæði, og Schahrjar reis fyrr úr rekkju, enn hann átti að sjer: "Jeg vil líka heyra færðar sönnur á nýðingsskap kvenna, þó jeg þekki hann sjálfur helzti vel, og skal jeg þá því heldur skipa að drepa drottninguna.

16. nótt.

Þegar hin næsta nótt var á förum, vakti Dínarsade systur sína, og beiddi hana að segja sjer einhverja af fallegu sögunum sínum, þangaðtil birti. En soldán var eins sólginn, og Sindbað konungur sæli var í söguna af spekingnum Schahabeddín.

*) Scheik merkir eginlega: gamalmenni, en einkum merkir það þann, sem orðlagður er fyrir vizku eða heilagleik. Hlýtur enginn þetta sæmdarnafn, sem ekki trúir á Mahómet.

“Herra, jeg heyri og hlýði!” ansaði Scheherasade, og byrjaði söguna á þessa leið: “Eptir boði Sindbaðs konungs sagði vezír hans:

Söguna af Schahabeddin fróða.

Það var einhvern dag, að soldán Egyptalands stefndi öllum fræðimönnum ríkisins í höll sína; hófst þá þræta á milli þeirra. Svo er mælt, að engillinn Gabriel hafi burtnumið Mahómet úr hvílu sinni, og sýnt honum allt, sem er í hinum sjö himnum, í paradís og í helvíti. En er spámaðurinn, með þessum hætti, hafði átt níutíu þúsund samtöl við drottinn, flutti engillinn hann aptur ofan í rúmið hans. En þetta hafði allt orðið með svo skjótri svipan, að Mahómet fann sængina volga, og gat reist upp vatnskrukku, sem dottið hafði um koll, þegar hann var burtnuminn, og var ekki farið niður allt vatnið, sem í henni var. Soldán var forseti á samkomu þessari, og stóð á því fastara, enn fótunum, að þetta væri ómögulegt. “Eptir því sem þið sullyrðið,” mælti hann, “eru sjö himnar til, og er fimmhundrað ára vegur milli hvorra tveggja; og er þar á ofan hver himin eins djúpur, og langt er bilið milli himnanna. Hvernig gat það þá átt sjer stað, að Mahómet skyldi finna sængina volga, þegar heim kom, og vatnið ekki vera alveg runnið úr krukgunni, sem datt niður; og þá var hann búinn að fljúga gegnum alla himnana, og tala níutíu þúsund sinnum við guð. Hver ætli sje svo auðtrúa, að halda að svo hlæileg skröksaga geti verið sönn? Eða vitið þið það ekki, að þegar þið sellið niður fulla vatnskönnu, og takið hana upp á augabragði, þá er valla neiðt vatn eptir í henni?” Vitringarnir svöruðu því, að slíkt væri ekki einleikið, og yrði ekki á náttúrlegan hátt; en guðs almætti væri enginn hlutur ómáttugur. Soldán var trúmaður enginn, og gerði sjer það að aðalreglu, að trúá engu sem stríddi móti skynseminni. Hann vildi því ekki kannast við þetta undur, og fóru vitringarnir, hver heim til sín, en þræta þessi hafði samt vakið athygli manna í öllu landinu. Það barst þá líka til eyrna Schahabeddens fróða, höfðu gildar orsakir hamlað honum að eiga sæti á samkomunni. Fór hann nú til hallar soldáns, þegar dags hitinn var megnastur. En er soldán varð þess vís hver kominn var, gekk hann sjálfur

til móts við hann, og leiddi hann inn í skrautlegt herbergi. Bauð hann honum að tylla sjer niður og mælti: “Það var óþarfi fyrir þig, vitringur! að fara hingað; þú hefur ekki þurft annað, enn að senda einhvern af þjónum þínum, og mundum vjer fúslega hafa veitt honum allt, sem hann hefði beðið um í þínu nafni.” Vitringurinn svaraði: að aðal erindi sitt væri, að hljóta þá sæmd að tala stundarkorn við hans hátign. Soldán vissi að það orð fór af vitringnum, að hann væri stolz og stórlátur, þegar konungar væru við, var hann því viðfeldinn og alltilegur við hann. Nú voru fjórir gluggar á herberginu, sem þeir voru í, og snjeri hver í sína áttina. Beiddi vitringurinn soldán að loka þeim og er það var gjört, sátu þeir góða stund og voru að tala saman. Síðan ljét vitringurinn ljúka upp aptur einum glugganum, sem vissi út að fjallinu Kiseldaghi (þ. e. hið rauða fjall) og spurði konung, hvort hann vildi ekki líta út.

Gekk þá soldán út að glugganum og sá, að fjallið og sljettlendið var alþakið riddurum brynserkjuðum og skjölduðum, og var það slíkt ógrynui sem stjörnur himinsins. Þeystu þeir að höllinni með brugðnum sverðum. Þegar konungur sá þessa sjón, skipti hann litum og hrópaði dauðhræddur: “Hvaða ógurlegur her er þetta, sem fer að höllinni minni?” “Sláið ekki slíku á yður herra,” segir vitringurinn, “þetta er markleysa.” Svo mælti hann og lokaði sjálfur glugganum, lauk honum síðan upp aptur, sá þá soldán ekkert kvikt á fjallinu eða sljettlendinu. Annar glugginn vissi að borginni og ljét nú vitringurinn ljúka honum upp; sá þá soldán, hvar öll borgin Kahíro stóð í björtu báli, og tóku logarnir til himins. “Mikill ógurlegur elldsvoði,” kallaði konungurinn upp forviða, “þarna brennur borg mín, en sagra Kahíro, til kaldra kola.” “Sláið ekki slíku á yður herra,” mælti vitringurinn, “þetta er markleysa.” Lokaði hann þá undireins glugganum, lauk honum upp aptur, og var eldurinn horfinn.

Nú ljét vitringurinn ljúka upp þriðja glugganum og sá þá soldán, hvernig Nílfjótið svall yfir bakka sína og velti bylgjunum að höllinni einsog í hafróti. Hefði nú soldán ekki átt að óttast þetta nýa undur, því hann hafði sjeð að ekkert varð úr herliðinu og eldsvoðanum, en samt gat hann ekki að sjer gert að hræðast og æpti upp yfir sig: “Við erum frá! þetta skelfilega vatnsflóð sópar

höll minni burt með sjer, og uppsvelgir mig og alla þegna mína. “Sláið ekki slíku á yður herra!” mælti vitringurinn enn á ný, “þetta er markleysa.” Og er hann hafði lokað glugganum og lokið honum upp aptur, sást Nílfjótíð og rann á milli bakkanna einsog vant var.

Lauk hann síðan upp fjórða glugganum, sem vissi út að þurlendri eyðimörk, og svo sem konungur hafði orðið óttasleginn af því er hann sá fyrri, eins mikil unun var honum nú að skoða þá sjón, sem fyrir hann bar. Hann var ekki vanur að sjá annað útum þenna glugga, enn hrjóstur og harðbala, og því brá honum vel við þau umskipti, er hann sá ekki annað, enn vínbrekkur og lystigarða, fulla af hinum ágætustu aldintrjám; runnu niðfagrir lækir smátautandi milli bakkanna, sem voru alþaktir rósum, basilikum, balsamsrunnum, hyasintum og narsissum, sem ljómuðu fyrir augun, og ilmuðu fyrir vitin. Innanum blómin sást ógrynni af turtildúfum og næturgölum, voru sumir fuglarnir uppgesfir af fluginu og kvakinu, en sumir fylltu loptið með sætum og angurblíðum klíði. Varð konungurinn öldungis frá sjer numinn af því er hann sá, og hjelt að Erams garður, eða hin jarðneska paradís væri upplokin fyrir sjer. “Ó hvílík umskipti!” kallaði hann upp, utan við sig af undrun, “hvílíkur ljómandi garður! mikið yndi væri að vera hjer! hvílík skemmtun væri að reika þarna á hverjum degi!” “Kætist ekki um of,” segir vitringurinn, “þetta er markleysa;” að því mæltu lokaði hann glugganum. En er hann lauk honum upp aptur, sá soldán ekkert nema eyðimörkina gömlu í stað hinnar inndælu sjónar.

“Herra!” mælti vitringurinn, “jeg hef nú látið yður sjá nokkur furðuverk, en þau eru ekkert hjá einu frábæru undri, sem jeg ætla að sýna yðar hátign. Þóknast yður að skipa, að borið sje hingað ker, fullt af vatni. Skipaði soldán einum af þjónum sínum að gera það, og er keríð var komið inn, mælti vitringurinn: “Leyfið herra að þjer sjeuð afklæddir, bundinn dúkur um mjaðmir yðar, og þjer síðan settir niðrí vatnið. En er þessum viðbúnaði var lokið, segir vitringurinn: “náðugi herra! gerið svo vel og dýfið höfðinu niðrí vatnið og hefjið það upp aptur.” Soldán dýfði sjer niður í vatnskerinu

Þá varð hin sagra sögumey að hætta, því að albjart var orðið. “Elsku systir!” tók Dímarsade til máls, “jeg tala ekki um

það, hvað jeg er óþolinmóð og hvað mig langar til að vita, hvað vitringurinn hefur ætlað að sýna soldáni Egyptalands." "Von þín skal ekki bregðast," ansaði Scheherasade, "ef mjer verður leyft að ljúka við söguna í nótt er kemur." Schahrjar var ekki síður hugur á því, að vita hvernig farið hefði fyrir soldáninum í vatnskerinu, og skipaði hann því ekki að lífláta Scheherasade.

17. nótt.

Á þessari nótt beiddi Dínarsade drottninguna, systur sína fyrir enn vant var, að halda áfram sögunni af Schahabeddín fróða; ljét Schahrjar samþykki sitt í ljósi og byrjaði þá Scheherasade:

"Herra! soldán Egyptalands fór í kaf með höfuðið í vatnskerinu, og í sama bili vissi hann ekki fyrri til, enn hann stóð undir fjalli einu við sjóar strönd. Undraðist hann yfir þessu fálheynda stórmerki enn þá meira enn hinum fyrri, en varð þar á ofan hamslaus af reiði og kallaði: "Hrekkjafulli vitringur! Þú sem hefur svo grimulega leikið á mig, komi jeg nokkurntíma aptur til Egyptalands, sem þín hin djöfullega íþrótt hefir flæmt mig af, þá vinn jeg þess dýrstan eið að hefna mín á þjer." Hann var nú stundarkorn að formæla vitringnum, en sá þó fljótt að hjer dugðu engar heitanir nje harmatölur. Herti hann því upp hugann og gekk til manna nokkurra, sem voru að fella við á fjallinu. Þókti honum samt óráð að láta uppskátt, hver maður hann væri, því hann hugsaði með sjer: "Ef jeg segist vera soldán, trúa þeir mjer ekki og halda jeg sje falsari eða fáljáni." En þeir, sem voru að höggva viðinn spurðu, hver hann væri, og svaraði hann: "Jeg er kaupmaður, bræður góðir! og hef brotið skip mitt, og komst sjálfur af á fjöl einni. Þegar jeg sá ykkur, gekk jeg undir eins til ykkar, og veit jeg þið munið kenna í brjósti um mig, þegar þið sjáið, hvað hörmulega jeg er útleikinn." Þeir hrærdust líka til meðaumkvunar af óláni hans, en voru sjálfir svo bágstaddir, að þeir áttu nóg með sjálfa sig. Samt gáfu þeir honum allir eitthvað, því þetta voru góðir menn; einn gaf honum gamalt fat, og annar gaf honum skógarma, og þegar þeir höfðu klætt hann með þessum hætti, svo að hann gat farið skammlítið inní borgina, sem var fyrir handan fjallið, fylgdu

þeir honum þangað. En er þangað var komið, báðu þeir hann vel að fara og sólu hann guðs forsjá á hendur, en sjálfir hjeldu þeir heimleiðis. Var þá soldán aleinn. En svo unaðsamt sem mönnum þykir að horfa á nýstárlega hluti, þá var soldán áhyggju fyllri um hagi sína, enn svo að hann liti eptir því, sem kringum hann var. Ráfaði hann hingað og þangað um borgar strætin einsog í leiðslu. Var hann nú þegar orðinn þreyttur, og fór að sjást um, hvar hann gæti hvílt sig, og nam staðar hjá húsi hestajárnara nokkurs. Sá hann það á aðkomumanni að hann mundi þurfa bressingar við og bauð honum inn að ganga. Kom soldáni það vel og þáði boðið og tylti sjer niður á bekk, yzt við dyrnar.

“Ungi maður,” spurði hússbóndinn, sem var farinn að eldast, “má jeg spyrja: hvað leggur þú fyrir þig, og hvernig stendur á því að þú ert kominn hingað?” Soldán gaf honum sömu úrlausn og mönnunum á skóginum, og sagði ennfremur: “Jeg hitti góða menn, sem voru að höggva við; voru þeir svo veglyndir, að gefa mjer þessa fornfálegu yfirhöfn og þessa skógarma.” Hestajárnarinn svaraði, að sjer þækti vænt, að hann hefði komist klaklaust af skipbrotinu. “Settu ekki fyrir þig fjárlát þitt,” mælti hann, “þú ert enn á bezta aldri, og hver veit nema þú verðir uppgangsmaður hjerna í bænum? hjer er í mörgu hlynnt að útendum mönnum, sem vilja taka sjer bólfestu hjer, eða hefur þú það ekki í hyggju?” “Jú!” ansar soldán, “jeg óska einskis fremur, enn að mega flengjast hjerna, jeg á við, ef allt heppnast vel.” “Farðu þá að mínum ráðum,” tók karlinn aptur til máls. “Far þú til hins opinbera baðhúss kvenna, seztu við dyrnar og spurðu hverja konu, sem út gengur, hvort hún sje gipt. Þá verður sú kona þín, sem nei segir, eptir því sem hjer er landssiður.” Soldán hugsaði sjer að nota þetta ráð, kvaddi karlinn og gekk til dyranna á baðhúsinu, og settist þar niður. Þegar hann hafði setið þar ofurlitla stund, kom út kona, forkunnar fögur. Hugsaði hann með sjer, þegar hann sá hana: Ó mikill lánsmaður væri jeg, ef þetta gull af kvennmanni væri ógipt. Fyrir hennar sakir gæti jeg unað óláni mínu. Því næst gekk hann að henni og spurði: “Fagra kona! eigið þjer mann?” “Mann á jeg,” svaraði hún, og soldán mælti: “Það er illa farið, þjer hefðuð getað verið mikið happ fyrir mig.” Fór

Þá konan leiðar sinnar, og kom skjótt önnur, en sú var herfilega ljót. Varð soldán skelkaður er hann sá hana, og hugsaði með sjer, að betra væri að deya af hungri, enn að eiga sambúð við slíka ófreskju. „Jeg ætla að sleppa að spyrja hana, hún kynni að segja nei. En hestajárnarinn hefir sagt mjer að yrða á allar konur; líklega er það regla og verð jeg að hegða mjer eptir henni. En ef hún skyldi nú vera ógipt; hver veit samt nema einhver slysinn útlendingur, sem ill forlög hafa hrakið hingað, hafi átt hana. Rjeði því soldán það af, að spyrja hana líka, hvort hún væri gipt, og er hún kvað já við því, gladdist hann að sama skapi, sem hann hrygðist af svari fyrri konunnar. Nú kom þriðja konan, og var hún viðlíka ófrýnileg og hin önnur, og bljes soldán mæðilega er hann sá hana. „Drottinn minn! hjer er hver annari andstyggilegri. En ekki dugar að hætta í miðju kafi. Sje þessi gipt, veit jeg það, að þeir eru til, sem brjóst-umkennanlegri eru enn jeg. Spurði hann hana þá, í því hún gekk framhjá, og var heldur skjálfraddaður: „Fagra kona! eruð hjer giptar?“ „Já! ungi maður!“ ansaði hún, og stóð alls ekki við, en soldán varð guðsseginn svarinu. „Mikil heppni var yfir mjer, að jeg skyldi verða óhultur fyrir báðum þessum konum!“ sagði hann við sjálfan sig, „en enginn dagur er til enda tryggur.“ Það eru ekki allar konur gengnar frá laugum ennþá, og á jeg eptir að sjá þá, sem mjer er ætluð. Ilver veit nema jeg verði þá hlutskarpari?“ Var hann nú viðbúinn að sjá einhverja, sem ljótari væri enn báðar hinar, en þá kom hin fjórða, og var fríðari, enn hin fyrsta, þó hún væri undurfögur. „Hvílskur mismunur!“ kallaði hann upp, „dagurinn er ekki eins ólíkur nóttinni og þessi er báðum hinum, sem komu næst á undan. Geta englar og djöflar verið á sama stað?“ Lagði hann sig nú allan til og gekk á móti henni og mælti: „Yndislega kona! eigið hjer mann?“ „Nei!“ svarar hún, og virti hann fyrir sjer, frá hvirfli til ilja, með aðgætnum, en þóttalegum augum, gekk hún burt og ljet soldán sitja einan eptir öldungis forviða. Hann vissi ekki hvað hann ætti að halda, og fór að gruna að hestajárnarinn hefði gert sjer grikk. „Ef jeg á að eiga þessa konu,“ hugsaði hann, „eptir landslögum hjer, því gekk hún þá svo snúdugt burt? því leit

hún á mig með slíkum þóttu og fyrirlitningu? Hún virti mig fyrir sjer í krók og kring, og jeg sá það út úr henni, að henni þókti jeg lítill fyrir mann að sjá. Það er líka sannast að segja, að henni er vorkun. Þessi yfirhafnar ræfill, sem allur er í sundur, er ekki þesslegur, að hann geri mig álitlegri og útgengilegri í augum kvennfólksins. Jeg skal aldrei lá henni, þó hún þæktist geta valið sjer betri mann." Meðan soldán Egyptalands var að hugleiða þetta, kom þræll til hans og ávarpaði hann þannig: "Herra! jeg er að leita að útlendingi nokkrum, sem allur er rifinn og tættur, og lízt mjer svo á yður, að þjer munið vera maðurinn. Gerið svo vel, ef þjer eruð viðláttnir, að fara með mjer, jeg á að fylgja yður á einn stað; yðar er beðið þar með óþolinmæði." Fór soldán nú með þrælnum og kom í stórt hús, var honum þar vísað til þokkalegs herbergis, og var hann beðinn að bíða þar. Var hann þar svo tvær stundir, að hann sá engan mann, nema þrælinn, sem var að smácoma til hans og biðja hann, að verða ekki óeirinn. En loksins komu fjórar konur skrautlega búnar með enni fimmtu, sem öll ljómaði af gimsteinum, og þó öllu fremur af óviðjafnanlegri segurð. Undireins og soldán kom auga á hana, sá hann að þar var komin sú, sem seinast gekk frá laugunum. Hún gekk til hans vinaleg og brosandi og mælti: "Fyrirgefðu mjer, að jeg hef látið þig bíða nokkra stund, en jeg vildi ekki koma fyrir augu herra míns, hirdulauslega búin. Þú ert í þínum eigin húsum; allt sem þú sjer í kringum þig er þitt. Þú ert maðurinn minn, og þarft ekki annað, enn að skipa, jeg er boðin og búin að hlýða." "Fagra kona," ansaði soldán, "fyrir skemmstu harmaði jeg forlög mín, og nú er jeg allra manna sælastur. En fyrst jeg nú er orðinn maðurinn þinn, segðu mjer þá, hversvegna þú leizt svo drembilega á mig? jeg var hræddur um, að þjer hefði ekki litizt á mig, og sannast að segja, þjer var vorkun." "Herra!" svaraði konan, "jeg gerði það með ásettu ráði, því í þessum bæ verða konur að vera þóttalegar, þegar þær koma opinberlega fram. Þetta er landssiður; en því ljúfari og viðfeldnari erum við á heimilinu." "Og því elskuverðari!" greip soldán frammí. En fyrst jeg nú er hússbóndi, ætla jeg að byrja hússtjórn mína á því að skipa að sniddari og skóari verði sóktir handa mjer. Jeg fyrirverð mig

að standa frammi fyrir þjer í þessum tötrum, og svo langt man jeg, að mjer hæfði ekki slíkur klæðnaður." "Jeg hef orðið skjótari að bragði með þessa skipun," sagði konan, "jeg var búin að senda þræl einn til Gyðings, er selur tilbúin föt, hefur hann allt undireins á reiðum höndum, sem þú kannt að þarfnast. En komdu nú á meðan og fáðu þjer dálitla hressingu." Svo mælti konan og leiddi hann við hönd sjer inn í sal einn; var þar upp-búið borð, hlaðið ávöxtum og ýmsum súrsuðum rjettum; settust þau nú til borðs. En meðan þau neyttu matar stóðu fjórar aðrar konur bak við þau, og sungu nokkur kvæði eptir skáldið Bada Saoudäi, og ljeku á ýmisleg hljóðfæri. Loksins greip húsmóðirin gígju eina og skemmti soldánum með streingjaleik og saung. En þá kom Gyðingurinn, svo hún varð að hætta þeirri skemmtun. Fylgdu honum þjónar og báru stranga, sem margskonar klæðnaður var í. Var því nú öllu flett í sundur og skoðað, og síðan valið úr, gullrósað vesti og lifraud kápa, og er Gyðingurinn hafði látið af hendi önnur föt, sem nauðsynleg eru til fullkomins klæðnaðar, fór hann burt með þjónum sínum. Þókti konunni nú soldán búast um, og fannst mikið um vöxt hans og yfirbragð, voru þau bæði jafnánægð, hvort með annað. Hann bjó saman við hana í sjö ár, og gat við henni sjö sonu og sjö dætur. En af því bæði voru útsónarsöm, og hugsuðu ekki um annað, enn að eiga gott og skemmta sjer, eyddust fljótt fjármunir konunnar. Þau urðu að vísa þjónustustúlkum og ambáttum úr vistinni, og selja húsgögnin, hvort á fætur öðru, til þess að halda við lífinu. En þegar kona soldáns sá ekki út úr bágindunum segir hún við mann sinn: "Meðan eigur mínar endtust til, varstu óspar á þeim, þú hefir lifað í yðjuleysi og átt góða daga. Nú kemur til þinna kasta að vinna fyrir heimili þínu." Hrygðist konungur við þessi orð og leitaði upp hestajárnarann gamla, og ætlaði að fá hjá honum heilræði. "Faðir góður!" segir hann við hann, "nú er jeg ennþá volaðri enn þegar jeg kom í þenna bæ. Nú á jeg konu og fjórtán börn, en hef ekkert til að fæða þau." "Kanntu þá enga iðn?" segir karlinn, og er soldán kvað nei við, tók hann upp hjá sjer tvo peninga og gaf honum og sagði: "Farðu og kaupu þjer undireins byrðaról,

og gakktu sðan innanum daglaunamennina á torginu." Soldán hlýddi ráðum hestajárnarans og beið litla stund innanum hina verkmennina, þangaðtil maður kom til hans og beiddi hann að bera nokkuð fyrir sig. "Til þess er jeg hingað kominn," segir soldán, og varð nú að rogast með stóreflis poka, sem hann orkaði valla að bera, og meiddist hann á öxlunum af byrðarólinni. Hann fjekk einn Aktscha (pening) í kaup og fór með hann heim. En kona hans sagði honum, að ef hann ekki ynni sjer tífalt meira inn á dag enn þetta, mundu þau öll svelta í hel á heimilinu. Daginn eptir fór aumingja soldáninn ekki á torgið, heldur gekk hann niður að sjó, gekk þar fram og aptur, og var að hugsa um ólán sitt. Hann starblíndi á staðinn, þangað sem hann hvarf, fyrir kunnáttu Schahabeddíns fróða, og er hann risfaði upp fyrir sjer þetta merkilega æfintýri, gat hann ekki tára bundizt. En er hann hafði þvegið sjer, einsog fyrirskipað er, áður enn hann gerði hæn sína, fór hann í kaf með höfuðið, og er hann hóf höfuðið upp úr vatninu, sá hann hvar hann stóð í vatnskerinu í höll sinni, og allt hirðfólkið í kring; þá gekk hreint fram af soldáni. Sá hann að Schahabeddín stóð frammi fyrir sjer, í sömu sporunum og þegar hann hvarf frá honum, hrópaði hann þá í reiði: "Grimmi vitringur! hrædist þú ekki refsingu drottins, að þú skulir gera soldáni þínum og herra slíkan grikk?" "Minn herra," segir vitringurinn, "því reidist yðar hátign mjer svo, þjer hafið rjett aðeins stungið höfðinu niðr í vatnskerið, og tekið það upp aptur; embættismenn yðar, sem hjer eru viðstaddir, geta vitnað það." "Yðar hátign!" æptu allir í einu hljóði, "vitringurinn segir satt!" En soldán ljet sjer ekki nægja þenna vitnisburð, heldur svaraði bálreiður: "Þið eruð lygarar! Þessi böllaði vitringur hefir haldið mjer föstum með fjölkynngi í öðru landi, í sjö ár. Jeg kvongaðist þar og eignaðist sjö sonu og sjö dætur; en þó þykir mjer ekkert sárgrætilegra enn það, að jeg skuli hafa verið daglaunamaður. Niðingslegi vitringur! Því varstu svo djarfur að láta mig ganga með byrðaról?" "Herra!" segir vitringurinn, "úr því þjer ekki leggið trúnað á orð mín, skal jeg færa sönnur á mál mitt ápreifanlega." Svo mælti hann og afklæddi sig, batt dúk um njaðmir sjer, fór í vatnskerið og kafaði niður. En soldáninn var síreiður og mundi svardaga sinn, að hefna sín á vitr-

ingnum undireins og hann kæmi aptur til Egyptalands, brá hann því sverðinu, til að höggva af honum höfuðið í því að hann rjetti það upp úr vatninu. En vitringurinn vissi, hvað soldán hafði í hyggju, því hann kunni fræðina Mekaschefa, sem getur sagt leyndustu hugsanir annara. Hann brá á sig huliðshjálmí eptir listinni Algáib-analabsar, og hvarf til Damaskus; þaðan skrifaði hann soldáni svo látandi brjef:

“Vita skaltu herra! að báðir við, þú og jeg, erum ekki annað enn vesælir þrælar guðs. Þú stakkest höfðinu snöggvast niðri vatnið, og tókst það upp í sama vefsfangi; samt fórstu á meðan sjö áfa ferð, fjekkst þjer konu, eignaðist sjö dætur og sjö sonu og rataðir í miklar raunir. Þrátt fyrir þetta viltu ekki trúa því, að vor mikli spámaður Mahómet hafi fundið sæng sína volga, og ekki allt runnið úr vatnskönnunni, sem hafði dottið niður. Láttu loksins á það sannast, að þeim er enginn hlutur ómáttugur, sem skapað hefir himininn og jörðina af engu, heldur einungis með almættisordinu: “verði!”

Þegar soldán Egyptalands fjekk brjef þetta, trúði hann að sönnu, en ekki rann af honum reiðin við vitringinn. Skrifaði hann þá konunginum í Damaskus til, og beiddi hann að handtaka vitringinn og lífláta, en senda sjer af honum höfuðið. Var konungurinn í Damaskus boðinn og búinn til þess, og sparði ekkert, til að verða við tilnælum soldáns. Og er hann frjetti að vitringurinn hefðist við í helli nokkrum, nokkuð langt frá borginni, skipaði hann kvennavörðum sínum, að fara þangað, handtaka vitringinn, og koma með hann. Fóru þeir á stað í þeirri von, að hægðarleikur mundi vera að höndla vitringinn og fara með hann, en þeim brá heldur enn ekki í brún, þegar þeir sáu að fjöldi riddara á góðum hestum, albrynjaðir og vel vopnaðir vörðu hellisdyrnar. Snjeru þeir því aptur, og sögðu konungi allt hvernig farið hafði. Safnaði hann þá liði, reiður útaf mótsstöðu þessari, og fór sjálfur í broddi fylkingar til móts við vitringinn. En hann hafði þá slíkt ofurefli liðs, að konungurinn varð hræddur og snjeri aptur. Gramdist konungi að hafa farið svo háðuglega för, en vildi þó ekki uppgfast; spurði hann þá vezírana, hvað af skyldi ráða, úr því sem komið var. Svöruðu þeir: að hversu voldugur konungur sem hann væri, skyldi

hann aldrei hugsa til að yfirstíga hann, sem neytti guðlegs fulltingis. “En ef að yðar hátign,” mælti elzti vezírinn, “skyldi ná tangarhaldi á vitringnum, látið þá segja honum að þjer viljið gera frið við hann. Veljið fríðustu ambáttirnar úr kvennabúri yðar, og gefið honum. En skipið þeim áður að komast fyrir, hvert það sje aldrei, að töfrakrapturinn fari af vitringnum.” Þetta þókti konungi óskarað, og ljet hann bjóða vitringnum vináttu sína, og senda honum ambáttir, fyrirtaks fríðar. Hinn hjelt líka, að konungurinn í Damaskus iðraðist eptir, að hafa ofsókt sig saklausan, og varð því tekinn í tálsnörunni. Hann tók við ambáttunum í grandleysi, og lagði ákafan ástarhug á eina þeirra. Þegar hún varð þess áskynja, sá hún sig ekki úr færi og mælti: “Kærasti vitringur! mjer leikur forvitni á að vita, hvort þú ekki átt þjer þær stundir, að þú getur engin undur gert.” “Fagrasta mey!” ansaði vitringurinn, “jeg bið þig að inna mig ekki frekar eptir því. Hugsum heldur um, að stytta okkur stundirnar; þjer stendur það á engu, sem þú spyr um.” Ambáttin ljet einsog sjer sárnaði þetta svar, og gerði sjer upp óhuggandi hrygð. En er vitringurinn ætlaði að gera sjer dátt við hana, fór hún að gráta og mælti: “Þetta blíðlæti kemur ekki frá hjartanu. Ef þjer í rauninni þækti vænt um mig, mundirðu engu leyna mig.” Í stuttu máli, hún gat svo talað um fyrir honum, að honum varð sú skyssa á, að segja henni allt; játaði hann henni að í hvert skipti, sem hann væri búinn að hafa sængurmök við konu, yrði hann vanmáttugur á eptir, þangaðtil hann tæki hreinsunarþvott þann, sem fyrirskipaður er í lögmálinu, eptir slíka athöfn. Ljet ambáttin konunginn í Damaskus vita þetta, og skipaði hann kvenna vörðum sínum, að fara leynilega til húsdýra vitringsins eina tiltekna nótt. Átti þá ambáttin að ljúka upp í tækan tíma, og þeir að brjótast inn og handsama vitringinn. Hann var því vanur að láta stóra vatnskönnu standa við höfðalag sitt á hverri nóttu, hafði hann hana til að þvo sjer, þegar svo bar undir. Þessa nótt, sem ákveðin var, hafði ambáttin hellt út vatninu, áður enn hún lagðist niður, svo að vitringurinn vissi ekki af. Fann hann því könnuna tóma, þegar hann ætlaði að þvo sjer. Var þá flagðið óðar til taks, og bauð honum að sækja vatn, tók könnuna og gekk út, og lauk um leið

upp fyrir kvennavörðunum. Ruddust þeir inn með harki og háreysti, og skildi nú vitringurinn, að þetta voru svik ambáttarinnar. Þreif hann þá í skyndi tvö ljós, sem loguðu í kertistikum, og tók að snúast í hring með þau, og talaði til kvennavarðanna einhver orð, sem þeir ekki skildu. Við bæði þessi atvik urðu þeir felmtaðir, og hlupu burt, því þeir voru hræddir um, að hann mundi beita við þá einhverri háskalegri fjölkynngi. Vitringnum lá nú á engum hlut meira, enn að loka að sjer dýrunum, og þvo sjer. Þvínæst tók hann, í hefnda skyni, á sig líki ambáttarinnar, en brá sínu yfir hana, hljóp síðan eptir kvennavörðunum og kallaði: “Bleyðurnar ykkar, framkvæmið skipun konungsins, yðar herra? hann lætur drepa ykkur alla, ef þið komið svo til Damaskus, að þið hafið ekki vitringinn. Því hlaupið þið þá burt? hafið þið sjed skrípi eða hermenn koma honum til hjálpar? Snúið þið aptur, farið þið óhræddir inní hellirinn, jeg skal vera það karlmannlegri enn þið, að jeg skal handtaka hann og fá ykkur hann í hendur.” Fyrir áeggjan þessa ljetu kvennaverðirnir staðar numið og hertu upp hugann. Þeir snjeru aptur og fylgðu vitringnum, sem gekk á undan þeim, í líki ambáttarinnar, inní hellirinn, handsömuðu þeir þar ambáttina, sem var í líki vitringins. Bundu þeir á henni hendur og fætur, og gat hún ekki komið upp hljóði, því að vitringurinn hafði gert hana mállausa; fóru þeir þá með hana til konungsins í Damaskus. Hjelt hann að þar væri kominn vitringurinn, og ljet undireins hálshöggva bandingjann. En óðar enn höfuðið losnaði við bolinn, fjekk hvert um sig aptur sína sönnu mynd, og sá konungurinn þá, og öll hirðin, að þetta var ambáttin. Vitringurinn, sem þar var nær staddur í líki hennar, kom nú í sinni rjettu mynd og talaði þessum orðum til konungsins í Damaskus: “O þú konungur! sem hefir ólmast með hnúum og hnefum til að fyrirkoma mjer, soldáninum í Egyptalandi til þægðar, þú skalt vita, að manni ber ekki að styrkja rangsleitnar hefndir. En losaðu guð fyrir, að jeg læt hefndir mínar lenda við það, að hegna þessari svikafullu ambátt.” Að svo mæltu, hvarf vitringurinn, og ljet konunginn og alla, sem sjónarvottar voru að þessum kynlega atburði, sitja eptir með ótta og undrun.

Svona er nú sagan af Schahabeddín fróða,” mælti ennfremur

hinn æzti vezír Persú konungs, "má yðar hátign af því marka, að karlmenn geta aldrei galdið fullan varhuga við konum. Leyfið því að Núrgehan verði prófaður til fullrar rannsóknar, áður enn hann er tekinn af lífi. Hver veit nema hann færi okkur sönnur á sakleysi sitt." "Svo skal vera," mælti konungur, "jég fresta dauða sonar míns þangað til á morgun." Meðan nú að vezírarnir fóru til kongssonarins í díblissunni, reið konungur á veiðar. Kom hann heim um kvöldið og borðaði með Chansade drottningu, sætti hún lagi, þegar þau höfðu lokið máltíðinni að segja við hann: "Herra! jeg er hrædd um, að þú iðrist einhverntíma eftir að hafa frestað dauða sonar þíns. Kóraninn segir: að maðurinn eigi tvo óvini, sem hann hafi eftirlæti á, og það sju börn hans og fjármunir. Sonur þinn er óvinur þinn, því hann þorði að taka til hins andstyggilega verks, sem hann ætlaði sjer. Flýttu þjer því að refsa honum. Vertu ekki að hlýða lengur á árnaðarorð föðurástar þinnar og manngæzku. Illska hans hlýtur að þagga niður rödd föðurástarinnar. Láttu ekki ráð nje ræður hirðmannanna gleppja þjer sjónir, því slíkt er mikill breiskleiki, að ljá hverjum manni eyru sín, og ætla að gera öllum að skapi. Dæmisagan af garðyrkjumanninum, syni hans og asnanum, sannar það bezt. Það er vísast þú kunnir hana ekki, og ætla jeg því að segja hana með leyfi yðar hátignar."

Þá hætti Scheherasade, því að dagur ljómaði. Mjer þækti raunar gaman," segir Dínarsade, "að heyra, hvernig drottningunni gefst dæmisagan, sem hún losaði að segja." "Efað soldáuninn, herra minn, losar mjer að lifa, skal jeg segja þjer það í nótt er kemur, og þú munt þá ekki geta furðað þig nógsamlega á slægð Chansade." Schahrjar hugsaði með sjer: það er bezt jeg láti segja mjer þetta dæmi uppá hrekkvísi kvenna, mjer til fróðleiks, og skipaði hann því ekki að lífláta drottninguna.

18. nótt.

Dínarsade kallaði til drottningarinnar í sama mund og vant var: "Elsku systir! ef þú ekki sefur ennþá, ætla jeg að biðja þig að segja mjer dæmisöguna, sem drottningin í Persú ætlaði að segja, til að telja Sindbað konung á það, að láta líf-

láta Núrgehan kongsson. Scheherasade var fús til þess, og er Schahrjar hafði látið til samþykki sitt, tók hún þannig til máls:

Garðyrkjumaðurinn, sonur hans og asninn.

Dæmisaga.

Einusinni fór gamall garðyrkjumaður út í garðinn sinn með syni sínum; reið drengurinn asna, en karlinn gekk. Undrudust það allir, sem mættu þeim, og margir kölluðu til þeirra: "Sjáið þið karlinn vitlausann! sem er það flón að ganga, en lætur son sinn vera að spjátra sig á asnanum." Vegna þessara ámæla ljét karlinn son sinn fara af baki, og fór sjálfur á bak. En ekki leið á laungu, að þeir mættu öðrum og heyrðu glöggt að þeir sögðu: "Hann er orðinn ær, gamli karlinn! hann sæti ekki einn á asnanum annars!" Þá ljét garðyrkjumaðurinn piltinn setjast fyrir aptan sig, og tvímenntu þeir svo spölkorn, þangaðtil þeir heyrðu menn segja, sem framhjá gengu, að þetta væri mesta ósvinna, að drengurinn skyldi sitja svona fyrir aptan föður sinn. Höfðu þeir fæðgar þá sæta skipti, en það varð ekki til annars, enn að þeir fengu að heyra hjá þeim, sem urðu á vegi þeirra næst: "Karlinn sá arna er ósóminn sjálfur, að hann skuli ríða svona með þenna ungling fyrir framan sig." Hvernig sem aumingja garðyrkjumaðurinn reyndi á alla vegu, gat hann aldrei gert svo öllum líkaði. Gefur yðar hátign," sagði Chansade ennfremur: "ráðið af því, að enginn sleppur hjá ámælum annara, og að það er heimska, að ætla sjer að hlýða hvers eins ráðum. Framkvæmdu því hið fyrsta áforin þitt, og láttu hegninguna koma yfir son þinn fyrir vanþakklæti hans og guðlausan niðingsskap."

Morguninn eptir settist Sindbað konungur í hásæti, gerði boð eptir böðlinum, og skipaði honum að drepa Núrgehan. Þá gekk annar vezírinn fram og mælti: "Ó þú konungur veraldarinnar! lát ekki ginna þig til slíks bráðræðis, að úthella svo dýru blóði. Mistrygðu þann munn, sem æsir þetta haf svikanna. Konur verða aldrei uppnæmar að rægja. Þær sitja í sofnum með krosslagða fæturna, og fingurna leikandi á tánum, og gera ekkert annað liðlangan daginn, enn að hugsa upp vjelræði til að leika á karlmennina. Minnst yðar hátign þeirra orða, sem Mahómet sagði í andarslitrinum: "Eg skil svo við mannkynið. að

ein sundrungar uppspretta er eptir, og hefir hún upptök sín hjá konum. Jeg gekk ríkt eptir að minna boðorða væri gætt, og leit- aðist við, að útrýma syndinni úr heiminum; en jeg gat ekki rífið upp hina dýpstu rót hennar, sem er kvennkynið, því það er friðar- spillir mannkynsins, og þó nauðsynlegt til að halda því við lýði.” Ef jeg mætti segja þjer söguna af Saddyk hestaverði, mundirðu ekki hlaupa svona á þig að láta eptir hinni blóðugu bæn drott- ingarinnar.” Svo uppvægur, sem Sindbað konungur var, barðist þó föðurhjartað í brjósti hans, og hlýddi hann fúslega á allt, sem hann hjelt mundi geta sannað sakleysi sonar síns. Bauð hann því vezírnunum að segja hina fyrgreindu sögu.

Sagan af Saddyk hestaverði.

“Konungi einum í Tattaralandi,” tók vezírin til máls, “var einhverju sinni sagt, að einn maður væri í ríki hans, sem hataði svo lýgi, að hann segði aldrei ósatt orð. Langaði þá konung til að hafa þenna mann hjá sjer, og gerði hann að hestaverði við hirð sína. Nú varð ekki komist hjá því, að svo nýr hirðmaður fengi öfundarmenn, neyttu þeir allra bragða til að steypa honum. En konungur var ekki svo gerður, að hann ljeti koma slíkum flug- um í munn sjer, og raunsakaði hann allt sjálfur. Lagði hann hverja freistnina eptir aðra fyrir hinn nýa hestavörð, og reynd- ist hann þá svo einarður og hreinskilinn, að hann gaf honum auknafnið Saddyk þ. e. hinn sannsögli. Enginn af öllum fjand- mönnum hans hafði sig eins í framkróka til að steypa honum, og vezírin Tangríbirdi. Hann neytti allrar hrekkvísi sinnar til að rægja hann við konung, en það ætlaði ekki að heppnast. Það var einhvern dag, að hann ljetti á illsku sinni með því að tala við dóttur sína. “Því ofsækir ólánið mig svona?” segir hann, “jeg er þó búinn að steypa ótal gömlum hirðmönnum, og get ekkert grandað þessum hvítvöðung í hirðinni. Jeg hef unnið allt fyrir gíg hingaðtil, sem jeg hef reynt, til að fyrirkomna þessum Saddyk.” Dóttir vezírsins var enginn föðurbetrungur. Ístað þess að telja föður sinn af því að spilla fyrir láni Saddyks, ympraði hún á öðru: “Faðir góður!” mælti hún, “vertu ekki hug- sjúkur! ef þú ert áfram um það, að steypa honum Saddyk í óvild hjá konunginum, skaltu láta mig eina um það.” “Og hvernig

ætlaðu að fara að því barnið mitt?" spurði vezírin. "Láttu mig um það," ansaði hún, "leyfðu mér einungis að fara til hestavardarins, og lofa jeg því, að svo mikið verði mér ágengt, að hann segi ósannindi upp í opið geðið á konunginum." "Gerðu þá sem þjer líkar, dóttir mín!" sagði vezírin, því hann var blindaður af hatrinu, "jeg leyfi þjer allt, hvað dýru verði sem þú efnir heit þitt, ef það aðeins heppnast."

Nú hugsaði dóttirin ekki um annað enn að framkvæma áform það, sem hún hafði hugsað um. Hún tók fram beztu fót sín, prýddi sig með gimsteinum sínum, sverti á sjer augabryrnar, og njeri á sjer hendurnar úr hinna*). Er þar stutt frá að segja, að þegar hún hafði aukið náttúrlega segurð sína með öllum þeim töfnum, sem orðið geta með íþrótt og svika þjálli, fór hún úr húsi föður síns á náttarþeli og fylgdu henni ambáttir nokkrar. Gekk hún til híbýla hestavardarins; sagði hún ambáttunum þá að fara, og drap nú á dyr. En er upp var lokið, bar hún það fyrir, að hún þyrfti að tala við Saddyk um eitt mikilsvarðandi málefni. Var henni þá hleypt inn og hún leidd inní herbergi hestavardarins, og hitti hún svo á, að hann sat í sofanum. Heilsaði hún honum og kom nær, brá síðan upp blæunni, sem hún hafði fyrir andlitinu, og settist þegjandi niður í sofann hjá honum. Hafði Saddyk aldrei sjeð svo óumræðilega segurð, og engin slík einusinni borið fyrir hann í draumum, varð hann því öldungis frá sjer numinn og gat ekki hreift legg nje lið fyrir undrun. En stúlkan var ekki til annars komin, enn að æsa í honum losta, og hafði hún breytni til þess á marga vegu. En þegar hún þóktist hafa tælt og ginnst hestavörðinn, svo að hann mundi í ekkert horfa, til að hafa eptirlæti hennar, kvað hún uppúr með svofeldum orðum: "Saddyk! undrastu ekki að kona, sem elskar þig, kemur til þín á náttarþeli. Ást mín synjar þjer einskis, en þú verður umfram alla hluti að gera eina bón mína!" "Elsku lífið mitt!" sagði Saddyk, upptendraður af ástar ílaungun, "þú þarft ekki annað enn að segja til? Skipaðu þræl þínum? Hvað heimtarðu af honum?" "Ekki nema það,

*) Svo nefnist jurt ein, er vex í Austurlöndum. Hefur kvennfólk blöð hennar til að lita gular á sjer neglur, góma og iljar.

að mig langaði til að borða með þjer,” ansaði dóttir vezírsins. “Mig blóðlangar í hrossakjöt. Farðu því og slátraðu þegar í stað feitasta hestinum í hesthúsi konungsins; við tökum úr honum hjartað og lifrina og neytum þess síðan bæði saman.” “Ó biddu heldur um líf mitt!” segir Saddyk, “það er þjer velkomið. Eg má ekki snerta hendi á því, sem er eign konungs míns og herra. En frestum máltíðinni til morguns, þá skal jeg útvega hest, sem rær í spikinu, og þá skulum við gæða okkur einsog kongur og drottning.” “Nei, nei!” greip mærin frammi, “jeg vil eta af konungs hesti. Þetta er raunar skrítið uppátæki, en þú verður að láta það eptir mjer.” “Jeg get samt ekki ráðist í það,” mælti Saddyk, “jeg er hollari konunginum, drottni mínum, enn svo, að jeg vilji gera honum nokkuð mót skapi. Það mun ekki heldur verða óhegnt, og væri jeg svo breiskur að láta eptir ósk þinni, mundi jeg vafalaust fá þess að gjalda.” “Vertu óhræddur!” ansaði dóttir vezírsins, “spyrji konungurinn, hvað orðið sje af hestinum, segir þú, að hann hafi sýkt af ólæknandi kvilla, og hafir þú drepit hann af framsýni og fyrirhyggju, svo að hinir hestarnir ekki sýktust. Konungur hefir auknefnt þig og kallað þig Saddyk sannsögla, og mun hann trúa þjer, og hæla þjer í tilbót fyrir forsjálnina.” Nú fóru að renna tvær grímur á hestavörðinn og hugsaði hann með sjer: “Hvað á jeg að gera? annarsvegur aptrar mjer lotningin fyrir konunginum og kvíðinn fyrir hegningunni, en hinsvegur tælist jeg af yndisleik þessarar mána-björtu ásjónu.” Hún herti þá að honum með kjassi og þrálátum bænum, og það fór með hann; gengu þau þá síðan bæði út í hesthúsið kongsins. Þar beiddi dóttir vezírsins hann endilega að drepa svartan hest, sem stóð einn sjer. Þá fóru fýsnin og skylduræknin aptur að togast á um hestavörðinn: “Hvað heimtarðu! drottning mín!” kallaði hann upp, “þú leiðir elsku mína, í of grimma freistni. Vita skaltu þá, að svarti hesturinn þarna er sá, sem konunginum þykir vænst um. Jeg get ekki gert vilja þinn. Kjóstu einhvern af hinum og óðar skal jeg drepa hann. Mjer er ekki unnt, að gera þjer meira að skapi, og þú getur ekki ætlast til, að jeg láti meira eptir þjer.” En yngismærin ljet ekki þoka sjer, heldur hljóp hún um háls Saddyk, og kjassaði hann með sætri rödd: “Herra minn! hestavörður minn

elskulegi! jeg særi þig, gerðu það sem jeg bið þig. Jeg veit það, að þessi ástarraun, sem jeg hef lagt fyrir þig, kemur nokkuð í bága við skyldu þína, en kvennfólkið fellur innanum uppá kátlegum fyrirtektum, og vill endilega hafa það fram, sem það hefur tekið í sig. Haf því vorkun með duttlungasemi minni! jeg skal elska þig útaf lífinu, ef þú gerir þetta, sem jeg mælist til." Þetta mælti hún með sætasta fagurgala og ljúfustu ástar-atlotum, svo að hestavörðurinn mátti ekki lengur standast. Hann tók upp hníf og svæfði svarta gæðinginn konungsins í Tattaralandi. Tóku þau úr honum hjartað og lifrina og steiktu, og át Saddyk það með dóttur vezírsins; var hún hjá honum þangað til undir morgun. En þegar birti af degi, kvaddi hún hann og fór heim til föður síns og sagði honum allt hvernig sarið hafði. Vezírin varð svo ákaflega glaður, af því hann þóktist sjá glötun Saddyks í hendi sjer, að hann íhugaði ekki, hvað dóttir hans hafði lagt í sölurnar. Fór hann undireins á konungs fund, og sagði honum frá þessum atburði, en gat þess ekki, að kvenmaðurinn, sem hlut átti að máli, væri dóttir sín, og að þau bæði hefðu sett þessi ráð.

Meðan vezírin var nú að segja konunginum frá þessu með öllum þeim illvilja, sem orðið getur, þegar útfarinn hirðmaður ætlar að steypa þeim, sem hann öfundar, rákaði Saddyk við sjer. Hann nagaði sig í handarbökin útaf tiltækinu um nóttina: "Mikla heimsku gerir maðurinn," hugsaði hann með sjer, "þegar hann lætur fýsnir sínar hlaupa svona með sig. Það hefði verið miklu hyggilegra af mjer, að vísa þessari fögru konu burt með afsvörum, enn að slátra uppáhalds gæðingnum konungsins henni til þægðar; þá væri jeg ekki bitinn og stunginn af þessum hugarkvölum. Hvernig ætli nú fari fyrir mjer? hvað á jeg að segja konunginum, herra mínum, þegar hann heimtar hest sinn? á jeg að grípa til lýginnar og segja honum ósannindi upp í opið geðið, þarsem jeg hef haft það fyrir óbrigðanlegt lögmál, að tala aldrei ósatt orð? með þessu móti bæti jeg nýum glæp ofaná þann, sem drýgður er. En ef jeg játa hreinskilnislega ávirðing mína, verður það minn bani? hvað á jeg þá að taka til bragðs af þessu tvennu? ljúga — gott og vel! jeg fer til hallarinnar;" um leið og hann mælti þetta, tók hann ofan

húfuna og lagði hana á jörðina; "látum nú sem þessi húfa sje konungur; við skulum vita, hvort við getum logið uppí opið gedið á honum. Nú geng jeg inn og hneigi mig, og hann segir: "Saddyk! söðlaðu svarta gæðinginn minn, jeg ætla að ríða út í dag. "Herra!" svara jeg þá og fleygi mjer niður fyrir fætur honum, "það hefir orðið snöggst um hann í nótt. Igærkvöldi var ómögulegt að koma honum til að jeta, og um miðnætti dó hann, og veit jeg ekki, hverjum um er að kenna." "Hvað er þetta!" mun konungur segja, "er svartí gæðingurinn minn dauður, hann, sem var svo ljónfjörugur í gærdag, hvernig stendur á því, að það skyldi henda hann einan innanum svo marga í hesthúsinu mínu. Snáfaðu burt! þú ætlar að frelsa þig með undanbrögðum og útúrdúrum, þú hefir selt hestinn minn góða einhverjum út-lending, sem hefur þeyst burt á honum, eða þú hefir drepíð hann sjálfur af ofstopa. Þú skalt samt ekki hugsa að þú sleppir hjá hefnd minni; þjer skal verða launað sem maklegt er. Heyrið varðmenn! takið illmenní þetta og höggið hann undireins í stykki." "Þetta mun nú konungur segja, og gjalda mjer þannig hina fyrstu lýgi, sem komið hefir yfir mínar varir. En ef jeg nú segi satt, vitum til hvort þá fer betur." "Saddyk! sæktú gæðinginn minn svarta, jeg ætla að ríða út!" "Ó þú konungur! hjer stendur þræll þinn frammi fyrir þjer, fullur angurs og ör-væntingar. Í nótt eð var kom stúlka til mín og beiddi mig um hjartað og lifrina úr svarta hestinum þínum, og jeg gat ekki synjað henni." "Hvað segir þú? þú ljezt þá fallega hestinn minn fyrir eptirlæti kvennmanns. Sækið þið böðulinn, að hann geri skyldu sína!" "Þetta liggur fyrir mjer," sagði hestavörðurinn ennfremur við sjálfan sig, "hvort sem jeg lýg eða segi satt, er dauðinn óumflýanlegur. Ó mig auman! bölfað sje hið töfrandi flagð, sem kom mjer í þenna bobba. Í því hann var þarna þungt hugsandi, fjekk hann boð frá konungi að koma. Hlýddi hann á augabragði og fann þar vezírinn fjandmann sinn. "Saddyk! segir konungur, "láttu söðla svarta gæðinginn minn, jeg ætla að ríða út á veiðar." Við þessi orð brá hestaverðinum ógurlega og svaraði hann einsog í fáti

Þá lýsti af degi, svo að Scheherasade varð að hætta, en Dínarsade sagði sjer þækti leiðinlegt, að vera svo lengi í vafa

um, hvort Saddyk hestavörður mundi skrökva eða segja satt. “Það skal jeg segja þjer í nótt er kemur,” ansaði Scheherasade, “ef að soldáninn, herra minn, leyfir það.” Gaf Schahrjar þá þegar samþykki sitt.

19. nótt.

Nóttin var því nær á förum, þegar Dínarsade kallaði til systur sinnar, tók hún þá óðar að segja söguna af Saddyk hestavörði, þar sem hún hafði hætt, og snjeri sjer að soldáninum einsog að undanfögnu :

“Herra! hestavörðurinn svaraði þannig skipun konungs, að leggja á svarta hestinn, og var nú dauðhræddur: “Konungur! í nótt er var vildi þjóni þínum mikil ógæfa til. Ef yðar hátign þóknast, skal jeg útskíra það betur.” “Segðu það þá!” ansaði konungur, og hjelt Saddyk því áfram: “Jeg sat í gærkvöldi heima hjá mjer, þá kom stúlka til mín og hafði blæu fyrir andliti; hún settist í sofann hjá mjer. Síðan tók hún blæuna frá andlitinu, og var það yndislega fagurt. Jeg varð svo frá mjer numinn, að jeg rjeði mjer ekki; jeg sór henni elsku mína, og mundi hafa gert útaf við hana með blíðlæti mínu, hefði hún ekki aptrað mjer ástúðlega. “Jeg trúi því ekki,” sagði hún, “að elska þín sje einlæg, nema þú gefir mjer hjartað og lifrina úr bezta reiðhestinum konungsins.” Svo hugfanginn sem jeg var, svaraði jeg því samt, að það væri ógjörningur fyrir mig og óhæfa, að slátra skepnu, sem yðar hátign þækti svo vænt um. En hin töfrafulla mær fjell um háls mjer og talaði svo fögrum orðum, að jeg gat ekki lengur synjað henni. Játa eg þjer, drottinn minn og herra! afbrot mitt, einart og einlæglega, og ætla ekki að ljúga mig undan maklegri hegningu, heldur sel eg sjálfan mig fram. Þarna er sverðið konungur! og hjerna er höfuðið.” Þá snjeri konungurinn á Tattaralandi sjer að vezír sínum og bauð honum að segja, hvers Saddyk væri maklegur. Hann varð ljettbrýnn við og svaraði: “Herra! að minni hyggju ætti að brenna hann á seinvirkum eldi. Sá getur ekki átt neina miskun skilið, sem gat haft sig til að drepa uppáhalds gæðinginn yðar”

“Þá get jeg ekki verið þjer samdóma, vezír!” segir konungur,

“Jeg held það sje hyggilegra, að fyrirgefa hina fyrstu yfirsjón, enn að refsa fyrir hana;” Þvínæst vjek hann sjer að hestaverðinum og mælti: “Jeg dáist að hreinskilni þinni, og tek ekki hart á breiskleika þínum; hefði jeg verið í þínum sporum, er vísast að jeg hefði ekki einungis lagt svarta hestinn í sölurnar, heldur hvert og eitt hross í hesthúsinu mínu. Jeg fyrirgef þjer, og virði það svo mikils við þig, að þú skyldir segja sannleikann í þetta skipti, að jeg nú skipa, að þjer sje þegar í stað rjett tignar-klaði.” Þegar vezírin sá, að hestavörðurinn hlaut verðlaun fyrir refsingu, og að dóttir hans hafði lagt sjálfa sig í sölurnar til ónýtis, tók hann sótt af skapraun og dó skömmu á eftir; en Saddyk sannsögli tók við embættinu að honum látnum: “Herra!” mælti vezír Sindbaðs konungs enn frekar, “þú ættir að vera í hugasamur, ekki síður enn konungurinn á Tattaralandi. Fyrirgefðu hina fyrstu ávirðingu — en hvað segi jeg? hver færir sönnur á, að kongssyni hafi nokkuð á orðið? þú hefir ekki sakfelld hann eptir öðru enn sögusögn drottningarinnar. Guð varðveiti þig frá því að úthella blóði sonar þíns, þarsem þú hefir ekki meira fyrir þjer. Skipaðu að minnsta kosti, að hann Abúmaschar verði leitaður upp áður, því hann mun víst geta sagt okkur það með sanni, hvernig stóð á málleysi Núrgehans, og mun það eitthvað vera spunnið af hans toga.” Soldáni litust fortölur þessar vera hyggilegar, skipaði að leita upp spekinginn Abúmaschar, og sló lífláti kongssonar á frest. Síðan reið hann út á veiðar og borðaði með drottningu um kvöldið. Sat hún ekki af sjer tækifærið að koma hefndar áformi sínu áleidis og sagði því við Sindbað: “Herra! það tekur engu tali, hvað þú dregur refsingu Núrgehans, og mun þig iðra þess, einsog Bajasíd soldán iðraðist eptir miskunsemi sína.”

“Hvernig þá?” spurði soldán, og Chansade sagði honum söguna: “Það var einhverju sinni, að konungurinn fann hund grindhórðan og glorhungraðan, og kenndi í brjósti um hann. Hann tók hann með sjer og flutti hann á einn stað, þarsem honum var nákvæmlega hjúkrað og gefið vel að jeta. Hundurinn náði sjer og stækkaði, en einusinni beit hann soldáninn, velgjörða mann sinn af grimd, sagði þá soldán í reiði: “Þú áttir ofgott, kvikindið pitt! jeg gerði vel til þín, og því biturðu mig þá?”

Þá varð það með vilja allsvaldanda guðs, að hundurinn svaraði honum: "Soldán! örg náttúra batnar aldrei." "Hugsaðu vel eptir því," bætti Chansade við, "afstýrðu því með framkvæmd hins rjettláta dóms, að ekki fari fyrir þjer einsog hinum ólánsama konungi, sem jeg ætla að segja þjer frá, ef þú leyfir:

Sagan af barninu fundna.

Kvennmaður nokkur, sem hafði átt barn með ræningja, bar það út og ljet það við dyrnar á musteri einu; þá vildi svo til, að konungur þar í landi kom þann morgun og gerði þar bæn sína. Honum varð litið á barnið og spurði, hvernig stæði á að það væri þangað komið. Var honum þá svarað: "Herra! barnið hefir verið borið út, til þess að góðir menn fyrir guðs sakir skyldu annast það og uppfæða." Komst konungur við af með-aumkvun, einsog vænta mátti af góðgjörnum konungi; en hann ljet ekki þar við lenda. Hann fór af baki og tók sveininn háttðlega sjer í sonar stað og mælti: "Fyrst jeg á engan erfingja, ætla jeg að láta uppala þenna dreng; hver veit nema hann á síðan verði máttarstoð hásetis míns, og kórónu mína skal hann erfa, ef hann á það skilið." Var nú farið með drenginn í kvenna-búrið, og var hann færður í nýa og fagra reifa. Síðan var honum fengin barnfóstra, og í öllu farið með hann einsog hann hefði verið eigið barn konungs. Hann dafnaði vel og var hinn efni-legasti. Þegar hann var fimm vetra, var honum fenginn kennari í fögrum vísindum, og seinna lærði hann vopnaburð og riddaralegar íþróttir. En einkum þókti hann bera af öðrum í knatt-leik, og öllum fannst mikið um að sjá hann æfa þá list. Dáðust kennarar hans mjög að fimleika hans og kröptu. Engum þókti samt eins vænt um og konunginum, að hann skildi hafa fóstrað ungling, sem launaði þannig velgjörning hans. Þó gafst honum enn meira gleði efni seinna. Nokkrir konungar í nágrenninu herjuðu á hann, sendi hann þá fósturson sinn með allt herliðið til móts við þá, sigraði hann fjandmennina og vann svo glæsileg afreksverk, að hann þókti mestur kappi í öllu liðinu. Það var einsog ekkert stæði fyrir sverði hans og hugrekki.

Nú hafði konungur eignast dóttur með einni af hjákonum þúsund og ein nótt. I.

sínum skömmu eftir að hann ættleiddi barnið fundna. Þroskaðist hún og þókti fádæmis fögur. Átti fóstursonurinn frjálst um samvistir við hana, einsog bróðir hennar; fjekk hann því til hennar brennandi ást. En allt í einu tók soldán uppá því að gefa hana einum kongssyni í nágrannalöndunum til eiginkonu; var rjett komið að því er brúðkaup þeirra skyldi halda. Varð þá fóstursonurinn sárhryggur, og þá var það einn dag, að hann mætti múnki einum og lagði fyrir hann þessa spurningu: “Faðir góður! á nokkur meira tilkall til ávaxtanna í aldingarðinum, enn hinn ókunnugi?” “Múnkurinn vissi fyrir fræðina Mekaschea, (sem sýnir inn í hugskot annara), því hann spyrdi hann svo og ansaði: “Kongssonur! fyrst og fremst þarf að vita hvort ekki stendur trje í garðinum, sem almáttugur guð hefir bannað að eta af, einsog hann áður hafði bannað það Adam og Evu.” Kongssyni gæzt ekki að þessari úrlausn, heldur ljét hann fýsnina blinda sig svo, að hann strauk með brúðina, kóngsdótturina, og fór úr konungsaðsetrinu með eitthvað tvær þúsundir manna, sem honum voru trúir. En er hinn gamli konungur frjetti þetta, dró hann undir eins lið saman og elti ránsmann dóttur sinnar. En þegar hann hafði komið kóngsdótturinni á óhultan stað, lagðist hann í launsátur við fjall eitt og rjéðist þar á konunginn óviðbúinn. Var þar drepð niður allt liðið og konungur handtekinn; drap sigurvegarinn hann með eigin hendi. Síðan stje hinn vanþakkláti fóstursonur í hásaeti velgjörðamanns síns. Herra!” því bætti Chansade við söguna, “lærðu það af þessari sögu að skoða Núrgehan, son þinn, einsog fjandmann. Honum býr hið sama í skapi og fóstursyninum, og hann vill hafa líf þitt og mig til eiginkonu.” “Höfum engin orð,” sagði konungur, “hann skal deya á morgun.” Þvínæst gekk hann til herbergja sinna og háttaði.

Morguninn eftir stje Persa konungur í hásaeti sitt og spurði vezfrana hvort Abúmaschar hefði fundist. En er þeir kváðu nei við, ljét hann kalla á böðulinn, og skipaði honum að höggva undireins höfuðið af Núrgehan og mælti: “Eg hef lofað drottningunni að taka hann af lífi í dag. Þá gekk fram þriðji vezírin og mælti: “Ó þú konungur veraldarinnar! láttu ekki blóð sonar þíns koma yfir þig; ljáðu fortölum vezíra þinna á heyrn; þeir eru

fiskimenn, sem slæða hinar útvöldustu perlur uppúr djúpi mælskunnar, svo þeir megi leggja þær fram fyrir fætur þína. Mundu þeir ekki standa í gegn fyrirætlun þinni, að lífláta kongsson, hefði spámaðurinn ekki sagt með berum orðum: "Hver sem sjer að konungur ætlar að hafa rangindi í frammi, og leitast ekki við að aptra honum, skal afmást úr tölu rjettlátra. Forfeður vorir kenndu svo: að aldrei skyldi trúa konu, nje nýum þræli, því hvortveggja væru smjður tungur, og leituðust við að framkvæma áform sín með lævísí og lýgi. Leyfi mjer yðar hátign að segja yður söguna af kvongaða manninum og páfagauknum, þessu til staðfestingar. Soldán samþykktist það og vezírin byrjaði" . . .

Þá hætti Scheherasade sögunni því hún sá að kominn var dagur, en systir hennar tók til orða: "Það er svo fjölbreytt og skemmtilegt sem þú segir okkur, að jeg veit ekkert meira gaman." "Jeg skyldi gjarna skemmta þjer svona framvegis," ansaði drottning, "en jeg veit ekki, hvort soldáninn, herra minn, lætur mjer vinnast aldur til þess." Schahrjar hafði engu minni skemmtun af því, að heyra drottninguna segja frá, og ljét hann því ekki taka hana af lífi um sinn.

20. nótt.

Dínarsade vakti, einnig þessa nótt, systur sína á sama tíma og að undanfögnu, og beiddi hana að segja söguna sem búið var að losa. Soldán samþykkti það ótilkvaddur, og Scheherasade byrjaði því á

Sögunni af kvongaða manninum og páfagauknum.

Herra! einusinni var kaupmaður, sem átti konu fyrirtaks fríða, elskaði hann hana með slíkum ákafa og afbrýði, að hann mátti aldrei hafa af henni augun. En einhverntíma neyddist hann til að fara ferð í verzlunar erindi. En áður hann legði á stað, fór hann á stað nokkurn, þarsem allskonar fuglar fengust til kaups. Keypti hann sjer þá páfagauk, sem bæði gat bullað vel og var gæddur þeim kosti að auki, að hann sagði frá öllu aptur, sem fyrir hann bar. Hlaði kaupmaðurinn hann heim með sjer í búri

og beiddi konu sína að taka fuglinn í herbergi sitt og annast hann, meðan hann væri burtu. Að því búnu fór hann á stað.

Þegar hann kom heim aptur, spurði hann páfagaukinn, hvað gerst hefði meðan hann var burtu, varð hann þá margs vísari af fugls nefinu, svo að hann ávitaði konu sína harðlega. Grunaði hana fyrst að ein af ambáttunum hefði komið upp um sig, en þær sóru allar og sárt við lögðu, að þær væru saklausar og bar þeim öllum saman um það, að páfagaukurinn mundi hafa sagt eptir henni. Nú hugsaði konan sjer ráð til að ónýta tortryggni manns síns og hefna sín á páfagauknum. Henni varð ekki ráðafátt. Það var einusinni í annað skipti að maðurinn var burtu eina nótt, lagði hún þá fyrir eina ambáttina að standa undir fugls búrinu og mala með handkvörn. Annari sagði hún, að skvetta vatni ofan yfir páfagaukinn einsog rigning væri, og hinni þriðju að snúa spegli móti ljósinu, svo að gelslinn glampaði alltaf fyrir augum hans. Á þessu ljetu nú ambáttirnar ganga mest alla nóttina, og þegar húsbóndinn kom heim morguninn eptir, spurði hann páfagaukinn, en hann svaraði: "Blessaður verið þjer hússbóndi góður! Það hafa gengið slík ósköp í nótt af þrumum, eldingum og rigningu að jeg tala ekki um hvað jeg hef tekið út." Kaupmaðurinn vissi það vel, að hvorki höfðu verið þrumur nje rigning um nóttina, sannsærðist hann því um það, að páfagaukurinn hefði sagt sjer ósatt um konu sína áður, einsog hann gerði nú. Varð hann þá svo gramur og reiður, að hann þreif fuglinn útúr búrinu, og grýtti honum svo miskunarlaust á jörðina, að hann dó af því. En eptir á gátu nágrannarnir eitthvað frætt kaupmanninn um það, að páfagaukurinn hefði minnstu logið að honum um háttalag konu hans, og sáriðradist hann þá eptir að hafa drepð fuglinn. Ó þú konungur veraldarinnar!" mælti vezírin, "af þessu máttu marka hvað konur eru slungnar. Já, láttu ekki deyða kongsson fyrr enn lærifaðir hans hefir fundizt; eitthvað sjerlegt mun búa undir, heldurðu ekki þig mundi taka það sárt, ef það yrði uppvíst á síðan, að þú hefðir úthellt saklausu blóði?"

Þar þagnaði Scheherasade því að dagur var á lopti. Dínarsade sagði: "Jeg er áhyggjufull um, hvernig fara muni fyrir Núrgehan kongssyni. Því meira sem jeg heyri af sögunni

Því hnýsnari verð jeg í það, sem eptir er." "Það er nú langbezt," ansaði drottningin, "og muntu verða mjer samdóma um það, ef mjer verður leyft að segja hana til enda."

21. nótt.

Schahrjar hafði ekki skipað neitt um líflát Scheherasade, var því systur hennar óhætt að kalla til hennar, og biðja hana að segja áfram söguna. Það gerði hún á þessa leið.

"Herra! sagan af kvongaða manningum og páfagauknum fjekk Persa konungi svo mikils, að hann lét ekki lífláta son sinn, heldur flytja hann aptur í díblissuna. Reið hann síðan út á veiðar sjer til skemmtunar og er hann kom heim, borðaði hann kvöldverð með drottningu sinni einsog hann var vanur. Eptir máltíðina segir hún við hann: "Enn er ekki búið að taka kongssoninn Núrgehan af lífi, og alltaf læturðu ástina ráða, sem þú hefur á honum. Það væri betur þú létir þjer segjast af því, sem jeg nýlega sagði þjer af Bajasið soldáni og barninu fundna, og værir eins ráðþægur og Mahmúð soldán, skal jeg nú segja þjer söguna af honum.

Mahmúð soldán og vezir hans.

Einusinni kom múnkur til Khas-Ayas, sem var vezír Mahmúðs soldáns og rjedi miklu, og beiddi hann að útvega sjer fjestykk hjá soldáni. Vezírin kvaðst vera fús á það, en setti honum þann kost, að hann yrði að lofa soldáninum, að kenna sjer, vezírnum, að skilja, fuglamál. Múnkurinn lofaði soldáninum þessu, líklega með því skilyrði að efna það þegar hann sjálfur skildi fuglamál, og gaf soldán honum þá þrjúhundruð gullpeninga í laun á mánuði. En er nokkur tími var liðinn, mundi soldán eptir þessu á veiðum, kallaði á vezírin og spurði, hvort hann væri búinn að nema svo mikið af vezírnum, að hann gæti sagt sjer hvað tvær uglur væru að tala um, sem sátu á tveimur trjám þar hjá. Og er vezírin sagði svo vera, skipaði hann honum að hlusta á fuglana og segja sjer svo, hvað hann hefði heyrt. Vezírin gekk undir trjen, var þar dálitla stund og hlýddi á með athygli. Síðan kom hann aptur til soldáns

áhyggjufullur í yfirbragði og mælti: "Herra! jeg hef heyrt nokkuð af samtali þessara fugla, en jeg bið yður fyrir alla muni, að hlífa mjer við að segja frá því." "Því viltu ekki segja mjer það?" spurði soldán. "Herra! uglurnar voru að tala um yðar hátign," ansaði vezírin. Soldáninn varð því forvitnari sem von var og mælti: "Hvað gátu þær sagt um mig? jeg skipa þjer, segðu mjer orð eptir orð hvað þú hefir heyrt."

"Herra! jeg heyri og hlýði," segir Khas-Ayas. "Uglurnar voru að tala um börn sín, son og dóttur, sem þær ætluðu að láta eigast." "Mjer líkar ráðahagurinn," sagði faðir sonarins við föður dótturinnar, ef þú lætur fimmhundruð eydda stadi fylgja brúðinni í heimanmund." "Biðurðu ekki um meira?" ansaði faðir dótturinnar, "jeg skyldi gjarna gefa henna þúsund í staðinn fyrir þau fimmhundruð, sem þú heimtar. Guð gefi Mahmúð soldáni langa og farsæla lífdaga. Meðan hann er konungur í Persiu verður valla ekla á eyðistöðum." Soldán skildi fljótt, hvað þessi viturlega dæmisaga ætti að þýða, sem vezírin sagði honum. Uppfrá því hafði hann allan hugann á að byggja upp eydda stadi og ljet sjer um ekkert annað hugað, enn að gera þegna sína farsæla. Hafa orðstír og ágætisverk konungs þessa verið uppi síðan, lofuð og vegsönuð, sem þau eru enn í dag."

"Vertu því ekki lengur á báðum áttum," mælti Chansade enn fremur, "því hverflyndið hlýtur aldrei sæmd, og jeg hef fært þjer nægilega sönnur á það, að það verður að drepa kongsson." Soldán losaði því morguninn eptir. Daginn eptir kom Sindbað soldán í áheyrnarsalinn og skipaði böðlinum: "Sæktu son minn undireins og höggðu af honum höfudið. "Ó þú konungur veraldarinnar," kallaði þá upp sjórði vezírin og fleygði sjer niður fyrir fótiskör hásetisins, "allir vezírar þínir, þínir tryggu þjónar særa þig, að fresta aftöku kongssonar þangaðtil þú ert búinn að heyra söguna af spekingnum Padmanaba. Yðar hátign kynni að snúast hugur ef þjer þóknadist að hlýða á hana með athygli." "Jeg leyfi þjer að segja hana," ansaði soldán, "en allt fyrir það, mun jeg á síðan láta drepa son minn." . . .

Scheherasade felldi þá niður söguna því hún sá að hjart var orðið. Hlífdi soldán lífi hennar þann dag.

22. nótt.

Óðar enn Dínarsade vaknaði, um sama leyti og vant var, beiddi hún drottninguna að segja söguna, sem hinn fimmti vezír Sindbaðs konungs hafði minnzt á. Byrjaði þá Scheherasade með leyfi Schahrjars á

Sögunni af indverska spekingnum Padmanaba og hinum unga mjaðarsölumanni.

“Herra! einusinni var í borginni Damaskus maður, sem seldi rúsínumjöld, hann átti son sem Hassan het, eitthvað fimmtán eða sextán vetra, og undraðist hver maður er hann sá. Hann hafði mánafagra ásjónu og var rjettvaxinn einsog sýpresviður, glaðlyndur og gæddur fögrum gáfum. Hver maður, sem heyrði hann syngja, varð frá sjer numinn af sætleika raddar hans, og svo ljek hann á fíðlu, að dauðir máttu vakna til lífs. Þessir yfirburðir urðu ekki ónýtir föður hans, því ekki ljét hann aðra hafa skemmtun af syni sínum fyrir ekki neitt, og var hann æði dýr á vörum sínum. Fyrir hvern mæli, sem aðrir seldu á ein-skilding, tók hann tvo. Komu fleiri í veitingahús hans, til að sjá son hans, enn að drekka, og var ösin því meiri. Kvað svo mjög að því, að hús hans var kallað Æskulind, af því gömlum mönnum þókti þar svo skemmtilegt. Það var einhvern dag að sonur mjaðarsölumannsins ljek á fíðlu, svo að öllum, sem viðstaddir voru, þókti unun á að hlýða, að þá kom hinn víðfrægi indverski vitringur Padmanaba að fá sjer hressingu. Það vantaði ekki, að honum þækti mikið til Hassans koma, gaf hann sig því á tal við hann og varð hreint frá sjer numinn. Voru svo mikil brögð að því, að bæði kom hann þangað framvegis og hætti jafnvel við störf sín, svo að hann gæti komið þangað á hverjum degi, og þarsem aðrir borguðu einn skilding, greiddi hann eina sekkfnu.

Þetta gekk nú lengi vel, þangaðtil drengurinn segir einhverntíma við föður sinn: “Hingað kemur dags daglega maður, sem er fyrrmannlegur ásýndum, og er hann svo sólginn í að tala við mig, að hann kallar á mig á hverri stundinni, til þess að spyrja mig um eitthvað, og alltjend að skilnaði gefur hann

mjer eina sekkínu.” “Bitti nú!” segir karlinn, “þar mun eitt-hvað búa undir; það er víssast, að tilgangur þessa heldri manns sje ekki sem beztur. Slíkir lærdómsmenn eru stundum gjör-spilltir, þó þeir sjeu alvörugefnir á svipinn. Segðu honum því á morgun, þegar þú sjer hann, að mig langi til að komast í kunn-ingsskap við hann, og láttu hann koma upp á lopt til mín. Jeg ætla að prófa hann; jeg er svo reyndur, að jeg get ráðið það af orðum hans, hvort hann er svo vitur sem hann þykist.” Dag-inn eptir gerði Hassan einsog faðir hans hafði sagt honum; neyddi hann Padmanaba til að fara upp á lopt til karlsins, var þar lystilegasti morgunverður á borð borinn. Sýndi mjöðsölumaður-inn spekingnum alla þá sæmd, sem hugsast gat, og tók hinn því svo kurteislega og ljét svo mikinn viturleik í ljósi, að enginn vafi gat verið á því að hann væri vandaðasti maður.

Eptir máltíðina spurði faðir Hassans spekinginn, hvaðan af landi hann væri og hvar hann ætti heima, og er hann heyrði að hann væri útlendingur segir hann: “Ef þjer vilduð flytja til okkar, þá get jeg ljeð yður herbergi í húsi mínu.” “Því er mjer þökk á,” ansaði Padmanaba, “því það er himnaríki á jörðu, að búa hjá góðum vinum. Flutti þá spekingurinn til mjaðar-sölumannsins og gaf honum smátt og smátt góðar gjafir; varð honum svo vel við Hassan, að hann segir við hann einhverju sinni: “Sonur minn! jeg hlýt að birta þjer hugskot mitt; jeg sje að andi þinn hefir tekið þeim þroska, sem nægir til að nema hin leyndardómsfullu fræði. Þú ert ef nokkuð væri heldur fljótfærinn og skjótur til námsins; en jeg tel það víst að þú munir breytast og leggja stund á alvörugefni þá og djúphyggni, sem spekingum hæfir, því jeg ætla að birta þjer leyndardóma þeirra. Jeg mun gera þig að lánsmanni, og viljiðu ganga með mjer útúr borginni skal jeg þegar í dag sýna þjer auðæfi þau, sem jeg ætla að gera þig eiganda að.” “Herra!” svaraði Hassan, “þjer vitið, að jeg er föður mínum háður; og má jeg ekki fara með yður í óleyfi hans.” Talaði því spekingurinn við föður hans, og treysti hann veglyndi vitringsins, og sagði að hann mætti fara með son sinn hvort sem honum litist. Fór þá Padmanaba með Hassan útúr borginni. Stefndu þeir á eina hrörlega bygg-ingu og fundu þar brunn, barmafullan af vatni. “Taktu vel

eptir brunni þessum," mælti spekingurinn, "í honum er auðurinn, sem þjer er ætlaður." "Þá er verr ef svo er," ansaði ungl-ingurinn og brosti, "hvernig á jeg að ná honum upp úr þessu djúpi." "Son minn!" segir Padmanaba, "ekki furðar mig á því, að þjer lízt þetta svo erfitt; það hafa ekki allir mínar gáfur. Engir aðrir, enn þeir, sem guð birtir stórmerki almættis síns, hafa vald til þess að bjóða yfir höfuðskepnunum og raska fyrirskipaðri reglu náttúrunnar." Þvínæst ritaði hann nokkra stafi úr sanskrit málinu (hinni indversku forntungu), einsog tíðkast meðal töframanna á Indlandi, Síam og Kína; fleygði hann síðan miðanum í brunninn. Lækkaði þá vatnið og sjatnaði þangaðtil enginn dropi var eptir. Stigu þeir nú báðir niður í brunninn, og voru í honum stallar til að ganga niður á botninn, þar fundu þeir koparhurð stóra og var hengilás fyrir úr stáli. Þá skrifaði spekingurinn bæn, snerti með henni lásinn, og laukst hann upp á augabragði. Hrundu þeir upp hurðinni og komu niður í hvelsingu, og sáu þar standa blámann, í svartara lagi, studdi hann annari hendinni við stóreflis marmara stein. "Ef við komum nær," mælti ungl-ingurinn, "kastar hann víst steininum í höfudið á okkur." Enda hóf hinn serkneski maður upp bjargið þegar þeir komu nær, einsog hann ætlaði að fleygja því í þá. En Padmanaba las þá stutta bæn og andaði á blámanninn, stóðst hann þá ekki krappt orða hans nje anda, og hnje aptur á bak til jarðar. Fóru þeir nú fyrirstöðulaust leiðar sinnar gegnum hvelsinguna, og komu í víðan hallargarð, og stóð kristalls musteri í honum miðjum. En dyrnar vörðu tveir drekar, hver andspænis öðrum, glenntu upp ginið og spóðu eldi. Æpti þá Hassan af hræðslu: "förum ekki lengra, þessir ógurlegu drekar ætla að gleypta okkur." En spekingurinn brá sjer hvergi og mælti: "Vertu ókvíðinn son minn! treystu mjer og hertu upp hugann. Stöðugleikurinn er ómissandi til að öðlast hina háleitu vizku, sem jeg ætla að kenna þjer. Mjer er gefið vald yfir öndum og jeg get ljett af hverjum álögum, sem vera skal." Þvínæst mælti hann nokkur kabbalistisk orð og skreiddust þá drekarnir inní tvær holur, en dyrnar á musterinu hrukku snögglega upp sjálfkrafa. Gekk Padmanaba þar um með ungl-ingnum, sem að brá vel við, því nú sá hann annan hallar-garð og aðra höll, sem byggð var af tómun roðasteini. Efst uppi á

henni var karbúinkelsteinn sex fet á þykkt, kastaði hann svo björtu skini allt umhverfis, að hann var í sólar stað þar undir jörðinni. Þetta musteri vörðu ekki hræðileg ferlfski, einsog hið fyrri, heldur stóðu við dyrnar sex fögur líkneski af yndislegum konum, sem slóu bjöllubumbur, og var hvert líkneski gert af heilum demant. En gegnum dyrnar opnar, sem voru af smaragð, sázt inn í dýrðlegan sal, og ætlaði Hassan aldrei að verða leiður á því, sem fyrir augun bar. En er hann hafði virt fyrir sjer höllina og líkneskin þar fyrir utan svo sem honum ljek lyst til, leiddi Padmanaba hann inn í salinn; var gólfíð þar úr skíru gulli, loptíð úr purpurasteini og alsett perlum. Var þar mart fallett að sjá, og hvað öðru merkilegra og hafði unglingurinn nóg að gera, að skoða það. Síðan fór vitringurinn með hann inn í stórt ferhyrnt herbergi, var stór gullhrúga í einu horninu, en í öðru var hrúga af roðasteinum, ljómandi fögrum; í þriðja horninu stóð silfurker og í hinu fjórða var svört moldar hrúga. En í miðju herberginu stóð glæsilegt hásæti með silfurlegri líkkistu ofan á, sem konungur lá í með gullkórónu á höfðinu, fjölskreytta stórum perlum. Stóð breið gullpláta á kistunni og þetta grafið á með kabbalistiskum helgiskurði, sem klerkar á Egyptalandi tíðkuðu fyrrum; “Maðurinn sefur meðan hann lifir, og vaknar ekki fyrr enn á dauðastundinni, hvað stóðar það mig nú, að jeg hef átt mikið ríki og öll þau auðæfi, sem hjer eru saman komin? Ekkert er skammvinnara enn jarðnesk sæla, og öll mannleg makt er veikleikinn sjálfur. Fávísar moldarbarn! hrósaðu þjer ekki af láni þínu meðan vagga lífsins ruggast undir þjer. Minnstu þess tíma þegar Pharaónarnir ríktu, þeir eru ekki framar til; innanskamms liggur sama fyrir þjer.” “Hvaða konungur liggur í þessari kistu?” spurði Hassan. “Einn af fornkönungum Egyptalands,” ansaði spekingurinn, “það er sá sami sem ljét gera þessa hvelfingu undir jörðinni, og þetta dýrðlega hús úr roðasteininum.” “Það fær mjer mikillar undrunar,” segir unglingurinn, “sem þjer nú sögðuð mjer. Hvaða einræði kom konunginum til þess að gera þetta stórvirki undir jörðinni, sem virðist hafa tæmt alla auðlegð veraldarinnar? Aðrir konungar, sem láta eptir sig minningar mark veldis síns, gera það opinberlega, en hylja það ekki fyrir augum heimsins.” “Satt er það,” svaraði spekingurinn; “en

Þessi konungur var Kabbalisti mikill, og fór oft einförum á laun, við alla hirð sína, til þess að uppgötva hulda dóma náttúrunnar. Hann vissi marga leyndardóma, og þekkti líka vizkusteininn, sem ráða má af auðæfunum hjerna, sem orðin eru til af svörtu moldarhrúgunni, í horninu þarna." "Hvernig getur það verið," segir unglingurinn, "að þessi svarta mold skuli hafa slíkan krapt?" "Efaðu það ekki," ansar spekingurinn, "til sannindamerkis skal jeg segja þjer tvær tyrkneskar vísur, því í þeim er fólgin allur galdur vizku steinsins:

Wirgil Arus garby Schachsadey Khitaya

Bir Tifl ola bnlardan sultan Khob ruyan.

Það þýðir orð eptir orð: "Vesturheims brúð eigi son Austurheimskonungs; mun hún son fæða, er soldán verður yfir fögrum ásjónum." Sú er hin dularfulla þýðing orða þessara: Legðu í bleyti þurra Adams mold, sem kemur frá Austurheimi; af ólgu þessari fædist hinn heimspekilegi Merkúrius, sem almáttugur er í náttúrunni og skapar sól og tungl, þ. e. gull og silfur. Í silfurkerinu þarna í horninu hefir verið vatn, þ. e. lögur sá, sem hafður var til að bleyta hina þurru mold í gegn, og breyta henni í það, sem hún er nú. Getur þú með einni handfylli af henni, ef þjer svo líkar, breytt öllum málum Egyptalands í gull og silfur og öllum steinum sem húsin eru bygð úr, í demanta og roðasteina."

"Eg hlýt að játa," tók Hassan til máls, "að slíkt er undursamleg mold, og furða jeg mig nú ekki á þessum miklu auðæfum, sem þjer eru." "Samt er hún miklu undursamlegri, enn jeg hefi sagt þjer," svaraði spekingurinn, "því hún læknað allskyns meinsemdir. Hvað langt sem sjúklingurinn er leiddur og þó hann sje rjett aðfram kominn, þarf hann ekki annað enn að taka eitt duptkorn af henni, mun hann þá allt í einu endurstyrkjast og rísa upp aptur, heill heilsu með fullu sjóri. Þó hefir hún eina þá náttúru sem mjer finnst meira um vert, enn allar hinar. Hver, sem vætir hana og nýr á augu sín, verður skygn og sjer anda og verur í loptinu og fær vald til að bjóða yfir þeim. Máttu af þessu skilja sonur! hvílkft ógrynna auðæfa þjer er samankomið." "Það verður víst ekki verði virt, eða tölu á komið," mælti unglingurinn; "en eins ætla jeg að biðja yður áður

enn þjer gefið mjer það til eignar, má jeg ekki taka dálítið af því með mjer, til að sýna honum föður mínum, hvílíkt lán er yfir okkur að eiga slíkan vin." "Það máttu gera," segir Padmanaba; "taktu einsog þú vilt." Hassan sat ekki af sjer tæki færið, klyfjaði sig gulli og röðasteinum og fór með spekingnum burt úr herbergi Egyptalands konungs. Gengu þeir þá enn á ný gegnum fallega salinn, hallargarðinn og hvelvinguna, og lá blámaðurinn þar ennþá í rotinu; síðan luku þeir eptir sjer koparhurðinni og small þá stállásinn fyrir, og jafnskjótt sem þeir voru komnir upp, fylltist brunnurinn aptur uppá barma. Þegar spekingurinn sá að það gekk yfir unglinginn, hvað vatnið kom snögglega aptur, sagði hann: "Hvað undrastu? hefirðu aldrei heyrt getið um verndargripi?" "Neil" svaraði unglingurinn, "mjer þækti gaman ef þjer vilduð fræða mig á því." "Svo skal vera," ansaði Padmanaba, "og skal jeg þar á ofan kenna þjer einhverntíma, hvernig þú eigir sjálfur að búa þá til handa þjer. Fyrst ætla jeg samt að fræða þig um þá almennt. Tvennskonar verndargripir eru til, eru sumir kenndir við Kabbalista, en sumir við stjörnuþámennt. Eru hinir fyrrnefndu merkari og hafa furðumikinn kragt með stöfum orðum og bænum; en hinir hrífa fyrir tildrátt jarðstjarna og málma innbyrðis. Jeg nota hina fyrrnefndu, einsog hinn mikli guð Wischnu, drottinn allra indverskra mustera í heiminum hefir látið mjer birtast í draumi. En það skaltu vita, að stafirnir eru englum háðir, og að enginn stafur er til, sem ekki hlýðir einhverjum engli. En spyrjir þú, hvað engill sje, þá svara jeg því: að hann er geisli guðs almættis og dropi hans dýrðar. Þeir englar, sem dvelja í hinum ókunna heimi drottna yfir þeim sem í hinum er, og þeir aptur yfir þeirri veröld sem undir tunglinu er. Stafirnir verða að orðum og orðin að bænum, og englarnir gera þannig þau stórmerki, sem allur þorri manna undrast, því stafirnir tákna engla, og þeir sameinast í bænunum, hvort sem þær eru mæltar af munni fram eða skrifaðar." Þetta var nú Padmanaba að fræða unglinginn um á leiðinni heim til bæarins; komu þeir báðir heim til mjaðarsölumannsins, varð hann stórlega glaður, þegar drengurinn sýndi honum gullið og gimsteinana. Keyptu þeir nú meiri rúsínumjóð og lifðu í unað og allsnægtum.

En Hassan átti stjúpu, sem bæði var ágjörn og metnaðar

gjörn, hafði hún alltaf búksorg, þó hann hefði komið heim með dýrustu gimsteina. Sagði hún því einusinni við hann: "Sonur minn! ef við lifum svona framvegis, þá erum við frá." "Kvíddu því ekki móðir!" ansaði hann, "aðs uppsprettan okkar er ekki þrotin ennþá. Hefðirðu sjeð öll auðæfin, sem öðlingurinn hann Padmanaba ætlar að gefa mjer, þá mundirðu ekki vera að kvíða svona ófyrirsynju. Næsta skipti sem hann fer með mig til brunnsins, kem jeg aptur með handfylli mína af svartri mold, mun þjer verða það hugfró um langan tíma." "Taktu heldur gull og roðasteina," ansaði stjúpmodirinn, "það kemur mjer betur enn öll mold sem til er. En mjer dettur nokkuð í hug, Hassan! ef hann Padmanaba ætlar sjer í rauninni að gefa þjer öll þessi auðæfi, því kennir hann þjer þá ekki töfrapulurnar, sem þörf er á, svo þú getir sjálfur aflað þjer þeirra? Dæi hann nú snögglega, þá væri öll von úti. Annað er það, ekki vitum við, nema honum leiðist að vera hjá okkur. Hver veit nema hann fari frá okkur þá og þegar, og gefi öðrum auðæfi sín. Það er því mitt ráð, að þú biðjir Padmanaba og leggir fast að honum, að kenna þjer bænirnar, og þegar þú hefir numið þær, að við þá drepum hann, svo hann segi ekki öðrum leyndarmálið um brunninn.

Hinum unga njaðarsölumanni brá mjög við orð þessi: "móðir mín!" kallaði hann upp, "því stingurðu uppá slíku tiltæki! hvernig geturðu hugsað upp svo djöfullegt ráð? Spekingurinn ann okkur hugástum, eys yfir okkur velgjörðunum, og heitir mjer slíkum auðæfum, að þau mættu nægja til að sedja ágirnd voldugustu konunga í heimi, og þó viltu drepa hann, er það þakklætið? Nei! þó jeg ætti að búa við mín fyrri kjör, og selja rúsínumjóð æfilangt, þá get eg ekki fengið það af mjer, að stuðla til dauða þess manns, sem jeg á svo mikið gott upp að unna." "Þú ert bezti drengur sonur minn!" svaraði stjúpan, "en við megum ekki hugsa um annað, enn okkar eigið gagn. Hamingjan býður okkar tækifæri til að verða rík æfinlega, og við megum ekki sitja það af okkur. Hann faðir þinn, sem er reyndari enn þú, fellst á uppástungu mína, og þú verður líka að fallast á hana." Hassan skoradist lengi vel undan að eiga hlutdeild í þessu svívirðilega áformi, en þar kom þó, að stjúpa hans gat talið honum

hughvarf, því að hann var ungur og hvítklyndur. "Gott og vell" segir hann, "jég skal leita hann Padmanaba upp og fá hann til að kenna mér bænirnar." Fór hann þá til hans og herjaði svo á hann með sárri bæn, að kenna sjer allt sem þyrfti, til að komast í hvelsinguna undir jörðinni, að spekingurinn gat ekki synjað honum, því hann hafði fjarska mikið ástríki á drengnum. Ritaði hann því hverja bæn á miða, sagði nákvæmlega staðinn hvar hana skyldi lesa, og allt þar að lútandi, og sjekk honum síðan. Að því búnu ljét drengurinn föður sinn og stjúpú vita af þessu, og tiltóku þau einn vissan dag, sem þau skyldu öll saman fara að leita auðæfanna. "Þegar við komum aptur," sagði stjúp-
 an, "skulum við drepa Padmanaba." Á ákveðnum degi fóru þau að heiman, en sögðu ekki Padmanaba hvort þau særu. Fóru þau til hinnar hrörlegu byggingar, og þegar þangað var komið tók Hassan miðann, sem fyrsta bæninn var á, uppúr tösku sinni. Óðar enn hann kastaði honum í brunninn hvarf allt vatnið. Síðan gengu þau ofan stallana og niður að kopar hurðinni, og laukst upp hvorttveggja, hurðin og stállásinn, þegar þau voru snortin með hinni annari bæn. Blámaðurinn, sem fyrir stóð, og gerði sig líklegan til að fleygja marmarasteininum, skaut mjaðarsölu-
 manninum og konu hans nokkurn skelk í bringu; en Hassan var ekki lengi á sjer að mæla fram þriðju bænina, bljes á hann og fjell hann þá til jarðar. Síðan gengu þau gegnum hvelsinguna inn í hallargarðinn, sem kristalls höllin var í, hræddi drengurinn þar drekana inní fylgsni sín; því næst komu þau inní hinn garðinn, og fóru gegnum salinn inn í herbergið, þar sem roðasteinarnir voru, gullið, silfurkerið og svarta moldin. Stjúpán gaf líkkistu Egypta konungs lítinn gaum, og tafði ekki fyrir sjer, með því að lesa hið fróðlega letur, sem á gullplátunni stóð. Hún leit ekki heldur við svörtu moldinni, sem að stjúpsonur hennar hrósadi svo mjög, heldur fleygði hún sjer yfir roðasteinana. Tók hún svo marga af þeim, að hún rogaðist með byrðina og komst valla úr sporunum. Maðurinn hennar hlóð sig gulli, en Hassan ljét sjer nægja að taka tvær handfyllir sínar af svörtu moldinni til reynslu, þegar heim kæmi. Að því búnu fóru þau þrjú saman út úr herbergi Egypta konungs, og riðuðu af þyngslunum á fjármunum þeim, er þau höfðu þaðan með sjer, gengu þau gegnum

fyrsta hallargarðinn og lá vel á þeim, þangað til þau sáu þrjár hryllilegar ófreskjur vaða á móti sjer. . . .

Þá sá Scheherasade dagsbirtuna og þagnaði.

23. nótt.

Dínarsade vakti systur sína í sama mund og vant var, og beiddi, hana að halda áfram fallegu sögunni, sem hún hefði hætt við nóttinni áður; tók drottning þannig til máls með leyfi Schahrjars:

“Herra! þegar mjaðarsölumaðurinn og kona hans sáu þrjár ófreskjurnar hlaupa í fang sjer í fremri hallargarðinum, urðu þau dauðhrædd, litu undan og á Hassan. En hann var eins felmtsfullur, því hann hafði engan verndargrip, er dugði við ferlíkjunum. “Bölfluð sjertu vonða og vanþakkláta stjúp!” kallaði hann upp, “við eigum alla glötun okkar upp á þig. Hann Padmanaba vissi vafalaust að við sórum hingað; getur verið að honum sje ekki það einusinni ókunnugt, að við sátum um líf hans, því hann kann hin leyndardómsfullu vísindi. Nú refsar hann okkur fyrir djöfullegt vanþakklæti með því að láta þessi skrímsli gleypa okkur.” Í því að Hassan mælti þessi orð, heyrðu þau uppi yfir sjer rödd spekingsins, sem mælti: “Þið voruð ómakleg góðvildar minnar, öllsaman þrjú, þið munduð hafa myrt mig ef hinn mikli Wischnu hefði ekki gert mjer vísbendingu um illræði ykkar. Skuluð þið nú hljóta makleg mála gjöld: Þú kona af því þú hugsaðir það ráð, að drepa mig, en þið hinir fyrir það, að þið hlýdduð ráðum konunnar í stað þess, að hafa andstygd á nifðingsskap hennar.” Þá þagnaði rödd spekingsins og hin þrjú skrímsli rifu sundur Hassan, föður hans og hina vondu stjúp móður.”

Þessi saga bendir þjer konungur! til þess!” bætti vezírin við, “að þú ekki skulir ljá drottningunni eyra, þarsem hún særir þig að lífláta Núrgehan. Því ef hann væri saklaus mundi guð refsa þjer, einsog þú værir jafnsekur drottningunni, allt að einu og Padmanaba hegndi Hassan og föður hans, þó þeir hefðu ekki annað til saka, enn að þeir fjellust á hið andstyggilega áform stjúp móðurinnar.”

Sindbað konungi fjekk saga þessi svo mikils, að hann mælti: "Sonur minn skal ekki deya, fyrr enn það er sannað deginum ljósara, að hann hafi drýgt glæpin." Að svo mæltu fór hann burt og reidd á veiðar sjer til skemmtunar. En þegar hann kom heim og fór til drottningarinnar, veitti hún honum átölur: "Herra!" segir hún, "hefirðu frestað refsingu Núrgehans ennþá einusinni?" "Kæra kona!" ansaði konungur, "jég vil ganga úr skugga um, hvort hann ef dauða verður, áður enn jég læt drepa hann." "Nú! nú! herra!" segir Chansade, "viljirðu ekki leggja trúnað á orð mín, og þyki þjer minn vitnisburður ískyggilegur, þá skaltu vega, hvað á móti öðru, þögn kongssonar og flótta kennara hans. Því hvarf hann Abúmaschar frá hirðinni. Hann hefir fortakslaust orðið var við illt hugarfar og ástríðu kongssonar, og helir verið hræddur um, að sjer mundi verða kennt um, af því hann hefði uppalið hann illa. Hverjar frekari sönnur geturðu heimitað að færðar sjeu á nðingsskap þann, sem drýgður er leynilega? á glæpamaðurinn að sleppa hjá hegningunni fyrir það, að engin vitni eru móti honum? Nei! herra! þegar þau vantar verður að dæma eptir líkum og jafnvel grunsemdum. Jég skal færa þjer heim sanninn, ef þú lofar mjer að segja þjer söguna af Akschid soldáni." "Jég er reiðubúinn að hlýða á hana," ansaði konungur og sagði þá drottning

Söguna af Akschid soldáni.

Akschid soldán í Egyptalandi var kominn að fótum fram, og fann að hann átti skammt eptir ólifað. Kallaði hann þá á þrjá sonu sína og mælti við þá: "Börn mín! bráðum mun jég standa fyrir guðs dómstóli með verkum mínum. En áður enn engill dauðans leggur höfuð mitt útaf, býð jég yður að gera útför mína virðulega. Jég vil sjá hvernig þjer munir gera hana að mjer látnum. Seðjið forvitni mína. Farið og skipið undireins öllum vezírum mínum í mínu nafni, að gera sem skjótast orðsending öllum jörlum og konungum, sem eru nágrannar mínir, eða gjalda mjer skatt, að þeir verði nærstaddir við hátíðar hald þetta. Í stuttu máli ekkert skal á vanta, og skal útför mín fram fara með slíkri vegsemd, sem jég væri ekki framar í lífendrar tölu."

Kongssynirnir grjetu þegar þeir heyrðu þetta, en bjuggu sig samt til að hlýða konunginum föður sínum. Vezírarnir ljetu boð út ganga um allt, er þurfti til sorgarhátíðar þessarar, sem halda átti á ákveðnum degi. Hershöfðingjarnir höfðu líka allan viðbúnað sem vænta mátti af þeim, svo að allt var tilbúið á hinum fyrirskipaða degi. Höllin var öll tjölduð sorgar dúkum, en á flötinni fyrir framan hana gengu höfuðverðir konungs í fylkingu, voru það eitthvað fimmtíu þúsundir manna, var málanum útbýtt meðal þeirra í gullnum pyngjum. Síðan fóru hershöfðingjarnir inn í herbergi konungs, lá hann í hvílu sinni. Tóku þeir hann upp og báru í hásetið, en fyrir framan það settu fjórir vezírar líkkistu undir skrautlegu yfirtjaldi, sem fjórir kongssynir báru. Þvínæst tóku sex hershöfðingjarnir mold upp af hallargólfinu og dreifðu hvívetna, en undir moldina höfðu verið lagðar óteljandi þunnssilkisblæur, allavega litar. Loksins prýddu synir soldáns líkkistuna með ógrynni gimsteina og kórónu Aksehids; voru í henni stórir demantar, og stóð af þeim blikandi ljómi. Þá komu fjórir stórfurstar Tattara og tók sinn um hvern sótt kistunnar og lyptu henni upp á armleggi sjer. Vitringar og múnkar gengu á undan kistunni og sungu sálma; á eftir þeim komu einsetumennirnir, reið einn af þeim úlfalda og bar kóraninn með lotningu. Kongssynir og konungsbörnir menn, stórfurstar og synir þeirra gengu samsíða kistunni; næst þeim komu tvö hundruð menn, sem slóu bjöllubumbur, og kváðu ljóð konungi til vegs og dýrðar, hættu síðan snögglega og æptu hástöfum: „Ó þjer grimmu forlög! óláns dagur! konungurinn er liðinn, sem var rjettlátastur allra konunga, sem braut undir sig ríkin, eyddi fjandmönnum, og ól vini sína.“ Eftir óp þetta stráðu þeir úr fullum höndum svartlituðum möndlum yfir kistuna.

Næst mönnum með bjöllubumburnar komu fimmtíu vezírar í síðum sorgarbúningi, svörtum og bláum, og næst þeim hershöfðingjarnir, allir saman með brotna boga í hendi: því næst komu tíu þúsund hestar með gullsöðla og gullbeizli og skorin tögl, teymdu þá tíu þúsundir svertingja, voru þeir í bláum sekkjum. Loksins komu allar hjákonurnar úr kvennabúrinu, blá og svartpentaðar í framan, með flakandi hárið, þær voru aptastar í líkfylgdinni og veinuðu þúsund og ein nótt. I.

og hljóðuðu óskaplega. Við þenna sjónarleik andvarpaði öldungurinn Aksehid soldán mæðilega og mælti: "Jeg er búinn að sjá útför mína í lífanda lífi." Bauð hann þá að hjálpa sjer ofan úr hásetinu, og er hann var kominn niður, þreif hann upp handfylli af mold þeirri sem hershöfðingjarnir höfðu dreift, og njeri með henni höfuð sitt og skegg og mælti: "Að jörðin skuli hylja mig, sem hef ríkt svo lengi og ekkert gert, það er haldið geti minningu [minni á lopti meðal komandi manna!]" Að svo mæltu vjek hann sjer að vezírunum og sagði: "Jeg vil koma upp stofnunum; skrifð!" Og er stórvezírin var tilbúinn las konungur honum þetta fyrir:

"Það er þá fyrst: að jeg gef í dánargjöf eina þúsund þúsunda og tvö hundruð og tuttugu þúsundir aspra til að byggja spítala handa þeim átrúendum Mahómets, sem sýkjast af stóru bólu. Í öðru lagi ætla jeg viðlíka mikið til að koma á fót íþróttaskóla, skal þar kenna knattleik og bogmanns íþrótt; það er hið þriðja, að jeg skipa, að gert sje nýtt sæluhús handa lestamönnum, skulu svartar ambáttir þjóna hinum hvítu ferðamönnum, og býð jeg, að til fyrirtækis þessa sjeu fimmhundruð dúkatar borgaðir úr sjóði mínum daglega. Í fjórða lagi skipa jeg, að byggð sjeu baðhús, sem sjeu hæli fyrir konur þær, sem útskúfaðar verða af mönnum sínum, þangað til þær fá sjer Húlla*) eður millimann, og ætla jeg til þessa níu hundrað þúsundir aspra."

Þegar soldán hafði sett þetta á stofn, guði til velþóknunar og mönnum til líknar, lét hann sækja kóraninn og lesa fyrir sig í honum. Gaf hann lesaranum þúsund dínara, en hverjum einsetumanni og múnki gaf hann fimmhundruð; hver maður, sem blindur var eða haltur, sjekk hundrað. Eptir þetta var haldið erfi. Rjettirnir voru fram bornir á gulldiskum og var sagt við hvern

*) Nær sem maðurinn skipar, verður konan að fara, og fær þá ekki að vera hjá honum lengur. Þegar þau hafa verið skilin í þrjá mánuði, má hann eiga hana aptur, jafnvel móti vilja hennar, en samt þarf þá nýrrar hjónavígslu. Getur hann það líka, þegar hann hefir látið hana eina í annað sinn; en sje það í þriðja sinn, má hann ekki eiga hana nema hún hafi verið öðrum manni gipt eptir skilnaðinn, og er sá maður kallaður: Húlla.

sem við tók: "Þú átt líka diskinn og mátt fara með hann." Að lokinni veizlunni gaf Akschid öllum ambáttum frelsi, sem innan hallar voru. Þannig var háttð sú er soldán hjelt og var henni haldið áfram daginn eptir. Því Akschid hafði sýkst daginn áður, lagðist hann fyrir og er hann fann, að sór að draga af honum gerði hann boð eptir sonum sínum: "Börn mín!" mælti hann, "jég hef fólgið kistil í herbergi mínu, í horninu vinstra megin við dyrnar, og eru í honum hinir segurstu gimsteinar í heimi. Þegar jeg er viðskilinn og þið hafið borið þá umhyggju fyrir jarðarför minni, sem skyldugt er, skipa jeg ykkur að skipta þeim jafnt á milli ykkar."

Eptir það andast Akschid. En hinn yngsti sona hans eirði sjer ekki fyrir ópolinmæðinni að sjá gimsteinana. Læddist hann því einn í herbergi föður síns, fann kistilinn og varð svo blind-áður af segurð steinanna að hann ásetti sjer að eiga þá sjálfur. Þegar lokið var greptrun soldáns, tældi sama forvitnin hina bræðurna til að fara í herbergi föður þeirra, brá þeim undarlega við þegar þeir fundu ekkert, hvorki í horninu vinstramegin dyranna, nje neinstaðar, þarsem þeir leituðu; kom þá yngsti bróðirinn að og segir: "Nú, nú, bræður! eru steinarnir fallegir?" "Þjer mun vera kunnugra um það enn okkur," ansaði hinn elzti, "þá er jeg illa svikinn ef þú veldur ekki hvarfi þeirra." "Ekki nema það!" ansar yngsti kongssonurinn, "þið hafið tekið þá sjálfir, og gefið mjer það að sök." "Það segi jeg ykkur," tók sá til orða, sem var í miðið, "einhver okkar þriggja hefur gert það, því enginn annar maður kemst í þetta herbergi. Ef þið eruð mjer samdóma, þá sendum við eptir einum dómara, sem þykir vera skarpvitrastur og glöggsýnastur maður í Stóru-Kairó. Hann skal spyrja okkur og er vísast að hann hafi upp þjófinn." Báðir hinir kongssynirnir fjellust á þetta ráð og gerðu boð eptir dómaranum. Og er hann hafði heyrt málavöxtu, mælti hann: "Kongssynir! áður enn jeg segi, hver ykkar hefir tekið steinana, bið jeg ykkur að hlýða með athygli á sögu, sem jeg ætla að segja ykkur."

Þá lýsti af degi og hætti Scheherasade sögunni.

24. nótt.

Þegar Dínarsade hafði vakið systur sína, og beðið hana að segja áfram söguna, sem hún hafði byrjað nóttina áður, tók drottning þannig til frásagna með samþykki Schahrjars: “Herra! áður enn dómarinn sem til var kvaddur sagði upp dóminn, ljét hann ena þrjá kongssönu heyra þessa sögu:

“Einusinni var unglingur, sem elskaði unga stúlku ákaflega heitt, og hafði hennar ástir að því skapi. Langaði þau bæði til að ná saman með góðri og farsællegri giptingu; en foreldrar stúlkunnar ætluðu henni annað. Þau höfðu lofað henni öðrum manni, og var einskis vant, að hann gengi að eiga hana; þá vildi svo til að mærin mætti elskhuga sínum. “Æ! veiztu hvað er í ráði?” sagði hún grátandi, “foreldrar mínir ætla að gefa mig mann, sem jeg hef aldrei sjð. Öll von er úti, svo sæt sem hún var, að jeg fengi þig; ó hvað forlögin eru grimm!” “Ó þú drottning mín!” hrópaði unnustinn örvæntingar fullur, “hvílíkt orð! á jeg að trúá því að þú verðir slitin úr óska faðmi mínum? Guð minn! Hvernig á jeg þá að lifa?” Svo mælti hann og feldi tár af augum; tóku þá bæði að harma ólán sitt og gerðu hvert öðru enn skapþyngra. Meðan nú unglingurinn hugsaði ekki um annað enn að svala harmi sínum, var unnustan svo hugul að hugsa upp huggun fyrir hann í rauninum. “Sefaðu ákefð hrygðar þinnar,” tók hún til máls, “jeg lofa þjer, að vitja þín á brúðkaups nóttinni, áður enn jeg leggst niður hjá manni mínum.” Elskhuganum var ofurlítil huggun í lofordi þessu og beið hann næturinnar með ópolinmæði og tilhlökkun. Foreldrar stúlkunnar bjuggu til brúðkaups, og gáfu manninum stúlkuna, einsog þeir höfðu lofað. Nóttin var komin; nýgiptu hjónin voru komin inn í brúðar herbergið, þá sá brúðguminn að brúðurin grjet beisklega. Fór hann þá að ganga á hana: “Hvað gengur að þjer elskan mín? hvað kemur til þú ert að gráta? hafirðu verið því mótfallin að eiga mig, því sagðirðu þá ekki til þess fyrr? jeg skyldi alls ekki hafa þröngvað þjer til þess.” Konan bar á móti því að hún hefði óbeit á honum og hann tók aptur til orða og spurði: “Ef svo er, því hryggistu þá svona? segðu mjer það, jeg særi þig!” Er þar stutt frá að segja, hann lagði svo

fast að henni, að hún játadi honum, að hún ætti elskhuga; kvaðst hún samt ekki harma svo mjög eða gráta af elskunni til hans, en það þækti henni sárast, að sjer væri ómögulegt að efna nokkuð sem hún hefði heitið honum. Maðurinn, sem var ljúfmenni og í góðu skapi, furðaði sig á hreinskilni konu sinnar og svaraði: "Jeg virði svo mikið við þig einurð þína, að jeg láí þjer ekki, þó þjer yrði það glappaskot á að losa þessu, miklu fremur leyfi jeg þjer að efna það." Konan varð öldungis hlessa og segir: "Hvernig þá herra minn! leyfirðu mjer að heimsækja elskhuga minn." "Jeg leyfi þjer það," ansaði maðurinn, "með því skilyrði, að þú komir hingað aptur fyrir birtingu, og heitir því, að losa aldrei slíku framvegis. Jeg sje það, að loforð þín eru engin markleysa, og er mjer óhætt að trúa þjer." Konan sór honum þá, að ef hann losaði sjer út í þetta sinn, skyldi hún vera honum trú alla æfi, og skyldi þetta vera í hinnzta og síðasta sinn, sem hún taladi við elskhuga sinn. Treysti maðurinn þessum svar- daga og lauk upp strætisdyrunum hljóðlega, því honum var ekki um það, að neinn af þjónum hans vissi þetta; fór konan þá leiðar sinnar eins búin og hún var, í öllu brúðar skartinu, og var skreytt margskonar gimsteinum og perlum. En er hún var komin nokkra fadma frá húsinu, sá hún ræningja koma á móti sjer; sá hann hversu glampadi á demanta hennar í tunglsskininu og allt skartið, rjedi hann sjer þá valla fyrir fögnuði og mælti: "Mikið blessað lán! þökk og heiður sjeu yður forlög mín að þjer ljetuð mjer bjóðast tækisfærið, til að verða ríkismaður allt í einu!" Lagði hann þá undir eins hendur á hana og ætlaði að ræna hana, en þegar hann sá framan í hana, þókti honum hún svo fríd, að hann stóð einsog dæmdur, og hætti við: "Hvað sje jeg! er það tælandi draumvitrun? Drottinn minn! geta slík auðlegð og slík segurð orðið samfara? Hvílíkur yndisleikur! hvílíkt skart! jeg sje ekki hvar upphaf er eða endir. En seg mjer sjónsagra kona! ef jeg get trúað mínum eigin augum, hvernig víkur því við, að svo ljómandi fögur og skrautbúin kona skuli ganga alein á strætunum um þetta leyti?" Sagði hún þá ræn- ingjanum blátt áfram frá öllu, og undradist hann stórlega. "Hvernig er því varið sagra kona! að maðurinn yðar skyldi vera svo góð- látur að eptirláta öðrum þá sælustu nótt á æfi sinni til að þerra

tár yðar." Hún kvað svo vera og mælti þá ræninginn: "Þetta er sannarlega fáheyrt; jeg er frá mjer numinn af því; sjálfur er jeg fús til fádæma, og skal því hvorki skerða skart yðar nje virðing. Þjer megid fara leidar yðar, og skal jeg vera eins einstakur stigamaður og maður yðar er einstakur brúðgumi. Farið á fund elskbuga yðar, sem á mikla sælu í vændum. Jeg skal fylgja yður þangað svo þjer sjeuð óhultar, því svo gæti farið að þjer yrðuð á vegi ræningja, sem ekki er eins einstakur og jeg." Þannig mælti hann, tók hana við hönd sjer, og fylgði henni heim til elskhuga hennar, kvaddi hana þar og fór burt, en konan drap á dyr. Var þeim upp lokið, og gekk hún upp stigann, og fann elskhuga sinn, og kom flatt upp á hann að sjá hana. "Elsku vinur!" tók hún til orða, "jeg kem að efna heit mitt; í dag var jeg gipt." "En hvernig gaztu sloppið frá brúðgumanum?" segir unglingurinn, "hann hlýtur þó að hafa brunnið af ópolinmæði, jeg hjelt þú mundir núna hvíla í faðmi hans." Sagði hún honum þá hreinskilnislega allt einsog farið hafði milli þeirra hjónanna, og furðaði elskhuginn sig ekki síður á því enn ræninginn, "hvernig stendur á því?" mælti hann, "að maðurinn þinn skyldi lofa þjer að efna slíkt heit, sem svívirðir hann og sviptir hann þeirri gersemi, sem ímyndunin hlýtur að hafa útmálað fyrir honum með óumræðilegum sætleik."

"Það gerði hann samt," svaraði konan, "en þessa gersemi áttu ekki einungis manni mínum að þakka, heldur og veglyndi ræningja nokkurs sem jeg mætti á leiðinni hingað. Sagði hún honum þá æfintírið af sjer og ræningjanum, og undraðist elskhuginn þá hálfu meir enn áður. "Á jeg að trúá því sem jeg heyri," mælti hann; "maðurinn þinn er svo góðlátur, að samþykkja þvílíkt heit, og ræninginn svo göfuglyndur að láta ganga sjer úr greipum hið bezta færi, sem boðist gat. Slíkt æfintíri er efalaust nýtt, og væri vert að færa það í letur; mun komandi mönnum þykja það undrunarvert. En svo að undrun seinni manna verði enn meiri, ætla jeg að keppast við mann þinn og ræningjann og gera að dæmi þeirra. Jeg leysi þig af heiti þínu, elskan mín! og bið þig leyfis að fylgja þjer til hífýla þinna." Síðan rjetti hann henni hönd sína og leiddi hana til húsdýra sinna. Skildu þau þar; konan fór inn, en hann snjeri heim aptur."

“Segið mjer nú virðulegu kongssynir,” mælti dómarrinn, “hver var veglyndastur þessara þriggja: brúðguminn, ræninginn eða elskhuginn?”

Þá sagði elzti kongssonurinn, að sjer þæktti mest til brúðgumans koma; annar kongssonurinn stóð fast á því, að elskhuginn ætti mest lof skilið. “Og þjer kongssonur minn?” spurði dómarrinn yngsta bróðurinn, sem þagði, “hvað lízt yður?” “Mjer virðist ræninginn hafa sýnt mest veglyndi,” svaraði þriðji kongssonurinn, “jeg skil ekkert í því, að hann skyldi standast fegurð konunnar, og því síður að hann skyldi geta stillt sig um að ræna hana, gimsteinarnir, sem prýddu hana, hljóta að hafa æst ágirnd hans ákaflega, og það er furða, að hann skyldi vinna slíkan sigur á sjálfum sjer.” Þá tók dómarrinn til máls og hvesti á hann augun: “Þjer dáiðst ofmikið að valdi því, sem ræninginn hafði yfir sjálfum sjer, að mig ekki gruni, að þjer hafið dregið undir yður gimsteina ens há sæla konungs, föður yðar; gangist við því herra! og látið ekki hjegómlega blygðun aptra yður. Ef þjer hafið verið svo breiskir að láta eptir ágirndinni getið þjer bætt úr breiskleikanum með því að kannast við hann.” Kongssonur roðnaði við þessi orð og meðgekk sannleikann.

Chansade sagði ekki sögu þessa árangurslaust. Hún þýddi hana á verra veg, svo að Sindbað konungur varð á báðum áttum, og loksins gat hún talið honum hughvarf með þessum orðum: “Herra” sagði hún, “skapadægur þitt er nær, enn þú hyggur. Þú ert að lengja líf sonar þíns fyrir hættulegar fortölur vezíra, og hver veit nema illmennið á morgun reki hnífinn í hjarta þitt. Æ! hvar er jeg þá ef þín missir við? En því spyr jeg hvað um mig verði? Jeg virði mitt líf að vettugi, en jeg er hrædd um líf konungs míns og elskulegs eiginmanns.” Að því mæltu fór hún að gráta, og hræsni hennar sjekk svo mjög á Sindbað, að hann sagði klökkvandi: “Ó mín fagra drottning! þerraðu af þjer tárin. Nú skulum við ganga til hvíldar, en því lofa jeg þjer fyrir víst, að óðar enn hvíti hrúturinn (stjörnumarkið) hefir rekið hinn svarta yzt í vestur, læt jeg höggva höfuðið af fjandmanni okkar beggja.” Morguninn eptir stóð Sindbað konungur upp með þeim ásetningi, að gera drottningu að skapi. Hann settist í hásæti sitt og skipaði böðlinum að sækja son sinn.

Þá gekk fram sjötti vezírinntil að biðja fyrir lífi Núrgehans, en konungur skipaði honum að þegja og mælti reiðuglega: “Það er óþarfi, vezír! að bera í bætiðlaka fyrir son minn, dauði hans er fastráðinn.” Þá tók vezírinnt samantbrotið brjef upp úr vasa sínum og rjetti konungi svo mælandi: “Vill yðar hátign láta lesa þetta fyrir yður og taka eptir því með athygli. Eptir á getið þjer gert sem yður þóknast.” Sindbað konungur tók við brjefinu, braut það upp og las: “Ó þú vitri og hamingju mikli konungur! jeg hef eingöngu stundað stjörnu spár. Þegar jeg stillti stjörnumát sonar þíns, varð jeg þess var, að hann mundi verða í gífurlegum háska í fjörutíu daga. Varastu að láta drepa hann áður enn þeir eru liðnir.” Allir vezírarnir lögðust á eitt að styrkja þetta mál og sögðu: “Konungur! bíddu fyrir guðs sakir, þangað til hinir fjörutíu dagar eru liðnir, þú munt að lokum gleðjast yfir því, að þú hefir haft þessa þolinmæði.” “Svo mun verða,” mælti sjötti vezírinnt ennfremur, “og ef yðar hátign leyfir mjer, ætla jeg að segja yður sögu, sem er svipuð tilfelli Núrgehans, þá munuð þjer játa: “Að þolinmæðin þrautir vinnur allar.” Konungur skipaði vezírnum að segja sögu sína, og gerði hann það á þessa leið.” . . .

Hætti Scheherasade þar sögunni, og sagði soldáni að dagur væri kominn. Reis Schabrjar þá úr rekkju og svo leið dagurinn, að ekkert var gert hinni fögru Scheherasade til meins.

25. nótt.

Um það leyti sem nótt var nærri liðin vakti Dínarsade systur sína, og beiddi hana að halda áfram sögunni af Sindbað konungi og þeim fjörutíu vezírnum. Soldán samþykktist það og byrjaði hún þá þannig: “Herra! eptir boði Persa konungs sagði sjötti vezírinnt honum þessa sögu:

Sagan af kongssyninum frá Karisme og kongsdótturinni frá Georgin.

Einusinni var konungur í Karisme, barnlaus, leitaði hann guðs hjálpræðis án afláts með heitum og sórnfæringum, að hann mætti barn geta. Hinn háleiti drottinn meðtók sórnir hans og

gaf honum son, sem var eins fagur og dagurinn er bjartur. Var fæðing hans vegsömuð með dýrðlegasta hátíðahaldi; konungurinn veitti embætti og allir þegnarnir komust að fögnuði hans. Ljet hann ekki hjálfa að kalla saman alla stjörnuþámennt í ríki sínu og skipaði þeim að taka eptir fæðingarstjörnum sveinsins. En ekki urðu spár þeirra gleðilegar fyrir konung; sögðu þeir að fram að þrítugsaldri lægju ótal slysfarir fyrir syni hans, og guð einn vissi hverjar þær væru. Dróu spár þessar mikið úr fögnuði konungs, og gjörðist hann næsta hugsjúkur. Hafði hann valla augun af syni sínum í uppeldinu, og ljet hann allar varhygðar reglur viðhafa, sem hugsast gátu, til að gæta kongssonar, og var sem hann ætlaði að yfirbuga en illu áhrif stjarnanna. Heppnaðist honum þetta þangaðtil kongssonur var orðinn eitthvað fimmtán vetra, og hafði honum ekkert hrakfall viljað til, svo að ekki rættust stjörnuþárnar. En hjer sannaðist það, að: “enginn má sköpum renna,” og einusinni bar svo til að kongsson var að ríða út sjer til skemmtunar, og hafði þeyst ofan á sjóar strönd. Langaði hann þá til að fara dálitla sjóferð. Ljet hann því búa skip eitt til siglingar, og fór útá það með fjörutíu mönnum af föruneysi sínu. En óðar enn þeir voru komnir útá rúmsjó rjeðist á þá víkingur frá Norðurálfu. Vörðust þeir vel, en víkingar höfðu ofurefli og hruðu skipið og sigldu með það til Samsara eyar, og seldu það þar. Samsarar þessir voru ofboðslegar mannætur, voru á þeim hunds hausar, en kroppurinn sem á manni. Læstu þeir kongssoninn frá Kárisme og fjelaga hans í hús og ólu þá nokkrar vikur á möndlum og rúsínum. En á degi hverjum var farið með einn þeirra í eldhúsið Samsara konungsins, var hann þá brytjaður niður og steiktur, og smakkaðist konungi það vel. En er hinir fjörutíu förunautar kongssonarins voru uppjetnir, bjóst hann við að nú mundi til sín tekið, enda hafði hann verið geymdur þangaðtil seinast, einsog annað sælgæti. Þegar hann nú átti þessi hryllilegu afdrif fyrir höndum hugsaði hann með sjer: “Jeg veit að jeg get ekki um flúið dauðann, en því skyldi jeg láta slátra mjer einsog blauð geit? er ekki betra að jeg selji þeim líf mitt dýru verði? já jeg skal verjast með hreysti og mun þá örvænting mín verða einhverjum skæð af þessum blóðsólgnu óvættum.” Í því að kongssonur var að ráðgera þetta með

sjálsum sjer, komu Samsararnir. Ljet hann þá fara með sig til matgerðar húss konungs og sýndi engan móþróa. En er þangað var komið, sá hann hvar lá á borði stóra saxið, sem átti að slátra honum með. Þá herti hann upp hugann, svipti sundur handfjötrunum, greip hnífinn í skyndi og ruddist á Samsarana, sem höfðu farið þangað með hann; drap hann þar hvern á fætur öðrum. Síðan fór hann fram í eldhúsdyrnar og stóð þar fyrir, og átti hver vísan bana undir höggum hans, sem að þorði. Komst höllin öll í uppnám af þessu og glumdi undir af emjan og óhljóðum. Varð konungur hissa, er hann heyrði að einn maður hefði varist svo mörgum, og kom hann sjálfur frammí eldhúsið og mælti: “Ungi maður! jeg dáist að hugprýði þinni og gef þjer líf. Berstu ekki lengur við þegna mína, því þau málalok munu verða, að þú stráðrepur þá, þó við ógrynni og ofurefli sje að eiga. Segðu mjer, hver er faðir þinn?” En er kongsson hafði sagt honum að hann var sonur konungsins í Karisme, mælti konungur Samsaranna: “Þú ert nú svo reyndur að vaskleik, að nægar sönnur eru fyrir því að þú sjert stórættadur. Kvíð þú nú engu, hirð mín skal upp frá þessu vera þjer gleðivist. Þú skalt verða mestur lánsmaður í heimi, því jeg kys þig dóttur minni til handa, og er það vilji minn að þú eigir hana þegar í stað. Er það hin ástúðugasta mey og hafa allir kongssynir við hirð mína slíkan ástarhug á henni, að þeim horfir til vandræða: en þú einn ert hennar verður.” Þetta var kongssyni lítið sagnaðar boð og svaraði hann: “Yðar hátign sýnir mjer ofmikla sæmd. En jeg hjelt að samsariskur kongsson ætti betur við skap kongsdótturinnar, enn jeg.” “Nei, nei!” sagði konungurinn með ákefð, “jeg krefst þess að þú eigir hana; það er vilji minn. Stattu ekki lengur í gegn boði mínu, þú kynnir að iðrast þess.”

Þá þagnaði Scheherasade því bjart var orðið.

26. nótt.

Dínarsade vakti systur sína um sama leyti og vant var, og beiddi hana að halda áfram sögunni af kongssyninum frá Karisme. Soldáni var það eins hugleikið og tók hún þá þannig til máls:

“Herra! kongssonurinn frá Karisme hugsaði með sjer, að ef

hann veitti afsvör um að eiga kongsdótturina mundi konungurinn á eyinni verða æfareiður og ugglaust drepa sig, ljet hann því tilleidast að eiga hana. Átti hann þá kongsdótturina og hafði hún fallegastan hundshaus á allri eyinni. En samt var honum ómögulegt að venjast henni og hafði hann hreinan við bjóð fyrir henni. Því betur sem hún ljet að honum, því andstyggilegri þókti honum hún vera, og hefði frábitni þessi getað orðið hættuleg kongssyninum. En engill dauðans kom í veg fyrir það og birtist við hvílu kongsdótturinnar; dó hún fám dögum eftir brúðkaupið. Varð kongssonur guðsfeinn að losna við svo hvumleiða konu; en þá heyrði hann að það væri siður á þessari ey einsog á Sereneb (eynni Seylon), að kviksetja manninn með líki konunnar, og ekkjuna með líki mannsins; væru jafnvel konungar ekki undanþegnir þessum skelfilegu lögum, en Samsarar væru orðnir því svo alvanir, að þeim óaði alls ekki fyrir útfarar degi sínum. Þækti þeim það fremur gleði dagur enn sorgar dagur, því allir, karlar og konur, sem viðstödd væru við slíka greptrun dönsuðu og syngju kvæði, sem heldur væru til yndis enn hrygðar.

Kongssonurinn af Karisme varð yfirkomin af harmi útaf þessum tíðindum, en hlaut samt að láta undan nauðsyninni. Voru þau hjónin borin á líkfjöllum þangað sem bæði áttu að jarðast; var hverju þeirra um sig látið fylgja brauð og vatns krukka. Hafði verið grafin djúp og víð gröf þar á mörkinni handa þeim. Fyrst var kongsdóttirin látin síga niður á strengjum og börunum sökk niður í gröfina, en að því búnu skiptist öll líkfylgdin í tvær raðir til saungs og dansleika. Öðru megin stóðu unglingarnir og unnustur þeirra, en hinumegin nýgiptu hjónin. Elskendurnir tókust í hendur og slóu hring utanum einn ungling og dönsuðu, en hann stóð í miðjum hringnum og saung þessar persnesku vísur:

Elskunnar yndisböndin
Um eyllíð binda hjer,
Þá hjúskaps engilhöndin
Við heitmey tengir ver:

Eiðfast er ástarríki
Eyllífrar trygðar gjöf,

Því brúðar loks með líki

Við leggjumst niðri gröf.

En nýgiptu hjónin dönsuðu, tvö og tvö saman, maður og kona, og saung hver kona þegar að henni kom að stíga dansinn þessa vísu:

Ástvinur kær!

Ef ógn ei slær

Okkur í dauðans svifi,

Elskumst óþreytt,

Svo hreint og heitt,

Að hvorugt annað lifi.

Þegar lokið var saungnum og dansleiknum, som kongssonur hafði lítið gaman af, var hann látinn síga ofan til konu sinnar, og gröfin aptur lokin með stóreflis hellu. Þegar kongssonur var kominn niður í hið skelfilega djúp kallaði hann upp: "Guð minn! hvílskar dauðans nauðir hefir þú látið mig rata í? læturðu þetta verða afdrif kongssonarins, sem rækti boðorð kóransins af öllum hug? Bænheyrdirðu föður minn einungis til þess að láta mig bíða grimman bana?" Að svo mæltu tók hann að gráta beisklega. En þó hann væri vonlaus um að sleppa úr þessum hræðilega stað hafði hann þó undir eins risið upp af líkbörunum og farið að þreifa um múrinn sem fyrir stóð. Og er hann hafði gengið eitthvað tíu faðma, sá hann allt í einu hvar ljós logaði fram undan honum. Greiðkaði hann þá sporðið og sá að þetta var kona, sem gekk með logandi kerti. Gekk hann þá nær og nær, en þegar konan heyrði hann koma, slökkti hún ljósið"

Þá var dagur og varð drottning að hætta við söguna.

27. nótt.

Dínarsade ljek mikil forvitni á að heyra, hvernig æfintíri kongssonarins frá Karisme hefði farið, vaknaði hún því fyrr enn hún var vön, og beiddi systur sína að segja sjer framhaldið. Schahrjar samþykkti það og tók hún aptur til frásagna:

"Herra! þegar kongssonurinn sá að aptur varð niðamyrkur í kringum sig, mælti hann: "Guð minn! voru það missýningar?"

sá jeg þá ekkert ljós? var það ekki annað enn draumórar minna sturluðu skapsmuna? það hefir ekki verið nema ímyndun. Óláns-sami kongssonur! hugsaðu ekki til að sjá sólina framar. Svona ertu þá stífginn niður í myrkur hinnar eylífu nætur, áður enn þitt náttúrlega skapadægur bar að hendi. Ó þú konungur í Karisme! veslings faðir minn, vonastu ekki eptir mjer heim! Ó vei! sonur þinn mun ekki verða stafur nje stoð elli þinnar, heldur mun hann deya hjer hryllilegum dauða." Í því hann mælti þetta, heyrði hann rödd sem sagði: "Huggastu kongsson! sjertu sonur konungsins í Karisme skaltu ekki láta líf þitt hjer; jeg skal bjarga þjer, ef þú lofar mjer fyrirfram að eiga mig." "Lafði mín!" ansaði kongsson, "það er að vísu hryggilegt hlutskipti að vera kviksettur á fimmtánda aldurs ári; en það kýs jeg heldur, þó hart sje aðgöngu, enn að gefa þjer heitorð þetta ef þú ert lík konunni minni sælu. Ef það er hundshaus á þjer líka, get jeg ómögulega fellt ástarhug til þín?" "Herra! jeg er ekki af Samsarakyni," ansaði konan, "þartil er jeg ekki nema fjórtán vetra og jeg vona að þú þurfir ekki að sælast andlit mitt." Því-næst tendraði hún aptur ljósið með kveik, sem hún hafði hjá sjer, og ljet kongsson líta ásjónu sína, varð hann hugfanginn af fríðleik hennar. Hann hrópaði frá sjer numinn: "Hvílíkur yndisleikur! ekkert jafnast við það, sem jeg nú sje. Segðu mjer sjónfagra mær! hver þú ert? Þú hlýtur að vera álfkona, fyrst þú segist geta frelsað mig úr þessu dauðans djúpi." "Nei herra!" svaraði hin unga kona, jeg er ekki álfkona, heldur er jeg dóttir konungsins í Georgiu og er nafn mitt Dísaram (þ. m. hjartafró). Skal jeg lofa þjer að heyra æfisögu mína í annað skipti, en nú segi jeg þjer í stuttu máli, að ofvidri hröktu mig til þessarar ósælu eyar, varð jeg að giptast hjer einum samsariskum höfð-ingja. Hann dó í gær eptir þunga legu, og var jeg grafin með einu brauði og vatnskrukku, einsog hjer er landssiður. En áður hafði jeg falið á mjer innanklæða elldsvirki, kveik og kerti. Undir-eins og jeg var látin hjer niður og gröfin var byrgð að ofan, reis jeg upp úr kistu minni og kveikti á ljósinu. Kom ekki eins mikil hræðsla og ofboð yfir mig, sem við mátti búast á þessum hryllilega stað. Guði hefir þóknast að varðveita mig og hann bljes mjer áráði í brjóst, svo jeg hughreystist og vissi jeg ekki

sjálf, hvaðan mjer kom það. Kom jeg þá að gaungum, fjarska þraungum og gekk jeg eptir þeim bæði til að umflýa allar þær skelfingar, sem ógnuðu augum mínum, og líka til hins, að vita hvort hvergi yrði út komist. Þegar jeg hafði gengið svo sem svaraði hundrað fetum kom jeg auga á eitthvað hvítt. Það var stóra marmarahellan þarna fyrir framan okkur. Gekk jeg þangað og varð hreint forviða, þegar jeg sá nafn mitt nefnt í letrinu sem á henni stendur. Komdu nær kongsson og lestu letrið; það mun koma þjer eins óvart og mjer.” Að svo mæltu rjetti hún kongssyni kertið, gekk hann þá að steininum og las þetta: “Þegar kongssonurinn frá Karisme og kongsdóttirin frá Georgiu koma hingað, munu þau geta lypt þessum steini, og gengið ofan eptir stiga þeim, sem þar er undir.” “Og við eigum að geta lypt þessu heljar bjargi?” sagði kongssonur, “það veitir ekki af hundrað mönnum til þess.” “Þá er engu til spillt þó reynt sje,” svaraði kongsdóttirin, “hjer hefur einhver hönd í tafla sem fróður er, og svo segir mjer hugur um, að við munum sleppa hjeðan heil á hófi.” Kongssonur fjeck Dílaram kertið aptur og fór að hreifa við hellunni. Þurfti þá ekki stórrar aflraunar, því óðar enn hann kom við hana fór hún undan sjálfkrafa og lá stiginn niður í steinsfarinu. Fóru þau þar ofan og komu niður í annað jarðhús, þaðan komust þau eptir þraungum gaungum útum helli sem högginn var í hamrabelti undir fjalli einu, var þaðan utan-gengt og komu þau loksins að fljótsbakka. Jafnskjótt sem þau voru komin undir heiðan himin, gerðu þau bæn sína einsog sannir átrúendur Mahómets og eptir að þau höfðu borið fram fyrir drottinn þökk og lofgjörð, svo sem skyldt var, sáu þau við bakkan dálitla ferju, sem þau höfðu ekki tekið eptir fyrr. Esuðu þau ekki að það væri nýtt stórmerki guðs miskunar og urðu nú hálfu glaðari enn fyrr, og þó að hvorki væri stýri nje árar á bátnum fóru þau samt hughraust úti, og kongssonur mælti: “Þenna bát leiðir víst einhver verndarengill, mun hann flytja oss til nokkurra bygða. Látum okkur berast með straumnum í fljótinu og hvergi hræðast.” Þau gerða líka svo. En því lengra sem skipið bar ofan eptir, því flughraðari varð ferðin á vatninu; mjókkaði farvegurinn smámsaman, þangaðtil fljótið þreyngdist milli tveggja fjalla, náðu tindar þeirra saman efst

uppi í geysi stórrí hvelfingu, sem skútti yfir, var þar kolniðamyrkur, svo að hvorki sást himin nje jörð. Keyrðist báturinn af slíku afli inn í svartnætti hvelfingar þessarar að kongsson og kongsdóttir þóktust sjá opinn dauðann. Þau tóku að óttast, að guð hefði ekki borið svo mikla umhyggju fyrir lífi þeirra, sem þau hjeldu. Ýmist fundu þau að bylsgjurnar riðu undir bátinn, svo að hann hófst upp að klettarjafirinu, eða þær söguðu hann niður í undirdjúpin. Meðan á þessum ósköpum gekk báðust þau fyrir, og guð bænheyrði þau. Bátinum skolaði aptur út undan fjöllum, og rak straumaldan hann að bakkanum. Stigu þau þegar á land, og hughreystust á ný; lituðust þau nú um á alla vega, hvort hvergi sæist hús, þarsem þau gætu fengið hressingu. Sáu þau þá hvar stórt musteri stóð á fjalls gnýpu, var það líkt einu, sem Kubbay Khiramant heitir. Þangað hjeldu þau og er þau komu nær, sáu þau að það stóð mitt í glæsilegri höll var helgiskurðar letur á hliðinu svo látandi. “Það skalt þú vita, sem komast vilt inn í þessa glæsilegu höll að þú fær ekki inngaungu, nema þú sórnfærir áttfættu dýri við dyr hennar.” “Þá bregzt mjer illa vonin,” mælti Dílaram, “jeg var farin að hlakka til að sjá höllina að innan.” “Mjer var líka forvitni á því,” ansaði kongsson, “en okkur er ómögulegt að seðja hana, því það væri þarflaus afraun ef við reyndum að ljúka upp dyrunum. Myndirnar á þeim eru verndargripir sem tálma því.” “Jæa!” segir Dílaram, “við skulum þá hvíla okkur ofurlítið á jörðinni hjerna og tala um hvað við eigum að taka til bragðs.” “Kongsdóttir!” svaraði kongsson, “segðu mjer heldur sögu þína: jeg er órór af því hvað mig langar til að heyra hana.” “Herra!” mælti kongsdóttir, “jeg skal segja þjer hana í stuttu máli.” . . .

Þá ljómaði dagsbrúnin og hætti drottning þessvegna sögunni.

28. nótt.

Þegar þessi nótt var nærri liðin, sagði Scheherasade áfram söguna, eptir beiðni systur sinnar og með leyfi soldáns: “Herra! kongsdóttirin frá Georgiu sagði kongssyninum frá Karisme sögu sína, einsog hann beiddi hana, á þessa leið:

“Faðir minn, konungurinn í Georgiu ljét uppala mig í höll

sinni með slíkri umhyggju, sem ástúðlegur faðir getur borið fyrir börnum sínum. Einn ungur kongsson var í ætt við okkur og hafði hann öðruhverju færi á að sjá mig, fór hann að snúa svo hug sínum til mín að hann gjörðist hugsjúkur. Hann elskaði mig og var hann farinn að verða mjer vel að skapi, en þá kom vezír frá einum nágranna konungi til hirðarinnar í Georgiu, og beiddi mín fyrir hönd herra síns. Líkaði föður mínum sá ráðahagur vel og gaf hann samþykki sitt; hlaut jeg því að taka því, sem að höndum bar og fara með vezírnum. Burtför mín sjekk hinum unga kongssyni svo mikillar hrygðar, að hann sprakk af harmi í því hann kvaddi mig. Grjet jeg dauða hans svo, að hver hefði mátt sjá, að mjer mundi ekki hafa orðið kalt til hans um æfina. En af því jeg hafði það orð á mjer, að jeg væri næsta elsk að föður mínum, rangskildu menn tár mín og hjeldu að jeg væri miklu ástríkari dóttir enn jeg var. Fór jeg síðan á stað með vezírnum. Stigum við á lítið skip til þess að fara yfir fjörð nokkurn sem var á leið okkar. En á leiðinni brast á geysilegt ofviðri, svo að skipverjum fjellust hendur; rak skipið undan landi í hafganginum og hröktumst við að ey Samsaranna. En er spurðist koma okkar þustu þessar ókindur ofan á ströndina og handtóku alla skipshöfnina, og hryllir mig við að segja þjer hvað eptir fór. Þeir átu vezírin og allt föruneyti okkar. En af mjer er það að segja, að jeg hugnaðist vel einum gömlum samsariskum höfðingja, sagði hann mjer að jeg gæti umflúið vísan dauða, ef jeg vildi verða konan hans. Er satt bezt að segja að mig óaði svo fyrir að verða uppjetin, að jeg kaus þann kost heldur að eiga hann, og kom þó hrollur yfir mig í hvert skipti sem jeg horfði á hundshausinn á honum. Tveimur dögum eptir brúðkaup okkar varð hann veikur. Þjáðist hann lengi, en í gær tók dauðinn við”

Þarna greip kongssonur fram í orð kongsdótturinnar og kallaði upp: “Varaðu þig! það skrifður tarantúla*) á klæðum þínum.” Spratt þá Dísaram upp á augabragði og hljóðaði upp yfir sig og hristi hana af sjer, því hún vissi hvað háskaleg þessi

*) Nokkurskonar konguló og finnst í löndum þeim er liggja að Miðjardarhafi, er bit hennar álitið háskalegt. Hafa menn þá trú að það læknist, ef sá sem bitinn er, heyrir fagran saung, en sje ella ólæknandi.

kvikindi eru. Datt þá tarantúlan á jörðina og marði kongssonur hana undir sætinum. Í sama bili heyrðu þau að glumdi undir í höllinni og sáu að dyrnar hrukku allt í einu upp af sjálfu sjer. Urðu þau forviða af þessum kynlegu tilbrigðum og horfðu með undrun hvert á annað. Loksins datt þeim í hug að tarantúlan er áttfætt, og mundi hún vera sórnardýrið, sem heimtað var í letrinu á hallar hliðinu. Voru þau frá sjer numin af æfintíri þessu og gengu til hallarinnar, sem nú stóð opin, komu þau fyrst inn í stóran garð, voru þar allar trjátegundir heimsins, sem hugsast gátu. Síndust greinarnar hláðnar alþroskuðum ávöxtum, en er kongsson ætlaði að neyta þeirra til að sedja hungur sitt, sá hann að þeir voru gull eitt. Lækur einn rann eptir miðjum garðinum, með hreinum og tærum straumi, og sázt ógrynni gimsteina glampa á botninum. Þegar þau höfðu nú skoðað sig um í garðinum, sem vert var, snjeru þau að musterinu, sem þeim varð svo starsýnt á þegar þau stigu á land úr bátnum. Var það alltsaman gert af fjallakristall. Gengu þau gegnum það og mörg herbergi, sem ljómuðu af gulli, demöntum og roðasteinum, en ekki mættu þau nokkrum manni. Loksins komu þau að silfurdyrum, luku þeim upp og komu inní glæsilegt herbergi; sáu þau fjörgamlan öldung sitja þar í legnbekk með smaragðs kórónu á höfðinu. Hann hafði snjóhvítt skegg og tók niður að jörð, en ekki voru í því nema sex hár, laung og strjálsett. Ekki hafði hann granaskegg, nema þrjú hár hverjumeginn og fjellu þau saman við skeggið neðst á kjálkunum. En neglurnar á fingrum hans voru alin á lengd, fyrir víst. Þessi æruverði öldungur horfði á kongsson og kongsdóttur og mælti: "Hverra manna er yngisfólk þetta?" Kongssonur var fyrir svörum og mælti: "Herra! jeg er sonur konungsins í Karisme, en konungurinn í Georgiu er faðir þessarar fögru kongsdóttur. Skulum við segja yður frá æfintírum okkar, þegar yður þóknast. Jeg tel það víst að þjer munið kenna í brjósti um okkur, og er vongóður um, að þjer reynist svo veglyndur, að skjóta yfir okkur skjólshúsi." "Já, kongssonur!" svaraði öldungurinn, "það skal jeg veita ykkur, og verið bæði velkomin á minn fund. Fyrst þið eruð konungabörn, og báruð hamingju til að komast inní þessa höll, þá er einungis þúsund og ein nótt. I.

undir ykkur komið, hvert þið viljið hljóta sömu sælu og jeg. Verið þið hjá mjer; þið skuluð njóta hjer óallátanlegs fagnaðar. Dauðinn sjálfur, sem öllum drepur á knje, mun hlífa ykkur hjer. Jeg var fyrrum konungur Kínalands. Megið þið marka af neglum mínum að jeg er farinn að eldast. Jeg varð að flýa lönd mín sökum stjórnarbyltingar; komst jeg þá útá eyðimörk þessa og ljét marga anda gera höll þessa; því jeg er kabbalisti og drottna yfir þeim. Hef jeg nú dvalið í henni eitthvað þúsund ár, og hefi fastráðið að lifa hjer að eylífu, því jeg á vizku steininn og er ódauðlegur. Skal jeg kenna ykkur hina undarlegu leyndardóma hans, þegar þið eruð búin að vera hjá mjer nokkra ára tugi. Jeg sje að þið fallið í stafi af orðum mínum, en það er sannleikur. Hverjum manni, sem fær vizkusteininn í vald sitt, getur ekki náttúrlegur dauði grandað. Að vísu má drepa hann, það játa jeg, leyndardómar hans varðveita ekki fyrir voveiflegum dauðdaga. En til þess að sneyða fyrir allar slíkar hættur, þarí hann ekki annað enn að taka sjer bólfestu undir jörðinni, eða láta reisa sjer höll á eyðimörku einsog jeg. Hjer er jeg óhultur; öfund og ofbeldi sakar mig ekki grand. Verndarletrið, sem þið sáuð á hliðinu er með slíkum hætti saman sett, að ræningjar og illmennir geta ekki komist inn, þó þeir fórnðu þúsund áttfættum dýrum, því hliðin ljúkast aldrei upp, nema þegar góður maður færir fórnina." Svo mælti Kínalands konungur og bauð kongssyni og kongsdóttur vináttu sína, og ásettu þau bæði sjer að vera þar hjá honum í höllinni. Síðan spurði hann þau hvort þau þyrftu ekki að fá sjer hressingu, og er þau kváðu já við, bendti hann þeim með fingrinum á tvo lystihvera, sem gusu upp úr tveimur gullskálum. Annar gaus upp dýrindis víni, en hinn nýmjólk, sem varð að ljúffengasta hlaupi þegar hún kom niður. Þvínæst kallaði hinn gamli konungur á þrjá anda og bauð þeim að breiða á borð. Þjuggu þeir þá til borðs handa þremur og báru fram mjólkurhlaup í þremur gulldiskum. Neyttu þau kongsson og kongsdóttir af því, og þókti það vera mesta hnossgæti, en öðru hverju báru andarnir þeim vín í kristalls kerum. Konungurinn gat ekki neytt handanna er hann borðaði, fyrir lengdinni á neglunum; opnaði hann því munninn og ljét einn andann mata sig og drykkja sjer einsog barni. En er borið var af borði,

beiddi hinn góði öldungur gesti sína að segja sjer æfisögu sína, urðu þau við tilmælum hans, bæði af góðvilja og svo vegna þess að gestavináttan hjelt þeim til þess. En er þau höfðu sagt honum öll æfintíri sín, tók hann til orða og mælti: "Þuggist og setjið ekki fyrir ykkur það, sem á dagana hefir drifið; þið eruð bæði ung og elsku verð, og ef þið heitið hvert öðru ástar trygðum, skal jeg hjer fyrirbúa ykkur hina sælustu vist." Kongsson og kongsdóttir höfðu áður svarið hvert öðru eylífar ástir, og endurnýðuð eið sinn og giptust í viðurvist hinnar kínversku hátignar, og höfðu hana fyrir vígslu vott. Mundu hin ástfangnu hjón fegin hafa helgað ástinni hverja stund, en til þess að gera hinum gamla konungi að skapi, sátu þau nokkurn hluta dagsins á tali við hann, honum til skemmtunar; þreyttist hann aldrei að segja þeim sögu sína, nje þau að hlýða á.

Meðan á þessu stóð fór kongsdóttir ekki einsaman og ól hún tvíburu, tvo sveina, fagra einsog tungl í fyllingu. Hafði hún þá á brjósti, og er aldur og þroski leyfði, kenndi einn andinn þeim mörg undursamleg fræði. Voru þeir orðnir sex vetra; þá var það einhvern dag að kongsdóttirinn, móðir þeirra, sagði við mann sinn: "Elskan mín góð! jeg verð að segja þjer það, að jeg uni mjer ekki lengur í höllinni þeirri arna. Allt það sjóngaman er mjer einsog ekkert, sem hún hefir að veita, og svo mörg undur og furðuverk sem hjer eru, má jeg þó ekkert yndi af þeim hafa, úr því jeg neyðist til að vera hjer um aldur og æfi. Hvernig sem konungurinn frá Kínalandi ábyrgist okkur að dauðinn nái okkur ekki, mjer er engin þægð í því. Leyndardómur hans afstýrir ekki ellinni og það er vansæla öllu heldur enn sæla að verða örvasa. Þar á ofan langar mig til að finna hann föður minn, ef að sorgin og söknuðurinn eptir mig hefir ekki riðið honum að fullu." "Drottning mín!" svaraði kongsson, "þarsem okkur var heitið ódauðleika, hafði jeg enga sælu fyrir augum aðra enn þá, að njóta þín um eylífð. Viti það guð á himnum, að mig hefir opt sárlangað til að sjá konunginn, hann föður minn, og má jeg valla hugsa til hans ógrátandi. En hverja leið eigum við að fara svo við komumst til Georgiu?" "Herra!" ansaði kongsdóttirinn Dílaram, "báturinn okkar liggur við fljóts-

bakkann, þarsem straumurinn bar hann að. Felum okkur forlögnum á vald einusinni ennþá. Við skulum láta straum ráða stefnu, hver veit nema hann flytji okkur þangað, sem við finnum leið til hallarinnar hans föður míns, eða til þinnar fósturjarðar?" "Jeg fellst á tillögur þínar, elskulega kona!" mælti kongsson, "mjer er það fyrir öllu, að gera þinn vilja. Við skulum segja skilið við þessa höll fyrst að þar sækir á þig óyndi, og skulum við fara útí bátinn með sonu okkar. En eptir á að hyggja, hvílk skapraun mun það verða Kínalands konunginum ef við förum burt! Hann elskar okkur einsog börn, og kemur honum víst ekki til hugar að við munum yfirgefa sig; hann verður óhuggandi ef við skiljum við hann." "Við skulum tala við hann," mælti kongsdóttir, "og af vorkunsemi láta einsog við munum ekki skilja við hann fyrir fullt og allt."

Eptir aftar þetta fóru þau til gamla konungsins og leiddu honum fyrir sjónir, að þau þreyðu foreldra sína svo ákaf, að þau mættu ekki festa þar yndi. Beiddu þau hann því orlofs að vitja fósturjarðar sinnar og lofuðu statt og stöðugt, að þau skyldu koma að nokkura ára fresti. Þegar hinn gamli konungur heyrði þetta, kom upp fyrir honum mikill grátur: "Á jeg þá að missa ykkur börnin mín!" sagði hann, "æ! jeg veit að við sjáumst aldrei framar." "Herra!" mælti kongsson, "lofið okkur þangað sem ást og ætterni dregur okkur; en síðan vitjum við aptur þessarar eyðimarkar, til þess að njóta með yður ódauðlegrar sælu." Sama sagði kongsdóttirin, en það var til lítils að þau marglofuðu að koma aptur, því konungurinn kunni fræðina Mekaschefa og las í hjörtu þeim, að þau ætluðu sjer ekki að efna heitið. Honum varð lífið óbærilegt fyrir hrygðar sakir, að eiga nú að sjá þeim á bak, sem hann hafði svo miklar ástir á. Kallaði hann því á engil dauðans, sem hann hafði haldið svo lengi burtu, fyrir krapt kunnáttu sinnar; var hann nú afhuga allri umhyggju fyrir lífi sínu og andaðist svo viljandi." . . .

Scheherasade sagði þá soldáni að dagur væri á lopti og hætti við söguna. Skipaði Schahrjar ekki um sinn að taka hana af lífi.

29. nótt.

Dínarsade vakti drottninguna þegar þessi nótt var á förum og beiddi hana þessum orðum: "Elsku systir! mjer er stór forvitni á að heyra hvernig sagan fer sem sjötti vezírinns hans Sindbaðs sagði frá." Byrjaði þá Schcherasade með leyfi soldáns:

"Jafnskjótt sem hinn gamli konungur frá Kínalandi hafði gefið upp öndina, komu þrír andar og báru hann þaðan; höllin var horfin, kongssonur, kongsdóttir og börn þeirra stöðu allt í einu á víðavangi. Þau gátu ekki að sjer gert að gráta, af því þau hefðu verið orsök í dauða konungsins; en sorgin rættist skjótt af þeim, og urðu þau vongóð um, að þau mundu finna aptur foreldra sína, og hugsuðu þau nú ekki um annað enn að komast áleiðis. Þau lásu nokkur aldin og báru út í bátinn; það var einsog náttúran hefði látið þau vaxa þarna af miskunsemi sinni handa þeim, því hvergi var stingandi strá allt umhverfis. Báturinn var bundinn við hælinn ennþá, og eins á sig kominn og þegar þau skildu við hann. Leystu þau tengslin og fóru öllsaman fjögur úti, og ljetu berast af straumnum í fljótinu, og að lítilli stundu liðinni voru þau komin fram í fljóts mynnið. Þar var víkinga skip að slaga fyrir framan, og sáu þeir bátinn, kölluðu til þeirra og sögðu kongssyni að gefast upp, ef þeir ættu ekki að drepa hann. Kongsson var vopnlaus, enda hefði honum verið til lítils að berjast við fjölda vopnaðra manna. Sleppti hann því allri vörn, úr því hún var til einskis, og gaf sig á náðir víkinganna, en særði þá um leið við allt, sem heilagt er, að hlífa sóma konu sinnar og lífi sona sinna.

Þegar víkingarnir höfðu komið bandingjunum innanborðs, sigldu þeir til eyrar einnar, og settu kongssoninn frá Karisme þar á land. Þvínæst ljetu þeir í haf með kongsdótturina frá Georgiu og báða sonu hennar. Því verður ekki með orðum lýst hversu hjónin hrygdust þegar þau voru skilin svona. Þau grjetu hástöfum og bárust aumlega af. Meðan víkingaskipið var í augskýni kalladi kongsson eptir því: "Niðingurinn þinn," sagði hann, "hugsaðu ekki að guð láti illvirki þitt óhegnt. Hvarsem þú felur þig í veröldinni, sleppurðu ekki hjá refsingunni, sem vofir yfir þjer í hendi rjettlætisins." Þvínæst leit hann augum

sínum til himins og mælti: “Og þú sem ávallt hefur tekið mig undir varðveislu þína, rjettláti drottinn! hefir þú yfirgefið mig? gaztu látið það viðgangast að þeir rændu mig konu minni og börnum? ef þú sýnir ekki nýtt stórmerki og gefur mjer aptur það, sem mjer er kærast, þá er þín fyrri líkusemd mjer til meiri hrygðar enn gleði. Því hefirðu frelsað mig úr svo mörgum hættum? Frestaðirðu dauða mínum til þess jeg skyldi reyna alla þá sorg, sem hjúskapar ást og föður elska geta fyrir orðið?”

Meðan kongssonurinn frá Karisme var að bera upp þessa kveinstafi, sá hann drífa að sjer úa og grúa af mönnum, sem honum virtust harðla undarlegir. Höfðu þeir að vísu mannlegan líkama, en voru höfuðlausir og höfðu í þess stað eitt auga á hverri öxl, og víðan kjapt á brjóstinu. Illþýði þetta tók hann höndum og fór með hann til konungs síns og sagði við hann: “Herra! þarna fundum við einn útflending heldur ófrýnilegan á ströndinni; gæti vel verið að hann kynni að bera oss nokkra njósn af sjandmönnum vorum.” “Gott og vel!” svaraði konungur, „hlaðið upp bálküstinn og kastið honum á, þegar eg hef spurt hann úr spjör-unum.” Síðan snjeri hann sér að kongssyninum og mælti: “Ungi maður! hver ert þú? hvaðan ber þig hingað og hvernig ertu kominn til þessarar eyar?”

Sagði þá kongssonur honum hreinskilnislega ætt sína og æfintíri, allt út í hörgul. Undraðist konungur mikillega og mælti: “Kongsson! jeg sje að sjerleg guðs handleiðsla er yfir þjer, því þó jeg ekki ljeti sannfærast af sögu þinni, sem einstök er og undrunar verð, þá tekur það af allan efa, að guð snýr nú hjarta mínu til sambrygðar og meðaumkvunar með þjer. Jeg læt þessa tilfinningu ráða; þú skalt hafa líf. Skalt þú hafa frjálsa hirdvist hjá mjer og vona jeg að þú verðir mjer til nota í stríði því, sem jeg á við konung einn á nágranna eyunum. Skal jeg nú segja þjer þrætu efnið. Hann og þegnar hans eru ekki höfuðleysingjar einsog við, heldur eru á þeim fuglshausar og þegar þeir tala, þá er rödd þeirra áþekk fuglagargi, svo þegar einhvern þeirra ber að eyggi hjerna, tókum við hann fyrir sjófugl og leggjum okkur til munns. Þetta líkar konungi þeirra stórilla, gerir hann því öðru hverju út flota í hefndar skyni og veitir landgöngur hjér. Hefir hann reynt það optar enn einusinni

og aldrei tekizt. En aldrei verður hann því afhuga að gjöreyða okkur, og við verðum heldur aldrei vonlausir um að jeta upp hann og þegna hans. Svona er nú mál með vexti, við erum varir um okkur því við búumst sífellt við árásum, höfum vjer ætíð til þessa borð enn herra hlut." Kongssonurinn frá Karisme bað þá hjálp sína, og tók konungur hann til hershöfðingja yfir liðið. Lá kongsson heldur ekki á liði sínu og sýndi það í öllu, að honum var fyrir því trúandi. Leið ekki á laungu að fjöldi skipa sázt af eynni. Var þar kominn floti Fuglshausa konungsins, með einvala lið og ætlaði að veita landgöngu á ný. Ljet kongssonurinn frá Karisme hann skjóta liði sínu á land upp í góðu næði, en veitti honum síðan snarpa atgöngu, riðlaðist þá lið Fuglshausa konungsins og varð að flýa aptur út á skipin. Fjell þar ógrynni og fjöldi druknaði, og varð Fuglshausa konungurinn að snúa aptur með það sem af komst. Hafði her Höfuðleysingjanna aldrei unnið slíkan sigur, og hlaut kongssonurinn frá Karisme allan heiðurinn. Sögðu liðsmenn það, að þeir hefðu aldrei haft jafngóðan fyrirliða, og hefðu beztu foringjar þeirra aldrei sýnt slíkan viturleik. Gladdist hinn nýi hershöfðingi af slíkum lofstír og vildi afla sjer enn meiri frægðar; stakk hann upp á því við konung, að hann skyldi búa flota og hefja herskjöld í landi óvinanna, og gera þeim klaksárt. Ljet hann þá smíða hundrað skip, búa þau og skipa mönnum, var kongsson settur yfir þenna ógurlega flota, ljet hann í haf og sigldi til Fuglshausa eyunnar. Gekk hann þar á land með lið sitt á náttar þeli, og fylkti því sem hljóðast. En með morgunsárinu sókti hann að borg þeirra, voru borgarmenn óviðbúnir áhlaupinu og kom heldur flatt uppá þá. Var þar allt höggið niður sem vörn sýndi, og konungur tekinn; fór kongsson sigri hrósandi heim aptur til Höfuðleysingja konungsins. Tóku eyarbúar þeir, sem eptir höfðu orðið, við honum með fagnaðar ópi, og var hátféð haldin, sem stóð í heilan mánuð. Var hinum herteknu útbýtt meðal Höfuðleysingjanna og voru þeir jetnir með samkynja ídýfu og höfð er með sjófugli. Varð konungurinn sjálfur að deya þessum dauða, og var hann fram-borinn í veizlu einni fyrir konungs hyski Höfuðleysingjanna.

Eptir stórvirki þetta, sem útkljáði stríðið gjörsamlega fór nú kongssonurinn frá Karisme að eiga náðugt. Var hann nú

ár við hirð höfuðlausa konungsins og komst í svo mikla kærleika hjá honum, að hann sagði einusinni við hann: "Kongsson minn! jeg er nú farinn að eldast og á enga sonu; vil jeg arfleiða þig að kórónu minni með því skilyrði, að þú eigir dóttur mína. Að vísu er sköpulag þitt herfilega ámáttlegt, en jeg vil samt feginn eiga þig fyrir tengdason."

Eyddi kongsson þessu í fyrstunni með kænlegum undanbrögðum; en konungur var einlægur við kolann og vakti jafnan máls á því. En er hann varð þess vísari, að kongsson var ráðahag þessum frábítinn, kom í hann annað hljóð og mælti reiðuglega: "Kongsson! það situr helzt á þjer, að drepa hendi við sæmd þeirri, sem jeg hef ætlað þjer, en svo mikið sem þú hefir gert fyrir mig, stendur það mjer alls ekki fyrir, að jeg láti þig kenna á allri reiði minni, ef þú færist lengur undan að hlýða mjer. Hyggðu að því! Þú verður að eiga dóttur mína á morgun, eða jeg læt höggva af þjer þessa kúlu, sem dinglar á milli axla þjer, og er til mestu óprýði." Þetta mælti hann með slíkum svip að kongssonur sá það í hendi sjer, að annaðhvort væri að gera, að taka kvonfanginu eða láta lífið. Þegar hann var nú í þessum kröggum segir hann hryggur við sjálfan sig: "Óláns stjarna! sem jeg er borinn undir, verður þú þá aldrei uppnæm að sýna mjer illvilja þinn? er það ekki nóg að hafa átt eina konu með hundshaus, á þá að neyða upp á mig annari ókindinni til? Díflaram! yndislega Díflaram! svo sárs saknaðar fær mjer minning þín, að engin tímalengd getur eytt honum. Hvernig ætti sá kongsson, sem geymir þína elskulegu mynd í hjarta sínu, að búa saman við konu, sem hefur augun á öxlunum og kjapt á brjóstinu, sem líklegri er til að gleipa mann enn kyssa." Svo mikinn viðbjóð sem hann hafði fyrir þessum kosti, rjeði hann það af að taka honum. Var brúðkaupið haldið með slíkri viðhöfn, sem hæfði tign og ættgöfgi beggja hjónanna. Nóttina eptir brúðkaupið var kongsson leiddur inn í brúðarhúsið, var hún þar fyrir og urðu þau nú tvö ein. Hún kom fyrst til hans og skalf hann þá af hrolli og viðbjóð, því hann vissi ekki annað, enn að hún mundi ganga hart eptir skyldum brúðgumans. En þetta fór á aðra leið og henni fórust svo orð, að kongsson sá, að sjer hafði skjátlast og fór af honum allur kvíði. "Herra!"

tók hún til máls, "jég veit það að þú hlýtur að hata konu, sem eins er sköpuð og jég, og marka jég það á mjer sjálfri, því slíka andstygð hef jég á þjer, að þín getur ekki verið meiri. Þjer sýnist jég vera ófreskja og þú mjer, og bæði börmum við okkur yfir því, að vera neydd til hjónabandsins; þú verður að umflýa dauðann og jég verð að hlýða föður mínum. Samt skaltu vita það, að jég get gert þig að lánsmanni ef þú sýnir mjer kurteislega nærgætni og afsalar þjer því, sem er tilkall hvers kvongaðs manns." "Kongsdóttir!" svaraði kongssonurinn frá Karisme, "jég afsala mjer því af öllu hjarta, fyrst að þú krefst þess; en segðu mjer fyrir alla muni, geturðu gert mig að lánsmanni?" "Heyrðu þá!" tók kongsdóttirin höfuðlausa til orða, "jég elska anda nokkurn og hef jég kveikt í honum brennandi ást til mín. Verði hann þess vís, að faðir minn hafi gipt mig, mun hann koma og nema mig burt. Skal jég þá biðja hann að flytja þig til átt Haga þinna, og það skal jég ábyrgjast þjer, að hann verður svo seginn, þegar hann veit að þú hefir virt sóma minn, að hann gerir allt sem þú biður hann um." "Það skal þá svo vera, fagra kongsdóttir!" ansaði kongsson frá sjer numinn af voninni, "jég samþykki þetta, og eptirlæt hinum sæla anda brúðfangið, með öllum gögnum og gæðum. Honum er það guðvelkomið fyrir mjer!" Að svo mæltu lagðist hann niður í legubekk einn og eins gerði kongsdóttirin. En um nóttina kom andinn, unnusti kongsdótturinnar, tók þau bæði sofandi og bar þau undir hendinni til eyar einnar, sem þar var nálægt. Þar lagði hann kongssoninn frá Karisme niður á jörðina, en með unnustu sína fór hann niður í jarðhús, sem hann hafði gert handa henni.

Þegar kongssonur vaknaði, varð honum hverft við að vera kominn á ókunna ey. Honum datt raunar í hug, að andinn, unnusti höfuðlausu kongsdótturinnar, hefði flutt hann þangað sofandi; en ekki þókti honum hann hafa reynzt eins þakklátur, og kongsdóttirin gerði ráð fyrir, þarsem hann hafði flutt hann á þessa ey, sem líklegt var, að eins viðbjóðslegar ókindur byggðu, og Samsararnir voru, í stað þess að koma honum til fósturjarðar sinnar. Meðan hann var að hugleiða þetta í öngum sínum, sá hann hvar gamalmenni stóð í sjóarmálinu og var að þvo sjer.

Kongssonur hljóp á augabragði til hans og spurði hvort hann tryði á Mahómet. Játaði öldungurinn því og spurði hann: “En hver ert þú? Þú munt ekki vera af lágum stigum, því þú ert tíguglegur í sjón og stórmannlegur.” “Þá áttu kollgátuna,” ansaði kongsson, “því faðir minn var konungur.” “Og hvers konungs son ertu?” spurði karlinn, “segðu mjer allt, jeg sver þjer það við vorn mikla spámann, að engin svik búa undir orðum mínum. Er mjer miklu meir um það hugað, að gera þjer gagn, enn skaða. Segðu mjer það og dragðu ekki dulur á neitt.” “Fyrst þig fýsir að vita það,” svaraði kongssonurinn, “þá skal þig þess ekki dylja, að jeg er sonur konungsins í Karisme.” “Guð minn!” greip hinn gamli maður frammí, “ert þú hinn ólánssami kongsson, sem víkingur einn frá Norðurálfu hertók?” “Hver hefir getað frætt þig um þenna atburð?” spurði kongsson. “Það mætti mjer vera kunnugast um,” ansaði gamalmennið, “því jeg var einn af spámönnum þeim, sem settir voru til að taka eptir stjörnunum við fæðingu þína. Þau tíðindi skal jeg segja þjer, sem þig skipta mestu, að missir þinn fjekk konunginum svo mikillar sorgar, að hann andaðist nokkrum dögum síðar. Grjet landslýðurinn hann lengi, því hann hafði verið hvers manns hugljúfi, og er örvænt þókti að þú mundir aptur koma, var einn af frændum þínum til konungs tekinn. Stefndi þessi nýi konungur öllum stjörnuspámönnum saman og bauð þeim að spyrja stjörnurnar, hvernig stjórn hans mundi fara. En honum líkuðu illa spár vorar, og ljét oss gjalda óhamingju þeirrar, sem yfir honum vofði á himnum, og ætlaði því að drepa okkur alla. En vjer komumst að áformi hans, fyrir leyndardóma kunnáttu vorrar, og flyðum úr landi. Fór hver þangað sem honum leizt, og hef jeg víða farið um veröldina áður, enn jeg kom til þessarar eyar, sem að svo vitur drottning ræður yfir, að engin þjóð er farsælli til, enn þegnar hennar.” Meðan stjörnuspámaðurinn var að mæla þetta, útjós kongssonurinn beiskum tárum. Fjell honum svo nærri að frjetta lát föður síns, að gamalmennið varð að hætta sögu sinni til að hugga hann. “Herra!” mælti hann, “hafi jeg sagt þjer sorgarfrjett, þá get jeg líka sagt þjer gleðitíðindi. Jeg man ennþá glöggt eptir stjörnufarinu við fæðing þína. Það spáði þjer láni allt frá þrítugasta aldurs ári. Nú hefir þú einn

um þrítugt og öll óláns árin á baki. Komdu nú með mjer, jeg skal fylgja þjer til stórvezírsins, sem er mesta valmenni. Hann skal leiða þig fyrir drottninguna, mun hún fagna þjer einsog tign þinni sæmir, þegar hún heyrir, hverra manna þú ert.”

Kongsson fór með stjörnuþámanninum til stórvezírsins, og óðar enn hann heyrði nafn kongssonar varð hann forviða og mælti: “Guð minn! þú einn getur gert slík stórmerki!” . . .

Þá minnti Scheherasade soldán á, að dagur væri á lopti og tími til kominn að fara á fætur og gera bæn sína.

30. nótt.

“Elsku systir!” kallaði Dínarsade til drottningarinnar þegar hún vaknaði um morguninn, “jeg ætla að biðja þig, að segja mjer framhaldið af sögunni þinni seinustu, hún var svo undur falleg.” Schahrjar lagðist á eitt með henni og hjelt þá Scheherasade þannig áfram:

“Þegar vezírin, sem stjörnuþámaðurinn fylgði kongssyninum til, hafði látið undrun sína í ljósi, mælti hann enn fremur: “Herra! komið með mjer til drottningarinnar, þá skuluð þjer verða þess vísari, hvað veldur undrun minni.” Svo mælti hann, og fór með kongsson til ballarinnar, og beiddi hann þá að biða stundarkorn í salnum drottningarinnar, því bezt væri að láta hana vita af því nokkru áður, og búa hana undir, að taka við manni, sem var henni jafntíginn. Var vezírin æði lengi inni hjá drottningunni; loksins kom hún inn til kongssonar, horfði í andlit honum og kannaðist við hann. “Elskulegi maður minn!” kallaði hún upp og breiddi faðminn á móti honum, “er nokkur gleði til í heiminum önnur einsog mín af því að sjá þig aptur?” Horfði kongssonur að sínu leyti eins á hana, og er hann kannaðist við yfirbragð Dílarams konu sinnar, svaraði hann gagnstekinn af undrun, elsku og fögnuði: “Ó þú drottning mín! á jeg að trúa því, að jeg hafi fundið þig aptur? Svo mikla hrakninga og raunir, sem guð hefir látið mig rata í, játa jeg að miskunsemi hans er miklu meiri enn mótlætið, þarsem hann gefur þig aptur elsku minni!” Þvínæst föðmuðust þau hvað eptir annað með slíkri ástúð og einlægni, sem hægra er að ímynda sjer enn að sýra frá. Síðan spurði kongsson eptir sonum sínum.

“Þú skalt sjá þá bráðum,” mælti kongsdóttirin, “þegar þeir koma heim af veiðunum.” “En hvernig ertu orðin drottning hjerna á eyinni, elskan mín!” spurði kongsson enn frekar.

“Það skal jeg fljótt segja þjer,” svaraði Dílaram, “hvernig jeg komst í hásæti þetta, sem jeg mun segja skilið við á morgun og fara með þjer, ef þegnar mínir ekki samþykkja, að þú setjist í það með mjer. Þegar víkingurinn hafði skotið þjer á land í eyinni, ljet hann aptur í haf. En þegar við vorum komin nokkrar vikur sjóar undan landi hljóp á hvínandi rokviðri; voru góðir sjómenn á skipinu og neyttu allrar orku, en það kom fyrir ekki, því stormurinn keyrði skipið svo hart upp í sjóarhamrana á ey þessari, að það brotnaði í spón. Björguðust nokkrir farmenn á sundi, en hinir drukknuðu og var fyrirliði víkinganna í þeirra tölu. Þókti mjer þá líf mitt svo lítilsvert og ólánssamt, að jeg bað ekki til guðs að frelsa það, heldur tók jeg sonu mína í fang mjer og ætlaði að deya með þeim. En rjett í því að holskeflurnar ætluðu að saga okkur í sig, komu nokkrir eyjarmenn á bátum til að bjarga okkur, því þeir höfðu sjeð þegar skipið fórst. Vorum við dregin hálfdaud upp úr sjónum, og þegar þeir sáu að lífsmark var með okkur, fóru þeir með okkur heim til sín og lifnuðum við þar á ný. En er konungur eyarinnar heyrði, hverju óláni við höfðum orðið fyrir, varð honum forvitni á að sjá okkur. Hann var þá níræður og unnu honum þegnar hans einsog vert var. Leyndi jeg hann engu, heldur sagði honum ætt mína og allt sem á dagana hafði drifið. Komst hann við að heyra raunir mínar og táraðist hann með mjer, því opt gat jeg ekki að mjer gert að gráta, meðan jeg var að segja honum æfisögu mína. Þegar hann hafði hlýtt á mig með athygli, tók hann þannig til máls: “Dóttir mín! við eigum að bera andstreymið með stöðuglyнди. Guð sendir það til að reyna dygd okkar. Ef við berum þrautirnar með þolinmæði, lætur hann gleðina ætíð koma á eptir. Vertu hjá mjer, jeg skal annast þig og sonu þína.” Hefði honum ekki getað farizt það betur, þó það hefðu verið skilgetnir synir hans, og mjer sýndi hann frábæra kurteisi og virðingu. Hann ljet sjer ekki nægja að gera mjer sæmd á sæmd ofan, heldur spurði hann mig ráða í lands stjórn sinni. Ljet hann mig eiga sæti á ráð-

stefnum og geturðu skilið af því, hvað honum þókti til mín koma, hældi hann mjer fyrir hvað eina, sem jeg sagði, einsog það væri heilög speki, þó það væri ekki talað nema af meðalgreind. Svo liðu fim ár, en þegar þau voru liðin sagði hann einusinni við mig: “Kongsdóttir! það er tími til kominn, að jeg segi þjer frá áformi einu, er jeg hef í hyggju það er ósk mín, að þú setjist í hásæti mitt þegar jeg er látinn, en til þess að eiga það víst, verður þú að giptast mjer. Þegnum mínum þykir mikið til verðleika þinna koma, munu þeir klappa lof í lófa og þakka mjer fyrir að jeg arfleiði þig að ríkinu.” Tók jeg þessum ráðahag, mest vegna sona minna, fór brúðkaup okkar vel fram, þegnum mínum til gleði og ánægju. Var fögnuðurinn ekki minni skömmu síðar eptir andlát konungsins, þegar það spurdist, að hann hefði skipað þeim að veita mjer hollustu einsog drottningu sinni. Hef jeg stjórnað þeim síðan, og læt jeg mjer einungis um það hugað, að stjórn mín verði þeim til farsældar.”

Í því að kongsdóttir mælti þetta, sá hún syni sína koma af veiðum og kallaði til þeirra: “Komið þið drengir! komið þið og fadmið hann föður ykkar, sem guð hefir varðveitt fyrir okkur.” En þá var einsog þeim rynni blóðið til skyldunnar og esuðust þeir alls ekki um þetta undur. Þeir hlupu í fang kongssonarins frá Karisme, fadmaði hann þá upp að sjer og kysti á þeim augun, hverjum eptir annan. Þarna stóðu þau fjögur, gagntekin af hinum viðkvæmustu tilfinningum náttúrunnar, með gleðilátum og ástaratlotum. Þvínæst stefndi stórvezfrinn eyarlýðnum saman, eptir skipun drottningar. Sagði hann þeim sögu kongssonarins frá Karisme, og skoraði á þá, að taka hann til konungs. Gerðu menn góðan róm að máli hans og tóku kongssoninn frá Karisme til konungs í einu hljóði. Stýrði hann þar landi með kongsdótturinni lengi og farsællega.”

“Herra!” mælti ennfremur hinn sjötti vezír Sindbaðs konungs, “jeg ætlaði einungis að benda yðar hátign á það með sögu þessari, að börn konunganna eru undirorpin illsvitandi stjörnum einsog hver annar. Meðan óhamingju stjarnan hefir áhrif á oss, mundi gullið verða að svartri mold í höndum vorum, og heilsudrykkir vorir að eitri. Núrgehan sonur yðar á við sama ólán að stríða. Hann á allrar óhamingju von; hver hönd er

upp á móti honum og faðir hans er orðinn fjandmaður hans. Herra! kennið í brjósti um hann og varist að láta deyða hann fyrr, enn ólánstími hans er á enda.”

Saga þessi, og þó einkum það, að vezírinna heimfærði hana svona, kom Sindbað konungi til að fresta lífláti Núrgehans, þó hann hefði lofað því. Hlaut hann því harðar átölur um kvöldið af Chansade drottningu. Sagði hann henni þá, að stjórnufróðustu menn fullyrtu, að hann mundi iðrast seinna meir, ef hann ljetti drepa son sinn áður enn hinir fjörutíu dagar væru liðnir, og að einn vezírinna hefði sagt sjer sögu, sem fengi honum mikils kvíða, að hann mundi baka sjer með því guðs reiði. En drottning svaraði: “Herra! þú trúir á vezírana þína einsog þeir væru spekingar og tekur mælgj þeirra fyrir mælsku. Það fer eins fyrir þjer og mahómedanska konunginum og vitringnum við hirð hans. Skal jeg segja þjer frá því ef þú leyfir.” Sindbað konungur ljetti sjer það líka og hjelt því drottning áfram:

Soldáninn, vitringurinn og yfirklerkurinn.

Einusinni var mahómedanskur konungur, sem ljetti heimta skatt af hinum kristnu þegnum í einu af fylkjum sínum. Stefndu þá kristnir menn múnkum sínum og prestum á fund, til þess að spyrja, þá hvað úr skildi ráða. Þar var þá staddur yfirklerkur einn, vitur og velborinn, og sagði: “Sendið þið mig til hirðar soldáns, jeg ætla að stinga upp á nokkru við hann. Jeg ætla að segja, að við sjeum reiðubúnir að gjalda skattinn, ef hann eða vezírar hans geti leyst úr einni spurningu, sem jeg ætla að bera upp fyrir þá.” Þetta leizt öllum hinum kristnu óskarad og fór yfirklerkurinn á stað með stóran poka, sem skatturinn var í, og þar að auki með gjafir til soldánsins. Fjekk hann honum þær með lotningu í nafni skattlandsins og mælti: “Drottinn minn og herra! vjer lofum að greiða yðar hátígn skattinn með því skilyrði, að vitringar yðar eða vezírar leysi úr einni spurningu, sem jeg ætla að leggja fyrir þá.” “Svo skal vera!” svaraði konungur, “margir fræðimenn og spekingar eru í hirð minni og spurning þín er þá sjerlega þungskilin, ef enginn þeirra getur leyst úr henni.” Síðan kallaði hann á vezírana og vitringana og sagði við yfirklerkinn: “Kristni maður! hver er spurning

þín?” Þá gekk yfirklerkurinn fram fyrir þá, rjetti upp höndina og hjelt lófanum fyrir augun, síðan rjetti hann hana beint niður að gólfinu og mælti: “Segið mjer, hvað þetta þýðir! Það er gáta mín.” “Jeg vil, fyrir mitt leyti, ekki fást neitt við þetta,” svaraði konungurinn, “jeg játa að jeg skil ekkert í því, og satt að segja, finnst mjer gátan ekki svo auðráðin.” Fóru nú allir vezírarnir og vitringarnir að brjóta heilann, en hvernig sem þeir rifjuðu upp fyrir sjer þýðingar Kóransins, datt þeim ekkert í hug, sem þeir gætu svarað yfirklerkinum. Þöggðu þeir lengi vel og fyrirurðu sig, þangað til einum gramdist að sjá svo mörgum þjóðkunnum mönnum verða orðfall fyrir einum heiðingja, gaf hann sig því fram og mælti við soldán: “Herra! það var þarfleysa, að stefna mönnum á svo mikla samkomu út af öðru eins lítilræði. Yfirklerkurinn má bera upp spurningu sína fyrir mig og skal eg leysa úr henni.” Rjetti þá yfirklerkurinn upp fingurna einsog áður framan í vitringinn, en hann reiddi upp hnefann framan í hann, og var það svarið. Síðan rjetti yfirklerkurinn höndina beint niður, og svaraði vitringurinn því svo, að hann opnaði höndina og rjetti fingurna upp. Dró þá sendiboði hinna kristnu pokann fram undan skykkju sinni, lagði hann fyrir fætur soldáns og gekk á burt.

Spurði þá soldán hinn fróða vezír hvað handaburður þeirra hefði átt að merkja: “Herra!” svaraði hann, þegar heiðinginn hjelt lófanum framan í mig, þá átti það að þýða: “jeg ætla að reka þjer utan undir.” Jeg bauð honum undireins hnefann til þess að láta hann skilja, hvers hann mætti vænta af mjer fyrir kinnhestinn. En er hann hjelt hendinni niður, átti það að þýða: “Ef þú gefur mjer hnefahögg mun eg troða þig undir fótum mjer, og merja þig sundur einsog orm.” Þá svaraði jeg honum með því að rjetta upp fingurna, og bendti honum til þess, að ef hann dirfðist að gera slíkt, skyldi jeg þeyta honum svo hátt í lopt upp, að fuglar himinsins ætu hann upp áður, enn hann kæmi niður á jörðina. Svona töluðum við saman með bendingum, konungur! og misskildi hvorugur annan.”

Í því að vitringurinn talaði út, gall öll samkoman við og lauk lofsorði á úrlausn hans. Hældu allir vezírarnir skarpsýni hans, og vitringarnir játuðu að hann væri vitrastur þeirra allra,

og sárnaði þeim þó undir niðri að hafa ekki skilið handaburð yfirklerksins. En konungurinn sjálfur var samt ánægðastur allra og undraðist mest; hjelt hann að vitringurinn ætti engan sinn jafningja. Ljet hann það ekki heldur sitja við lofræður einar, heldur tók hann hundrað gullpeninga úr pokanum, sem yfirklerkurinn hafði fengið honum, og gaf vitringnum svo mælandi: "Taktu við þessu vitringur! fyrst það er þjer að þakka, að hinir kristnu guldu skattinn, þá er það sanngjarnt að jeg láti eitthvað af hendi rakna." Þór nú soldán til drottningar sinnar og sagði henni frá; var hann í bezta skapi. Drottning hans var skírleiks kona og kom upp fyrir henni óstöðvandi hlátur er hún heyrdi sögu soldáns. "Það grunaði mig alltjend að þjer mundi þykja þetta skrítíð," mælti soldán, en drottning svaraði: "En langskrítnast er það, að vitringurinn hefur leikið á þig." "Það er ómögulegt," greip soldán frammí, en drottningin sagði honum að láta undireins leita upp yfirklerkinn, og leiða hann á þeirra fund, kvaðst hún sjálf ekki eyða að því fleiri orðum fyrst um sinn." Sendi þá soldán einn af þjónum sínum til að leita upp yfirklerkin. Var hann um það leyti að leggja á stað heimleidis, þegar hann fannst og var boðaður á fund soldáns og drottningar. "Kristni maður!" talaði drottning til hans, "vitringurinn okkar hefur að sönnu skilið spurningu þína og leyst úr henni, en það er ósk okkar að þú útskírir það fyrir okkur einusinni ennþá." Þá svaraði hann: "þegar jeg rjetti upp hendina átti það að merkja þessar spurningar: eru hinar fimm bænir sem átrúendur Mahómets tífka, innsettar af guði? Vitringurinn ykkar sýndi mjer krepptan hnefann og sagði með því: "Já! jeg er reiðubúinn að verja það með handa lögmáli." En þegar jeg rjetti hönd mína niður til jarðar, spurði jeg, hversvegna regn fjelli á jörð, og svaraði vitringurinn mjer af andagípt sinni með því að rjetta upp fingurna, að regnið væri til þess, að gras gæti vaxið og allt gróíð, sem jörðin gefur af sjer, og stendur svar þetta einnig í ritningu yðvarri." En er yfirklerkurinn hafði sagt þetta gekk hann á burt, en drottning skelldi upp yfir sig að nýu. Sá nú konungur að hún hafði rjett fyrir sjer og sagðist nú ekki framar skyldu leggja trúnað á orð vitringa sinna nje vezíra, eða spekingskap þeirra."

“Herra!” mælti Chansade drottning ennfremur: “Þessi saga ætti að verða þjer að varnaði við hinum marklausu fortölum vezíra þinna. Láttu þá ekki gera þjer villuljós og stöðva hefndar hendi þína, sem eg hefi snúið móti syni þínum, af framsýni minni og einlægri umhyggju fyrir þjer; hefur hann og helzti miklar sakir.” Á þessa leið var hin heiptræka drottning að telja um fyrir Sindbað konungi, þangað til hann losaði henni, að næsti dagur skyldi verða dauðadagur Núrgehans. En er konungur kom á ráðstefnu höfðingja sinna morguninn eftir og hafði skipað að taka son sinn af lífi, kastaði sjöundi vezírinn sjer fram fyrir fót-skör hásætis hans og beiddi honum líknar, að minnsta kosti þann dag. “Jeg hef heitið drottningunni því,” svaraði konungur reiðuglega, “og mun hún álasa mjer með rjettu, ef jeg læt eftir bæn þinni” en vezírinn tók einart til orða og mælti: “Herra! ætli þú mættir þó ekki gruna drottningu þessa um gæzku? guð gæfi að ást hennar til þín væri eins einlæg og þú hyggur; en konur eru ekki annað enn fláræðið sjálfst, og hvergi er þeirra getið að öðru enn svikum og prettum. Skal jeg segja eina sögu, ef yðar hátign leyfir, sem sýnir, hvílk heimaska það er af karlmönnum, að treysta þeim”.

“Látum oss heyra”, mælti Sindbað konungur. En þá var kominn dagur og geymdi því Schcherasade með leyfi soldáns framhaldið til næsta morguns. . .

31. nótt.

Þegar Dínarsade hafði vakið systur sína, og hún hafði fengið samþykki Schahrjars, byrjaði hún á sögunni, sem sjöundi vezírinn sagði Sindbað konungi: “Herra!” byrjaði hún, “vezírinn sagði sögu þessa eftir skipun Sindbaðs konungs:

Konungurinn á Tattaralandi, munkurinn og blóðtöku- maðurinn.

Það var einhverntíma í fyrndinni, að konungur einn á Tattara-
Þúsund og ein nótt. I.

landi reið út með hirð sinni sjer til skemmtunar, mætti hann þá munki nokkrum, sem kallaði hárri röddu og sagði: "Hver, sem gefur mjer hundrað dúkata, fær heilræði í staðinu!" Þegar konungur heyrði þetta, bauð hann föruneysi sínu að nema staðar og mælti: "Hvaða heilræði er það, sem þú vilt láta fyrir hundrað gullpeninga"? Þá svaraði munkurinn: "Undireins og þjer skipið að fá mjer fjeð, skal jeg segja yður það". Ljet þá konungurinn telja honum það af hendi og bjóst við, að fá eitthvað nýstárlegt að heyra fyrir það, sem hann hafði úti látið, en þá mælti munkurinn þessi orð: "Herra! í öllu, hvað sem þjer takið yður fyrir hendur, þá hugsíð um endirinn; þetta er heilræði mitt!" Fóru þá hirðmenn konungs og höfðingjar að hlæja, og einn tók til orða: "Skárri er það nýlundan, sem munkurinn sá arna hafði að segja!" Annar sagði, að það hefði verið hyggilegt af honum, að láta greiða sjer gjaldið fyrirfram. En þegar konungur sá, að allir hæddust að munkinum, segir hann: "Það er þarfleysu glens af ykkur að hæðast að heilræðinu, sem þessi góði munkur gaf mjer. Þó að hver maður viti, að hann þarf rækilega að fluga áform sín og það, sem af þeim getur leitt, þá er þessa sjaldan gætt, og sjáum vjer heimskulega á mörgu byrjað dags daglega. Mjer þykir heilræði munksins mikils vert. Skal eg ætíð hafa mjer það fyrir augum og skipa eg því, að það sje sett með gullnu letri á allar dyr hallar minnar og veggi, alla diska, skálar og önnur húsgögn". Var nú boði þessu kostgæfilega fullnægt.

Skömmu síðar ásetti sjer einn stórhöfðingi í hirð Tattara konungs, að svipta hann ríki og lífi; gekk honum fremur til þess metorðagirni enn það, að hinn hefði nokkrar sakir við hann. Fjekk hann sjer því eittraðan bíld og mútaði blóðtökumanni konungs með tíu þúsund gullpeningum, til þess að slá honum æð með þessum bíld. "Þegar þetta er búíð", sagði hann, "kemst jeg í hásetið og skalt þú verða stórvezír hjá mjer og stjórnnum við þá báðir jöfnum höndum". Ljet blóðtökumaðurinn glepja sjer sjónir, og skömmu síðar fjekk hann boð frá konungi að koma og taka honum blóð. Batt hann fyrir um handlegg konungs einsog hann var vanur, og var sett undir skál, til að taka við blóðinu; því-næst tók blóðtökumaðurinn hinn banvæna bíld úr vefjarhetti

(Turban)* sínum. En meðan hann var að setja sig í stellingarnar til að slá æðina varð honum litið niður í skálina og sá hann þetta grafið á: “Í öllu, hvað sem þú tekur þjer fyrir hendur, þá hugsaðu um endirinn”. Kom þá undir eins á hann hik og hugsaði hann með sjer: Ef jeg nota þenna bíld, deyr konungur, og þegar hann deyr verð jeg vafalaust tekinn fastur og líf-látinn við gífurleg harmkvæli. En hvað stóða mig þessir tíu þúsund gullpeningar þegar jeg er dauður? Varð hann smeikur og stakk eitruða bíldnum aptur í höfuðbúnað sinn, og tók annan upp úr vasa sínum. Rak konungur augun í þetta og spurði því hann gerði svo. “Herra! hinn bítur ekki”, svaraði blóðtökumaðurinn, skipaði konungur honum þá að sýna sjer hann. Þá varð blóðtökumaður lafhræddur og stóð einsog dæmdur, en konungur mælti af reiði: “Hvaða fát er á þjer? þessar vöflur koma ekki á þig orsakalaust, seg þú mjer hverju þú býr yfir, eða þú skalt verða drepinn í stað”. Blóðtökumaðurinn fleygði sjer niður fyrir fætur konungs og stamaði þessu upp, hnúpin og skjálfsandi: “Herra! ef yðar hátign þóknast að hafa miskun með mjer, skal eg segja það”. Svo skal vera! seg þú sannleikann og þá skal þjer allt verða fyrirgefið”, mælti konungur. Meðgekk þá blóðtökumaðurinn, til hvers hirðmaðurinn hefði fengið hann, og sagði konungi, að hann ætti líf sitt að þakka orðum þeim, sem stóðu grafin í skálinni. Skipaði Tattara konungur jafnskjótt að taka drottinssvikarann höndum og lífláta hann, og snjeri sjer síðan að höfðingjum þeim, er viðstaddir voru, svo mælandi: “Ferst ykkur nú að gera gis að heilræði munksins? leitið hann upp tafarlaust og leiðið á minn fund. Þau ráð verða aldrei of borguð, sem frelsa líf konunga.”

“Herra!” mælti vezírinna ennfremur, jeg segi við þig einsog múnkurinn: “Í öllu, hvað sem þú tekur þjer fyrir hendur, þá hugsaðu um endirinn.” Varð þessi saga, einsog vezírinna heimfærði hana, til þess, að Sindbað konungur frestaði lífláti Núrgehans ennþá einusinni. Eptir hádegið reið hann út á veiðar og er

*) Svo kallast höfuðbúnaður Mahómets manna.

hann var heim kominn, borðaði hann kvöldverð með Chansade drottningu. Eptir máltíðina fór hún að svara hatri sínu á vezír-unum og niða þá, tók hún þannig til máls: "Sonur þinn hefir þá fengið frest einusinni ennþá!" "Jeg get ekki borið á móti því", ansaði konungur, "að sagan, sem einn af vezírunum sagði, kom mjer til þess; hún var um konung á Tattaralandi, sem munkur nokkur gaf það heilræði, að hugsa jafnan um endirinn, hvað sem hann hefði fyrir stafni". "Þá stendur heima", mælti drottning, "þú hlustar á vezírana einsog ástríkur faðir, en ekki sem rjett-látur konungur; þú hefir látið þessa svikara hræra í þjer á ný. Jeg veit uppá hár, hvað þeim gengur til; þeir vilja svipta mig elsku þinni og trausti, af því þeir öfunda mig af því, hvað jeg ræð miklu hjá þjer. Vilja þeir tálma lífláti kongssonar af því að jeg krefst þess. Það situr helzt á þessum þrælum, sem þú hefir tekið upp af götu þinni og hafið til tignar, að vilja svívirða sæmd mína. Illýddu viðvörun minni, konungur! Skal jeg nú segja þjer sögu, sem líka getur um heilræði munks nokkurs, til að færa þjer heim sanninn, hvað ungir menn geta verið illviljaðir."

Þagnaði Scheherasade þá, því að dagur var kominn.

32. nótt.

Undir morgun byrjaði drottning aptur á sögu sinni þannig: "Herra! til þess að flýta fyrir lífláti Núrgehans, sagði Chansade drottning Sindbað konungi þessa sögu:

Konungsdóttirin og skóarinn.

Einusinni var ungur skóari í Basra, sem Hassan hjet; var öllu til skila haldið, að hann gæti fleytt fram lífinu með iðn sinni. Það var einn dag, að hann sá munk ganga framhjá sölubúð sinni með marggötótta skó, kallaði hann því til hans og mælti: "Þú ert illa gangandi, munkur minn! komdu hjerna inn, jeg skal bæta skóna þína!" Þáði munkurinn boðið og settist niður í búðinni og neytti matar, sem Hassan bar á borð fyrir hann, meðan gert var

að skónum. Þegar það var búið beiddi Hassan hann að gefa sjer heilræði í launa skyni fyrir greiðann. “Það er í mjer ferðahugur”, sagði hann, “og þú ert manna færastur til að duga mjer með góðum ráðum.” Var munkurinn fús á það og mælti: “Þrjár reglur skalt þú festa þjer í minni umfram allt; jeg veit það af eigin reynslu, hvað mikið er í þær varið. Sú er hin fyrsta, að þá skalt aldrei fara á stað, nema þú hafir góðan samferðamann, svo sem spámaðurinn býður, (lofaður sje hann um aldir alda): “Kjóstu þjer fyrst förunaut, og legg síðan á stað”. Önnur reglan er þessi: vertu aldrei lengi þar sem vatnslaust er, og hið þriðja: farðu ekki innf neina borg eptir sólarlag”. Þakkaði Hassan munkinum og fór hann leiðar sinnar.

Skömmu síðar kaus Hassan sjer góða förunauta og hóf göngu sína. Komu þeir eptir nokkurra daga ferð að borg einni stórri, eptir að dagsett var. Fóru fjelagar Hassans þangað inn, en hann ljét fyrir berast utan borgar, eptir ráðum munksins; leizt honum hentugast náttból í kirkjugarði einum, sem þar var nálægt. Lagðist hann þar fyrir, og er vart lifði þriðjungur nætur, sá hann hvar tveir menn sigu ofanaf borgarmúrnum með eitthvað, sem hann gat ekki sjðð deili á; báru þeir það síðan til einnar grafarinnar, sem næst var og ljétu þar niður, gengu þeir síðan burt. Hjóp Hassan þangað í samá veffangi og gat svo lýst með eldsvirkjum sínum, að hann sá líkkistu og lagaði víða úr henni blóð. Náði hann lokinu af með nokkurri fyrirhöfn, og fann þá konu sveipada í náhjúp, forkunnar fríða og flaut hún öll í blóði. Var ekkert lífsmark að finna með henni, og er Hassan ætlaði að fletta af henni klæðunum til að komast fyrir það, sagði hún með veikri rödd: “Fyrir guðs sakir! flettu mig ekki klæðum”. Tók hann þá að hugga hana og reis sundur yfirhöfn sína til að binda um sárin, og ljét daginn eptir bera hana inn í borgina til gestaherbergis nokkurs, ljét hann þar sem hún væri systir sín, og hefði hann sært hana þannig í bræði, þjónaði hann henni og hjúkraði nákvæmlega í tvo mánuði. Varð hann einskis vísari, hver þessi unga kona væri, allan þann tíma. Þegar hún var orðin alheil fór hún til lauga, og er hún kom aptur, beiddi hún Hassan um pappír, penna og blek, skrifaði eitthvað og mælti síðan: “Farðu

með blaðið að tarna í búðina hans Yakúbs víxlara og taktu við því, sem hann fær þjer.” Fór Hassan óðar þetta erindi og surðaði sig á því, að víxlarinn kyssti brjefið þegar hann hafði brotið það upp, og fjekk honum poka með fimmhundruð sekkínum í. Hafði hann aldrei sjeð svo marga peninga í einu, auk heldur haft þá milli handa. Rjeði hann af lotningu þeirri, sem víxlarinn sýndi brjefinu, að sú mundi vera tígin, sem það hafði skrifað. Var hann feiminn og uppburðalaus er hann kom aptur, fjekk hann henni pokann, og skein þá útúr honum sorvitnin. En yngiskonan gaf sig ekki að því og skipaði Hassan að kaupa hús og sæmileg klæði. Gerði skóarinn einsog hún bauð; keyptu þau sjer líka þræla fyrir peninga þá, er víxlarinn ljet af hendi. En þegar þau voru lengi vel búin að lifa í blífi fjekk yngiskonan Hassan pyngju og mælti: “Jeg ætla að biðja þig stórrar bónar. Farðu ofan á torgið og spurðu eptir búðinni hans Abdallah silkisölumanns, og þegar þú finnur hann, skaltu kaupa hjá honum þykksilki og ekki þjarka neitt við hann um verðið, heldur borga, hvað sem hann setur upp”. Fór Hassan líka þessa sendiferð og varð hann að fara fleiri slíkar ferðir öðru hverju og kaupa hjá Abdallah, urðu þeir málkunnugir vel, svo að kaupmaður bauð Hassan í veizlu. Þáði hann boðið, og ljet yngiskonan hann bjóða Abdallah á sama hátt; þókti honum það mesta virðing.

Ljet nú konan efna til dýrðlegustu veizlu; en Hassan sagði hún að undrast ekki, hvað kynlegir hlutir sem fyrir hann bæru. Kom kaupmaðurinn á tilteknum tíma og var búinn í skrautklæði sín. Tók Hassan við honum með mestu gestrisni og voru þeir saman langt fram á nótt. En þegar Abdallah vildi fara að draga sig á stað, lofaði Hassan honum það ekki, því svo hafði konan lagt undir við hann; en aldrei ljet hún sjá sig. Herti hann því fastara að honum að vera hjá sjer um nóttina, sem langt var áliðið, ljet kaupmaður loksins á það fallast og lagðist í legubekk einn til hvíldar. Meðan hann lá þar í fasta svefni, kom konan og stakk tygilkníf í hjarta hans. Hrökk Hassan upp við hljóðin og hljóp til og blöskraði honum að sjá silkisölumanninn myrtan og mælti: “Guð hjálpi mjer! hversu hroðalegan glæp hefir þú bendlað mig við! Eg skil við þig á augabragði. Eg

get ekki haldist við undir þessu hrylliliga þaki; þú skalt fá aptur allt sem þú hefir gefið mjer.”

“Stilltu þig Hassan!” greip konan frammí, “hjer er ekki annað orðið, enn að vondum svikara hefur í koll komið illvirki hans. Þú skalt vita að eg er dóttir konungs. Þetta vesalmenni þarna hafði upptendrað í mjer brennandi ást til sín, og tókst mjer það fyrir tilhjálp fósturu minnar, og með því að míta vörðum þeim, sem voru kringum mig, að fá honum komið í kvenna-búr mitt. Þar að auki fór jeg í dularbúningi til hans hvað eptir annað og auðsýndi honum ótal velgjörninga. En þá var það einusinni þegar jeg kom að honum óvörum, að jeg sá að hann hafði hjá sjer aðra konu. Bríxlaði jeg honum í reiði og hafði svo litla stillingu, að jeg sló konuna. Kallaði þá illmenni þetta á tvo þræla sjer til hjálpar; var þá annaðhvort, að hann óttaðist hefndir mínar, eða hann ætlaði að svala heipt frilla sinnar, því þeir veittu mjer mörg sár með hnífum. Síðan ráku þeir saman kistu í mesta flýti, lögðu mig í hana einsog annað lík og báru út á greptrunar staðinn þarsem þú frelsaðir líf mitt. En úr því jeg hef hefnt mín, skaltu ekki eyða tímanum til ónýtis, heldur far og seg konungi að jeg sje á lífi og hvar jeg sje.” Vissi Hassan valla, hvort hann vektí eða dreymdi, en fór samt á stað og sagði tíðindi þau við hirðina, að kóngsdóttir væri frelsuð, varð þar þá mesti fögnuður. Hún var sókt til hallarinnar og er soldán vissi, hvað hún átti Hassan að þakka, gipti hann honum hana”.

Heimfærði Chansade nú söguna uppá vonzku margra ungra manna og fór un það mörgum kænlegum orðum. Fjekk hún með slíkum hætti Sindbað konung til að lofa því statt og stöðugt, að láta taka Núrgehan af lífi daginn eptir. En er hann skipaði að gera það um morguninn, í viðurvist allrar hirðarinnar, gekk ennþá einn vezírin fram og bað kongssyni lífs. Studdi hann bæn sína með því að vitna til hinnar alkunnu vonzku kvennfólksins, og beiddi konung að lofa sjer, að segja nýja sögu til frekari sönnunar, var konungur hálfstregur í fyrstu en leyfði honum það samt”.

Sechehasade þagnaði í þetta skipti því að albjart var orðið.

33. nótt.

“Herra!” mælti Scheherasade á þessari nótt og hjelt þannig áfram, “vezírin sagði soldáni:

Söguna af timburhöggvaranum og konu hans.

Einusinni var timburhöggvari í Bagdad, sem Ahmed hét; höfðu forlög hans ekki látið sjer nægja að gera hann bláfátakan, heldur höfðu þau þar á ofan gefið honum konu, þrálynda, ágjarna og þrætugjarna. Sat hún aldrei á sárshöfði við hann og hafði alltaf hugann á því að ná frá honum verkkaupinu, þó látið væri. Einusinni sá hún að hann lét nokkra skildinga á afvikinn stað — hann ætlaði að kaupa sjer fyrir þá byrðarband — sagði hún þá við hann: “Svei! óhræsið þitt! þessa peninga ætlar þú víst einhverri dækjunni! en bíddu við, jeg skal halda í hemilinn á þjer; þú skalt hjeðan af ekki fara eitt fet út fyrir húsdýr, nema jeg sje með þjer!” Hafði Ahmed áður verið óhultur fyrir konu sinni meðan hann var við vinnu sína á skóginum, en daginn eftir, fór hún á bak asna og reið þangað á eftir honum. “Nú skal jeg sjá hverju þú ber í vænginn,” mælti hún, “þegar þú svíkst um.” Sá nú mannskepnan ekkert úrræði til þess að sleppa hjá þessum fjelagsskap; en allt í einu datt honum þó gott ráð í hug. “Heillin mín!” mælti hann, “úr því þú ert komin hingað. geturðu hjálpað mjer til með nokkuð, sem jeg allt til þessa hef látið ógert af tortryggni við aðra. Það eru stór auðæfi þarna niðri brunninum, og jeg hef vitað af þeim lengi. Jeg ætla að bregða um mig þessu bandi og getur þú látið mig síga ofan.” “Nei! hugsaðu ekki til þess,” svaraði konan og var ódlát, “láttu mig síga ofan, jeg get eins vel gert það og þú, og líklega drægirðu allan fundinn undir þig.” Fór þetta öldungis einsog maðurinn ætlaðist til, hann brá bandinu utanum konu sína, lét hana síga ofan í brunninn og er hún var komin niður, sleppti hann festarhaldi og kallaði: “Nú verð jeg þó líklega í friði fyrir þjer, heillin góð! þangað til mjer lízt að draga þig upp aptur; en þú verður að bíða stundarkorn.” Fór hann síðan til vinnu sinnar og lét hana hamast og heitast einsog hana lysti. Ljet hann nú líða

góða stund og er hann ljelt að farinn væri úr henni ofsinn, renndi hann bandi niður í brunninn og kallaði til hennar: “Nú skaltu bregða um þig bandinu, jeg ætla að draga þig upp aptur.” Fór hann nú að draga, en þá var svo þungt fyrir, að hann gat með hörkubrögðum togað upp, sá hann þá að þetta var andi, sem upp kom. “Þjer á jeg mikið að þakka”, mælti andinn, “jeg er einn af öndum þeim, sem ekki hafa megn til að hefja sig í lopt upp, og bjó jeg í brunni þessum. Einhver af óvinum mínum hefur snögglega hleypt til mín þeim versta kvennskratta á guðs grænni jörð, og hefir hún kvalið mig án afláts síðan hún kom niður. Jeg veit ekki hvernig jeg á að þakka þjer þenna mikla velgjörning að þú losaðir mig við hana, en ekki skal hann samt verða ólaunaður. Heyrðu nú hvað jeg get gert fyrir þig! Eg veit að Indíalands konungur á yndislega dóttur, mun jeg þjóta í hana og gera hana óða. Leitar þá konungur allra lækna og fær enginn aðgert, en jeg skal gefa þjer grös nokkur, skaltu væta þau í vatni, og þarf þá kongsdóttir ekki annað til að verða alheil, enn að núá þeim í andlit sjer.” Þakkaði nú timburhöggvarinn andanum fyrir, og fór á stað til aðseturs Indverja konungs. Þegar hann kom þangað, heyrði hann getið um æði kongsdóttur, og hafði konungur lofað að gefa hana þeim, sem læknaði hana. Fór Ahmed þá til hans og bauðst til þess. Vætti hann blöðin og njeri framan í kongsdóttur og varð hún á augabragði alheil meina sinna. Gipti konungur Ahmed hana og fór brúðkaup þeirra fram með mestu viðhöfn.

Eptir að andinn var útrekinn fór hann í kongsdóttirina á Kínalandi, því hann hafði ástarhug til hennar. Frjetti faðir hennar, hversu undursamlega kongsdóttirin á Indlandi hafði verið læknuð, og gerði því út sendiboða, til að bjóða Ahmed til hirðar sinnar og biðja hann að lækna dóttur sína. Var Ahmed fús til þess, en hnykkti heldur við þegar hann sá, að hann átti að fást við sama andann, sem hann dró upp úr brunninum. “Ert þú þar Ahmed og getur verið svona vanþakklátur?” mælti andinn. Eigðu ekki undir því, að reka mig útúr kongsdóttur, sem jeg elska, Neyðirðu mig til að yfirgefa hana, hverf jeg óðar til Indíalands og drep konu þína.” Varð Ahmed þá svo hræddur, að við sjálft

lá, að hann segði konungi, að hann gæti ekki að staðið, en þá datt honum bragð í hug. "Ljúfurinn minn!" segir hann við andann," jeg kom hingað ekki til að lækna kongsdótturina, heldur til að biðja þíns fulltingis. Manstu eptir konunni, sem ætlaði að gera útaf við þig í brunninum? Það er kona mín. Hefir einhver dregið hana upp aptur, og er hún nú alltaf í hælunum á mjer. Hún kemur víst hingað bráðum og því ætla jeg að biðja þig að hjálpa mjer." "Mig að hjálpa þjer!" ansaði andinn," guð varðveiti mig frá því, að koma optar nálægt annari eins konu. Nei, Ahmed, góðurinn minn! Þar megna jeg ekkert. Hjálpa þú þjer sjálfur einsog þú bezt getur, jeg ætla að forða mjer." Og í sama vetfangi flýði andinn úr kongsdótturinni og varð hún heil heilsu. Varð faðir hennar næsta glaður og gaf Ahmed, ágætar gjafir, og sæmdi hann í öllu, fór hann síðan heim til konu sinnar á Indlandi.

"Herra!" mælti vezírinn enn fremur, "þetta sýnir, hvíllk vonzka býr í konum, að jafnvel andar skuli hræðast hana. Hvernig eiga þá mennskir menn að vera óhultir fyrir henni? Vezírar þínir, höfðingjar ríkisins og öll þjóðin hafa verið í uppnámi nokkra daga, og er allt sprottið af hrekkvísi einnar konu. Varaðu þig á svikræðum þessum og láttu ekki spana þig upp til að rasa svo fyrir ráð fram, að þú liflátir Núrgehan." Ljet þá konungur fara með Núrgehan aptur í dýblissuna, fór síðan á veiðar og var um kvöldið hjá drottningu sinni. Herti hún að honum að láta nú verða úr aftöku Núrgehans, sem hann hafði losað svo lengi, og sagði honum sögu þessa:

34. nótt.

Seheherasaðe tók til frásagna þegar komið var fram undir morgun, og sagði sögu þá er Chansade drottning sagði.

Þáfagaukur konungur.

Konungur nokkur á Indíalandi hafði numið töfraþulu af munki einum, gat hann fyrir krapt hennar farið úr líkama sínum

og brugðist í dýra líkami. Hafði hann reynt fjölkynngi þessa margsinnis og einusinni þegar hann var á veiðum með einum vezíra sinna, vildi hann sýna honum kunnáttu sína, las þuluna, og fór í dauðan hjört. Varð vezírin hlessa, að sjá líkama konungs hníga niður, og hjörtinn fá líf aptur og stökkva með fullu fjöri. Þegar konungur hafði breytt aptur í sína náttúrlegu mynd, beiddi vezírin hann fyrir alla muni að kenna sjer þessa ágætu þulu, og varð konunginum það glappæði á, að kenna vezírnum hana. Nokkru síðar benti vezírin konungi á dauðan páfagauk, sem lá undir trje einu, spottakorn frá höllinni; spurði hann konung um leið, hvort maður gæti líka brugðist í fugls ham fyrir krappt töfrapulunnar. Kvað konungur já við, og því til sönnunar lífgaði hann páfagaukinn og flaug upp í trje. En óðar neytti vezírin fjölkynnginnar, fór í líkama konungs, sem hann hafði skilið við, en í sinn líkama setti hann sál úr þræl nokkrum. Má nærri geta, hvort konungi hefur ekki orðið gramt í geði, þegar hann sá hvernig vezírin hafði leikið á sig. Flaug hann því þaðan burt, en vezírin gekk í stað konungs, bæði í hásætinu og kvennabúrinu og hvervetna annarsstaðar. Var nú konungur lengi á flakki í páfagauks haminum, þangaðtil hann einusinni flaug inn í hús til garðyrkjumanns nokkurs, ljet handsama sig viljandi, og loka inn í búr; var hann síðan borinn til markaðar og boðinn til kaups. Hafði hann svo liðugt tungutak og var svo hnittinn í svörum, að alla rak í rogastanz, og hækkaði hann þangaðtil í verði, að enginn gat keypt, nema drottning. Ljet hún þá kaupa hann og var farið með hann í kvenna búið, og var hann settur í svefnherbergi drottningar. Ýskraði opt í honum þegar hann sá úr búrinu, hvernig drottinssvikarinn gekk einsog grár köttur í líki hans. Einn morgun var vezírin að tala við drottningu um fjölkynngi, og kvaðst geta brugðist í hvaða dýrs hræ, sem væri. Drottning sagði sig dauðlangaði til að horfa á slík hambrigði, og beiddi hann að sýna sjer það til skemmtunar. Ljet þá vezírin sækja dauða gæs, fór úr líkama konungs og lífgaði gæsina. Þá sá konungur sig ekki úr særi, heldur fór hann úr páfagauknum, og tók aptur á sig sinn eiginn líkama, þreif um hálsinn á gæsinni og rotaði hana við vegginn. Varð

drottning hrædd og spurði, því hann reiddist svo, en því verður ekki með orðum lýst, hvað hún furðaði sig og fyrirvarð, þegar hún heyrði konung sjálfan segja frá óláni sínu og hennar. En þú," mælti Chansade að lyktum, "ættir að sjá af þessu, hvað vezírunum er treystandi." Herjaði hún á konung þangaðtil hann lofaði henni statt og stöðugt, að láta taka son sinn af lífi daginn eftir.

"En nú kemur dagsbrúnin og glepur fyrir okkur," mælti Scherhasade, "en jeg skal halda sögunni áfram í fyrra málið, ef yðar hátign leyfir."

35. nótt.

"Herra!" tók drottning til máls um það leyti sem nótt var á enda, "þegar Sindbad konungur ætlaði að láta drepa Núrgehan morguninn eftir, sjekk einn af vezírunum hann til að veita áheyrn orðum sínum um kvennasvik, og jafnvel leyfi til að segja honum þessa sögu einsog dæmi:

Sagan af skraddaranum og Ghylendam konu hans.

Einusinni var skraddari, sem átti undur fríða konu, er Ghylendam het. Elskuðust þau svo heitt, að maðurinn sór henni einusinni, að ef hann lifði lengur, skyldi hann gráta heilan sólarhring á leiði hennar. Ljet konan sjer það ekki nægja, heldur het hún að svelta sig í hel, ef hann andaðist fyrri.

Það átti svo að fara, að Ghylendam dó fyrr og er hún var jarðsett, enti ekillinn heit sitt og lagðist harmþrunginn niður hjá leiðinu og bar sig aumlega. Þá bar þangað að spámanninn Aysa, staðnæmdist hann þar, virti skraddarann fyrir sjer og spurði því hann bryggðist svo ákaft. En er skraddarinn, sem var óhuggandi, hafði sagt honum hvernig á harmi hans stóð, mælti hann: "Þú mundir þá verða stórglaður, ef að þessi heitt elskaða kona þín vaknaði aptur til lífs?" "Þá mun eg einskis óska framar, ef drottinn birtir mjer slíkt stórmerki miskunar sinnar." "Láttu þá huggast," mælti spámaðurinn, "jeg vikna af sorg þinni, því hún er mikil og innileg, og með vilja þess, sem gaf og þess, sem tók,

vil eg gefa þjer aptur konu þína." Þvínæst las hann bæn, og í sama bili reis Ghylendam upp og stje upp úr gröfnni. Varð skraddarinn frá sjer numinn og undradist guðs almætti, og ætlaði að þakka spámanninum, en hann skipaði honum að gefa guði dýrðina og gekk leiðar sinnar.

Þegar Ghylendam raknaði við, spurði hún, hvernig stæði á slíku undri, og er maður hennar leysti úr því, þakkaði hún honum elsku sína og tryggð með blíðum og hjartnæmum orðum. Kvaðst hún ætíð skyldu muna honum það, og væri sjer lífið því dýrmætara, sem hún hefði öðlast það aptur fyrir hans bænastæð. Skraddarinn var eins blíður við hana og beiddi hana nú að fylgja sjer heim. En þá fyrst datt honum í hug, að Ghylendam gæti ekki látið sjá sig í náklæðinu og mælti því: "Jeg ætla að fara að sækja þjer sæmileg klæði, og verð eg því að láta þig hjer eina eptir; jeg kem aptur að vörmu spori."

Rjett í því að hann var farinn bar svo til, að leið kongssonar þar í landi lá hjá gröfnni; þókti honum undrum gegna að sjá konu sitja þar í líkhjúp. Kom hann því nær með föruneysi sínu; leizt honum konan fríð og lífvænleg, hrærdist hann til meðaumkvunar og var ekki trútt um, að honum hlýnaði um hjarta. Sá það einn af fylgdarmönnum hans og mælti: "Þetta er forkunnar fríð kona, við skulum fara með hana í kvennabúrið, ef yður lízt." "Það væri ekki af vegi," ansaði kongsson, "jeg á enga svo fallega. Spyrjið hana samt áður hvort hún sje gipt, því eg vil einskis manns konu taka." Spurði þá fylgdarmaður kongssonar Ghylendam: "Fagra kona! ef þjer eruð ekki giptar, þá er það undir yður komið, hvort þjer viljið njóta samvista kongssonar." Var skraddara konan skjót til svars og mælti: "Eg er útlend og engum háð." Þá tók einn af förunautum kongssonar Ghylendam undir skikkju sína og fór með hana í kvennabúrið, og var hún þar færð í skrautleg klæði. En meðan þetta gerðist, kom skraddarinn með kvennskyrtu og slopp; lá við hann gengi af vitinu er hann sá hvergi konu sína. Tók hann að kveina ennþá ákafar enn í fyrra skiptið, og særði drottinn að birta sjer, hvað af henni væri orðið. "Ætli spámaðurinn hafi vakið hana upp frá dauðum til þess að annar fengi hana," sagði

hann við sjálfan sig, "ef svo væri, fjelli mjer það þyngra, enn dauði hennar. Og þó er enginn efi á því; einhverjum, sem framhjá hefir gengið, hefir orðið litið á frábæran fríðleik hennar, og hefir hann ekki horft í að ræna henni. Jeg veit það, Ghylendam mín! að þú hefir varið þig fyrir ræningjanum frammí rauðan dauðann, og hvar sem þú ert, veit jeg að þú andvarpar, örvæntir og kallar eptir hjálp minni. En jeg skal heldur aldrei yfirgefa þig, jeg skal leita þín alstaðar og þó þú værir falin djúpt undir jörðinni, skyldi jeg grafa þig upp." Enda var hann svo ótraudur að leita hennar, að hann komst fyrir það á endanum, hvar hún var niðurkomin, fór hann þá til kongssonar, fleygði sjer fyrir fætur honum og mælti: "Kongssonur! þjer eruð veglyndari vinur rjettvísinnar enn svo, að þjer viljið halda því með valdi, sem er annars eign. Kona mín hefir verið á yðar valdi í þrjá daga og grátbæni jeg yður að skila mjer henni aptur." "Íhugaðu orð þín," ansaði kongssonur, "engin kona er nauðug í kvennabúri mínu, og sízt nokkur sú, er gipt sje." "Því að eins segi jeg þetta, að jeg veit það með vissu" mælti skraddarinn, og svaraði þá kongssonur: "Gott og vel! þú skalt fá að sjá allar konur mínar; en gættu þess, að ef kona þín er þar ekki, þá verður það þinn bani," "Það mun jeg á hætta," segir skraddarinn, "því jeg veit fyrir víst að hún er í höllinni. Þjer munuð sjá, að undireins og hún sjer mig flýgur hún upp um háls mjer, því engin kona er ástríkari nje tryggari til, enn hún." "Þú skalt þá hafa vilja þinn" mælti kongssonur og skipaði að leiða fram allar konur sínar, og skyldi engin vera undanskilin. Kom ekki nema ein í einu og spurði kongssonur skraddarann í hvert skipti, hvort þetta væri hans kona. Kvað hann nei við, þangað til Ghylendam kom loksins, þá kallaði hann upp: "þarna er konan mín blessuð, sem jeg hef grátið mörgum fögrum tárúm!" Spurði þá kongssonur Ghylendam, hvort hún bæri kennsl á manninn. "Víst þekki jeg hann" svaraði hún, "og ekki að góðu. Það er sami stigamaðurinn, sem rændi mig og misþyrmdi mjer, þjer munið hvernig jeg var útleikin þegar þjer funduð mig. Þetta bölsað mannhrak, sem guð láti tortýnast, ætlaði á endanum að kviksetja mig, svo jeg gæti ekki ákært hann hjá dómaranum. Herra! synja mjer eigi

rjettlætis og lát hegningu laganna koma yfir hann, jeg hef engan frið fyrr enn búíð er að hengja hann". Skraddarinn varð öldungis klumsa. Rjeði kongssonur það af þögn hans og fátí því, er kom á hann, að hann mundi sekur vera og mælti: "Þú ert furðu ósvífinn, svikadólgurinn þinn! að þú kemur hingað og gerir tilkall til konu, sem þú ekki átt, og sem þú þar á ofan hefir ætlað að kviksetja. Þú værir þess verður að nýr dauðdagi væri upp hugsaður handa þjer; en jeg ætla samt ekki að hafa meira við, enn að láta hengja þig. Festið hann undircins á gálgann," kallaði hann til varðmannanna. Ætlaði þá skraddarinn að stynja einhverju upp, en kongssonur þaggði niðrí honum og mælti: "Jeg vil ekki hlýða á lygar þínar, þú ert svikari og mannhundur, festið hann á gálgann varðmenn! eða jeg læt hengja ykkur líka." Voru þá skraddaranum bundnar hendur á bak aptur, og síðan farið með hann til gálgans. En í því að böðullinn var að greiða snöruna, kom spámaðurinn Aysa og skipaði honum að hætta, því skraddarinn væri saklaus. Höfðu menn svo mikla lotningu fyrir þessum helga manni að honum var hlýtt. En varðmenn kongssonar heimtuðu að skraddarinn væri líslátinn, því herra þeirra hefði skipað það. En Aysa kvað það skyldu vera sinn ábyrgðar hluta og fór að vörmu spori til kongssonar, og óðar, enn hann hafði sagt honum allt hið sanna, tók hann aptur dauðadóminn. Og hann gerði betri skil, því hann ljet taka Ghylendam og festa hana á gálgann í staðinn fyrir mann hennar. "Herra!" mælti vezírin enn fremur, "af þessu sjerðu, hversu hrekkvísar konur eru, og að vitur maður getur jafnvel ekki treyst þeim, sem ráðvandastar sýnast. Skipaðu, konungur! að miklu vandlegar sje leitað að Abúmaschar og varastu allt glappæði."

"Svo skal vera," svaraði Persa konungur, "en finnist hann ekki í dag, læt jeg hálshöggva son minn á morgun. Þannig mælti konungur og reið út á veiðar einsog hann var vanur.

36. nótt.

Þegar Dínarsade hafði vakið Scheherasade í sama mund og vant var, hjelt hún áfram sögunni á þessa leið:

“Herra!” gríski konungurinn, sem sagði vezír sínum sögu Sindbaðs konungs, hjelt þannig áfram: “Þegar Persa konungur kom heim af veiðum og hafði nýtt kvöldverðar með drottningu sinni, greip hún fulla eiturskál og mælti: “Herra! ef þú synjar mjer alls rjettlætis, drekk jeg eitur þetta og dauði minn komi yfir þig. Vezírar þínir eru alltaf að telja þjer trú um hrekkvísi kvenna, en karlmenn standa okkur þar ekki á baki. Skal jeg segja þjer nýtt dæmi uppá það.”

Sagan af málaranum Mahmúd frá Isphahan.

Einusinni fór málari að finna kunningja sinn, sá hann þá hjá honum mynd svo yndislegrar konu, að hann fjeck á henni brennandi ást. Reyndi vinur hans að leiða honum fyrir sjónir, hversu heimskulegt það væri, að hafa svo ákafan girndarhug á blindri og mállausri mynd, sem einhver ef til vill hefði gert uppúr sjer. Þá svaraði Mahmúd: “það er ómögulegt að málaranum hafi tekizt að mynda þetta andlit, nema hann hafi haft það fyrir sjer.” Ljet hann vin sinn ekki hafa neinn frið fyrr enn hann komst fyrir það hjá málaranum og varð þess vísari, að myndin var gerð eptir söngmey nokkurri í kvennabúri stórvezírsins í Isphahan:

Þegar málarinn vissi að stúlkan, sem hann elskaði, var í höfnborg Persíu, lagði hann þangað á stað og ferðaðist dag og nótt. Þegar hann var búinn að vera þar nokkra daga varð hann gagnkunnugur lyfsölumanni einum, var hann til húsa hjá honum og talaði við hann um mart, sem hann þurfti að komast eptir, til að ná áformi sínu. Heyrði hann að konungur væri svarinn óvinur töframanna og ef hann næði þeim ljeti hann kasta þeim niður í gjá nokkra fyrir utan borgina, svo þeir yrðu þar hungurmorða. Fjeck hann og fulla vissu um það, að söngmærin væri ein af ambáttum stórvezírsins og hugsaði hann sjer bragð til að ná henni. Hann bjó sig út einsog ræningi og læddist til hallar vezírsins, og komst með kaðalstiga, er hann hafði með sjer, yfir múrinn og flatpakið niður í garðinn. Sá hann þar herbergi skínandi bjart af mörgum ljósum; þangað gekk hann og fór inn, sá hann þar konu, ljómandi af fegurð einsog sól í heiði.

lá hún þar sofandi í flabeins rúmi gullbúnu, og brunnu lampar allt umhverfis, kenndi hann, að þar var sú, er hann leitaði að. Gekk hann þá rjett að hvífunni og rispaði hægt í lófa hennar með daggarði sínum svo að ofurlítið dreyrði úr. Hrökk hún upp, en var svo hrædd, að hún mátti ekki hljóði upp koma sjer til hjálpar, hjelt hún að þetta væri ræningi og bauð honum blæju, sem hjá henni lá, margskreytta perlum og gimsteinum, ef hann vildi gefa sjer líf. Tók Mahmúd við blæjunni, og fór einsog hann var kominn. Daginn eptir bjó hann sig einsog guðrækinn pílagrímur, stakk á sig blæjunni og fór til konungs. "Herra!" tók hann til orða, "Eg em guðhræddur pílagrímur frá Khórássan, hefur lofstír mannkosta þinna og orðrómur rjettlætis þíns leitt mig hingað, að eg mætti lifa í skjóli þínu og vernd. Eg kom þegar skuggsýnt var orðið að borginni og voru hliðin lokuð, hlaut jeg að bíða þar til morguns. Meðan jeg lá þar úti sá jeg koma fjórar konur, reið ein hýenu, önnur hrúti, þriðja svörtum hundi, fjórða ljebarda, var auðsjeð að þetta voru fordæður. Ein þeirra kom til mín og lamdi mig með keyri sínu, sem var einsog glóandi hrísla á að líta. Nefndi jeg þá nafn allsvaldanda guðs, og brá til hennar hníf mínum, og skeindi hana á hendinni. Hvarf hún þá frá mjer en missti þessa dýrindis blæju og tók jeg hana upp; virði jeg jarðneskan hjegóma að vettugi og legg hana því niður fyrir sætur þína." Að svo mæltu fór hann, en konungur þekkti blæjuna; hafði hann gefið vezírnum hana áður, og komst hann nú að því, að vezírin hafði aptur gefið hana uppáhalds ambátt sinni. Var hún leidd fram eptir skipun konungs og skoðuð; fannst þá á henni sárið. Var hún dæmd til að verða hungurmorða fyrir fordæðuskap og var henni sökkt niður í gjána fyrir utan borgina. En er Mahmúd spurði, hvernig bragðið hafði heppnast, fór hann þangað, óg beiddi vardhaldsmennina að framselja sjer ambáttina; gerðu þeir það því bæði gaf hann þeim gjafir og skemmti þeim með sögu sinni. Fór hann síðan heim aptur með ambáttina og ferðaðist dag og nótt.

"Þetta er nú eitt af hinum óteljandi brögðum karlmannanna," mælti Chansade að lyktum, en Sindbað svaraði: "Nú skal sonur minn orðalaust deyja á morgun."

Á þessu hafði nú gengið í fjörutíu daga, að Chansade rak eptir lífláti Núrgehans en vezírarnir töldu úr því. En að morgni hins fertugasta og fyrsta dags settist konungur í hásæti, ljet leiða fram son sinn og hina fjörutíu vezíra, alla í fjötrum, og kom einn tugur í einu. Var böðlinum boðið að taka til verks, og batt hann fyrir augu kongssonar og brá sverðinu. Spurði hann konung tvisvar, hvort hann skyldi höggva, og játaði konungur því tvisvar. Samt spurði böðullinn í þriðja skipti og mælti: "Herra! hugsíð eptir því, að ef jeg framkvæmi skipun yðar, verður hún ekki apturtekin." Konungur ætlaði að skipa honum í þriðja sinni, en í því bili var Abúmaschar dreginn fram fyrir hásætið svo fljótt, að sætur hans komu valla við gólfð; höfðu varðmenn tekið hann fastan fyrir utan höllina. "Mann-fjandi!" mælti konungur, er hann sá læriföður sonar síns, "níðingskapur þinn skal koma í koll þjer. Er ekki svikum þínum um málleysi sonar míns að kenna?" "Svo er í sannleika, herra!" ansaði Abúmaschar, "það dró nauðsyn til, að kongsson þegði í fjörutíu daga, svo að óláni því yrði afstýrt, er himintunglin spáðu honum. En nú er hinn hættulegi tími á enda og nú má hann tala."

Var þá bandið óðara leyst frá augum Núrgehans, og sagði hann hreinskilnislega frá, hvað hann og drottningin stjúpa hans hefðu átt saman. Báru þjónustumeyjarnar það með honum; höfðu þær staðið á hleri og heyrt hvert orð, því þunnur veggur var á milli. Ljet þá Sindbað konungur son sinn setjast við hlið sjer og kyssti á honum augun; en hinir fjörutíu vezírar voru leystir úr fjötrunum og kysstu knje hans og sætur, fóru þeir úr sorg-arbúningnum, er þeir urðu að bera á hinum fjörutíu dögum, og íklæddust dýrindis klæðum, sem konungur gaf þeim. En Chansade var vægðarlaust líflátin.

Þegar gríski konungurinn hafði sagt vezír sínum sögu Sindbaðs Persa konungs, mælti hann ennfremur: "Eg skal gjalda varhuga við því, að drepa eptir þínum ráðum hann Dúban, sem þú öfundar, og ekkert hefir gert þjer. Jeg vil ekki gera honum eins rangt til og konungurinn gerði syni sínum."

Þegar vezírin sá að svona lá í konungi, mælti hann: "Því

skyldi jeg hafa slíkan kala til hins svikráða læknis, að jeg talaði illa um hann, og bruggaði honum banarád, ef hann ekki sæti á svikráðum við þig. Mjer gekk ekkert annað til, enn dyggð og trúleiki þjer til handa, að vara þig við honum, og hafi jeg ekki sagt satt, þá refsaðu mjer einsog einum vezír hefur verið refsað einusinni áður." "Og hvað hafði hann til saka?" spurði gríski konungurinn, en vezírinna mælti: "Þóknast yður mildilegast að hlýða á:"

Söguna af vezírunum.

Einusinni var konungur, átti hann son, er hafði ákaflega gaman af dýraveiðum. Þókti konungi ekkert að því, en skipaði vezír einum, að víkja aldrei frá hlið sonar síns hvað sem á hjátadi. Þá var það einn dag er þeir höfðu riðið út á veiðar, að þeir sáu stórt villudýr langt burtu. Kallaði þá vezírinna: "Hó! hó! áfram! áfram!" og þeysti konungssonurinn svo ákafst eptir dýrinu, að hann sá ekki, að föruneysi hans varð á eptir og hvarf úr augsyn. Leit hann ekki fyrr í kríngum sig, enn villudýrið á eyðimörkinni var horfið, og hann sjálfur vissi ekki, hvert fara skyldi. Meðan hann var að ráfa þarna í vandræðum sínum, mætti hann konu, ekki svo óásjálegri og grjet hún mjög. Stöðvaði hann þá hest sinn og spurði, hver hún væri og hvaðan? en konan svaraði: "Jeg er dóttir konungs eins á Indíalandi. Á leiðinni gegnum eyðimörk þessa, varð jeg viðskila við fylgd mína, sókti að mjer svefn, svo jeg varð öldungis úrvinda og datt af baki, en hesturinn hljóp frá mjer. Stend jeg hjer einmana og veit hvorki upp nje niður." Kongssonur sá aumur á henni, tók hana og ljét á bak fyrir aptan sig og reið áfram. Komu þau að gömlum múrum, sagði þá kongsdóttir að sig langaði til að fara af baki. Setti kongssonur hana niður, og fór síðan sjálfur af baki, meðan hún gekk inn á milli múranna. En er honum þókti langt að bíða, gekk hann á eptir henni og heyrði mannamál í múrunum. Þókti honum þetta kynlegt og brá heldur í brún er hann heyrði konuna segja: "Börn! í dag færi jeg ykkur feitan dilk," og gullu þá við margar raddir og æptu: "láttu okkur þá fá hann, móðir góð! svo við getum jetið hann,"

Sá þá kongsson að kvennsniptin, sem þóktist vera kongsdóttir, mundi vera kona Ghúls* eins, og taldi sjer dauðan vísan. Hljóp hann því titrandi af hræðslu og ætlaði að fleygja sjer á bak, en í því kom konan að. Sá hún hvað hann var hræddur og hnugginn og mælti: "Hvað hræðistu?" "Illan óvin," ansaði kongssonur; "ljeztu ekki vera kongssonur?" spurði konan, "og því gefurðu þá ekki fjandmanni þínum gull og kaupir þig í sátt?" "Gull stoðar ekkert," svaraði kongssonur, "honum nægir ekki minna enn líf mitt og því hrædist jeg hann, æ! jeg er dauðans matur." "Ef svo er", segir konan, þá feldu þig guði á hendur og biddu hann að hjálpa þjer." Kongssonur hjelt fyrst að þetta væri Loka ráð en leit samt upp til himins og mælti: "Ó! þú sem lítur niður til þeirra, sem nauðstaddir eru, og eyðir hörmungunum, hjálpa þú mjer og lát hug óvina minna frá mjer snúast, því þú einn ert almáttugur." Jafnskjótt sem konan heyrdi bæn þessa hvarf hún bak við múrinn. Reið kongsson síðan öræfi og eyðimerkur og komst farsællega heim til föður síns. En er hann heyrdi hvílkáka háska hann hefði ratað í, og að hirðuleysi vezírsins væri um það að kenna, ljet hann kyrkja vezírninn þegar í stað.

"En svo jeg víkji aptur til Dúbans læknis, þá er þjer dauðinn vís ef þú trúir honum lengur. Þú segir hann hafi læknað þig, en hvernig veiztu það með vissu? Það er ekki sagt hann hafi læknað sjúkdóminn frá rótum og hver veit, nema meðölin hafi banvæn áhrif þegar frá líður." Gríski konungurinn var ekki mjög glöggskygn og trúði því vezírnnum: "Þú segir satt, vezír minn!" mælti hann, "og þú ert mjer trúur. Hann er kominn beinlínis til að ráða mig af dögum, hann læknaði mig með nokkru, sem jeg hjelt á, hann þarf ef til vill ekki annað enn að láta mig þefa af einhverju og þá er jeg dauður. Segðu mjer vezír! hvað á jeg að taka til bragðs í þessum vandræðum?" "Herra!" ansaði vezírninn, "svo þú verðir öldungis óhultur fyrir svikum hans er bezt, að þú sendir undireins eptir honum og höggvir af honum höfuðið; svíktu hann áðurenn hann svíkur þig." "Þetta

*) Svo nefnist ein tegund illra anda, er dvelja fjærri mannabygðum, og tæla menn til sín og jeta þá.

er heilræði,” segir konungur, og gerði það eptir Dúban, kom hann þegar og lá vel á honum. “Veiztu hvers vegna jeg hef stefnt þjer hingað?” spurði gríski konungurinn Dúban. “Nei, heria!” svaraði hann, “guð veit það einn, hans nafn sje blessað.” “Jeg hef sent eptir þjer,” mælti konungur til þess að láta drepa þig.” Það verður ekki með orðum sagt, hvað læknirnum brá við þessi orð og tók hann þannig til orða: “Því viltu taka mig af lífi konungur? hvern glæp hef jeg drygt?” “Því hefur verið stungið að mjer,” segir konungurinn, “að þú sjert njósnarmaður og kominn hingað til að drepa mig. Ætla jeg að koma í veg fyrir það og læt því drepa þig í stað.” Og í sama bili kallaði hann til böðulsins: “Höggðu höfuðið af þessum svikara, og frelsaðu mig frá vonzku hans.”

Þá var orðið hjart og hætti Schecherasade því við söguna.

37. nótt.

Dínarsade vakti systur sína snemma og beiddi hana að halda áfram sögunni, gerði hún það og snjeri orðum sínum til Schahrjars einsog að undan förnu:

“Herra!” þegar Dúban hafði heyrt dauðadóm sinn, mælti hann: “Miskuna mjer, konungur! og guð mun miskuna þjer, glata mjer ekki og guð mun ekki glata þjer.” Tók hann þessa bæen upp aptur, hvað eptir annað, allteinsog jeg gerði við þig, andi!” mælti fiskimaðurinn, sem var að segja andanum í flöskunni söguna af gríska konunginum og Dúban lækni, “en þú vildir endilega drepa mig. Eins hardbrjósta var gríski konungurinn og skipaði böðlinum aptur að höggva Dúban. Kenndu þá nokkrir af hirðmönnum í brjóst um Dúban og kváðust ekki vita, að hann hefði neitt af brotið, því hann hefði ekki gert annað, enn að hann læknaði konung, þarsem allir aðrir lækna gengu frá. En konungur svaraði: “Þið vitið ekki, hvernig í þessu liggur, líf mitt er í veði, ef hann er ekki drepinn. Sá sem læknaði mig með nokkru, er jeg hjelt á í hendinni, getur drepð mig öðru, sem jeg að eins þefa af. Eg er hræddur um, að hann ætli sjer þetta, og er líklegast að hann sje kominn hingað til þess.” Skipaði þá konungur í þriðja sinni að höggva hann.

Þegar Dúban læknir heyrði þetta, lagði hann öldungis árar í bát og mælti: "Herra! hafirðu fastráðið dauða minn, þá gefðu mjer lítinn frest, að jeg geti farið heim til mín, til að ráðstafa eigum mínum, kveðja heimili mitt og kjósa mjer legstað. Jeg ætla líka að útbýta bókum mínum milli þeirra, sem not hafa af þeim. Ætla jeg að gefa yðar hátign eina, og er hún slíkur gripur, að vert er, að hún sje vandlega geymd í fjehirzlu þinni." "Hvaða bók er það?" spurði konungur og svaraði læknirinn: "Það er ómögulegt að skíra frá efni hennar, en einhver hinn lítilvægasti leyndardómur hennar er það, að ef þú lýkur henni upp eptir að jeg er hálshöggvinn, flettir í henni þremur blöðum og lest þriðju línu upp á blaði í vinstri hendi, mun höfuð mitt tala og leysa úr hverri spurning, sem þú leggur fyrir það." Furðaði konungur sig á þessu og ljét varðmenn fylgja Dúban heim, og var hann þar að ráðstafa öllu sínu þangaðtil daginn eptir. Var hann aptur sóktur til gríska konungsins morguninn eptir, var þar saman komin hin glæsilegasta hirðsveit; höfðu flykkzt saman emírar, vezírar og mart annað stórmenni, því þeir bjuggust við að sjá eitthvert furðuverk. Kom þá læknirinn með gamla bók og lagði hana fyrir fætur konungs og öskjur hjá, sem eitthvert dupt var í. Ljet hann þá færa sjer skál og hristi það niður í hana og mælti: "Konungur! þegar höfuð mitt er afhöggvið, skaltu láta setja það niður í skálina og mun þá blóðrásin stöðvast. Ljúktu síðan upp bókinni og gerðu einsog jeg hef fyrir sagt, og mun þá höfuð mitt tala. En leyf mjer, herra! að biðja þig líknar einusinni enn, svo að guð einnig líkni þjer á síðan". "Hjer stóðar engin bæn," mælti konungur, "þú skalt deyja, þó ekki væri nema til að heyra hausinn tala;" skipaði hann þá að hálshöggva Dúban og var svo gert. En er höfuð hans var lagt í skálina, lauk konungurinn upp bókinni, loddu blöðin saman og vætti hann því aptur og aptur fingurgóminn á túngunni, svo hægra væri að fletta. Fletti hann fyrsta öðru og þriðja blaðinu og er hann sá þar ekkert skrifað mælti hann: "þar stendur ekkert, læknir!" "Flettu nokkrum blöðum enn," svaraði höfuðið, og gerði konungur það og varð alltaf að drepa fingrinum á túnguna, því blöðin tolldu saman. Hafði hvert blað verið bleytt í gegn með eitri, tók það nú að hrífa, konunginum sortnaði fyrir augum og hnje

hann niður úr hásetinu með andköfum í því hann mælti: “Jeg dey af eitri,” en höfuðið talaði þessi orð á meðan:

“Þeir beittu valdi sínu, en þeir beittu því einsog harðstjórar, og því var, sem þeir hefðu aldrei verið. Hefðu þeir verið sanngjarnir við aðra, hefðu aðrir verið sanngjarnir við þá, en þeir voru kúgarar og því kom þeim makleg hefnd. Guð refsar þeim, sem grimmur er og nðist á sakleysinu, hann lætur hverjum og einum launað eptir hans verkum.”

Þegar þessi orð voru töluð gaf gríski konungurinn upp öndina, og höfuð læknersins misti einnig lífsmark það, sem var með því.

“Herra! mælti Scheherasade ennfremur, “svona lauk loksins viðskiptum þeirra Dúbans læknis og gríska konungsins. Nú viku sögunni til fiskimannsins og andans. En nú er komið fram á morgun og tekur því ekki að segja söguna lengur í dag.” Soldán hafði heldur engan tíma til að hlýða á hana, og kvað best að geyma framhaldið til næstu nætur, en samt vildi hann fyrir hvern mun heyra það.

38. nótt.

“Elsku systir! jeg ætla að biðja þig að segja mjer áfram söguna af fiskimanninum og andanum einsog þú lofaðir í nótt eð var;” með þessum orðum vakti Dínarsade drottinguna og byrjaði hún þá framhald:

Sögunnar af fiskimanninum og andanum.

“Herra! þegar fiskimaðurinn hafði sagt andanum, sem sat innibyrður í flöskunni, söguna af gríska konunginum og Dúban læknir, mælti hann enn frekar: “Þú sjer af því, andi! að gríski konungurinn hefði lifað, hefði hann gefið læknum líf. En þú vildir tortýna mjer, þrátt fyrir allar bænir mínar, nú skal jeg vera miskunarlaus einsog þú, og sökkva þjer í sjávardjúp.”

Þegar andinn heyrði þessi orð, andæpti hann og bað: “Fiskimaður! jeg særi þig við nafn ens hæzta, gerðu það ekki. Láttu þjer farast vel og hugsaðu eptir því, að það er ódrengilegt, að hefna sín, og að mönnum ber að launa íllt með góðu. Hafi jeg

gert illa, þá breyttu við mig einsog Immameh við Atikeh*)." "Og hvernig breytti hún," spurði fiskimaðurinn, en andinn kvaðst vera illa fyrir kallaðr að segja sögur, þarsem hann var innilokaður í flöskunni; hann skyldi gera það ef hann sleppti sjer út. "Nei!" sagði fiskimaðurinn, "jég hleypi þjer ekki út svo fljótt. Jeg gerði þjer gott, og þú ætlaðir að drepa mig, þó jeg lægi flatur fyrir þjer á jörðinni og grátbændi þig að vægja mjer. Þú skalt fara í sjóinn og kúra á marar botni þangað til á dómsdegi." "Láttu þjer hug við ganga!" svaraði andinn, "vertu drenglyndur og gerðu mjer frelsi, jeg lofa að gera þjer aldrei mein, heldur skal jeg hjálpa þjer til að verða vellríkur". Þetta fagnaðarboð snjeri huga fiskimannsins og ljét hann andann lofa sjer því með eiði og sverja við guðs nafn, síðan opnaði hann flöskuna. Rauk gufa upp úr henni einsog áður þangaðtil hún varð tóm, þvínæst hjettist hún og brást í líki ógurlegs anda, varð honum það fyrst að verki að hann sparkaði til flöskunnar svo að hún stökk út á sjóinn. Varð þá fiskimaður skelkaður og hjelt að þetta væri ekki góðs viti. Herti hann samt upp hugann og sagði: "Ætlarðu að rjúfa eiðinn, sem þú sórst mjer? á jeg að segja einsog Dúban læknir við gríska konunginn?" Andinn hló við og mælti: "Vertu óhræddur! jeg skal ekkert gera þjer. En taktu netið þitt og fylgdu mjer."

Fóru þeir síðan á stað og var fiskimaður hálfsmekur. Gengu þeir framhá borginni og upp á hátt fjall og komu niður á víða völlu milli fjögra hóla, lá stöðuvatn eitt á miðju sljettlendinu. Ljet andinn þar staðar numið, og sagði fiskimanninum að kasta út netinu. Hann gerði það og var vongóður um veiði, því þar var kröggt af fiski í vatninu, en það þókti honum kynlegt, að þeir voru allavega litir, hvítir, rauðir, bláir og gulir. Veiddi hann og fjóra fiska, sinn með hverjum lit, og varð glaður við. "Farðu með þá til soldáns," mælti andinn, "mun hann gefa þjer svo mikið sje fyrir þá, að þú verður ríkismaður. Annars bið jeg þig virða mjer til vorkunar, sem hef legið útjánhundruð ár á hafsbotni, að jeg er orðinn svo ókunnugur á landi, að jeg get ekki launað þjer á annan hátt. Þú skalt veiða þjer á hverjum

*) Immameh og Atikeh eru kvennamns nöfn, en sagan er ókunn.

degi, en gerðu það aldrei nema einusinni á dag. Guð veri með þjer.” Að því mæltu stappaði andinn á jörðina, og laukst hún upp og gleypti hann.

Fiskimaðurinn furðaði sig stórlega á æfintíri sínu og andans, og fór til borgarinnar, gekk hann rakleiðis til hallar soldáns, og fjeck honum hina fjóra fiska. . . .

En nú sje jeg að dagur er upprunninn, herra! mælti drottning, og verð jeg því að hætta í þetta skipti.”

39. nótt.

Þegar jafnlangt var liðið af miðnætti og vant var, skoraði Dínarsade á systur sína að segja áfram sögu fiskimannsins og gerði hún það með samþykki Schahrjars. “Herra!” tók hún til máls, “soldán ljet sjer mikið finnast um fiskana, sem fiskimaðurinn færði honum. Hafði hann aldrei á æfi sinni sjeð neina slíka, og skipaði að fá þá nýju eldabuskunni til matreiðslu; Grikklands keisari hafði gefið honum eldabuskuna nokkrum dögum áður. “Hún skal nú reyna sig á þessum fiskum,” sagði soldán. Vezírin fjeck henni fiskana sjálfur, og lagði ríkt á við hana að vanda sig. Þegar hann kom aptur til soldáns, ljet hann gefa fiskimanni fjögur hundruð gullpeninga. Hafði mannskepnan aldrei átt svo mikið fje í einu og fór því glaður og kátur aptur heim til sín, því nú gat hann fullnægt öllum þörfum sín og sinna.

En á meðan gerði eldabuska soldáns fiskana til og lagði þá á steikarapönnu yfir glæður. En er þeir voru stiknaðir öðrumegin snjeri hún þeim við Óðar enn hún var búin að því klofnaði eldhúss veggurinn og gekk þar út kona há og velvaxin og yndisleg að líta, voru augabryr og augnahár hennar pentuð svörtum lit, en varir hennar sællegar og blómlegar. Hún hafði bláan silkimotur á höfði, hún var prýdd eyrnagullum, armböndum og dýrindis steinbringum, en í hendinni hjelt hún á myrtusviðar sprota. Drap hún honum á fiskana og mælti: “Fiskar! haldið þið sáttmálann enn?” Eldabuskan stóð forviða meðan vitrunin tók sömu orðin upp aptur í annað og þriðja sinn. Þá teygðu fiskarnir upp höfuðin og sögðu. “Þegar þú kemur þá komum við aptur, þegar þú kemur, komum við, þegar þú fer,

förum við." Síðan velti konan þönnunni við og hvarf einsog hún var komin, en veggurinn laukst aptur saman.

Nú herti eldabuskan upp hugann og ætlaði að taka upp fiskana í skyndi, en þá voru þeir brunnir til kaldra kola. Kallaði hún þá upp, grátandi og angistarfull: "Drottinn minn! hvernig ætli nú fari fyrir mjer!" Í því kom stórvezírin að og skipaði að bera fiskana á borð. Sagði hún honum þá grátandi, hvernig farið hafði, varð hann hlessa á því sem von var. Sje þetta satt, hugsaði hann með sjer, þá er það eitthvað ekki einleikið. Til þess að komast eptir, hvernig á þessu stæði, bar hann eitthvað fyrir við soldán, hversvegna fiskarnir væru ekki á borð bornir, en ljét undireins sækja fiskimanninn og skipaði honum að koma með fjóra fiska aðra eins og hina fyrri. Lofaði fiskimaður að koma með þá að morgni næsta dags, og gat hann ent loford sitt, því undireins og hann hafði kastað netinu út fann hann fjóra samkynja fiska. Fór vezírin til eldabuskunnar með þá og skipaði henni að steikja þá að sjer áhorfandi. Voru þeir nú hreinsaðir og lagðir á steikarapönnuna yfir eldsglæður; en er þeir voru stiknaðir öðru megin var þeim snúið við. Þá fór einsog fyrri, veggurinn klofnaði, og sázt sama konan með myrtus viðar sprota, drap hún honum á fiskana og mælti hin sömu orð. Þegar hún hafði þrítekið þau teygðu fiskarnir upp höfuðin og svöruðu einsog í fyrsta skipti. Konan velti þönnunni við og fór einsog hún var komin.

"Herra!" mælti Schéherasade þegar hingað var komið sögunni, „nú ætla jeg að hætta, og ekki segja lengra í dag, því dagsbrún er á lopti." Reis Schahrjar úr rekkju og hafði hann fastráðið með sjálfum sjer, að heyra framhaldið daginn eptir.

40. nótt.

Dínarsade gleymdi ekki að vekja systur sína á þessari nótt heldur enn endrarnær, og beiddi hana að gera það fyrir sig, að segja áfram hina fallegu sögu af fiskimanninum. Gerði drottning það undireins og tók til frásagna:

"Herra! vezírin varð öldungis forviða, en datt þó ekki í hug að efast um að svo væri, og sagði að ekki mætti leyna

soldán slíkum fádæmum. Fór hann því og sagði herra sínum frá. Þókti honum sjón sögu ríkari og vildi hann ganga úr skugga um það, ljet hann því skipa fiskimanninum að koma aptur með fjóra samkyns fiska að þremur dögum liðnum. Gerði fiskimaður það og varð soldán glaður við og ljet borga honum önnur fjögur hundruð gullpeninga. Síðan skipaði hann stórvezírnum, að steikja fiskana sjálfur að sjer ásjáandi. Svaraði stórvezírin: "Jeg heyri og hlýði," hreinsaði fiskana og ljet á steikarapönnuna og snjeri þeim þegar þeir voru stiknaðir öðrumegin. Klofnaði þá veggurinn á ný og gekk þar inn svertingi geysistór og digur. Hjelt hann á grænni kylfu í hendinni og mælti með ógurlegri röddu: "Fiskar! haldið þið sáttmálann? Rjettu þeir þá upp höfuðin og svöruðu: "Já! já! þegar þú kemur aptur, komum við aptur, þegar þú kemur, komum við, og þegar þú fer förum við." Því næst hvölfði svertinginn pönnunni, fiskarnir brunnu, en hann hvarf útum vegginn og luktist hann saman aptur. Þegar soldán var kominn til sjálfs sín eptir þenna mikla fyrirburð, ásetti hann sjer að komast eptir leyndardómi þeim, sem fiskar þessir voru háðir. Boðaði hann fiskimann á sinn fund og spurði hann: "Hvar hefurðu veitt þessa merkilegu fiska?" "Í vatni einu," ansaði fiskimaður, "sem liggur hinumeginn fjallsins fyrir framan borgina milli fjöggra hólanna." "Hvað margar dagleiðir eru þangað?" "Herra! það er lítil bæjarleið," segir fiskimaður. Furðaði hver maður sig á þessu, því enginn vissi neitt til að vatn væri í þeirri átt og á því svæði, sem fiskimaður tilgreindi. En soldán stje jafnskjótt á hest sinn og skipaði hirð sinni og föruneyti að fylgja sjer á þenna stað. Tók nú öll sveitin sig upp og fór fiskimaður í fararbroddi, lá leiðin yfir háfjallið og þaðan ofaná hið víða sljettlendi, sem enginn maður vissi af. Að stundarkorni liðnu kom sveitin að vatninu milli hinna fjöggra hóla, úði og grúði það af hinum ferlitu fiskum. Ljet soldán þar staðar numið og undradist mikillega, síðan spurði hann, hvert nokkur hefði orðið var við vatn þetta, svona nálægt borginni. Kváðu allir nei við og mælti soldán ennfremur: "Viti það himin, að ekki skal jeg fyrr aptur heim snúa til borgarinnar og setjast í háseti mitt, enn jeg veit allt með sönnu, hvernig á vatninu og fiskunum stendur." Skipaði hann þá að setja þarna tjöldin, fór

sjálfur í sitt tjald og kallaði á vezír sinn til ráðaneytis. Var vezírin vitur maður og fróður, og trúði soldán honum einum fyrir leyndarmáli því, að hann ætlaði sjer að grenzlast eptir vatninu og fiskunum um nóttina. “Seztu við tjalddyr mínar,” sagði hann við vezírinn, “vísaðu hverjum manni burt og segðu jeg sje veikur og vilji vera aleinn, en hinu skalú leyna.” Gat vezírinn ekki haft á móti því, en soldán fór í dularbúning, tók sverð sitt og gekk út í náttmyrkrið, einsamall og ókennilegur. Gekkk hann yfir einn hólinn og eptir flötinni, sem þar var fyrir neðan, þangað til honum gerðist erfitt af sólarhita og hann varð að hvíla sig. Síðan fór hann leiðar sinnar og að morgni hins annars dags kom hann auga á eitthvað dökkt langt í burtu, sá hann skjótt að þetta var glæsileg höll úr fádum marmara. Var vængjahurð fyrir hliðinu og önnur upplokin, svo að soldán hefði getað gengið inn hindrunarlaust, en samt drap hann þrisvar á dyr. En enginn svaraði nje kom til dyra, og gat honum þó ekki skilizt, að slík höll væri auð af mönnum, fór hann þá inní forgarðinn og kallaði: “Þjer innbúar þessarar hallar! hjer er kominn ferðamaður og þarf hressingar.”

Kallaði hann þannig þrisvar og kom fyrir ekki, herti hann því upp hugann og fór lengra þangað til hann kom inní víðan garð í miðri höllinni. Var þar glæsilegur lystihver og stóðu þar fjögur ljón úr skíru gulli, sem spýttu vatni uppúr gininu og var það eins og perlur eða gimsteinar tilsýndar, þegar það fjell niður. Var þar og fjöldi af ágætum fuglum, og spennt út net hátt uppi, svo að þeir gætu ekki flogið burt. Undradist soldán enn meir, er hann sá allt þetta, þókti honum leitt að sjá engan mann, er gæti gert hann nokkurs vísari. Settist hann niður í forgarðinum þungt hugsandi, en þá heyrði hann allt í einu raunalega rödd, og kvað hún þessar vísur:

Þjer urðir grimmu! líkn ei ljáið
Langþjáðum mjer, nje aumar sjáið
Á þeim, er lengi lausnar beið!
Aumkvaðu beðja! milding mikinn
Meinráðum ástar köldum svikinn,
Auðmilding, sem á nú í neyð.

Fyrrum vinhlýja vestankælu
 Um vanga þinn, er leið í sælu,
 Afbrýði sál mín ástarheit,
 Forlaga myrkur menn ei skilja,
 Margur blindast af þeirra vilja,
 Örlaga fjötur enginn sleit.

Gefst þá bogmanni hjálp að hljóta,
 Í háska, sem að ör vill skjóta,
 Og strenginn slitinn sundur sjer?
 Þegar ofstopann ólán fellir
 Og aldan ströng oss flötum skellir,
 Segið mjer þá, hvar athvarf er.

Spratt þá soldán upp og gekk á hljóðið, kom hann að dyrum, er tjald var hengt fyrir. Lypti hann tjaldinu og sá andspænis móti sjer unglegan mann, fríðan sýnum og skrautbúinn, sat hann á háum legubekk og voru upp að honum tröppur. Hin fagra ásjóna hans var myrkvuð af skugga sorgarinnar, og hafði hann svartan díl á annari kinninni. En svo segir skáldið:

Merki svart
 Maður engi
 Lýti ljósra kinna,
 Blakkur blettur
 Blöð um skreytir
 Ungrar anemónu.

Varð soldán feginn að hitta þar mann, og heilsaði honum. Hinn ungi maður, sem var í gullsaumuðum klæðum, tók kveðju hans og sat grafkyr, en beiddi hann að fyrirgefa sjer, að hann stæði ekki upp á móti honum, og væri sjer þess varnað af meinlegum kvilla. Soldán kvað það alls ekki saka og mælti: “En eins bið jeg yður, herra! þiggið hjálp mína, ef hún má yður nokkuð duga og ljetta hörmungum þeim, er þjer kvartið yfir, og segið mjer enn fremur, hvernig stendur á vatninu hjerna skamt frá borginni, sem fullt er af ferlitum fiskum? hvernig stendur á höllinni og einklífi yðar á þessum stað.” Svaraði þá maðurinn engu, heldur tók að gráta beisklega, þókti soldáni þetta kynlegt og mælti: “Segið mjer hver er orsök yðar miklu sorgar, af hverju

grátið þjer?" "Æ herra!" ansaði hinn, "hver mundi sá vera, að ekki táraðist, ef hann væri í mínum sporum?" Að svo mæltu brá hann upp skikkju sinni og sá þá soldán, að hann var ekki sem aðrir menn lengra, enn ofanað beltinu, en fyrir neðan var líkami hans svartur marmari."

Þegar hingað var komið sögunni gat Scheherasade þess, að hún ætlaði ekki að segja lengra, því dagur væri kominn. Schahrjar hafði þvílíkt yndi af því, er hann hafði heyrt, og hneigðist hugur hans svo mjög til miskunnar með Scheherasade, að hann ásetti sjer að lofa henni að lifa í heilan mánuð enn. Reis hann úr rekkju einsog hann var vanur, en nefndi ekki á nafn við hana, að hann ætlaði sjer þetta.

41. nótt.

Forvitnin vakti Dínarsade fyrr á þessari nótt, enn að undanfögnu, brá hún á glens við systur sína og beiddi hana að halda áfram hinni undursamlegu sögu, sem hún hefði hætt við daginn áður. Ansaði þá drottning: "það er velkomið, taktu nú eptir!"

"Soldáni brá ógurlega við, einsog nærri má geta, þegar hann sá, hversu hörmulega hinn ungi maður var á sig kominn. Hann dauðlangaði til að heyra sögu hans, því hann þóktist viss um, að hún mundi eitthvað riðin við vatnið, sem ferlitu fiskarnir voru í. Kvaðst hinn ungi maður líka fús á að segja honum sögu sína, svo sárþjáður sem hann væri, og beiddi soldán að bregða sjer ekki við, þvínæst byrjaði hann á.

Sögunni af hinum unga konungi á svörtu eyjunum.

"Faðir minn hjet Mahmúd, og var konungur í borg þeirri er hjer lá áður, og ríkti hann yfir hinum fjórum svörtu eyjum. Andaðist hann á sjötugasta aldurs ári og er jeg var seztur að völdum eptir dauða hans, gekk eg að eiga bróðurdóttur mína. Hafði hún slíka ofurást á mjer, að þegar eg fór burtu frá henni neytti hún hvorki matar nje drykkjar, fyrr enn eg kom heim aptur. En er fimm ár voru liðin tók jeg eptir því, að ást hennar fór að kólna, og komst eg að þessu móti sjálfs míns vilja.

Það var einhvern tíma eptir hádegi að hún var gengin til

lauga, hafði eg lagzt niður til svefns einsog eg átti vanda til; eg hafði skipað tveimur ambáttum að svara mjer um höfuð með veifum sínum og banda burtu flugunum. En þegar þær hjeldu að eg væri sofnaður, fóru þær að pískra saman; en eg hafði aðeins látið aptur augun og heyrði því hvert orð, sem þær töluðu. Er það ekki illa gert af drottningunni,” sagði önnur, “að hún skuli ekki vera slíkum öðlingi holl og trú, sem herra vor er?” “Það þykir mjer,” ansaði hin, “og jeg skil ekki í því, hversvegna hún lætur hann einan á hverri nótt? verður hann þá elnskis var?” “Hvernig ætli hann ætti að verða nokkurs var?” sagði hin ambáttin, “hún byrlar honum á hverju kvöldi jurtadrykk, sem drepur honum í svo fastan svefn, að hún getur farið allra sinna ferða fyrir honum. En á morgnana kemur hún aptur og vekur hann með einhverju ilmgresi, er hún heldur fyrir vit hans.”

Þjer getið, nærri herra! hvað mjer varð hverft við. En samt stillti jeg mig og ljét einsog jeg vaknaði af værum blundi og hefði ekkert heyrt. Bórðaði eg kvöldverð með drottningu minni einsog vant var, rjetti hún mjer drykkinn áður enn jeg gekk til rekkju. En í stað þess að drekka, hellti jeg honum útum gluggann, svo hún ekki sá og sjekk henni aptur tóma skálina. Síðan lögðumst við niður. En er hún hjelt, að jeg væri sofnaður, reis hún upp, klæddist í skyndi og mælti í hálfum hljóðum: “Ó að þú svæfir og vaknaðir aldrei framar!” Þvínæst gekk hún útúr herberginu. . . .

Þá sá Scheherasade dagsbrúnina og þagnaði. Schahrjar þókti sagan af konungi svörtu eyjanna svo skemmtileg, að hann beið framhaldsins næstu nótt með mestu óþolinmæði.

42. nótt.

Einni stundu fyrir dag vakti Dínarsade systur sína og beiddi hana að halda áfram sögunni, gerði hún það og tók þannig aptur til frásagna.

“Óðar enn kona mín var út gengin” þannig hjelt hinn ungi konungur svörtu eyjanna sögu sinni áfram, “spratt jeg upp, klæddist í snatri, greip sverð mitt og veitti henni eptirför. Náði jeg

henni skjótt og gekk á eptir henni með mestu forsjálni. Gekk hún gegnum margar dyr, er lukust upp sjálfkrafa, því hún mælti yfir þeim töfrapulur; loksins kom hún að aldingarðinum. Hvarf hún þar inn í þykkan runn, voru þar hávaxin hrísgerði beggja megin vegarins; en jeg fór í sniðkróka og læddist þangað líka og faldi mig þarsem langur skógargangur byrjaði, því eptir honum sá jeg, að flögðið gekk sjer til skemmtunar og hafði karlmann með sjer. Þar heyrði jeg nú er þau komu nær, að hún var að afsaka sig við friðil sinn, að hún hefði ekki getað komið fyrr, og fyrir utan öll elskumerki, er hún áður hafði auðsýnt, hafði hún nýjan ástar vott á boðstólum og voru mikil firn að heyra slíkt. “Þú veizt hvað jeg megna,” sagði hún, “þú þarft ekki annað enn að segja til. Ef þjer svo líkar, skal jeg, áður enn sól er á lopti, breyta þessari stóru borg og þessari glæsilegu höll í herfilegar rústir, sem ekki skulu byggðar vera nema af úlfum uglum og hröfnum. Þú þarft ekki annað enn að segja eitt orð og þá skal allt breytast.” Í því að drottning mælti þetta var hún rjett hjá mjer og ætlaði að ganga framhjá mjer og beygja útá aðra götu. Jeg hjelt á sverðinu brugðnu og þegar friðillinn gekk framhjá, hjó jeg á háls honum svo að hann fjell til jarðar. Hjelt jeg að jeg hefði orðið banamaður hans, og flýtti mjer í burt og ljét ekki drottninguna sjá mig, vildi jeg hlífa henni fyrir frændsemis sakir. Ílöggið var líka banvænt í raun og veru, en með töfrum sínum hjelt hún friðlinum í slíku ástandi, sem hvorki getur heitið líf nje dauði.

Flýtti jeg mjer nú til hallar minnar gegnum lystigardinn og heyrði ennþá hljóð og harmalæti konu minnar; rjeði jeg af því hryggð hennar og þókti vænt um, að jeg hafði gefið henni líf. En þegar eg var kominn til herbergja minna, lagðist jeg niður í þeirri trú, að jeg hefði refsað illmenninu, sem vogaði að svívirða mig, og sofnaði jeg útaf frá þessum hugleiðingum. Þegar jeg vaknaði morguninn eptir, lá drottning í rúminu hjá mjer, og vissi jeg ekki hvort hún var vakandi eða sofandi. Stóð jeg upp hljóðlega, klæddist og gekk til ráðstefnu. En er jeg kom heim aptur fann jeg konu mína með skorid hárið og íklædda sorgar búningi. Tók hún þá þannig til máls: “Herra! veit mjer eigi átölur fyrir, að jeg hef tekið upp á þessu, því jeg hef

spurt lát drottningarinnar, móður minnar, konungsins, föður míns, sem fallinn er í orrustu, og bróður míns, sem hrapaði fyrir bjarg og ljét þannig líf sitt.

Eg gat ekki fengið af njer að bríxla henni, er hún átti um svo sárt að binda; miklu fremur vorkenndi eg henni og reyndi að hugga hana. Þvínæst lokaði hún sig inni í herbergi sínu og sat þar í heilt ár grátandi og kveinandi. En er árið var liðið, beiddi hún mig leyfis, að hún mætti láta gera sjer legstað í höllinni, svo hún gæti verið þar til dauðadags. Þessa synjaði eg henni ekki og ljét hún byggja skrautlegan legstað með kúpu-mynduðum stöpli, einsog gert er eptir helga menn; getur maður sjð það hjeðan og kallaði hún legstaðinn Tárahöll. Fór hún þangað með friðil sinn, sem hún hafði flutt á hentugan stað, nóttina, sem hann sjekk sárið. En ekki meгнаði hún að lækna hann með kunnáttu sinni, gat hann hvorki talað nje hræst, og sázt ekkert lífsmark með honum á neinu öðru enn augunum. Var það sú eina huggun, er drottning hafði, að sjá hann og segja honum það, sem ástríða og viðkvæmni vitlausrar ástar bljes henni í brjóst. Vitjaði hún hans því tvisvar á degi hverjum og færði honum mat og drykk, en þó eg vissi af öllusaman, ljét eg sem ekkert væri.

Á þessu hafði nú gengið í tvö ár; þá var það einhvern dag, að jeg gekk til Tárahallarinnar, svo hún ekki sá; heyrði eg að hún grjet og bar upp kveinstafi sína á þessa leið: "Eg fyllist ógurlegri örvæntingu af því að sjá þig svona til reika, og svíða mjer hinar brennandi kvalir þínar ekki síður, enn sjálfum þjer. Elsku líf mitt! jeg tala sífelldlega til þín og þú ansar mjer aldrei! hvað lengi ætlarðu enn að þegja? Það eru hinar sælustu stundir æfi minnar, sem eg kvelst og þjáist með þjer. Fjærri þjer get eg ekki lifað, og heldur vil eg njóta þeirrar gleði að sjá þig, enn drottna yfir allri veröld". Síðan mælti hún fram vísur þessar:

Sárt þinn hrellir missir mig,
Munargleði letur,
Því engann, nema einan þig,
Elskað sál mín getur.

Lát af miskun lík mitt því
Lagt hjá beði þínum,

Að eg sofnuð sælu í
Sorgum gleymi mínum.

Ef þú nafn mitt nefnir þar
Nærri köldum steini,
Önduð þjer eg inni svar
Með andvörpum og kveini.

Slíkar ræður, sem voru þverskornar ekki og andvörpum, gengu loksins fram af mjer. Gerði eg hana vara við mig, óð að henni með brugðið sverð og mælti: „Nú hefur þú grátið nóg, kona! og er tími tilkominn að leggja niður slíkt ótrúnaðar hjal. Væri og betur, að gröfin sylgi frillu með friðli.“ Þá spratt hún upp sem hún væri bandóð og orgaði framaní mig hrópanði: „Grimmdar-seggurinn! Þú veldur einn öllum hörmungum mínum! mig hefur lengi grunað, að þú værir mörðinginn, sem steyptir elskhuga mínum í þessa eynd, og enn ertu svo siðlaus, mannhraikið þitt! að þú kemur hingað til að hælást um örvæntingu þeirra, sem elskast.“ Greip eg þá frammi og svaraði: „Það er aldrei nema satt, að jeg var sá, er refsaði níðingi þeim, sem maklegt var, og skyldir þú fara sömu leið. Þú níðist helzti lengi á góðmennsku minni.“ Brá eg þá sverðinu og ætlaði að vega að henni. Hún hrærdist ekki úr sporunum og mælti með stillingu, svo mjer var storkun að: „Stilltu reiði þína!“ síðan hreytti hún úr sjer einhverjum orðum, sem eg ekki skildi og sagði: „Mæli eg um og legg eg á: að vörmu sportu hálfur steinn og hálfur maður!“ Æ herra! í sama vetfangi varð eg einsog þjer sjáid mig nú, vanfær til allrar hreifingar, hvorki lífs nje liðinn . . .

Þá ljómaði dagsbrún og hætti því drottning er hingað var komið sögunni.

43. nótt.

Scheherasade sagði framhaldið fyrir tilmæli systur sinnar, og tók þannig til frásagna:

„Herra! hinn ungi konungur yfir fjórum svörtu eyjunum sagði soldáni áfram söguna með þessum orðum:“

„Þegar hin grimma fordæða, sem ómakleg var að bera nafn

drottningar, hafði breytt mjer svona, kom hún mjer með gjörningum í herbergi þetta; þvínæst töfraði hún einnig ríki mitt, þegna mína og borg mína. Hún ljét allt hverfa, hallirnar, húsin, múrana og torgin, og setti í staðinn vatnið á eyðimörkinni, sem þjer þekkið. En innbúarnir urðu að ferlitum fiskum, Mahómets átrúendur urðu hvítir, elds dýrkendur rauðir, Kristnir menn bláir en Gyðingar gulir. Úr fjórum eyjunum urðu fjórir hólarnir, sem liggja umhverfis vatnið. En sjálf kom hún til mín, sagði mjer, hvað hún hefði gert og hældist um; ljét hún ekki þar við sitja, heldur kemur hún á hverjum degi og lemur mig hundrað högg á bert bakið með ólarsvipu, þangaðtil eg verð alblóðugur undan. Síðan færir hún mig í hárlæði og breiðir yfir mig þessa skrautlegu skikkju í háðungar skyni." Við þessi orð kom upp grátur mikill fyrir hinum unga konungi og hafði hann yfir orð skáldsins:

Gef þú þolinmæði mjer,
Mótlætið að bera,
Guð minn! allt er það frá þjer,
Því skal eg geðrór vera.

Kvala beð þó köldum á,
Kunni mjer að sárna,
Á himni sálir helgar þá
Hrelldum líknar árna.

Soldáni fjekk svo mikils það, er hann hafði heyrt og sjeð, að hann í fyrstunni gat ekki upp komið orði til að hugga hinn unga konung. Loksins mælti hann þannig með ákefð, því bæði vildi hann hjálpa konungi og hefna á drottningu: "Segið mjer hvar er hið svikafulla flagð?" "Eg veit ekki hvar hún hefst við um nætur, en á daginn er hún í greptrunarhúsinu með stöplinum í Tárahöllinni, þarsem friðill hennar liggur. Fer hún þangað daglega, er hún hefur húðstrýkt mig að morgni; verð eg að þola það, því eg get ekki hrært legg nje lið. Færir hún honum þá mat og drykk og heldur svo lífinu við í honum; lætur hún aldrei af, að barma sjer yfir vesæld hans og málleysi."

Sagði nú soldán konunginum, hverra manna hann væri og hvernig stæði á ferðum hans þangað og lauk ræðu sinni með

þessum orðum: "Aldrei hafa meiri fádæmi drifið á daga nokkurs manns enn yðar; en eins er þó áfátt, og það er að maklegri hefnd verði framgengt. Eg skal gera allt, sem mjer er unnt til þess, að oss verði hennar auðið."

Sátu þeir nú báðir saman þangaðtil náttaði og voru að leggja niður ráðin, hvernig þeir ættu að koma fram hefndum á drottningu; síðan lagðist soldán stundarkorn til hvíldar. En um aptur-eldingu stóð hann upp, tók sverð sitt og skildi yfirhöfn sína eftir á afviknum stað og gekk til Tárahallarinnar. Brunnu þar raðir hvítra vaxljósa, og var þar hinn sætasti reykelsisilmur, er lagði upp úr mörgum glæsilegum gullkerum. Sá hann þá hvar fríðill hinnar grimmu og fláráðu fordæðu lá í rúmi einu; gekk hann þangað og drap hann í einu höggi með sverði sínu. En líkið dró hann úti hallargarðinn og fleygði því niður í brunn. Þegar soldán var búinn að þessu lagðist hann niður í rúmið í stað fríðilsins, faldi sverðið hjá sjer undir ábreiðunni og beið svo þess, er að hendi kæmi.

Fordædan kom um sama leyti og vant var til hins unga konungs yfir svörtu cyjunum, færði hann úr fötunum og lamdi hann hundrað högg með óheyrilegri grimmd. Tók undir í höllinni af hljóðum hans og veini, en það kom fyrir ekki; hann grátbændi hana: "Hættu! jeg er nógu sárt leikinn áður. Hafðu miskunsemi með mjer!" En grimmdarnornin hlífði honum ekki við einu höggi og svaraði: "Sýndirðu mjer þá miskunsemi og kenndir þú í brjósti um elskhuga minn? Þú skalt ekki heldur vænta þjer neinnar vægðar af mjer."

Þá varð Scheherasade að þagna, því farið var að birta. "Tröll hafi fordæðuna!" tók Dínarsade til máls og sagði sjer þækti leiðt, að systir sín vildi ekki segja söguna lengur. Svaraði hún þá: "Elsku systir! ekkert skal vera mjer kærara enn að seðja forvitni þína á morgun; en þú veizt að það er komið undir vilja soldáns, herra míns."

Schahrjar gekk á burt og ásetti sjer, að lofa drottningu að lifa þó sagan teygðist í tvo mánuði enn; hann hugsaði með sjer: "Jeg get alltjend látið ráða hana af dögum þegar mjer lízt."

44. nótt.

Scheherasade hjelt áfram sögunni einsog hún var beðin og byrjaði þannig:

„Herra! þegar drottning hafði lamið hinn unga konung yfir svörtu eyjunum hundrað högg, færði hún hann aptur í hárklaðið og ena gullsaumuðu yfirhöfn. Síðan fór hún til Tárahallarinnar með mat á disk og bikar fullan af einhverjum drykk, er hún hafði byrjað; gekk hún þar inn grátandi og kveinandi og æpti hástöfum „Ó þú elskhugi minn! svaraðu mjer! talaðu við mig!“ síðan gekk hún að hvífunni, því hún vissi ekki betur enn að friðill hennar væri þar, mælti hún þá þessi orð skáldsins:

Nær mun linna harma hríð
Og hryggðar slökkvast eldur?
Helzti sárt er sálar stríð,
Sem að ástin veldur.

Þvínæst mælti hún þannig við friðilinn, sem hún hjelt að væri þar: „Ó þú ljós mitt og líf mitt! ætlaðu eyðflega að þegja svona? á jeg að skiljast svo við, að eg ekki heyri þau huggunarorð af vörum þínum, að þú elskir mig? hjartað mitt! segðu eitt orð, jeg sárbæni þig!“

Þá ljet soldán einsog hann raknaði af dauðadái og mælti með annarlegum málróð: „Hvergi er vald nje máttur, nema hjá guði einum, hinum allsvaldanda!“ Fordæðan rak upp gleðiðp er hún heyrði þessi orð, sem hún átti sízt von á, og rjedi sjer valla fyrir kæti. „Elskulegi unnusti minn,“ mælti hún, „er þetta ekki hugarburður? heyrði eg þig tala?“ Svaraði þá soldán í hálfum hljóðum: „Óláns kona! ert þú svara verð af mjer?“ „Því máttu ámæla mjer svo?“ segir drottning. „Afþví þú kvelur mann þinn sífeldlega,“ ansaði hann, „svo að eg get ekki sofið fyrir hljóðum hans. Mundi eg vera heill heilsu fyrir löngu, ef þú hefðir leyst hann úr álögum. Fyrir þá sök var mjer og varnað að mæla.“ „Ó! ef að það getur orðið þjer að liði,“ ansaði flagðið, „þá skal eg gefa honum aptur sína rjetu mynd, viljir þú svo vera láta.“ „Gerðu það!“ mælti soldán, gefðu honum sem fljótast frelsi, svo að óp og vein hans ónáði mig ekki frammar.“

„Eg heyri og hlýði“, svaraði flagðið og gekk undir eins til

hins unga konungs yfir svörtu eyjunum, tók fulla vatnsskál, las yfir henni galdraþulur og sagði síðan í því hún stökkti á hann vatninu: "Sjertu skapaður í þeirri mynd, sem þú nú hefur, eða ef þú ert orðinn fyrir reiði hins hæzta, þá vertu sem þú ert, en hafirðu breytt í þetta líki sakir minna töfra, þá verðirðu aptur sem þú verið hefur!" Og að vörmu spori stóð hinn ungi konungur upp og kallaði, lofandi guð og vegsamandi: "Enginn er guð nema guð og Mahómet er spámaður hans." Síðan mælti flagðið: "Snáfaðu hjeðan burt, komdu aldrei aptur, eða jeg drep þig."

Varð hinn ungi konungur þá að hafa sig burt, en faldi sig nálægt, til þess sjá, hvernig síðan færi. Fordæðan gekk aptur til Tárahallarinnar og sagði friðlinum, sem hún hugði vera, að ósk hans væri uppfyllt, og stæði nú ekkert fyrir heilsubata hans. En soldán svaraði einsog áður, "Hvað hefirðu gert? þú hefur frelsað mig frá minnstu af því, sem veldur eymdum mínum." "Elskan mín góð! hvað áttu við?" spurði hún á ný og soldán svaraði: "Óláns kona, skilurðu það ekki, að eg á við fjórar eyjarnar, borgina og innbúa hennar? á hverri nótt um miðnættið teygja fiskarnir höfuðin upp úr vatninu og biðja okkur báðum hefndar. Fyrir þá sök færist aflið eigi aptur í limi mína. Far því til, og set allt aptur í sitt fyrra lag, komdu síðan aptur og rjettu mjer hönd þína, að þú meigir reisa mig á fætur úr hvílu þessari." Þegar fordæðan heyrði þetta varð hún stórglöð, því hún vissi ekki betur enn hún ætti tal við friðil sinn, og mælti: "Drottinn minn og líf mitt! í guðs nafni þá!" flýtti hún sjer að vatninu, jós því upp með hendinni, tautaði yfir því töfraþulur og stökkti því allt umhverfis."

Drottning vissi ekki fyrri til enn ljómaði af degi, hætti hún þá allt í einu að segja söguna. "Elsku systir!" mælti Dínarsade, "nú er mjer glatt í geði að konungur svörtu eyjanna skuli vera leystur úr álögunum, og þykist eg ganga að því vísu, að borgin og innbúar hennar sjeu líka leystir úr þeim, en nú er mjer helzt forvitni á, hvað verða muni um fordæðuna?" "Hafðu þolinmæði til morguns," ansaði Scheherasade, "og leyfi soldáninn, herra minn, skal þjer verða gert að skapi." Við vitum það af því, sem komið er á undan, að hún átti ekki ills von af Schahrjar í bráð.

45. nótt.

Scheherasade batt enda á heit sitt og sagði frá afdrifum galdranornarinnar á þessa leið:

“Herra! þegar galdranornin hafði stökkt vatninu umhverfis, stóð borgin allt í einu, þarsem vatnið hafði verið; fiskarnir urðu að körlum, konum og börnum, frjálsum og ánauðigum, Mahómets mönnum, eldsdýrkendum, kristnum og Gyðingum; hús og sölubúðir fylltust innbúum og eigendum og var þar allt einsog á undan töfrunum. Hið fjölmenna föruneysi soldáns fjell öldungis í stafi, þegar það sá allt í einu kringum sig fagra og fjölmenna borg, því rjett áður hafði það legið þar í tjöldum á víðum völlum. Fjórir hólarnir urðu líka aptur að fjórum eyjum.

Galdranornin gekk nú í mesta flýti til friðilsins, sem hún hjelt vera, inní Tárahöllina og kallaði upp fagnandi í því hún kom inn: “Elskulegi maður minn! rjettu mjer nú hönd þína, vilja þínum er framgengt orðið.” “Komdu nær!” ansaði soldán, “betur nær,” og greip hið biturlega sverð, er hann hafði hjá sjer undir ábreiðunni. En er hún var komin rjett að honum, spratt hann upp einsog elding, þreif um handlegg hennar og hjó hana sundur í tvo hluti, áður enn hún gæti áttað sig. Síðan fór hann og leit-
aði upp hinn unga konung svörtu eyjanna, er beið hans með óþolinmæði; samfagnaði hann honum að hann nú væri óhultur framvegis. Hinn ungi konungur þakkaði honum og kyssti á hönd hans, en soldán spurði hann, hvort hann vildi heldur vera þar um kyrt í borg sinni, eða verða sjer samferða til aðsetursborgar hans, því hann væri sjer kær gestur. Ansaði þá hinn: “Voldugi soldán! vitið þjer þá hvað langt er til aðseturs yðar?” “Hálft-þriðja dagleið,” segir soldán, en hinn ungi konungur mælti: “þjer eigið árlanga ferð fyrir hendi áðurenn þjer náíð þangað, og því að eins komust þjer hingað svo fljótt, að álögurnar voru. En það skulud þjer vita, soldán! að eg aldrei framar mun skilja við yður.” Undraðist soldán, að hann skyldi vera svo fjærkominn ríki sínu, en þókti vænt um vinmæli hins unga konungs og segir: “Hirðum eigi hót! lofaður sje guð, að hann hefur fulllaunað langferð mína, þarsem hann ljet fundum okkar bera saman og mjer þannig verða sonar auðið. Því fyrst að þjer viljið fara með

mjer og eg er barnlaus maður, þá tek eg mjer yður í sonar stað og nefni yður til erfingja að ríki mínu." Föðmuðust konungarnir síðan með blíðu; en eftir það bjóst konungur svörtu eyjanna til ferðar og varð tilbúinn að þrem vikum liðnum. Var birðmönnum hans og þegnum mikil raun, að sjá hann fara burt; en hann setti einn nákominn frænda sinn til konungs yfir þá í sinn stað.

Með soldáni og konungi svörtu eyjanna fóru hundrað úlfaldar klyfjaðir auðæfum og gersemum úr hirzlu hans; hafði hann og með sjer fimmtíu veltygjaða riddara. Gekk þeim ferðin vel og náðu þeir loksins í námunda þangað, sem förinni var heitið, til höfuðborgar soldáns; hafði hann sent boðbera á undan sjer og þeir borið tíðindi af æfintírum hans og heimkomu. Æztu embættismenn komu til móts við hann og sögðu honum, að hin langvinna fjærvera hans hefði alls engu raskað, nje breytt í ríki hans. Allur landslýður streymði á móti honum, tók við honum með mesta fögnuði, og hjelt honum veizlu, er stóð yfir í marga daga.

Morguninn eftir að soldán var heim kominn, stefndi hann hirðinni saman og skírði greinilega frá, hver fádæmi hefðu því valdið, að burtvera hans dróst svo lengi. Síðan gerði hann heyrinkunnugt að hann hefði tekið sjer í sonar stað konung svörtu eyjanna, sem fúslega hefði sleppt miklu ríki, til þess að fylgja sjer. Gaf hann öllum þjónum sínum góðar gjafir, hverjum eftir sinni virðingu og launaði þeim þannig trúleika sinn; skipaði hann og vezír sínum að kalla á fiskimanninn, sem hafði komið með hina kynlegu fiska, og á þann hátt orðið frumkvöðull þess, að konungurinn, borgin og þegnar hans leystust úr álögum. Honum gaf soldán tignarklæði og er hann heyrði að hann ætti einn son og tvær dætur, tók soldán aðra dótturina og ungi konungurinn hina í tölu hjákvenna sinna, en fiskimanni gáfu þeir svo miklar gjafir, að hann varð einhver hinn vellríkasti maður á sinni öld, og dætur hans voru konur þeirra konunganna allt til dauðadags."

Þannig lauk sögunni af fiskimanninum og andanum, og ljét Dínarsade í ljósi við systur sína, hvílik unun og inndæli sjer hefði verið að hlýða á hana. En er Schahrjar lauk upp sama munni, kvaðst drottning kunna aðra sögu, sem hún skyldi ábyrgjast að væri fallegri, og sagðist mundi segja hana næsta morgun, ef soldán leyfði, því nú væri farið að birta af degi.

Schahrjar minntist þess með sjálfum sjer, að hann hafði í huganum lokað Scheherasade að lifa einn mánuð; reis hann á fætur og var óþolinmóður, því hann langaði til að vita, hvort nýja sagan væri fallegri enn sú, er síðast var sögd.

46. nótt.

Í það mund um morguninn, sem vant var, vakti Dfnarsade systur sína og beiddi hana um leið, að segja söguna, sem hún hefði lokað; tók drottning þá óðar til frásagna.

Sagan af daglaunamanninum, hinum fimm konum í Bagdad, og hinum þremur konungbornu munkum.

“Minn herra! í þann tíma, sem Kalífinn Harún Alraschid sat að völdum, bjó í Bagdad, aðseturstað hans, daglaunamaður einn, sem var sjeður og slóttugur karl, þó iðn hans væri auðvirðileg og dónaleg. Það var einhvern morgun, að hann gekk út með burðarkörfina sína og staðnæmdist á torginu, þarsem hann var vanur og beið þess, að einhver beiddi sig handtaks, þá kom til hans yngiskona, prýðilega vaxin, með nettludúks blæju og kallaði til hans vinalega: “Heyrðu karl! taktu körfina þína og gakktu með mjer.”

Daglaunamaðurinn varð glaður við, er konan kastaði svo blíðlega kveðju á hann, og ljét hann körfina jafnskjótt uppá höfuð sjer og gekk á eptir henni, en mælti þetta fyrir munni sjer: “Lánsdagur! blessaði dagur að okkar fundum bar saman!”

Konan leiddi hann að luktnm dyrum á húsi einu og drap hún á dyr. Var þeim jafnskjótt lokið upp og kom út æruverður kristinn maður með sítt skegg, fjekk hún honum peninga en sagði ekki orð. Hann hefur vitað hvað hún vildi; því hann gekk burt og kom undir eins aptur með brúsa fullan af ágætasta víni. Skipaði konan daglaunamanninum að láta brúsann niður í körfina og fara með sjer.

“Það veit hamingjan, að þetta er blessaður dagur!” mælti daglaunamaðurinn, ljét körfina með brúsanum í uppá höfuð sjer og fylgdi konunni til aldina og blóma kaupmanns. Valdi hún

þar handa sjer allskonar epli, apríkósur, lemnur, myrtus, basilíkkum, liljur og jasmínur auk fleiri blóma og ilmjurta, skipaði daglaunamanninum að láta það í körfina og fylgja sjer. Síðan gekk hún til slátrara nokkurs og ljet hann vega sjer út tuttugu og fimm pund af hinu bezta kjöti, sem hann hafði til, og skipaði hún daglaunamanninum að láta það í körfina líka. Í annari sölubúð keypti hún keisarasalát, litla agúrka og kryddjurtir, súrsaðar í ediki, í ennþá einni stórar og smáar hnetur, piniur, möndla og þesskonar ávexti; möndlabrauð keypti hún og hjá kryddara einum.

Þegar daglaunamaðurinn sá að körfin smámsaman fylltist af öllu þessu dóti, segir hann: “Frú mín! hefðuð þjer látið mig vita fyrirfram að þjer ætluðuð að draga svona til búðsins, þá hefði jeg tekið með mjer áburðarhest eða úlfalda og klyfjað þá. Ef þjer kaupið meira, þá held jeg verði ofhlaðið á bakið á mjer.” Konan brosti að glensi hans, en skipaði honum ennþá einusinni, að fylgja sjer til kryddara nokkurs, tók hún þar út í búðinni allskonar ilmandi vatn, pipar, muskat, negulnagla, engifer, stóran mola af grárri ambra og ýmsar indverskar kryddjurtir. Varð þetta allt að fara ofan í körfina daglaunamannsins og fór hún nú með hann að einu skrautlegu húsi, var það framanvert byggt á súlum og á því sílabeins hurð. Þar drap konan hægt á dyr. . .

Þá þagnaði drottning því dagur var kominn. “Elsku systir!” tók Dínarsade til máls, “byrjunin á þessari sögu æsir forvitni mína ákast.” Svo þókti Schahrjar líka þó hann ljeti ekki á bera.

47. nótt.

Dínarsade vakti Scheherasade fyrir dag og beiddi hana að segja framhald sögunnar, sem hún var byrjuð á; varð drottning óðar við beiðni sysutr sinnar.

“Herra!” mælti hún, “meðan yngiskonan og daglaunamaðurinn biðu þess, að upp væri lokið, stóð hann hugsandi og var að brjóta heilann útaf þessu. Hann furðaði sig á, að önnur eins kona færi sjálf til slíkra kaupa, því ekki gat hann trúað því, að hún væri ambátt. Hún bar ofmikla fyrirkvennsku í yfirbragði sínu til þess, að hann gæti leitt sjer í grun, að hún væri ófrjáls og ættsmá. Ætlaði hann að spyrja hana um þetta, en í því bili

lauk önnur kona upp dyrunum. Þókti daglaunamanninum hún svo yfirtaks fögur, að við sjálft lá, að hann misti körfina niður með öllu, sem í henni var. Hafði hann aldrei sjeð svo fríða konu á æfi sinni, að í nokkurn samjöfnuð kæmist við þessa og kallaði hann því upp: “Þetta er sá mesti heilladagur, sem eg hef lifað á æfi minni.”

Konan, sem hafði farið með hann þangað, sá hvað hann hugsaði og skildi hann undireins. Þókti henni gaman að og horfði framaní daglaunamanninn með grandgæfilegri eptirtekt og tók ekki eptir kveðjunni þegar dyrunum var upplokið. Hin fagra kona, sem upp lauk, minnti hana á það og mælti: “ætlaðu ekki að koma, elsku systir, hvað dvelur þig? sjerðu ekki að manntetrið kemst valla úr sporunum með byrðina?”

Þegar hún var komin inn með daglaunamanninum var dyrunum lokað og gengu þau þrjú saman gegnum fagurt anddyri inní víðan hallargarð og voru þar opnar loptsvallir, var þaðan innangengt til margra skrautlegra herbergja. Lengst inn í garðinum var glæsilegur legubekkur og uppaf honum miðjum hástöll úr rafi, sem stóð á fjórum flabeins súlum, var hann skreyttur undur stórum perlum og demöntum og breitt yfir hárautt indverskt þykksilki, fagurlega gullsamað. Í miðjum garðinum var skál með hvítri marmara umgjörð, og yfir koparljón, logagyllt, gaus upp úr gini þess hið tærasta vatn og fjell niðrí skálina. Svo erfitt sem daglaunamanninum gerðist undir byrðinni, var honum ómögulegt annað, enn að dást að viðhöfn húss þessa og þrifnaði þeim, sem lýsti sjer þar í öllu. Þó varð honum öllu fremur starsýnt á ena þriðju konu, er sat í hásetinu og þókti honum hún ennþá fríðari enn önnur konan. Þegar hún sá báðar hinar konurnar stje hún niður úr sæti og gekk á móti þeim. Rjeði hann það af lotningu þeirri, er þær sýndu henni, að hún mundi tignust vera, enda fór hann ekki villt í því. Hún hjet Sobeide, sú, sem mest hafði keypt, hjet Amíne og sú, sem upp lauk, hjet Safie.

“Elsku systur mínar!” tók Sobeide til máls, “sjáið þið ekki, að mannskepnan ætlar að hníga niður undir byrðinni? eptir hverju eruð þið að bíða, að þið skulið ekki ljetta á honum?” Þvínæst tóku þær Amíne og Safie körfina, önnur að aptan, en hin að

framan, og Sobeide tók líka hendi til og hjálpaði þeim til að taka hana ofanaf daglaunamanninum og setja hana niður. Síðan tóku þær allt úr henni og að því búnu, borgaði Amíne honum rík-mannlega og mælti um leið: “Nú máttu fara!”

Daglaunamaðurinn hefði nú átt að fara með körfinna sína, en hann gat ekki fengið það af sjer. Hann stóð í sömu sporum, hallaðist upp við körfinna og undraðist segurð hinna þriggja kvenna, sem honum þóktu allar jafn yndislegar að líta, því Amíne hafði líka tekið af sjer blæjuna og stóð alls ekki á baki hinna. Því skildi hann ekkert í, að hann sá þar engan karlmann; hæfðu þó mestöll matvælin, sem hann hafði borið, þeim, sem ætluðu að drekka og vera glaðir, að minnsta kosti hinir þurkuðu ávextir, kökurnar og hinir súrsuðu rjettir.

Sobeide hjelt í fyrstunni að daglaunamaðurinn ætlaði að kasta mæðinni ofurlitla stund; en er hún sá að hann aldrei ætlaði að fara, spurði hún hann: “Eptir hverju ertu að bíða?”

Þá sá Scheherasade dagsbrún og þagnaði.

48. nótt.

Forvitnin vakti Dínarsade nokkru tímanlegar enn vant var. Kallaði hún undireins til systur sinnar: “Í öllum bænum, láttu sjá, að við fáum að heyra ofurlítið meira um þrjár fallegu konurnar og daglaunamanninn.” Scheherasade var undireins boðin og búin til þess.

“Herra!” tók hún til máls, “þegar nú daglaunamaðurinn hýmdi þarna grafkyr, spurði Sobeide hann, eptir hverju hann væri að bíða og mælti enn fremur: “Þókti þjer illa-borgað?” síðan vjek hún sjer að Amíne og segir: “Elsku systir mín! geiðu manningnum eitthvað svo hann fari glaður í burt.” “Frú mín!” ansaði daglaunamaðurinn, „annað er það, sem mig dvelur; verk mitt er marg marg borgað. Það er sjálfsagt ósiður af mjer, að vera hjer lengur; en þið væruð samt aldrei nema vísar til, að virða mjer til vorkunar, þó jeg yrði blessa á því, að sjá þrjár konur karlmannslausar, sem eru svo ljómandi fallegar. Kvennfólkið á eins bággt með, að skemmta sjer án karlmanna, einsog karlmennirnir án kvennfólksins. Þið vitið, að turn stendur ekki fastur nema á fjórum

múrum, og það segja þeir hjerna í Bagdad, að illa sje jетиð ef ekki eru fjórir. Þið eruð ekki nema þrjár, og vantar fjórða mann, eptirlitsaman og launhygginn, sem gæti haldið því, sem að honum væri skotið.” Síðan fór hann með þessar vísur:

Fegurst veit eg fernan óm

Að segins glaumi kalla,

Pípna, gígna, hörpu hljóm

Og hreiminn fiðlu snjalla.

Fernan ilm þar eptir kjós .

Unaðsætan fanga,

Lifku *), myrtus, lilju, rós,

Ljúft, sem vitum anga.

Fernt má njóta sælast sín,

Ef saman hinu tengist,

Auður, æska, ást og vín,

Ó að það jafnan fengist!”

Þær systur hlóu dátt að ræðu daglaunamannsins, en síðan tók Sobeide til máls og gerði sig alvöruhefna á svipinn, “Ljúfurinn minn! mjer þykir þú gera þjer heldur dælt við okkur. En þú skalt ekki gjalda þess og þó þú sjert þess ómaklegur, að eg fari að gefa mig á tal við þig og gera þjer grein á nokkru, skal eg allt fyrir það segja þjer, að við erum systur, og förum svo huldu höfði, að enginn maður veit um okkar hagi. Því meiri varhygð verðum við að gjalda við, að gera það uppskátt fyrir þeim, sem yfir engu geta þagað, og svo segir í góðri bók, sem við höfum lesið: “Yfir leyndarmáli þínu skaltu þegja, og engum segja, því sá glatar því, sem gerir það uppskátt. Getir þú ekki geymt það í þínu eigin hjarta, hversu máttu þá ætlast til þess af öðrum?”

“Það veit heilög hamingjan!” segir daglaunamaðurinn, “mjer kom þetta undireins í hug, að þið munduð vera mikilsháttar, og jeg hef getið rjett til. Þó forlögin hafi aldrei látið mjer auðnast að komast hærra, enn að vera það, sem jeg er, þá er jeg samt skynsamur og áreiðanlegur maður. Jeg hef reynt að nema allan

*) Svo nefni eg ilmjurtina. «Levkoj» (mathiola.)

fróðleik, sem mjer var unnt, af fræðibókum og sagnaritum og kann jeg deili á, hvað segja skal og hverju skal þegja yfir. Nú ætla jeg með ykkar leyfi að tilfæra grein úr einni bók, sem eg hef lesið, hefur hún ætíð verið mjer föst í minni: "Geymdu launungarmál þitt fyrir þeim, sem er frekur og framgjarn; hann mundi illa með fara, vitrum manni skaltu óhræddur trúa fyrir því, hann getur varðveitt það. Hjá mjer eru leyndarmál læst niður, einsog í lokuðu húsi með innsigliðum dyrum, sem lykillinn er týndur að."

Sobeide þóktist af öllu meiga ráða að daglaunamanninum væri ekki vits vant, og mundi hann seginn vilja vera gestur við máltíð þá, er þær ætluðu að halda; segir hún því við hann brosandi: "Þú veist að við höfum töluverðu kostað til máltíðarinnar; það væri því ósanngjarnt að þú skyldir njóta hennar og ekkert til gjalda."

Safie var því samdóma og mælti: "Góðurinn minn! Fjelaus vinátta er ljettari enn sandkorn. Hefurðu ekki heyrt þetta: "komirðu með nokkuð, ertu nokkurs verður; komirðu tómhentur, þá farðu tómhentur."

Þó að daglaunamaðurinn hefði liðugt tungutak, mundi hann þó að lokum hafa orðið að draga sig burt með kinnroða, hefði Amine ekki skorist í leikinn fyrir hans hönd. „Elsku systur!" tók hún til máls, "jeg sárþæni ykkur, lofið þið honum að vera hjá okkur. Jeg þarf ekki að segja ykkur, að við munum hafa skemmtun af honum, því þið hafið sjálfar tekið eptir því, að hann vantar ekki gáfur til þess. Það meigið þið vita, að mjer hefði verið ómögulegt að annast svo margt, á jafnstuttum tíma, hefði hann ekki komið mjer að haldi með góðvilja sínum, lipurleika og kröptum. Segði jeg ykkur alla þá kurteisi og öll þau fagurmæli, er hann ljet mig heyra á leiðinni, þá munduð þið ekki undrast, að jeg dreg hans taum. Eg skal því taka að mjer að greiða hans tillag til máltíðarinnar."

Hinar systurnar svöruðu þessu: "Gott og vel! tylltu þjer niður og vertu velkominn!"

Daglaunamaðurinn varð frá sjer numinn af þessum orðum Amíne, fjell á knje, kysti gólfð frammi fyrir fótum hennar og mælti í því hann stóð upp: "Yndislega kona! í dag ljetuð þjer

lán mitt uppbyrjast og nú fullkomnið þjer það með göfuglyndi yðar. Eg get ekki nóg samlega þakkað yður fyrir það." Mælti hann ennfremur og vjek sjer að hinum systrunum: "Þið skuluð ekki ætla, að eg muni illa fara með þann mikla sóma, sem mjer er sýndur, og þykist eg sjálfur enga verðleika hafa til hans. Eg skal ætíð skoða mig sem ykkar auðmjúkasta þræl." Síðan ætlaði hann að fá þeim aptur sje það er hann hafði þegið, en hin alvöru-gefna Sobeide sagði honum, að eiga það og mælti: "Það, sem við einusinni höfum látið af hendi fyrir gerðan greiða, á ekki apturkvæmt til okkar" . . .

Dínarsade sárnaði mjög að morgunbirtan skein þegar þangað var komið sögunni, varð Scheherasade þá að hætta.

49. nótt.

Undireins og drottning var beðin framhalds á sögunni, er hún hafði hætt við nóttina áður, tók hún þannig til frásagna á þessari nótt:

"Herra! Sobeide drap hendi við fjenu, sem daglaunamaðurinn ætlaði að fá henni aptur, og mælti á þessa leið: "En gættu þess kunningi! að við leyfum þjer því að eins að vera hjá okkur, að þú bæði þegir yfir öllu, og gætir vandlega allrar siðsemdar og kurteisi."

Í því hin yndislega Amíne mælti þannig, tók hún af sjer möttulinn er hún hafði farið í til að ganga út; stytti hún klæði sín upp um sig með beltinu, svo að henni væri ljettara um allar hreifingar og bjó hún síðan til borðs. Bar hún fram ýmsa rjetti og setti vínflöskur og gullbikara fram á drykkjarborð. Síðan settust þær systur til borðs og buðu daglaunamanninum að tylla sjer á skákina hjá sjer, og rjeði hann sjer valla fyrir fögnuði, að sjá þrjár konur svo fallegar andspænis á móti sjer. Tók þá Amíne flösku og bikar, hellti á og drakk út eptir serkneskum sið; síðan hellti hún á fyrir systur sínar eptir röð, og drukku þær sömu- leiðis og skenktu á sama bikarinn og rjettu daglaunamanninum. Í því hann tók við bikarinn, kysti hann á hönd Amíne og áður enn hann drakk hafði hann vísu þessa yfir:

Sæl einsog sumargola,
 Sunnan of liljur runnin,
 Dreifist ilmblaðin yfir,
 Angandi ljúft um vanga,
 Kýs eg mjer svo eð svása,
 Sætar gómsker væti
 Vín, er sætt fram settu,
 Sundbáls lilju mundir!

Hendu systurnar gaman að þessu; síðan sungu þær og af víndrykkjunni gerðist samsætið gláðara og gláðara, og nokkuð glensmikið Konurnur slepptu sjer öldungis í kætinni, einsog enginn karlmaður væri viðstaddur og gekk það, sem eptir var dagsins, í gleði og gamni. En er komið var undir nótt sagði Sæie loksins við daglaunamanninn: “Far þú nú burt! og láttu okkur sjá á bakið á þjer, einsog það er breitt til.”

Það gat daglaunamaðurinn ekki fengið af sjer og svarði: “Nei, fallegu systur! mjer mundi sannarlega verða ljettara um viðskilnað sálar við líkama enn að fara frá ykkur. Hvort ætti eg þá að fara, svo sem eg er til reika? eg er öldungis af göflum genginn bæði af víndrykkjunni og af því að sjá ykkur, og mjer mundi þykja óverandi á heimili mínu. Lofið mjer að vera hjerna í nótt, svo eg geti komið til sjálfs míns; jeg skal vera hvar sem þið viljið. En svo mikils tíma þarf eg að minnsta kosti til þess að komast í samt lag aptur. Og þó er eg hræddur um, að það verði eptir af mjer, sem bezt er.

Amíne tók daglaunamanninn að sjer í þetta sinn einsog fyrr og mælti: “Elsku systur! maðurinn hefur rjett að mæla, og hlýtt eg að leggja til með honum. Hann hefur skemmt okkur prýðilega, og ef ykkur er nokkuð hlýtt til mín, og þið munið mjer sem eg ætla, þá skulum við hafa hann hjá okkur í kvöld.” “Þjer getum við ekkert á móti látið,” sagði Sobeide og snjeri sjer síðan að daglaunamanninum og mælti: “Vjer auðsýnum þjer líka þessa náð, en setjum þenna skilmála um leið: að hvað sem hjer kann fyrir þig að bera, að okkur eða öðrum nærstöddum, þá máttu ekki einusinni ljúka munni sundur til þess að spyrja okkur um orsakirnar. Því ef þú ber upp fyrir okkur spurningar um það, sem þig varðar ekki um, þá kynnir þú að fá það að heyra, sem þjer

gætist ekki að. Vertu því forsjáll og láttu þjer ekki í hug koma, að vera forvitinn og reyna, að komast fyrir, hvernig á því stendur, sem við gerum.”

Daglaunamaðurinn svaraði: “Því losa eg ykkur, að gæta þessa skilyrðis með slíkri samvirkusemi, að þið hafið enga ástæðu til að átelja mig, og eun síður til að áminna mig fyrir ókurteisí. Tunga mín skal vera stíð sem trje og augu mín skulu vera skuggsjá, sem ekkert verður eptir í af því, er hún speglar.”

“Svo þú gangir úr skugga um það,” tók Sobeide til máls með mikilli alvörugefni, “að þetta er ekki nýtt uppátæki, að við krefjumst þessa af þjer, þá stattu upp og lestu það, sem skrifað er þarna að innanverðu yfir dyrunum.” Daglaunamaðurinn gerði það og las þar þessi orð skrifuð með gulletri: “Talaðu ekki um það, sem þig varðar ekki um, ella heyrirðu það sem þjer illa líkar.” Þegar hann kom aptur til systranna mælti hann: “Eg vinn þess dýrstan eið, að þið skuluð ekkert það til mín heyra, sem mig skiptir engu og ykkur kann að snerta.”

Þegar nú þetta var aftalað, bar Amíne kvöldverð á borð. Salurinn var lýstur mörgum ljósum, loguðu þau af viðsmjöri og reykelsi og sendu frá sjer sætan ilm; síðan settust þær systur til borðs með daglaunamanninum. Var þá tekið á ný til matar og drykkjar, söngs og kvæðalesturs, og systurnar lögðust á eitt að drekka daglaunamanninn undir borð og gerðu það með því yfirskeyni, að láta hann drekka minni þeirra. Ekki vantaði heldur skrítnar og gamansamar ræður og ljeku þau öll við hvern sinn finger; en í því var drepð á dyr að utan . . .

50. nótt.

Þegar Dínarsade hafði vakið systur sína einsog hún var vön og soldán hafði leyft henni að halda áfram sögunni, byrjaði hún þannig:

“Þegar drepð var á dyr stóðu allar þrjár systurnar upp. En Safie, sem hafði þá sýslu, að gæta dyranna, varð fyrst og biðu því hinar þangaðtil hún kæmi aptur og segði, hver erinði ætti á

þeirra fund svo seint á degi. Leið ekki á löngu að Safie kom aptur og sagði: "Elsku systur! nú gefst bezta tækifæri til að hafa ágæta skemmtun nokkurn hlut næturinnar og ef eg má ráða, þá skulum við ekki sitja það af okkur. Hjer eru þrír munkar fyrir dyrum, (að minnzta kosti ræð eg það af búningi þeirra) og það mun ykkur þykja kynlegt, að þeir eru allir blindir á hægra auga og hafa rakað af sjer hár, skegg og augabryr. Segjast þeir vera öldungis nýkomnir til Bagdad, og aldrei hafa komið hjer áður. En af því nú er komin nótt og þeir áttu sjer engan náttstað vísan, þá börðu þeir að dyrum hjá okkur upp á von og óvon, og biðja þeir okkur fyrir guðs sakir, að gera það miskunar verk, að taka við sjer. Þeim stendur á sama, hvar við hýsum þá, ef þeir aðeins hafa þak yfir höfði, og mundu þeir verða guðssegnir að liggja í hesthúsi. Annars eru þeir ungir og ekki ljótir; þeir munu ekki heldur vera skyni skroppnir; en ekki get eg að njer gert, að hlæja, þegar jeg hugsa til þess, hvað undarlega og ámátlega þeir líta út." Þá kom upp svo mikill hlátur fyrir Safie, að hún kom ekki upp orði, en hinar systurnar og daglaunamaðurinn hlóu ósjálfrátt með henni:

"Systur sælar!" tók Safie aptur til orða, "viljið þið ekki lofa þeim að koma inn? Þegar við höfum hjá okkur slíka gesti, getum við endað daginn betur enn við byrjuðum hann. Við munum hafa af þeim mestu skemmtun og ekki verða leiðar á þeim, því þeir beidast ekki gistingar nema þessa nótt, og munu fara á stað fyrir sólar uppkomu."

Sobeide og Amíne töldu tormeiki á bæn Safie og vissi hún vel, hvað þeim gekk til; en hún lagði svo fast að þeim, að þær gátu ekki synjað henni. "Það er þá bezt þeir komi inn!" mælti Sobeide loksins, "en gleymdu fyrir alla muni ekki, að leggja ríkt á við þá, að þeir ekki tali um hluti, sem þá varðar ekki um, og að þeir lesi letrið yfir dyrunum."

Fór nú Safie ánægð til dyra og kom skjótt aptur með þrjá förumunkana; hneigðu þeir sig djúpt þegar þeir gengu inn. Þeir staðnæmdust frammi við dyr einsog er siður húsganga, en konurnar stóðu upp, báðu þá velkomna með blíðu, og sögðu sjer væri sönn gleði að því, að sjer gæfist særi á að greiða fyrir þeim og hressa þá eptir ferðahrakningana, og buðu þær þeim að setjast

niður. Föromunkunum fannst mikið um viðhöfn húsakynna og hina göfuglegu látprýði þeirra systra. En áðurenn þeir settust niður ráku þeir augun í daglaunamanninn, og af því hann var líkt búinn og sumir aðrir föromunkar, sem þeir áttu í deilum við um ýmsar fjelagsreglur, af því þeir rökuðu hvorki skegg nje augabryr, þá segir einn: "Nei! sjáið! þarna er einn af hinum vantrúðu arabísku munkum!"

Vinið var sarið að svífa á daglaunamanninn og var hann hálfsofandi, reiddist hann þegar þannig var talað til hans, horfði til þeirra ógnandi augum og mælti: "Setjist þið niður og skiptið ykkur ekki um það, sem ykkur varðar ekki um. Hafið þið ekki lesið lettrið yfir dyrunum? Verið þið ekki svo djarfir, að vilja þröngva öðrum til ykkar lífernir hátt, heldur lagið ykkur eptir okkar siðum.

"Ljúfurinn minn!" ansaði föromunkurinn, sem hafði móðgað hann, "verðið ekki of bráður; okkur þækti sáríllt að hafa valdið því á nokkurn hátt. Þvert á móti erum vjer búnir og boðnir til hvers, sem vera skal, fyrir yður." Gengu konurnar á milli og komu í veg fyrir alla þrætu, sem hefði getað risið útaf orðabási þessu, og þegar föromunkarnir voru seztir niður var matur borinn á borð fyrir þá. Æringinn hún Safie ljét sjer einkum annt um að skenkja þeim óspart vín . . ."

Scheherasade sagði ekki söguna lengri í þetta skipti því að dagur var kominn. Soldán reis úr rekkju til að biðjast fyrir og var hann fastráðinn í, að heyra framhaldið morguninn eptir, af því hann langaði til að vita, hversvegna allir þeir föromunkarnir voru blindir á sama auganu.

51. nótt.

Það var eitthvað stund til sólar uppkomu þegar drottning sagði áfram söguna, hvernig fór á milli föromunkanna og þeirra systra:

"Herra! þegar föromunkarnir höfðu snætt einsog þeir höfðu lyst á og drukkið stinnt, tók daglaunamaðurinn til orða: "Heyrið

góðir hálsar! kunnið þið ekki einhverja kynjafulla sögu, eða eitt-hvað þesskonar til að skemmta okkur.”

Vínið var nú þegar farið að svífa á förumunkana. Kváðust þeir gjarna vilja leika saman á hljóðfæri ef þar væru söngtöl fyrir hendi. Systurnar tóku fegnar þessu boði og Safie sókti óðara fiðlu, bjöllubumbu og persneska hörpu. Tók sinn förumunkur hvert söngfæri og ljeku þeir saman vísnalag. Kunnur þær systur vísnarnar; það voru gamanvisur og sungu þær undir með hljóðfærunum. En öðru hverju hlóu þær upp úr að orðunum, svo að söngurinn hætti í miðju kafi, og var hin mesta gleði og glaumur í samsæti þessu, en í því var drepíð á dyr. Safie hætti undir eins að syngja og gekk út til að sjá, hvað um væri að vera.

Á þessum stað í sögunni vjek Scheherasade sjer að Schahrjar svo mælandi: “Það væri ekki fjærri, að yðar hátign fengi að vita, hversvegna svo seint var barið á dyr hjá þeim systrum. En því vjek svo við, að kalífinn Harún Alraschid fór opt út um nætur í dularbúningi, til þess að komast eptir, hvort allt væri kyrt í borginni og engin óregla hefði stað. Á þessari nótt hafði hann nú í sama skyni tekið á sig dularbúning, fylgdu honum þeir Gíafar, stórvezír, og Mesrúr flokksforingi geldinganna. Voru þeir allir búnir sem kaupmenn. Þegar þeir gengu gegnum strætið þar, sem systurnar bjuggu og heyrðu hljóðfærasláttinn, sönginn og hlátrana, mælti kalífinn við Gíafar: “Berðu að dyrum á þessu húsi, sem hávaðinn og glaumurinn er í, eg ætla að bregða mjer þar inn og spyrja hvernig á því standi.”

Vezírinn leiddi honum fyrir sjónir, að þetta væru konur, sem gerðu að gamni sínu og væru líklega orðnar góðgláðar af víni, væri ekki vert að eiga undir þeim, þær kynnu að sýna af sjer nokkra meingjörð, enda væri þetta ótilhlýðilegur tími, og ætti ekki að glepja fyrir þeim skemmtun sína, en kalífinn ítrekaði skipun sína allt fyrir það. “Hugsabú um það,” mælti hann “hvað við eigum að bera fyrir okkur, svo að okkur verði lofað inn.” “Eg heyri og hlýði,” segir Gíafar, og það var því hann, sem barði að dyrum hjá þeim systrum. Þegar Safie lauk upp, sá hann undireins við ljósbirtuna að innan, að konan var forkunnar fögur, hneigði hann sig því djúpt og mælti með lotningar-

fullri kurteisi: "Lafði mín! hjer erum við komnir, þrír kaupmenn frá Mússúl; eru tíu dagar síðan við komum til Bagdad, og komum við varnings farangri okkar fyrir til geymslu í einu gestaherbergi. En í dag vorum vjer boðnir til kaupmanns nokkurs í veizlu, sátum við lengi saman yfir víndrykkju og villtumst á leiðinni heim til herbergis vors í myrkrinu. Líklega er nú þegar búið að loka þar, og verður þá fyrst lokið upp snemma á morgun. Rjeðum vjer það af hljóðfæraskættinum og söngnum að hjer væri ekki háttað, og dirfðumst vjer því bæði þessvegna og af því vjer erum ókunnugir, að berja á dyr hjá yður, og biðja yður, að skjóta skjólshúsi yfir okkur til morguns. Guð mun launa yður það. Þyki yður við vera þess verðir, að taka þátt í skemmtun yðar, þá skulum vjer gera allt, sem í voru valdi stendur og bæta þannig leikspjöllin. En að öðrum kosti, þá gerið okkur þann greiða, að lofa okkur, að vera frammi í húsi yðar."

Meðan Glafar talaði þetta hafði Safie nógan tíma, til að virða hann fyrir sjer og báða hina kaupmennina. Síndust henni þeir ekki vera alþýðumenn eptir útliti og sagði hún þeim því, að hún ætti þar ekki húsráð, en kvaðst skyldi færa þeim svar, ef þeir vildu bíða stundarkorn.

Fór Safie þá til systra sinna og ráðgaðist við þær, hvað til bragðs skyldi taka. Voru þær í fyrstunni á báðum áttum, en af því þær voru brjóstgóðar og höfðu veitt förumunkunum hina sömu bæn, urðu þær á það sáttar að taka við kaupmönnum . . .

Þá varð Scheherasade að fella niður söguna þann dag, því bjart var orðið. Varð soldán miklu forvitnari vegna metorða og tignar þeirra manna, sem nú komu til sögunnar; grunaði hann að nú mundu verða einhver snögg umskipti í frásögunni og beið því framhaldsins næstu nótt með óþolinmæði.

52. nótt.

Eptir áminningu Dínarsade og ósk soldáns sagði Scheherasade söguna áfram á þessa leið:

"Herra! þin sagra Safie fór og lauk upp fyrir hinum þremur gestum, er ljetust vera kaupmenn, spurðu þeir þá: "Leyfist oss

inn að ganga?" "Komið þið inn!" ansaði hún. Þegar hún nú kom með kalífan, stórvezír hans og geldinga höfðingjann, heilsuðu þeir konunum og förumunkunum vingjarnlega. Tóku þær systur að sínu leyti eins vel á móti kaupmönnum; Sobeide var fyrir svörum því hún hafði fyrst talað við þá, mælti hún með siðprúðri alvörugetni: "Verið velkomnir gestir vorir! en fyrirgefði, að vjer setjum yður einn lítinn skilmála. Það er ósk vor, að þjer hafið augu og ekki tungu, og hvað sem þjer sjáið, að þjer ekki talið um það, sem yður varðar ekki um, að öðrum kosti munuð þjer fá það að heyra, sem yður líkar illa." "Vjer heyrum og hlýðum," ansaði Gíafar, "vjer erum engir siðameistarar, eigi eruim vjer framir nje forvitnir, og höfum fullt í fangi, að gæta þess, sem okkur varðar um, þó vjer ekki slettum okkur fram í það, sem okkur skiptir engu."

Meðan Gíafar sórust þannig orði gat kalífinn ekki þreytt á, að dást að frábærum fríðleik hina þriggja systra, siðprýði þeirra og andríkri fyndni. Eins komu hinir þrír förumunkar honum kynlega fyrir sjónir og langaði hann til að vita, hversvegna þeir allir væru blindir á hægri auga; en hann mátti ekki spyrja um það vegna skilyrðis þess, sem sett var honum og förunautum hans. En er hann gætti að, með hvílíkri auðlegð og segurð öllu var skipað innanhúss, hvílíkur þrífnaður og þokki lýsti sjer í öllu, þá gat hann ekki öðru trúað, enn að þetta væri ekki einhama. Nú voru allir seztir niður, og var glatt á hjalla; rjettu konurnar komumönnum bæði mat og drykk. En er Amíne byrjaði kalífanum vín afþakkaði hann það svo mælandi: "Eg er pílagrímur," og settist hann að því mæltu afsíðis. Síðan breiddi Sáfie dúk á borð fyrir framan hann og bar fyrir hann postulíns flösku með lindiblóms vatni, ljét hún í það sikur og kældi með ís. Þakkaði kalífinn fyrir þenna greiða og hugsaði sjer að endurgjalda hann um morguninn.

Nú var aptur mesta gleði og glaumur í samsætinu; förumunkarnir voru uppstaðnir og stigu dans einn eptir sínum sið; fengu konurnar enn betri þokka á þeim enn áður fyrir þetta, og urðu þeir einnig kalífanum og fylgdarmönnum hans vel að skapi. En er þeir höfðu lokið dansinum stóð Sobeide upp, tók um hönd Amíne og mælti: "Elsku systir! stattu upp; gestir vorir munu

ekki taka það illa upp, þó við leggjum enga þvingun á okkur, heldur gerum skyldu okkar einsog við erum vanar.

Amíne skildi glögg, hvað systir hennar átti við, stóð því upp og bar út diskana, flöskurnar, bikarana, borðið og hljóðsærin, sem förumunkarnir höfðu leikið á. Safie var ekki heldur aðgjörðalaus; hún sópaði salinn, setti húsgögnin hvert á sinn stað, gerði að ljósunum og kveikti á nýju reykelsi. Síðan beiddi hún þrjá förumunkana að setjast öðrumeginn í sofann en þremur kaupmönnum hinumeginn, en daglaunamanninum skipaði hún, að standa upp, væri hann enginn gestur, heldur heimilismaður og setti því að vera hjálplegur með það, sem þær væru að gera. Það var nú runnið dálítið af daglaunamanninum, var hann því ljettur á fæti, girti klæði sín upp undir beltið og mælti: "Hjer er jeg! hvað er að gera?"

"Ekki liggur á," ansaði Safie, "bíddu þangað til þjer er skipað, þú skalt ekki standa lengi með hendurnar í vösunum." Að vörmu spori kom Amíne með stól og setti hann niður í miðjum salnum. Síðan gekk hún til hliðardyra á herberginu og benti daglaunamanninum, að koma með sjer; fór hann með henni út úr salnum og kom jafnskjótt aptur með tvær svartar tíkur. Á hverri þeirra um sig var helsi og band við, teymdi daglaunamaðurinn þær við bandið fram á mitt gólfid í salnum; voru tókurnar þesslegar, sem þær hefðu verið miskunarlaust lamdar.

Nú stóð upp Sobeide, er setið hafði milli förumunkanna og kaupmannanna; gekk hún með alvörugefnum svip til daglaunamannsins og mælti með þungu andvarpi: "Gerum þá skyldu okkar!" Því næst bretti hún upp ermumum tók við svipu, er Safie rjetti henni og segir við daglaunamanninn: "Farðu með aðra tíkina til hennar Amíne, systur minnar, en komdu til mín með hina."

Daglaunamaðurinn gerði einsog honum var sagt; þegar hann kom til Sobeide, fór tíkin, sem hann teymdi, að yla aukkvunarlega og skrækja svo, að undir tók í öllu húsinu, og mændi hún bænaraugum til Sobeide. En hún skeytti engu, heldur barði veslings kvikindið þangað til hún var uppgefin. Síðan fleygði hún svipunni, tók hlekkjafestina af daglaunamanninum, ljet tíkina setjast á apturfætturna og síðan horfðust þær í augu sorgbitnar

og raunalegar og kom upp fyrir þeim mikill grátur. Loksins tók Sobeide vasaklút sinn, þerraði tárin af tókinni, kyssti hana og sagði við daglaunamanninn: "Farðu aptur með hana þangað, sem þú sóktir hana, og færðu mjer nú hina!" Fór hann þá með hana inn í herbergi, sem var þar til hliðar, og sókti síðan hina tókina til Amíne, og gekk með hana til Sobeide. Fór Sobeide allt að einu með hana einsog hina fyrri, og er hún hafði grátid með henni, þerrað af henni tárin og kysst hana, sjekk hún hana daglaunamanninum. En Amíne tók af honum ómakið, að fara með tókina inní herbergið og gerði hún það sjálf.

Förumunkarnir, kalífinn og fylgdarmenn hans urðu öldungis forviða af þessari refsingu. Gátu þeir ómögulega skilið í því, að Sobeide skyldi gráta með tókunum og kyssa þær, þegar hún hafði lamið þær svo ákaf. Þessu voru þeir nú að velta fyrir sjer, hver í sínu lagi, en kalífinn var þeirra óþolinmóðastur og brann af löngun til að vita, hvernig stæði á svo fáheyrðu athæfi. Benti hann Gíafar hvað eptir annað, að hann skyldi spyrja, en hann ljét einsog hann sæji það ekki, og svaraði með bendingun, að enn væri ekki tími til þess.

Sobeide stóð stundarkorn á miðju gólfinu í salnum, og var sem hún kastadi mæðinni, er hún hafði fengið af því, að berja tókurnar. Loksins sagði Safie við hana: "Elsku systir mín! viltu ekki setjast í sæti þitt svo að eg geti líka gert mína skyldu." "Jú!" ansaði Sobeide og settist í sofann til vinstri handar kalífanum og hægramegin við þrjá förumunkana og daglaunamanninn . . ."

Þá felldi Scheherasade niður söguna, snjeri sjer að Schahrjar og mælti: "Yðar hátign mun þykja það undarlegt, er þjer nú þegar hafði heyrt, en miklu kynlegra mun yður finnast það, sem eptir er. Eg þykist því vita, að þjer látið eptir mjer og leyfið mjer að segja framhald sögunnar í nótt eð kemur."

Soldán samþykkti það og reis úr rekkju því dagur var upp kominn.

53. nótt.

Óðar enn Scheherasade var vöknud tók hún til frásagna, þarsem hún hafði hætt morguninn áður:

“Herra! þegar Sobeide hafði aptur sezt í sæti sitt, í sofann, voru allir hljóðir um stund, þangaðtil Safie, er sat á stól á miðju salargólfinu, sagði við Amíne: “Elsku systir! fyrir alla guðs muni, stattu upp! þú veizt hvað eg vil.”

Amine stóð upp, og gekk inn í annað herbergi enn það, sem tíkurnar voru sóttar í; hún kom skjótt aptur og bar kistil, lagðann gulu þykksilki, sem var útsaumað gulli og grænum þræði. Gekk hún til Safie, lauk honum upp, og tók upp úr honum fíðlu og rjetti henni. Hún var nokkra stund að stilla hljóðfærið, en síðan hrærði hún strengina og söng svo ununarlega sætt og fagurt, að kalífinn og allir, sem viðstaddir voru, urðu hugfangnir þó kvæðið væri raunalegt, en það var svona:

Ó látið mína augabrá

Aptur værbína sætu fá!

Segið, hví blunds er synjað mjer?

Segið, hvert vit mitt flúið er?

Þegar eg lagði lag við ást;

Líknsama hvíldin óðar brázt,

Nú verður augum aldrei rótt,

Andvaka ligg eg hverja nótt.

Hrein vjer áður þín hugðum stig,

Hver ginnti af rjettum vegi þig?

Þín fögru augun olla því,

Að yfir dymma sorgar ský.

Þó að mig ljekir þungt og kalt,

Þjer fyrirgefa skal eg allt,

Mín var ei heldur mótgjörð smá,

Magnaði skapraun harmur sá.

Djúpt í míns hugar skuggsjá skein,

Skærari enn sól, þín ásynd hrein,

Sá kveikti himinbjarmi bál,

Brennandi heitt í minni sál.

“Neil” mælti Safie við Amíne, “jég get ekki sungið meira því mjer förlast raustin. Syng þú og leik á hljóðfærið í minnu stað.” “Það er velkomið,” ansaði Amíne, tók við fíðluinni af Safie og settist í sæti hennar. Fyrst ljek hún einungis á hljóðfærið, en síðan söng hún, líkt og Safie, vísur þessar:

Í mínu hjarta áttu byggð,
En augað þig ei lítur.
Hjelztu eldheitrar ástar tryggð,
Um eylífð, sem ei þrýtur?
Eða hugsarðu ei hót til mín
Hjer, sem grátandi minnst þín,
Sorgin mig sundur slítur.

Ó! hjartað nagar harmur sár,
Er helzt eg vildi leyna,
Og niðraf vöngum velta tár,
Viljalaus hlýt eg kveina;
En hittumst dóms á degi við,
Drottinn alvaldan þá eg bið,
Prófa mitt hjartað hreina.

“Guð bænheyri þig!” mælti Sobeide, “þú söngst blítt og fagurt, og það var auðheyrt, að sá harmur gekk þjer til hjarta, sem þú lýstir með svo hjartnæmum orðum.” Amíne gat engu svarað; hún hafði sungið svo ákaf og útausið svo hjarta sínu og tilfinningum, að hún fjekk andþrengsli og lá við óviti. Hún losaði ósjálfrátt um klæði sín til þess, að henni yrði ljettara, en við það atvik brá mjög þeim, er vidstaddir voru, því þeir sáu háls hennar og brjóst, og var allt afmyndað af örum. En hún hressist alls ekki og hnje allt fyrir það í ómeginn . . .”

“En herra! eg gleymi því að dagur er þegar á lopti,” mælti drottning og hætti við söguna. Reis Schahrjar úr rekkju og var honum mikil forvitni á, að heyra framhaldið næstu nótt.

54. nótt.

Í þetta skipti beiddi Dímarsade systur sína nokkru fyrr enn vant var, að segja framhald sögunnar af daglaunamauninum,

förumunkunum og konunum og ljét Scheherasade eptir ósk hennar eins fúslega og endrarnær og tók þannig til frásagna:

“Herra! meðan Sobeide og Safie klupu til að stumra yfir systur sinni mælti kalífinn við Gíafar: “Sjerðu örin á konunni þarna? eg get ekki þegjandi horft á það, og eg hef engan frið fyrr, enn eg veit, hvernig hún er riðin við báðar tíkurnar.” Í því heyrði hann einn af förumunkunum segja: “Við mundum heldur hafa kosið að liggja úti, enn, að fara hjer inn, hefði okkur komið til hugar að við mundum sjá slíka sjón.”

Þegar kalífinn heyrði þetta gekk hann til förumunkanna og mælti: “Hvað á allt þetta að þýða?” “Herra! við erum ekki fróðari enn þjer,” svaraði sá, er fyrr talaði. Þjer eruð þá ekki heimamaður hjer,” segir kalífinn, “getið þjer enga úrlausn veitt um báðar svörtu tíkurnar og konuna, sem fjell í öngvit og var svo hörmulega útleikin?”

“Herra!” svaraði förumunkurinn, “við höfum aldrei á æfi okkar stigið fæti í þetta hús; við komum stundarkorni á undan yður.”

Kalífinn undradist nú enn meira og mælti: “Hver veit nema maðurinn þarna kunni að segja okkur eitthvað.” Benti þá einn af förumunkunum daglaunamanninum að koma og spurði hann, hvort hann ekki vissi, hversvegna báðar svörtu tíkurnar hefðu verið lamdar og hversvegna svo mörg ör væru á brjósti Amíne. Svaraði þá daglaunamaðurinn þessum orðum: “Herra! það veit guð almáttugur, sem uppi yfir mjer er, að ef þjer ekki vitið, hvernig á þessu stendur, þá förum við allir jafn nærri um það. Raunar á eg heima hjer í borginni, en aldrei hef eg áður verið undir þessu þaki fyrr, og þyki yður undarlegt að sjá mig staddan hjer, þá þykir mjer undarlegt að sjá yður. Eg fyrir mitt leyti undrast hálfu meir, að enginn karlmaður skuli vera hjá þessum konum.”

Kalífinn, fylgdarmenn hans og förumunkarnir höfðu haldið, að daglaunamaðurinn ætti þar heima, og mundi geta satt forvitni þeirra. Kalífinn hugsaði nú, að hann skyldi fyrir hvern mun komast fyrir, hvernig á öllu stæði og segir hann þá við hina: “Eg skal segja ykkur nokkuð, við erum sjö manns á móti þremur konum. Samt skulum vjer fara að þeim bóunarveg um það, er vjer viljum vita, en segji þær oss það ekki með góðu, getum

við kúgað þær til þess með valdi.” Móti þessu mælti stórvezírinn og leiddi kalífanum fyrir sjónir, hvað af slíku mætti leiða, en stillti samt orð sín svo, að förumunkarnir ekki vissu, hvern hann átti tal við. “Herra!” mælti Gíafar og hagaði máli sínu einsog hann væri að tala við kaupmann, “eg bið yður gæta þess, að við meigum ekki skerða lánstraust okkar. Við erum gestir hjer og þjer munið með hverju skilyrði var tekið á móti oss. Það væri því illt til afspurnar, ef vjer brigðum útaf því? Og enn ámæla verðari værum vjer, ef nokkur óheill stæði af oss, því grunur minn er það, að þessa lofords hefði ekki verið krafizt af oss, nema ráð væru til að gera oss þann óleik, að vjer mættum iðrast afbrigðanna.” Þvínæst tók Gíafar kalífann afsíðis og hvíslaði í eyru honum: “Herra! nóttin er senn á enda, og vildi eg yðar hátign þóknast að hafa þolinmæði. Snemma á morgun skal eg leiða fyrir háseti yðar konur þessar, og munuð þjer þá fá allt að víta, sem þjer viljið.”

Svo hyggilegt sem ráð þetta var, fjellst kalífinn samt ekki á það, hann skipaði vezírnum að þegja og kvaðst eigi geta beðið svo lengi, og vildi hann undireins komast fyrir, hvernig á öllu stæði. Nú var vandinn sá, hver orð skyldi hafa fyrir þeim. Kalífinn leitadist við, að fá förumunkana til þess, en þeir skoruðust undan. Loksins kom mönnum saman um, að láta daglaunamanninn vera framsögumann. Var nú rjett komið að honum, að bera upp hina ískyggilegu spurningu, en í því gekk Sobeide til þeirra — því nú var runnið af Amíne óvitið — og af því hún hafði heyrt til þeirra, spurði hún þá: “Heyrið gullhálsar! hvað er um að vera? hvað eruð þið að tala um?” Var þá daglaunamaðurinn skjótur til svars og mælti: “Lafði mín! hinir ókunnugu menn biðja yður að segja sjer, hversvegna þjer hafið grátið með tókunum, þegar þjer höfðuð barið þær, og hversvegna brjóstin á konunni, sem fjell í óvit, eru alþakin örum. Þessa bæn á eg að bera upp fyrir yður í þeirra nafni.” Þegar Sobeide heyrdi þetta kom á hana heiptarsvipur, hún vjek sjer að förumunkunum og hinum, sem þóktust vera kaupmenn: “Er það satt, að þið hafið salið honum á hendur, að bera upp fyrir mig þessa bæn?” Játuðu þeir því allir, nema Gíafar einn, er þagði við, síðan mælti hún með þykkjufullri rödd svo audheyrt var, hvað

hún þóktist vera móðguð: “Þegar vjer veittum ykkur þann greiða, að ljá ykkur húsaskjól, vildum vjer sneyða hjá öllu, er valda kynni óánægju, og settum vjer ykkur þessvegna þann skilmála, að tala ekki um það, sem ykkur ekki varðar um, svo þið ekki skylduð fá það að heyra, sem ykkur líkaði illa. Nú höfum vjer tekið við ykkur og beint ykkur, sem við bezst gátum, og samt gangið þið á bak orða ykkar. Illýzt þetta af góðfýsi vorri og greiðasemi, en ekki mælir það ykkur bót, og hefur ykkur farizt ódrengilega.” Svo mælti hún og stampaði fætinum á gólfíð, skelldi þrisvar saman lófnum og kallaði: “Komið fljótt!” Í sama vefangi hrukku upp hliðardyr og óðu inn sjö tröllslegir svertingjar með brugðnum sverðum. Hver þeirra greip einn af hinum sjö aðkomumönnum; þeir vörpuðu þeim til jarðar og dróu þá fram á mitt salar gólf og mynduðu sig til, að höggva af þeim höfuðið. Var ekki annað fyrir að sjá, enn að þeir allir mundu hljóta bráðan bana fyrir forvitni sína, en þá spurði einn af þrælunum Sobeide og systur hennar: “Háleitu og tignu frúr! skipið þjer, að vjer veitum þeim banasár?” “Bíðið um stund!” ansaði Sobeide, “eg þarf að spyrja þá að nokkru.”

“Lafði mín!” stundi daglaunamaðurinn dauðhræddur, “fyrir guðs sakir, látið ekki deyða mig fyrir afbrot annara. Eg er saklaus; hinir eru sekir.” Mælti hann ennfremur kjökrandi: “Æ! við vorum svo glaðir, öll hölfunin stendur af þessum blindu förumunkum. Það er engin borg til, sem ekki mundi eyðast og niður falla ef slíkir ólánsseggir ættu þar dvöl.” Þvínæst mælti hann fram vísu þessa:

Vorkynna verum sterkum
Veit eg drengskap heitið;
Betur þó virða vitrir,
Veikann mjúkt að leika,
Ást eg okkri treysti,
Annars mjer verðit svanni!
(Sýknum synjattu líknar)
Sök að bana rökum.

Svo reið sem Sobeide var, gat hún þó ekki að sjer gert að hlæja upp úr að harmatölum daglaunamannsins, gaf hún sig ekki að honum, en vjek sjer að hinum: “Segið mjer og játið,” mælti hún

hverjir þjer eruð, ella skuluð þjer að vörnu spori deyja. Eg trúi því ekki, að þið hafið þókt tignir og heiðursverðir menn í áttögum yðar, hvar sem þeir eru. Ef svo væri, mynduð þjer hafa verið stilltari og sýnt oss meiri lotningu.”

Enginn tók nærri því eins mikið út og kalífinn, sem var óþolinmóður af náttúrufari; sá hann nú að líf hans var á valdi konu, sem var ofsareid og hafði fullkomna ástæðu til að vera það. Þó tók vonin að lifna við hjá honum, er hann heyrði að spurt var, hverjir þjer væru; taldi hann það víst að hann mundi ekki verða drepinn ef menn vissu tign hans. Hann hvíslaði því að vezírnum, er stóð hjá honum, að hann skyldi undireins segja, hver hann væri. En vezírin var hygginn og athugasamur og vildi frelsa sóma herra síns og skýla vanvirðu þeirri, er hann hafði bakað sjer, svaraði hann því ekki öðru enn þessu. “Okkur kemur makleg hefnd.” En þó hann hefði viljað tala einsog kalífinn vildi, mundi Sobeide ekki hafa gefið honum neinn tíma til þess. Hún hafði þegar snúið sjer að förumunkunum og spurði þá, hvort þjer væru bræður, fyrst þjer allir væru eineygðir. Svaraði þá einn í nafni hinna: “Lafði mín! ekki erum við sambornir bræður; bróðerni okkar er í því innifalið, að við erum allir förumunkar og gætum sömu lífernishátta.”

Síðan spurði hún einn sjer í lagi, hvort hann væri fæddur eineygður, neitaði hann því og mælti: “Það varð eg fyrir svo fáheyrt æfintíri, að það mundi verða hverjum manni gagnlegt ef það væri fært í letur. Af slysi þessu ljét eg raka skegg mitt og angabryr, tók þetta gerfi á mig og gerðist förumunkur.”

Sobeide spurði þvínæst báða hina förumunkana að hinu sama og svöruðu þjer eins. En sá, sem síðast hafði talað, mælti þannig: “En svo að þjer meigið vita, að við erum ekki ættsmáir og eigum nokkra virðingu skilið, segi eg yður það, að við þrír erum kongssynir. Höfðum við aldrei sjezt fyrr enn í ígærkvöldi, en á þeim stutta tíma gerðum vjer þó hver öðrum uppskátt, hverjir vjer værum, og því meigið þjer trúa, að konungarnir, fedur okkar, hafa verið frægir um víða veröld.”

Þegar Sobeide hafði heyrt þetta, rann henni reiðin og sagði hún við þrælana: “Látið þá lausa, en verið hjer kyrrir! grandíð þeim ekki, er segja oss sögu sína, og gera grein fyrir, hvernig

þeir eru komnir til húsa vorra, heldur látið þá fara, hvort sem þeir vilja. En hlífð engum, sem ekki vill gera oss þetta að skapi . . .”

Þá þagnaði Scheherasade og var það bending til Schahrjars, að hann skyldi rísa úr rekkju með birtingunni. Stóð hann upp og hugsaði sjer, að láta drottninguna næsta morgun segja sjer, hverjir hinir þrír eineygðu förumunkar hefðu verið.

55. nótt.

Þegar Dínarsade hafði vakið Scheherasade og bedið hana, hóf hún söguna með samþykki soldáns á þessa leið:

“Herra! Þrír förumunkarnir, kalífunn og stórvezírinn, höfuðsmaður geldinganna og daglaunamaðurinn sátu í miðjum salnum á ábreiðum, sem lagðar voru á gólfð. Stóðu svertingjarnir upp yfir þeim allt umhverfis, og biðu þess, er konurnar mundu skipa þeim, en þær höfðu sezt niður á legubekkiinn.

Þegar daglaunamaðurinn heyrði, að hann þyrfti ekki annað, enn að segja sögu sína til þess, að sleppa úr svo fjarskalegum háska, tók hann fyrstur til máls og sagði: “Lafði mín! Þjer vitið sjálfar, hvað leiddi mig á yðar fund; mun því saga mín verða stutt. Systir yðar leigði mig í morgun á torginu, því eg lýmdi þar einsog hver annar daglaunamaður og beið þess, að einhver byði mjer vinnu, svo eg þannig gæti fengið lífsbjörg. Fór eg með henni til vínsölumanna, jurtasölumanna, aldinmangara kryddsölumanna og sætabrauðsbakara; þaðan gekk eg heim með henni með körfina á kollinum, svo þungt klyfjaður sem orðið gat, og hafð þjer, blessaðar! lofað mjer að vera hjerna þangað til nú. Jeg skal aldrei gleyma slíkri náð og miskunsemi að eilífu, og nú er mín saga á enda.”

Sobeide ljét sjer þetta vel líka og sagði við daglaunamanninn: “Hafðu þig nú á burt og komdu ekki fyrir okkar augu framar!” En hann svaraði: “Lafði mín! jeg ætla að biðja yður að lofa mjer að vera. Það er engin sanngirni, að eg skuli segja öðrum mína sögu, og ekki fá að heyra þeirra sögu.” Að svo mæltu tyllti hann sjer niður yzt á jaðarinn á legubekknunum og var guðsfeinn, að vera sloppinn úr hættunni.

Tók nú einn af förumunkunum til máls og snjeri sjer að Sobeide, einsog hinnar tignustu af hinum þremur konum, og líka vegna þess, að hún hafði skipað honum, að segja sögu sína. Tók hann þannig til frásagna:

Sagan af hinum fyrsta förumunki og kongssyni.

“Laði mín! Þessi voru tildrög til þess, að eg missti auga mitt, ljét raka skegg mitt og augabryr og gerðist förumunkur. Faðir minn var konungur og átti bróður, sem líka var konungur yfir einu af nágrannalöndunum. Átti þessi bróðir hans tvö börn, son og dóttur, og vorum við bræðrungaarnir jafngamlir.

Þegar eg var orðinn fulltíða og konungurinn, faðir minn, hafði gefið mjer svo mikið frjálsræði, sem aldri mínum sæmdi, heimsókti eg á hverju ári konungiun, föðurbróður minn, og dvaldi einn eða tvo mánuði við hirð hans. Á þessum orlofsferðum urðum við bræðrungaarnir mestu ástvinir. Þegar eg sá hann aptur í seinasta sinn, sagnaði hann mjer með meiri blíðu, enn nokkurntíma áður, og í veizlu einni, er hann hjelt mjer til sæmdar, hafði hann stórmikið við. Var lengi matazt og drukkíð og er vínið tók að gera oss hlýtt um hjarta, tók hann þannig til orða: “Beztí frændi minn! Þjer mundi veita örðugt að geta uppá, hvað eg hef haft til starfa síðan við skildum seinast. Það er nú ár síðan, og þegar þú varst farinn tók eg fjölda verkmanna til að smíða hús; ljét eg að öllu gera það með því skipulagi, sem eg hafði hugsað fyrir. Er það nú fullgert og hent til íbúðar; mun þjer betur þykja sjeð enn ósjeð ef þú skoðar það; en þú verður syri-fram að sverja mjer þagmælsku og óbrigðanlegan trúnað. Það tvennt heimta, eg af þjer.”

Vinátta okkar og ástríki var meira enn svo, að eg synjaði honum nokkurs og vann eg honum hiklaust eiðinn. Að svo fyrir mæltu sagði hann: “Bíddu mín hjer; eg kem undir eins.” Enda kom hann óðara aptur með skrautbúna konu og yfirtaks fríða. Hann sagði mjer ekki, hver hún væri, og þókti mjer ekki sæma, að spyrja um það. Settumst við aptur til borðs með henni, vorum þar stundarkorn, töludum um heima og geima og drukkum hvert öðru til. Loksins tók kongssonur til máls og segir: “Frændi minn! við höfum nauman tíma, taktu konu þessa og fylgdu henni

til legstaðarins, þarsem þú finnur nýtt greptrunarhús með stöpul-kúpu. Það er auðþekkt og standa dyrnar opnar. Farið þið bæði þar inn og biðið mín; eg skal ekki láta standa lengi á mjer.”

Eg vildi ekki rjúfa svardagann og spurði einskis, heldur rjetti eg konunni hönd mína og gekk burt; fór eg þá leið, er frændi minn hafði vísað mjer og kom á rjettan stað. Var þá glaða tungls-skin. Óðar enn við vorum komin í greptrunarhúsið kom kongsson og bar lítinn poka fullan af gipsi, krukku fulla af vatni og reku. Hafði hann rekuna til þess, að brjóta upp gróf eina í miðjum legstaðnum, sem var tóm; reif hann ofanaf henni stein eptir stein, og hlóð þeim upp út í horni einu. Þegar hann var búinn að því, gróf hann upp moldina og sást þá undir gröfinni hurð; lauk hann henni upp og lá þar djúpt niður í jörðina undinn tröppugangur. Þá vjek frændi minn sjer að konunni og mælti: “Þetta er vegurinn, sem leiðir þangað, er eg hef sagt þjer!” Kom þá konan nær og gekk ofan tröppurnar. Kongssonur var kominn á stað niður eptir henni en rankaði við sjer, leit aptur til mín og mælti: “Bezti frændi minn! svo að vináttu merki það, er þú hefur sýnt mjer verði fullkomið, þá bið eg þig einnar bænar enn. Þegar eg er kominn niður, þá þektu aptur hurðina með mold einsog áður var. Taktu síðan gips þetta og vættu það í vatninu, leggðu síðan legsteinana yfir einsog þeir lágu áður svo, að enginn geti sagt, að gróf þessari hafi nýlega verið upp lokið. Eg hef komið öllu þessu í lag fyrir ári síðan og veit enginn af því, nema guð einn. En þetta er sú bæn, er eg vildi biðja þig. Guð varðveiti þig og láti þig jafnan vera hjá ástvinum þínum.” Að því mæltu gekk hann ofan riðið.....

Eg kallaði eptir honum: “Elsku frændi minn! hvað á þetta að þýða?” “Láttu þjer nægja þakklæti mitt og lifðu heill!” svaraði hann og fór tafarlaust leiðar sinnar.

Þangað var komið sögunni þegar ljómaði af degi og Scheherasade varð að hætta; reis soldán úr rekkju, svo mikil forvitni, sem honum ljek á að vita, hvert áform kongssonarins var, því svo leit út, sem hann ætlaði að láta kviksetja sig með konunni.

56. nótt.

Þegar Schahrjar hafði látið drottningu skilja á sjer, að sjer mundi þykja vænt um ef hún segði framhald sögunnar af hinum fyrsta förumunki, tók hún aptur þannig til frásagna:

„Herra! förumunkurinn sagði Sobeide ennfremur, að hann hefði ekkert framar heyrt til frænda síns.” „Þegar eg hafði misst sjónar á honum — sagði hann — læsti eg hurðinni, mokaði yfir hana mold og leitaðist við að koma gröfinni í samt lag, einsog frændi minn hafði beðið mig. Síðan hvarf eg aptur til hallar föðurbróður míns, fór inn í herbergi mitt og háttaði; var eg þá ekki laus við höfuðþyngsli, því vínið hafði svifið á mig.

Þegar eg vaknaði morguninn eptir og rifjaði upp fyrir mjer allt, sem gerzt hafði um nóttina og öll atvik þessa fáheyrrilega æfintýris, þókti mjer sem allt hefði verið draumur. Ljet eg því spyrja, hvort kongsson væri viðlátinn, því eg vildi tala við hann. En er mjer var svarað því, að hann hefði ekki verið heima um nóttina og vissi enginn, hvað af honum væri orðið og fengi það öllum mikils kvíða, þá skildi eg vel, að hinn kynlegi atburður í greptrunarhúsinu var allt of sannur. Varð eg því sárhryggur og læddist á laun til greptrunarstadarins; var þar fjöldi legstaða og allir líkir þeim, er eg hafði sjeð. Allan daginn var eg að virða fyrir mjer hvern eptir annan og gat ekki fundið þann, er eg leitaði að og svo liðu fjórir dagar, að eg hafði mig allan við að leita og kom fyrir ekki.

Þess ber að geta, að föðurbróðir minn, konungurinn, var fjærstaddur um þessar mundir á veiðiferð. Leiddist mjer loksins að bíða heimkomu hans; beiddi eg því ráðherra hans að færa honum afsökun mína; þvínæst fór eg heim aptur til föður míns og hafði eg nú verið lengur burtu enn nokkur tíma áður. Þegar eg fór voru ráðgjafar föðurbróður míns í mesta vafa og vandræðum, því þeir vissu ekkert um afdrif kongssonarins, frænda míns. Vildi eg ekki rjúfa eið þann, er eg hafði unnið, að þegja yfir öllu, og þorði því eigi að gera þeim uppskált það, er eg vissi.

Þegar eg var kominn til höfuðborgarinnar, sem var aðsetur föður míns, sá eg að fjöldi varðmanna stóð við hallarhlíðin, en

Því var ekki vant; slóu þeir hring um mig er eg gekk inn. Þegar eg spurði, hvernig þessu viki við svaraði höfuðsmaðurinn: "Kongs-sonur! herliðið hefur sett stórvezírninn í háseti föður yðar, sem nú er dáinn, og í nafni hins nýja konungs tek eg yður fastan." Þvínæst köstuðu dátarnir mjer í hlekki og dróu mig fyrir harðstjórnann. Þókti mjer þá mjótt milli lífs og hels.

Vezírninn, sem hafði gert upphlaupið, hafði um langan tíma borið til mín óslökkvandi hatur, en á því stóð þannig. Þegar eg var unglingur tamdi eg mig mjög við bogmanns íþrótt. Það var þá einn dag, að eg stóð uppi á hallar þakinu og gerði hæfing eptir fugli einum, er eg sá fljúga framhjá. En eg missti hans og vildi svo óheppilega til, að örin kom í auga vezírsins þar sem hann stóð á húsbaki sínu, og lá augað þegar úti á kinninni. Fær enginn maður við því gert, sem fyrirætlað er af forlögnum, einsog skáldið kemst að orði:

Lögð er áður leiðin vor,
Ljúfur bæði og tregur
Í fyrirhuguð fetar spor,
Fer því nauðsyn dregur.

Þegar eg vissi, hvert slys hafði af mjer hlotizt, ljet eg mæla mjer bót hjá vezírnnum og afsakaði mig síðan sjálfur. En þrátt fyrir það lagði hann uppfrá því brennandi hatur á mig og ljet hann mig nú kenna á því er tækifærið bauðst. Þegar hann nú hafði náð tangarhaldi á mjer svalaði hann heipt sinni með guðlausri grimmd. Óðara enn hann sá mig flaug hann á mig einsog óarga dýr og sleit úr höfði mjer hægra auga mitt. Á þann hátt varð eg eineygdur. En ekki ljet hann sjer nægja þetta grimmdarverk. Eptir skipun hans var eg bundinn og látinn í kistu og afhentur böðlinum; átti hann að flytja mig langan veg frá höllinni, höggva af mjer höfuðið og kasta líki mínu fyrir óarga dýr. Reið hann á stað með hundara sínum og flutti kistuna langt frá borginni. Tók hann mig þar upp úr henni og ætlaði að gera, sem fyrir hann hafði verið lagt. En er eg grátbændi hann og minnti hann á allar þær velgjörðir, sem eg hafði auðsýnt honum, hrærðist hann til meðaumkvunar svo að hann mælti "Far þú, og skaltu hafa líf,

en flý þú sem skjótast úr landi og varast að koma hingað aptur, því það yrði bani, bæði þinn og minn. Svo segir skáldið:

“Flýðu hatur harðstjórans,
Svo hann þjer mein ei geri,
Húsið tóma hússbóndans
Háttum vitni beri.

Hvar, sem ber þig auman að
Ei mun hæli þrjóta,
En önd í þinnar andar stað
Aldrei muntu hljóta.”

Eg kyssti hendur hans af þakklátsemi og þóktist ekki meiga um frjálst höfuð strjúka fyrr enn eg væri kominn langt frá honum. Þókti mjer missir augans lítill, en hafði nú allan hugann á að sleppa úr greipum dauðans. Gat eg þó ekki farið langa áfanga einsog eg var á mig kominn; faldi eg mig því optast um daga á afviknum stöðum, en ferðaðist um nætur einsog kraptar mínir entust til. Náði eg loksins í ríki föðurbróður míns og fór til aðsetursborgarinnar að sinna hann. Skírði eg honum út í hörgul frá ógæfu föður míns, sagði honum, hvernig eg hefði misst augað og forðað lífi mínu, svo að eg náði á hans fund. Tók hann þá að gráta beisklega og mælti: “Þú hefur bætt böli á bøl mitt ofan. Var það ekki nóg, að eg missti son minn, á eg nú þar á ofan að frjetta lát ástkærs bróður og sjá þig svo hörmulega útleikinn?” Svo mælti hann og kom á ný upp fyrir honum mikill grátur og ekki, þangaðtil hann kom til sjálfs síns og mælti: “Sonur minn! verra hefði verið að láta lífið enn augað og fór þetta vel eptir því sem áhorfðist.” Síðan sagði hann mjer; hversu sonur sinn hefði horfið og ekkert til hans spurzt og komst eg svo við af harmi hins ólánsama föður, að eg gat engu leynt frammar. Mjer var lífs ómögulegt að halda eið þann, er eg hafði svarið kongssyninum, frænda mínum.

Sagði eg þá föðurbróður mínum allt það, er eg vissi um þetta mál; hann hlýddi á sögu mína með hrærdum hug og er hann hafði heyrt hana mælti hann: „Bróðursonur minn! saga þín glæðir hjá mjer nokkra von. Eg vissi það að vísu, að sonur minn ljét gera

handa sjer legstað og fer eg nokkuð nærri um, hvar hann er; hygg eg að við munum finna hinn rjetta stað, þegar þú rifjar allt upp fyrir þjer. En af því hann ljét byggja hann leynilega og þú lofaðir honum að þegja yfir því, þá er bezt að við sjeum tveir einir um leitina svo aðrir verði þess ei áskynja.“

En það kom seinna fram, að hann hafði aðra gilda ástæðu, sem hann ekki gat um, til að leyna þessu máli. Fórum við nú báðir í dularbúning, gengum útúr höllinni og svo útum dyr á aldingarðinum, gengum við síðan til greptrunarstaðarins og vorum svo heppnir, að finna það, sem við leitum að. Bar eg aptur kennsl á legstaðinn og þókti því vænna um það, sem fyrri leit mín hafði orðið árangurslaus. Fórum við inn, tókum burt grjótið og moldina og fundum hurðina; lukum við henni upp og sáum riðið. Föðurbróðir minn gekk á undan og stigum við eitthvað fimmtíu tröppur ofan og komum í forsal einn; lagði þar á móti oss illan daun og þykka svælu og dapraðist því skinið af ljósa hjálmi einum fögrum, er hjekk þar uppi. Mælti þá föðurbróðir minn orð þau, er eyða ótta hvers, sem þau segir: „Hvergi er vald nje máttur nema hjá guði einum, hinum mikla og háleita.“ Síðan fórum við lengra og komum inn í stórt hús, brunnu þar mörg ljós og hvíldi loptið á mörgum sterkum súlum. Vatnsker stóð þar á miðju gólfi og var hlaðið upp allskonar vistaforða umhverfis; en það þókti okkur kynlegast, að þar var enginn maður. Langt innar af stóð fyrir gaffi hár legubekkur og voru þrep uppáð honum; var þar og breitt hvílurúm og ársalir fyrir. Gekk konungur þangað upp, tók frá tjöldin og sá þar son sinn og konuna, sem áður var um getið; lágu þau þar hvert hjá öðru, en voru þvínær brunnin til kaldra kola, einsog þeim hefði verið fleygt í mikið bál og verið bjargað áðurenn þau voru gjörsamlega brunnin.

Ekkert af öllu þessu datt eins ofan yfir mig við þessa hrylli-legu sjón, einsog það, að föðurbróðir minn var svo fjærlægur því, að sýna á sjer nokkurt hryggðar merki, þarsem sonur hans var svo hræðiliga útleikinn, að hann hrækti í andlit honum og mælti í bræði: „Óhræsið! þú áttir ekki annað skilið! hjer hefur þú úttekið refsingu þessa heims; annars heims muntu kveljast að eylífu.“ Ljet

hann sjer ekki nægja, að sýna reiði sína með þessu einungis, heldur þreif hann skóinn af fæti sjer og rak syni sínum rokna kinnbest.

„En herra! dagur er kominn,“ mælti Scheherasade, „og þykir mjer leitt, að yðar hátign má ekki vera að hlýða á meira.“ Af því þessi saga hins fyrsta förumunks var ekki á enda og soldáni þókti hún merkileg, stóð hann upp með þeim ásetningi, að láta segja sjer framhaldið næstu nótt.

57. nótt.

Scheherasade hjelt áfram, einsog hún var beðin, og sagði söguna einsog hinn fyrsti förumunkur hafði sagt Soheide...

„Herra!“ hinn fyrsti förumunkur sagði ennfremur: „Eg fæ ekki lýst því með orðum, hvað mjer brá við, þegar eg sá, að konungurinn, föðurbróðir minn, misþyrmdi svona syni sínum dauðum. „Guð á himnum!“ kallaði eg upp, „svo mikils harms sem þessi hryllilega sjón fær mjer, hlýt eg að spyrja yðar hátign, hvern glæp kongssonurinn, frændi minn, hefur drýgt, að lík hans skuli eiga slíka meðferð skilið.“

„Bróðursonur minn!“ ansaði konungurinn, „þessi sonur minn unni systur sinni frá því hann var barn og unni hún honum aptur. Reyndi eg alls ekki að slökkva hinn kviknandi kærleiks þokka milli þeirra, því eg sá ekki ólánið fyrir, sem af því mátti hljótask. Hver mundi líka hafa getað sagt það fyrir? Ást þeirra fór vaxandi með aldrinum og varð svo heit, að eg tók að kvíða afdrifunum. Leitaðist eg nú við að fá svo mikið að gert, sem mjer var unnt og veitti eg syni mínum einslega þungar átölur, og varaði hann við slíkum fádæmis glæp, er svívirði oss og alla ætt vora og gerði mjer nauðugan einn kost, að láta taka hann af lífi; sömu skil gerði eg dóttur minni og ljet eg stífa henni frá öllum samgöngum við bróður sinn. En djöfullinn var orðinn svo magnaður í þeim, að ástríða þeirra æstist því meira, sem þeim var varnað að njótast. Þóktist sonur minn vita fyrir víst, að systir sín hefði á sjer sama ástarhug og áður. Brá hann því á, að hann ætlaði að láta gera sjer legstað og ljet reisa þessa hvelvingu undir jörðinni, til þess hann gæti farið hingað með unnustu sína þegar

færi gæfist. Enda notaði hann fjærveru mína til þess, að taka systur sína úr varðhaldinu með ofbeldi; hef eg ekki látið á því bera, svo að ætt vor hlyti ekki svívirðingu af því.

Eptir þetta hegningarverða ódæði hefur hann falið sig hjer, og dregið hingað allskonar forða til þess að svala fýsn sinni sem lengst; en guð leið ekki slíka andstyggð og ljet rjettláta refsingu dynja yfir þau; því hann hefur brennt þau upp í eldi reiði sinnar.“ Að þessu mæltu kom upp mikill grátur fyrir hinum gamla konungi og fjekk eg ekki heldur tára bunditz.

Nokkru síðar leit hann til mín og mælti um leið og hann faðmaði mig upp að sjer: „Bróðursonur minn! hafi eg misst hjer óverðugan son, þá er mjer það að fullu bætt, þarsem þú ert. Þú skalt vera sonur minn í hans stað.“ Þarna vorum við um hríð að tala saman; konungurinn harmaði missir barna sinna og harðúð forlaganna, en eg rifjaði upp raunir mínar, dauða föður míns, svik vezírsins og missi auga míns, og tárfeildum við hvað eptir annað. Loksins gengum við upp tröppurnar, lukum eptir okkur hurðinni, huldum hana moldu og komum gröfnni í samt lag, til þess að hylja eylífu myrkri þenna skelfilega vott guðs refsingar.

Komum við að stundu liðinni til hallarinnar og höfðu menn eigi saknað okkar þar. En þá heyrðum vjer lúðragang og bumbuhljóð og ýms önnur hernaðar hljóðfæri. Þeystu fram hermenn og sá ekki í loptið fyrir jóreyk, er þyrlandist upp af manna reiðinni. Varð konungur forviða og spurði, hvað á gengi, og komumst við nú að því, að vezírin, drottinsvikarinn, sem hafði svælt undir sig föðurleifð mína, fór að með óvígán her, og ætlaði að brjóta undir sig ríki föðurbróður míns.

Hann hafði ekki annað lið hjá sjer enn innverði sína, einsog hann var vanur, og gat því ekki reist rönd við slíku ofurefli. Hafði portum borgarinnar verið upp lokið viðnámslaust, og var þá hægt að greiða atgöngu til hallar föðurbróður míns; varði hann sig drengiliga, og seldi þeim líf sitt dýrt, þangaðtil hann fjell við góðan orðstír. Barðist eg um stund, en er eg sá, að eg mátti eigi við margnum, hugði eg bezt að forða fjöri mínu og slapp eg heill á hófi til eins af embættismönnum föðurbróður míns.

Var eg nú yfirkominn af hugraun, margþjáður af forlögumum, og átti vísan bana undireins, ef lið hins svikafulla vezírs sæji mig, sá eg þá eigi annað fangaráð, enn að bregðast í dularham og forða lífinu. Ljet eg raka skegg mitt og augabryr, fór í förumunks búning og komst útúr borginni, svo enginn þekkti mig. Sneyddi eg síðan hjá öllum borgum og þjóðvegum og var mjer úr því hægðarleikur, að sleppa burt úr ríki föðurbróður míns og ná inní lönd kalífans, hins völduga konungs sanntrúaðra manna; fór þá af mjer allur kvíði. Þvínæsthjelt eg til Bagdad, þessa friðar heimkynnis, í þeirri von, að einhver mundi verða til, að fylgja mjer á fund hins víðfræga og völduga Harún Alraschyds. Ætla eg að fleygja mjer fyrir fætur þessa mikla konungs, sem hvervetna er lofaður fyrir drengskap, og segja honum hina fáheyrilegu æfisögu mína. Veit eg, að hugur hans mun hneigjast til meðaumkvunar með mjer, ólánsömum kongssyni og mun eg ekki leita hans fulltingis árangurslaust.

Þegar eg fór inn um borggliðið var tekið að dymma af nótt. Meðan eg staldraði við um stund og velti fyrir mjer, hvert eg ætti að halda, kom hingað þessi annar förumunkur, kastaði kveðju á okkur og sagðist líka vera útlendingur og nýkominn í Bagdad. Slóumst við síðan í samfjelag einsog bræður og urðum ásáttir um að halda hóp.

Meðan þetta gerðist var orðið áliðið og vissum við eigi, hvar við gætum fengið húsnæði, því við vorum öldungis ókunnugir og höfðum aldrei verið í borginni. Nú átti svo vel til að vilja, að okkur bar að húsi ykkar, leyfðum við okkur að drepa á dyr og tókuð þjer oss með slíkri góðfýsi og brjóstgæðum, að það verður aldrei fullþakkað. Þetta, lafði mín! er það, sem þjer hafið skipað mjer að segja frá: því eg hafi misst auga mitt, látið raka skegg mitt og augabryr, og hvernig eg væri hingað kominn.“

Þá mælti Sobeide: „Þetta er nóg; við erum ánægðar og máttu fara, hvert sem þjer lízt“ Förumunkurinn beiddi samt leyfis, hvort hann ekki mætti vera kyrr til þess að heyra sögu beggja förunauta sinna, enda vildi hann ekki vera þekktur að því að yfirgefa þá; langaði hann og til að heyra sögu hinna þriggja annara komumanna.

Þá minnti Scheherasade soldán á, að dagur væri á lopti, og tæki því ekki að byrja á sögu hins annars förumunks. “En ef yðar hátign!” mælti hún ennfremur, “vildi hlýða á hana að komanda morgni skal eg ábyrgjast, að hún stendur alls ekki á baki sögunnar af hinum fyrsta förumunki.”

Soldán samþykktist það og reis úr rekkju til þess að byrja á störfum sínum.

58. nótt.

Eftir að Scheherasade var vakin af systur sinni og minnt á loforðið um framhald sögunnar, tók hún undireins til frásagna og mælti:

“Herra! öllum, sem viðstaddir voru þókti sagan af hinum fyrsta förumunki næsta undarleg, en þó kalífanum allra mest, svo þó svert-ingjarnir stæðu upp yfir honum með brugðnum sverðum, gat hann ekki að sjer gert að hvísla að Gíafar: „Eg hef heyrt margar sögur, en enga, sem keinst í hálfkvisti við þessa af förumunkinum.” Í því hann mælti þetta byrjadi annar förumunkurinn að segja Sobeide sögu sína.

Sagan af hinum öðrum förumunki og kongssyni.

“Lafði mín!” tók hann til máls, “eg skal hlýða boði yðar og segja yður upp alla æfisögu mína, svo að þjer fáið að vita, hver fádæmi voru þess ollandi, að eg missti hægra auga mitt. Vitið því, að eg er kongssonur. Þegar eg var kominn af bernsku skeiði, sparði konungurinn, faðir minn, ekkert til að eg fengi fræðst og menntast, því hann sá, að eg var vel gáfaður. Safnaði hann að sjer öllum fjölvitringum og listamönnum í landi sínu og jafnskjótt sem eg hafði lært að lesa og skrifa, lærði eg kóraninn utanbókar, þá hina aðdánlegu bók, sem hefur aðalreglur og boðorð trúar vorrar inni að halda. En til þess að nema fræði þessa út í æssr, las eg rit hinna frægustu þýðara kóransins og kynnti mjer þar að auki allar þær kenningar, er safnað hefur verið af hinum miklu mönnum, er lifðu á tímum spámannsins, eftir hans eigin munni.

Ljet eg mjer samt ekki nægja, að vita allt, sem laut að trú vorri, heldur lagði eg stund á sögu vora með miklum áhuga, varð fullnuma í fögrum vísindum og kveðskaparlist og las kvæði skálda vorra. Eg lærði jarðarfræði og stjörnufræði, leitaðist við að tala móðurmál mitt hreint, og varð mjer í öllu þessu mikilla framfara audið; sló eg þó ekki slöku við öðrum íþróttum, er konunga sonum sæma. Mesta löngun hafði eg til þess, að læra að skrifa fagra rithönd; varð mjer svo ágengt í því, að eg loksins bar of öllum hinum frægustu skrifurum í ríki föður míns.

Fór nú mikið orð af mjer og meira enn eg átti skilið, og flaug orðrómur íþróttu minna og atgjörfis út fyrir ríki föður míns allt til hirðar Indía soldáns. Fýsti því þenna völduga konung, að komast í kunningsskap við mig og gerði út sendimenn með dýrum gjöfum, er biðja skyldu föður minn, að eg mætti koma til hirðar hans. Þókti föður mínum vænt um þessi boð af mörgum ástæðum. Bæði var það sannfæring hans, að ekkert væri gagnlegra fyrir kongsson á mínum aldri, enn að ferðast til útlendra konunga, og annað var það, að hann hugði sjer til hreifings, að komast í vináttu við Indía soldán.

Fór eg nú á stað með sendiboðunum. Fadir minn hafði látið búa handa oss skip, því vjer urðum að fara nokkuð af leidinni sjóveg. Eptir eins mánaðar útivist, stigum vjer á land og tókum með oss nokkra hesta og klyfjudum tíu úlfalda með farangri vorum og gjöfum þeim, er ætlaðar voru Indía soldáni. Síðan lögðum vjer á stað með litlu föruneyti, því vjer áttum óraveg fyrir höndum og næsta erfiðan. Þegar vjer vorum komnir spölkorn áleidis sáum vjer langt burtu, að þyrlandist upp þykkur rykmökkur, voru þar komnir sextíu riddarar vel vopnaðir. Þetta voru ræningjar og þeystu þeir að oss hart sem elding flygi, óðlátir einsog soltin ljón.

Scheherasade minnti soldán á, að dagur væri kominn og þagnaði.

59. nótt.

Þenna morgun vaknaði drottning nokkru seinna, enn vant var. byrjaði hún þá á sögunni, þar sem hún hafði hætt við, var Schahrjar mikill hugur á að heyra framhaldið.

“Herra!” mælti hún, “annar förumunkurinn sagði þannig áfram sögu sína:” “Vjer vorum liðfærri enn svo, að vjer gætum veitt viðnám, er þeir ruddust á oss með brugðnar kesjur. Kölludum vjer til þeirra og sögðumst vera sendiboðar á leið til hins völduga Indía soldáns, og væntum vjer því, að þeir mundu sjá oss og eigur vorar friði. En þeir svörðu: „Hvorki erum vjer nú innan hans landamæra, nje heldur erum vjer þegnar hans,“ síðan veittu þeir oss snarpa atgöngu, drápu nokkra af föruneysi voru, og er ekkert dugði fyrir ofureflis sakir, flýðu þeir sem uppi stóðu eptir hrausta vörn.

Eg hleypti þá undan sem aftök, þótt hestur minn væri mjög særður og kvaldi eg úr honum hinn síðasta sprett mjer til frelsis. Loksins steypist hann dauður niður undir mjer, mæddur af blóðrás og þreytu. Stóð eg þá skjótt upp, litadist um og voru engir á eptir mjer. Ræningjarnir höfðu ekki viljað skilja við herfangið til að elta mig....

Þá varð drottning að hætta því dagur var kominn. „Elsku systir!” mælti Dínarsade, “mikil kyöl er, að þú skulir ekki meiga vera lengur að segja söguna! “Þjer hefði verið nær að sofa ekki svo lengi, “ansaði Scheherasade,” þá hefði eg náð lengra.” “Í fyrra málið skal eg vera árvakrari,” ansaði Dínarsade, „og þá vona eg þú bætir forvitni soldánsins herra okkar, það sem eg hef haft af honum með tómlæti mínu í dag.” Schahrjar stóð upp og gekk þegjandi á burt til starfa sinna einsog hann var vanur.

60. nótt.

Dínarsade sveikst ekki um, að vekja systur sína nokkru tímanlegar, enn nóttina áður; tók drottning þar til frásagna sem hún hafði hætt:

“Herra! annar förumunkurinn sagði þannig söguna Sobeide og systur hennar:” “Nú stóð eg einmana og hjálparlaus í ókunnugu landi. Þorði eg eigi að koma nærri þjóðvegum, því eg var hræddur um, að eg kynni aptur að verða á vegi stigamanna. Hjelt eg því áfram af handa hófi þangað til eg kom að fjalli einn, og var undir því hellis skúti. Fór eg þar inn og snæddi nokkur aldin,

sem eg hafði lesið á veginum; var eg um nóttina þar í hellirnum og sýtti hvergi. Morguninn eftir hjelt eg áfram þaðan og fann eg engan viðværiglegann stað. Loksins að mánuði liðnum sá eg stóra og fjölmenna borg, sem byggð var á fögrum og hentugum stað. Eftir hjeradinu allt umhverfis runnu mörg vatnsföll, var þar unaðsamt yfir að líta og eylíft vor, og rættist því af mjer um stund sú dauðans hryggð, sem kom yfir mig, þegar eg hugsaði til míns auma ástands. Eg var sólbrenndur á andliti, höndum og fótum, skór mínir voru gatslitnir of vegalengdinni og varð eg að ganga berfættur, en fót mín voru öllsaman rifin og tætt. Gekk eg nú inn í borgina til að spyrja, hvar eg væri niðurkominn, og fór eg til skraddara eins, er sat við vinnu í sölubúð sinni. Sá hann á hinu unglega yfirbragði mínu og limaburði, að eg mundi vera annar enn eg sýndist vera, bauð hann mjer því að setjast niður og spurði, hver eg væri, hvaðan eg kæmi, og hverra erinda eg færi. Sagði eg honum allt, hvað mjer hafði viljað til og gerði honum uppskált faðerni mitt. Hlýddi hann á mig með athygli, en er eg hafði lokið sögu minni, þókti mjer hann heldur hryggja mig enn hugga. "Trúðu engum öðrum fyrir því, sem þú hefur sagt mjer," mælti hann, „því að konungur sá, sem hjer ræður ríkjum, er svarinn óvinur föður þíns, og mundi hann vafalaust misþyrma þjer, ef hann vissi, að þú varir hjer." Undireins og hann hafði nefnt nafn konungs þessa kom mjer ekki til hugar að tortryggja skraddarann.

Þaræð nú fjandskapur sá er faðir minn og konungur þessi áttu í, á alls ekki skylt við æfintýri mitt, vona eg þjer leyfið mjer að fella hann úr sögunni. Eg þakkaði skraddaranum fyrir vísbendingu þá, er hann hafði gefið mjer og sagði eg honum, að eg skyldi hlýða heilræðinu og aldrei gleyma greiðvikni hans. Af því hann hjelt að eg væri svangur, lét hann bera mat á borð og snæddum við saman. Loksins bauð hann mjer gistingu hjá sjer og þáði eg það. Þegar eg hafði hvílt mig nokkra daga náði eg mjer að mestu leyti eftir hina löngu og erfiðu ferð. Vissi skraddarinn það, að flestir konunga synir, sem hafa vora trú, nema einhverja iðn eða íþrótt sökum hverfulleika forlaganna, að það meigi verða þeim til bjargar þegar neyðin ber að hendi; spurði hann mig því, hvort eg kynni nokkurt það verk, að eg gæti haft ofan af fyrir mjer. Svaraði eg honum:

að eg væri lögfróður maður, málvitringur og skáld gott og ritaði fagra hönd. Þá sagði hann: "Með öllu þessu, sem þú hefur upp talið getur þú ekki unnið þeir fyrir einum matarbita hjer á landi, slíkur fróðleikur er hjer til engra nota. Far nú að mínum ráðum, þú ert heilbrigður að sjá og hraustlega vaxinn, far þú í stuttklæði og sæktu eldivið í skóginn hjerna. Skaltu selja hann á torginu og á þann hátt getur þjer svo mikið áskotnast, að þú verðir ekki upp á aðra kominn; getur þú þá haft þolinmæði þangað til guð verður þjer líknsamur og eyðir óláns skýi því, er skyggir yfir hamingju þína svo að þú verður að leyna ætt þinni.

Bæði var eg nú hræddur um, að upp kæmist, hver eg væri og annarsveggar var mjer nauðugur einn kostur að afla mjer viðurværis svo eg rjedi það af, að taka þenna atvinnuveg fyrir mig, svo erfiður og auðvirðilegur sem hann var. Daginn eptir keypti skraddarinn handa mjer öxi, byrðarband og stuttkyrtil og beiddi nokkra fátæklinga, er lifðu á sömu vinnu að lofa mjer að fylgjast með þeim, út í skóg. Í fyrsta skipti kom eg með stóra viðarbyrði á bakinu heim í borgina og fjekk eg hálfan gullpening fyrir, því þó skógur væri nærri, var viður í háu verði, því fáir vildu leggja á sig það neyðar strit, að höggva trje. Leið nú ekki á löngu að eg græddi svo mikið, að eg gat goldið skraddaranum það, sem hann hafði greitt fyrir mína hönd.

Svona leið nú eitt ár; en þá var það einn dag, að mjer varð gengið lengra inn í mörkina, enn eg var vanur, var þar næsta fagurt í skógnnum og fór eg að fella trje. Ætlaði eg að höggva ræturnar undan einu trje, en öxin nam staðar við járnhring, mokaði eg þá moldinni frá og sá að hringurinn var fastur í járnhurð og lauk eg henni óðar upp. Sá eg þá stalla, sem láu djúpt niður í jörðina og gekk eg þar ofan með öxi mína. Kom eg niður í víða höll og undradist mikillega, er þar var svo bjart, sem hátt á jörð uppi. Eg gekk um sal einn, voru þar pallar er hvíldu á jaspis súlum, en súlurnar voru úr gulli gjörvar að ofan og neðan. Sá eg þá koma móti mjer konu, var hún svo vegleg í limaburði og framgöngu, svo kurteisleg og frábærlega fríð, að eg missti sjónar á öllu öðru eg einblíndi á hana....

Þá hætti Scheherasade þenna morgun því dagsbrún var á

lopti. Dínarsade sagði að eptir því, sem komið væri, ætti hún vísa von á, að framhaldið yrði frábærlega skemmtilegt; Scheherasade kvað svo vera. “Þessi saga hins annars förumunks,” mælti hún, “er þess verð, að soldáninn, eiginmaður minn og herra, taki enn betur eptir henni, enn öllu því, er hann hefur heyrt hingað til”. “Nú skulum við sjá hvað setur á morgun,” ansaði Schahrjar og reis úr rekkju.

61. nótt.

Dínarsade vakti systur sína í tækan tíma og beiddi hana að segja, hvað kongssonur og hin fagra kona hefðu átt saman í höllinni undir jörðinni. Gerði drottning það og hjelt áfram að segja sögu hins annars förumunks. “Eg tók ómakið af konunni,” sagði förumunkurinn við Sobeide, “að koma til mín; eg flýtti mjer til hennar og hneigði mig djúpt fyrir henni, og spurði hún mig: “Hver ert þú? maður eða andi?” “Eg er maður,” ansaði eg, “og hef ekkert samneyti við anda.” “Hvernig ertu þá kominn hingað?” mælti hún og andvarpaði mæðilega, “eg hef verið hjer tuttugu og fimm ár og hef allan þann tíma engan mann sjeð nema þig.” Var eg þegar orðinn hugfanginn af hinni frábæru segurð hennar, en nú óx mjer hugur af kurteisi hennar, ljúfmennsku, viðmóts blíðu og sætleika máls hennar, svo að eg mælti: “Lafði mín! leyf mjer áður enn eg leysi úr spurningum þínum að láta í ljósi, hvað eg er feginn, að hafa fundið þig svona mjer að óvörum, því bæði er mjer það til huggunar í eymdum mínum og getur ef til vill af því atvikast, að lagur þinn mætti nokkuð batna.” Sagði eg henni þvínæst allt einsog var, hversu kynlega á því stæði, að eg, sem var kongsson kæmi í svo herfilegum flíkum, og hvernig eg einsog af tilviljun hefði rekizt að dyrunum á hinu glæsilega fangelsi, sem henni mundi að líkindum þykja hvumleitt. “Kongssonur minn!” mælti hún og andvarpaði á ný. “Þjer skjátlast sízt, þarsem þú heldur, að þetta skrautlega og ríkmannlega fangelsi sje hvinleiður sama-staður. Vjer höfum óbeit á hinum innðælustu stöðum, þegar vjer

dveljum á þeim með nauðung. Þú hefur vafalaust heyrt getið um hinn mikla Epitímarus, konung Svartviðar eyjanna, er draga nafn af þessum dýrmæta við, sem þar er nægð af. Konungur þessi er faðir minn og hafði ætlað að gipta mig kongssyni einum, sem var frændi minn, en á hinn fyrstu brúðkaupsnótt, áður enn eg var seld í hendur manni mínum, kom andi nokkur meðan hæzt stóð á veizlunni og strauk burt með mig. Fjell eg samstundis í ómegin og varð með öllu meðvitundarlaus, en er eg vitkaðist var eg komin í þessa höll.

Var jeg langan tíma óhuggandi, en tímalengdin og nauðsynin hafa vanið mig við útlit og sambúð þessa anda. Það eru tuttugu og fimm ár síðan — einsog eg sagði — að eg kom hingað, get eg fengið hjer allt, sem eg óska og mjer er þörf á; mundi hinni skartsömnustu kongsdóttur þykja sjer einskis vant ef hún hefði mín kjör. Andinn er hjer aldrei nætursakir nema einusinni á tíu daga fresti og biður virða sjer til vorkunar, að hann komi ekki optar, því hann eigi aðra konu, er verða mundi afbrýðissöm, ef hún kæmist að ótrúleika hans. En þurfi eg andans við, hvort heldur á nótt eða degi, þarf eg ekki annað enn að snerta vern-dargrip einn, sem liggur við dyrnar á herbergi mínu og kemur þá andinn undireins. Nú eru fjórir dagar síðan hann var hjer, vænti eg hans því að sex daga fresti. Þú getur því verið hjá mjer í fimm daga ef þjer leikur hugur á, og skal eg reyna að gera til þín, sem tign þinni og verðleikum sæmir." Mundi mjer hafa þókt það frábært lán, að hljóta slíka náð fyrir sára bæn, svo nærri má geta, að eg drap ekki hendi við því, þegar mjer bauðst það óbedið. Leiddi kongsdóttir mig síðan að bogadyrum og kom eg inn um þær í hið skrautlegasta baðhús, sem hugsast gat. En er eg ætlaði þaðan burt, fann eg í stað ræfla þeirra, er eg hafði farið úr, dýrindis klæði og sór eg í þau, bæði vegna þess, hvað þau voru fögur, en þó einkum til þess, að kongsdóttur skyldi lítast betur á mig. Því næst settumst við á sofa með dýrðlegri ábreiðu yfir og indverskum svæflum. Nokkru síðar bar hún dýrustu krásir á bord og mælti fram vísur þessar:

Mundag breitt hafa
 Blíðast hjarta,
 Hefðag vænt þín, vinur!
 Og sjáaldur svartra
 Sjóna minna,
 Fyrir fætur þína.

Og á mold mjúkar
 Mínar kinnar
 Hefðag lagðar látið,
 Að þú fótum
 Farið hefðir
 Augnalok mín yfir.

Síðan sátum við saman til borðs, var okkur vel skemmt það, sem eptir var dagsins, og um nóttina samrekkti eg henni. Nú rann á mig hinn sætasti óminnis höfgi og vaknaði eg við það, að hún kitlaði mig mjúklega undir iljunum.*) Leitaðist hún á allar lundir við, að vera mjer sem ljúfust og huglátlegust og setti hún fram handa mjer eina flösku of ágætu gömlu víni og drakk mjer til með blíðu. En hinn ágæti drykkur stje mjer til höfuðsins og sagði eg hýrgaður af víninu: “Fagra mærl þú hefur helzt til lengi verið hjer kviksett, far nú með mjer og gleð þig við hina sönnu dagsbirtu, er þú hefur svo langan tíma þráð. Seg þú skilið við villuljós það, er lýsir á þessum stað.” Svaraði hún mjer þá brosandi: “Kongsson minn! látum það svo vera; eg skal ekki þreyja hinn dýrðlegasta dag á jörð uppi, ef þú ert hjá mjer í núu daga af hinum tíu, og eptirlætur andanum hinn tíunda. “Kongsdóttir!” tók eg aptur til orða, “eg skil, að þú segir þetta af hræðslu fyrir andanum, en eg hræðist hann ekki meira enn svo, að eg á augabragði skal mölva í sundur verndargripinn hans með töfraletrinu. Hann er velkominn, ef hann vill, jeg bið hans og skal drepa hann, því eg er fæddur í heiminn til að drepa anda. Eg sver þjer það, alla anda í veröldinni skal eg drepa og þenna fyrst.” Kongsdóttirin, sem vissi hvað eptir kunni að fara, beiddi mig í guðs bænnum, að snerta ekki á verndargripnum, “það væri

*) Þannig eru ambáttir í Austurlöndum vanar að vekja herra sína.

hinn vísasti vegur til að steypa báðum okkur í glötun, eg veit betur til hvers andarnir eru vísir.“ En vínið hafði svisið svo á mig, að eg gaf hinum skynsamlegu fortölum kongsdóttur engan gaum og mólvaði verndargripinn sundur með fætinum.

Þá lýsti af degi svo að Scheherasade hætti við söguna og soldán reis á fætur.

62. nött.

Dínarsade sagði við drottningu í tækan tíma: „Elsku systir! segðu okkur áfram sögu hins annars förumunks!“ sá Schahrjar í hendi sjer, að eitthvað stórkostlegt mundi eptir fara, úr því verndargripurinn var brotinn; gaf hann því undireins samþykki sitt. Sagði Scheherasade framhaldið í nafni hins annars förumunks á þessa leið:

„Í sama vetfangi, sem verndargripurinn brotnaði skalf höllin og titraði og kallaði kongsdóttirin til mín dauðhrædd: „Þarna kemur andinn! sagði eg þjer ekki þetta? Þú hefur steypst mjer í glötun, en forða þú þjer og hirð ekki um mig, flýðu sama veg og þú komst.“ Rann nú af mjer á augabragði og sá eg um seinan heimsku mína. Eg hlýddi umhugsunarlaust ráði því, er kongsdóttirin gaf mjer og svo var eg hræddur, að eg gleymdi öxi minni og skóm. Þegar eg hafði gengið upp fáar tröppur í stiganum litadist eg um og sá þá, hvar gólfíð laukst upp og stje þar upp ofboðslegur andi. Sagði hann í reiði við kongsdóttur: „Því ónáðar þú mig með slíku harki? hvert slys hefur viljað þjer til?“ „Æ! ekkert slys,“ ansaði hún, „nema að mjer varð flökurt og drakk eg nokkra sopa af flöskunni þeirri arna, og þá varð mjer fótaskortur og datt eg ofaná verndargripinn svo hann brotnaði.“ Þá brást andinn óður við og svaraði: „Þú lýgur óhræsið þitt!“ og skimaði nú í krók og kring þangað til hann kom auga á skóna og öxina. „Hundsflugan þín!“ hrópaði hann, „hvaðan eru þessir skór og öxin komin hingað?“ „Eg hef ekki sjeð það fyrr enn núna,“ segir kongsdóttir, „það er vísast þú hafir komið með það í ógáti. Þú komst með svo miklum asa, að það hefði vel getað slæðzt með

þjer.“ Andinn ansaði þessum útúrdúrum ekki með öðru enn fár-yrðum og slögum og skipaði kongsdóttur að gangast við sannleik-
 anum. Hafði eg ekki skap til að heyra grátækka og harmakvein
 hennar er hann misþyrmdi henni, fleygði eg því búnaði þeim, er
 hún hafði fengið mjer og tók tötra mína, sem eg hafði lagt niður
 á tröppurnar þegar eg gekk frá baðinu, flýði eg nú upp um
 fellihurðina. Eg lauk henni eptir mjer og jós mold yfir; iðradist
 eg þá beisklega eptir það, er eg hafði gert. Hugsaði eg með mjer:
 Raunar hefur hún verið í þrísund í tuttugu og fimm ár, en að
 fráskildu frelsinu var henni einskis á vant; eg hef fyrirgert láni
 hennar með gapaskap mínum og ofurselt hana í grimmdarklær þessa
 miskunarlausu anda. Þegar eg nú hugsaði til þess, hvað kongs-
 dóttirin var fríð og hvað hún varð að þola mín vegna, þegar eg
 hugsaði til föður míns og ríkis míns, og íhugaði, að eg var orðinn
 auðvirðilegur timburhöggvari, þá datt mjer vísa þessi í hug:

Einn ef dagur yndi fól

Ýmis konar skugga,

Annar fagur sýnir sól,

Sú skal vonin hugga.

Batt eg nú viðarbyrði mína svo sorgbitinn, að eg vissi naumast.
 hvað eg gerði og snjeri heim til borgarinnar, varð skraddarinn
 næsta glaður er hann sá mig aptur kominn. Hann hafði bedið
 mín með mestu ópolinmæði og verið sem á glóðum. „Eg varð
 næsta áhyggjufullur,“ mælti hann, „þegar þú hvarfst, af því þú
 hafðir sagt mjer ætterni þitt. Vissi eg ekki, hvað eg ætti að halda
 og var hræddur um að einhver hefði þekkt þig. Guði sje lof að
 þú ert heill heim kominn!“ Þakkaði eg honum fyrir hans ástrika
 hugarþel mjer til handa, en sagði honum alls ekki frá æfintýri
 mínu, eða hvernig eg hefði misst öxi mína og skó. Gekk eg síðan
 til herbergis míns og nagaði mig sáran í handarbökin fyrir heimsku
 mína. Mjer gafst kostur á að lifa í fullsælu með kongsdótturinni.
 hugsaði eg með sjálfum mjer, hefði eg aðeins getað stillt mig
 um að brjóta sundur verndargripinn. Meðan eg sat þarna, þungt
 hugsandi og harmandi kom skraddarinn inn til mín og mælti:
 „Það er kominn til mín ókunnugur karl með öxina þína og skóna,

segist hann hafa fundið hvorttveggja á leið sinni. Hinir timburhöggvararnir hafa sagt honum, að þú ættir hjer heima, og vill hann nú sjálfur afhenda þjer það. Komdu og talaðu við hann“. Þegar eg heyrði þetta bliknaði eg upp, skalf allur og titraði. Skraddarinn spurði mig hvernig á því stæði, en í því klofnaði gólfð í herbergi mínu og kom upp karlinn með skóna og öxina. Þetta var þá andinn, sem hafði burtnumið kongsdótturina frá Svartviðar-eyjum. Svo sem hann hafði misþyrmt henni fram úr öllu hófi gat hann ekki kvalið hana til að gangast við neinu. Tók hann því öxina og skóna og mælti: „Svo sannarlega sem eg er Dschar-scharis og kominn af Iblis, höfðingja andanna, skal eg hafa upp eigandann að öxi þessari og skóm“, þetta var erindi hans og spurði hann því, hvort þetta væri öxi mín og skór.

Þá lýsti af degi og hlaut Scheherasade því að hætta við frásöguna, en lofaði systur sinni, sem sárlangaði í framhaldið, að sedja forvitni hennar næstu nótt.

63. nótt.

Dínarsade vakti drottningu og sagði hún með leyfi Schahrjars frá frekari viðskiptum þeirra kongssonar og andans.

„Andinn gaf mjer ekki málrúm til að svara spurningu hans,“ sagði annar förumunkurinu Sobeide, „enda hefði eg ekki haft rænu á að svara honum, svo mikil ógn stóð mjer af þessum skelfilega óvætt. Hann þreif yfrum mig, dró mig útúr herberginu og sendist með mig upp í háa lopt með slíkri ofsafærð og flýti, að eg fjekk heldur skynjað, hversu hátt hann flaug, en hvað langt hann fór í einum svip. Allt í einu renndi hann sjer niður á jörðina, og er hann stappaði fætinum, laukst hún upp og samstundis vorum við horfnir í töfrahöllina til hinnar fögru kongsdóttur frá Svartviðar-eyjum. En hvílíka sjón átti eg þar í vændum! Það var einsog sverði væri lagt gegnum hjarta mitt; kongsdóttirin lá nakin, kinnar hennar flutu í tárur og lá hún á gólfinu í blóði sínu nær dauða enn lífi. „Svikafulli kvenndjöfull!“ grenjaði andinn um leið og hann benti á mig, „er ekki þetta friðill þinn?“ Kongsdóttir horfði

til mín blíðlega og ansaði: „Eg þekki eigi þenna mann, eg hef aldrei sjeð hann fyrr enn nú.“ Furðaði andinn sig á þessu og mælti: „Hann veldur því, að þú ert komin í þetta ástand sem maklegt er, og samt vogar þú að þræta fyrir, að þú þekkir hann?“ „Úr því eg þekki hann ekki,“ ansaði kongsdóttir, „því skyldi eg þá segja ósannindi, og ráða honum þannig bana.“ „Gott og vel!“ svaraði andinn og hjelt brugðnu sverði framan í kongsdóttur, „hafirðu aldrei sjeð hann, höggðu þá af honum höfuðið með sverðinu.“ „Hvernig ætti eg að geta það, sem þú krefst af mjer?“ mælti kongsdóttirin kveinandi, eg er svo máttfarin, að eg get varla hreift handleggi mína og þó eg gæti það, hvaðan ætti mjer að koma áráði til að drepa ókunnugan mann og saklausan?“ „Þessi undanfærsla kemur upp um þig,“ sagði andinn, síðan vjek hann sjer að mjer og mælti: „þekkir þú hana ekki?“ Hefði eg verið allra manna armastur og vanþakklátastur, hefði eg ekki sýnt kongsdóttur slíka tryggð, sem hún mjer, þarsem mjer var um ólán hennar að kenna. Svaraði eg því andanum: „Hvernig ætti eg að þekkja hana, eg sem hef aldrei sjeð hana fyrr enn nú?“ „Ef svo er,“ sagði hann, „taktu þá við sverðinu og höggðu af henni höfuðið. Með því einu geturðu leyst líf þitt og sannað orð þín.“ „Eg er til,“ svaraði eg, tók við sverðinu og gekk að kongsdóttur. „En, það er satt, það er orðið bjart,“ sagði Scheherasade, „og má eg ekki misbjóða þolinmæði yðar hátignar.“ „Þetta eru miklir og merkilegir atburðir,“ hugsaði soldán, „mjer er forvitni á að heyra, hvort kongssonur verður svo grimmur að hlýða andanum.“

64. nótt.

Þegar þessi nótt var á förum beiddi Dínarsade drottningu fyrir alla muni, að segja hvað kongssonur hefði gert við sverðið. „Nú skalt þú undireins fá að heyra, hvernig annar förumunkurinn sagði Sobeide framhald sögu sinnar,“ ansaði Scheherasade og tók til frásagna:

„Þjer skuluð eigi ætla, að eg hafi gengið að kongsdótturinni frá Svartviðareyjum, til að hlýdnast skipun andans. Eg gerði það

eigi til annars, enn að láta hana sjá á augnaráði mínu og bend-
ingum, einsog eg fjekk frekast við komið, að einsog hún hefði
hug til að leggja lífið í sölurnar fyrir mig af elsku sinni, svo
vílaði eg ekki fyrir mjer, að láta mitt fyrir hana af heitri ást.
Kongsdóttir skildi mig, svo mikil harmkvæli, sem hún þoldi, gat
eg sjeð það á hinu þakklætisfulla augnatilliti hennar; gaf hún
mjer þannig í skyn, að hún dæji með glöðu geði fyrir mig og væri
sjer hugfró, að eg hræddist ekki dauða minn hennar vegna. Þannig
kemst skáld nokkurt að orði:

Augasteina eldar þylja
Okkar heita kærleiks mál;
Þeir, sem reyna, þetta skilja,
Þannig leitar sál að sál.

Allt, sem tala tungan vildi
Talað þýðu augun fá,
Allt, sem falið öðrum skyldi,
Elskan blíða skilur þá.

Sjónir ræða þó við þegjum,
Þeirra magnast loginn skær,
Og þó bæði orðlaus þreyjum,
Ástin þagnað samt ei fær.

Eg grýtti sverðinu frá mjer, hvarf aptur frá kongsdótturinni
og sagði við andann: „Þá skal eg heita hvers manns níðingur ef
eg geri mig að morðingja og drep þessa konu, sem eg ekki þekki
og sem er svo hörmulega útleikin og komin að dauða. Gerðu við
mig hvað þú vilt, andi! Því eg er á þínu valdi, en grimmdarboði
þínu get eg ekki hlýtt.“ „Eg sje að þið standið bæði uppí hárinu
á mjer“, mælti andinn, „og storkið afbrýðissemi minni, en þið skuluð
verða þess vísari, hvers vænta er af mjer.“ Þvínæst tók óvætt-
urinn sverðið og hjó hendurnar af kongsdótturinni, hverja eptir
aðra. Var hún orðin máttvana áður og gat eigi átt langt eptir,
því hana mæddi blóðrás, og á þessari hinni síðustu stund mændu
augu hennar til mín. Sá andinn það og mælti: „Þar komu augun
upp ótryggð þinni!“ og hjó hann af henni höfuðið. Eg stóð

einsog agndofa upp yfir þessari hryllilegu sjón og beið þess að nú kæmi að mjer að deyja. Undireins og eg fjekk orði upp komið bríxlaði eg andanum, að hann ljeti mig kveljast svo lengi af dauða angistinni. „Höggðu!“ sagði eg, „eg er búinn við banahögginu og bið þess einsog hinnar mestu miskunar, er þú getur sýnt mjer.“ Ístað þess að verða við bæn minni vjek andinn sjer að mjer og sagði: „Þannig refsar andar konum þeim, er ótryggðar grunur liggur á, hún hefur leyft þjer að vera hjér hjá sjer, en eg veit ekki með vissu, hvort hún hefur gert mjer enn meiri svívirðingu, því væri svo, stæðir þú ekki lífs uppi. Þú skalt samt ekki komast hjá refsingu, og kjóstu því um, hvort eg eigi að breyta þjer í hund, asna eða apa“. Þegar eg heyrði þetta varð eg vongóður um, að geta sloppið alveg og beiddi hann svo mælandi: „Ó þú völdugi andi! stilltu reiði þína, og fyrst þú vilt gefa mjer líf, þá gerðu það með drengskap. Eg skal aldrei gleyma mildi þinni ef þú fyrirgefur mjer, einsog hinn vænsti maður fyrirgef einum nábúa sínum, er bar til hans óslökkvandi hatur“.

„Hvernig þá?“ spurði andinn og bauðst eg til að segja söguna, en hann ljet sjer það líka. Væri yður það, ef til vill, ekki á móti skapi, að eg segði yður hana nú upp aptur.

„Herra!“ mælti Scheherasade og hætti við söguna, „með leyfi yðar segi eg sögu þessa á morgun, því nú er þegar orlið hjart „Schahrjar bandaði höfðinu til merkis um, að hann leyfði það og reis síðan úr rekkju til þess að biðjast fyrir ok taka til starfa sinna.“

65. nótt.

Dínarsade vakti systur sína, og byrjaði hún þegar á framhaldi sögunnar:

„Herra! Sobeide ljet annan förumunkinn skilja á sjer, að hún vildi líka fegin heyra sögu þá, er hann hefði sagt andanum, sagði hann hana þá á þessa leið.

Sagan af öfundarmanninum og hinum öfundaða.

Í einni mikilsháttar borg bjuggu tveir menn og stóðu hús þeirra, hvert hjá öðru, hafði annar þeirra beiska öfund á hinum.

Vorn svo mikil brögð að því, að sá, sem fyrir öfundinni varð, rjedi það af, að flytja burt, því hann þóktist sannfærður um, að nábúi hans hefði ekki orðið hatursmáður hans af öðru enn því, að þeir bjuggu svo nálægt hver öðrum, því hann hafði tekið eptir því, að hvað mikinn og margfaldan greiða, sem hann gerði honum, dró það ekkert úr úlfbúð hans.

Hinn öfundadi maður seldi nú hús sitt og eigur, sem ekki voru miklar, og flutti til höfuðborgar landsins, sem var ekki all-fjarri þaðan, keypti hann sjer lítinn garð, sem lá eitthvað eina bæjarleið frá borginni. Fjekk hann þannig hentugt íveruhús, fagran laukagarð og síðan forgarð, en í honum var djúp vatnspró, sem nú var þornuð og gagnslaus.

Þegar hinn góði maður hafði fengið eign þessa, tók hann upp munkabúning; ljét hann gera margar kompur í húsi sínu og safnaði að sjer mörgum munkum. Fór nú brátt mikill orðstír af honum og komu menn til hans úr öllum áttum og af öllum stjettum, sem höfðu öruget traust á heilagleik hans og sólu sig honum á hendur til fyrirbæna. Hver, sem frá honum kom kvaðst hafa hlotið náð og hjálpráð af guðs miskun fyrir hans árnaðarorð. Barst frægð hans einnig til borgar þeirrar, sem hann áður hafði búið í og heyrði hinn öfundsjúki nábúi hans líka um þetta getið. Varð honum svo gramt í geði útaf þessu, að hann fór frá heimili sínu og störfum til þess að reyna að fyrir-koma honum. Fór hann til hins nýja munklífis og tók hinn fyrrverandi nábúi hans við honum með mestu vinahótum. Sagði öfundarmaðurinn honum þá, að hann væri kominn til þess, að segja honum frá mikilsvarðandi máli, en gæti það ekki nema einslega. „Við skulum ganga upp og niður í forgarðinum yðar,“ mælti hann „svo að enginn geti hlerað eptir því, sem við tölum, og ef yður svo lízt, þá ættuð þjer að segja munkunum að ganga til herbergja sinna, því nótt er fyrir hendi.“ Forstöðumaður munklífisins gerði, sem hann bað og þegar öfundarmaðurinn sá, að þeir voru tveir einir, tók hann að tala við hann um hitt og þetta, og gekk með honum fram og aptur um garðinn. En er þeir gengu á þróar-barminum sætti hann lagi og hratt honum ofaní, og sá enginn maður þetta niðingsverk. Að því búnu hafði hann sig undireins á burt

og er hann var heim kominn þóktist hann hafa farið góða ferð og var viss um að nú væri sá af dögum ráðinn, er hann öfundaði svo mjög. En í þessu skjátlaðist honum . . .

Scheherasade gat ekki sagt söguna lengur því dagur var á lopti. Soldán stóð upp og óskaði, að hann mætti heyra næsta morgun, að guð ljeti illræði öfundarmannsins til skammar verða.

66. nótt.

Dínarsade var ekki sein á sjer þegar hún vaknaði, að spyrja sytur sína, hvort hinn góði munkur hefði sloppið heill upp úr þrónni.

„Það skalt þú undireins fá að heyra,“ ansaði drottning, „því nú segi eg framhald sögu hins annars förumunks;“ það gerði hún á þessa leið:

„Í hinni gömlu vatnsþró bjuggu álfkonur og andar, tóku þau við munkinum er hann fjell ofan og studdu hann svo, að hann kom ómeiddur niður. Sá hann nú að þetta var ekki einleikið, að slík bilta varð honum eigi að bana, en ekkert sá hann og einskis varð hann var, þó hann þreifði fyrir sjer. En í sama vetfangi heyrði hann rödd, er spurði: „Vitið þið hver maður sá er, sem vjer ljetum falla á hendur vorar?“ og er hinar raddirnar höfðu kveðið nei við, mælti hin fyrsta: „Það skal eg segja ykkur. Þessi öðlingur flýði borgina, sem hann bjó í, í bezta tilgangi og tók sjer bólfestu hjer, því hann vonaði fastlega, að hann fengi þannig útrýmt hatrí eins af nábuðum sínum. Hafði hann hjer aflað sjer svo almennrar virðingar, að öfundarmaðurinn hafði ekki viðþol, og gerði sjer ferð hingað til að taka hann af lífi. Mundi honum hafa tekizt það ef vjer ekki hefðum veitt þessu mannvali vort fulltingi. Er álit hans svo mikið, að á morgun mun einn af konungum nágranna landanna vitja á hans fund, til þess að láta hann biðja fyrir dóttur sinni.“ Þá spurði ein röddin, hversvegna kongsdóttir væri komin upp á bænir munksins og svaraði sú hin fyrsta: „Veiztu ekki að hún er óð af völdum andans Maimúns Dimdims sonar, sem hefur ást á henni. Veit eg, hvernig hinn góði munkur gæti læknað hana fyrirhafnarlítið og skal eg segja ykkur það. Uppi í klaustrinu er svartur

köttur með hvítan díl á rófunni, ekki stærri enn lítill silfurpeningur. Þarf ekki annað enn að slíta úr honum sjö hvít hár, svíða þau og láta reykin leggjá yfir höfuð kongsdóttur. Mun hún þá samstundis verða alheil og laus við Maimún Dimdims sön, svo að honum mun aldrei til hugar koma, að verða henni svo nærgöngull í annað sinn.“ Munkurinn heyrði hvert orð, sem andarnir og álfkonurnar töluðu, en nú steinhögðu þau það, sem eftir var nætur. En er ljómaði af degi og hann kunni að sjá deili á því, er í kringum hann var, sem var enn hægra fyrir það, að þróin var víða brunin og gengin í sundur, fann hann skarð eitt og klifraðist upp úr því. Voru munkarnir þá farnir að leita hans og urðu stórglaðir er þeir sáu hann. Sagði hann þeim í stuttu máli frá illsku gests þess, er hann hafði svo vel fagnað daginn áður, og gekk hann þvínæst til herbergis síns. Leið eigi á löngu, að svarti kötturinn kom, sem andarnir og álfkonurnar höfðu á minnst, og flaðraði upp á hann einsog hann var vanur. En hann tók köttinn, sleit sjö hár úr enum hvíta díl á rófunni og geymdi þau vandlega.

Skönnu eftir sólarlag kom konungurinn að dyrum klaustursins. Því hann vildi af engu verða, sem hann hjelt að dóttir hans gæti læknað af. Skipaði hann lífvörðum sínum að bíða, en fór sjálfur inn með helztu embættismönnum sínum. Tóku munkarnir á móti honum með djúpri lotningu og tók konungur forstöðumann munklífisins afsíðis og mælti: „Kæri vitringur! Þú munt þegar vita, hverra erinda eg er kominn?“ Svaraði munkurinn kurteislega: „Já! konungur, ef eg get rjett, veldur sjúkleikur dóttur þinnar, að eg hlýt þessa óverðskulduðu sæmd.“ „Svo er í sannleika,“ ansaði konungur, „og þækti mjer, sem þú gæfir mjer líf mitt, ef dóttir mín mætti verða heil heilsu fyrir árnaðar orð þín.“ Ef yðar hátign ljeti hana koma hingað,“ ansaði munkurinn, „er eg vongóður um, að hún gæti farið hjedan alheil fyrir guðs hjálpráð og miskunsemi.“ Varð konungur næsta glaður og ljét jafnskjótt sækja dóttur sína; kom hún brátt með fjölmennu föruneyti kvenna og geldinga og hafði svo þjetta blæju, að andlit hennar var ósjáanlegt með öllu. Ljet munkurinn halda reykersiskeri yfir höfði hennar og óðara enn hann hafði sviðið sjö kattarhárin á hinum glóandi kolum, rak andinn Maimún Dimdims son upp ógurlegt öskur og ljét kongsdóttur lausa,

en ekkert sást. Hún brá þá blæjunni frá andliti sínu til þess að litast um, hvar hún væri og kallaði upp: „Hvar er eg? hver hefur flutt mig hingað?“ Þá rjeði konungurinn, faðir hennar sjer ekki fyrir óumræðilegum fögnuði, hann faðmaði dóttur sína upp að sjer og kyssti á henni augun, hann kyssti á hönd munksins og spurði þá, er með honum voru: „Segið mjer, hvað yður lízt, hver laun á sá skilið, er svo hefur læknað dóttur mína?“ Gullu allir við í einu hljóði, og sögðu, að hann væri þess verður, að eiga dóttur hans og gaf konungur honum hana og mælti: „Hið sama bjó mjer í skapi og hjeðan af er hann tengdasonur minn.“ Skömmu síðar dó vezír konungins; ljét hann þá munkinn taka við embættinu eptir hann og er konungur andaðist sjálfur og ljét engan erfingja eptir sig í karllegg, tók herliðið og klerkastjettin hinn öfundsæla mann til konungs í einu hljóði.

Þá sagði Scheherasade ekki lengur söguna því að dagur var upp kominn. Þókti Schahrjar munkurinn hafa átt konungs tign skilið, en langaði mjög til að vita, hvort öfundarmanninum hefði ekki gramist það til dauða, stóð hann upp og hugsaði, sjer að láta drottningu segja frá því næstu nótt.

67. nótt.

Scheherasade hjelt þannig áfram sögunni með morgunsárinu:

Hinn góði munkur var nú seztur í háseti tengdaföður síns. Þá var það einn dag, að hann fór um borgina og fylgdi honum öll hirðsveit hans; sá hann þá öfundarmann sinn í fólksgrúa þeim, er saman flyktist. Hann benti þá undireins vezír sínum og sagði við hann í hálfum hljóðum: „Farðu og leiddu manninn þarna fram fyrir mig, en varastu að gera hann hræddan!“ Hlýddi vezírin og er öfundarmaðurinn kom, tók konungur til máls: „Vinur minn! mikil gleði er mjer að sjá þig!“ Þvínæst snjeri hann sjer að einum af embættismönnum sínum og mælti: „Tel þú manni þessum undireins þúsund gullpeninga úr fjehirzlu minni. Skal hann þar að auki hafa tuttugu hesta klyfjaða hinum dýrustu vörum úr forðabúrum mínum, og skulu heiðursverðir fara með honum til húsa

hans.“ Að því mæltu kvaddi konungur öfundarmanninn og fór leiðar sinnar.

Þegar eg hafði sagt andanum sögu þessa,“ mælti ennfremr hinn annar förumunkur, „heimfærði eg hana þannig upp á hann: „Andi! af þessu sjer þú, að hinn góðviljaði konungur erfði ekki við öfundar mann sinn, að hann reyndi að fyrirkoma honum, heldur gaf honum gjafir þar á ofan og lét hann fara heim til sín við mikla sæmd.“ Í stuttu máli eg tók á allri málsnild minni til að særa hann til þess að breyta eptir svo fagurri fyrirmynd og vitnaði eg einnig til vísna þessara

Tak þú mjúklega
 Á mínum sökum,
 Sem drenglyndum
 Drottnum sæmir,
 Lát mjer, lávarður!
 Líknar auðið —
 Hafi eg stórt brotið —
 Stórmannlega.

Hver, sem vorkunar
 Vænta þorir
 Sjer máttkari manna,
 Sá skal gumi
 Af góðum hug
 Sjer veslari vægja.

En andinn komst ekki við, heldur sagði hann: „Engin óþarfa orð! Eg get ekki gert meira fyrir þig enn gefið þjer líf. Gleddu þig ekki í voninni, að þú sleppir hegningarlaust; þú skalt kenna á mætti fjölkynngi minnar.“ Að því mæltu hvarf hann með mig gegnum hallarhvelfingu, er laukst upp undir jörðinni, svo hátt í lopt upp, að mjer þókti jörðin sem lítið ský. Í sama bili steyptist hann ofan einsog elding og þusti niður á háan fjallshnjúk. Þar tók hann upp handfylli sína af mold og tautaði yfir einhver orð, sem eg ekki skildi, stráði síðan yfir mig og mælti: „Legg þú niður mannsmynd þína og bregztu í apa líki!“ Þvínæst hvarf hann og

var eg nú orðinn að apa, yfirkominn af harmi, einmana á ókunnu landi, og vissi eigi, hversu fjærkominn eg var ríki föður míns. Grjet eg yfir hinum hvímléiðu hambrigðum, er eg hafði fyrir orðið, en ásetti mjer samt, að bera grimmd forlaganna með þolinmæði, því eg vissi, að enginn sætir henni eyllíflega. Eg klifradist nú ofanaf fjallinu og kom niður á sljettlendi og er eg hafði gengið heilan mánuð kom eg að sjóarströnd. Meðan eg staðnæmdist þar og litaðist um sá eg skip á uppsigling í hagstæðum vindi. Vildi eg ekki sitja af mjer svo gott tækifæri, braut því grein af eik nokkurri, dró hana á eptir mjer út í sjó, settist síðan upp á hana klovvega og rjeri með hríslum, sinni í hverri hendi. En er eg kom að skipinu þókti sjómönnum skringiligt að sjá mig og horfðu á mig með undrun. Greip eg nú í kaðal og klifradist upp á þilfar. Flyktust ferðamenn og sjómenn í kringum mig og var eg nú í mesta háska og vandræðum, því eg gat ekki talað. Kaupmenn voru hjátrúarfullir og hræddir og hjeldu að ólán stæði af mjer, ef eg væri liðinn innanbords og einn þeirra sagði: „Fleygið þessari illsvitandi ókind útbyrðis.“ Sumir sögðu: „Eg rota það með kylfu, eg rek það í gegn með spjóti — eg högg það sundur með sverði.“ Mundi hótunum þessum hafa orðið framgengt hefði eg eigi flúið á náðir skipstjórnarmanns, varpaði eg mjer fyrir fætur honum og tók um fald klæða hans með bænarsvip. Hrárdist hann svo til meðaumkvunar af látbragði mínu og tárur þeim, er eg úthellti, að hann tók mig undir vernd sína og sagði hátt, að hver, sem gerði mjer mein, ætti eptirmál við sig. Hann kjassaði mig og í orðastað ljét eg þakklátsemi mína í ljósi með bendingum. Fór hann og ávallt síðan vel með mig, enda gerði eg allt, sem hann skipaði mjer einsog þjónn, því eg skildi allt, er hann sagði.

Þegar vjer höfðum farið leiðar vorrar fimmtíu daga í hagstæðasta byr sigldum vjer farsællega inn á höfn fagurrar og fjölmennrar verzlunarborgar; kvað því meira að henni, sem hún var höfuðborg mikils ríkis. Vörpuðum vjer atkeri og að lítilli stundu liðinni flyktust bátar kringum skip vort; voru þar komnir menn, er fögnuðu vinum sínum, er heim komu á skipinu, eða spurðu eptir kunningjum sínum þarsem skipið hafði að borið, en mörgum gekk ekki annað til enn forvitni að sjá svo langt að komið skip. Komu og með

þeim nokkrir Mamelúkar og kváðust vilja tala við hina aðkomnu kaupmenn í nafni soldáns, er sat þar í borginni. Samfögnuðu þeir þeim, að hafa farið svo góða ferð og tók einn af þeim til orða: „Soldán, herra vor, lætur boða fögnuð sinn yfir tilkomu yðvarri, og beiðist þess, að hver og einn riti nokkrar línur á brjef þetta, einsog sýnishorn rithandar sinnar. En svo þjer vítið, í hverju skyni hann beiðist þessa, þá skal eg skíra yður frá því. Hans hátign hafði stórvezír þann, er leikinn var í öllum stjórnarstörfum og ritaði óumræðiliga fagra hönd. Andaðist vezír þessi fyrir fáum dögum og liggur því næsta illa á soldáni. Hafði hann aldrei sjeð skript hans svo, að hann eigi dáðist að og hefur því unnið þess dýran eið, að skipa aldrei hið auða sæti öðrum, enn þeim, er jafnfagra hönd skrifi. Hefur til þessa enginn fundizt í ríki hans, er verður sje að taka við tign hins framliðna vezírs.“

Síðan skrifuðu kaupmennirnir, hver eptir annan, þeir, er þóktust skrifa svo vel, að þeir væru vaxnir hinu háa embætti. Þegar þeir voru búnir gekk eg til og tók blaðið af þeim, er seinast skrifaði. Varð nú mikill ys og háreysti því allir, sem nærstaddir voru. og einkum kaupmennirnir vissu ekki annað enn að eg mundi rífa blaðið í sundur eða kasta því út í sjóinn. En þeir stilltu sig þegar þeir sáu, að eg fór vel með það og gerði þeim skiljanlegt með bendingum, að eg ætlaði líka að skrifa nokkuð. Snjerist nú kvíði þeirra í undrun. En með því þeir höfðu aldrei heyrt getið um apa, er skrifandi væri og engin von var til, að þeir hjeldu, að eg væri betur að mjer, enn aðrir apar, vildu þeir taka af mjer blaðið. Kom þá skipstjórnamaður mjer til hjálpar og mælti: „Lofið þið honum það! látið hann skrifa. Óhreinki hann pappírinn, þá lofa eg ykkur, að hann skal hitta sjálfan sig fyrir, en skrifi hann vel, sem eg vona — því aldrei á æfi minni hef eg sjeð skynugri nje fimari apa — mun eg taka mjer hann í sonar stað. Eg átti einusinni son og vantaði á, að hann hefði gáfurnar apans þess arna.“ Nú meinaði mjer enginn að sýna list mína, tók eg því pennann og lagði hann eigi frá mjer fyrr enn eg hafði skrifað sýnishorn af sex arabiskum leturtegundum, voru í hverju sýnishorni tvær eða fjórar línur, sem eg ritaði uppúr mjer, var sumt hól um soldán, t. a. m. þetta:

„Orðstírinn hefur ritað lofsverk göfgra manna, en þín lofsverk getur enginn maður fært í letur. Ó að guð svipti mannkynið aldrei slíkum föður, því þú ert uppspretta alls ágætis. Skrifarinn deyr, en það, sem hönd hans hefur ritað, heldst við lýði, skrifaðu því aldrei annað enn það, sem þú getur staðið við á dómsdegi.“

Rithönd mín bar langt af skript kaupmannanna og þori eg að ábyrgjast, að aldrei hefur jafnfögur hönd sjezt þar á landi. Þegar eg var búinn að skrifa fjekk eg Mamelúkunum pappírs lengjuna og fóru þeir aptur með hana til soldáns, herra síns.

Þangað var Scheherasade komin að segja frá þegar dagsbirtan kom og glapti fyrir henni. Schahrjar reis á fætur og hugsaði með sjer að þessa sögu skyldi hann láta segja sjer til enda.

68. nótt.

Morguninn eftir sagði Dínarsade við systur sína þegar hún var vöknud: „Eg held að soldáninum, herra okkar, leiki ekki síður enn mjer forvitni á að heyra meira af æfintýrum apans.“

„Eg skal gera ykkur báðum að skapi,“ ansaði Scheherasade. „og svo þið þurfið ekki að bíða lengi skal eg undireins segja ykkur framhald sögunnar af hinum öðrum förumunki.“

„Soldáni þókti á enga skript þhorfandi, nema mína, líkaði honum hún svo vel að hann sagði við menn sína: „Takið hinn fríðasta og fagurbitlaðasta gæðing úr hesthúsi mínu og einhvern hinn skrautlegasta klæðnað handa þeim, er skrifað hefur þessi sex sýnishorn, og látið hann koma á minn fund.“ Við þessi orð soldáns skelldu hirðmennirnir upp yfir sig, brást hann þá reiður við og var að honum komið að refsa þeim. Þá sögðu þeir: „Herra! vjer biðjum yðar hátign forláts, en þessi skript er ekki eftir mann, hún er eftir apa.“ „Hvað er þetta?“ kalladi soldán upp, „hefur ekki mannshönd skrifað þessa gullfallegu stafi.“ „Nei, yðar hátign!“ svöruðu Mamelúkarnir, „við getum svarið, að þeir eru eftir apa. hann skrifaði þá að okkur asjáandi.“

Soldáni þókti tilfelli þetta merkilegra enn svo, að honum væri forvitnislaust að sjá mig. Sagði hann því við hirðmenn sína:

„Gerð sem eg hef skipað, og komið til mín með þenna sjaldgæfa apa.“ Fóru þeir þá aptur út á skip vort, sögðu skipstjórnarmanni, hvað fyrir þá hefði verið lagt og svaraði hann: „Soldán á yfir mjer að segja.“ Færðu þeir mig þá í skrautlegan klæðnað, fluttu mig til lands, ljetu mig á bak hesti soldáns og fóru með mig til hallarinnar. Beið soldán mín þar og stóð í kringum hann fjöldi hirðmanna, er saman hafði verið stefnt mjer til sæmdar. Þegar vjer nú fórum um höfnina, torgin og strætin, úði og grúði hvívetna af fólki, körlum og konum; sást valla í glugga eða húspök fyrir mannfjölda, því allt, sem vetlingi gat valdið, hljóp til handa og fóta úr öllum áttum borgarinnar, til þess að sjá mig. Hafði fregn sú flogið um allt einsog elding, að soldán hefði gert apa að stórvezír. En er borgarljúðurinn hafði haft þetta sjaldfengna augna gaman af mjer, sem heyra mátti af sífelldu ópi, kom eg til hallar soldáns. Sat konungur þessi í há sæti og höfðingjar ríkisins umhverfis hann, hneigði eg mig þrisvar sinnum djúpt fyrir honum, og fleygði mjer síðan fram fyrir fætur honum og kyssti góllíð. Síðan settist eg fyrir framan hann einsog öpum er títt. Gláptu allir, sem viðstaddir voru á mig og gátu sízt skilið, að eg vissi svo vel, hverja lotning bæri að sýna soldáni. En enginn var eins hlessa á þessu og soldán sjálfur. Vantaði ekki annað á, að allt færi fram sem skyldi í áheyrnar salnum, enn að eg gæti talað, en það hefur engum apa látið, og var mjer ekki tungan tækari fyrir það, að eg áður hafði verið maður. Loksins bauð soldán hirðmönnum sínum, að ganga út, og varð enginn eptir nema eg og höfðingi geldinganna, lítill og unglegur þræll. Fór hann síðan með oss til herbergis síns og skipaði að bera á borð. Þegar hann var seztur til borðs, benti hann mjer, að eg skyldi koma nær eg borða með honum. Kyssti eg þá góllíð frammi fyrir fótum hans til merkis um hlýðni mína, færði mig síðan nær, settist til borðs og át með tærilæti og hæversku. En áður borið væri af borðum hafði eg komið auga á skriffæri og ljet eg skilja á mjer með bendingum, að eg vildi að mjer væru færð þau. En er það var gert, ritaði eg á stórt persneskt epli vísu eina, er eg sjálfur hafði orkt. Síðan rjetti eg soldáni eplið og fjell hann í stafi er hann las áskriptina. Þegar borð voru upptekin var honum færður drykkur, sem var hans aukageta, ljet hann og

rjetta mjer eitt staup af honum. Drakk eg það út og ritaði þvínæst vísu þessa.

Vildu mál mjer
Af munni toga,
Og mjer urpu
Í eld heitan,
Þrautir eg þoldi,
Þeigi mælti;
Því ber mig nú
Þjóð á höndum,
Því minnst eg
Við meýja varir.

Þvínæst reis eg upp og settist á utanverðann sofann, en soldán furðaði sig á ný er hann las það, sem eg hafði skrifað og mælti: „Getur apa verið svo liðugt um orðfæri, getur hann skrifað slíka afbragðs hönd? Það er undur allra undra.“ Þá færðu menn soldáni taflborð og spurði hann mig með bendingum, hvort eg kynni skáktafi og vildi tefla við hann. Kyssti eg á gólfid og lagði annan framhreifann upp á kollinn til merkis um, að eg væri allfús til slíkrar sæmdar. Fyrsta taflinu tapaði eg. en vann hið annað og þriðja. En þegar eg sá, að honum líkaði miður ritaði eg á stákborðið:

„Tvö herlið börðust liðlangan dag af ákafa, en undir nóttu gjörðist friður og sváfu hvorir tveggja vært á vígvellinum.“

Soldán las þetta, undraðist og mælti: „Væri maður fær um slíkt, mundi hann taka hinum mestu mönnum fram.“ Nú átti soldán dóttur eina, er kölluð var, „Fríða.“ Langaði hann til, að hún sæji mig leika nokkrar afbragðs listir mínar og skipaði því höfðingja geldinganna, sem viðstaddur var: „Far þú til dóttur minnar og seg henni í mínu nafni, að hún skuli koma hingað; þykir mjer vænt um, ef hún hefur aðra eins skemmtun og eg af þessum sjaldgæfa apa.“ Fór þá höfuðsmaður geldinganna og kom skjótt aptur með kongsdóttur, gekk hún inn og hafði enga blæju fyrir andliti. En óðar enn hún var inn komin huldi hún sig blæjunni og mælti við soldán, föður sinn. „Það undrast eg, að yðar hátign hefur gert boð eptir mjer, þar sem ókunnugur maður er hjer staddur.“

En soldán varð hissa og ansaði: „Hvað á þetta, barnið gott! eg sje engann nema litla þrælinn, höfuðsmann geldinganna og þig; er oss öllum heimilt að sjá andlit þitt. Og þó hylurðu þig blæju og veitir mjer átölur fyrir, að eg sendi eptir þjer.“ „Faðir minn!“ ansaði kongsdóttir, „þú munt játa, að eg hef rjett fyrir mjer, því þó api þessi sje dýr að öllu sköpulagi er hann í raun rjettri konungborinn yngissveinn og sonur völdugs konungs. Honum hefur verið breytt í apa með töfrum. Það hefur gert andinn, Dscharscharis Íblisson og hafði hann áður drepð dóttur Eptímar-usar, konungs í Svartviðareyjum, með ógurlegri grimmd.“ Undraðist soldán mikillega, er dóttir hans sagði þetta, vjek hann sjer að mjer og sagði, því nú talaði hann ekki lengur með bendingum: „Er þetta satt, sem hún segir um þig?“ Jankaði eg með því að banda höfðinu, og tárfeildi; spurði soldán dóttur sína, hvernig hún vissi, að mjer hefði verið breytt í apa. „Það man víst yðar há-tign,“ ansaði hún, „að gömul kona þjónaði mjer þegar eg var komin af barns aldri. Hún bar gott skynbragð á töfra og kenndi mjer töfra list. Kann eg hundrað og sjötíu töfrareglur utanbókar og með hinni lítilfjörlegustu get eg flutt borg þessa mitt úti megin-hafið eða handan fyrir Kákasusfjöll. Fyrir þessa kunnáttu get eg við fyrsta augakast þekkt alla töfraða menn; veit eg hverjir þeir eru og hver hefur töfrað þá. Því skal þjer ekki kynlegt þykja þó eg þekkti kongsson þenna, sem er í álögum svo að honum er meinað að birtast í sinni náttúrlegu mynd.“ „Á eg að trúá því, dóttir mín“, tók soldán til máls, „að þú kunnir svo fágæta hluti og ljetir mig ekki vita af því.“ „Faðir minn!“ ansaði kongsdóttir, „Þetta eru undursamlegir hlutir og er gott að vera fróður um slíkt; en ekki vildi eg segja mjer það til ágætis.“ „Ef svo er,“ mælti soldán, „muntu geta leyst kongsson úr álögum.“ „Svo er víst, yðar há-tign!“ ansaði kongsdóttir, „eg get gefið honum aptur sína fyrri mynd.“ „Þá særi eg þig fyrir nafn drottins, að gera það,“ svaraði soldán, „þú getur ekki veitt mjer meira gleðiefni, því hann skal verða stórvezir minn og þú skalt verða konan hans.“ Kongsdóttir kvaðst vera boðin og búin að hlýða, hvað sem soldán skipaði.

Við þenna stað sögunnar sá Scheherasade að dagur var upp-runnninn og hætti því. Schahrjar vænti sjer eins mikillar skemmt-

unar af framhaldina, og því sem komið var, og ásetti sjer að heyra meira næsta morgun.

69. nótt.

Þegar drottning var vöknud og sá, hvað systir hennar var öðfús, að vita, hvernig Fríða kongsdóttir hefði breytt hinum öðrum förumunki í sína sönnu mynd, hjelt hún sögunni þannig áfram:

„Fríða gekk burt“, sagði hinn annar förumunkur, „og sókti kníf til herbergis síns, voru grafin ebresk orð á blaðið; þvínæst fór hún með soldán, höfuðsmann geldinganna, hinn litla þræl og mig inní leynigarð einn í höllinni. Ljet hún okkur bíða undir loptsvölunum, sem voru þar allt umhverfis, en sjálf gekk hún út í miðjan garðinn, dró þar víðan hring og ritaði innan í hann mörg orð með arabísku og ýmsu fornu letri og stöfum þeim, er Kleó-pötru stafir nefnast. En er hún hafði myndað hringinn þannig, sem hún ætlaði, settist hún í hann miðjan og las særingar þulur og ljóðmæli úr kóraninum. Þá tók að slá myrkri yfir lopt, sem nótt væri komin, eða heimsslit væru fyrir hendi. Kom yfir okkur dauðans ótti og bar oss þó bráðum enn meiri ógn að höndum, því allt í einu kom upp andinn, dóttursonur Íblis í skelfilegri mynd. Hendur hans voru einsog ógurlegir forkar, fótur hans einsog siglu trje og augun sem brennandi blys og hryllti oss við að sjá hann. Kallaði kongsdóttir upp: „Kom þú aldrei heill!“ og breyttist þá andinn jafnskjótt í líki ógurlega mikils ljóns. Mælti þá kongsdóttir: „Ertu svo djارفur hundgrey! að koma í svo hræðilegri mynd og reyna að hræða mig ístað þess að skríða fyrir fótur mína? Þá svaraði ljónið: „Og þú svífist ekki, að bregða sáttmáli því, sem við höfum samíð og staðfest milli okkar með hátíðlegum svardaga, að við skyldum hvorugt öðru mein gera?“ „Fyrir það einmitt“ ansaði kongsdóttir, „áttu bríxlyrði skilið af mjer, þú hinn böllaði andi“. Þá öskraði ljónið og sagði: „þú skalt gjalda þrauta þeirra, sem eg hef orðið að leggja á mig til að komast hingað“. Síðan glennti það upp hið ógurlega gin og óð að henni til þess að gleypa hana í sig. En kongsdóttir vissi á hverju var von, stökk aptur

á bak og fjekk aðeins tíma til að slíta eitt hár úr höfði sjer, mælti hún þá nokkur orð og á augabragði varð úr hárinu biturlegt sverð og hjó hún með því ljónið sundur í miðju. Hurfu báðir hlutirnir nema höfuðið, en það breyttist í digran spordreka. Þá brást kongsdóttir jafnskjótt í höggormslíki og átti snarpar sviptingar við drekann, en er hann ætlaði að fara halloka breytti hann sjer í arnarlíki og flaug burt. En höggormurinn breyttist í annan örn svartan og enn meiri og elti hinn; misstum sjer þá sjónar á þeim báðum. En nokkru á eftir klofnaði jörðin fyrir fótum vorum og kom upp svartfleckóttur köttur með úfið hár og emjaði ofboðslega. Elti hann svartur úlfur og kvaldi hann án afláts, breytti því kötturinn sjer í orm. Át ormurinn sig á augabragði inni kjarnepli, sem lá þar á jörð fallið úr apaldri einum, er stóð á bakka rennu nokkurrar djúprar, en eigi mjög breiðrar. Þrútnaði kjarneplið og varð geysi mikið um sig; síðan stökk það upp á pallþakið, veltist þar fram og aptur og datt loksins ofan í garðinn og hraut sundur í marga parta.

En á meðan var úlfurinn orðinn að hana, og fleygði hann sjer yfir eplis kjarnana og gleypsti í sig hvern af öðrum; en svo vildu forlögin, að einn duldist honum yzt á rennu bakkanum. En er hann sá ekki fleiri galaði hann, barði vængjunum, kom upp til okkar og var auðsjeð á látum hans, að hann spurði einhvers, en vjer skildum hann ekki. Þá gól hann svo ógurlega, að vjer hjeldum að höllin mundi hrynja niður, snjerist við og kom auga á hinn síðasta kjarna eplisins. Flaug hann þangað í sama vetfangi, en í því hann ætlaði að gleypa hann með nefinu brökk kjarninn niður í vatnsrennuna og varð að litlum fiski

„Herra! dagur er upprunninn“, sagði Scheherasade; „hefði ekki birt svona fljótt, veit eg að yðar hátign mundi hafa orðið skemmt, að heyra það, sem eg átti eftir af sögunni“. Að svo mæltu þagnaði hún og Schahrjar stóð upp frá sjer numinn af fádæmum þeim, er hann hafði heyrt; rjeði hann sjer valla fyrir óþolinmæði og óðlátri löngun eftir að heyra, hvernig saga þessi færi.

70. nótt.

Þegar skorað hafði verið á drottningu að segja framhald sögunnar tók hún þannig til máls:

„Herra!“ hinn annar förumunkur sagði söguna þannig áfram: „Haninn steptist ofan í rennuna og snjerist í geddu líki og elti hinn litla fisk, sem skapaðist úr hinum síðasta epliskjarna. Voru báðir fiskarnir stundarkorn niðri og vissum vjer ekki, hvað orðið var af þeim. Loksins heyrðum sjer hræðilegt öskur, svo að oss varð felmt, og samstundis komu andinn og kongsdóttirin í augskýn, brennandi í ljósum loga. Hvæstu þau eldblástrum, hvert á annað og flugust loksins á, varð þá eldgangurinn enn meiri og veltist upp kafþykk reykjarsvæla með neistaflugi. Urðum vjer hræddir um, að höllin öll mundi loga ofan og lá oss við að steypa oss í rennuna svo vjer eigi brinum upp. En þá bar enn meira hræðsluefni að höndum. Andinn sleit sig af kongsdóttur, flutti sig uppá pallana, þar sem vjer stóðum og fnæsti yfir oss eldstrofum. Hefðum vjer týnzt þar, ef kongsdóttir hefði ekki óðar komið til vor og neytt hann til að sleppa okkur og eigast við sig. En eigi fjekk hún við því gert, að neistar ruku á okkur af eldi þeim. er stóð bæði af henni og andanum. Þeir neistar, er af henni flugu voru ósaknæmir, en hinir, sem komu frá andanum svidu skegg soldáns og andlit hans og drápu höfuðsmann geldinganna. Kom einn neisti í hægra auga mitt og hef eg síðan verið einsýnn. Urðum við soldán þá afhuga allri lífs von; en í því heyrðum vjer hrópað: „Guð er hinn hæzti! hann hefur hjálpað oss, sigrað og afmáð þann, er afneitaði Mahómet, höfði alls mannskyns“. Var það kongsdóttir, er kallaði svo, og birtist hún allt í einu í sinni náttúrlegu mynd og hafði hún brennt andann upp svo að öskubrúga ein var eptir. Kom hún til okkar og beiddi um fulla vatnsskál. Færði henni skálina ungur þræll, sem ekki hafði farizt af eldinum, mælti hún nokkur orð yfir skálinni, stökti á mig vatninu og mælti: „Sjert þú fyrir töfra orðinn að apa þá skiptu líkjum og tak á þig manns mynd þína, er þú' áður barst“. Óðara enn hún hefði úttalað, var eg aptur maður, eins og á undan álögunum, nema hvað hægra augað vantaði. Ætlaði eg þá að bera upp þakklæti

mitt fyrir kongsdóttur, en hún gaf mjer engan tíma til þess, heldur vjek sjer að föður sínum, svo mælandi“: „Andann hef eg sigrað, faðir! sem yðar hátign getur sjeð, en sigur þessi varð mjer dýrkeyptur. Eg á fá augnablik eptir ólifað og ekki verður þjer þeirrar gleði auðið að gera brúðkaup mitt, sem þú ætlaðir. Hefur eldurinn læst sig um mig alla í þessum ógurlega bardaga og finn eg hversu hann eyðir mjer. Mundi ekki hafa farið svo, hefði eg komið auga á hinn síðasta eplis kjarna þegar eg var í líki hanans, og gleypt hann einsog hina. Andinn hafði flúið í hann einsog hið síðasta hæli, og undir kjarna þessum voru málalokin komin, og hefði mjer ekki þurft að verða hætt nje hamingju vant. En af vangæzlu þessari hlaut eg að neyta eldsins og berjast með þessu volduga vopni milli himins og jarðar, svo sem þú hefur sjeð. Hef eg að vísu sýnt andanum fram á það, svo hræðileg sem íþrótt hans er og reynsla, að eg var þó honnm fjölkunnugri, en dauðann fæ eg eigi umflúið, er nú kallar að“.

Þegar hingað var komið felldi Scheherasade niður söguna og sagði við soldán: „Herra! dagsbrúnin meinar mjer að segja lengra“. Stóð Schahrjar upp og gekk til starfa sinna eptir vanda.

71. nótt.

Undireins og drottning vaknaði morguninn eptir tók hún aptur til frásagna og hjelt þannig áfram sögunni af hinum öðrum förumunki:

„Herra! hinn annar förumunkur sagði Sobeide þannig framhaldið: „Soldán ljet Fríðu, dóttur sína segja sjer, hvernig bardaginn hafði farið, en er hún hafði lokið sögu sinni svaraði hann kjökrandi, því hann var yfirkominn af áköfum harmi: „Dóttir mín! þú sjer, hvernig faðir þinn er á sig kominn. Eg skil ekki, að eg skuli enn vera á lífi. Höfuðsmaður geldinganna, siðameistari þinn er dauður og kongssonur sá orðinn eineygður, er þú leystir úr álögum“. Kom soldán ekki meiru upp fyrir gráti, ekki og andköfum, og sárkenndum við í brjóst um hann, dóttir hans og eg, svo að við

tárfelldum með honum. En meðan að vjer börnuðum okkur þar, hvert í kapp við annað, tók kongsdóttir að æpa: „Eg brenni! eg brenni!“ Hún fann hversu eldur sá, er eyddi henni, heltók líkama hennar og æpti hún án afláts: „Eg brenni“, þangað til dauðinn sleit hinum óbærilegu harmkvælum. En svo var eldur þessi yfirtaks magnaður, að hún á svipstundu varð að ösku einsog andinn. Vil ek ekki fara neinum orðum um það, hvað mjer fjell nærri að sjá þessa grátlegu sjón. Eg hefði heldur kosið að vera hundur eða api alla æfi mína, enn að hún, sem var lífgjafi minn, ljeti líf sitt svo hörmulega. En hryggð soldáns keyrði fram úr hófi, hann hljóðaði upp yfir sig aumkvunarlega, lamdi í andlit sjer, sleit það, sem eptir var af skegginu, og reif klæði sín ísundur, þangaðtil hann varð magnþrota af örvæntingu og hnje í ómegin svo vjer hugðum honum ekki lífvænt. Hlupu geldingar hans og þjónar á hljóðin og gátu nauðuglega komið honum til sjálfs sín. Sagði hann þeim frá viðureign Fríðu dóttur sinnar og andans, og hryllti þá við, að sjá leifar þeirra, báðar öskuhrúgunar.

Undireins og fregnin um þenna hryggilega atburð varð kunnug í höllinni og borginni hörmuðu allir ólán Fríðu kongsdóttur og tóku einlæga hlutdeild í harmi þessum. Konur og ambáttir kveinuðu hástöfum og var sorgarhátíð haldin í sjö daga samfleytt með mestu viðhöfn. Var ösku kongsdóttur safnað saman og var hún látin í dýrindis byðnu, en þar sem viðburður þessi hafði orðið, var reistur dýrðlegur legstaður eptir boði soldáns og kongsdóttir greptruð þar. En aska andans var ofurseld bölfun hins hætta, og dreift víðsvegar til þess að vindar feyktu henni í allar áttir.

Soldáni fjellst svo njög um missi dóttur sinnar, að hann tók sótt og var rúmfastur í mánuð. En áður enn hann varð albata, gerði hann boð eptir mjer og sagði: „Kongsson! heyr skipun mína, er eg legg fyrir þig; líf þitt er í veði ef þú hlýðir ekki“. Eg sór og sárt við lagði, að eg skyldi hlýða samvizkusamlega og mælti hann þá ennfremur: „Vjer áttum óraskaðri fullsælu að hrósa, þangaðtil þú komst, því þá snjerist oss allt til hamingjuleysis. Ó að við hefðum aldrei sjeð þig og þína hvimleiðu mynd, er mjer hefur orðið til svo mikils tjóns. Dóttir mín er dauð og vildi eg heldur hafa látið hundrað menn og hún lifði, þar á ofan er eg

stórum örkumlaður af bruna, og höfuðsmaður geldinganna dauður. Þú ert frumkvöðull allra þessara slysa, en það stóð ekki í þínu valdi að afstýra þeim og far því hjeðan í friði. En haf þig tafarlaust á burt því mjer er sjálfum glötunin vís ef þú dvelur hjer lengur; jeg er handviss um, að af þjer stendur hin mesta óhamingja. Þetta var erindi mitt við þig, far þú nú og varast að stíga fæti á mitt land framar, því eg mun allt til vinna, að þú iðrist þeirrar farar“. Eg ætlaði að svara einhverju, en hann þaggaði niður í mjer með fáryrðum og hlaut eg að fara burt úr höllinni. Svona var eg útskúfaður og hrakinn, yfirgefinn af veröldinni og vissi ekki hvað af mjer mundi verða; gekk eg til baðhúss nokkurs áðurenn eg lagði á stað úr borginni. Þar ljét eg raka skegg mitt og augabrýr og gerðist förumunkur. Fór eg þvínæst á stað og harmaði síður ólán mitt, enn dauða hinnar fögru kongsdóttur, sem hlotizt hafði af mjer. Hef eg flakkað um mörg lönd og farið um margar borgir, en engum látið uppskált, hver eg væri; ásetti eg mjer loksins að fara pílagrímsferð til Bagðad, sem er heimkynni friðarins, í þeirri von, að konungur rjetttrúaðra manna mundi mjer áheyrn veita og hrærast til meðaumkvunar, þegar eg segði honum frá fádænum þeim, er driðð hafa á mína daga. Eg kom hingað fyrst í kvöld og mætti eg fyrstum manna förumunkinum, bróður vorum, er sagði sögu sína áundan mjer. En hið annað vitið þjer, lafði mín! og það einnig, hvernig mjer varð þeirra sæmdar auðið, að dvelja undir húspaki yðar“.

Þegar hinn annar förumunkur hafði lokið sögu sinni á þessa leið mælti Sobeide við hann. „Látum það gott heita! far þú nú leiðar þinnar þangað sem þjer lízt, hefur þú mitt leyfi til þess“. En í stað þess að fara beiddist hann sömu náðar og hinn fyrsti förumunkur og tyllti sjer síðan niður hjá honum.

„En, herra!“ sagði Scheherasade við soldán, „dagurinn fyrir-munar mjer að segja lengur, en eg þori að fullyrða, að svo skemmtilæg sem sagan af hinum fyrsta förumunki er, kemst hún þó ekki í samjöfnuð við sögu hins þriðja. Skodið nú hug yðvarn um það, hvort þjer munið hafa þolinmæði til að hlýða á hana“. Schahrjar langaði til að vita, hvort hún væri eins kynleg og hin; stóð hann því upp með þeim ásetningi að þyrma lífi drottningar

enn, þótt frestur sá væri fyrir nokkru liðinn, er hann hafði ætlað henni áður.

72. nótt.

Þenna morgun vjek sjálfur soldán sjer að Scheherasade og beiddi hana að segja sjer sögu hins þriðja förumunks. Svaraði hún óðar: „Eg heyri og hlýði! Undireins og hinn þriðji förumunkur sá, að hann átti að taka við, snjeri hann sjer að Sobeide einsog hinir og hóf sögu sína.

Sagan af hinum þriðja förumunki og kongssyni.

Lafði mín! Það, sem eg ætla að segja yður af mjer, er harla ólíkt sögu beggja fjelaga minna. Forlögin og þeirra óraskanlega fyrirskipun hefur látið slíka hluti drífa á þeirra daga, sem þeir fengu ekki að gert. En það er af mjer að segja, að eg missti auga mitt og ljet raka skegg mitt og augabrýr af því eg skoraði óhamingjuna á hólm. En það atvikaðist þannig.

Eg heiti Agib og er sonur konungs, er Kassib hjét; tók eg við ríkisstjórn að honum látnum og sat í sömu borg og hann. Hún liggur á sjóarströnd og er þar einhver hin fegursta og óhultasta höfn; er þar svo mikið hergagnabúr, að búa má hundrað og fimmtíu herskip, sem ætíð eru til taks ef á þarf að halda, og fimmtíu kaupskip og jafnmörg lystiskip. Lágu undir ríki mitt mörg fögur hjeröð á meginlandinu og margar stórar eyjar og saúst þær flestallar úr höfuðborginni.

Fyrst fór eg um skattlönd mín og síðan ljet eg búa allan flota minn og sigldi til eyjanna; ætlaði eg með þangaðkomu minni að ávinna mjer hylli þegna minna og festa þá í tryggðum. Nokkru eptir að eg var heim kominn úr þessari ferð fór eg þangað aptur, og tók mjer að þykja gaman að sjóferðum, enda varð mjer og mikilla framfara auðið í siglinga fræði. Ásetti eg mjer að kanna djúpið fyrir utan eyjar mínar. Eg ljet búa tíu skip og sigldi með þau. Urðum vjer vel reiðfara í fjörutíu daga, en um aðfaranótt hins fertugasta og fyrsta dags tókum vjer andviðri og gerði að oss slíkt hvassviðri, að vjer örvæntum oss lífs. Lægði veðrið undir morgun,

tók að heiða himin og kom sólskin og blíðviðri, lentum vjer þá við ey nokkra, og vorum þar tvo daga til að hressa okkur eptir sjóvolkið. Því næst ljetum vjer í haf. En mjer hafði snúizt hugur vegna ofviðrisins og skipaði eg að stýra heimleiðis til ríkja minna, en er til kom vissi stýrimaður ekki, hvar vjer vorum niður komnir. Vonuðumst vjer eptir að ná í landssýn að tíu daga fresti, enda rættist það, því á hinum tíunda degi klifruðust nokkrir sjómenn upp í hið stóra siglutrje og sáuust um, kváðu þeir á báðar hendur oss vera himin og haf, en beint fyrir stafni sögðu þeir, að upp kæmi einsog svartur veggur.

Þegar stýrimaður heyrdi þetta setti hann náfólan, hann reif með annari hendi höttinn af höfði sjer en lamdi hinni í andlitið. „Herra!“ kallaði hann upp, „dauðinn er oss vís, enginn okkar getur sloppið úr hættu þeirri, sem vjer höfum ratað í. Svo reyndur sem eg er, fæ eg ekki afstýrt henni“. Þvínæst tók hann að gráta einsog fokið væri í öll skjól. Sló nú miklum ótta á alla skipverja, er þeir sáu hversu hann örvænti; beiddi eg hann að segja mjer, því hann væri svo óttasleginn. Svaraði hann þá: „Konungur minn og herra! ofviðri það er vjer höfum afstaðið, hefur hrakið oss svo langt afleiðis, að vjer munum berast í námunda við hinn svarta vegg á morgun um hádegisbil, en veggur þessi heitir öðru nafni Svarthamar eða Segulfjall. Dregur það að sjer allan flota yðar vegna nagla þeirra og annars járns, sem í skipunum er, og ef vjer færumst nær á morgun um vissa lengd hrifur segulmagnið svo ákaft, að naglarnir losna og festast við fjallið. Ganga þá skip yðar í sundur og tynast, því segulsteinn hefur þá náttúru, að hann dregur að sjer járn og eykur með því tildráttar afl sitt; er fjall þetta þeim megin, sem veit út að hafi alþakið nöglum úr ógrynni skipa, er þar hafa farizt og með þeim hætti heldst náttúra fjallsins við og eflist. Er Segulfjallið snarbratt og stendur upp á tindi þess koparhöll og hvílir á samkyns súlum. En á höllinni uppi er eirhestur og situr á riddari, hefur hann blýskjöld fyrir brjósti og eru ristar á hann margskonar rúnar. Það er trú manna, að myndarstyttu þessi valdi því, hvað mörg skip og menn farast á þessum slóðum, og muni hún ætíð verða þeim til tjóns, sem svo eru slysnir að komast í nánd við hana, allt þangað til

henni verður varpað um koll.“ Að því mæltu tók stýrimaður aptur að gráta og svo gerðu allir skipverjar að hans dæmi. Eg taldi mjer og dauðann vísan; hugsaði nú hver maður um að bjarga sjer, og hafði allan þann viðbúnað, sem orðið gat. Arfleiddu þar hverjir aðra, því ekki þókti þó alls örvænt, að einhverjum yrði lífs auðið og ráðstöfuðu menn fjármunum sínum þeim í hag, sem af kæmust.

Morguninn eptir sáum vjer glöggt fram undan oss svarta fjallið og vegna þess, sem vjer nú höfðum heyrt af því sagt, þókti oss það enn voðalegra að sjá enn það var. Vorum vjer um hádegis komnir svo nálægt, að spádómur stýrimanns rættist. Naglar og allt, sem járnkyns var í flota vorum, flaug til fjallsins og festist þar af hinu geysi sterka aðdráttarafl og varð ógurlegur glymjandi af járninu. Gliðnuðu skipin í sundur og sukku, því þar var slíkt djúpsæi, að vjer fengum eigi botnað með grunnsökku. Drukknðu þar allir fjelagar mínir, en með mjer hafði guð miskunsemi og ljét mig af komast, náði eg taki á skipsflaki einu og bar vindurinn það rakleidis að fjallinu. Varð eg fyrir engum meiðslum því svo vildi heppilega til, að mig bar þar að landi, sem stallar lágu upp að tindri fjallsins“....

Scheherasade ætlaði að segja lengur, en dagsbrún ljómaði og hlaut hún því að þagna. En soldán hafði heyrt nóg af sögu hins þriðja förumunks til þess, að hann var ódfús að heyra framhaldið.

73. nótt.

„Elsku systir!“ mælti Dínarsade næsta morgun við drottningu, „fyrir alla guðs muni segðu okkur áfram sögu ens þriðja förumunks.“ Tók þá drottning þannig til máls: „Kongssonur sagði sögu sína á þessa leið:

„Þegar eg sá stallana, losaði eg drottinn og ákallaði hans heilaga nafn í því eg stje fæti á land, því hvorki á hægri nje vinstri hönd var nokkur sá staður, að náð yrði fótfestu eða bjargtaki. Svo var riðið bratt, mjótt og örðugt, að hefði stríður vindur stadið í fang mjer mundi eg hafa hrapað ofan í sjó. Náði eg þó slysalaust

upp á tindinn gekk inn í höllina fleygði mjer til jarðar og lofaði guð fyrir miskunsemi þá, er hann hafði sýnt mjer.

Ljet eg alla nóttina fyrirberast í höllinni, og birtist mjer í svefni æruverður öldungur, sem mælti þannig: „Sonur Kassibs! Þegar þú vaknar skaltu grafa upp gólfð undir lótum þínum og muntu finna eirboga og þrjár blýðrfar, sem hafa verið smíðaðar undir vissri stöðu himintungla til þess, að frelsa mannkynið frá ýmsri óhamingju, er yfir því vofir. Skaltu skjóta hinum þremur örfum á styttuna og mun þá riddarinn steypast niður í sjó, en hesturinn mun detta niður í sömu sporum. Hestinn skaltu grafa niður á sama stað, sem þú finnur örfarnar og bogann. Mun þá hafið bóligna upp og hækka allt að grundvelli hallar þeirrar, er á tindinum stendur. Þar muntu sjá mann lenda nökkva einum og rær hann tveim árum og er hvortveggja árin úr eiri; er þetta annar, enn sá, sem þú hrindir ofan. Skaltu stíga á bát hans, en ekki nefna guðs nafn; skaltu fela þig handleiðslu manns þessa. Mun hann að tíu dögum liðnum flytja þig á annað haf og mun þjer þaðan farsællegrar heimkomu auðið verða, ef þú aðeins varast, sem eg fyrr sagði, að nefna guðs nafn á allri ferðinni.“ Þegar eg vaknaði huggaðist og hughreystist eg af orðum gamalmennis-sins og hlýddi eg undireins ráðum hans. Gróf eg upp bogann og örfarnar og skaut þeim á riddarann. Fjell hann við þriðja skot ofan í sjó, en hesturinn datt niður rjett hjá mjer. Dysjaði eg hann þarsem boginn og örfarnar höfðu legið; en meðan á því stóð bólignaði hafið upp smámsaman. En er flóðið náði upp að grundvelli hallarinnar á tindinum, sá eg bát koma til mín langt í burtu, og lofaði eg guð þegar eg sá, að allt gekk eptir því, sem fyrir mig hafði borið í draumnum. Lenti báturinn loksins og sá eg í honum eirmanninn einsog honum hafði verið lýst. Fór eg því úti bátinn, varaðist að nefna guðs nafn og mælti ekki orð. Rjeri nú eirmaðurinn áfram leiðar sinnar og það án afláts, unz eg á níunda degi kom auga á eyjar nokkrar varð eg þá góðrar vonar um að sleppa úr háskanum. En í ofurkæti minni gleymdi eg, hvað mjer hafði verið bannað og mælti: „Lofaður sje drottinn! blessaður sje drottinn!“ En óðar enn eg hafði sagt þessi orð, sökk báturinn í sjóinn með eirmanninum, en eg volkaðist einn eptir í bylgjunum.

Eg var góður sundmaður og synti eg því það, sem eptir var dagsins og stefndi á ströndina þar sem mjer leizt vænlegast til landtöku. En þá kom nótt yfir með niðamyrkri og vissi eg ekki lengur, hvar eg var, synti eg því blint áfram. En loksins tók að draga af kröptum mínum, örvænti eg mjer frelsis, mælti fram trúarjátningu mína og ljet mjer fallast hendur. Var þá tekið að hvesa og kominn sjógangur mikill, vildi mjer það til láns, að allt í einu reis upp himinhá holgeyfla, sem fleygði mjer upp á strönd og tók mig ekki út aptur. Spratt eg þá samstundis upp og rann undan sem fætur togðu, því eg var hræddur um, að annað ólagið mundi koma og skola mjer burt með útsoginu. Þvínæst varð mjer fyrst fyrir, að eg fór úr vosklæðunum, vatt þau og breiddi til þerris á sandinum, sem enn var heitur af hita dagsins, voru þau alþur daginn eptir því að þá var sólskin. Fór eg þá í þau aptur og tók að grennslast eptir, hvar eg væri. Hafði eg skamma stund gengið, þegar eg sá að mig hafði borið að lítilli ey óbyggðri, en harðla fagurri; uxu þar allskonar aldinbjarkir og skógartrje. En hún lá langt frá meginlandinu og dró það mikið úr gleði minni yfir fjörlausninni. Gaf eg mig þó með auðsveipni undir guðs vilja og fól honum allt ráð mitt framvegis á hendur; en í sama bili sá eg litla skútu sigla fullum seglum upp undir eyrna. Efaði eg ekki að hún mundi lenda þar, en af því eg vissi ekki, hvort á henni væru vinir eða óvinir hugði eg mjer fyrir beztu, að gefa mig ekki fram fyrst um sinn. Klifraðist eg því upp í trje nokkurt þjettlaufgað og gat eg þaðan óhultur sjeð til skipsins. Það lagði inní litla vík og stigu tíu þrælar á land með rekur og önnur áhöld. Gengu þeir upp á miðja eyrna og grófu þangaðtil þeir komu að hlemm einum. Að því búnu fóru þeir aptur til skips, skipuðu upp allskonar matvæli og húsgögn og bar hver byrði sína af því, þangað er þeir höfðu grafið. Hurfu þeir þar niður og rjeði eg af því, að þar mundi vera jarðhús undir. Eptir það sá eg þá fara aðra ferð ofan til skips og komu þeir að stundarkorni liðnu aptur með gamalmenni, sem leiddi við hönd sjer fagurskapaðan ungling á að geta fjórtán eða fimmtán vetra. Gengu þeir allir niður á sama stað og fyrr var um getið; en þegar þeir komu upp aptur var unglingurinn ekki í för með þeim. Hleyptu þeir hlemminum

fyrir, jusu mold yfir og gengu aptur ofan til skips. Rjeði eg af þessu, að unglingurinn mundi hafa verið skilinn eptir í jarðhúsinu og þókti mjer þetta kynlegt.

Hinn gamli maður fór aptur út á skipið með þrælunum; sigldi það síðan til meginlands. En er það var svo langt komið frá eyinni, að eg gat verið óhræddur um, að skipverjar sæju mig ekki, fór eg niður úr fylgsni mínu í trjenu og gekk þangað, sem grafið hafði verið. Mokaði eg upp moldinni þangað til eg kom að hellu, sem var hjerumbil hálf fet á þykkt, velti eg henni frá og lágu þar steintröppur niður. Gekk eg niður riðið og er það var á enda var eg kominn í stórt herbergi; þar var ábreiða á gólfi og legubekkur með áklæði og skrautlegu hægindi. Sat þar ungmenni með veifu í hendi og hafði fyrir framan sig ávexti og ker full af blómum, sá eg þetta allt því að tvö ljós brunnu þar niðri. Þegar unglingurinn sá mig bliknaði hann upp, en eg heilsaði honum og mælti til þess að hughreysta hann: „Herra! verið óskelfdur, hver sem þjer eruð, eg sem er konungur og konungs son skal yður ekkert mein gera. Mun gipta yðar valda því, að eg er hingað kominn til þess, að bjarga yður úr gröf þessari, er það ætlun mín, að þjer hafi átt að kviksetja yður þó eg viti eigi hvað veldur. En hinu skil eg ekkert í — því eg hef sjeð allt, sem gerzt hefur síðan þjer komuð á ey þessa — að þjer ljetuð, svo sem mjer virtist, grafa yður mótstöðulaust.“

Þá þagnaði drottning og stóð Schahrjar upp, ljek honum mikil forvitni á að heyra næstu nótt, hversvegna unglingurinn hefði verið fluttur á þessa eyðiey.

74. nótt.

Dínarsade vakti Scheherasade í tækan tíma og hjelt hún þá áfram sögu hins þriðja förumunks og vjek orðum sínum að Schahrjar einsog hún var vön.

„Herra!“ hinn þriðji förumunkur sagði þannig áfram sögu sína: „Þegar unglingurinn heyrði, að mjer fórust þannig orð og hann sannfærðist um, að eg væri maður einsog hann, varð hann

allt spakari og bauð mjer vingjarnlega að setjast við hlið sína. En þegar eg var seztur tók hann til máls: „Kongsson! eg ætla að segja yður nokkuð, sem yður mun þykja kynlegt. Faðir minn verzlar með gimsteina og hefir aflað sjer mikilla fjármuna með starfsemi sinni og hagleik. Hefur hann fjölda þræla og erindsreka, er fara sjóferðir á skipum, sem hann á sjálfur, til þess að halda við skipta vináttu þeirri, sem hann er í við marga konunga, því hann útvegar þeim og hirðfólki þeirra allt, sem þeir þurfa með af gimsteinum.

Hann hafði lengi verið kvæntur og ekkert barn eignast; þá dreymdi hann, að honum fæddist sonur, en hann mundi verða skammlífur; hryggðist hann af því þegar hann vaknaði. Nokkrum dögum seinna sagði móðir mín honum, að fjölgunar von væri og nú mánuðum síðan ól hún mig og var það öllu skyldfólkinu til mestu gleði. Hafði faðir minn grandgæfilega athugað himintungla far á fæðingarstundu minni og spurði hann stjörnu spámenn um það, en þeir svöruðu: „Sonur þinn mun ná fimmtánda aldurs ári, en þá ratar hann í háska og mun hann tæplega komast af. En ef hamingja hans þá varðveitir hann fyrir óláninu mun hann ná háum aldri. Um þenna tíma mun Agib, sonur Kassibs konungs, steypa koparriddaranum á Segulbjargi í sjó fram, en stjórnurnar segja fyrir, að kongssonur þessi muni bera banaorð af syni þínum fimmtíu dögum síðar.“ Brá föður mínum við, þegar saman bar spádómi þessum og draumi sjálfs hans, fjekk það honum mikillar sorgar. Hann uppfæddi mig vel og kostgæfilega þangað til eg var fimmtán vietra. En í gær frjetti hann, að Agib riddari hefði steipt koparriddaranum í sjóinn fyrir tíu dögum síðan, olli það honum svo mikils angurs og kvíða, að hann er nú orðinn, sem annar maður, svo hefur það gengið nærri honum. Hafði hann þó hugsað sjer ráð til, að varðveita líf mitt þrátt fyrir áhrif himintunglauna. Er langt liðið síðan að hann ljét gera fylgsni þetta, svo að eg mætti leynast hjer hina fimmtíu daga, þangað til hann frjetti að koparriddaranum væri steipt. En af því hann hafði frjett, að það gerðist fyrir tíu dögum síðan, flutti hann mig hingað skyndilega og lofadi að sækja mig að fjörutíu dögum liðnum. Er eg fyrir mitt leyti óhræddur og held að Agib kongsson ekki muni leita mig upp mitt á óbyggðri ey og

undir jörð niðri. Þetta var það, herra! er eg ætlaði að segja yður frá.“

Meðan sonur gimsteinakaupmannsins sagði sögu sína hló eg með sjálfum mjer að stjörnuþámmönnum, sem höfðu spáð honum dauða af mínum völdum. Mjer fannst eg vera svo fjarlægur því, að láta spádóm þeirra rætast, að óðar enn hann hafði úttalað sagði eg við hann frá mjer numinn: „Kæri! treystið gæzku drottins og kvíðið engu. Skoðið það einsog skuld, sem þjer hafið átt að borga, en sem þjer nú eruð laus við. Hrósa eg happi, að eg kom hingað eptir skipbrot mitt til þess að verja yður móti hverjum þeim, sem situr um líf yðar. Skal eg ekki víkja eitt fet frá yður í þessa fjörutíu daga, sem fávíslegir útreikningar stjörnuþámmanna hafa gert yður hræddan við. Meðan sá tími stendur yfir er eg boðinn og búinn, að vinna yður allt það gagn, sem mjer er unnt. Síðan vona eg að þjer og faðir yðar leyfið mjer að nota tækisferið og fara til meginlandsins á skipi yðru. En þegar eg er kominn heim í ríki mitt mun eg ekki gleyma, hvað eg á yður að þakka, og skal eg auðsýna yður þakklátsemi mína svo sem skylt er.“ Með slíkum hætti hafði eg af fyrir syni gimsteina kaupmannsins og varð eg trúnaðarmaður hans, en ekki vildi eg hræða hann með því, að segja honum, að eg væri voðaseggurinn Agib, og varaðist eg grandgæfilega að vekja nokkurn grun á því. Ræddum við um heima og geima þangað til náttaði og varð eg þannig þess vísari, að unglingur þessi var vel viti borinn. Síðan snæddum við saman af vista forða hans og var hann svo mikill að leifar mundu hafa orðið þó fleiri gestir hefðu komið enn eg. Þegar við höfðum matast sátum við nokkra stund á tali og lögðumst síðan til svefns.

Morguninn eptir færði eg honum þvottarvatn þegar hann reis úr rekkju, því næst bjó eg til middagsverðar og bar á borð í hæfilegan tíma. Síðan fann eg upp leik til þess að stytta oss stundir, eptir það bjó eg til kvöldverðar og að því búnu gengum við til hvíldar. Svona leið hver dagurinn af öðrum og urðum við beztu vinir á þessum tíma. Sá eg að honum þókti vænt um mig, en eg hafði svo mikla ást á honum, að eg atyrkti opt í huga mínum stjörnuþámmennina, sem höfðu spáð honum dauða af mínum völdum; þókti mjer sem ómögulegt væri, að eg gæti drýgt svo andstyggilegt

verk. Þannig vorum við þarna í þrjátíu og níu daga undir jörðinni og áttum beztu æfi; kom nú hinn fertugasti dagur að hendi. Um morguninn sagði unglingurinn við mig og rjeði sjer valla fyrir gleði: „Kongsson! nú er fertugasti dagurinn kominn og þakka eg guði og góðum fjelagsskap yðar, að eg er enn á lífi. Fer ekki hjá því, að faðir minn mun sem fljótast votta yður þakklátsemi sína og veita yður allan greiða og fararbeina, að þjer komist heim í ríki yðar. Nú bið eg yður svo vel gera, að hita vatn, að eg geti vandlega laugast og skipt um klæði, svo eg megi því sæmilegar fagna föður mínum.“ Setti eg vatnið yfir eld og er það var heitt orðið hellti eg því í laugar keríð. Settist unglingurinn í keríð og þvoði eg hann sjálfur og njeri, síðan fór hann úr baðinu og lagði sig uppí rúm, hafði eg búið um og sveipaði um hann ábreiðunni. Þegar hann hafði hvílt sig og sofið góða stund sagði hann við mig: „Kongsson! gerið svo vel og færið mjer eina melónu og sikur, að eg neyti þess mjer til hressingar.“ Valdi eg nú hinar beztu melónur af þeim, er fyrir hendi voru, og ljet þær á disk; en er eg fann engan hníf til að skera þær í sundur, spurði eg unglinginn, hvort hann vissi ekki af neinum hníf. Svaraði hann þá: „Hjerna liggur einn á sillu yfir höfðalaginu.“ Sá eg knífinn og flýtti mjer að ná honum, en þegar eg hafði tekið hann og stje ofan vöfðust rúmfötin um fót mjer og datt eg svo slysalega ofan á unglinginn, að hnífurinn rakst í hjarta hans og dó hann að vörmu spori. Við þessa sjón æpti eg upp yfir mig, barði höfuð mitt og brjóst, reif sundur klæði mín og fleygði mjer til jarðar með óumræðilegum harmi og örvæntingu. „Æ!“ kallaði eg upp, „hann átti aðeins fáar stundir eptir og þá var hann úr allri þeirri hættu, sem hann hafði flúið undan á þenna stað. Og jafnt sem eg er sannfærður um það með sjálfum mjer, að ekkert sje að hræðast, hlýt eg að vera mörðingji hans og láta spádóminn rætast! Ó! guð minn!“ mælti eg ennfremur mænandi augum mínum og fórnandi höndum til himins „eg grátbæni þig að fyrirgefa mjer og eg sver þjer, að eg er saklaus af dauða ungmennis þessa. Ó! að hann hefði heldur orðið minn banamaður! Hversu lengi á eg að bera þraut á þraut ofan“...

Af því Scheherasade sá þá, að bjart var orðið, hlaut hún að

fella niður harmasögu þessa, hafði hún fengið mjög á soldán Indíalands. En af því hann vissi ekki, hvernig stöðan hefði farið fyrir förumunkinum skipaði hann ekkert um líflát Scheherasade, því hún ein gat satt forvitni hans.

75. nótt.

Eftir áskorun Dínarsade systur sinnar sagði drottning, hvað gerzt hefði eftir dauða kaupmanns sonarins.

„Hinn þriðji förumunkur sagði Sobeide söguna á þessa leið: „Eftir þetta slys mundi eg óhræddur hafa gengið út í dauðann, hefði hann borið mjer að hendi; en vjer hljótum hvorki lánið nje ólánið þegar vjer óskum þess. Hugsaði eg nú með mjer, að grátur minn og harmur gætu ekki vakið unglinginn upp frá dauðum, en faðir hans gæti vel komið að mjer, þegar hinir fjörutíu dagar væru á enda. Fór eg því úr jarðhúsinu, lagði helluna yfir og haldi hana moldu. Áður enn eg var búinn að því, litaðist eg um og sá skip það koma frá meginlandinu, er sækja átti unglinginn. En er eg ráðgæðist með sjálfum mjer, hvað úr skyldi ráða hugsaði eg: „Ef eg læt sjá mig, mun öldungurinn víst láta taka mig fastan og, ef til vill, einhvern af þrælunum drepa mig, þegar hann sjer, hvernig eg hef farið með son hans. Allt sem eg ber í bætilfáka fyrir mig, mun ekki sannfæra hann um sakleysi mitt. Það er því bezt, fyrst færi gefst, að forða sjer heldur undan reiði hans enn ofurselja sig henni.“

Þetta gerði eg og. Nálægt jarðhúsinu var mikið trje og þjottlaufgað og leizt mjer þar tiltækilegt fylgsni. Klifraðist eg þar upp og hafði komið mjer svo fyrir, að eg eigi sást þegar skipið lenti á sama stað og í fyrra skiptið. Öldungurinn og þrælar hans gengu á land og var auðsjeð á þeim er þeir gengu til jarðhússins, að þeir voru ekki vonlausir. En er þeir sáu, að nýlega hafði verið hreift við moldinni, brugðu þeir svip og þó einkum öldungurinn. Veltu þeir samt hellunni frá, fóru ofan og kölluðu á unglinginn. Þar var steinshljóð. Urðu þeir enn kvíðafyllri við þetta; leituðu þeir og fundu hann loksins í rúmi sínu með hnífinn í hjartanu,

Því eg hafði ekki haft hug til að kippa honum úr sárinu. Við þessa sjón hljóðuðu þeir upp yfir sig af harmi og jók það á hryggð mína, en öldungurinn hnje í ómegin. Báru þá þrælarnir hann upp aptur á örmum sjer og lögðu hann niður undir trje því, er eg leyndist í. Lá hinn ólánssami faðir lengi í óvitinu þrátt fyrir alla viðleitni þeirra og hugðu þeir honum ekki lífvænt. Loksins vitkaðist hann eptir langa bið. Báru nú þrælarnir þangað lík sonar hans, skrytt hinum beztu klæðum og er gröfin var grafin, var honum sökkt niðri hana. En öldungurinn, sem flóði í tárum og varð að hafa tvo þræla sjer til stuðnings kastaði fyrst mold á líkið og fylltu þrælarnir síðan gröfina. Að því búnu voru húsgögnin og matvælin borin úr jarðhúsinu ofan á skip. Hinn gamli maður, sem valla gat staðið upprjettur fyrir harmi var fluttur á börum útá skipið. Því næst sigldi skipið burt aptur og hvarf það njer úr augsyn...

Nú ljómaði dagur um höllina og varð drottning því að hætta sögunni er hingað var komið. Reis Schahrjar á fætur með þeim ásetningi, að láta segja sjer framhaldið næstu nótt.

76. nótt.

Á þessari nótt sagði Scheherasade áfram sögu hins þriðja förumunks einsog hann sagði Sobeide.

„Þegar skipið var horfið, sem gimsteina kaupmaðurinn og þrælarnir voru á, sat eg aptur aleinn á eyinni. Var eg nú um nóttina í jarðhúsinu, því þeir höfðu ekki lokað því; en á daginn reikaði eg víða og hvíldi mig þegar eg varð þreyttur. Þegar eg hafði lifað þessu tómlega lífi í mánuð, fór eg að taka eptir því, að sjórinn færðist góðan mun undan landi, en eyjan stækkaði. Það var einsog meginlandið kæmi nær og varð sjórinn svo grunnur, að ekkert var á milli nema örmjóir vaðlar. Óð eg þar yfir og tók sjórinn njer í knje, gekk eg þá lengi eptir ströndinni á fjörum svo að eg varð dauðlúinn. Loksins kom eg á þjettari jarðveg og hafði sjóinn langt á baki njer; kom eg þá auga á mikið bál langt í burtu. Varð eg stórglaður, því eg hugsaði með sjálfum njer: Þar finnur

þú einhvern mann, því ekki er þessi eldur kviknaður af sjálfum sjer. En er eg kom nær sá eg, að eg hafði getið skakkt til, því nú sá eg það var koparhöll, er mjer hafði sýnt vera eldur; var hún álangdar til að líta í sólskininu, sem hún stæði í ljósum loga. Staðnæmdist eg hjá höll þessari bæði til að virða fyrir mjer hið undrunarverða hús og til að hvílast um stund. Hafði eg ekki satt sjón mína fullkomlega á því að horfa á hina skrautlegu byggingu, þegar eg sá koma tíu fríða unglinga; var sem þeir kæmu úr skemmtigöngu, og fylgdu þeir gömlum manni, sem var mikill vexti og öldurmannlegur. Það þókti mjer furða, að þeir voru allir blindir á hægri auga. Undraðist eg mest að sjá svo marga eineygða menn saman komna í einu, er alla vantaði sama augað og skildi eg ekki, hvernig þeir hefðu fundizt hjer. Fögnuðu þeir mjer með mestu vinsemd og er þeir höfðu heilsað mjer, spurðu þeir, hvernig eg væri þangað kominn. Svaraði eg þeim, að saga mín væri nokkuð löng, en ef þeir vildu gera svo vel og setjast niður, skyldi eg segja þeim allt af ljetta.

Settust þeir þá niður og sagði eg þeim allt, sem mjer hafði viljað til síðan eg fór úr ríki mínu. Undruðust þeir mikillega og er eg hafði lokið sögu minni beiddu þeir mig, að koma með sjer inn í höllina. Þáði eg boð þeirra og gengum vjer um marga fagurskipaða sali, stofur og herbergi þangað til vjer komum í einn stóran sal. Stóðu tíu bláir legubekkir settir í hring allt umhverfis, voru þeir gerðir til hvíldar um daga og svefnis um nætur. En í miðjum hringnum stóð hinn ellefti legubekkur, samlitur hinum, en lægri, og á hann settist gamalmennið, en unglingarnir á hina tíu. Var ekki rúm nema fyrir einn á hverjum og var því sagt við mig: „Vinur! seztu á ábreiðuna þarna í miðjunni og skaltu jafn lítið hnýsast eptir nokkru, sem okkur snertir, sem hinu, hvað því veldur, að vjer allir höfum misst hægri augað. Láttu þjer nægja það, sem þú sjer, en varastu að forvitnast um fleira.“

Stóð nú gamalmennið upp og gekk út, en kom samstundis aptur með kvöldverð handa hinum tíu yngissveinum, fjekk hver þeirra sinn skamt fyrir sig. Færði hann mjer og minn skamt og snæddi eg einn að dæmi allra hinna, en að lokinni máltíð rjetti sami öldungurinn hverjum eina skál af víni. Neyddu þeir mig til

að segja upp aptur sögu mína, svo frábær hafði þeim þókt hún vera og vorum vjer að tala um hana langt fram á nótt, þangað til einhver tók eptir að áliðið var orðið og sagði við öldunginn: „Þú sjer, að kominn er tími til að háttá og færir okkur þó ekki það, sem vjer þurfum til að gera skyldu voru.“ Stóð öldungurinn upp að vörmu spori og gekk inn í næsta herbergi, bar hann þaðan smámsaman tíu ker og voru breiddir bláir dúkar yfir. Setti hann sitt fyrir hvern af hinum eineygu og kerti með, en er þeir tóku dúkinn af, sá eg að í kerunum var aska, kol og svart litarefni. Hræðu þeir allt þetta saman og tóku að núa andlit sín og ata, svo þeir urðu viðbjóðslegir að sjá. Síðan grjetu þeir hástöfum, veinuðu og æptu án afláts: „Vjer lifðum sældarlífi, en vor ósvífna forvitni spillti því fyrir oss.“ Hjeldu þeir þessu kynlega athæfi áfram nær því alla nóttina; en er komið var undir morgun færði öldungurinn þeim vatn og þvoðu þeir andlit sín og hendur. Síðan fóru þeir úr hinum saurguðu klæðum og í önnur hrein. svo engin merki sáust á þeim eptir hið kátlega atferli, sem eg hafði verið sjónarvottur að.

Nú megið þjer nærri geta, hvað eg átti bágt með að stilla mig. Opt var rjett að mjer komið, að bregða þögninni og spyrja hina eineygu menn; kom mjer ekki dúr á auga það, sem eptir var nætur. En þegar vjer vorum komnir á sætur morguninn eptir, gengum vjer út til þess að hressast í morgunkælunni og sagði eg við hina ungu menn: „Eg er ekki maður til að halda lög þau, er mjer voru sett í gær. Þjer eruð allir skírleiks menn og vel viti bornir, að því er mjer hesur virzt, en samt sá eg yður slíkt að hafast, sem vitlausum mönnum einum væri ætlandi. Hvaða ólán sem kann af því að hljófast get eg ekki stillt mig um að spyrja yður, hversvegna þjer hafid svert andlit yðar og hversvegna þjer eruð eineygðir. Hlýtur eitthvað sjerlegt að valda þessu og því særi eg ykkur að seðja forvitni mína.“ Svöruðu þjer spurningum mínum engu öðru enn því, að mig varðaði ekki um það, staði mjer á engu að vita það og væri mjer fyrir beztu að þagga niður hnýsni mína. Töluðum vjer þenna dag um hitt og þetta og er nótt var fyrir hendi og vjer höfðum snætt kvöldyrd, sókti öldungurinn aptur hin bládukuðu ker, svertu þeir sig aptur og æptu:

„Vjer lifðum sældarlífi, en vor ósvífna forvitni spillti því fyrir oss“.

En er á þessu gekk, hverja nóttina eptir aðra, gat eg loksins ekki setið á mjer lengur. Lagði ek nú fast að þeim, að svala forvitni minni eður vísa mjer leið, að eg mætti heim komast í ríki mitt. „Því hjer get eg ekki lengur haldist við“, mælti eg enn-fremur, „ef eg á hverri nótt á að horfa á svo fábreytilega sjón og ekki vita, hvernig á slíku stendur“.

Svaraði þá einn af hinum eineygðu: „Undrastu eigi, að vjer breytum þannig við þig, því ekki gengur oss annað til að synja bænar þinnar, enn góðvilji einn, að afstýra þeim harmi frá þjer, að rata í sama ólán og vjer. En viljir þú verða fyrir sama slysi og vjer, þarft þú ekki annað enn að segja til og skalt þú fá þá úrlausn, sem þú mælist til. „Kvaðst eg vera til í allt“, en þó töldu þeir um fyrir mjer: „Hafðu ráð vort!“ sögðu þeir „og stilltu forvitnina því hægra auga þitt er í veði“. „Það sakar ekki“, ansaði eg, „eg lofa því, að kenna ykkur ekki um, þó eg verði fyrir óláni þessu, heldur skal eg gefa mjer það sjálfum að sök. Sögðu þeir mjer og, að úr því eg hefði misst augað, mætti eg eigi vonast þess að geta verið hjá þeim, ef mjer hefði slíkt til hugar komið; væri tala þeirra full og mættu ekki fleiri bæstast við. Sagði eg þá, að mjer þækti vænt að vera með svo góðum mönnum, en ef ekki væri kostur á því, mundi eg láta mjer það lynda, því mjer væri fyrir öllu að þeir gerðu bæn mína.

Þegar hinir tíu eineygu menn sáu, að eg var staðráðinn í áformi mínu slátruðu þeir sauð og flógu af honum gærana og rjettu mjer hnífinn, sem þeir höfðu skorið með og mælti einn þeirra „Taktu við hnífnum, þar mun koma að þú þarft hans við, skal eg nú segja þjer hvernig á því stendur. Vjer ætlum að sauma þig innaní gæru þessa og skilja þig einan eptir úti. Mun þá í sama vetfangi sjást í lopti kynja stór fugl, er Rok heitir, heldur hann að þú sjert sauður, hremmir þig og flýgur með þig hæzt upp undir ský. Lát samt ekki hugfallast, því hann mun beina flug til jarðar aptur og setjast á fjalltind einn. Undireins og þú finnur að þú ert kominn á jörð niður skaltu rista upp gærana með hnífnum og fleygja henni af þjer. Óðar enn fuglinn sjer þig

mun hann fljúga burt af hræðslu. Skalt þú án tafar ganga þaðan þangaðtil þú kemur að höll einni mikilli, sem er alþakin gulli, stórum smarögðum og öðrum gimsteinum, skaltu ganga innum hliðið, er ávallt stendur opið. Höfum vjer allir verið þar en viljum ekkert segja þjer af því, sem vjer höfum sjeð þar eða reynt, þú munt reyna það sjálfur. En það eitt skaltu vita, að hver okkar hefur látið hæggra auga sitt fyrir og erum vjer, vegna fjærveru vorrar þaðan, skyldaðir til að leggja á oss meinlæti þau, er þú sást. Höfum vjer allir ratað í svo fáheyrlæg æsintýri, að rita mætti um það stóra bók, en vjer megum ekki segja meira af því“.

Þá hætti Scheherasade sögunni svo mælandi: „Herra! systir mín vakti mig fyrr í morgun enn vant var og er eg hrædd um, að yðar hátign fari að leiðast. En nú sje eg, að dagur ljómar og býður hann mjer nú í rjettan tíma að þagna“.

77. nótt.

Dínarsade var ekki svo árvökur þenna morgun sem endrarnær, en eptir tilmælum hennar sagði Scheherasade framhald þess, sem hinn þriðji förumunkur hafði sagt Sobeide:

„Þegar einn af hinum eineygðu hafði sagt mjer allt þetta sveipaði eg að mjer gærunni og hafði eg nú með mjer hnífinn: saumuðu þeir síðan fast að mjer og gengu aptur í eirhöllina. Leið ekki á löngu að eg sá fuglinn Rok, er þeir höfðu talað um. hremmdi hann mig og þreif mig upp í klónum einsog sauð og flaug með mig uppá hátt fjall. Undireins og eg var kominn á jörð niður, risti eg gærana af mjer með hnífnum, fleygði henni og gerði fuglinn varann við mig; flaug hann jafnskjótt sem hann sá mig. Fuglinn Rok er hvítur að lit, ógurlega mikill og sterkur: svo er hann rammefldur, að hann flýgur með fíla af jafnsljettu upp á hæztu fjöll og jetur þá þar. Var eg nú bráðlátur að sjá hina fyrirheitnu höll og stóð alls ekki við, heldur flýtti mjer, sem eg gat, svo eg náði þangað á tæpum hálfum degi. Þókti mjer hún enn fallettri, enn henni hafði verið lýst fyrir mjer, og kom eg

gegnum hið opna hlið inní ferhyrndann garð, svo víðan, að umhverfis hann voru níutíu og níu dyr úr sandels og viðsmjörstrje og ein gullhurð, auk margra skrautlegra stiga, er lágu upp til hinna efri herbergja. Urðu fyrir mjer opnar dyr og kom eg innum þær í stóran sal, sá eg þar sitja fjörutíu meyjar, svo óumræðilega fagrar, að eg gat eigi hugsað mjer fegurri. Voru þær allar skrautbúnar. Undireins og þær sáu mig stóðu þær upp og biðu þess ekki, að eg heilsaði þeim, heldur heilsuðu þær mjer að fyrra bragði með miklum gleðilátum og sögðu: „Kom heill! Kom heill! drottinn vor og herra!“ Þvínæst tók ein þeirra til máls: „Lengi höfum vjer þráð slíkan riddara, sem þú ert. Má ráða það af yfirbragði þínu, að þú hefur alla þá kosti til að bera, sem vjer óskum oss og vonum vjer að þjer þyki fjelagskapur vor hvorki ógeðsfeldur nje þjer ósamboðinn“. Neyddu þær mig til að setjast í sæti, sem var hærri enn þeirra, og var mjer það á móti skapi. En er eg ljét í ljósi, að mjer líkaði miður mæltu þær: „Þetta er þitt sæti; upp frá þessu ert þú drottinn vor, herra og dómari, en vjer erum ambáttir þínar, reiðubúnar til að gera, hvað sem þú skipar.

Ejekk mjer það nú mikillar undrunar, hvað þessar ástúðugu meyjar lögðu sig í líma að gera mjer allt að skapi. Ein kom til mín með heitt vatn og þvoði á mjer fæturna, önnur hellti ilmandi vatni yfir hendur mínar, sumar færðu mjer klæðnað og hjálpuðu mjer til að hafa fataskipti, en sumar báru krásir á borð fyrir mig. Þá voru enn aðrar, er komu með staup í hendi og voru búnar til að hella á dýrindis víni og allt þetta gerðu þær með einstakri reglu og beztu skipun, hljódlátlega og ununarlega snoturt. Neytti eg matar og drykkjar og settust síðan allar meyjarnar kringum mig og beiddu mig að segja sjer ferðasögu mína. Sagði eg þeim æfintýri mín og meðan á því stóð datt myrkrið yfir.

Þegar drottning þagnaði spurði Dínarsade hana, því hún hætti, en hún svaraði: „Sjer þú ekki að dagur er kominn? Því vaktir þú mig þá ekki fyrri?“ Vænti Schahrjar sjer meiri skemmtunar af frásögunni um viðskipti förumunksins og hinna fjörutíu meyja enn svo, að hann skipaði nokkuð um líflát drottningar.

78. nótt.

Dínarsade vakti líka á þessari nóttu systur sína í seinna lagi, og beiddi hana fyrir alla muni að segja sjer, hvað frekar hefði til borið í hinni glæsilegu höll. Tók þá drottning til máls og vjek sjer að soldáni:

„Herra!“ hinn þriðji förumunkur sagði Sobeide ennfremur: „Þegar eg hafði sagt hinum fjörutíu meyjum sögu mína til enda, urðu þær eptir, sem næst mjer sátu til að skemmta mjer, en hinar fóru út að sækja kerti, því dymmt var orðið. Komu þær aptur með fjölda ljósa, svo ekki þurfti að sakna dagsbirtunnar, og röðuðu þær ljósunum svo fagurlega niður, sem hugsast gat. En nokkrar báru inn þurkaða ávexti, súrsaðan mat, sætindi og þorstsæla rjetti, báru þær og allskonar vín og aðra drykki á borð, en aðrar komu með hljóðfæri. En þegar öllu var skipulega fyrir komið buðu þær mjer að setjast til borðs. Settust þá meyjarnar líka og stóð samsæti þetta lengi yfir. Þær, sem kunnu að syngja og leika á hljóðfæri skemmtu með fögrum söng, hinar dönsuðu tvær og tvær með óviðjafnanlegum yndis þokka, og stóð á þessum leik þangað til komið var miðnætti.

Þá tók ein af hinum fögru húsfreyjum til orða og mælti: „Þú munt vera þreyttur af göngunni og er nú tími til kominn að þú njótir hvíldar. Herbergi þitt er tilbúið; en áður enn þú fer þangað skalt þú kjósa af oss lagskonu til hvíluneytis, þá er þjer lízt best á“. Svaraði eg því, að eg mundi traudur að kjósa, því mjer þæktu þær allar jafn fríðar, jafn skírar og jafn maklegar þjónustu minnar; mundi eg því ekki vera sá glópur, að taka eina fram yfir aðra“. Þá svaraði mjer sú, er fyrst talaði: „Vjer kunnum að meta kurteisi þína og vitum að feimni þín kemur af ótta fyrir því, að afbrýðissemi muni kvikna með oss. En lát eigi slíkt aptra þjer, vjer ábyrgjumst, að hvernig sem þú kys skulum vjer eigi verða afbrýðisfullar, því vjer höfum komið oss saman um, að njóta sömu sæmdar í röð, hver á eptir annari og skal umferðin byrja á ný þegar fjörutíu dagar eru liðnir. Kjóstu því hiklaust sem þjer líkar og hafðu ekki af þjer tímann, sem þjer er ætlaður til nauðsynlegrar hvíldar og endurnæringar“. Hlaut eg að láta undan

og kaus eg þessa hina yndislegu mey, sem við mig talaði, því hún
töfraði auga mitt og heillaði hjarta mitt og var einsog skáldið lýsir:

Hrafnsvart, hrynjandi

Hár um sveipar

Heiði hádegis

Húmi nætur,

En skær ásján

I skugga fylgsnum,

Dymmu dreifandi,

Daglengis skín.

Era svo vænn viður,

Að vexti megi

Gullbjartrar líkja

Við limar beinar,

Nje svo haukfránar

Hvarmatinnur

Antelópu,

Þó atalt horfi;

Hún nam af auðspöng

Augum renna.

Heiðnar ástir

Í hjarta brunnu,

Er til hvítarmrar

Hug eg felldi;

Ástsjúkan hal

Enginn firni,

Þó táli teygist

Og trú gleymi.

Hinn ástúðlegi meyja skari skildi þar við okkur og gekk til
hvílu. „En nú er dagur kominn“, mælti Scheherasade, „og vona
eg yðar hátign leyfi mjer að gefa kongssyninum góðar nætur og
skilja hann einan eptir hjá unnustu sinni.

79. nótt.

Þegar drottning vaknaði um morguninn mælti hún við Dínarsade: „Heyr þú nú það, sem förumunkurinn sagði enn fremur af hinni undrunarverðu sögu sinni:

„Um það leyti, sem eg var klæddur morguninn eptir, komu hinar þrjátíu og níu meyjar í herbergi mitt. Voru þær allar öðruvísi búnar enn daginn áður, buðu þær mjer góðan dag og spurðu, hvernig mjer líði. Þvínæst fóru þær með mig í bað, þvodu mjer sjálfar og þjónuðu mjer á allar lundir móti vilja mínum. En er eg stje úr lauginni ljetu þær mig fara í annan klæðnað miklu skrautlegri enn hinn fyrri. Sátum vjer því nær allan daginn yfir borðum og er háttatími var kominn beiddu þær mig aptur að kjósa mjer lagskonu. Í stuttu máli, lafði mín! því eg vil ekki þreyta yður með því, að stagast á hinu sama aptur og aptur, eg var í heilt ár hjá hinum fjörutíu meyjum og samrekkti þeim til skiptis. Ekkert bar það til allan þenna tíma, er á minnsta hátt glepti munaðarsælu vora; en er þessi tími var á enda, komu hinar fjörutíu meyjar einn morgun til mín, en þá voru þær ekki með gleðibragði, nje spurðu um líðun mína, heldur flóðu þær í tárum.

Hver faðmaði mig af annari með blíðlæti og mælti: „Vertu sæll! elskulegi kongsson! við verðum að skilja við þig.“ Komst eg við af tárum þeirra og grátbændi þær, að segja mjer, hvað að þeim gengi og hvernig á skilnaði þeim staði, er þær töluðu um. „Fyrir guðs sakir! elskurnar mínar!“ sagði eg, „látið mig vita, hvort í mínu valdi stendur, að hugga ykkur, eða er aðstoð mín árangurslaus?“ Ístað þess að svara því, er eg spurði að, önsuðu þær: „Guð gæfi vjer hefðum aldrei sjeð þig nje þekkt. Margir riddarar hafa sýnt oss þá sæmið að koma á vörn fund, en enginn þeirra var eins látprúður, mildur og glaðvær og svo að öllum kostum búinn, sem þú. Við vitum ekki, hvernig við eigum að lifa án þín.“ Að svo mæltu kom upp fyrir þeim mikill grátur að nýju. Beiddi eg þær enn að æra ekki óþolinmæði mína, heldur segja mjer orsök harma þeirra og svöruðu þær þá: „Æ! hvað mundi vera oss meira sorgarefni enn það, að verða að skilja við þig? má vera

að við sjáumst aldrei framar. En ef þú vildir og hefðir stillingu til, væri þó ekki ómögulegt, að við mættum finnast aptur.“

„Eg skil ekkert í því, sem þið talið um,“ mælti eg, „og bið eg ykkur að skíra orð ykkar.“ „Svo skal vera,“ tók ein þeirra til máls og skalt þú því vita, að vjer allar erum konungadætur. Við báum hjer saman og lifum sældarlífi, einsog þú veizt, en við hver árslok erum vjer skyldar til að fara hjeðan og vera fjörutíu daga í burtu, valda þessu óbrigðanlegar álögur, sem við megum ekki segja frá. Munum vjer seinna koma til hallarinnar aptur. Ígær var árið á enda og í dag verðum við að skilja við þig, þessvegna liggur svo illa á okkur. En áður enn við leggjum á stað munum við afhenda þjer alla lykla og einkum þá, er ganga að hinum hundrað dyrum; hefur þú þar nóg til að svala forvitni þinni, og skalt þú hafa það þjer til afþreyingar meðan við erum burtu. En þess biðjum við þig, — það er sjálfum þjer fyrir beztu og stendur okkur á mestu — ljúktu ekki upp gullhurðinni! Því ef þú lykur henni upp, munum við aldrei framar sjást; eykur þessi áhyggja mjög á harma vora. Það er vonandi að þú hlýðir ráði þessu. Þar sem heill þín liggur við. Gættu þín! ef þú lætur eptir forvitni þinni, bakar þú sjálfum þjer mikið tjón. Við sár-bænum þig, að varast slíkt glappaskot og veita okkur þá huggun, að finna þig aptur þegar hinir fjörutíu dagar eru liðnir. Að vísu væri oss hægt, að hafa með oss lykilinn að gullhurðinni, en það væri ókurteisi, þar sem kongssonur á hlut í, að tortryggja vizku hans og stillingu.“ . . .

Þá hætti Scheherasade því að hjart var orðið. Hlaut soldán að hafa þolinmæði til næstu nætur, því hann vildi vita, hvað hinn þriðji förumunkur hefði tekið sjer fyrir hendur í höllinni.

80. nótt.

Soldáni þókti vænt um, að Dínarsade vakti systur sína í tækan tíma og beiddi hana að segja framhald sögunnar. Var Scheherasade þess allfús, snjeri sjer að soldáni og tók þannig til frásagna: „Ilerra! hinn þriðji förumunkur sagði Sobeide þannig framhald sögu sinnar.“

„Eg varð sárhryggur af því, er hinar fögru kongsdætur sögðu mjer. Gaf eg þeim í skyn, hvílíks saknaðar og leiða fjærvera þeirra fengi mjer, og þakkaði eg þeim fyrir heilræðið. Eg lofaði, að hlýðnast þeim, sór og sárt við lagði, að eg gæti gert það, sem örðugra væri til þess að hljóta slíkt lán, sem það væri, að una aldri sínum hjá slíkum afbragðs konum. Þvínæst kvöddumst við með mestu blíðu, faðmaði eg þær allar hverja eptir aðra, og nú var eg allt í einu aleinn eptir í höllinni.

Á hinu liðna ári hafði eg gleymt mjer svo í munaðarlífinu. hinu inndæla samkvæmi, sönglistinni og skemmtununum, að eg hvorki hafði tíma nje löngun til að kynna mjer hina merkilegu hluti, sem voru í töfrahöll þessari. Þó eg hefði þar ótal fagra hluti fyrir augum á degi hverjum varð mjer ekki einusinni litið til þeirra, svo var eg frá mjer numinn af fegurð meyjanna og ánægður af því, hvað þær voru mjer ljúfar og ástúðlegar. Þessvegna fjekk burtför þeirra mjer ákafrar hryggðar, og þó við værum ekki skilin að samvistum meira enn fjörutíu daga, þókti mjer, sem það væri hundrað ár.

Eg einsetti mjer að hafa jafnan í hug hið árfðandi heilræði, er þær gáfu mjer, og ljúka aldrei upp gullhurðinni. En af því eg að þessu einu undanteknu, mátti seðja forvitni mína sem eg vildi, þá tók eg þann lykilinn, sem fyrstur var í röðinni af þeim, er gengu að hinum öðrum dyrum. Lauk eg nú upp hinum fyrstu dyrum. Inn um þær dyr kom eg í aldingarð, og hygg eg að enginn finnist slíkur um víða veröld, og enda, að sá taki honum ekki fram, sem trúin hefur fyrirheitð oss eptir dauðann. Varð eg frá mjer numinn að horfa á allt það, er garður þessi hafði til að bera, hið ágæta skipulag, þrifnaðinn fyrirkomulag plantananna, ógrynna, margbreytni og fegurð ávaxtanna. Skal þess og geta, að þessi dýrðlegi garður var vökvaður fágætum vatnsveitingum. Þar voru haglega grafnir og beinþræddir skurðir, er leiddu nóg vatn að rötum trjána, sem vatnsþursfandi voru til að bera hið fyrsta brum og blóm, en aðrir færðu minna vatn til þeirra, sem aldin-vísir var kominn á og enn aðrir miklu minna til þeirra, sem báru vaxandi aldin. Þá leiddu enn aðrar rennur vatn til þeirra trjáa, sem báru þvínær fullvaxin aldin; voru þau aldin miklu stærri en al-

mennt er í öðrum gördum. En í þeim rennum, sem fluttu vökva til þeirra trjáa er alþroskaða ávexti báru, var ekki meira vatn enn svo, að þau gátu nærst og viðhaldist í sama gróðri. Eg ætlaði aldrei að geta þreytt á að skoða þenna inndæla stað, og dást að honum og mundi eg aldrei hafa þaðan farið, hefði eg ekki eptir þessu gert mjer enn meiri hugmyndir um það, sem eg átti ósjeð. Fór eg því úr garði þessum gagntekinn af undrun, lokaði dyrunum og lauk upp þeim, er næstar voru.

Þar var eigi aldingarður, heldur jurtagarður og var hann að sínu leyti eins frábær. Hann var mikill um sig, og minni vatnsveitingar enn í hinum til þess, að engin plantan hlyti meiri vökva enn þurfti. Blómgvuðust þar samtíða ýmsar jurtir, sem annars aldrei gróa á sömu árstíð, bæði rósir, jasmínur, hyasintar, ánemónur, túlípanar, sóleyjar, negulblóm, liljur og fjöldi annara blóma, og ekkert getur sætara hugsast, enn hinn angandi rósblær, sem eg andaði að mjer í garði þessum.

Lauk eg nú einnig upp hinum þriðju dyrum og kom inní stórt fugla hús, var gólfíð þar lagt ýmskonar marmara. Búrið var úr sandels og viðsmjörðs trje og var í því ótal næturgala, kanarífugla, lævirkja, og annara ennþá sætrómaðri söngfugla, sem eg aldrei fyrr á æfi minni hafði heyrt nje sjeð. Fæða þeirra og drykkur var í dýrustu jaspis og agatskálum og var frá öllu gengið með slíkum þrifnaði, að eg hugsaði með sjálfum mjer, að ekki veitti af hundrað mönnum til að halda þessu stóra fuglahúsi í slíkum þrifum. En hvorki sá eg hjer nokkurn mann, nje heldur í gördunum, og sást þar þó ekkert illgresi nje minnsta vanhirðing.

Sól var runnin til viðar og var eg frá mjer numinn af sönglist þessa fugla grúa, sem nú tók að leita sjer náttúfildar. Fór eg því til herbergis míns og sofnaði með þeim ásetningi, að ljúka upp næsta dag öllum hinum dyrunum nema hinum hundruðustu.

Daginn eptir lauk eg hinum fjórðu dyrum upp og svo sem eg hafði furðað mig á því, er eg sá daginn áður, undraðist eg hálfu meira það, er eg nú sá. Kom eg inn í viðan garð og stóðu kringum hann undurfögur hús, en eg vil eigi lýsa því nákvæmar, svo saga mín orðlengist ekki um of. Voru fjörutíu dyr á húsinu og eitt fjehirzluhús innar af hverjum dyrum. en hvert þeirra var

meira virði enn hið mesta konungsríki. Í hinu fyrsta lágu perluhrúgur, voru hinar stærstu perlur, þó ótrúlegt þyki, á stærð við dúfuegg og var miklu meira af hinum stóru enn hinum smáu. Í næsta húsi voru demantar, karbunklar og roðasteinar, í hinu þriðja smaragðar, í hinu fjórða stangagull, gullpeningar í hinu fimmta, stangasilfur í tveimur hinum næstu; en í hinum voru amethystar, tópar, ópalar, tyrkisar, hyasintar og allir gimsteinar, sem hugsast geta, að eg ekki nefni jaspis, agat og karneól. Þar að auki var fullt hús af marbendils greinum og enda marbendils trjám.

Þegar eg hafði virt fyrir mjer öll þessi auðæfi, rjeði eg mjer ekki fyrir undrun og hrópaði: „Þó að auðlegð allra konunga veraldarinnar væri komin á einn stað, kæmist hún ekki í hálfkvisti við þetta. Mikill lánsmaður er eg, að eiga allt þetta og svo margar ástúðugar kongsdætur.“

En eg vil ekki hefja mig á því lafði mín! að lýsa öllum hinum sjaldgæfu dýrgripum og gersumum, sem eg sá hina næstu daga. Það eitt segi eg yður, að mjer veitti ekki af þrjátíu og níu dögum til þess, að ljúka upp hinum níutíu og níu dyrum og sjá allt, sem geymt var innar af þeim. Nú voru einungis eptir hundrudustu dyrnar og þeim var mjer bannað að ljúka upp. . . .

Ljómaði þá dagur um svefnsal soldáns og varð Scheherasade því að þagna.

8l. nótt.

Schahrjar hafði slíka unun af sögu Scheherasade, að hann sárlangaði til að heyra framhaldið. Dínarsade var að sínu leyti eins forvitin og hann, og því lögdust þau bæði á eitt að biðja drottningu, að segja áfram hina kynlegu sögu þriðja förumunksins. Gerði hún það á þessa leið:

„Nú kom að hendi hinn fertugasti dagur síðan eg skildi við hinar fögru kongsdætur, og hefði eg á þessum degi getað stillt mig. einsog skylda mín var, mundi eg hafa orðið hinn mesti gæfumadur þarsem eg nú varð hinn mesti ólánsmaður. Daginn eptir átti eg von á kongsdætrunum og hefði eg átt að þagga niður forvitni mína

af tilhlökkuninni að sjá þær. En eg var breiskur, sem mig mun lengi iðra, og bugaðist eg af ginningum djöfulsins, sem ljet mig engan frið hafa, heldur freistaði mín án afláts, þangaðtil eg ofurseldi mig hörmungum þeim, er síðan hafa gengið yfir mig.

Eg lauk því upp hinum ískyggilegu dyrum, þvert á móti heiti mínu, og óðar enn eg hafði stígið sæti yfir þröskuldinn lagði á móti mjer sætan ilm, en þó brá mjer svo annarlega við, að eg hnje í ómegin. Vitkaðist eg þó fljótt og hefði eg þá átt að láta bendingu þessa verða mjer að varnaði, loka dyrunum og bæla niður forvitnina fyrir fullt og allt, en í þess stað hjelt eg áfram. Því þegar eg hafði farið út og hresst mig í hinu svala lopti gat eg vel þolað ilminn. Eg kom inn í glæsilegt, fagurhvelft herbergi, og var sóllauki stráð yfir gólúð. Þar brann fjöldi ljósa á stórum kertistikum úr gulli; loguðu þau af angandi viðsmjöri og ilm-kvoðu; logaði þar og á gull og silfur lömpum af ilmkynjuðu viðsmjöri, og stóð af ljómandi birta. Var þar mart nýstárlegt að sjá. en það sem mjer varð starsýnast á, var svartur hestur, og getur enginn ímyndað sjer veglegri eða fagurskapaðri. Eg gekk að honum til þess, að skoða hann nálægt og sá eg, að söðull og taumar voru úr skíru gulli og var hvorttveggja völundar smíði; jatan var úr kristalli og var öðrumegin full af höfrum og hirsí en hinumegin af rósavatni.

Nú vildi eg sjá hestinn við birtuna, teymdi hann við beizlið, fór honum á bak og reyndi að koma honum á stað; en er honum varð ekki komið úr sporunum, lamdi eg hann með svipu, sem eg hafði fundið í hesthúsinu. Í sama vetfangi tók hann viðbragð, rak upp ógurlegt hnegg, þandi út frá sjer vængi, er eg alls ekki hafði sjeð nein mót til, og flaug hátt í lopt upp. Hugsaði eg nú ekki um annað enn að sitja fastur í söðlinum, og tókst mjer það, svo mikið ofboð, sem yfir mig kom. Loksins renndi hann sjer niður og staðnæmdest á flatþaki hallar nokkurrar og áðurenn eg gæti stigið af baki hristi hann sig svo óþyrmilega, að eg datt niður, og um leið sveiflaði hann taglinu svo hart í andlit mjer, að eg missti hægra auga mitt og hef síðan verið eineygður.

Nú mundi eg allt það, sem hinir tíu eineygðu menn höfðu sagt mjer; hesturinn flaug burt og eg stóð upp harmandi sáran

ólán það, er eg sjálfur hafði bakað mjer. Eg gekk ofanaf þakinu í innhúsin, með hendina fyrir auganu, því mjer logsveið; kom eg þá í sal einn og stóðu þar tíu legubekkir settir í hring og í miðjum hringnum ellefti legubekkurinn og lægri enn hinir, sá eg þá, að eg mundi aptur vera kominn til hallarinnar, þaðan er fuglinn Rok hafði flogið með mig. Hinir tíu eineygðu unglingar voru ekki komnir heim, en ekki leið á löngu, að þeir komu og var öldungurinn með þeim. Apturkoma mín og missir auga míns kom þeim alls ekki óvart og sögðu þeir: „Við samhryggjumst þjer af hjarta, að þjer varð ekki gleðilegri heimkomu auðið, en við erum saklausir af óláni þínu.“ „Það væri rangt af mjer,“ ansaði eg. „að kenna ykkur um, eg hef steyppt mjer í óhamingjuna sjálfur. og á eptirmálin við sjálfan mig.“ Þá sögðu þeir: „Ef sætt er sameginlegt skipbrot, þá getur okkar dæmi verið þjer til huggunar. Fyrir þjer fór einsog okkur; við lifðum heilt ár í sama munaði og áttum kost á sömu sælu hefðum við ekki lokið upp gullhurðinni í fjærveru kongsdætranna. Þú varst ekki hyggjari enn við, og þú hefur orðið fyrir sömu refsingu. Vjer skyldum fegnir lofa þjer að vera hjá okkur, og bæta yfir syndir þínar með oss, en þú veizt hversvegna okkur er það fyrirmunað. Haf þig því á burt og far til hirðarinnar í Bagdad; þar muntu hitta þann, sem ráða mun heill þinni.“

Sögðu þeir mjer nú, hvada veg eg skyldi fara og skildi eg við þá. Á leiðinni ljét eg raka skegg mitt og augabrá og tók á mig förumunks gerfi. Hef eg lengi ráfað og kom eg til borgar þessarar þegar dagsett var. Hitti eg við borggliðið förumunka þessa, sem eru jafn ókunnugir og eg, og undruðustum við þegar við sáum, að okkur vantaði alla sama augað. Við höfðum ekki tíma til að ræða um þetta sameginlega líkams lýti, heldur auðnaðist oss að ná hingað og biðja yður, lafði mín! um líkn þá, er þjer hafið veitt oss með mesta drengskap.“

Þegar hinn þriðji förumunkur hafði lokið sögu sinni, tók Sob-eide til máls og segir við hann og förunauta hans: „Farið nú hvert á land sem þið viljið; þið eruð frjálsir allir þrír.“ Einn af þeim varð fyrir svörum og mælti: „Lafði mín! vjer biðjum yður að

fyrirgefa forvitni vora, og leyfa oss að heyra sögu þeirra manna, sem eptir eru.“

Sobeide vjek nú máli sínu að kalífanum, vezírnum Gíafar og Mesrúr, sem hún þekkti ekki og mælti: „Nú er að ykkur komið, að segja sögu ykkar.“ Þá mælti stórvezírinn, sem alltaf hafði verið fyrir svörum: „Lafði mín! til þess að hlýðnast boðum yðar þurfum vjer ekki annað enn að taka það upp aptur, sem vjer sögðum áður enn við oss var tekið í húsi þessu. Við erum kaupmenn frá Mússúl og erum komnir til Bagdad til að selja vörur vorar, sem vjer höfum komið til geymslu, þarsem vjer erum til húsa. Í dag hafði einn af kaupmönnum hjer boðið oss í veizlu með öðrum verzlunarmönnum. Veitti hann oss dýrindis rjetti og ágætasta vín og á eptir ljét hann koma dansmeyjar og söngmenn. Gerðum vjer þá svo mikinn glaum og háreysti, að varðmenn komu og tóku nokkra af gestunum fasta. Við vorum svo heppnir að sleppa, en af því langt var áliðið og dyrnar á húsi voru lokaðar,“ vissum vjer ekki, hvert vjer skyldum halda. Nú vildi svo til, að vjer gengum framhjá húsi yðar og þegar vjer heyrðum, hvað þar var glatt á hjalla, rjeðum vjer af, að drepa á dyr. Þetta er allt það, sem við höfum að segja eptir skipun yðar.“

Þegar Sobeide hafði heyrt þetta, var einsog hún vissi ekki, hverju svara skyldi. Eptir þessu tóku förumunkarnir og beiddu hana að vera eins góða við þessa þrjá kaupmenn einsog hún hefði verið við þá, förumunkana. Þá svaraði hún: „Svo skal vera; eg vil að þið sjeuð mjer allir um jafnt þakklæti skyldugir og skal eg sýna ykkur miskunn, með því einu skilyrði, að þið að vörmu spori farið hjeðan, hvert sem ykkur lystir.“

Það var auðheyrt á máli Sobeide, að hún ætlaðist til, að sjer væri hlýtt; fóru þeir því allir umtalslaust á burt, kalífinn, Gíafar, Mesrúr, hinir þrír förumunkar og daglaunamaðurinn. Þeim stóð líka ótti af hinum vopnuðu svertingjum, sem stóðu þar kringum þá. Þegar þeir voru komnir út á stræti mælti kalífinn við förumunkana, en ljét ekkert á bera, hver hann væri: „Hvert ætlið þið nú að fara, ókunnugir menn og nýkomnir í borgina, og enn er ekki kominn dagur?“ „Herra!“ sögðu þeir, „við erum raunar í vandræðum útaf því.“ „Komið þá með oss!“ segir kalífinn, „vjer

skulum greiða úr bágingum ykkar.“ Þvínæst hvíslaði hann að stórvezír sínum, að hann skyldi fara með hina þrjá förumunka heim til sín og leiða þá fyrir sig næsta dag. „Eg ætla að láta upp skrifa æfisögur þeirra,“ sagði hann, „þær eru þess verðar, að þeirra sje minnzt í árbókum stjórnar minnar.“

Nú tók vezírin Gíafar förumunkana með sjer, daglaunamaðurinn fór heim til sín, en kalífinn fór með Mesrúr til hallar sinnar. Hann lagðist til svefns, en honum kom ekki dúr á auga, svo miklum heilabrotum olli það, er hann hafði heyrt og sjðð. Ljek honum næsta mikil forvitni á, að heyra, hver þessi Sobeide væri og hvað henni hefði gengið til að kvelja svörtu tókurnar svo miskunarlaust; eins langaði hann til að vita, hversvegna svo mörg ör væru á brjóstum Amíne. Meðan hann var að gruflla útf þetta ljómaði af degi. Stóð hann þá upp og gekk inní sal þann, er hann hjelt í ráðstefnur og veitti þegnum sínum áheyrn; settist hann nú í hásetið. Að stundarkorni liðnu kom stórvezírin og sýndi honum lotningar merki einsog hann var vanur. Tók þá kalífinn óðar til máls: „Vezír! málefni þau, sem nú eru fyrir hendi, kalla eigi mjög hart að; öðru máli er að gegna um hinar þrjár konur og hinar svörtu tókur. Eg hef engan frið fyrr enn eg veit sannleikann um þessa kynlegu hluti. Komdu því með konurnar og förumunkana til mín á sama tíma. Far nú og gæt þess, að mjer þykir löng biðin.“

Vezírin þekkti herra sinn, að hann var ákafamaður og hinn bráðlátasti og flýtti sjer því, að hlýðnast boði hans. Fór hann og sagði konunum með mestu kurteisí, að sjer hefði verið skipað að leiða þær fyrir kalífan, en ekki drap hann neitt á það, sem gerzt hafði um nóttina. Þær systur huldu sig blæjum sínum og fóru með vezírnum, tók hann förumunkana með sjer í leiðinni; höfðu þeir á síðan komizt að því, að þeir höfðu sjðð kalífan og talað við hann einsog ókunnugan. Leiddi vezírin þau öll inn í höllina og varð svo skjótbúinn með erindi sitt, að kalífinn varð stórglaður. Fyrir kurteisí sakir, þarsem embættismenn voru við, ljet kalífinn vísa hinum þremur konum til sætis bakvið dyrnar að herbergi sínu, en hina þrjá förumunka ljet hann vera næst sjer; sýndu þeir með lotningar merkjum, að þeir vissu vel frammi fyrir hverjum þeir stóðu.

Þegar konurnar voru seztar niður, vjek kalífinn sjer að þeim svo mælandi: „Ykkur mun bregða í brún þegar eg nú segi, að eg í nótt var í húsum ykkar, dularbúinn einsog kaupmaður. Þið munuð vera hræddar um, að þið hafið móðgað mig, og vera má þjer ætlið, að eg hafi stefnt ykkur hingað til þess, að láta ykkur kenna á reiði minni. Verið ókvíðnar og vitið fyrir víst, að eg hef gleymt því, sem gert er, og að mjer fellur háttalag yðvart vel í geð. Mundi eg kjósa, að allar konur í Bagdad, væru svo vel í viti bornar, sem þjer. Skal eg aldrei gleyma stillingu þeirri, er þjer sýnduð, þarsem vjer vorum ókurteisir. Þá var eg ekki meira enn kaupmaður frá Mússúl, en nú er eg Harún Alraschið, kominn af hinni vegsamlegu Abbas ætt, er gengur í stað vors mikla spámanns. Hingað kalladi eg ykkur til þess að eg mætti heyra af ykkar eigin sögusögn, hverjar þjer væruð, hversvegna ein af ykkur misþyrmdi svörtu tíkunum og tárfelldi með þeim á eptir. Eins leikur mjer forvitni á að þið vita, hversvegna svo mörg ör eru á brjóstum annarar?“

Þetta mælti kalífinn skírt og skilmerkilega og heyrðu hinar þrjár konur hvert orð, en samt tók vezírin Gíafar hvert orð upp aptur eptir honum, því það var hirðsiður.

„En nú er kominn dagur, herra!“ mælti Scheherasade, „og vilji yðar hátign heyra framhaldið, verðið þjer að sýna þá miskunsemi, að lofa mjer að lifa dálítið lengur.“ Samþykkti soldán það, í því skyni, að Scheherasade segði söguna af Sobeide, því hann þráði mjög að heyra hana.

82. nótt.

Í það mund, sem nótt var á enda kallaði Dínarsade: „Elsku systir! fyrir alla muni segðu okkur söguna af Sobeide, því eg geng að því vísu, að hún hafi sagt kalífanum hana.“ „Það gerði hún,“ ansaði Scheherasade. Soldán uppörfaði drottningu til að segja söguna og gerði hún það á þessa leið:

Sagan af Sobeide.

Sobeide tók þannig til máls: „Drottinn rjetttrúaðra manna! saga sú, er eg ætla að segja yðar hátign, er einhver sú einstakasta, sem nokkur maður hefur heyrt. Eg og báðar svörtu tókurnar erum þrjár systur, sammæðra og samfeðra, og skal eg segja yður, hversu kynlega það atvikaðist, að þær breyttust í tókur. Báðar konurnar, sem við eru og hjá mjer eru til húsa, eru líka systur mínar; við erum samfeðra en sundurmæðra. Sú heitir Amíne, sem örin hefur á brjóstunum, hin Safie en eg heiti Sobeide.

Eptir föður okkar látinn var fjármunum hans skipt jafnt á milli okkar. Þegar báðar stjúpsystur mínar höfðu fengið sinn part, sögðu þær skilið við okkur og bjuggu sjer með móður sinni. En við þrjár systurnar vorum kyrrar hjá móður okkar, sem þá var enn á lífi, en andaðist síðar og ljet hverri okkar eptir sig þúsund sekkínur.

Þegar við vorum fjár okkar ráðandi giptust báðar eldri systur mínar, fóru burt með mönnum sínum og ljetu mig sitja eina eptir. Undireins eptir brúðkaupið seldi maður annarar þeirra allar eigur sínar, fóru þau síðan til Afríku, bæði með fje það, er hann fjeck fyrir þær og fjármuni hennar. Eyddi hann þær öllu fje sínu og konu sinnar og þegar hann var alls laus rak hann hana frá sjer og bar ósannindi fyrir, sjer til rjettlættingar.

Nú kom hún aptur til Bagdad og hafði orðið að þola mestu hörmungar og volæði á slíkri langferð; hún leitaði skjóls hjá mjer og var þá svo aumkvunarlega til reika, að hvert steinhjarta mátti vikna. Fagnaði eg henni með ástúð, sem hún atíð mátti eiga von á af mjer. En er eg spurði hana, hvað hefði steyppt henni í þetta ólán, sagði hún mjer grátandi frá hinu illa athæfi manns hennar og hversu ósæmandi meðferð hún hafði orðið fyrir. Komst eg þá við, svo að eg tárfeildi með henni; fylgdi eg henni því næst til lauga og gaf henni klæðnað af sjálfri mjer. „Elsku systir!“ sagði eg við hana, „þú ert okkar elzt og eg skoða þig einsog móður mína. Meðan þú varst burtu hefur guð blessað mín litlu efni og atvinnu þá, sem eg hef verið þeim til, hefi eg stundað silkiorma rækt og

heppnast vel. Treystu því, að allt, sem eg á er líka þín eign og áttú þess einsmikil ráð og sjálf eg.“

Lífðum við nú saman marga mánuði í bezta samlyndi. Opt hugsuðum við til hinnar þriðju systur og furðuðum okkur á því, að við ekkert skyldum frjetta af henni; en allt í einu kom hún sjálf og var jafn aumlega stödd sem hin elzta. Hún hafði orðið fyrir sömu meðferð af manni sínum; hjá mjer fjekk hún sömu viðtökur og hin.

Nokkru síðar gerðu báðar systur mínar mjer uppskátt, að þær ætluðu að giptast, því þær væru mjer til byrði. Svaraði eg, að ef þeim gengi ekki annað til, væri þeim óhætt að vera hjá mjer, því eigur mínar nægðu okkur þremur til sómasamlegs viðurværis. „En eg er hrædd um,“ sagði eg, „að þessi gipting sje girndarráð ykkar beggja. Sje svo, hlýt eg að játa, að mjer kemur það óvart; getið þið hugsað til að giptast í annað sinn, sem hafið haft svo lítið lán af hjúskapnum? Þið vitið, hversu góður maður er sjaldfenginn; hlýðið því ráðum mínum og látum okkur búa saman, og gera hverja annari lífið svo inndælt, sem okkur er unnt.“

Reyndi eg nú að telja þeim hughvarf, en þær höfðu einsett sjer að giptast og gerðu það líka. En nokkrum mánuðum eptir komu þær til mín, og færðu sjer allt til afsökunar, sem þær gátu, að þær hefðu ekki fylgt mínum ráðum. „Þú ert okkar yngst,“ sögðu þær, „en miklu vitrari enn við; viljir þú aptur taka okkur sem ambáttir þínar, skulum við framvegis varast slíkt glappaskot.“ „Elsku systur!“ svaraði eg, „hjartapel mitt ykkur til handa hefur ekki breytzt síðan við skildum; njótið því með mjer alls, sem eg á.“ Eg faðmaði þær að mjer og lifðum við nú saman einsog fyrri.

Leið svo eitt ár, að okkur skildi aldrei á, orð nje verk, og ljét guð efni mín blessast, svo eg ásetti mjer að fara sjóferð í verzlunarerindum og hætta meiru enn fyrr. Fór eg því með báðum systrum mínum til Balsora; þar keypti eg skip með fullkomnum útbúnaði og fermdi eg það varningi frá Bagdad. Sigldum við burt í hagstæðum vindi og vorum skjótt komnar útúr Persalands flóa. Síðan stýrðum við til Indíalands og vorum tuttugu daga í hafi. Sáum við þá land, það var afarhátt fjall og var tilsýndar, einsog undir

því stæði borg, mikil og fögur. En blásandi byr bar oss skjótt til hafnar og köstuðum vjer þar atkeri.

Eg hafði ekki eirð á að bíða eptir systur minum og ljét því róa mig eina til lands; gekk eg síðan rakleiðis til borgarhliðanna. Þar sá eg fjölda varðmanna með stafi í höndum, sátu sumir, en sumir stóðu, en allir voru þeir svo voðalegir, að eg varð dauðhrædd. En er eg sá, að þeir hræðust ekki, og jafnvel augu þeirra bærðust ekki, herti eg upp hugann, kom nær og sá að þetta voru steingjörfingar.

Þvínæst fór eg inn í borgina og gekk um mörg stræti; sá eg hingað og þangað menn í ýmsum stellingum, en allir voru þeir grafkyrrir og orðnir að steini. Í þeim hluta borgarinnar, sem kaupmenn höfðu búið, voru flestar sölubúðir lokaðar, en í þeim, sem opnar stóðu sá eg líka steinmenn. En er eg leit upp til reykháfanna sá eg engan reykhúppstíga og rjeði eg af því, að allt mundi orðið að steini innanhúss sem utan.

Í miðri borginni var autt pláss; þar sá eg stórar vængjahurðir lagðar gullplátum og var báðum upplokið. Silki fortjald var dregið fyrir og uppi yfir hjekk lampi. Þegar eg hafði virt hús þetta fyrir mjer efaði eg ekki, að það mundi vera höll konungs þar í landi. Skildi eg ekki í því, að eg skyldi engan lifandi mann hafa fundið og gekk því inn í höllina í þeirri von, að eg mundi loksins hitta einhvern. Dró eg fortjaldið frá, en undradist nú hálfu meira enn áður, því eg sá ekki í fordyrinu nema varðmenn í steins líki, sátu sumir, en sumir stóðu eða lágu.

Gekk eg nú um víðan garð og voru þar margir menn, sem sýndust fara eður koma, en hræðust ekki úr stað, því þeir voru orðnir að steini einsog hinir. Þaðan kom eg í annan og þriðja garð. En hvervetna var hin sama auðn og alstaðar ríkti ógurleg dauðakyrð.

Þegar eg kom í hinn fjórða garð, sá eg ljómandi fagurt hús; þar voru gullgrindur fyrir gluggum og hugði eg því, að þetta mundi vera aðsetur drottningar. Gekk eg þar inn og kom í sal nokkurn mikinn, var þar fjöldi svartra geldinga í steins líki; þaðan kom eg í herbergi harðla ríkuglega búið og var þar kona ein í steins líki. Sá eg að hún mundi hafa verið drottning, því hún hafði kórónu á höfði og hálsmen úr kringlóttum perlum, sem voru

stærri enn heslihnetur. Þegar eg skoðaði perlur þessar nálægt, þókti mjer sem enginn mætti fegra sjá.

Eg var nú nokkra stund að dáztt að auðæfum og viðhöfn herbergis þessa; mest fannst mjer um gólfstjaldið, svæflana og legu bekkinn, sem breitt var yfir indverskt klæði, var dúkurinn sjálfur gulllitur, en á hann voru glitaðar manna og dýra myndir með silfurlegum saumi, svo mesta snild var á...“

Þá birti af degi og hætti því Scheherasade við söguna, en soldán stóð upp svo mælandi: „Það er eitthvað hið fáheyrulegasta, að menn skuli breytast í steina og vil eg vita, hvað slíkum fádæmum veldur.

83. nótt.

Scheherasade tók til frásagna eptir tilmælum systur sinnar og mælti: „Sobeide sagði kalífanum framhald sögunnar á þessa leið:

„Eg fór úr herbergi steindrottningarinnar og gekk um mörg skrautleg herbergi þangaðtil eg kom í óvenju stóran sal; var þar hásæti úr gulli og margar tröppur upp að því, það var og skreytt stórum smarögðum. Yfir hásætinu var hvíla úr dýrindis dúkum, alsett perlum. En það undraðist eg mest, að skínandi birta stóð af rúminu. Ljek mjer forvitni á, hvað því mundi valda og gekk því upp til hásætisins og sá þar á litlum stóli demant, víðlíka stóran og strútsfugls egg og svo skæran að ekki var minnsti galli á. En svo var hann óumræðilega hjartur, að ekki mátti í gegn sjá við dagsbirtuna.

Fyrir ofan rúmið brunnu tvö ljós, sitt hvoru megin, og þóktist eg af því mega ráða, að einhver lifandi vera væri í þessari dýrðlegu höll, því ekki gátu ljósin logað af sjálfu sjer. Marga aðra merkilega hluti varð mjer starsýnt á í herbergi þessu; mundi það ekki hafa orðið verði virt, þó ekkert hefði þar verið annað enn demantinn.

Gekk eg nú um ennþá önnur herbergi, því hvervetna voru dyr opnar eða hurðir hnignar á gátt, voru þau eins fögur og hin, er eg hafði sjeð; eg skoðaði eldhúsin, vista og fatabúrin, var

þar ógrynni auðæfa saman komið og svo varð eg frá mjer numin af því að sjá þessi undur, að eg gleymdi öllu. Eg hugsaði hvorki um skip mitt nje systur mínar, heldur einungis um að svala forvitni minni. Meðan eg var þarna hallaði út degi og tók að dymma, rankaði eg þá við mjer og hugsaði, að nú skyldi eg fara. En er eg leitaði burt villtist eg í herbergjunum og ásetti mjer loksins að láta fyrirberast um nóttina í hinu stóra herbergi, þarsem var hásetið, rúmið, stóri demantinn og hin brennandi ljós, en er morgnaði ætlaði eg að hverfa aptur til skips míns. Eg fleygði mjer niður í rúmið og var ekki trútt um, að hrollur væri í mjer þarsem eg var alein á svo eyðilegum stað, gat eg því ekki sofnað fyrir hræðslu. Um miðnætur skeið heyrði eg manns rödd einsog einhver læsi hátt í ritningu vorri og því líkast, sem siður er í musterum vorum. Þá varð eg sárfeigin og stóð upp, tók ljós og gekk herbergi úr herbergi á hljóðið, þangaðtil eg kom að dyrum stofu einnar, var auðheyrt að hljóðið kom þaðan. Setti eg þá ljósið niður og gægðist innum rifu, sem var í hurðinni. Þar inni var sem í bænhúsi og hvolfstúka í vegginn, sem í musterum, til bænagjörðar. Þar voru og hengilampar og tvær kertistikur með stórum og hvítum vaxljósum, sem logaði á, lengra burtu sá eg litla ábræiðu viðlíka og þær, sem tíðkast meðal vor, þegar vjer föllum á knjebeð. Á henni sat ungur maður, fríður sýnum og las með guðrækni í kóraninum, sem lá fyrir framan hann á litlu borði. Við þessa sjón brá mjer vel og fór eg að hugsa um, hversvegna þessi mundi vera sá eini maður, sem á lífi var í borginni, þarsem allt var orðið að steini, og efaði eg ekki, að eitthvert fáheyrt undur mundi valda þessu.

Af því að hurð var opin í hálfa gátt lauk eg henni upp gekk inn og staðnæmdist frammi fyrir bænastúkunni svo mælandi með skírri raust: „Lofaður sjertu, guð! sem ljezt oss farsællegrar ferðar auðið verða. Haltu hinni sömu vernd yfir oss af miskun þinni og lát oss aptur komast til vors föðurlands. Bænheyr mig, drottinn! og lát ákall mitt koma til þinna eyrna.“

Hinn ungi maður leit upp til mín og mælti: „Seg mjer, góða kona! hver ert þú og hvað hefur leitt þig til þessarar eyddu borgar? Eg skal aptur segja þjer, hver eg er og hvað mig hefur

hent, hvernig innbúarnir eru komnir í það ástand, sem þú hefur sjeð og hversvegna eg einn komst hjá þessu skelfilega óláni.“

Sagði eg honum þá í stuttu máli, hvaðan eg kæmi, hverra erinda eg færi, og að eg hefði komizt farsællega til hafnar eptir tuttugu daga útivist. Þvínæst beiddi eg hann, að gera sem hann hefði lofað og sagði eg honum, hversu forviða og hefði orðið þegar eg sá hina vöðalegu auðn sem alstaðar var.

„Bíddu ofurlítið við,“ ansaði yngismaðurinn, ljét aptur kóraninn, stakk honum í dýrmætt hulstur og lagði inn í stúkuna. En á meðan virti eg hann vandlega fyrir mjer, þókti mjer þá yfirbragð hans svo fagurt og þekkilegt, að hjarta mitt hlýnaði af einhverjum yl, sem eg ekki hafði orðið vör við fyrri. Hann ljét mig setjast hjá sjer og gat eg þá ekki á mjer setið, að tala til hans með slíkum svip, að hann vel mátti sjá, hversu mjer varð hann að skapi. „Ástúðlegi yngismaður!“ sagði eg, „enginn getur verið bráðlátari enn eg, þarsem eg býð útskýringar á svo mörgum kynlegum hlutum, sem fyrir mig hafa borið síðan eg fyrst stje fæti í borg þessa, og verður forvitni minni aldrei ofbrátt svalað. Seg mjer fyrir alla muni, fyrir hvert kraptaverk komst þú einn lífs af, þarsem svo margir tortýndust með svo kynlegum hætti, að slíks eru ekki dæmi.“

Þá þagnaði Scheherasade og mælti við Schahrjar: „Yðar hátign sjer víst ekki, að dagur er kominn. Hjeldi eg sögunni áfram mundi eg misbjóða eptirtekt þeirri, sem mjer er sýnd.“

Soldán reis á fætur og var fastráðinn í að heyra framhald þessarar kynjafullu sögu næstu nótt.

84. nótt.

Næsta dag beiddi Dínarsade systur sína um sama leyti og vant var, að taka aptur til sögunnar af Sobeide og segja frá viðskiptum hennar og hins unga manns, sem hún hitti einan lifandi í hinni glæsilegu höll. „Eg skal láta eptir þjer,“ ansaði drottning, „Sobeide hjelt þannig áfram að segja sögu sína:

„Eg hef nóg samlega heyrt það á bæn þinni,“ mælti hinn ungi

maður, „að þú trúir á sannan guð; skaltu nú heyra nýjan vott almættis hans. Borg þessi var höfuðborg voldugs ríkis, er faðir minn drottnaði yfir. Hann og öll hirðin, borgarmenn og gjörvallir þegnár hans voru Magar og tilbáðu eldinn í stað allsvaldanda guðs.

Þó að foreldrar mínir væru heiðingjar, var eg samt svo láns-samur, að mjer í bernsku var fengin góð og rjetttrúandi fóstura; hún kunni kóraninn utanbókar og gat þýtt hann til hlítar. Opt sagði hún þetta við mig: „Kongssonur minn! það er ekki nema einn sannur guð, varastu að trúa á aðra guði eða tilbiðja þá!“ Hún kenndi mjer arabíska tungu og ljet hún mig læra að lesa á kór-aninum. Þegar skilnings þroski minn leyfði, útskírði hún mjer alla torskilda staði í þessari ágætu bók, og bljes í brjóst mjer anda hennar, svo að hvorki faðir minn nje nokkur annar vissi af. Þegar hún andaðist hafði hún frætt mig svo, að eg trúði af hjarta á sanmindi hinnar mahómedönsku trúar. Eptir dauða hennar hjelt eg staðfastlega við sannfæringu þá, er hún hafði innrætt mjer, og hafði eg andstyggð á eldsdýrkun. Leyndi eg föður minn trú minni eptir ráði hennar því ella mundi hann hafa ráðið mig af dögum. Fyrir eitthvað þremur árum og nokkrum mánuðum hljómaði snögg-lega drynjandi rödd um alla borgina og mælti svo skilmerkilega, að hver mátti heyra, þessi orð:

„Þjer borgarmenn! leggið niður eldsdýrkun og tilbiðjið hinn eina almáttuga, miskunsama guð!“

Þusti þá fólkíð dauðhrætt til föður míns, sem var konungur borgarinnar og beiddi hann að segja sjer, hvað hin ógurlega rödd ætti að þýða. Svaraði hann þá: „Látið ekki bræða ykkur nje snúa frá trú ykkar.“

Nú treystu menn orðum hans og hjeldu áfram eldsdýrkun, en að ári liðnu heyrðist hin sama rödd og kom fyrir ekki; leið svo ár þangað til hún heyrðist í þriðja sinn og fór á sömu leið.

En er enginn snjerist til rjettrar trúar, þá var það á síðasta degi hins þriðja árs um óttuskeið, að allir borgarmenn í einum svip urðu að steinum, hver þar sem hann var, einsog hann stóð og var á sig kominn. Ekki fór betur fyrir föður mínum, konung-inum; hann breyttist í svartan stein einsog hann er hjer í höllinni og drottningin, móðir mín, hafði sömu afdrif.

Eg er sá eini, sem guð hlífði við þessari skelfilegu refsingu. Uppfrá því hef eg þjónað honum enn þá rækilegar enn fyrr, og veit eg fyrir víst, að hann hefur sent þig mjer til huggunar. Fyrir það sje honum þökk og lof, því mjer sárleiddist í þessari einveru.“

Öll þessi saga og þó einkum niðurlagið geðjaðist mjer svo vel, að eg varð gagntekin af elsku til hins unga manns. „Kongsson!“ sagði eg við hann, „guðleg forsjá hefur vafalaust flutt mig til þinna hafna, svo að þjer gæfist kostur á að skilja við svo ógeðfeldan stað. Skip það, er eg kom á, getur verið þjer vottur um, að eg er nokkurs metin í Bagdad og skildi eg þar eptir ærna fjármuni. Dirfist eg því, að bjóða þjer skjól hjá mjer, þangaðtil drottinn rjettrúaðra manna, og jarl spámannsins, sem þú trúir á, veitir þjer tilhlýðilega sæmd. Þessi nasnfrægi konungur situr í Bagdad; munt þú komast að raun um, jafnskjótt sem hann veit þig kominn til höfuðborgar sinnar, að enginn leitar hans fulltingis árangurslaust. Hitt er ógjörningur, að þú dveljir lengur þar, sem allt hlýtur að vera þjer til óyndis. Byð eg þjer skip mitt og máttu ráða því sem þjer líkar.“ Hann þáði boð mitt og það, sem eptir var nætur, vorum við að tala um ferð þá, er við áttum fyrir hendi.

Þegar dagur var kominn fórum við úr höllinni og hjeldum til hafnarinnar; höfðu systur mínar, skipstjórnarmaður og ambáttir mínar verið sem á glóðum meðan eg var burtu. Sýndi eg systurum mínum kongssoninn og skírði þeim frá, hversvegna eg hefði ekki komið fyrr og hvernig eg hefði hitt hann; sagði eg þeim líka sögu hans og hversvegna hin fagra borg hefði lagst í eyði.

Hásetar vorir voru marga daga að skipa upp vörur þær, er vjer höfðum meðferðis, og að hlaða skipið í þeirra stað gulli, silfri, gimsteinum og öðru, sem fjemætt var í höllinni. Urðum vjer þó að skilja eptir öll húsgögn og ógrynni gullgersema, því vjer gátum ekki flutt það. Hefði ekki veitt af mörgum skipum til að flytja öll þau auðæfi til Bagdad, sem við sáum.

En er skip vort var hlaðið gripum þeim, er vjer höfðum kosið úr, tókum vjer svo miklar vistir og vatn með oss, sem vjer

hugðumst þurfa til ferðarinnar. En vjer áttum töluvert eptir af matvælum þeim, sem vjer höfðum með oss frá Balsora. Loksins sigldum vjer burt í hagstæðasta byr...

Þá sá Scheherasade að farið var að birta. Hún þagnaði því, en soldán reis á fætur þegjandi; hafði hann í huganum ásett sjer, að heyra til enda sögu Sobeide og hins unga kongssonar, sem hafði komist lífs af á svo undarlegan hátt.

85. nótt.

Undir lok hinnar næstu nætur hjelt Scheherasade sögunni þannig áfram eptir áskorun systur sinnar: „Sobeide sagði kalffanum áfram sögu sína á þessa leið:

„Við systurnar og hinn ungi kongsson lifðum nú saman í mesta dálæti, en því fór verr, að samlyndi þetta stóð ekki lengi. Systur mínar gerðust afbrýðisfullar útaf elsku þeirri, er við kongsson bárum hvert til annars; því var það einhvern dag að þær spurðu mig illgjarnlega, hvað um kongsson yrði, þegar við kæmum til Bagdad. Skildi eg vel, að þær spurðu ekki að þessu til annars, enn að komast eptir, hvað mjer væri í hug. Svaraði eg þeim því í gamni, að eg mundi kjósa mjer hann til eiginmanns, og sagði eg um leið við kongsson: „Kongsson minn! eg bið þig veita mjer samþykki þitt; undireins og við komum til Bagdad býðst eg til að verða ambátt þín og þjóna þjer sem einvöldum herra mínum.“

„Eg veit ekki, hvort þú segir þetta í glensi,“ ansaði kongsson, „en það er af mjer að segja og því játa eg hátiðlega í víðurvist systra þinna, að upp frá þessari stund þigg eg af heilum huga kost þann, er þú býður, en ekki þannig, að eg taki þig í ambáttar stað, heldur að þú verðir eiginkona mín og drottning, og skal eg alls engu ráða um gjörðir þínar.“ Við þessi orð skiptu systur mínar litum og komst eg að því, að þær uppfra þessu báru ekki sama hugarþel til mín sem áður.

Nú vorum við komin út í Persalandsflóa í námunda við Balsora, og hugðum að við mundum ná þangað næsta dag því við höfðum ljúfasta leiði. En um nóttina meðan eg svaf, sættu systur

mínar lagi og fleygðu mjer í sjóinn. Eins fóru þær með kongsson og drukknaði hann. En eg hjelt mjer nokkra stund uppúr kafi og var það sannarlegt kraptaverk, að mig bar á grunn svo að eg gat fótad mig. Sá eg þá eitthvað dökkt og hugði land vera, þó eg gæti ekki glöggst sjóð deili á, því dymmt var yfir. Óð eg nær og náði landi; ljómaði þá af degi og sá eg, að eg var komin á litla eyðiey, sem lá eitthvað tuttugu vikur sjóar frá Balsora. Þornuðu klæði mín skjótt í sólskininu, og glæddist hjá mjer vonin, að eg mundi komast lífs af, því þegar eg reikaði um eyna fann eg margskonar ávexti og hreint uppsprettuvatn.

Eg hvíldi mig í forsælunni, en ekki vissi eg fyrri til enn eg sá digran og langan flugdreka skreiðast að mjer, stritaðist hann við og engdist til ýmsra hliða; tungan blakti í gini hans af þreytu og rjeði eg af því, að eitthvað mundi ofsækja hann. Spratt eg því upp og sá, að annar digrari höggormur hafði glepsað í sporð honum og leitaðist við að gleypa hann. Eg kenndi í brjóst um hann og flýði hvergi, heldur hafði svo mikið áráði, að eg þreif stein upp af jörð og slengdi honum af alefli á hinn stærri höggorm. Kom steinninn í höfuð honum og dó hann þegar. Óðar enn hinn losnaði þandi hann út vængina og slaug. Horfði eg lengi á eptir honum einsog annari undrasýn, en er eg missti sjónar á honum settist eg annarstaðar í forsælunni og sofnaði.

Þjer megid geta nærri, herra! hvað mjer varð hverft við þegar eg vaknaði og sá hjá mjer svarta konu, fjörlega í yfirbragði og svipfríða, sem teymdi tvær svartar tükur í bandi. Stóð eg þá upp og spurði, hver hún væri og svaraði hún: „Eg er flugdrekin, sem þú frelsaðir áðan frá grimnum óvin; hugði eg að eg mundi sýna þjer mesta þakklátsemi með því, er eg nú hesi gert. Eg vissi af svikum systra þinna og þegar eg var sloppinn fyrir þína drengilegu hjálp, kallaði eg á vinkonur mínar, sem eru álfkonur einsog eg, til þess að hefna þín; sluttum við allan skipsfarm þinn til geymsluhúsa þinna í Bagdad og söktum síðan skipinu. Báðar þessar svörtu tükur eru systur þínar og hef eg brugðið þeim í þetta líki. En sú refsing er ekki nóg og vil eg að þú farir með þær einsog eg legg fyrir þig.“

Áð svo mæltu tók álfkonan öðrum handleggnum yfrum mig, en

með hinum tók hún báðar tókurnar og flutti oss í einum svip til Bagdad; fann eg þá í forðabúrum mínum öll þau auðæfi, sem á skipinu höfðu verið. En áður enn hún skildi við mig fjekk hún mjer báðar tókurnar og mælti: „Í nafni hans, sem drottinn yfir hafinu skipa eg þjer að lemja hverja systur þína um sig hundrad keyris-högg á hverri nóttu, til hegningar fyrir ódádaverk það, er þær unnu á þjer og hinum unga kongssyni, sem þær drekktu; bregðir þú útaf þessu skaltu sæta sömu refsingu og sjálf breytast í tók.“ Var mjer nauðugur einn kostur að heita henni hlýðni.

Síðan hef eg þvert á móti skapi mínu farið þannig með systur mínar á hverri nótt, sem yðar hátign hefur sjeð. Sjá þær bezt á tárur mínum, hvað sárnaudugt mjer er að hlýðnast svo grimmdarfullri skyldu, og veit eg þjer skiljið, að mjer er miklu heldur vorkennandi enn ámælandi. Viljið þjer vita frekara mjer viðvíkjandi, þá getur Amíne, systir mín skírt frá öllu, sem á vantar.“

Kalífinn hafði hlýtt með undrun á sögu Sobeide og ljet nú stórvezír sinn biðja Amíne að segja sjer, hvernig hún hefði fengið örin...

„En nú er kominn dagur, herra!“ mælti Scheherasade, „og má eg ekki lengur tesja fyrir yðar hátign.“ Schahrjar taldi það víst, að saga Amíne mundi vera til útskýringar hinnar fyrri og hugsaði með sjer: „Eg verð að hafa skemmtun af allri sögunni;“ stóð hann þá upp með þeim ásetningi, að lofa drottningu að lifa þenna dag.

86. nótt.

„Herra!“ mælti Scheherasade við soldán Indíalands, þegar Dínarsade, bráðlát og sólgin í framhaldið hafði vakið hana. „Amíne sagði kalífanum sögu sína þannig:

Sagan af Amíne.

„Drottinn rjetttrúaðra manna! eg ætla ekki að taka það upp aptur, sem systir mín er búin að segja yður og get eg einungis þess, að þegar móðir mín, sem var ekkja, hafði valið sjer hús til

fbúðar, gipti hún mig með öllum þeim erfðahluta, sem eg tók eftir föður minn, einhverjum hinum ríkasta manni hjer í borginni.

Þegar valla var liðið ár frá því, að við giptumst varð eg ekkja og erfði allar eigur manns míns, sem voru eitthvað níutíu þúsund sekkínur. Nægði mjer leigan af þeim til að lifa góðu lífi. En er hinir sex fyrstu sorgar mánuðir voru á enda ljet eg gera tíu fatnaði handa mjer, voru þeir svo skrautlegir, að hver um sig kostaði þúsund sekkínur; tók eg þenna klæðnað upp við árslokin.

Það var einhvern dag þegar eg var ein og sýslaði um hússtörf mín, að mjer var sagt, að kona nokkur vildi tala við mig. Skipaði eg þá, að hún væri leidd á minn fund. Þetta var öldruð kona, heilsaði hún mjer, kyssti á gólfuð og lá kyrr á knjánum, svo mælendi: „Eg bið yður tigna frú! umfram allt að fyrirgefa dirfsku mína, að eg tef yður; en því aðeins hafði eg þor til þess, að eg treysti hjartagæzku yðar. Svo er mál með vexti, að eg á föðurlausa dóttir, sem giptast á í dag. Við mæðgur erum ókunnugar og þekkjum engann hjer í borginni, fær það oss mikilla vandræða, því skyldfólk það er frændmart, sem vjer ætlum að tengjast og vildum við sýna því, að við erum ekki ókunnugar heldur vel metnar. Ef þjer gerðuð oss þann greiða, að koma í brúðkaupið mundum vjer því heldur kunna yður þakkir fyrir, sem konur úr vorum átthögum mega af því ráða, að við erum ekki lítilsvirtar, þegar þær heyra, að slík hefðarkona, sem þjer eruð, hefur gert oss þvílíkan sóma. En hvílík læging er okkur það ef þjer synjid mjer bænar þessarar; þá vitum vjer ekkert, hvert vjer eigum að leita.“

Þannig mælti konan grátandi og komst eg við. „Huggastu, móðir góð!“ sagði eg, „eg skal gjarna verða við ósk þinni; seg þú mjer einungis, hvert eg á að koma; eg þarf aðeins tíma til að fara í betri fót.“ Hin gamla kona rjeði sjer ekki fyrir fögnuði og var fljótari til að kyssa sætur mína enn eg til að varna henni þess. „Guð launi yður góðsemi yðar!“ mælti hún, „og gleðji hjarta yðar einsog þjer gleðjið mitt. En ekki þurfið þjer að fara með mjer fyrr enn í kvöld og skal eg þá sækja yður. Lifid heilar þangað til!“

Þegar hún var farin valdi eg úr þann klæðnað, sem mjer

geðjaðist bezt að; þaraðauki tók eg hálsmen úr stórum perlum, hringa, armbauga og eyrnahringa með skærustu demöntum í. Eg hafði eitthvert hugboð um það, sem fram átti að koma.

Þegar farið var að rökkva kom hin gamla kona aptur. Hún kyssti á hönd mína með gleðisvip og mælti: „Frændkonur tengdasonar míns, sem eru hinar tignustu konur í borginni eru komnar í boðið og getið þjer komið þegar yður lízt; eg er tilbúin að fylgja yður þangað.“ Fórum við þá á stað; hún gekk á undan, en eg fylgdi henni með fjölda skrautbúinna ambátta. Við komum í breitt stræti, nýsopað, og hafði verið stökkt vatni yfir; staðnæmdumst við fyrir utan stórar dyr, fagurlega prýddar ljósum og stóð þessi áskript yfir þeim með gullnu lettri: „Hjer er hið eylífa aðsetur unaðar og gleði.“ Drap kerling á dyr og var þeim óðara upp lokið.

Var mjer nú fylgt gegnum garðinn inní stóran sal og tók þar móti mjer ung kona fyrirtaks fríð. Hún gekk á móti mjer, fadmaði mig að sjer og ljet mig setjast hjá sjer í legubekk, en þar uppal var sett öndvegi úr dýrmætasta við og prýtt demöntum; því næst tók hún til máls: „Tignaða kona! Þjer voruð sóktar hingað til brúðkaups, en eg vona að brúðkaup þetta snúist á aðra leið, enn þjer ætlið. Eg á bróður, sem er hinn fríðasti sýnum og mesti atgjörftismaður; hefur honum fengið svo mikils orðrómur sá, sem fer af fríðleik yðar, að hann er allur á yðar valdi fyrir ástar sakir, og mun hann verða mesti óláns maður ef þjer eigi miskunið honum. Veit hann um virðingu yðra og það get eg ábyrgzt yður, að hann er svo tígin, að yður þarf ekki að þykja minnkun í ráðahag þessum. Megni mínar bænir nokkuð, leggst eg á eitt með honum og sari yður, að hafna eigi þessu hjúskapar boði.“

Síðan maður minn andaðist hafði mjer aldrei dottið í hug, að giptast aptur, en mig brast þrek til að veita fríðum manni afsvör. Sá hin unga kona, að eg mundi þiggja boðið því eg roðnadi og þagði; klappaði hún þá saman lófunum og laukst upp lítið herbergi, og kom fram ungur maður svo prúður og tignarlegur álitum, að eg taldi mig sæla, þarsem eg hafði hlotið svo fríðan mann. Hann settist hjá mjer og heyrði eg á tali hans, að enn meira var varið í hann, enn systir hans hafði sagt

Þegar hún sá að okkur leizt vel, hverju á annað klappaði hún aptur saman lófunum og kom inn skjalaritari; hann samdi kaupmála vorn, skrifaði sjálfur undir hann og ljet fjögur vitni skrifa undir, sem hann hafði með sjer. Hinn nýji maður minn krafðist einskis annars enn þess, að eg skyldi engan karlmann láta sjá mig og við engan tala nema sig; lofaði hann hátíðlega, að hjeldi eg þenna skilmála, skyldi hann gera mjer allt að skapi. Þannig vorum við gefin saman og varð eg brúðurin í brúðkaupi þessu þó eg væri boðin einsog gestur.

Mánuði síðar þurfti eg efni í fót og beiddi því mann minn leysis að fara út og kaupa. Lofaði hann mjer það og ljet eg fara með mjer kerlinguna, sem eg nefndi áður og tvær ambáttir. Þegar við vorum komnar í stræti það, er kaupmenn bjuggu í, segir kerling við mig: „Frúin góð! fyrst þjer viljið fá silki skal eg fara með yður til ungs kaupmanns, sem hefur allskonar silkivefnað; þurfið þjer þá ekki að ráfa úr einni sölubúðinni í aðra, því eg skal ábyrgjast yður, að þjer fáið hjá honum það, sem ófáanlegt er annarsstaðar.“ Ljet eg mjer þetta vel líka og komum við í sölubúð ungs kaupmanns, sem var dálaglegur; settist eg þar niður og ljet kerlinguna biðja hann að sýna mjer hinn segursta silki vefnað, sem hann hefði. Kerling vildi, að eg beiddi hann sjálf, en eg sagði henni, að eg hefði gengist undir þann skilmála þegar eg giptist, að tala við engan, nema manninn minn, og mætti eg ekki bregða út af því.

Kaupmaður tók fram margskonar vefnað og sýndi mjer, og sá eg þar einn, sem mjer leizt afbragðs vel á. En þegar eg ljet kerlingu spyrja, hvað hann ætti að kosta, svaraði hann henni: „Eg sel hússmóður yðar hann hvorki fyrir gull nje silfur, en hún skal fá hann að gjöf, ef hún lofar mjer að kyssa sig á kinnina.“ Skipaði eg þá kerlingu að segja honum, að mjer þækti hann furðu djarfur að fara slíks á leit; en í stað þess að hlýða leiddi hún mjer fyrir sjónir, að kaupmaður færi ekki fram á neitt stórræði og þyrfti engum orðum að því að eyða, heldur skyldi eg bjóða kinnina þegjandi og þá væri leikurinn búinn. Mjer líkaði silkivefnaðurinn svo vel, að eg var sá einfeldningur, að fara eptir ráðum hennar. Kerling og ambáttir mínar skipuðust fyrir á meðan

svo enginn gat sjeð mig utan af strætinu; eg strauk blæjuna svo til hliðar að kaupmaður gat komist að vanga mínum, en í stað þess að kyssa mig, beit hann mig svo grimmelega, að blóðið lagaði úr, og hnje eg í óvit af sársauka og hræðslu. Rann ómegin þetta ekki fyrir af mjer, enn kaupmaður var blaupinn burt og hafði lokað búðinni. Þegar eg raknaði við fann eg, að eg var alblóðug á kinninni. Kerling og ambáttir mínar höfðu aptur breitt yfir mig blæjuna svo þeir, sem framhjá gengu, ekki skyldu sjá sárið, heldur ímynda sjer, að mjer hefði orðið óglatt.“

Þá sá Scheherasade dagsbrúnina og þagnaði.

87. nótt.

Drottning Indíalands kallaði með morgunsárinu til Dínarsade systur sinnar og mælti: „Heyrðu nú, hvernig Amíne sagði sögu sína áfram.“

„Kerlingin, fylgdarkona mín varð ráðalaus útaf þessu óhappi. en leitaðist þó við að hugga mig. „Fyrirgefið mjer, móðir góð!“ sagði hún, „mjer er um þetta slys að kenna og eg fylgdi yður til þessa kaupmanns, því hann er sveitungi minn og eg gat ekki atlað honum slíka illmennsku. En setjið þetta ekki fyrir yður; við skulum engum tíma eyða til ónýtis, heldur fara heim; skal eg þá gefa yður græðslumeðal, sem græðir kinn yðar á þremur dögum svo að alls ekki markar fyrir sárinu.“ Öngvitið hafði dregið svo af mjer, að eg gat valla gengið; samt náði eg heim, en hnje aptur í ómegin þegar eg var komin í herbergi mitt. Lagði kerling þá meðalið við kinn mína, og raknaði eg undireins við og gekk til hvílu.

Um nóttina kom maður minn og sá að bundið var um höfuð mitt, hann spurði, hverju slíkt gegndi. Svaraði eg honum þá, að mjer væri illt í höfði, og hjelt eg hann mundi láta sjer lynda þessa úrlausn, en það fór á aðra leið, því hann tók ljós og sá að eg var særð á vanganum.

„Hvernig stendur á sárinu?“ sagði hann. Þó eg nú væri mjer þess meðvitandi, að eg ekki hafði neitt stórt af brotið, gat

eg samt ekki fengið af mjer, að segja honum sannleikann; mjer þótti ósæmandi, að gera manni mínum slíka játningu. Svaraði eg honum því, að þegar eg hefði farið út með leyfi hans til að kaupa silkivefnað, hefði daglaunamaður einn, sem hefði borið víðarbyrði gengið svo nærri mjer á strætinu, að einn viðarkvistur hefði stökist með vanga mínum og hruflað hann, en það væri ekkert umtalsefni.

„Það skal ekki verða óhegnt,“ mælti maður minn með reiðisvip, „á morgun skipa eg lögreglustjóranum að taka alla þessa þorpara fasta og hengja þá.“ Þá svaraði eg, því eg var hrædd um, að eg yrði dauða orsök svo margra saklausra manna: „Herra! slíkt ranglæti mundi stórum sárna mjer, varastu að hafa það í frammi, því sjálf ætti eg ekki fyrirgefningu skilið ef eg ljeti slíka óþamingju af mjer hljótast.“ „Segðu mjer þá hreinskilnislega,“ mælti hann, „hverju á eg að trúa um sárið?“

Þá svaraði eg: „Það kom af vangá sópsölumanns nokkurs, er reið asna; hann kom á eptir mjer og horfði til annarar hliðar, rakst asninn svo fast á mig, að eg datt niður á jörð og skar mig í kinnina á glerbroti.“ „Ef svo er“ mælti maður minn, „skal sól ekki fyrr upp renna. enn eg hef sagt stórvezírnum Gíafar frá þessari svívirðingu. Hann skal láta drepa alla sópsölumenn. „Fyrir guds sakir,“ greip eg frammi, „fyrirgefðu þeim mín vegna, þeir eru ekki hegningar verðir.“ „Hvað er þetta, kona!“ segir hann, „hverju á eg að trúa, eg vil fyrir hvern mun, að þú segir sannleikann!“ „Herra!“ svaraði eg, „mig svimaði svo eg datt, það er allt og sumt.“ Við þetta svar brast mann minn þolinmæðina og kallaði hann upp: „Nú hef eg hlýtt nógu lengi á lygar þínar!“ Því næst skelldi hann saman lófunum og gengu inn þrír þrælur. „Rífið hana upp úr rúminu,“ sagði hann „og leggið hana á mitt gólf.“ Gerðu þrælarnir sem hann skipaði og hjelt einn um höfuð mjer, og annar um fætur mína, en hinum þriðja skipaði hann að sækja sverð. Þegar þrællinn kom mælti hann: „Höggðu hana í tvennt og fleygðu henni síðan í Tígrisfljótið svo að hræ hennar verði fiskum að bráð. Svo refsa eg þeirri, sem eg gaf hjarta mitt, en launaði mjer með ótrygð.“

En er þrællinn hikaði sjer mælti maður minn: „Því höggurðu

ekki? hvað aptrar þjer? eptir hverju ertu að biða?“ Þá vjek þrællinn sjer að mjer með brugðið sverðið og sagði: „Mælið fram trúar játningu yðar og hugsið yður um, hvort þjer viljið nokkra ráðstöfun gera eptir yður látna, því dauðastund yðar er komin.“ Eg beiddi leyfis að tala og var mjer þess eigi synjað; stóð eg þá upp hálflotin, horfði ástaraugum til manns míns og sagði grátandi: „Æ! er þá svona komið? á eg að deyja í blóma æsku minnar?“ Meiru kom eg ekki upp fyrir gráti og andköfum. En maður minn komst eigi við, heldur bríxlaði hann mjer í tilbót og hefði fyrir lítið komið að svara honum; lauk hann máli sínu með vísu þessari:

Menskorð, er örmum ver annan,
Orð mín skal fregna,
Svíkið því hverflynd mig hefur
Og háðungar leitað:
„Þjer varð eg frábitinn fyrri,
Enn fullsödd þú værir;
Nú er það af, sem var áður
Í elskunnar gengi.

Eg grjet beisklega og svaraði honum með vísu þessum:

Munar þú sorgum mig særir
Og sjálfur ert glaður,
Sefur og sárgrátna lætur
Í svartnætti vaka;
Hjartans og hvarmanna milli
Hef eg þig fólgið;
Aldrei mun tryggðin því tæmast
Nje társtraumar augum.

Eiða þú vannst mjer og várar
Og vilmælum ginntir,
En er þjer ann eg af hjarta
Mjer útskúfað lætur.

Viknarðu af ást minni eigi
 Og andvörpum þungum?
 Áttu þá víst, að þú aldrei
 Andstreymið reynir?

Þig særi eg á legstein minn láta
 Liðinnar rista:
 „Henni hjelt ástin í ánað
 Til aldurlags stundar.“
 Sá ef þar syrgjandi kemur,
 Er sama hlaut reyna,
 Leiði hann mun yfir mínu
 Af meðaumkvun gráta.

En er hann heyrði þetta og sá, hversu eg grjet varð hann
 enn heiptugri og svaraði mjer með vísu þessari.

Frábitinn eg varð þjer eigi
 Auðgrund! af leiða.
 Sjálfskapa ertu hins illa,
 Því óverknað framdir.
 Með öðrum þú ástir mjer deildir
 Og una mig hugðir.
 En samneyti sannur guð hafnar*)
 Og svo gerir elskan.

Eg grjet án afláts og reyndi til að þýða hjarta hans, en hann
 gaf orðum mínum engan gaum, heldur kallaði hann til þrælsins
 og sagði: „Höggðu hana í sundur! eg virði hana að vettugi.“
 Þrællinn myndaði sig til að hlýða og taldi eg mjer dauðann vísan.
 Þá kom hin gamla kona allt í einu hlaupandi, hafði hún verið
 barnfóstra manns míns. Hún fjell til fóta honum, kyssti á tær
 honum og kallaði upp: „Sonur minn! eg særi þig fyrir elsku mína,
 er eg ól þig á brjóstum mínum og uppfæddi, gefðu henni líf!

*) Þetta lýtur að einu trúar atriði Mahómetsmanna, sem tekur skírt fram, að
 guð sje einn og hafi enga sjer jafnhliða guði eða verur.

Minnstu þess, að sá, sem deyðir, skal deyddur verða, og að þú munt flekka nafn þitt og fyrirgera mannorði þínu, því nærri má geta, að illa mælist fyrir slíkum hermdarverkum.“ Um leið og hún sagði þetta ljet hún svo aumkvunarlega og grjet svo ákaf, að manni mínum hlaut að renna til rifja. Mælti hann þá við fóstur sína: „Svo skal vera! sakir elsku þinnar skal hún hafa líf, en hún skal hafa nokkur merki til minningar um glæp sinn.“

Þvínæst skipaði hann einum af þrælunum að misþyrma mjer og gerði hann það óðar; hann reif skikkjuna af mjer og lamdi mig svo mörg högg á brjóst og síður að hold og hörund marðist og leystist í sundur og fjell eg í óvit. Ljet hann síðan þrælinn, er vann þetta hefndarverk bera mig í hús eitt og þjónaði kerlingin mjer þar vel og rækilega. Eg lá rúmföst í fjóra mánuði. Loksins batnaði mjer, en síðan hef eg borið örin, sem þjer sáuð í gær. Undireins og eg gat gengið út. ætlaði eg að snúa aptur til húss þess, sem eg hafði átt eftir fyrri mann minn, en þá var autt svæði þar sem það hafði verið; hafði seinni maður minn í heiptaræði látið brjóta og gjöreypa, bæði þetta hús og öll önnur, sem voru í sama stræti. Er slíkt ofríki vafalaust óheyrt, en hvar átti eg að kæra sakir mínar? Sá sem olli hafði búið svo um hnútana, að hann yrði ekki fundinn og sýndi ekki meðferð hans á mjer, að hann átti alls kosti við mig? Hvernig skyldi eg þá dirfast að ákæra hann?

Nú leitaði eg allslaus og óhuggandi hælís hjá Sobeide, hinni elskulegu systur minni, og sagði eg henni ófarir mínar. Hún uppörfaði mig til að bera mótlæti mitt með stöðuglyndi og tók hún við mjer með slíkum góðleik, sem von var á af henni. „Svona er veröldin,“ sagði hún, „hún sviptir okkur optastnær eigum og ástvinum og opt hvorutveggja í einu.“ Sagði hún mjer til að færa sönnur á orð sín, hvernig afbrýði beggja systra sinna hefði orðið hinum unga kongssyni að fjörlesti. Hún sagði mjer og að þeim hefði verið breytt í tíkur. Þvínæst sýndi hún mjer ótal elsku merki og sókti til mín yngstu systur mína, sem hafði flutt til hennar þegar móðir okkar andaðist. Þökkudum við guði, að við allar þrjár höfðum aptur fundizt og ásettum okkur, að vera engum háðar framvegis, heldur halda óslítandi fjelagsskap. Höfum við lengi lifað þessu kyrðarlífi. Eg hef alla hússtjórn á hendi og

þykir mjer ekki nema gaman að kaupa nauðsynjar vorar. Í gær dag gekk eg út í þeim erindagjörðum og það, sem eg keypti ljet eg daglaunamann nokkurn bera heim til okkar, er hann skír maður og smáskríttinn og höfðum við hann því hjá okkur til skemmtunar. Þegar dagsett var komu þrír förumunkar og beiddust húsaskjóls til morguns. Veittum við þeim það með vissum skilmála, sem þeir gengu að, og er við höfðum látið þá setjast til borðs með okkur skemmtu þeir okkur með söng, einsog þeim er títt, þangað til barið var að dyrum. Þar voru þá komnir þrír kaupmenn frá Mússul, þekkilegir að sjá, höfðu þeir sömu bænar að biðja sem förumunkarnir og gerðum við þeim úrlausn með sama skilyrði og hinum. En hvorki þeir nje hinir hjeldu skilmálann. Áttum við bæði vald og rjett á að refsa þeim, en ljetum oss nægja að heimta af þeim, að þeir segðu æfisögu sína; varð öll hefndin þessu næst, að við vísuðum þeim burt og sviptum þá húsnaði því, er þeir höfðu beðið oss um“.

„Kalífinn Harun Alraschid var nú ánægður er forvitni hans var södd, og ljet hann í ljósi undrun sína yfir því, er hann hafði heyr“

„En, herra!“ mælti Scheherasade, „dagsbirtan meinar mjer að segja yðar hátign frá því, sem kalífinn gerði til að leysa báðar svörtu tíkurnar úr álögnum“. Schahrjar stóð upp og hugsaði sjer, að láta drottningu ljúka við sögu hinna fimm systra og hinna þriggja förumunka næstu nótt, lofaði hann henni því að lifa næsta dag.

88. nótt.

Dínarsade kallaði til drottningar fyrir dag: „Í öllum bænum, elsku systir! segðu okkur, hvernig báðar svörtu tíkurnar hlutu aptur sína fyrri mynd, og hvað varð um förumunkana“. „Eg skal fljótt seðja forvitni þína“, ansaði Scheherasade, vjek sjer að Schahrjar og hjelt áfram sögunni.

„Herra! þegar hnýsni kalífans var svalað vildi hann sýna hinum konungbornu förumunkum vott tignar sinnar og göfuglyndis, en

konunum blíðu og mildi. Mælti hann sjálfur við Sobeide og ljét ekki stórvezírinn ganga á milli: „Fenguð þjer ekki að vita, hvar álfkonan ætti heima, sem þjer sáuð fyrst í höggorms líki og sem lagði yður svo þunga byrði á herðar, eða lofaði hún yður ekki, að birtast yður einhverntíma og leysa tókurnar úr álögum“.

„Konungur rjettrúaðra manna!“ ansaði Sobeide, „eg gleymdi að segja yðar hátign, að álfkonan gaf mjer hárlokk og mælti, að ef eg einhverntíma þyrfti hennar við, þyrfti eg ekki annað enn að svíða nokkur af hárunum og mundi hún samstundis birtast mjer, þó hún væri stödd fyrir handan Kákasus fjöll“. „Hvar eru hár þessi?“ spurði kalífinn. En Sobeide kvaðst ávallt hafa geymt þau einsog sjáaldur augna sinna og jafnan borið þau á sjer. Tók hún upp lítinn böggul opnaðan til hálfs og sýndi kalífanum. „Heilar svo!“ mælti hann, „látið álfkonuna birtast, „þjer getið aldrei ákallað hana hæfilegar, enn þegar það er minn vilji“.

Sobeide fjellst á það; var þá inn borinn eldur og fleygði hún á hann öllum hárlokknum. Í sama veffangi hristist höllin og stóð álfkonan frammi fyrir kalífanum í líki hlaðbúinnar konu. „Drottinn rjettrúaðra manna!“ tók hún til máls, „eg er boðin og búin að hlýða skipun yðar. Kona sú, er ákallaði mig eptir yðar boði, hefur gert mjer stóran greiða. Til þess að votta henni þakklátsemi mína hefndi eg hennar á hinum svikafullu systur hennar og breytti þeim í tókur, en ef yðar hátign vill svo vera láta, skal eg gefa þeim aptur sína náttúrlegu mynd“.

„Fagra álfkona!“ ansaði kalífinn, „svo gleðjið þjer mig mest ef þjer auðsýnið þeim þessa náð. Mun eg á síðan leitast við að hugga þær, er þær hafa sætt svo þungri refsingu; þessu næst mun eg biðja yður einnar bænar og er sú fyrir hönd konu þeirrar, er svo hræðilega hefur verið misþyrmt af manni hennar, sem hún ekki þekkti. Erud þjer svo margfróðar, að þjer munuð og vita þetta; gerið það fyrir mín orð að nefna mannfýlu þá, er ljét sjer ekki nægja að vinna fádæmis grimmдарverk á henni sjálfri. hefur svipti hana þaráofan öllum eigum sínum með rangsleitni. Furðar mig, að mjer skuli eigi hafa borizt til eyrna svo hertilegar og þrælslegar aðfarir, sem eru tign minni til spotts og háðungar“.

„Gera skal eg yðar hátign það að skapi“, ansaði álfkonan.

„að gefa báðum tíkunum aptur sína fyrri mynd, skal eg taka örin af konunni svo engin merki sjáist, að hún hefur verið barin, því-næst skal eg nefna þann, er misþyrmdi henni“.

Kalífinn ljét Sobeide sækja báðar tíkurnar og er þær voru komnar, beiddi álfkonan um fulla skál af vatni og var henni færð skálin. Tautaði hún yfir henni einhver orð, sem enginn skildi og stökkti vatninu síðan á Amíne og báðar tíkurnar. Breyttust þær í tvær forkunnar fagrar konur, en öll örin hurfu gjörsamlega á líkama Amíne. „Konungur rjetttrúaðra manna!“ mælti álfkonan, „nú skal eg segja yður, hver hinn ókunni maður er, sem þjer viljið vita deili á. Hann er yður nákominn, það var hann Amín, elzti sonur yðar. Hafði hann heyrt mikið sagt af konunni og felldi brennandi ástar-hug til hennar, þó hann þekkti hana ekki nema af afspurn. Beitti hann vjelræðum til að ginna hana í hús sitt og gekk að eiga hana. Má að vísu mæla honum nokkra bót, að hann ljét berja hana; hún hafði farið of ógætilega að ráði sínu, og af afsökunum hennar mátti ráða, að henni hefði meira á orðið enn í raun og veru var. Hef eg nú sagt allt það, er yður fýsir að vita og eg get úr leyst“. Að svo mæltu kvaddi hún kalífann og hvarf.

En kalífinn undraðist stórun og var glaður af hamskiptum þeim, er orðið höfðu fyrir hans tilstilli. Eptir það breytti konungur þessi svo, að lengi mun í minnum haft. Fyrst gerði hann boð eptir Amín, syni sínum og sagði honum, að hann vissi allt um hið leynilega kvonfang hans og gerði honum sanna grein fyrir, hvernig kaupmaðurinn var valdur að meiðslum Amíne. Þurfti kalífinn ekki að skora á son sinn að taka hana í sátt, því hann gerði það samstundis ótilkvaddur.

Þvínaest lýsti kalífinn því yfir, að hann seldi Sobeide hönd sína og hjarta, og rjedi förumunkunum til að eiga hinar þrjár systurnar, tóku þeir þessum kosti feginshugar. Gaf kalífinn hverjum þeirra skrautlega höll í Bagdad til íbúðar, veitti þeim æðstu tignar-embætti og tók þá í ráðaneyti sitt. Hinn æðsti skjalaritari í Bagdad skrásetti kaupmálana í viðurvist tilkvaddra vitna, en Harún Alraschíd báðu menn þúsundfaldrar blessunar fyrir það, að hann hafði orðið lánsgjafi svo margra, sem höfðu þolað ótrúlega cymd.

Þegar Scheherasade lauk sögu þessari, var ekki kominn

dagur. Tók hún því að segja nýja sögu, vjek sjer að soldáni og hóf:

Sögu Sindbaðs farmanns.

Á ríkisárum kalífans Harún Alraschids þess, er eg fyrr nefndi bjó örsnauður daglaunamaður í Bagdad, er Hindbað hét. Það var einhvern dag er ákaflega heitt var, að hann átti að bera þunga byrði allt á milli enda borgarinnar. Var hann dauðuppgesinn og átti þó eptir drjúgan spöl, kom hann í stræti eitt og bljes þar svalandi kæla, en rósavatni hafði verið stökkt yfir strætið. Þókti honum sem hvergi mundi vænlegra að hvílast og varpa mæðinni, lagði hann því bagga sína niður fyrir utan stórhús nokkurt og settist sjálfur á byrði sína.

Honum þókti vænt um, að hann hafði staðnæmst þarna, því hinn sætasta ilm af viðsmjörstrje og reykelsti lagði fyrir vit honum. rauk ilmurinn útúr gluggum hússins og blandaðist saman við angan rósavatsins og fyllti loptið himneskum sætleik. Auk þess heyrði hann samstilltan slátt margra hljóðfæra, og kvað undir fagur fugla klišur bæði næturgala og annara fugla, sem eiga heima í hjeradinu kringum Bagdad. Þegar hann nú heyrði hinn ununarfulla hljóm og kenndi sætan ilm margskonar steika, rjedi hann af því, að hjer mundi haldin veizla og vera glatt á hjalla. Langaði hann til að vita, hver í húsinu byggji, því leið hans lá sjaldan um þetta stræti og var hann því með öllu ókunnugur. Hann gekk til nokkurra þrúðbúinna þjóna, er stóðu við dyrnar og spurði, hver hjer ætti húsa ráð. „Hvernig spyr þú?“ önsuðu þjónarnir, „átt þú heima í Bagdad og veizt ekki, að hjer býr Sindbað farmaður, er siglt hefur um öll höf undir sólinni.“ Hafði daglaunamaðurinn áður heyrt getið um auðæfi Sindbaðs og gat nú ekki að sjer gert, að öfunda þann mann, sem virtist vera eins farsæll og hann var ófarsæll. Af hugleiðingum þessum varð honum gramt í geði, hann leit til himins og mælti svo hátt, að vel mátti heyra: „Alvaldi skapari allra hluta! gæt mismunar þess, sem er á mjer og Sindbað, eg þoli dags daglega ótal þrautir og erfiðismuni, og get þó valla satt hungur konu og barna með vondu byggbrauði meðan lánsmaðurinn Sindbað eyðir ógrynni fjár og lifir hinu glæsilegasta og sælasta lífi. Hvað hefur hann gert, að þú

skulir láta hann fagna svo sælu hlutskipti og hvers á eg að sjalda, að eg sæti svo hörðu?“ Að svo mæltu stappaði hann fætinum á jörðina, einsog sá, sem sleppir sjer í harmi og örvæntingu.

Þarna stóð hann í þungum og raunalegum hugsunum, en í því sá hann koma þjón nokkurn út úr húsinu, tók þjónninn í hönd honum og mælti: „Fylgið mjer! Sindbað, hússbóndi minn, vill tala við yður“.

Af því nú var farið að birta, gat Scheherasade ekki haldið áfram sögu sinni, en næstu nótt sagði hún framhaldið á þessa leið:

89. nótt.

„Herra! yðar hátign má geta því nærri, að boð þetta kom flatt upp á Hindbað. Hann var hræddur um, þarsem hann hafði látið sjer slíkt um munn fara, að Sindbað sendi optir sjer til þess að hefna sín á einhvern hátt. Hafði hann því þá viðbáru sjer til undanfærslu, að hann mætti ekki hlaupa frá böggum sínum, er lágu á strætinu; en þjónustu sveinn Sindbaðs sagði, að hann mætti treysta því, að þeirra yrði gætt, og lagði svo fast að daglaunamanninum — því svo hafði honum verið skipað — að hann þorði ekki annað enn láta undan.

Nú leiddi þjónninn hann inn í stóran sal, og sat þar fjölmennir samkvæmi kringum borð, sem hladið var allskonar dýrindis krásur. En í öndvegi sat alvörugefinn maður, fríður sýnum, og tignarlegur í yfirbragði, hafði hann sítt og silfurhvítt skegg; bakvið hann stóð fjöldi skutilsveina og frammistöðumanna og kepptust þeir allir við að gera vilja hans. Þessi maður var Sindbað. Daglaunamanninum fjellust hendur og kom á hann fát, þegar hann sá svo marga menn í svo dýrðlegri veizlu, kastaði hann kveðju á samkvæmið, skjálfsandi og titrandi. Sindbað bauð honum að færa sig nær, ljet hann setjast til hægri handar sjer og setti sjálfur mat fyrir hann; síðan gaf hann honum afbragðs vín að drekka, því nóg var fyrir hendi.

Þegar menn höfðu matast og Sindbað sá, að gestir hans voru

hættir að snæða, vjek hann sjer að Hindbað og gaf sig á tal við hann; hann kallaði hann bróður einsog tíðkast með Aröbum þegar þeir tala saman í trúnaði, og spurði, hvað hann hjeti og hver atvinnuvegur hans væri. „Hindbað heiti eg“, ansaði hinn „og er eg daglaunamaður“. „Mjer þykir vænt“, mælti Sindbað, „að við erum orðnir kunningjar, og skal eg ábyrgjast, að samkvæmi þetta lítur þig einnig vinar augum, en mig langar til að heyra þig sjálfan segja það, sem þú talaðir áðan útá strætinu“. Því áður enn Sindbað gekk til borðs, hafði hann heyrt allt, því gluggarnir voru opnir, og hafði hann þessvegna gert boð eptir Hindbað.

Við þessi orð komu vöflur á daglaunamanninn og hengdi hann niður höfuðið. „Af þreytu minni“, svaraði hann, „var komin í mig ólund, og dattu upp úr mjer nokkur óvönduð orð, og bið eg yður að fyrirgefa mjer þau“. „Ekki skaltu ætla það“, mælti Sindbað, „að eg sje svo óbilgjarn að reiðast þjer fyrir þá sök; eg fer nærri um lífskjör þín, og svo fer því fjærri, að eg vilji ámæla þjer fyrir möglunaryrði þín, að eg vorkenni þjer; eg vil aðeins leiðrjetta misskilning þann á mínum högum, sem villir skoðun þína. Þú hyggur án alls efa, að eg þrauta og raunalaust hafi öðlast farsæld þá og næði, er þú nú sjer mig njóta; slepptu þeirri villu! Eg hlaut fyrst slík lánskjör eptir að eg í mörg ár hafði þolað allt sálar og líkams strit, sem hugsast getur; já! vinir góðir! mælti hann um leið og hann vjek sjer að samkvæminu, „það sver eg ykkur, að svo voru þrautir þessar gífurlegar, að hinn ágjarnasti mundi setjast aptur og fara af honum öll löngun til að sigla um höfin í auðæfa leit. Munuð þjer aldrei hafa heyrt nema ógreinilega sagt af hinum kynlegu æfintýrum mínum og hættum þeim, er eg rataði í á hinum sjö sjóferðum, er eg fór; nú skal eg því segja yður allt hið sanna um þetta, og hygg eg yður muni ekki leiðist saga mín“.

Af því Sindbað ætlaði að segja sögu sína, mest daglaunamannsins vegna, ljét hann áðurenn hann tæki til sögunnar, bera byrði daglaunamannsins þangað sem hann vildi. Þvínæst hóf hann söguna:

Fyrsta ferð Sindbaðs farmanns.

Eg hafði erft töluverðar eignir eptir ættmenni mín, en eg sóaði þeim mestöllum út í óhófi og munaði, sem ungum mönnum hættir við. Samt rankaði eg við mjer og snjeri aptur á vegi glöfunarinnar; eg sá að mjer og hugleiddi, að auðurinn er svipull og eyðist skjótt þegar illa er með farið, einsog eg gerði. Með hinum óreglusama lifnaði hafði eg líka eytt tímanum, sem er hið dýrmætasta í heiminum. Nú skildi eg, að það er hið versta og hræðilegasta ólán, að vera alls laus í ellinni og minnti þetta mig á einn málshátt hins mikla Salómons, er eg hafði heyrt föður minn fara með: „Betra er að vera dauður enn snauður“.

Nú safnaði eg því, sem eptir var af eignum mínum, seldi eg lausafje mitt á markaði, þeim, er bezt buðu. Þvínæst slóst eg í fjelagsskap með nokkrum kaupmönnum, er stunduðu sjóverzlun og leitadi hjá þeim góðra ráða. Ásetti eg mjer að ráðstafa þeim fjármunum, sem eptir voru, svo eg hefði gagn af; ljet eg þess eigi lengi bíða, að eg framkvæmdi áform mitt. Eg fór til Balsora, gekk í fjelag með nokkrum kaupmönnum og sigldum vjer burt á skipi einu, er vjer ljetum búa á sameiginlegan kostnað.

Ljetum vjer í haf og sigldum til Austur Indíalands eptir Persalands flóa og höfðum oss á hægri hönd strandir Arabíu sælu, en á vinstri hönd Persalands strönd; er flóinn sjöttíu vikur sjóar á breidd þarsem breiðast er. En fyrir utan flóann tekur við hið indverska haf; liggja að því öðrumegin strandir Abyssíníu, en hinumegin eyjan Wackwack og eru fjögur þúsund og fimmhundrað vikur sjóar þar á milli. Í fyrstunni hafði eg sjósótt, en mjer batnaði skjótt og hef eg aldrei kennt þeirrar sóttar upp frá því.

Á leiðinni lentum vjer víða, seldum vörur vorar eða ljetum fyrir aðrar í skiptum. Það var einhvern dag er skip vort var á siglingu, að allt í einu sló í blæja logn og var þetta nálægt lítilli ey, er bar lágt yfir sjávarmál og var hún græn einsog engjateigur. Ljet þá skipstjórnarmaður hlaða seglum og leyfði öllum á land að ganga þeim, er vildu. Var eg einn í þeirra tölu, en er vjer sátum þar og átum og drukkum til hressingar eptir sjóvolkið kipptist eyjan allt í einu við og hnykkti oss . . .

Þá þagnaði Scheherasade af því að sá til dagsbrúnar. Undir lok hinnar næstu nætur tók hún aptur til frásagna á þessa leið:

90. nótt.

Þeir, sem á skipinu voru, sáu þegar eyjan hristist og kölluðu til vor, að vjer skyldum á augabragði koma aptur; mundum vjer að öðrum kosti allir hafa tortýnzt, því það, sem vjer hugðum ey vera, var ekki annað enn bak hvalfiskjar nokkurs. Þeir, sem fimastir voru, stukku upp í bátinn, en sumir björguðu sjer á sundi; af mjer er það að segja, að eg var eptir á eyinni, eða rjettara sagt, hvalnum í því hann stakk sjer, og gafst mjer aðeins tími til að ná í trjedrumb einn, er vjer höfðum haft með oss frá skipinu til eldiviðar. Skipstjórnamaður tók þá upp í skipið, sem voru á bátnum og nokkra af þeim, er voru á sundi; en á meðan hafði runnið á hagstæður byr og vildi hann hafa not af, ljet hann því vinda upp segl, svo eg varð afhuga að ná til skipsins.

Nú var eg ofurseldur öldum hafsins og hröktu þær mig á ýmsa vega; velktist eg í hafi það, sem eptir var dagsins og næstu nótt. Um morguninn var dregið af mjer allt afl, og var eg úrkula vonar um líf mitt, en þá vildi svo heppilega til, að boðafall kastaði mjer upp á ey nokkra. Voru strandir hennar háar og sæbrattar og mundi mjer hafa veitt örðugt að klifrast upl' hefðu þar ekki verið nokkrar trjárætur, sem eg gat haldið mjer í. Það var einsog forlögin hefðu varðveitt þær mjer til frelsis. Fleygði eg mjer niður á jörðina hálfdaður og lá svo unz ljómaði af degi og sólin rann upp. Svo örmagnaður, sem eg var af sjóvolkinu dróst eg þó á fœtur til þess að leita að ætilegum jurtum. Því eg hafði ekki bragðað mat síðan daginn áður. Eg fann nokkrar jurtir og hina tærustu uppsprettulind, varð mjer vatnið. hvað mest til hressingar. Jafnskjótt sem eg kenndi mig fullstyrkann gekk eg upp á eyna og leitaði á land þótt eg gengi eigi í vissa stefnu; kom eg á fagra völlu og sá langt burtu hest á beit. Þangað gekk eg og var þó hugur minn milli vonar og ótta, því eg vissi ekki, nema það kynni að verða mjer heldur til glötunar enn frelsis. En þegar eg kom nær, sá eg, að þetta var meri og

var tjóðruð við staur; stóð eg þar og horfði á hana fyrir fegurðar sakir, en þá heyrði eg allt í einu mannsrödd niðri jörðinni. Kom þá óðar sá er talað hafði og spurði, hver eg væri. Eg sagði honum frá æfintýri mínu, tók hann mig síðan við hönd sjer og fór með mig niðri jarðhúsið, sátu þar fleiri menn og þókti þeim ekki kynlegra að sjá mig enn mjer að hitta þá.

Nú nærðist eg af ýmsum rjettum, er þeir báru á borð fyrir mig og spurði eg þá til hvers þeir væru á svo eyðilegum stað. Sögðu þeir mjer, að þeir væru hestasveinar Maharadschah (þ. e. hins mikla konungs), sem rjedi yfir eyinni. Færu þeir á hverju ári hingað um sama tíma með meri herra síns og tjóðruðu hana sem eg hefði sjeð, en það gerðu þeir til þess að nykur einn, er úr hafi kæmi, skyldi fylja hana. En þegar nykurinn væri búinn að því ætlaði hann ætíð að gleypa merina, en þá þyrptust þeir að og fældu hann út í sjó aptur með ópi og óhljóðum. Þvínæst væru þeir vanir að fara heim með hina fylfullu meri og væru föllöld þau, er hún kastadi, alin handa konungi og væru kölluð sjóhestar. Það sögðu þeir ennfremur, að þeir yrðu að halda burt að komandi degi og hefði mjer verið dauðinn vís ef eg hefði komið einum degi seinna, því svolangt væri þaðan til mannabygða, að eg mundi aldrei hafa náð þangað leiðsagnarlaust.

Meðan þeir sögðu mjer þetta kom nykurinn úr hafi, sem þeir höfðu gert ráð fyrir, fyljaði merina og ætlaði síðan að gleypa hana. En af hinum mikla skarkala, sem hestasveinarnir gerðu lagði hann á flótta og stakk sjer aptur í sjóinn.

Morguninn eftir fóru þeir heim aptur til höfuðborgarinnar á eyinni með merina, og varð eg þeim samferða. Þegar eg var kominn þangað ljet eg fylgja mjer á fund Maharadschah konungs; spurði hann mig, hver eg væri og hvernig eg hefði hrakizt til landa hans. En er eg hafði leyst úr öllum spurningum hans komst hann við af óláni mínu og samhyggðist mjer. Bauð hann jafnskjótt að greiða skyldi fyrir mjer og láta allt af hendi við mig, sem eg þyrfti; var boði þessu fullnægt svo, að eg mátti telja mig sælan, að hafa hitt svo göfuglyndan konung og svo vandada embættismenn.

Af því eg var kaupmaður kom eg opt á fund verzlunarmanna,

en einkum þeirra, sem útlendir voru, bæði til að heyra frjettir frá Bagdad og til þess að finna einhvern, er gæti flutt mig heim. Höfuðborg Maharadschah stendur á sjóarströnd við fagra höfn; lögðust þar á degi hverjum við atkeri skip úr öllum áttum. Eg dró mig líka eptir indverskum fræðimönnum og hafði eg gaman af að hlýða á þá; kom eg þó meðfram á konungsfund og átti þá tal við jarla hans og skattskylda konunga, er með honum voru. Spurðu þeir mig að mörgu um ættjörðu mína, en eg spurði þá hinsvegar að því, sem mjer þókti fróðlegt um lög og landsvenju þarsem þeir áttu heima.

Undir Maharadschah konung lá lítil ey, er Kasel heitir. Það var mælt, að þar heyrðist á hverri nóttu bumbuhljómur og ætluðu því sjómenn að Degfal*) hefðist þar við. Varð mjer hugur á að grennzlast eptir undri þessu, sá eg á ferð minni þangað fiska, sem voru hundrað og fimmtíu álnir á lengd; voru þeir ógurlegri ásýndum, enn þeir voru skaðvænlegir, því þeir fældust burt ef barið var á fjöl og þurfti ekki meira. Eg sá þar líka annars kyns fiska, sem valla voru alin á lengd; voru höfuð þeirra líkt og á náttuglum.

Þegar eg var kominn áptur stóð eg einn dag niður við sjó og sigldi þá skip nokkurt inn á höfn. En er það hafði varpað atkeri var tekið að skipa upp varninginn og ljettu kaupmennirnir, sem áttu, bera hann inn í varningshús. Horfði eg á nokkra stranga og úskriptir þeirra, sem merktu nöfn eigendanna og sá eg þá nafn mitt. Þegar eg hafði skoðað þá vandlegar gekk eg úr skugga um, að þetta voru sömu strangarnir, sem eg hafði flutt á skipinu frá Balsora. Eg þekkti jafnvel skipstjórnarmanninn, og þó eg vissi, að hann ætlaði mig löngu dauðann talaði eg til hans og spurði, hver strangana ætti. „Kaupmaður nokkur,“ svaraði hann. „er Sindbað hjet varð mjer samferða frá Bagdad. Það var einn dag er vjer lágum nálægt ey nokkurri, — því svo kom oss fyrir sjónir — að hann fór þangað með mörgum ferðamönnum. En það, sem vjer hugðum vera ey, var geysistór hvalur, er mókti

*) Degfal er sama og Antichristus; þegar hann fæðist eru heims lok fyrir hendi. Hann er einneygður og reynir að leiða menn afvega, brýtur hann undir sig alla veröld nema Mekka, Medína og Jórdalaborg, en bíður ósigur fyrir Kristi.

ofansjóar; gerðu þeir eld á baki honum til matreiðslu, en er hann varð þess var, tók hann viðbragð og stakk sjer. Þeir, sem á hvalnum voru, drukknuðu flestallir og í þeirra tölu var Sindbað. Hann átti þessa stranga; ætla eg að selja þá og jafnskjótt sem eg hitti einhvern af ættingjum hans mun eg greiða honum andvirðið.“ Þá svaraði eg: „Skipstjórnar maður! eg er Sindbað, sem þjer hyggið vera dauðan, hann er á lífi og strangar þessir eru mín eign“...

Scheherasade sagði ekki söguna lengur á þessari nótt, en á hinni næstu hjelt hún þannig áfram:

91. nótt.

Sindbað sagði samkvæminu framhald sögu sinnar á þessa leið: „Þegar skipstjórnarmaður heyrði þessi orð mín, mælti hann: „Guð á himnum! hverjum er nú framar trúandi? tryggð og ráðvendni eru ekki lengur til meðal manna. Eg sá með mínum eigin augum þegar Sindbað drukknaði. Farmenn mínir sáu það og þó eruð þjer svo djarfur að ljúga til nafns yðar og látast vera Sindbad. Hvilík ósvífni! Eptir útliti yðar hafið þjer góðan mann að geyma, en samt farið þjer með herfilega lýgi til þess að svæla undir yður annarlega eign.“ „Bíðið við!“ svaraði eg, „og heyrið það, sem eg nú segi yður.“ „Og hvað er það?“ ansaði hann, „segið mjer, eg heyri með athygli.“ Sagði eg honum þá, hvernig eg hefði komizt af og hitt hestamenn Maharadschah konungs af kynlegri tilviljun og orðið þeim samferða til konungs.

Efasemdir hans rjenuðu nokkuð af sögusögn minni; en nú fjeck hann skjótt fulla vissu um það, að eg ekki væri neinn svikari, því sjómenn nokkrir komu af skipi hans og könnuðust við mig; fögnuðu þjer mjer með mestu vinsemd og var þeim mikil gleði að sjá mig aptur. Loksins kannaðist hann líka við mig og fjell um háls mjer. „Lofaður sje guð,“ mælti hann, „að þjer sluppuð farsællega úr slíkum háska! og fær það mjer meiri gleði enn eg geti frá sagt. Þarna eru eigur yðar, takið við þeim og gerið af, hvað yður líkar.“ Eg þakkaði honum og lofaði ráðvendni hans;

beiddi eg hann að þiggja nokkuð af varningnum í þakklætis skyni, en hann drap hendi við.

Kaus eg nú hið fjemætasta af varningi mínum og gaf Maharadschah konungi. Vissi hann allt um brakfarir mínar og spurði því, hvernig eg hefði komizt yfir þessa sjaldgæfu hluti. Eg sagði honum þá, hvernig tilviljunin hafði aptur skilað þeim í hendur mjer. Varð hann glaður við og þáði gjöfina af konunglegri náð, og gaf mjer miklu stærri gjafir í staðinn. Þvínæst kvaddi eg hann og tók mjer aptur far með hinu sama skipi. En áður eg færi hafði eg fyrir það, sem eptir var af varningi mínum, fengið innlendar vörur í skiptum, bæði viðsmjör og sandels trje, kamfóru, muskathnetur, negulnagla, pipar og engifer. Sigldum vjer framhjá mörgum eyjum og lentum í Balsora; fór eg þaðan og hingað með hundrað þúsund sekkfina virði. Varð fagnaðar fundur á heimili mínu er eg kom heim, sem vænta má þarsem heit og trygg ást er fyrir; keypti eg mjer þræla, ambáttir og góðar jarðir og ljet byggja mjer stórt hús. Kom eg öllu sem bezt fyrir og ásetti mjer að gleyma öllum þrautum og njóta unaðsemða lífsins.“

Að svo mæltu þagnaði Sindbað og skipaði söngmönnum að hefja hljóðfærasláttinn á ný, er þeir höfðu látið niður falla, þegar hann byrjaði sögu sína. Var nú etið og drukkið til kvölds og er túni var til kominn, að hver færi heim til sín, ljet Sindbað sækja poka með hundrað gullpeningum í og gaf daglaunamanninum svo mælandi: „Eigðu þetta, Hindbað! farðu nú heim og komdu aptur á morgun til þess að heyra framhald æfintýra minna.“ Daglaunamaðurinn gekk burt einsog í leiðslu, svo mikið fannst honum um virðingu þá og rausn, er hann hafði orðið fyrir. En er hann sagði konu og börnum frá því, rjeðu þau sjer valla fyrir kæti og lofuðu guð fyrir þá líkn, sem hann hafði látið Sindbað auðsýna þeim.

Daginn eptir bjó Hindbað sig betur enn daginn áður og gekk á fund hins víðförla rausnarmanns; fagnaði Sindbað honum með gleðisvip og fór með hann einsog bezta vin sinn. Þegar allir gestirnir voru komnir var matur fram borinn og var lengi til borðs setið. En er borð voru upptekin tók Sindbað til máls og vjek sjer að boðsmönnum: „Vinir góðir! nú bið eg yður að heyra með athygli og hlýða á æfintýri mín á hinni næstu ferð; eru þau enn

merkilegri enn það, sem til bar á fyrri ferðinni.“ Þögðu allir og tók Sindbað til frásagna:

Önnur ferð Sindbaðs farmanns.

Eptir hina fyrstu ferð mína hafði eg, einsog eg gat um í gær, einsett mjer, að lifa rósömu lífi í Bagdad það, sem eptir var æfinnar. En eg varð fljótt leiður á aðgjörðaleysinu og kom í mig ferðahugur og langaði mig til að sækja verzlun yfir sjó. Keypti eg því vörur þær, er eg þóktist með þurfa og fór nú á stað í annað sinn með öðrum kaupmönnum, er voru mjer kunnir að ráðvendi. Völdum vjer oss gott skip, fólum oss guði á hendur og lögðum á stað. Sigldum vjer frá ey til eyjar og varð skipta-verzlunin oss næsta arðsöm. Einn dag lentum vjer við ey nokkra alvaxna margskyns aldintrjám, var hún svo auð, að vjer sáum ekkert hús og engan mann. Gengum vjer þar um engin og fram með lækjunum, er vökvuðu þau. En meðan sumir lásu blóm sjer til skemmtunar og sumir ávexti, tók eg fram nesti mitt og vín og settist niður hjá læk undir háum eikum, er breiddu út frá sjer fagra forsælu. Tók eg mjer þar svo góðan dagverð, sem eg hafði föng til, en er eg hafði matast sókti á mig svefn. Eg veit ekki, hversu lengi eg svaf, en þegar eg vaknaði sá eg ekki skipið, þarsem það hafði legið fyrir atkeri.“

Þá hlaut Scheherasade að hætta því dagsbrún var á lopti; en á hinni næstu nótt sagði hún þannig áfram söguna af annari ferð Sindbaðs.

92. nótt.

„Eg varð forvið,“ mælti Sindbað, „þegar eg ekki sá skipið fyrir atkeri; reis eg þá upp og litadist um í allar áttir, en sá engan af kaupmönnum, sem höfðu lent með mjer á eyinni. Eg sá ekki annað enn skipið á útsiglingu og var það komið svo langt burt, að eg undireins missti sjónar á því.“

Þið megið nærri geta, hvað eg hugsaði í þessum hryggilegu vandræðum; eg hjelt eg mundi springa af harmi, hljóðaði hræðilega

upp yfir mig, lamði höfuð mitt og fleygði mjer til jarðar; lá eg svo langa stund í ringluðu hugarvíli, og voru hugsanir mínar, hver annari hræðilegri. Eg margbríxlaði mjer, að eg ekki hafði látið sitja við hina fyrstu ferð, og hefði hún þó mátt vera mjer svo minnstæð, að mig fýsti ekki til fleiri. En harmatölur þessar stoðuðu alls ekki og iðrun mín kom í ótíma. Eg lagði ráð mitt í guðs hönd og klifraðist í ráðaleysi upp í hátt trje og sást um í allar áttir til þess að vita, hvort eg kæmi ekki auga á neitt, sem hjálpvænlegt væri. Útaf eyinni sá eg ekki annað enn himin og haf, en á land upp grillti jeg í eitthvað hvítt, stje eg því ofan úr trjenu, tók með mjer það, sem eptir var af nestinu og stefndi á hinn hvíta blett; var það svo langt í burtu, að ekki sá deili á, hvað það væri.

En er eg kom nær, sá eg að þetta var hvítur hnöttur, geysi hár og feikna mikill um sig. Þreifaði eg um hann og fannst hann vera mjúkur viðkomu. Eg gekk allt umhverfis til að vita, hvort hvergi væri gat á, en það sá eg hvergi; svo var hann ávalur, að engin tiltök voru, að klifrast upp á hann. Fimmtíu fet var hann ummáls.

Í þetta mund var sól nærri undirgöngu. Sló þá snögglega myrkva á himin einsog svipaði yfir þykku skýi. Svo hverft sem mjer varð við dymmu þessa, brá mjer þó enn heldur í brún þegar eg sá, að hún stóð af kynja stórum og heljarefldum fugli, er steptist niður fljúgandi. Mig rankaði þá við, að eg hafði heyrt sjómenn segja frá fugli nokkrum, er Rok heitir, og datt mjer í hug, að hinn mikli hnöttur, sem fjeck mjer svo mikillar undrunar, mundi vera egg fuglsins. Enda settist hann ofan á hann einsog fugl, sem liggur á eggjum. Þegar eg sá hann koma hafði eg skriðið hjett upp að egginu og lá eg nú bakvið annan fót hans, sem var viðlíka þykkur og digur eikar stofn. Leysti eg þá sundur höfuðbúnað minn og reyrdi mig með honum fast við klóna; gerði eg það til þess, að fuglinn Rok skyldi flytja mig af þessari eyðiey þegar hann flygi burt að komandi morgni. Svona lá eg um nóttina, en með aptureklingu flaug fuglinn á stað; tók hann svo hátt flug með mig, að eg missti sjónar á jörðinni, og steptist hann snögglega niður með slíkri fleygiferð, að eg ekki vissi af mjer. En er gamnurinn var seztur niður og eg hafði fótað mig, leysti eg knútinn, er hjelt

mjer við klóna. Rjett í því eg var búinn að því þreif hann upp í nef sjer gríðar stóran höggorm og flaug samstundis burt með hann.

Sat eg nú eptir og var þetta í djúpum dal; luktum hann allt umhverfis fjöll, sem tóku við skýin og voru svo þverbrött, að hvergi var vegur til að klifrast upp. Kom þá yfir mig mikill ótti á ný, og er eg í huganum bar saman þenna stað við eyðiey þá, sem eg hafði yfirgefið, þókti mjer ekki breytt til hins betra.

En er eg rásaði um dalinn, sá eg að hann var alpakinn demöntum og voru sumir þeirra furðu stórir; en skammt var þess að biða, að eg sá á lengdar þá sjón, er dró mjög úr fögnuði mínum, því þar var mesti sægur höggorma; voru þeir fjarska digrir og langir og enginn minni enn svo, að hann gæti gleypst í sig heilan fl. Á daginn földu þeir sig fyrir óvin sínum, fuglinum Rok, í holum sínum, en um nætur skriðu þeir út. Var eg nú allan daginn að reika um dalinn og hvíldi eg mig öðru hverju þar, sem mjer leizt tiltækilegast. En er náttáði fór eg inn í helli einn, þarsem eg hjelt mjer væri óhætt. Var hellismynnið mjótt og þröngt og hleypti eg hellu fyrir, sem var fullstór til að varna höggormunum inngöngu, en fyllti þó ekki alveg opið, svo að nokkur birta stóð inní hellirinn. Neytti eg þar nokkurs af nesti mínu og heyrði eg ámeðan blástra höggormanna, því nú fóru þeir á kreik. Varð eg næsta angistarfullur af hinum hræðilegu hvæsingum, og megið þjer nærri geta, að eg átti ekki góða nótt. En er hjart var orðið skreiddust höggormarnir í fylgsni sín, fór eg þá skjálfandi útúr hellinum og gekk lengi vel á demöntum, og kom mjer ekki til hugar, að ágirnast nokkurn þeirra. Loksins settist eg niður, tók mjer árbít af nesti mínu og sofnaði, svo órótt sem mjer var, því alla nóttina hafði mjer ekki komið dúr á auga. En óðar enn eg var sofnaður vaknaði eg við, að eitthvað skall niður á jörðina nálægt mjer. Þetta var þá stóreflis kjötstykki og sá eg samstundis mörg stykki velta niður víðsvegar af klettabrúnunum.

Allt til þessa hafði eg haldið, að það væri skröksaga, upplogin til gamans, sem bæði sjómenn og aðrir segja um demantsdalinn og brellu þá, sem sumir kaupmenn hafa til að ná þaðan gimsteinunum; nú var sjón mín sögu ríkari. Kaupmenn þessir sækja

þangað um það leyti, sem ernir eru búnir að unga út, og kasta þeir stórum kjötstykkjum niðr í dalinn. Þegar þau detta niður á hina hvössu demanta verða þeir fastir í kjötinu. En ernirnir, sem eru þar sterkari enn annarstaðar, fleygja sjer yfir kjötstykkinn og fljúga með þau uppá björgin í hreiður sín, ungum sínum til viðurværis. Sækja þá kaupmenn að, fæla burt ernina með óhljóðum og safna saman demöntum þeim, sem fastir hafa orðið í kjötinu. En þessa bragðs neyta þeir, því annars væru engin ráð til að ná demöntunum upp úr dal þessum, því hann er slíkt dauðans undirdjúp, að engum manni er fært að komast þar niður.

Eg hafði haldið ómögulegt að komast uppúr hyldýpi þessu, og hafði mjer þókt sem það væri gröf mín; en nú snjerist mjer hugur og það, sem eg hafði sjeð, varð til þess að mjer datt ráð í hug til að bjarga lífi mínu. .“

Þá lýsti af degi svo að Scheherasade varð að hætta; en á hinni næstu nótt sagði hún framhaldið á þessa leið.

93. nótt.

„Herra!“ mælti hún, „og vjek sjer að Indíalands soldáni einsog hún var vön,“ Sindbað sagði þannig gestunum, er á hann hlýddu, æfintýri sín á hinni annari ferð:“ „Eg fór þá að tína saman hina stærstu demanta, er eg sá og ljét eg þá ofan í leðurmalinn, er eg hafði nesti mitt í. Þvínæst valdi eg það kjötstykki úr, sem mjer virtist vera lengst, vafði því um mig og batt það fast með höfuð bínaði mínum, síðan lagðist eg niður á grúfu. Leðurmalinn festi eg við belti mitt svo eg gat ekki misst hann. Jafnskjótt sem eg var búinn að þessu komu ernirnir; tók þar hver sitt kjötstykki og flaug með, en einhver hinn stærsti hremmdi það stykki, sem eg hafði brugðið um mig, flaug hann með mig upp á fjallstind í hreiður sitt. Spörðu þá kaupmenn ekki að fæla fuglana með ópi og háreysti, og er þeir höfðu látið lausa bráð sína, kom einn af kaupmönnum þangað sem eg lá; varð hann smeikur er hann sá mig. Samt herti hann upp hugann; spurði hann mig ekki, með hverjum fádæmum eg væri þangað kominn, heldur tók hann að

ámæla mjer og spurði, því eg tæki það, sem hann ætti. „Þjer munuð haga orðum yðar öðruvísi,“ mælti eg, „þegar þjer kynnist mjer betur. Kvíðið engu, eg hef fleiri demanta handa báðum okkur enn allir hinir kaupmennirnir til samans. Tilviljunin ein hefur ráðið feng þeirra, en eg hef sjálfur valið úr demantana, sem eg hef í malnum.“ Síndi eg honum malinn og í sama bili þyrptust hinir kaupmennirnir kringum mig og urðu þeir forviða, en þegar eg hafði sagt þeim sögu mína undruðust þeir hálfu meira. Samt furðuðu þeir sig ekki svo mjög á úrræði því, er eg hafði haft mjer til frelsis, einsog á áræði mínu, að eg skyldi hafa hætt á það.

Tóku þeir mig nú með sjer þangað er þeir hjuggu saman og leysti eg frá malnum í viðurvist þeirra. Voru demantar mínir svo stórir, að þá rak í rogastanz og kvádust þeir engan demant sjð hafa við nokkra konungs hirð, sem þeir hefðu til komið, svo stóran, að í nokkurn samjöfnuð kæmist við mína. Beiddi eg nú kaupmanninn, sem átti hreiður það, er örninn hafði borið mig í (því hver kaupmaður átti sitt hreiður) að taka svo mikið af þeim, sem honum líkaði. Ljet hann sjer nægja einn, og var sá einn af hinum smærri, lagði eg þá fast að honum, að taka fleiri og ekki hika sjer við, en hann svaraði: „Nei! eg er ánægður með þenna og er hann svo dýrmætur, að eg mun ekki fara fleiri ferðir framvegis og þarf eg nú ekki að bera áhyggju fyrir hinum ókomna tíma.“

Um nóttina var eg hjá kaupmönnum þessum og sagði sögu mína enn þá einusinni, þeim til fróðleiks, sem ekki höfðu heyrt hana í fyrra skipti. Eg var óumræðilega glaður að vera sloppinn úr hættum þeim, er eg sagði yður frá; mjer þókti sem allt hefði verið draumur og gat eg valla trúað, að eg væri úr öllum háska. Voru nú nokkrir dagar liðnir síðan kaupmenn höfðu fleygt kjötstykkjunum niðrí dalinn og var hver í sínu lagi ánægður með það, sem honum hafði áskotnast, tókum vjer oss því upp með næsta morgni. Lá leið vor yfir há fjöll og voru þar geysi stórir höggormar, en vjer vorum samt svo heppnir að komast klaklaust undan þeim. Jafnskjótt sem vjer komum til hafnar sigldum vjer til eyjarinnar Ríða, þarsem kamfórutrjed vex, er það trje svo stórt og laufmikið, að það veitir hundrað mönnum næga forsælu. Safi

sá, sem er efni kamfórunnar er látinn drjúpa niður úr rifu í ofanverðum stofni trjesins, rennur hann í ker eitt, hleypur þar saman og verður að kamfóru. Þegar vökvinn þannig er runninn úr trjenu, hrörnar það og fölnar.

Á hinni sömu ey eru og nashyrningar, sem eru minni enn filar og stærri enn uxar; stendur horn upp af nösum þeirra og er eitthvað alin á lengd, er það klofið eptir miðju enda á milli og markar fyrir mannsmynd á, dreginni hvítum strykum. Nashyrningurinn og fillinn eiga jafnan í stríði, leggur nashyrningurinn horninu í kvið fílsins og vegur hann upp á höfði sjer. En þá vellur blóð og feiti fílsins í augu honum svo honum förlast sýn; fellur hann síðan á jörð og það mun yður þykja undrum gegna, að þá kemur fuglinn Rok, flýgur burt með báða í klóm sjer og færir ungum sínum til viðurværis.

Margt er annað fábreytilegt á ey þessari, en það læt eg ósagt svo að yður eigi leiðist saga mín. Keypti eg þar góðar vörur fyrir demanta mína og hjeldum vjer þaðan til annara eyja og verzlunarborga á meginlandinu; þvínæst komum vjer til Balsora og fórum þaðan til Bagdad. Gaf eg þá fyrst fátæklingum stórar ölmusur og naut síðan auðæsa þeirra, er eg flutti þangað og hafði svo mikið fyrir haft.“

Lauk þá Sindbað að segja af annari ferð sinni. Hann ljét telja Hindbað hundrað gullpeninga enn og bauð honum að koma aptur næsta dag og heyra sig segja frá þriðju ferð sinni. Fóru gestirnir, hver heim til sín og komu aptur næsta dag á samri stund. Svo gerði og daglaunamaðurinn og hafði hann þvínær gleymt sínu fyrra volæði. Var nú gengið til borðs og að liðinni máltíð beiddi Sindbað sjer hljóðs og sagði frá hinni þriðju ferð sinni.

Þriðja ferð Sindbaðs farmanns.

„Nú átti eg góða daga og gleymdi innan skamms hættum þeim, er eg hafði ratað í á fyrri ferðum mínum. Eg var enn í broddi lífsins og eirði illa kyrrlætiuu; hugði eg hættur þær, sem eg nú ætlaði að leggja úti, miklu minni enn voru. Fór eg því frá Bagdad með dýran varning og ljét flytja til Balsora. Þar tók eg mjer far

með öðrum kaupmönnum. Áttum vjer langa ferð og komum á margar hafnir og verzluðum að góðum mun.

Einusinni er vjer vorum í rúmsjó brast á skelfilegt ofviðri og hröktumst vjer afleiðis. Hjelzt veðrið í marga daga og rak oss loksins til 'hafnar á ey nokkurri; mundi skipstjórnarmaður hafa mikið til gefið, að vjer gætum umflúið hana, en oss var nauðugur einn kostur að leggjast þar. En er seglum var hlaðið mælti skipstjórnarmaður: „Þessar eyjar og nokkrar fleiri, sem í nánd liggja, byggja loðnir villumenn, sem munu veita oss atgöngu. Eru þeir að vísu dvergar, en svo vill hörmulega til, að vjer eigum við slíkt ógrynni, sem engisprettur væru; og drepum vjer einn munu þeir allir veitast að oss og drepa oss.“

Þá ljómaði dagsbirtan um herbergi soldáns og geymdi því Scheherasade framhald sögunnar til næstu nætur.

94. nótt.

„Þegar skipstjórnarmaður hafði mælt þetta kom dauðans ofboð yfir alla skipverja; urðum vjer þess brátt vísari, að hann hafði sagt helzt til satt. Vjer sáum drífa að ótölulegan grúa andstyggilegra villumanna; var kroppur þeirra alþakinn rauðum hárum og voru þeir ekki meira enn tvö fet á hæð. Fleygðu þeir sjer úti sjó, syntu út að skipi voru og slóu skjótt hring um það. Þeir kölluðu til vor, en vjer skildum eigi mál þeirra, læstu þeir krumlum sínum í borðstokkana og kaðlana og klifruðust á allar hliðar upp á þilfarið með slíkum fimleik og flýti, að fætur þeirra sýndust hvergi koma við.

Þið getið því nærri, að vjer horfðum næsta óttafullir á þessar aðfarir. Þorðum vjer ekki að aptra þeim, hvorki með orðum nje vopnum og grunaði oss þó, að þeim mundi ekki gott í hug. Þeir undu upp segl og hjuggu atkeris streng, því þeir nenntu ekki að draga það upp; þvínæst hjeldu þeir til lands og ljetu oss alla af skipi ganga. Síðan fluttu þeir skipið til þeyjar þeirrar, er þeir voru komnir frá. Sneyddu allir ferðamenn með mestu varkárni hjá ey þessari, er vjer nú vorum á, og þókti háski að dvelja þar, mun

það bráðum skírast af sögunni hvernig á því stóð; en vjer áttum nú ekki annars úrkosti enn að una óláni voru.

Nú gengum vjer frá sjónum á land upp og fundum nokkra ávexti og jurtir; neyttum vjer þeirra til þess að treina lífið sem lengst, því vjer þóktumst allir eiga dauðann vísan. Sáum vjer þá allfjarri stórt hús og stefndum á það. Var það fögur og há höll og vængjahurðir á úr svartviði; voru þær hnignar á gátt. Gengum vjer inn og komum í hallargarðinn og sáum gagnvart oss stórt herbergi og framhús utar af; lágu þar öðrumegin mannabein í hrúgu en hinumegin fjöldi steikarateina. Varð oss felmt við sjón þessa; vorum vjer þreyttir undir, því vjer höfðum gengið langan veg og urðu því fætur vorir magnþrota og hnigum vjer til jarðar í dauðans angist og lágum þannig lengi hreifingarlausir.

Sól rann til víðar og meðan vjer sátum í hryggilegustu örvílnan var dyrum herbergisins hrundið upp með harki miklu og kom inn jötun svartur og ógurlegur, og á stærð við hávaxið pálmatrje. Var óvættur þessi eineygur og stóð augað blóðrautt í miðju enninu, sindraði af því sem glóandi koli; kjaptur hans var vörur sem á hrossi, og sköguðu út framtennur geysi langar og hvassar. Neðri vörin lafði niður á bringu, en eyru hans voru einsog á fil og breiddust út á axlir; neglur hans voru bjúgar og langar einsog klær á stærstu hræfuglum. Í því vjer sáum þenna skelfilega risa hnigum vjer í óvit og lágum einsog dauðir.

Eptir langan tíma rögnuðum vjer við og sáum risann sitjandi í forgarðinum og virti hann oss fyrir sjer í krók og kring. En er hann þóktist hafa horft nógu lengi á oss, kom hann til vor, þreif í hnakkagróf mjer og hringsnjeri mjer fyrir sjer einsog þegar slátrari handleikur kind. Þegar hann hafði skoðað mig gaumgæfilega og sjeð, að jeg var skinhoraður og ekki annað enn sínar og bein, ljét hann mig lausan og fór að skoða hina, hvern af öðrum, á sama hátt. Af því nú skipstjórnarmaður var okkar feitastur, þreif hann um hann með annari hendinni og tók hann upp, — það var einsog ef jeg tæki upp selning, svo lítið varð honum fyrir því; stakk hann síðan steikarateini gegnum kvið honum. Þvínæst kveikti hann mikið bál og steikti hann; að því búnu fór hann inn í herbergi innar af og át hann þar með kvöldverði sínum.

Þegar hann hafði jettið kom hann aptur fram í forgarðinn, lagðist niður og sofnaði, hraut hann þá svo gríðarlega, að oss þókti sem vjer heyrðum reiðarþrumur drynja. Var oss þversynjað hinnar unaðsömu væðar og vöktum vjer alla nóttina, yfirkomnir af dauðans angist, sem nærri má geta. Vaknaði risi með dögum, stóð upp og ljét oss eptir í höllinni.

En er vjer hugðum hann kominn svo langt burt, að hann eigi heyrði til vor, kváðum vjer upp úr hinni kvalafullu þögn, því vjer höfðum bundizt allra kveinstafa um nóttina; glumdi nú undir í höllinni af kveini og andvörpum og gerðum vjer hver öðrum skapþyngra með harmalátum vorum. Þóað vjer værum allmargir og óvinur vor væri ekki nema einn, kom oss samt í fyrstunni ekki til hugar að reyna að drepa hann og frelsa oss þannig, og var það þó hið vænlegasta úr því sem komið var. Ræddum vjer nú um ýmiss úrræði, en rjeðum ekkert af. Gáfum vjer því ráð vort í guðs hönd, ráfuðum allan daginn um eya og nærðumst af jurtum og ávöxtum einsog daginn á undan. Um kvöldið leituðum vjer skjóls, en fundum hvergi og hlutum vjer því, svo þvernauðugt sem oss var, að hverfa til hallarinnar aptur.

Risinn sveikst ekki um að koma og át hann nú aptur einn af sjelögum vorum, sofnaði síðan, hraut til morguns og skildi við oss einsog daginn á undan. Þókti oss komið í slíkt óefni, að margir vildu heldur steypa sjer í sjó fram enn bíða svo ofboðslegs dauðdaga og skorðu þeir á hina að hlýða ráði þessu. Þá tók einn af oss til orða og mælti: „Oss er bannað að ráða sjálfum oss bana, en þó heimilt væri, er samt eigi viturlegra, að hyggja á ráð nokkurt, að vjer megum frelsa oss frá þessum óvætt, sem ætlar oss ógurlegan dauða?“ Hafði mjer dottið í hug bragð nokkurt og sagði eg förunautum mínum, en þeir fjellust á ráð mitt. „Þjer vitið, bræður góðir!“ mælti eg, „að skógur mikill er frammi með sjóarströndinni, viljið þjer fara að mínum ráðum, skulum vjer smíða marga fleka svo trausta, að þeir geti borið oss. Að því búnu berum vjer þá ofan að flæðarmáli og látum þá liggja þar þangað til þörf gerist. Síðan reynum vjer til að fyrirkoma risanum; takist oss það er oss óhætt að bíða hjer þangaðtil eitt-hvert skip siglir framhá og flytur oss frá þessari voðalegu ey.

En ef ráð vort fer útum þúfur hlaupum vjer útá flekana og leggjum til hafs. Að vísu er það lífsháski, að hætta sjer útá hinar æðandi öldur á svo veikbyggðum skipum, en ef dauðinn liggur fyrir oss, er þá ekki sjávardjúpið betri gröf enn vömb þessa ferlíkis, sem hefur jetið tvo af förunautum vorum?“ Gerðu menn góðan róm að tillögum mínum og smíðuðum vjer fleka, sem borið gátu þrjá menn.

Þegar kvöldi tók gengum vjer aptur til hallarinnar og ljét risinn ekki lengi standa á sjer. Hlutum vjer að þola þá skapraun, að sjá hann steikja einn af fjelögum vorum; en takið nú eptir, hvernig vjer hefndum okkar á risanum. Þá er hann hafði lokið hinum hryllilega kvöldverði lagðist hann aptur á bak og sofnaði. Jafnskjótt sem vjer heyrðum hann hrjóta, einsog hann átti vanda til, gekk eg til með nú hinum áræðnustu, tókum við sinn steikarateininn hver, stungum þeim í eldinn þangaðtil þeir voru orðnir hvítglóandi, síðan rákum vjer þá í auga dólgsins, allir í einu, og blinduðum vjer hann þannig. Grenjaði þá risinn hástöfum af sársauka, stökk í háa lopt og fálmaði í allar áttir til þess að hremma einhvern okkar og svala á honum heipt sinni; gafst oss tími til að hafa oss undan honum og kasta oss þar niður, sem honum var ómögulegt að finna oss. En er hann hafði til einskis leitað skjögraði hann til dyranna og gekk burt með hræðilegu öskri“...

Scheherasade sagði ekki lengur söguna á þessari nótt, en sagði framhaldið næstu nótt á þessa leið.

95. nótt.

„Vjer gengum út úr höllinni á eptir risanum og hjeldum ofan að sjó til flekanna og biðum lýsingar, því vjer ætluðum út á þá, ef svo skyldi fara, að risinn kæmi með nokkrum af sínu liði. Samt glöddum vjer oss við þá von, að ef hann eigi kæmi eptir sólar uppkomu og öskur hans fjelli niður, er drundi án afláts, mundi hann fortakslaust vera dauður; ætluðum vjer ef svo væri að halda kyrru fyrir á eyinni. En jafnskjótt sem birti af degi sáum vjer hinn grimmúðuga dólgi og leiddu hann tveir risar, álíka

tröllelegir og sjálfur hann; voru í för með þeim allmargir aðrir jötnar og fóru þeir hart áundan hinum.

Þustum vjer þá að vörmu spori útá flekana og rjerum frá eygni. En er risarnir sáu það þrifu þeir upp stóreflis steina æddu ofan á strönd og óðu úti sjóinn upp í mitti og gerðu svo vissu hæfing eptir oss, að allir flekarnir nema sá, sem eg var á, brotnuðu í spón, en mennirnir drukknuðu. En eg rjeri af alefli með báðum förunautum mínum og dró því lengst undan svo að steinkastið náði oss ekki.

Þegar vjer vorum komnir útá rúmsjó hröktumst vjer í stormum og hafgangi; kvöldumst vjer af hræðilegri óvissu þenna dag og næstu nótt, því vjer vissum ekkert, hvað af oss mundi verða. Næsta morgun vildi svo heppilega til að oss kastaði upp á ey nokkra og björguðum vjer oss á land fullir fagnaðar. Fundum vjer þar beztu ávexti og urðu þeir oss til mikillar hressingar. Um kvöldið sofnuðum vjer á ströndinni, en hrukkum upp við skruðninga mikla; var þetta höggormur álíka langur og pálmaviður og skjáfadi í hreistri hans er hann skreið á jörðinni. Hann var svo nærri oss, að hann þreif í kjapt sjer annan förunaut minn, skók hann hvað eptir annað, rotaði hann við jörðina og glepti hann síðan. En eg og hinn förunautur minn flýðum sem fœtur toguðu og heyrðum vjer nokkru síðar skruðninga, rjeðum vjer af hljóðinu, að höggormurinn mundi þar æla upp beinum hins ólánssama manns, er orðið hafði honum að bráð. Morguninn eptir sá eg hann og sló yfir mig miklum ótta. „Guð minn!“ hrópaði eg, „hvað er nú fyrir hendi? vjer fögnuðum í gær, sloppnir undan grimmd risans og ofstopa hafsins, og nú erum vjer komnir í jafn voðalegan háska.

Þegar vjer reikuðum í kring sáum vjer hávaxna og digra eik og ásettum vjer oss að leita fylgsnis í henni næstu nótt. Snæddum vjer ávexti einsog daginn áundan og klifruðumst upp í eikina um kvöldið. Leið ekki á löngu, að vjer heyrðum höggorminn koma hvæsandi að eikinni og tók hann að vega sig upp með stofninum. Fyrst varð fyrir honum förunautur minn því, hann sat neðar; glepti höggormurinn hann óðar og hafði sig síðan á burt. En eg ljét fyrir berast í eikinni til morguns og var eg þá nær dauða enn lífi er

eg klifraðist ofan. Eg gat heldur enga von haft um, að eg mundi fara betri för enn fjelagar mínir og hryllti mig við þeirri [tilhugsun. Eg var kominn á stað og ætlaði að steypa mjer út í sjó; en af því það er ljúft að lifa sem lengst, stríddi eg við þetta örvæntingar aðsvif og gaf mig undir vilja drottins, sem ræður lífi voru.

Allt fyrir það hafði eg svo mikla rænu, að eg bar saman smávið, rætur og þyrna og hlóð úr garð, fastan og þjettan allt umhverfis trjèð. Uppi yfir mjer gerði eg einsog þak til varnar höfði mínu úr hrísvöndlum. Þegar náttáði fór eg upp í vígi þetta með þeirri huggun, ef huggun skal kalla, að eg hefði gert allt, sem í mínu valdi stóð, til að afstýra hinum grimmu forlögum, sem yfir mjer vofðu. Höggormurinn kom einsog hann var vanur og skreidd kringum trjèð, því hann ætlaði að gleypa mig, en hann komst eigi inn yfir varnargarðinn, og var hann þar á kreiki allt til morguns, einsog köttur, sem snúðrar kringum músarholu, og varð honum ekkert ágengt. Þegar eldi aptur leitaði hann burt. en eg þorði ekki úr bæli mínu fyrr enn sól var á lopt komin. Hafði ótti sá, er mjer stóð af hinum eiturnæsandi höggormi, gengið svo nærri mjer, að mjer þókti dauðinn betri enn slíkar ógnir. Klifraðist eg þá ofan úr eikinni og skundaði til sjóar til þess að fyrirfara mjer.“

Þá sá Scheherasade morgunbjarmann og þagnaði í þetta sinn.

96. nótta.

„Herra! Sindbað sagði þannig af þriðju ferð sinni: „Guð miskunaði mjer í örvæntingu minni, því rjett í því eg ætlaði að kasta mjer úti sjóinn sá eg skip alllangt undan laudi. Æpti eg þá af öllum lífs og sálar kröptum svo að til mín mætti heyra, og tók sundur höfuðbúnað minn og veifaði honum svo, að til mín sæist. Þetta varð eigi heldur árangurslaust; allir skipverjar sáu mig og sendi skipstjórnarmaður bát eptir mjer. Þegar eg var kominn útá skip, spurðu mig kaupmenn og sjómenn, hver í kapp við annann, hvaða æfintýri hefði borið mig að eyðiey þessari; þegar eg hafði sagt þeim allt, sem farið hafði, kváðust þeir sem elztir

voru, óptsinnis hafa heyrt getið um risa, er byggðu ey þessa, og hefði það verið fullyrt, að þeir væru mannætur og ætu menn bæði hráa og steikta. Sögðu þeir og að á ey þeirri, er eg nú seinast slapp frá, væri fjöldi höggorna samkynja þeim eina, er eg hafði sjeð og leyndust þeir um daga, en kæmu fram um nætur. Þeir samfögnuðu mjer, að eg skyldi hafa sloppið úr svo mörgum hættum, sðan báru þeir á borð fyrir mig það, sem þeir höfðu bezt fyrir hendi. En er skipstjórnamaður sá, hversu klæðnaður minn var rifinn, var hann svo göfuglyndur, að hann tók fatnað af sjer og gaf mjer.

Nú vorum vjer um tíma á sjóferð þessari, komum vjer við í mörgum eyjum og náðum loksins til Selahath. Þaðan kemur sandelsviðurinn, sem hafður er í mörg læknismeðöl. Lögðumst vjer þar við atkeri á höfninni og tóku kaupmenn að skipa upp vörur sínar til þess að selja þær, eða láta burt í skiptum. Kallaði þá skipstjórnamaður til mín og mælti: „Bróðir! hjá mjer eru vörur, er kaupmaður nokkur átti, sem var um tíma á skipi mínu og nú er dauður; eg ætla að selja þær fyrir reiðu peninga og standa erfingjum hans skil á þeim þegar eg finn þá.“ Varnings strangar þeir, er hann átti við, stóðu á þilfarinu í framstafni og benti hann mjer á þá svo mælandi: „Þetta eru vörurnar, sem eg átti við; eg vona að þjer takið að yður söluna móti tilhlýðilegri þóknun.“ Líkaði mjer vel og þakkaði eg honum fyrir, að hann hafði útvegað mjer nokkuð að starfa.

Skrifari skipstjórnamanns færði í bók alla varnings stranga með nöfnum eigendanna og er hann spurði skipstjórnamann, hvaða nafn skyldi rita við vörur þær, er mjer voru fengnar í hendur, sagði hann: „Skrifaðu, Sindbad farmann.“ Eg gat ekki að því gert, að eg komst við þegar eg heyrði nafn mitt, en er eg virti skipstjórnamann vandlega fyrir mjer, sá eg að hann var hinn sami, sem hafði skilið mig eptir á eyinni, þarsem eg var sofnaður á lækjarbakkanum. Var hann orðinn umbreyttur mjög frá því, er eg sá hann og hafði eg því ekki borið kennsl á hann í fyrsta álit. En hitt er engin furða, að hann, sem hugði mig dauðan þekkti mig ekki, „Skipstjórnamaður!“ mælti eg, „hjet kaupmaðurinn, Sindbad, sem átti þessar kistur?“ „Já!“ ansaði hann, „svo hjet hann, hann var frá Bagdad og hafði tekið far með mjer til Bal-

sora. Þá var það einhvern dag, að vjer lentum við ey nokkra og sóktum þangað vatn og fengum oss hressingu; atvikaðist það þá einhvernvegin af misskilningi mínum, að eg sigldi burt svo að eg ekki vissi, að hans var vant. Hvorki eg nje kaupmenn söknudum hans fyrrenn fjórum stundum síðar. Stóð blásandi byrinn beint á eptir oss, svo að oss var ómögulegt að snúa við og sækja hann.“ „Þjer ætlið hann þá dauðan?“ spurði eg. „Að vísu hygg eg svo,“ mælti hann. Þá svaraði eg: „Horfið nú grandgæfilega á mig, skipstjórnarmaður! og er hjer kominn hinn sami Sindbað, sem þjer skilduð eptir á eyðieynni. Eg lá sofandi á lækjarbakka og sá engan af förunautum mínum þegar eg vaknaði.“ Meðan eg mælti þetta hvessti skipstjórnarmaður á mig augun“...

Þá sá Scheherasade dagsbrúnina og hlaut því að hætta við söguna.

97. nótt.

„Þegar skipstjórnarmaður hafði virt mig fyrir sjer vandlega kannaðist hann loksins við mig. „Guði sje lof!“ hrópaði hann, „það fær mjer frábærs fagnaðar, að hamingjan hefur bætt úr yfirsjón minni. Þarna er varningur yðar, sem eg jafnan hef kostgæfilega varðveitt og ætíð reynt að koma út hvar, sem eg hef á höfn komið, takið við honum aptur ásamt andvirði þess, sem selt er.“ Tók eg þá aptur við eigum mínum og vottaði skipstjórnarmanni þakklátsemi mína svo sem hann átti skilið.

Frá cynni Selahath hjeldum vjer til annarar eyjar og byrgði eg mig þar að negulnögglum, kanel og öðrum kryddvörum. Þegar vjer fórum þaðan sáum vjer skelpöddu tuttugu álnir á lengd og jafnmargar á breidd; þar bar og fyrir oss fisk, sem var í sköpulagi einsog kýr, enda mjólkur hann líka. Roð hans er ákaflega stinn, er það verkað og lagt á skildi; annan fisk sá eg líka og var hann líkur úlfalda að lit og lögun. Eptir langa ferð lentum vjer loksins í Balsora og fór eg þaðan og hingað til Bagdad með slíkt ógrynni auðæfa, að eg ekki vissi sjálfur aura minna tal. Gaf eg enn sem

fyrri fátækum ölmusu og keypti stórjarðir, svo margar sem eg átti að undanfögnu.“

Lauk þá Sindbað að segja af hinni þriðju ferð sinni. Hann ljét aptur telja Hindbað hundrað gullpeninga og bauð honum til veizlu næsta dag, og hjét honum þá, að segja frá hinni fjórðu ferð sinni. Fór þá Hindbað og hinir aðrir gestir, og er þeir voru saman komnir næsta dag, tók Sindbað til máls eptir að borð voru upp tekin, og sagði framhald æfintýra sinna.

Fjórða ferð Sindbaðs farmanns.

„Unaðsemdir þær og skemmtanir, sem eg naut eptir þriðju ferð mína, höfðu eigi svo mikil áhrif á mig, að þær öptruðu mjer frá nýjum ferðum. Ljet eg því aptur leiðast af hinni áköfu ferðafýsn, sem alltaf stríddi á mig; eg var líka svo skapi farinn, að eg gat aldrei framkvæmdarlaus verið, og langaði jafnan til að sjá merkilega hluti. Ráðstafaði eg þá öllum efnum mínum og lagði á stað jafnskjótt sem eg hafði dregið saman vörur þær, sem útgengilegastar voru í löndum þeim, er eg ætlaði að ferðast til. Í þetta sinn fór eg til Persalands og ferðaðist um mörg hjeröð í því ríki; kom eg að höfn nokkurri og tók mjer far. Sigldum vjer þaðan og sórum framhjá mörgum höfnum á meginlandinu og eyjum nokkrum, er austarlega liggja. Bar þá svo til einn dag, er vjer áttum yfir mikið haf að fara, að allt í einu laust yfir snarpasta byl; hlaut þá skipstjórnarmaður að láta taka inn segl og skipaði sjómönnum til verka, til að koma í veg fyrir óhamingju þá, er yfir voðði. En viðleitni vor kom fyrir ekki; seglin rifnuðu í þúsund parta; við skipið varð engri stjórn komið, rakst það á grunn og brotnaði, svo að margir af kaupmönnum og farmönnum drukknuðu, en allur farmurinn týndist.“

Scheherasade frestaði framhaldinu til næstu nætur.

98. nótt.

„Eg var svo heppinn,“ sagði Sindbað ennfremur, „að eg náði í skipsflak nokkurt, einsog margir aðrir kaupmenn og sjó-
Þúsund og ein nótt. I.

menn; bar straumurinn oss alla að ey nokkurri, fundum vjer þar ávexti og uppsprettuvatn og hresstum oss á því. Um nóttina lágum vjer þar, sem sjórinn hafði fyrst kastað oss upp á land, höfðum vjer ekki um talað, hvert ráð vjer síðan skildum upp taka, því vjer vorum svo dasaðir og hnuggnir af óláni voru, að vjer höfðum ekki rænu á því. Gengum vjer eigi fyrr frá ströndinni enn sól var uppkomin, og sáum vjer þá hús á landi upp og hjeldum þangað. En er vjer komum þangað, vissum vjer ekki fyrri til, enn vjer sáum fjölda blökkumanna flykkjast kringum oss; skiptu þeir oss á milli sín og fóru með oss til húsa sinna.

Eg var fluttur á sama stað, sem fimm aðrir af förunautum mínum, Var oss vísað til sætis og jurtir nokkrar á borð bornar; bentu svertingjar oss, að vjer skyldum eta. Voru fjelagar mínir þá svo athugalausir, að þeir tóku ekki eptir því, að þeir, sem buðu oss að eta, átu ekki sjálfir; hugsuðu þeir ekki um annað enn að sedja sáran sult sinn, og átu því með græðgi það, sem fram var reitt. En mjer sagði svo hugur um, að svik mundu undir búa og bragðaði eg ekki jurtirnar, enda var mjer það fyrir beztu. því eg sá skjótt að förunautar mínir urðu vitskertir og vissu ekki hvað þeir sögðu. Var nú á borð borinn hrísgrjóna grautur með kókos viðsmjöri, og átu fjelagar mínir hann í gríð, því þeir voru vitstola. Eg snæddi hann líka, en samt með hófsemd. Höfðu svertingjar gefið oss jurtirnar til þess, að fyrra oss vitinu, svo vjer skyldum gleyma voru hryggilega óláni, en með hrísgrjóna grautnum ætluðu þeir að ala oss, því með því þeir voru mannætur, hugðu þeir sjer, að jeta oss þegar vjer værum orðnir feitir, urðu þau afdrif förunauta minna, því vitfyrting þeirra varnaði þeim að sjá, hvað fyrir þeim lá. Mun yður skiljast það, að eg, sem var heilvita, horaðist niður í stað þess að fitna. Enda kvaldist eg án afláts af dauða angistinni, svo mjer þókti öll fæða sem eitru. Kom í mig uppdráttarsýki og varð sú sótt mjer til lífs, því þegar svertingjarnir voru búnir að drepa og eta fjelaga mína, og þeir sáu, að eg var grindhóraður, holdlaus og veikur, þá frestuðu þeir dauða mínum til seinni tíma.

Mjer var því gefið mikið frjálsræði, og voru þvínær engar gætur hafðar á, hvað eg tæki mjer fyrir hendur. Þannig tókst

mjer að læðast burt frá húsum svertingjanna og forða lífi mínu. Sá mig þá gamall karl og kallaði á eptir mjer, svo hátt sem hann gat, að eg skyldi koma aptur; en í stað þess að snúa aptur, flýði eg hvað af tók og komst skjótt úr augsyn. Þá stóð svo á, að enginn var heima nema karlinn; hinir svertingjarnir voru úti, og var þeirra ekki heim von fyrr enn um kvöldið, og var þetta vani þeirra. Þóktist eg fullviss um, að þá mundi þeim þykja ógjörningur að elta mig, þegar þeir fengju vitneskju um, að eg væri strokinn. Hjelt eg áfram þangað til náttáði; ljét eg þá staðar numið til þess að hvíla mig og neyta nokkurs af vistum þeim, er eg hafði tekið með mjer; lagði eg síðan óðara á stað aptur. Þannig gekk eg í sjö daga samfleytt, og sneyddi hjá öllum hjerðum, sem eg hjelt að byggð væru; nærðist eg mestmegnis af kókosknetum og voru þær í einu til sæðnings og svölunar.

Á hinum áttunda degi náði eg ofanað sjó og kom allt í einu auga á menn, sem voru hvítir einsog eg; voru þeir að tína pipar, sem þar vex ógrynni af. Þókti mjer vinna þeirra góðs viti og gekk eg óhræddur til móts við þá.“

Scheherasade hætti þar á þessari nótt, en hjelt þannig áfram sögunni næstu nótt:

99. nótt.

„Þeir, sem voru að tína piparinn,“ mælti Sindbað, „komu til mín jafnskjótt sem þeir sáu mig og spurðu mig á arabiska tungu, hver eg væri, og hvaðan eg kæmi. Varð eg glaður við, er eg heyrði, að þeir töluðu móðurmál mitt, og leysti fúslega úr spurningum þeirra; sagði eg þeim, að eg væri skipbrotsmaður, hefði mig rekið að ey þessari og svertingjar náð mjer. „Svertingjar þessir eru mannætur,“ svöruðu þeir, „hvernig gaztu þá sloppið úr greipum þeirra!“ Sagði eg þeim þá alla söguna, sem eg hef sagt yður og fjekk hún þeim mikillar undrunar.

Var eg nú þar hjá þeim, þangað til þeir höfðu allað svo mikils pipars, sem þeir ætluðu sjer. Síðan tóku þeir mig með sjer á skip það, sem þeir voru komnir á og sigldu til annarar eyjar;

leiddu þeir mig á fund konungs síns og sögðu honum nafn mitt. Hlýddi þessi veglyndi konungur með athygli á æfintýri mín, og þóktu honum þau merkileg; ljét hann síðan gefa mjer klæðnað og skipaði, að mjer væri fengið allt, sem eg með þurfti.

Ey þessi er næsta fjölbyggð; er þar nægð af öllu og verzlun mikil í aðsetursborg konungs. Var mjer mikil huggun í raunum mínum, að eg hafði hitt svo góðan samastað, og svo margar velgjörðir þáði eg af hinum göfuglynda konungi, að eg mátti vel una hag mínum. Enda var honum enginn kærari enn eg, og allir hirðmenn hans og borgarmenn kepptust hver við annan um, að vera mjer að skapi. Skoðuðu þeir mig innanskamms einsog samlendan, en ekki einsog útlending. Það þókti mjer furðu kynlegt, að allir, og jafnvel konungurinn líka, riðu ekki við beizli, söðul nje ístöð. Spurði eg hann því einusinni, hversvegna hann synjaði sjer svo nauðsynlegra hluta. Hann svaraði mjer þá, að enginn í hans ríki þekkti þá hluti, er eg talaði um.

Ljet eg þá hið fljótasta iðnaðarmann nokkurn smíða virki eptir minni fyrirsögn. Þegar hann var búinn að því, stoppaði eg söðulinn, fódraði hann skinni og gullsamaði hann allan. Að því búnu fór eg til járnsmíðs og ljét hann búa til beizli, einsog eg sagði fyrir. Þegar nú allt var fullgert, sýndi eg konungi og bar við einn af hestum hans. Stje hann þá á bak, og þókti svo vænt um nýbreytni þessa, að hann launaði mjer með mestu rausn. Gat eg ekki undan færzt, að smíða fleiri söðla fyrir ráðgjafa hans og helztu embættismenn í hirðinni, og gáfu þeir mjer stórgjafir fyrir. svo að eg varð vellríkur á stuttum tíma. Eg hjó líka til reiðtygi handa tignustu mönnum í borginni, og öðlaðist þannig almennan lofstír og virðingu. Það var einusinni þegar eg var hjá konungi. og sýndi honum lotningu mína með öllum virktum, að hann mælti: „Sindbað! mjer er vel til þín, og veit eg að allir þegnar mínir unna þjer að mínu dæmi. Nú mun eg biðja þig einnar bænar, og mátt þú ekki synja mjer hennar.“ „Herra!“ ansaði eg, „sá er enginn hlutur, að eg mundi eigi vera fús til að gera, ef eg gæfi með því auðsýnt yður hlyðni mína. Þjer hafid ótakmarkað vald yfir mjer.“

„Þú átt að kvongast,“ mælti konungar, „svo að þú ílengist í

ríki mínu og verðir afhuga öllum burtferðum.“ Þorði eg eigi að mót-mæla konunglegum vilja hans og gipti hann mjer eina af hirðmeyjum sínum, og var hún ættstór, fögur, hyggin og auðug. Eptir hjón-avígsluna bjó eg saman við konu mína og lifðum við um hríð í bezta samlyndi. Allt fyrir það undi eg ekki högum mínum, heldur ásetti eg mjer að sæta hinu fyrsta tækifæri, sem byðist, og flytja þaðan til Bagdad, sem eg aldrei varð afhuga, hvað góðum kjörum, sem eg átti að fagna. Meðan eg bjó yfir þessu áformi, vildi svo til, að kona nábuúa míns, sem var góður vinur minn, tók sótt og andaðist. Vitjaði eg hans þá og ætlaði að hugga hann, og með því mjer virtist hann vera yfirkominn af harmi, sagði eg við hann: „Guð varðveiti þig og gefi þjer langa lífdaga!“

Varpaði hann þá öndinni mæðilega og mælti: „Hvernig ætti ósk þín að rætast? eg á ekki eptir ólifað meira enn eina stund.“ „Kveldu þig ekki með svo hryggilegum hugsunum,“ sagði eg, „eg vona, að ekki fari svo, og að við megum lengi saman vera.“ Þjer óska eg langra lífdaga,“ ansaði hann, „en af mjer er það að segja, að efnum mínum er ráðstafað og á að greptrá mig í dag með konu minni. Forfeður vorir hafa innleitt þenna sið, og hafa þeir aldrei útaf honum brugðið. Skal grafa manninn kvikan með líki konunnar og konuna með líki mannsins; eg á ekkert undanfæri, því allir hljóta að lúta þessum lögum.“

Meðan hann var að segja mjer frá þessum hryllilega sið, sem fjekk mjer mikillar undrunar, drifu þangað skyldmennir, vinir og og nágrannar til þess að fylgja þeim hjónum til grafar. Var lík konunnar fært í hin kostulegustu klæði, einsog hún hafði verið búin á brúðkaups degi sínum, og prýtt skartgripum þeim, er hún hafði átt. Þvínæst var hún lögð á líkfjalir og fór líkfylgdin á stað. Gekk maðurinn fremstur allra á eptir líkinu; stefndi líkfylgdin á fjall nokkurt hátt, og er þangað var komið, var velt stórum steini, er lukti hyldjúpa gjóta, var líkið látið síga ofan í hana með öllu skartinu og gerseimunum. Þvínæst faðmaði ekillinn ættingja sína og vini og ljet mótstöðulaust leggja sig á lík-börur með vatnskrukku og sjö smábraudum; var honum sökk ofan í hyldýpið á eptir konu sinni. Fjall þetta var fjarska langt

og gekk allt að sjó fram. En er þessi hátíðlega greptrun var á enda, var gjótan aptur lukt með steininum.

Þjer megið nærri geta, að eg varð sárhryggur við sjón þessa. Öllum hinum, sem viðstaddir voru, fannst lítið um, því þeim var ekki nýnæmi að sjá slíkt. Gat eg ekki á mjer setið, að segja konungi, hvað mjer bjó í skapi, og tók eg þannig til máls: „Yðar hátign! mjer fær meiri undrunar, enn eg geti frá sagt, að í löndum yðar skuli slíkum sið vera fylgt, er býður að grafa lifandi menn með dauðum. Hef eg víða farið um heiminn og kynnst mörgum þjóðum, en svo grimmdarfullra laga hef eg aldrei heyrt getið.“ „Hvað þykir þjer að, Sindbað?“ ansaði hann, „lögin ná yfir alla, eg sjálfur er ekki undanþeginn, og á að kviksetja mig með konu minni, ef hún skyldi deyja fyrr enn eg.“ Þá mælti eg: „Dirfist eg að spyrja yðar hátign, eru útlendingar líka háðir þessum sið?“ „Það máttu vera fullviss um,“ svaraði konungur, og hló við, því hann skildi, hvað mjer gekk til að spyrja, „þegar þeir hafa kvongast hjer með oss, eru þeir ekki undanskildir.“

Með þessa hryggilegu úrlausn gekk eg heim til mín og kveið eg svo fyrir, að kona mín skyldi deyja á undan mjer, og eg verða kviksettur með henni, að eg fjekk eigi á mjer tekið fyrir sorg og áhyggjum. En hvernig átti eg að sleppa hjá þessu óláni? eg sá ekki annað vænna enn að taka hlutskipti mínu með jafnaðargeði, og treysta guðs handleiðslu. Samt varð eg dauðhræddur, hvað lítið sem konu minni varð illt, en því var verr, að það bar loksins að hendi, sem verst gat orðið. Hún tók hættulega sótt og andaðist að fárra daga fresti.“

Þá þagnaði Scheherasade og frestaði frásögunni til næstu nætur.

100. nótt.

„Nú getið þjer gert yður í hugarlund, hvað eg tók út,“ mælti Sindbað, „mjer þókti eins hryllilegt að vera kviksettur, einsog að verða mannætum að bráð, og var þó ekkert undanfæri, Ráðgerði konungur að heiðra útför mína með viðurvist sinni, og hinir helztu

borgarmenn ætluðu líka að sýna mjer þá virðing, að fylgja mjer til grafar. Þegar allt var til búið, var lík konu minnar lagt á líkbörur, skrytt í hin kostulegustu klæði, sem hún hafði átt, þvínæst var líkið hafið út. Fylgdi eg á eftir líkinu grátandi og harmandi forlög mín.

Áðurenn vjer náðum til fjallsins, ætlaði eg að reyna til að hræra þá, sem viðstaddir voru, til meðaumkvunar, vjek eg mjer því fyrst að konungi og síðan að hinum, er kringum mig stóðu. Eg hneigði mig fyrir þeim allt til jarðar, kyssti klæðafald þeirra, og beiddi þá miskunar. „Gætið þess,“ mælti eg, „að eg, sem er útlendingur, ætti ekki að sæta svo grimmum lögum; þar á ofan á jeg konu og börn heima á ættjörðu minni.“ En það stoðaði ekkert, að eg bar upp kveinstafi mína á hjartnæmasta hátt, enginn viknaði. Þeir flýttu sjer því heldur að sökkva líkinu niðri gjótuna, og samstundis var eg látinn síga ofan í opinni líkkistu með vatnskrukku og sjö brauðum. Ópi mínu og veini var enginn gaumur gefinn, og var hellunni velt yfir gjótuna, og lauk með því þessari hátíðlegu greptrun.

Meðan eg var látinn síga niður sá eg við birtu þá, er skein ofan í gjótuna, hvernig þessum hífýlum undir jörðinni var háttað. Gjótan var allmikil um sig og á að gizka fimmtíu álnir á dýpt. Var þar ópolandi nálykt af líkunum, er lágu til beggja hliða; mjer þókti sem eg heyrði nokkra af þeim, er síðast höfðu verið greptraddir, gefa upp öndina. Undireins og eg var kominn niður, stóð eg upp úr kistunni og gekk frá líkunum með hendurnar fyrir vitunum. Þvínæst fleygði eg mjer til jarðar og lá langa stund, grátandi brennheitum tárum. Eg hugleiddi mín hryggilegu forlög og sagði við sjálfan mig: „Að vísu stjórnar drottinn oss eftir vizku sinni, en eru það ekki sjálfskaparvíti, veslings Sindbað! að þú nú hlýtur að deyja svo óheyrilegum dauða? Guð gæfi þú hefðir látið líf þitt í skipskaðanum og ekki komizt af, þá hefði viðskilnaður þinn ekki orðið svo langvinnur og hryllilegur, en þjer er það maklegt fyrir bölfáða ágirndina. Ólánsmaður! nær hefði þjer verið að sitja heima, og njóta ávaxtanna af iðjusemi þinni í kyrð og ró.“

Þannig þreytti eg mig á þessum fánýtu harmatölum niðri

gjótunni, og lamdi höfuð mitt og líkama, hamstola af æði og örvæntingu og utan við mig af örvílnan. Ekki vildi eg þó drepa mig og frelsast þannig; elskan til lífsins rjeði meiru, og var hún rík í hjarta mínu, þrátt fyrir alla eynd; reyndi eg því að teygja sem lengst úr lífi mínu. Þreifaði eg fyrir mjer og gekk aptur til kistunnar með hendurnar fyrir vitunum; neytti eg þá braudsins og vatnsins, sem mjer hafði verið fengið meðferðis.

Þannig liðu nokkrir dagar, og þókti mjer sem gjótan væri miklu víðari og fleiri lík í henni enn mjer hafði virzt í fyrstunni. Þegar víðurværi mitt var á förum, bjó eg mig undir dauða minn.“

Þá hætti Scheherasade og frestaði frásögunni til næstu nætur.

101. nótt.

„Meðan eg beið dauða míns, heyrði eg að steininum var velt frá, var lík með lifandi konu látið ofan síga. Örvæntingin kemur mönnum til að ráðast í mörg fádæmi. Meðan konan var að síga ofan, gekk eg þangað, er eg hjelt hún mundi niður koma og barði aumingjann í höfuðið með stóru mannsbeini, sem eg hafði tekið í hönd mjer. Fjell hún í rot eða dó öllu heldur, og gekk mjer ekki annað til þessarar óheyrilegu grimmdar enn það, að eg vildi ná brauði því og vatni, er hún hafði með sjer; var eg nú aptur byrgur til nokkurra daga. En er þeir voru liðnir var lík konu og lifandi maður látið ofan síga. Drap eg hann á sama hátt, og með því að um þetta leiti dóu margir í borginni, gat eg jafnan aflað mjer víðurværis með þessu móti.

Það var einusinni, þegar eg hafði drepið ennþá eina konu, að eg heyrði eitthvað ganga nálægt mjer og víðra um leið. Gekk eg á hljóðið og er eg kom nær, heyrðist mjer blásturinn hærri, og þókti mjer sem eg sæji eitthvað stökkva undan mjer, Veitti eg eptirför skugga þessum, er stóð við hvað eptir annað á flóttanum og víðraði ætíð er eg nálgadist. Eg var þangað til að elta hann, að eg sá loksins ljós langt í burtu, og var það tilsýndar einsog stjarna, stefndi eg þá án afláts á ljós þetta og missti optsinnis sjónar á því, þegar eitthvað bar fyrir, en kom ætíð auga á það aptur;

lòksins varð eg þess vísari, að ljósið kom úr klettariðu einni, sem var svo víð, að komast mátti í gegnum.

Þegar eg hafði komizt að þessu, hvíldi eg mig um stund, því eg hafði tekið mjög nærri mjer; síðan gekk eg alla leið að klettasmugunni, skreið útum hana, og stóð allt í einu á sjóarströndinni. Hugsíð ykkur nú, hversu óumræðilegur fögnuður minn hafi verið; eg var svo frá mjer numinn, að eg gat ekki öðru trúað, enn að allt hefði verið draumur. En þegar eg var kominn til sjálfs mín og eg var genginn úr skugga um, að þetta væru engir drannmórar, skildi eg fljótt, að það, sem eg hafði elt, mundi vera dýr, sem væri vant að ganga úr sjónum uppí hellirinn, til þess að jeta líkin. Kannaði eg nú fjallið, sem lá milli borgarinnar og sjóarins, og var það svo bratt, að þaðan láu engir mannavegir, og voru þar mestu ógöngur. Eg fleygði mjer til jarðar á ströndinni og lofaði drottinn fyrir, að hann hafði miskunað mjer; síðan gekk eg aptur inní hellirinn og sókti mjer brauð, fór eg með það fram í birtuna og snæddi, hafði eg aldrei haft jafn góða matarlyst á þessum hryllilega stað. Fór eg þangað einusinni enn, og rakaði saman í myrkrinu gripum þeim, er í líkkistunum voru, demöntum, roðasteinum, perlum, armaugum og allskonar dýrindis vefnaði, sem eg gat komizt yfir. Allt þetta bar eg ofaná sjóar strönd og batt í böggla og vafði vandlega um festum þeim, er líkin höfðu verið látin síga í, og var nóg til af þeim. Ljet eg bögglauna liggja þar á ströndinni, þangaðtil mjer byðist færi á að sleppa þaðan burt; þurfti eg ekki að kvíða, að þeir skemmdust af rigningum, því þetta var um þurrka tímann.

Tveimur eða þremur dögum síðar sá eg skip, er sigldi út úr höfn borgarinnar og fór framhjá ströndinni þarsem eg var. Tók eg þá höfuðbúnað minn sundur og veifaði honum einsog blæju, og æpti hvað ástók til þess eptir mjer yrði tekið. Sást þá til mín af skipinu, og var bátur sendur eptir mjer. Þegar skipverjar spurðu, hver hrakföll hefðu borið mig þangað, bar eg það fyrir, að eg fyrir tveimur dögum síðan hefði bjargast af skipbroti með vörur þær, er eg hafði með mjer. Til allrar hamingju ljetu þeir sjer lynda úrlausn þessa, og tóku þeir mig með sjer ásamt vörunum, en hugðu ekki frekar að staðnum, þarsem eg hafði verið, nje heldur grennsluðust eptir, hvort tilhæfa væri í sögu minni.

Skipstjórnarmaður var önnum kafinn að segja fyrir verkum á skipinu, og tók hina upplognu skipbrotssögu gilda. Ætlaði eg að gefa honum nokkra af gimsteinum mínum í þakkklætis skyni, en hann vildi ekki þiggja.

Nú sigldum vjer framhjá mörgum eyjum; ein þeirra var Bjölluey, og er þaðan í hagstæðum byr tíu daga sigling til eyjarinnar Seylon, en sex daga sigling til eyjarinnar Kela; þar stigum vjer á land. Eru þar blýnámur nógar, indverskur reyr og afbragðs kamfóra. Er Kelu konungur næsta ríkur og voldugur, og tekur ríki hans yfir alla Bjölluey, en hún er tvær þingmannaleiðir á lengd, og eru eyjarskeggjar þar svo ósiðaðir, að þeir eta manna-kjöt. Þegar vjer höfðum verzlað þar á eyinni til góðra muna, fórum vjer leiðar vorrar og sigldum inn á margar aðrar hafnir. Loksins kom eg heilu og höldnu til Bagdad með þvílíkt ógrynni auðæfa, að eg vissi enga tölu á þeim. Gaf eg fátæklingum stórgjafir, og færði þannig drottni þakkir fyrir miskunsemi þá, er hann hafði auðsýnt mjer; þar að auki ljét eg reisa mörg musteri. Síðan lifði eg glatt með ættingjum mínum og vinum og átti hina beztu daga.“

Lauk þá Sindbað að segja af fjórðu ferð sinni og fannst þeim, er á heyrðu, meira til hennar koma enn þriggja hinna fyrri. Hann gaf Hindbað aptur hundrað gullpeninga og beiddi hann, að koma til borðhalds næsta dag, á sama tíma og að undanfögnu; skyldi hann þá segja honum æfintýri sín á hinni fimmtu ferð. Hindbað og hinir aðrir gestir kvöddu þvínæst Sindbað og gengu á burt.

102. nótt.

Þegar allir voru samankomnir næsta dag, var til borðs gengið, og að lokinni máltíðinni, sem stóð ekki skemur yfir í þetta sinn enn endrarnær, hóf Sindbað að segja af fimmtu ferð sinni á þessa leið:

Fimmta ferð Sindbaðs farmanns.

„Eg hafði ennþá svo mikið yndi af unaðssemddum lífsins, að eg gleymdi öllum þrautum og hörmungum, sem eg hafði þolað, en gat samt ekki orðið afhuga nýjum ferðum. Keypti eg því vörur, ljet búa um þær, hlaða þeim á vagna og flytja til næstu hafnar. Nú vildi eg eigi vera háður neinum skipráðenda, og ljet því gera skip á sjálfs míns kostnað og búa það; þegar það var fullgert, voru vörur mínar fluttar útá það, og stje eg á skipsfjöl. En með því eg sjálfur ekki gat dregið saman fullkominn skipsfarm, tók eg með mjer marga kaupmenn frá ýmsum þjóðum og vörur þeirra.

Vjer sigldum burt í góðum byr, og eptir langa útivist stigum vjer fyrst á land í eyðiey nokkurri. Þar fundum vjer Roks egg, jafnstórt því sem eg áður hefi sagt frá. Í því var lítill ungi, sem þvínær var útklakinn og sá þegar á nefið“....

Þá þagnaði Scheherasade, því að dagur var kominn.

103. nótt.

„Kaupmennirnir, farþegar mínir, sem höfðu farið upp á land með mjer, mölvuðu sundur eggjið með öxum sínum, slitu ungann úr því lið fyrir lið og steiktu hann. Eg hafði lagt ríkt á við þá, að snerta ekki á egginu, en þeir gáfu orðum mínum engan gaum. Undireins og þeir höfðu lokið máltíð sinni, sáuð vjer langt í burtu einsog tvö ský. Skipstjórnarmaður sá, er eg hafði fengið til að vera fyrir skipinu, vissi af eigin reynslu, hvers kyns var. Kallaði hann því til vor og sagði, að þetta væru foreldrar ungans, og skyldum vjer fyrir hvern mun flýja útá skip að vörmu spori, og forða oss undan voða þeim, er yfir voði. Vjer hlýddum ráði hans og sigldum á stað.

Nú komu báðir fuglarnir og ráku upp hræðileg óhljóð þegar þeir sáu, að eggjið var brotið í sundur og unginn horfinn. Flugu þeir aptur í hefndarhug til þess staðar, sem þeir voru komnir frá, og hurfu um stundar sakir, en vjer undum upp öll segl til þess að flýja það, sem fyrir oss lá; því nú komu fuglarnir aptur og

hafði hver um sig heljarstóran klett í klóm sjer, og hnitmiðuðu þeir sig á fluginu yfir skipi mínu. Ljet nú annar fuglinn klettinn detta úr klóm sjer. En stýrimaður brá svo fimlega við, að hann gat vikið skipinu undan í einum svip, og kom kletturinn niður örskammt frá oss, og klofnaði sjórinn svo stórkostlega, að vjer þvínær sáum í botn. Til allrar óhamingju sleppti nú hinn fuglinn sínum kletti niður úr klóm sjer, og ofan á mitt skipið, skelldist það sundur í þúsund parta. Sjómenn og ferðamenn rotuðust annaðhvort undir bjarginu, eða sukku í kaf; eg sökk líka, en er mjer skaut upp úr kafi tókst mjer að ná í skipsflak eitt. Rjeri eg mig áfram með höndunum til skiptis, því meðan eg rjeri með annari, hjelt eg mjer dauðahaldi með hinni; náði eg með þessu móti loksins til eyjar nokkurrar, fjarskalega sæbrattrar; samt gat eg klifrast upp á hana og þannig bjargað lífi mínu.

Eg settist niður í grasið, til þess að hvílast eptir hrakning þenna, og var eg næsta dasaður; síðan gekk eg upp frá sjó til að kanna uppland eyjarinnar. Þókti mjer þá sem eg væri kominn í hinn fegursta aldingarð; hvervetna stóðu trjen hlaðin grænum aldinvisir eða alþroskuðum ávöxtum, en hinir tærustu lækir runnu þar niðandi í fögrum bugðum. Eg snæddi nokkra ávexti og voru þeir hinir ljúffengustu, síðan svalaði eg mjer á vatninu, sem var hið lystilegasta til drykkjar. Þegar nótt var komin, lagðist eg niður á jörðina, þarsem mjer leizt hentugast, en ekki varð mjer svefnsamt, því mjer þókti voðalegt að vera einn á svo eyðilegum stað. Var eg mest alla nóttina að álasa sjálfum mjer fyrir heimsku mína, að eg skyldi ekki heldur hafa setið heima, enn ráðist í þessa síðustu ferð. Útaf þessum hagleiðingum kom mjer til hugar að fyrirfara sjálfum mjer; en er dagur ljómaði, var sem örvænting mín rjenaði. Stóð eg þá upp og gekk inn á milli trjáanna með hálfum huga.

En er eg kom lengra á land upp, sá eg gamlan karl, sem mjer virtist vera næsta ellihrumur, og sat hann á lækjarbakka. Kom mjer þá ekki annað til hugar, enn að hann mundi vera skipbrotsmaður einsog eg, gekk eg því til hans og heilsaði honum, en hann bandaði adeins höfðinu og svaraði engu. Spurði eg, hvað hann væri að gera þar, en í stað þess að svara mjer, gerði hann

mjer skiljanlegt með bendingum, að eg skyldi taka hann á herðar mjer og bera hann yfir lækinn, svo hann gæti lesið sjer þar aldin. Eg trúði því þá, að hann í raun og veru væri kominn upp á hjálp mína, tók hann upp á bak mjer, og bar hann yfir lækinn. „Far þú nú ofan af mjer,“ sagði eg við hann og laut ofan að jörð, svo að honum yrði hægra fyrir. Á það, sem nú gerðist, get eg aldrei óhlæjandi minnst. Karlinn, sem mjer hafði sýnt vera svo örvasa og hrörlegur, krækti báðum fótum um háls mjer með mesta liðugleik, og settist á herðar mjer einsog á hest; var skinnið á fótum hans einsog nautshúð. Kreppti hann fæturna svo fast að kverkum mínum, að eg hjelt hann ætlaði að kyrkja mig, fjekk eg þá öngvit af hræðslu og fjell til jarðar“....

104. nótt.

„Þrátt fyrir öngvitið sat hinn hvímléiði karl grafkyr á hálsi mjer, en linadi þó takið ofurlítið, til þess eg skyldi rakna við. En er eg var kominn til sjálfs mín, brá hann öðrum fætinum fyrir kvið mjer, en sparkaði hinum í síðu mjer, svo eg varð að standa upp. Síðan ljet hann mig bera sig inn á milli trjána og neyddi mig öðru hverju til að staldra við, svo að hann gæti lesið ávexti og etið þá. Hann sleppti mjer ekki allan daginn, en er nótt var komin, og eg ætlaði að hvíla mig, lagðist hann niður á jörðina með fæturna krækta um háls mjer. Á hverjum morgni sparkaði hann í mig, og vakti mig þannig, þvínæst kreppti hann fæturna svo fast að mjer, að eg varð að standa upp. Megið þið nærri geta, hvort eg ekki hef átt bág, að verða að dragast með þessa byrði, sem mjer var ómögulegt að losast við.

Einn dag fann eg á leið minni margar þurrar hnetur, sem fallnar voru ofanúr trje einu, er bar þann ávöxt. Tók eg eina, sem var furðu stór, holaði hana innan, og kreisti í hana sasa úr mörgum vínberjum, því af þeim óx ógrynni þar í eygni hvar sem fæti var stigið. Þegar hnotin var full, lagði eg hana á vísan stað, og stillti svo til, að karlinn skyldi fara með mig þangað nokkrum dögum síðar. Tók eg þá hnotina og drakk hinn ágæta drykk, svæfði

hann um stund þá dauðans hryggð, sem eg kvaldist af. Mjer þókti afl færast um limu mína, og varð svo kátur, að eg hoppaði í lopt upp syngjandi. Þegar karlinn sá, að drykkurinn hafði þessi áhrif og fann að mjer varð venju fremur ljett fyrir að bera hann, benti hann mjer, að eg skyldi lofa honum að súpa á. Rjetti eg honum þá hnotina, og með því honum þókti drykkurinn góður, slokaði hann allt í sig og kúgaði hnotina til hins síðasta dropa. Þurfti hann ekki meira til að verða svínkaður og sveif skjótt á hann; tók hann þá að syngja, sem honum lá rómur til, og rjeri í ýmsar áttir á herðum mjer. En af róli þessu varð honum svo óglatt, að hann ældi upp því, er hann hafði drukkið; fann eg þá að fætur hans linuðust og losnuðu smámsaman um háls mjer. og þegar eg fann, að hann hætti að kreppa að mjer, fleygði eg honum til jarðar, og lá hann þar hreifingarlaus, þreif eg þá upp stóreflis stein og mөлvaði með honum hvert bein í hausi hans.

Eg var nú guðsfeginn að vera orðinn laus við þenna karlskratta og gekk fagnandi til strandar; hitti eg þar nokkra sjómenn, sem nýlega voru lentir til þess að sækja vatn og matföng. Urðu þeir hlessa þegar þeir sáu mig og heyrðu sögu mína. „Þú hefur rekizt í greipar sjávar öldungsins“ sögðu þeir, „og ert þú hinn fyrsti, sem hann hefur ekki kyrkt. Hann sleppti aldrei þeim, sem hann einusinni hafði fest hendur á, fyrr enn hann hafði kyrkt þá, og er ey þessi illræmd af mannskaða þeim, er hann hefur gert. Sjómenn þeir og kaupmenn, er lentu hjer við eyna, þorðu aldrei upp á land, nema þeir væru margir saman.“ Að svo mæltu tóku þeir mig með sjer útá skip og fagnaði skipstjórnarmaður mjer vel, er eg hafði sagt honum sögu mína. Sigldum vjer þaðan burt og lögðumst nokkrum dögum síðar við atkeri á stórri höfn.

Einn af kaupmönnum á skipi þessu varð góður vinur minn, og fjekk mig til að fara með sjer; fór hann með mig til húss eins. er margir útlendir kaupmenn bjuggu í. Hann fjekk mjer stóran poka, fól mig á hendur nokkrum mönnum í borginni, sem gengu með samkyns sekki, beiddi hann þá að taka mig með sjer, þegar þeir færu að tína kókoshnetur og sagði hann þá við mig: „Far þú eins að og hinir og skildu ekki við þá, því ella er þjer lífsháski

búinn.“ Hann gaf mjer og eins dags nesti og fór eg síðan með hinum öðrum í stóran skóg; voru trjen þar geysi há og beinvaxin. Stofnar þeirra voru svo hálir, að ómögulegt var að klifrast upp í þau til þess að seilast eptir greinunum og ávöxtunum. Öll trjen voru kókospálmar, [og áttum vjer að fylla sekki vora með hnetum þeim, er á þeim uxu. Þegar vjer komum inn í skóginn, sáuðm vjer fjölda apa, smárra og stórra, lögðu þeir á flótta undireins og þeir sáu oss og klifrudust með mesta fimleika upp í trjátoppaana.“..

105. nótt.

„Fylgdarmenn mínir tóku steina og köstuðu þeim eptir öpunum, sem uppí trjánnum sátu. Eins gerði eg; en er aparnir urðu þess áskynja rifu þeir kókoshneturnar upp í gríð og köstuðn þeim í oss, skældu þeir og brettu sig í framan, því þeir voru fokreiðir. Hirtum vjer ávextina og ertum apana öðru hverju með steinkasti. Með þessu bragði fylltum vjer sekki vora með kókoshnetum, og mundum vjer ella hafa farið tómhentir.

Þegar vjer höfðum aflað svo mikils, sem vjer vildum, fórum vjer aptur til borgarinnar og borgaði mjer fyrir hneturnar kaupmaður sá, er hafði sent mig. „Þannig skaltu halda áfram,“ mælti hann. „Þangaðtil þú hefur grætt svo mikið, að þú getur komist heim.“ Þakkaði eg honum heilræðið og aflaði eg smámsaman svo mikils af hnetum, að töluverð eign var í. Um þessar mundir sigldi skip það, sem hafði flutt mig þangað, hlaðið kókoshnetum. Beið eg þess, að annað skip kæmi, og leið ekki á löngu, að eitt lagðist þar á höfninni, og átti að hlaða það samkynsfarmi. Ljet eg flytja kókoshnetur mínar á þetta skip, og er það var seglbúið, kvaddi eg kaupmanninn, sem eg átti svo mikið gott að þakka. Gat hann ekki orðið mjer samferða, því hann átti margt eptir ógert.

Fórum vjer nú á stað og stýrðum til eyjar einnar, sem gefur af sjer ógryn timerars. Þaðan fórum vjer til Kómari skaga, þar sem viðsmjör trje fæzt bezt; þar hafa landsbúar gert að óbrigðanlegum lögum með sjer, hvorki að bergja á víni, nje njóta nokkurs munaðar. Ljet eg þar kókoshnetur mínar í skiptum fyrir pipar

og viðsmjörstrje, og rjæðist þaðan með öðrum kaupmönnum til perlufangs, og tók kaflhlaupara á leigu; söfnuðu þeir handa mjer ógrynni af stórum og fögrum perlum. Sigldi eg þaðan, glaður í huga og komst farsælega til Balsóra, og þaðan til Bagdad, seldi eg þar dýrum dómum pipar og viðsmjörstrje. Tíunda parti gróða míns varði eg til að hjálpa fátæklingum, einsog eg hafði gert þegar eg kom heim úr hinum fyrri ferðum mínum, og leitadist eg nú við að bæta upp með skemmtunum þrautir þær, sem eg hafði orðið að þola“....

Þá ljet Sindbað aptur telja Hindbað hundrað gullpeninga, og fór hann burt með hinum öðrum gestum. Næsta dag komu hinir sömu gestir til borðs hjá hinum auðuga farmanni, veitti hann þeim vel einsog að undanfögnu, og sagði þeim síðan frá hinni sjöttu ferð sinni.

Sjötta ferð Sindbaðs farmanns.

„Yður mun vera hugleikið að vita, hvernig eg ennþá einusinni þorði að hætta á förlögin, þarsem eg hafði brotið skip mitt fimmsinnum og átt í svo mörgum þrautum. Sjálfur skil eg ekkert í því, og vafalaust hefur fyrirsett skipun förlaganna valdið því. En hvernig sem á því stóð, þegar eg hafði setið um kyrrt í eitt ár, bjó eg mig til hinnar sjöttu ferðar, þrátt fyrir bænir ættingja og vina, sem höfðu sig alla við, að telja mig af fyrirtæki þessu.

Ístað þess að sigla út Persalands flóa, ferðadist eg einusinni enn um mörg hjeröð á Persalandi og Indlandi; loksins ljet eg úr höfnum á góðu skipi, ætladi skipstjóri, að halda því í langferð. Ferðin varð bæði löng og ill, og þar kom loksins, að skipstjóri og stýrimaður vissu ekki, hvert vjer höfðum hrakizt. Þó gátu þeir um síðir áttað sig, en það var lítið gleðiefni, og varð okkur illt við einn dag, er skipstjórnarmaður hljóp allt í einu æpandi af varðstað sínum. Hann fleygði höfuðbúnaði sínum, sleit skegg sitt og lamdi sig í höfuðið, einsog maður, sem hamast vitstola af örvæntingu. Þegar vjer spurðum, því hann æðraðist svo ákaflega svaraði hann: „Það skuluð þjer vita, að vjer erum komnir á þann stað, sem háskalegastur er í öllu hafinu; hið stríða straumfall sagnar skipið með sjer, og munum vjer allir farast að fjórðungi stundar

liðnum. Biðjið guð að forða oss úr þessum háska, því ólánið er óumflýjanlegt, nema hann miskuni oss.“ Að svo mæltu skipaði hann að hlaða seglum, en í þeim umsvífum slitnaði kaðalreiðinn; varð þá engu tauti viðkomið, skipið rak forstreymis upp að þverbröttu og ógengu bjargi, og brotnaði í spón. Allt fyrir það komumst vjer af, og fengum bjargað vistum vorum, og því, sem fjemætast var af varningnum.

Þegar vjer vorum búnir að því, mælti skipstjórnarmaður: „Guðs vilja er framgengt orðið! Nú getum vjer grafið oss gróf, hver um sig, og hver kvatt annan í hinnzta sinni, því vjer erum komnir á hinn mesta óheilla stað, og hefur enginn átt apturkvæmt hjeðan, sem einusinni hefur hrakizt hingað.“ Við þessi orð sló yfir oss dauðans kvíða; vjer föðmuðum hver þannaun grátandi, og hörmuðum vor hryggilegu forlög.

Bjargið, er gnæfði yfir höfði oss, lá strandlengis um stóra ey. Var fjaran alþakin flökum og viðum skipa þeirra, er þar höfðu brotnað; þar var og ógrynni mannabeina í þjettskipuðum hrúgum, og skelfdumst vjer mjög við þá sjón, því vjer sáum af því, hvíllkur fjöldi manna hefði látið þar líf sitt. Því verður heldur eigi nærri getið, hvíllkt ógrynni þar er af vörum og dýrgripum, hvar sem auga eygir; var okkur það til sorgar auka, en engrar huggunar. En þar sem öll fljót falla til sjávar hvervetna annarstaðar, þá rennur þar straumvatn úr hafi uppá land, og hverfur inn í dymman helli með víðu mynni. Það er og merkilegt, að ekkert grjót er í bjargi þessu, heldur er það allt saman úr kristalli, roðasteini og öðrum gimsteinum. Þar rennur og jarðfitu straumur til sjávar. Gleypa fiskar jarðfítuna, og verður hún að gráleitu reykelsi í saurindum þeirra, og rekur það á land, svo að ströndin er alþakin af því. Þar eru og viðsmjörs trje, sem ekki eru lakari enn þau, er vaxa á Kómarí.

Því ber enn að auka við lýsingu staðar þessa, sem með rjettu mætti nefna Feigsbjarg, af því enginn sleppur þaðan lífs, að þegar skipin nálgast cyna um visst bil, geta þau eigi komist burt. Ef að veður af hafi ber þau þangað, þá rekur bæði vindur og straumur þau í glötunina; en ef þau eru þar stödd, þegar vindur stendur af landi, þá getur hann eigi orðið þeim til frelsis, því fjallið stendur

fyrir og tekur af allan vind, svo að blæalogn verður langt út á sjó fram. Nýtur því straumurinn sín fullkomlega og dregur skipin að, þangað til þau brotna við ströndina. En það er yfirtak hörmunganna, að hvorki er mögulegt að klifrast upp á bjargsbúnina, eða að forða sjer á annan hátt. Þannig sátum vjer á ströndinni einsog vitskertir, og biðum dauðans dag frá degi. Höfðum vjer í fyrstunni skipt vistum vorum jafnt með oss, og lifðu menn eptir því lengur eða skemur, sem þeir fóru sparlega eða ósparlega með.“ ...

106. nótt.

„Þeir, sem lengur lifðu, greptruðu þá, sem fyrr dóu; þangaðtil eg stóð einn uppi og jarðaði líkin. Ekki skuluð þjer furða yður á því, því auk þess að eg hafði haldið sparlegar á vistum mínum enn hinir, hafði eg sjálfur dálítið af mat, og var eg hyggjari enn svo, að eg gæfi fjelögum mínum nokkuð með mjer. Átti eg þó harla lítið eptir, þegar eg jarðaði hið síðasta lík. Þá var eg svo viss um, að líf mitt mundi bráðum á enda, að eg gróf gróf handa sjálfum mjer og ætlaði að leggjast niður í hana, því enginn annar var til að jarðsetja mig. Meðan eg var að þessu, gat eg ekki að mjer gert að bríxla sjálfum mjer um dauða minn, og iðrast þessarar seinustu ferðar. Ljet eg ekki þar við sitja, heldur kvaldi eg mig og beit fingur mína til blóðs, og var að mjer komið að fyrirfara sjálfum mjer.

En guð miskunadi mjer aptur og bljes mjer því ráði í brjóst. að ganga til fljótsins, sem hvarf inní hellirinn. Virti eg hann grandgæfilega fyrir mjer og hugsadi með sjálfum mjer: „Straumur þessi, er hverfur niðrí jörðina, hlýtur einhversstaðar að koma upp aptur; ef eg nú geri mjer fleka, og læt mig berast á honum með straumnum, mun eg annaðhvort ná til mannabyggða, eða láta líf mitt. Verði hið síðara, þá er ekki öðru breytt enn dauðdaganum. en sleppi eg frá þessum voðalega stað, þá verður mjer bæði audið að umflýja hin hryggilegu forlög fjelaga minna, og býðst ef til vill nýtt tækifæri til að afla mjer fjár. Hver veit nema hamingjan

híði mín fyrir handan þetta undirdjúp, svo að skipskaðinn verði mjer ríflega bættur.“ Eg fór því óðar að timbra saman flekann; var þar gott til traustra víða og sterkra kaðla, og reyrdi eg viðuna fast saman; varð floti þessi næsta staðgóður. Þvínæst bar eg út á hann nokkra böggla, hafði eg bundið í þá roðasteina, smaragða, grátt reykselsi og fjallakristall. Þegar eg hafði hlaðið þessu jafnt á flekann og bundið það fast, stje jeg útá hann með tvær árar, sem eg sjálfur hafði smíðað, fól mig guði á hendur og ljet strauminn bera mig.

Þegar eg kom lengra inní hellirinn, hvarf dagsbirtan, og bar straumurinn mig áfram, en ekki vissi eg hvert. Liðu svo nokkrir dagar, og varð klettarjáfrið svo lágt yfir höfði mjer, að við sjálfst lá, að ek ræki mig uppundir. Meðan á þessu stóð, neytti eg ekki meira af vistum mínum enn svo, að eg gæti haldið við lífinu. En svo sparlega sem eg fór með þær, varð eg fljótt uppiskroppa. Þá stríddi ósjálfrátt á mig værastí svefn, líkur dauðadái, og veit eg ekki hversu lengi eg svaf. En þegar eg vaknaði brá mjer í brún, því eg var kominn á víða völlu á fljótsbakka, sem fleki minn var bundinn við, og stóð í kringum mig fjöldi blökkumanna. Stóð eg jafnskjótt upp og heilsaði þeim, töluðu þeir þá til mín, en eg skildi ekki orð. Svo var fögnuður minn óumræðilegur, að eg vissi ekki, hvort eg veki eða svæfi, en loksins sannfærðist eg þó um það, að þetta væri enginn draumur, og hafði eg þá yfir þessa arabísku vísu:

Alvaldan bið þjer drottinn duga,
Döprum þjer hjálpráð sitt hann ljær,
Lyk þú augum með hressum huga,
Og hvergi þig um annað kær,
Meðan á hvörmum blundur býr,
Bölinu hann í fögnuð snýr.

Þegar einn af blökkumönnum, er skildi arabíska tungu, heyrði mig mæla það mál, kom hann til mín og mælti: „Bróðir! lát þjer ekki verða bilt við að sjá oss; vjer byggjum land þetta, sem þú sjer yfir, og komum vjer hingað í dag, til þess að vökva akra vora. Það gerum vjer með skurðum, sem vjer veitum úr fljóti. er rennur úr fjalli nokkru þjer nálægt. Sáum vjer þá eitthvað

reka með straumnum, og hlupum til að vita, hvað það væri og sáum vjer þá fleka þenna. Einn af oss synti þá til flekans og dró hann að bakkanum, bundum vjer hann þar og biðum þess að þú vaknaðir. Nú biðjum vjer þig, að segja oss sögu þína, því hún mun vera frábær; seg oss nú fyrst, hvaðan þú ert, og hvernig á því stóð, að þú hættir þjer útá flekann?“ Svaraði eg þá, að þeir yrðu fyrst að gefa mjer eitthvað að snæða, og skyldi eg á eptir leysa úr spurningum þeirra. Síðan gáfu þeir mjer ýmsa rjetti, og er eg hafði satt hungur mitt, skírði eg ítarlega frá öllu, sem mjer hafði viljað til; fannst þeim mikið um sögu mína. Hafði túlkur þeirra þýtt þeim hvert orð, og ljetu þeir hann svara mjer: „Þetta er einhver hin einstakasta saga. Þú verður að segja hana konungi vorum sjálfur, því æfintýri þín eru undrunarverðari enn svo, að annar megí frá segja, en sá sem þau reyndi.“ Eg kvaðst vera boðinn og búinn til þess.

Ljetu nú blökkumenn sækja handa mjer hest; reið eg og gengu nokkrir á undan til að vísa mjer veg, en hinir sterkustu tóku flekann með böggulunum og öllu saman á herðar sjer og gengu á eptir...

107. nótt.

„Þannig fórum vjer til höfuðborgarinnar á eyinni Seylon, því þangað var eg kominn. Leiddu blökkumenn mig fyrir konung sinn, gekk eg þá fram að hásetinu, er hann sat í og heilsaði honum, einsog tíðkast að heilsa indverskum konungum, með því að fleygja mjer til fóta honum og kyssa á gólfið. Hann beiddi mig að standa upp, fagnaði mjer vingjarnlega og ljet mig setjast til hliðar sjer. Þvínæst spurði hann að nafni mínu, og svaraði eg þá: „Sindbað heiti eg, farmaður kallaður fyrir hinar mörgu sjóferðir, sem eg hef farið, og á eg heima í Bagdad.“ Þá mælti hann: „En hvernig stóð á því að þú komst til minna landa?“

Sagði eg þá konungi allt, sem eg er búinn að segja yður; varð hann svo hlessa og frá sjer numinn, að hann ljet uppskrifa æfintýri mín með gulletri og geyma þau í skjalahirzlu ríkisins.

Síðan var flekinn borinn fram og böggilarnir leystir upp í viðurvist konungs, fannst honum mikið um viðsmjörstrjeð og hið gráa reykelsti, en þó einkanlega um roðasteinana og smaragðana, því hann átti enga slíka í gripahirzlu sinni. Þegar eg sá, hvað honum varð starsýnt á gimsteina mína, einkum þá, er fegurstir voru, fleygði eg mjer niður fyrir fætur honum og mælti: „Herra! bæði sel eg sjálfan mig í vald yðar, og færi yður til eignar allan farm fleka míns, gerið það af, sem yður þóknast.“ Brosti hann þá og mælti: „Sindbað! fjærri fer, að mjer leiki hugur á að eiga þetta og svipta þig því, sem þú hefur þegið af drottni. Ístað þess að rýra auðæfi þín, mun eg bæta nokkru við, og skalt þú ekki svo fara úr ríki mínu, að þú ekki sjáir nein merki rausnar minnar.“ Eg svaraði með óskum einum, að konungi mætti sem bezt vegna, og lofaði eg gjafmildi hans og göfuglyndi. Skipaði hann einum af embættismönnum sínum, að annast um allt, sem eg þyrfti, og leigði hann þjóna handa mjer á sjálfs síns kostnað. Þessi embættismaður hlýddi rækilega skipun herra síns, fjekk mjer hús til íbúðar og lét flytja þangað allan farminn af fleka mínum. Gekk eg á hverjum degi á tiltekinni stund til konungs, til þess að sýna honum auðmýktar og lotningar merki, en hinum öðrum tíma dagsins varði eg til að skoða borgina og það, sem merkilegt var í henni.

Eyjan Seylon liggur undir jafndægursbaug og eru því dagar og nótt þar ætíð tólf stundir; hún er áttatíu persneskar mílur á lengd og jafnmargar á breidd. Hlöfuðborgin stendur frammí fögrum dal undir fjalli einu á miðri eyinni, það er hæzt fjall í heimi og sjest til þess af hafi svo langt, sem sigla má á þremur dögum.*) Finnast þar roðasteinar og ýmsir málmar og er í klettunum járngrýti, sem haft er til að skera gimsteina. Þar vaxa og allskonar trje og jurtir, einkum kedros og kókostrje. Perlutekja mikil er fram með ströndum eyjarinnar og við sljóts mynnin, en sumstaðar upp í dölunum finnast demantar. Eg fór einsog guðhræddur maður pílagríms ferð til fjallsins, er eg nefndi fyrr; er það sögusögn

*) Það, sem hjer segir um stöðu og stærð eyjarinnar og hæð fjallsins, er ekki rjett, og kemur það til af því, að þekking á landafræði mun hafa verið næsta ófullkomin, þegar saga þessi myndaðist.

manna, að þangað hafi Adam verið vísað, þegar hann var rekinn úr paradís; gekk eg uppá tind fjallsins fyrir forvitnis sakir. Þegar eg kom heim aptur til borgarinnar beiddi eg konung orlofs, að fara heim til ættjarðar minnar, og veitti hann mjer það með mestu vinsemd og blíðu. Tróð hann upp á mig stórgjöfum úr fjehirzlu sinni, og að skilnaði gaf hann mjer enn meiri gjafir og beiddi mig fyrir brjef til konungs rjettrúaðra manna, vors einvalda herra, svo mælandi: „Fá þú kalífanum Harún Alraschyd brjef þetta og gjafir þessar í hendur, og seg honum, að hann megí vera fullviss um vináttu mína.“ Eg tók við brjefinu og gjöfunum með lotningu og lofaði konungi, að hlýða skipun hans rækilega. Áðurenn eg stje á skip, gerði hann boð eptir skipstjóra og stýrimanni, sem eg ætlaði að fara með, og skipaði hann þeim að auðsýna mjer sem mesta virðingu.

Brjef konungsins á Seylon var skrifað á skinn, sem er ákaflega dýrmætt; dýrið, sem það er af, er gult á lit og fjarska sjaldgæft. Letrið á skinninu var heiðblátt og var brjefið samið á indverska tungu og svo látandi:

Konungur Indfálands, sem lætur þúsund fíla ganga á undan sjer, sem býr í glæsilegri höll með ljómandi þaki, blikandi af hundrað þúsund roðasteinum, sem á tuttugu þúsund demantskórónur í fjehirzlu sinni, sendir kalífanum Harún Alraschyd kveðju guðs og sína.

Þótt gjafir þær, er vjer sendum yður, sjeu næsta lítilfjörlegar, þá þiggid þær samt einsog bróðir vor og vinur, sökum kærleika þess, er vjer berum til yðar í hjarta voru; þykir oss sönn gleði, að geta vottað hann í verkinu. Vjer beiðumst vinfengis yðvars af hjarta, og þykjumst þess verðir, því vjer erum yður jafnir að tign og metorðum.“

Gjafirnar voru þessar: fyrst var roðasteinsker, einsog bikar í laginu, hálf fet á hæð og fingurs þykkt, það var alsett kringlóttum perlum, og vóg hver þeirra fjórðung lóðs; annað var ormshamur, og var hver skel á hreistrinu viðlíka stór og meðal gullpeningur, fylgdi haminum sú náttúra, að hver, sem svaf á honum, kenndi einskis sjúkleika; þriðja gjöfin var töluvert af bezta viðsmjürs trje

og þrjátíu molar af kamfóru. Öllum þessum sendingum fylgdi, einsog ofanálag, yndisfögur ambátt og hlaðbúin; voru klæði hennar alsett gimsteinum...

Nú sigldi skipið og lentum vjer í Balsora eptir langa en farsællaga ferð. Þaðan fór eg til Bagdad og ljét eg sitja fyrir öllu, að koma fram erindi mínu“...

108. nótt.

„Eg gekk til hallardyra konungsins, drottins rjetttrúaðra manna með nokkrum ættingjum mínum, sem báru sendingarnar; gerði eg boð á undan mjer, að eg kæmi með brjef frá konunginum á Seylon, fríða ambátt og aðrar gjafir frá honum; var eg þá óðara leiddur fram fyrir há sæti kalífans. Eg fleygði mjer fram fyrir fætur honum ávarpaði hann fáeinum orðum, og fjekk honum brjefið og gjafirnar. Þegar hann hafði lesið brjefið frá konunginum á Seylon, spurði hann mig, hvort það væri víst, að konungur þessi væri svo ríkur og voldugur, sem í brjefinu segði. Eg fleygði mjer á ný til jarðar, stóð upp og svaraði: „Drottinn rjetttrúaðra manna! eg get borið vitni um það, einsog sjónarvottur, að hann segir ekki ofsögum af veldi sínu og auðlegð. Þegar hann ætlar að birtast opinberlega, er há sæti hans reist upp á fíls baki, og standa þar ráðgjafar, dýrðlingar og hirðmenn í tveimur röðum, sinni til hverrar handar honum. Fyrir framan hann situr á sama fílnum embættismaður einn, og heldur á gylltri burtstöng, en bakvið hann stendur annar, og hefur í hendi gullinn sprota með smaragðstein framan á broddinum, er hann eitthvað hálf fet á lengd og þumlungur á þykkt. Áundan honum fara þúsund riddarar í gullfjölluðum silkiklæðum, sitjandi á skrautlega tygjuðum fílum; eru það höfuðverðir hans. En á leiðinni kallar embættismaður sá, er situr á fílnum fyrir framan konung, hárrí röddu:

„Þessi er hinn máttugi konungur, hinn voldugi og ógurlegi Indíalands soldán, sem býr í höllu, þakinni hundrað þúsund roðasteinum, og á tuttugu þúsund demants kórónur. Þessi er hinn krýndi all-

valdur, sem er meiri enn hinn mikli Salómon og hinn mikli Maharadscha.

Þvínæst kallar embættismaður sá, er stendur bakvið hásætið: „Þessi mikli og völdugi einvalds drottinn skal deyja, skal deyja, skal deyja.“

Þá kallar hinn fremri embættismaður:

„Lofaður sje sá, sem lifir og ekki deyri!“

Það er enn af konunginum á Seylon að segja, að hann er svo rjettlátur, að engir dómarar eru, hvorki í höfuðborginni nje annarstaðar í ríki hans; þegnar hans þurfa engra dómara. Þeir vita sjálfir, hvað rjett er og íhuga það, svo að þeir aldrei breyta á móti skyldu sinni, og því mundi öllum dómurum vera ofaukið.“ Kalífanum geðjaðist vel að því, er eg sagði honum. „Viturleikur konungs þessa,“ mælti hann, „er auðráðinn af brjefi hans, og eptir því, sem þjer segist, hlýt eg að játa, að hvað hæfir öðru, vitur konungur og vitrir þegnar.“ Að svo mæltu ljet hann mig frá sjer fara, sæmdan dýrindis gjöfum.

Þannig lauk Sindbað sögu sinni og fóru áheyrendur hans heim. Hindbað fjeck hundrad gullpeninga einsog fyrri. Daginn eptir komu allir til Sindbaðs aptur, og sagði hann þeim þá af hinni sjöundu og seinustu ferð sinni.

Sjöunda og síðasta ferð Sindbaðs farmanns.

„Þegar eg var heim kominn úr sjöttu ferðinni, var eg afhuga öllu nýju ferðalagi. Eg var nú kominn á þann aldur, að eg þurfti hvíldar og hafði eg staðráðið með sjálfum mjer, að leggja ekki frammar út í hættur þær, sem eg svo opt hafði ratað í. Hafði eg því ekki hugann á öðru enn að lifa unaðssömu lífi það, sem eptir væri æfinnar.“

Það var einhvern dag, þegar eg hafði vini mína í boði, að einn af heimilis mönnum mínum kallaði á mig, og sagði að einn af þjónum kalífans vildi fá mig í tal. Stóð eg þá upp frá borðum og gekk á móti honum. „Kalífinn,“ tók hann til máls, „skipaði mjer að skila til yðar, að hann vildi tala við yður.“ Fylgdi eg honum til hallarinnar og leiddi hann mig á fund kalífans; fleygði eg mjer þá niður fyrir fætur honum. „Sindbað!“ mælti hann, „eg

er uppá þig kominn; þú verður að gera bón mína, og færa konunginum á Seylon brjef og gjafir frá mjer. Það er sanngjarnt, að eg láti kurteisi koma ámóti kurteisi.“

Þegar eg heyrði þessa skipun datt mjer allur ketill í eld. „Konungur rjettrúaðra manna,“ mælti eg, „eg er reiðubúinn til hvers, sem yðar hátign vill, en eg bið yður auðmjúklegast, að vorkenna mjer sakir ellilasleika. Eg hef strengt þess heit, að fara aldrei framár úr Bagdad.“ Þvínæst sagði eg honum öll æfintýri mín út í hörgul; þóknadist honum að hlýða á þau allt til enda, og svaraði hann mjer þá: „Þetta eru að vísu fáheyrðir atburðir, en ekki eiga þeir að aptra þjer frá því að fara þessa ferð, mjer til geðþekgni. Þú þarft ekki að fara lengra enn til eyjarinnar Seylon, og heim aptur að afrekuðu erindi þínu. En þangað verður þú að fara, því það máttu skilja, að ekki tjáir það, nje hæfir tign minni, að láta konunginn þar á eyinni eiga nokkuð til skuldar að telja hjá mjer.“ Þegar eg sá, að þetta var einbeittur vilji kalífans kvaðst eg vera fús að hlýða, og varð þann þá glaður við, og ljet telja mjer hundrað sekkínur til ferðakostnaðar.

Að fárra daga fresti varð eg ferðubúinn, og jafnskjótt sem kalífinn hafði látið afhenda mjer brjefið ásamt gjöfunum, fór eg til Balsóra og tók mjer far. Varð eg vel reiðfara og lenti á Seylon, sagði ráðgjöfunum erindi mitt og beiddi þá að fylgja mjer á fund konungs. Var mjer ekki synjað þess, heldur fylgt til hallarinnar, heilsaði eg þá konungi og kastaði mjer til jarðar einsog siður er til.

Konungurinn þekkti mig undireins og varð stórglaður. „Kom þú heill, Sindbað!“ mælti hann, „það máttu vita fyrir víst, að síðan við skildum, hef eg optsinnis til þín hugsað, og er þetta blessaður dagur, sem lætur fundum okkur aptur bera saman.“ Þakkaði eg honum góðvilja hans mjer til handa, og afhenti honum brjef og gjafir kalífans, en hann tók við og ljet í ljósi mikla gleði.

Kalífinn sendi honum heilan sængurfatnað úr gullfjölluðu rósa-silki, þúsund sekkína virði, fimmtíu skikkjur úr dýrindis vefnaði og hundrað aðrar úr smágjörvu hvítu líni frá Kairó, Suez, Alexandríu og Kafa. Þaraðauki voru lifrauð rúmföt og enn hin þriðju;

ennfremur ker úr agatsteini, sem var víðara, enn það var djúpt til, fingurs þykkt og hálf fet þvermáls, en á botninum var lágmynd, það var maður, sem lá með annað knjeð á jörðinni og hjelt á boga með ör á streng og ætlaði að skjóta á ljón. Að endingu fylgdi gjöfum þessum dýrmæt tafla, sem sagt var, að hinn mikli Salómon hefði átt. Brjef kalífans var svolátandi:

„Abdalla Harún Alraschyd, sem guð hefur vísað í tignarsæti eptir forfeður hans, hásællar minningar, sendir hinum volduga og giptusama soldáni kveðju sína í nafni hans, seme einner ljós og leiðtogi árjettum vegi.

Vjer höfum meðtekið brjef yðvart og fjekk það oss mikillar gleði, og sendum vjer yður aptur brjef þetta úr ríkisráði voru. Vjer vonum að það votti yður vorn góða tilgang og verði yður vel að skapi. Guð veri með yðar.“

Konunginum á Seylon var mikil gleði að því, að kalífinn hafði tekið vináttu boði hans. Skömmu síðar beiddi eg leyfis að kveðja hann og var það harla torsókt. Loksins var mjer veitt það, og gaf konungur mjer fararleyfi og leysti mig út með ríkuglegum gjöfum. Stje eg þá undireins á skip og ætlaði heim til Bagdad, en var ekki svo heppinn að komast þangað, einsog eg vonaði, heldur snjeri drottinn þessu á aðra leið. Þegar vjer höfðum verið nokkra daga á leiðinni, rjeðust á oss víkingar og varð þeim hægðarleikur, að hertaka skip vort, því vjer höfðum engan viðbúnað til varnar oss. Sumir reyndu að verjast, en eg og allir þeir, sem voru svo hyggðir að varast slíka fásinnu, voru hnepptir í þrældóm.

109. nótt.

„Þegar víkingarnir höfðu rænt oss, og fengið oss ljeleg föt í stað þeirra, sem þeir tóku af oss, fluttu þeir oss til stórrar eyjar langt burtu, og seldu oss mansali. Mig keypti auðugur kaupmaður, og óðara enn hann hafði keypt mig, fór hann með mig inn í hús sitt og gaf mjer góðan mat og þokkalegan þrælaklæðnað. Hafði hann ekki grennslast eptir, hver eg væri, og spurði mig því nokkrum

dögum síðar, hvort eg kynni nokkra iðn. Eg kvað nei við, og gerði honum ekki frekar uppskátt, hver eg væri, enn að eg sagði honum, að eg væri kaupmaður og hefði verið rændur öllu af víkingum þeim, er seldu mig. „Kannstu þá ekki að skjóta af boga?“ spurði hann mig og svaraði eg, að þá íþrótt hefði eg tamið mjer í æsku, og hefði ekki týnt henni niður síðan. Þvínæst fjeck hann mjer boga og örfar, ljet mig setjast upp á fíl bak við sig, og fór til mikils skógar, sem var margar míslur frá borginni. Riðum við langt inn í skóginn, þangaðtil hann staðnæmdist og ljet mig fara af baki; sýndi hann mjer þá háa eik og mælti: „Klifrastu uppí trje þetta og skjóttu á fílana, sem framhjá ganga, því hjer er mesti fjöldi af þeim. Ef þú drepur nokkurn, skaltu láta mig vita.“ Síðan fjeck hann mjer nesti og fór aptur til borgarinnar. Eg var á gægjum alla nóttina og sá engan fíl, en um morguninn sá eg mesta sæg, skömmu eptir sólar uppkomu. Skaut eg á þá, hvað eptir annað, þangað til einn fjell, höfðu þá hinir sig burt, og meinuðu mjer ekki að segja hússbónda mínum frá veiðihappi þessu. Hann gaf mjer góðan málsverð fyrir, hældi mjer fyrir íþrótt mína, og var mjer hinn blíðasti. Fórum við nú báðir saman út í skóg og dysjuðum fílsskrokkin. Ætlaði hússbóndi minn að koma og taka tennurnar, þegar dýrið væri rotnað.

Eg hjelt veiði þessari áfram í tvo mánuði, og drap einn fíl á dag; fór eg ekki ætíð uppí hið sama trje, heldur sitt í hvert skipti. Það var einn morgun, er eg beið fílanna, að þeir brugðu út af vana sínum, því þeir rölltu jafnan framhjá mjer gegnum skóginn, en nú drifu þeir að mjer hvaðanæfa, svo eg skelfdist við; fóru þeir að mjer með hræðilegu öskri, og var það slíkur urmull, að hvergi sá í milli, en jörðin skalf og titraði undir fótum þeirra. Þeir slóu hring um eikina, er eg sat í, með trjónurnar reistar í lopt upp og augun starandi á mig, varð mjer svo illt við þessa kynlegu sjón, að eg varð máttvana af hræðslu, og hrökk boginn og örfarnar úr höndum mjer.

Þetta var og mikið hræðslu efni, því þegar þeir höfðu glápt á mig um hríð, krækti einhver stærsti fíllinn trjónu sinni um neðanverða eikina, og sleit hana upp með rótum, svo að eg

steypist til jarðar. En dýrið þreif mig upp með trjónunni og hóf mig upp á bak sjer, og hjelt eg mjer þar fast með örfamælirinn á herðum mjer, og var nær dauða enn lífi. Gekk nú fíll þessi á undan, en hinir á eftir í hóp; bar hann mig góðan spöl, lagði mig síðan niður og gekk burt með fjelögum sínum. Hugsíð yður nú, hvernig á mjer muni hafa legið; mjer þókti allt líkara draumi enn vöku. Þegar eg hafði legið um stund á jörðinni og sá engan fíl, stóð eg upp og litaðist um, og var eg staddur á víðri hæð, sem var alþakin fíla tennum. Þegar eg sá þetta, fór eg að hugsa mart; eg furðaði mig á náttúruviti dýra þessara, og þóktist viss um, að hjer mundi vera dauða reitur þeirra, og hefðu þeir sýnt mjer hann, til þess að eg ekki skyldi leggja þá í einelti vegna tannanna. Snjeri eg nú tafarlaust aptur til borgarinnar og gekk allan daginn og næstu nótt, þangaðtil eg kom til hússbónda míns. Á þeirri leið mætti eg engum fíl, og rjeði eg af því, að þeir mundu hafa hörfað lengra inní skóginn, til þess eg hefði greiða göngu til hólins. Þegar hússbóndi minn sá mig, mælti hann: „Veslings Sindbað! eg hef verið dauðhræddur um þig. Eg fór til skógarins og kom að eik einni, sem rifin var um koll, og fann eg þar nálægt boga og örfar; eg leitaði þín alstaðar árangurslaust og taldi þig af. Segðu mjer, hvað hefur þjer viljað til, og hvernig varstu svo bráðheppinn, að komast lífs af?“ Sagði eg honum þá allt, hvernig farið hafði. og fórum við báðir næsta dag til hólins, varð hann frá sjer numinn af gleði, þegar hann sá, að eg hafði sagt satt. Við klyfjuðum fílinn, sem við höfðum með okkur, svo mörgum tennum, sem hann gat borið, og þegar heim kom, sagði hússbóndi minn við mig: „Bróðir! nú skalt þú ekki framar vera þræll minn, sakir fundar þessa, sem verða mun auðsuppspretta mín. Guð veiti þeir ríkuglega allt, sem gott er og farsæleggt, og tek eg hann til vitnis, að eg gef þjer frelsi. Eg hafði dulið þig þess, að fílarinn í skóginum drepa fjölda þræla, sem vjer sendum þangað eftir fílabæini. Hvað ríkt sem vjer leggjum á við þá, að þeir skuli fara gætilega. ráða þessi slægvitru dýr þeim bana, fyrr eða seinna. Guð hefur varðveitt þig fyrir grimmdaræði þeirra og engann annan, er það ljóst merki þess, að hann elskar þig og vil, láta þig lifa, til þess að gera allt hið góða, sem þjer er ætlað. Mjer hefur þú gert

ómetanlegt gagn; allt til þessa gátum vjer eigi náð fílabæini, nema vjer hefðum þræla vora í lífsháska, en nú mun öll borgin auðgast af því. En ekki skaltu halda, að mjer þyki þjer vera fulllaunað með frelsisgjöfinni, heldur mun eg þar á ofan sæma þig miklum gjöfum. Gæti eg hæglega komið öllum borgarmönnum til að efla hamingju þína, en nú ætla eg sjálfum mjer einum þessa sæmd.“

Þessum vinmælum svaraði eg þannig: „Guð varðveiti yður! frelsisgjöfin er svo mikils verð, að eg á ekkert hjá yður, og í stað allra verðlauna fyrir greiða þann, sem eg hef gert yður og borg yðvarri, bið og aðeins leyfis, að fara heim til fósturjarðar minnar.“ Þá mælti hann: „Nú munu *) stöðuvindar bráðum flytja hingað skip, er sækja fílabæin; þá skal eg verða þjer hjálplegur, svo að þú komist heim.“ Þakkaði eg honum enn á ný fyrir frelsi mitt og vinsemd hans mjer til handa. En þangaðtil stöðuvindar byrjuðu, fórum við svo margar ferðir til hólans, að öll forðabúr hans urðu full af fílabæini. Gerðu svo allir kaupmenn í borginni, sem verzludu með þá vöru, því þeim gat ekki dulizt það til lengdar.“

110. nótt.

„Nú komu loksins skip, og útvegaði hússbóndi minn mjer far með einu þeirra, fermdi hann það fílabæini og átti eg hálfan farm. Hann gaf mjer og ágætt nesti, margar dýrmætar gjafir og fágæta hluti, sem fengust þar í landi. Þakkaði eg honum uú innilega fyrir allt gott, sem eg hafði þegið af honum, stje á skip og ljetum vjer síðan úr höfnum. Lentum vjer í mörgum eyjum til að fá oss hressingu, og með því skipið hafði komið frá meginlandi Indíaveldis, lögðum vjer þar að landi. Vildi eg ekki hætta á sjóferð til Balsóra, heldur rjeði eg af að fara þangað landveg. Ljet eg því skipa upp fílabæin mitt eg seldi það fyrir

*) Á hinu indverska hafi, sem liggur undir jafndægrabaug, blása staðvindar (mussons) á víxl, ýmist austanvindur eða vestanvindur, og blæs mánudum saman af sömu áttinni.

ógryn timer peninga, keypti marga fágæta hluti, sem eg ætlaði að gefa, og slóst síðan í lestaferð með kaupmönnum nokkrum. Vorum vjer lengi á ferðinni, og varð eg að þola marga hrakninga, en bar það með þolinmæði, því nú þurfti eg hvorki að hræðast storma, víkinga, höggorma, eða aðrar hættur, sem eg áður hafði ratað í.

Þegar eg kom til Bagdad, lauk öllum þrautum mínum farsæll-ega, fór eg þá til kalífans, til þess að standa honum skil á sendiferð minni. Sagðist hann hafa farið að verða hræddur um mig, er burtvera mín dróst svo lengi, en hafa þó ætíð verið vongóður um, að guð mundi ekki yfirgefa mig. Þegar eg hafði sagt honum frá viðureign minni við fílan, undraðist hann mjög, og mundi ekki hafa lagt trúnað á þá sögu, hefði hann ekki þekkt mig að ráðvendni. En svo þókti honum sagan merkileg, að hann lét skrifara sinn letra hana gullnum stöfum og leggja til geymslu í fjehirzlu sína. Kvaddi eg hann síðan og gekk burt glaður af gjöfum þeim, er eg hafði þegið og sæmd þeirri, er mér hafði verið sýnd, og helga eg nú líf mitt heimili mínu, ættingjum og vinum.

Þannig lauk Sindbað að segja af hinni sjöundu og síðustu ferð sinni, og spurði hann nú Hindbað: „Vinur! hefur þú nokkurn tíma heyrt, að mennskur maður hafi þolað slíkt og átt í slíkum mannraunum? Hef eg ekki unnið til náðugra og unaðsamra daga ofaná slíka hrakninga?“ Hindbað kyssti á hönd hans og mælti: „Sannlega, herra! hafði þjer átt í ógurlegum hættum og komast mínar þrautir í engan samjöfnuð við yðar, því þó mér þyki þær þungbærar, meðan á þeim stendur, get eg ætíð huggað mig við hinn litla gróða, sem eg hef í aðra hönd. Þjer eigið ekki einungis skilið að lifa náðugu lífi, heldur eruð þjer í alla staði verðugur hinna miklu auðæfa. Því þjer verjið þeim vel og sýnið af yður höfðingsskap. Guð gefi yður gleðilega lífdaga allt til æfiloka.“

Ljet þá Sindbað aptur telja honum hundrað gullpeninga, tók hann í tölu vina sinna og bauð honum að hætta við atvinnu sína, og eta framvegis við borð sitt, svo að hann alla æfi gæti munað Sindbað farmann.

Af því Scheherasade sá, að dagur var ennþá ekki kominn, byrjaði hún á nýrri sögu.

Hin þrjú epli.

„Herra!“ tók hún til máls, „í einni sögu, sem eg hef sagt yður, gat eg þess, að kalífinn Harún Alraschid hefði gengið út á náttarþeli; hinu sama bregður einnig fyrir í þessari frásögu.

Einn dag skipaði kalífinn stórvezírnum að koma næstu nótt í höllina. „Vezír!“ mælti hann, „eg ætla að ganga um borgina og heyra hvað talað er, en einkum vil eg komast eptir, hvernig menn eru ánægðir með dómara mína. Ef menn kvarta undan þeim og hafa gildar ástæður til þess, mun eg setja nýja dómara í staðinn, sem betur hlýði skyldu sinni; en sje þeim hælt, skal eg sjá það við þá.“ Kom nú stórvezírin í höllina á tiltekinni stund, og fóru þeir kalífinn, Gíafar og Mesrúr, höfuðsmaður geldinganna, í dularbúning til að torkenna sig; þvínæst gengu þeir allir út saman.

Þeir gengu yfir mörg pláss og torg í borginni; sáu þeir loksins í smástræti einu, hvar maður gekk og bar fiskinet á höfði sjer; var hann hár vexti og hafði hvítt skegg. Á handleggnum hafði hann körf, sem ridin var úr pálmablöðum, en í hendinni hafði hann staf. Þá mælti kalífinn: „Þessi karl lítur ekki út fyrir að vera fjáður; við skulum yrða á hann og spyrja um efnahag hans. „Kæri!“ mælti vezírin og vjek sjer að honum, „hver ert þú?“ „Herra!“ svaraði karlinn, „eg er fiskimaður, og allra þfiskimanna aumastur og fátækastur. Eg fór að heiman um hádegis bil til fiskjar, og hef einskis aflað, og á eg þó konu og ung börn, en ekkert til að fæða þau.“

Kalífinn sá aumur á honum og mælti: „Hlefurðu dug í þjer til að kasta neti þínu út einusinni enn? við skulum gefa þjer hundrað sekkínur fyrir það, sem þú dregur á land.“ Þegar fiskimaður heyrði þetta, gleymdi hann því, hvað honum hafði gengið erfitt fyrr um daginn, og þáði undireins boð kalífans og fór með honum, Gíafar og Mesrúr til Tígrisfljótsins; hugsaði hann svo með sjer: „Þessir menn eru svo fyrirmannlegir og ráðsettir að sjá, að eg trúí því ekki, að þeir láti fyrirhöfn mína óborgaða, og þó eg ekki fengi meira enn hundraðasta part af því, sem mjer var lofað, þá mætti mig muna um það.“ Þegar þeir voru komnir að fljótinu kastaði fiskimaður út neti sínu, og er hann dró það, var í því

kista, vandlega læst og næsta þung. Kalífinn ljét þá stórvezírinn fá manningum hinar hundrað sekkínur, og sagði honum, að hann mætti fara. Skipaði kalífinn Mesrúr að taka kistuna á herðar sjer og bera hana til hallarinnar, því honum ljek mikil forvitni á að sjá, hvað í henni væri. Þegar þeir voru komnir þangað með kistuna luku þeir henni upp og fundu stóra körf úr pálmablöðum, var lokið saumað yfir með rauðu ullbandi. Vegna bráðlætis kalífans var ekki sprett upp þræðinum, heldur var hann skorinn í sundur með kníf; var þá tekinn böggull upp úr körfinni, sveipaður í brekúans ræfil og vafinn snærum. En er þau voru rifin frá og farið var í böggulinn varð þeim felmt við, því innaní honum fundu þeir lík ungrar konu, var það hvítt sem mjöll, en skorið sundur í stykki.“...

III. nótt.

„Yðar hátign getur betur ímyndað sjer, enn eg útmálað, hvernig kalífanum brá við þessa hryllilegu sjón. En allt í einu snjerist undrun hans í ofsalega reiði, hann hvessti augun brennandi af heipt á stórvezírinn og mælti af ákefð: „Ólánsmaður! vakir þú svona yfir þegnum mínum. Undir þinni stjórn verða manndráp leynilega drýgð í höfuðborg minni að ósekju, og innbúum hennar fleygt í Tígrisfljótið, til þess að þeir biðji mjer hefndar á efsta degi. Ef þú ekki bráðlega afplánar dauða þessarar konu með lífláti mörðingjans, þá sver eg við guðs heilaga nafn, að eg skal láta festa þig á gálga og fjörutíu ættingja þína.“ „Konungur rjetttrúaðra manna,“ ansaði stórvezírinn, „eg bið yðar hátign, að gefa mjer frest til löglegra ransókna.“ „Þriggja daga frest veiti eg þjer,“ svaraði kalífinn, „að öðru leyti er allt þinn ábyrgðarhluti.“ Fór nú stórvezírinn Gíafar dauðhræddur heim til sín. „Hvernig á eg,“ hugsaði hann með sjer, „að hafa upp einn mörðingja í svo mannmargri borg, sem Bagdad er, hefur hann og vafalaust drýgt ódæði þetta vottalaust, og er ef til vill flúinn úr borginni. Margur annar mundi í mínum sporum taka einhvern aumingja, sem er í fangelsi og lífláta, til þess að gera kalífanum fullnustu; en eg vil eigi ofþyngja samvizku mína með slíku ofbeldisverki, og kys eg heldur

dauðann, enn eg kaupi líf mitt svo dýrt.“ Skipaði hann þá öllum dómurum og lögreglumönnum, sem hann átti yfir að segja, að leita ódádámannsins vandlega. Ljetu þeir allt lið sitt starfa að eptirgrennslun þessari, og lögðu þeir sig í líma, því þeim þókti þetta mál varða sig einsmikið og stórvezírinn. En allar ransóknir þeirra urðu árangurslausar; þeir gátu ekki grafið upp morðingjann, og sá nú vezírinn í hendi sjer, að dauðinn væri sjer vís, nema hann frelsaðist fyrir sjerlega guðs hjálpi.

Á hinum þriðja degi var honum stefnt á fund kalífans, og spurði þá kalífinn hann, hver valdur væri að morðinu. Þá svaraði Gíafar grátandi: „Drottinn rjetttrúaðra manna! eg hef engann fundið, sem gæti gert mig nokkurs vísari um þetta mál.“ Þá veitti kalífinn honum hin beiskustu ámæli, og skipaði að hengja hann og fjörutíu ættingja hans fyrir framan hallar hliðið. Meðan verið var að reisa gálgana, og sækja hina fjörutíu ættingja stórvezírsins, ljet kalífinn kalla hátt um alla borgina og segja:

„Hver, sem vill sjá stórvezírinn Gíafar og fjörutíu ættingja hans hengda, hann komi á plássið fyrir framan höllina.“

Þegar nú allt var tilbúið til líflátsins, leiddu dauðadómarinn og margir dómpjónar Gíafar fram með fjörutíu ættingjum hans; var þá hver settur undir þann gálga, sem honum var ætlaður. Nú var snörunum brugðið um háls þeim; harmaði manngrúi sá mjög, er horfði á, og sjekk ekki tíra bundizt, því stórvezírinn og ættingjar hans voru virtir og elskaðir, bæði í Bagdad og hvervetna annarstaðar í ríkinu, vegna rjettlætis síns, örlætis og ósjerplægni.

Nú var ekkert til fyrirstöðu, að skipun hins vandlætingasama kalífa yrði framgengt, og var rjett að því komið, að hinir göfugustu menn í borginni yrðu líflátnir. Þá ruddist ungur maður, fríður sýnum og vel búinn, gegnum mannþröngina, fram fyrir stórvezírinn og kyssti á hönd hans svo mælandi: „Voldugi vezír! yfirmaður emífranna í hirð þessari! stoð og styttu hinna nauðstöddu! Þjer eruð saklaus af glæp þeim, sem veldur því, að þjer eruð hingað dreginn. Farið hjeðan, og látið mig afplána dauða konu þeirrar, er fleygt var í Tígrisfljótið. Eg er morðinginn og hef unnið til refsingarinnar.“

Þó að vezírinn yrði glaður við orð þessi, kenndi hann samt í

í brjóst um unglinginn, því ekkert illt lýsti sjer í svip hans, heldur var hann fagur og þekkilegur. Hann ætlaði að svara honum einhverju, en í því kom maður, hár vexti og hníginn á efra aldur, sagði hann við vezírinn: „Herra! trúið ekki ungmenni þessu, eg hef drepið konuna og enginn annar, og á eg því einn að sæta hegningu. Eg særi yður í guðs nafni, refsíð eigi hinum saklausa í stað hins seka.“ Ungmenníð sór og sárt við lagði, að hann einn væri valdur að morðinu, og ætti enginn annar hlut í, en gamalmenníð greip frammí og sagði: „Sonur! örvæntingin hefur rekið þig hingað, og þú ætlar að taka fram fyrir hendur forlaga þinna. Eg hef lifað nógu lengi í heimi þessum, og ber mjer eigi að vera svo fastheldinn við lífið; láttu mig því leggja líf mitt í sölurnar fyrir þig. Eg ítreka það, að eg er morðinginn; lífátið mig því undireins!“

Þetta kapp gamalmennisins og ungmennisins kom Gíafar til að fara með þá báða til kalífans; beiddi hann fyrst yfirvald það samþykkis, er um aftökuna átti að sjá, og var það auðfengið. Þegar hann gekk fyrir kalífann kyssti hann sjösinum á jörðina og tók til máls: „Drottinn rjetttrúaðra manna! hjer kem eg til yðar með gamalmenni og ungmenni, þykist hver sem sig hafa drepið konu þá, er fannst í Tígrisfljótinu.“ Kalífinn spurði þá þvínæst, hver þeirra væri hinn rjetti morðingi, og þegar báðir ítrekuðu það, sem þeir fyrr höfðu sagt, skipaði hann að hengja þá báða.“ Móti því mælti vezírinn og sagði: „Herra! ef að nú einungis annar þeirra er sekur, þá væri órjettvíst að lífláta hinn líka.“ Þá tók hinn ungi maður aptur til máls: „Eg sver við allsvaldanda drottinn, sem himnana hefur upp reist, að eg hef drepið konuna, brytjað hana sundur og fleygt henni í Tígrisfljótið fyrir fjórum dögum síðan. Sje eg rækur úr samneyti rjettlátra á dómsdegi, ef þetta eru ósannindi. Eg einn er refsingarverður.“

Þegar hann hafði unnið þenna swardaga, trúði kalífinn honum því heldur, sem gamalmenníð svaraði engu. Þvínæst sagði hann við ungmenníð: „Ólánsmaður! því drygðir þú svo viðbjóðslegan glæp, og hvað kom þjer til, að ljóstra upp um sjálfan þig?“ Svaraði hann þá: „Drottinn rjetttrúaðra manna! væri það upp-skrifað, sem mig og konu þessa hefur hent, mundi heimurinn

eignast fróðlega sögu.“ „Þá skipa eg þjer að segja oss hana,“ mælti kalífinn og gerði ungmennið það á þessa leið.

112. nótt.

Sagan af hinni drepnu konu og manni hennar.

„Drottinn rjetttrúaðra manna! hinn drepni kvennmaður var kona mín og dóttir þessa gamalmennis, sem er föðurbróðir minn. Hún var ekki meira enn tólf vetra, þegar eg gekk að eiga hana, og eru ellefu ár síðan. Átti eg með henni þrjú börn, og eru þau enn á lífi. Þann vitnisburð á hún skilið, að hún aldrei í orði nje verki gerði neitt það, er mjer líkaði miður. Hún var skír, hegðaði sjer vel, og hafði ekki hugann á öðru, enn að gera mjer allt að skapi. Eg elskaði hana eins af hjarta, og reyndi að gera henni allt að óskum.

Fyrir tveimur mánuðum síðan varð hún sjúk, og veitti eg henni alla önn og aðhjúkrun, og spardi ekkert til að flýta heilsu-bata hennar. Eptir mánaðartíma fór henni að batna, og vildi hún fara til lauga. En áður enn hún fór út, sagði hún við mig: „Frændi minn! — því svo var hún vön að kalla mig — mig langar í epli, og þækti mjer vænt, ef þú útvegaðir mjer fáein. Þessi flöngun hefur sókt á mig lengi, en nú stríðir hún svo ákaft á mig, að eg er hrædd um, að mjer verði illt, ef þú lætur ekki eptir mjer.“

Svaraði eg henni þá, að eg vildi feginn verða við ósk hennar, svo framarlega sem eg gæti, og fór eg nú um öll torg og í allar sölubúðir, til að reyna að fá epli. En þau voru öldungis ófáanleg, þó eg byði eina sekkínu fyrir eitt; varð mjer gramt í geði, að eg skyldi hafa haft svo mikið fyrir til ónýtis, og kom eg heim að svo búnu. Þegar nú kona mín kom úr baði, og sjekk engin epli, kom yfir hana svo mikil ógleði, að hún gat ekki sofð alla nóttina. Fór eg því á sætur með morgunsárinu og falaði epli í öllum ald-ingörðum, og varð mjer ekki meira ágengt, enn daginn áður. Gamall garðyrkjumaður sagðist mega segja mjer fyrir víst, að epli mundu hvergi vera til um þenna tíma, nema í lystigarði yðar

hátignar í Balsóra. Eg elskaði konu mína útaf lífinu, og vildi ekki þurfa að ásaka sjálfan mig um, að eg hefði látið neitt óreynt, sem í mínu valdi stóð, til að fullnægja ósk hennar. Bjó eg mig því til ferðar og ljet hana vita, hvað mjer væri í hug; fór eg síðan á stað til Balsóra og flýtti mjer svo, að eg kom aptur með þrjú epli innan hálfis mánaðar, og hafði hvert þeirra kostað eina sekkínu. Fleiri voru ekki til í garðinum, og vildi garðyrkjumaðurinn ekki láta þau ódýrari.

Þegar eg var kominn heim, gaf eg konu minni eplin, en nú hafði hún enga lyst á þeim, og þáði hún þau, en lagði þau frá sjer á afsíðis stað. Veikindi hennar hjeldust samt ennþá, og vissi eg ekki, hvernig eg ætti að hjálpa henni.

Nokkrum dögum seinna sat eg í sölubúð minni á torginu, þarsem allskonar ódýr varningur var hafður á boðstólum, kom þá svertingi stór og ófrýnilegur ásyndum, og hjelt á epli í hendinni. Þekkti eg það undireins og sá, að það var eitt af þeim, sem eg hafði sókt til Balsóra, beiddi eg þá þrælinn að koma, og mælti: „Segðu mjer, þræll! hvar hefurðu fengið eplið?“ Hló hann þá við og svaraði: „Vinkona mín gaf mjer það, Eg var hjá henni í dag og var hún ófrísk, vesalingur. Lágu þrjú epli hjá henni, og spurði eg hana, hvar hún hefði fengið þau, sagði hún mjer þá, að heimóttin, maður sinn hefði farið hálfsmánaðarferð, bara til að sækja þau. Síðan borðuðum við saman, og tók eg eplið með mjer að skilnaði.“

Þegar eg heyrði þetta, varð eg hamslaus, spratt upp og lokaði sölubúð minni, og flýtti mjer heim til konu minnar. Skygndist eg fyrst eptir eplunum, og þegar eg ekki sá nema tvö, spurði eg eptir hinu þriðja. Kona mín horfði um öxl sjer eptir eplunum, og er hún sá ekki nema tvö, svaraði hún mjer þannig, að auðheyrt var, að henni þókti þetta á engu standa: „Elsku frændi minn! eg veit ekki hvað er orðið af því.“ Af svari þessu rjeði eg undireins, að þrælinn mundi hafa sagt satt. Kom þá yfir mig óstjórnlegt heiptaræði, og þreif eg kníf úr belti mínu, og stakk honum í hjarta hennar. Síðan skar eg af henni höfuðið, sundraði líkinu í fjóra hluti, og ljet allt ofaní körf eina, og saum-

aði lokið yfir með rauðu ullbandi. En körfina læsti eg niður í kistu, og fleygði henni í Tígrisfljótið á náttarþeli.

Bæði yngstu börn mín voru háttuð og sofnuð, en þriðja barnið var úti. Þegar eg kom heim, stóð það hágrátandi í dyr-unum, spurði eg þá, hvað að því gengi, en það svaraði mjer: „Faðir minn góður! eg tók eitt af þremur eplunum, sem þú komst með í morgun, svo að hún móðir mín vissi ekki af. Eg hjelt á því lengi, en svo fórum við bræðurnir að leika okkur að því á strætinu; þá kom að okkur svartur þræll, og hrifsaði það af mjer og hljóp burt. Eg hljóp á eptir honum, beiddi hann að fá mjer eplið aptur, og sagði, að hún móðir mín ætti það, og hún lægi veik, og að þú hefðir farið að sækja henni þrjú epli og verið hálfan mánuð í burt; en hann vildi ekki skila mjer því aptur. Eg hljóp hljóðandi á eptir honum, en þá snjeri hann sjer við og sló mig, og eptir það hljóp hann svo hart, sem hann gat, gegnum næsta stræti, og sá eg hann ekki úr því. En síðan hef eg ráfað um alla borgina, til þess að sitja um, þegar þú kæmir heim, og biðja þig, að segja henni móður minni ekki frá því, svo henni vesni ekki.“ Að svo mæltu grjet barnið enn ákafar enn áður.

Þessi saga fjekk mjer óumræðilegrar hryggðar. Eg sá hversu ódádaverk mitt var hryllilegt og iðraðist þess um seinan, að eg hafði trúað rógi ills þræls, sem hafði spunnið lýgi sína upp eptir því, sem sonur minn hafði sagt honum. Um þenna tíma kom föðurbróðir minn að finna dóttur sína, og sagði eg honum allt um dauða hennar, og leyndi hann engu nje fegraði söguna, heldur játaði, að eg væri hinn argasti illvirkis maður. Ekki óð hann samt uppá mig með bríxlyrðum, einsog hann hafði fullkomna ástæðu til, heldur tárfeildi hann með mjer, og grjetum við svo þrjá daga samfleytt missi ástríkrar dóttur og konu, sem eg drap í grimmdaræði, af því eg var svo gálaus, að trúa lýgnum þræl. Nú hef eg skírt yður frá, hvernig á ódæði mínu stendur, og bið eg auðmjúkgast, að mjer sje refsað fyrir það. Hversu hörð sem hegningin verður, skal eg ekki mögla, og mun mjer, hvernig sem hún verður, þykja hún vægari enn eg á skilið.“

113. nótt.

Kalífinn furðaði sig mjög á sögu hins unga manns, en með því hann var sanngjarn, þókti honum hann miklu fremur vorkunar verður, enn refsingar, og samhryggðist hann honum. Tók hann því til máls: „Verk manns þessa er fyrirgefanlegt, og verður því bót mæld bæði fyrir guði og mönnum. Hinn svívirðilegi þræll er einn sekur í glæp þessum, og á honum skal refsingin lenda.“ Síðan vjek hann sjer að vezírnum og mælti: „Eg gef þjer þrjá daga til þess að leita að honum; og getir þú ekki fundið hann innan þess tíma, skaltu deyja í hans stað.“

Vezírin, sem ekki vissi annað enn að hann væri úr allri hættu, varð sárhryggur við þessa skipun kalífans. Þekkti hann skaplyndi hans, og svaraði því engu, heldur gekk hann burt og fór hnugginn heim til sín, og þóktist fullviss um, að hann ætti ekki nema þrjá daga eptir ólifað. Var hann svo vonlaus um, að hafa upp þrælinn, að hann ekki einusinni ljet leita að honum. „Það er ómögulegt,“ sagði hann, „að finna svertingja þenna í annari eins borg og Bagdad, þarsem er þvílíkt ógrynni svartra þræla. Efað guð ekki gefur mjer neina vísbending, einsog hann fyrir skemmstu ljet mig finna morðingjann, þá er auðsjeð hvað verða vill.“

Fyrstu tvo dagana sat hann hryggur hjá konu og börnum, sem kveinuðu hástöfum útaf hörku kalífans. Á hinum þriðja degi bjó hann sig undir dauða sinn, einsog vanmálaus ráðgjafi, sem hefur óflekkaða samvizku. Var sent eptir skjalaritara og vitnum, og skrifuðu þeir undir erfðaskrá, er samin var í viðurvist hans. Þvínæst faðmaði hann konu og börn og kvaddi þau í síðasta sinn. Flóðu þau öll í tárur, og sjer enginn hörmulegri sjón. Loksins kom einn af þjónum kalífans með þau skilaboð, að hann skyldi koma, því kalífanum væri farið að leiðast, að fá engin skeyti frá honum, viðvíkjandi svertingjanum, sem hann hefði átt að finna. Rjett í því vezírin ætlaði á stað, kom ein af þjónustu konunum með dóttur hans, sem var fimm eða sex vetra, til þess að barnið skyldi nú sjá hann í síðasta sinn. Á þessu barni hafði kalífinn mikla ást, og tók hann það í faðm sinn og kyssti það mörgum kossum; þá varð hann var við, að það hafði eitthvað á brjóstinu,

sem sætan ilm lagði af, og spurði hann þá, hvað það væri. „Það er epli,“ ansaði mey barnið, „og stendur á því nafn kalífans, herra vors, hann Ríhan, þrællinn okkar, seldi mjer það fyrir tvær sekkínur.“

Þegar vezírinna heyrði barnið nefna „epli“ og „þræl“, brást hann glaður við. Tók hann eplið undireins og lét kalla á þrælinn, sem ekki var langt í burtu. „Mannfýla!“ segir hann við þrælinn, „hvar hefurðu fengið þetta epli?“ „Herra!“ ansaði þrælinn, „guð veit, að eg hvorki hef hnúplað því frá yður, eða úr garði kalífans. Fyrir skömmu síðan sá eg þrjú eða fjögur börn, sem voru að leika sjer á strætinu, hjelt eitt þeirra á epli þessu, og hrifsaði eg það af því. Barnið hljóp á eftir mjer og sagði, að móðir sín ætti eplið, og væri hún veik; hefði faðir sinn farið langa ferð, til að láta eftir löngun hennar í epli, og hefði komið heim aptur með þrjú. Væri þetta eitt af hinum þremur, og hefði það tekið það, svo að móðir þess ekki vissi af. En eg fjekk því ekki eplið aptur, heldur hafði eg það sjálfur, og seldi yngstu dóttur yðar það fyrir tvær sekkínur. Svona stendur á eplinu, og frekara veit eg ekki.“

Gíafar gat ekki nóg samlega furðað sig á því, að glettinn þrælsins skyldi hafa orðið orsök í dauða saklausrar konu, og því nær í lífláti sjálfs hans. Hann fór með þrælinn til kalífans og sagði honum greinilega allt, sem þrællinn hafði meðgengið, og hvernig hann fyrst hefði komið að því af tilviljun. En aldrei hefur nokkur maður undrast meir enn kalífinn þá, og gat hann ekki að sjer gert að hlæja. Samt kom á hann alvörusvipur undireins aptur, og sagði hann við vezírinn, að fyrst svo einstök óheill hefði blotizt af þrælum, yrði hann að sæta fádæmis refsingu. „Herra!“ svaraði Gíafar, „þessu vil eg ekki ímóti mæla, en ekki er glæp hans svo varið, að ekki megí fyrirgefa hann. Eg kann sögu eina af vezírnum Núreddín Alí í Kairó og Bedreddín Hassan frá Balsóra, er hún ennþá undarlegri enn þessi. Nú með því yðar hátign hlýðir fúslega á slíka hluti, mun eg segja yður sögu þessa, með þeim skilmála, að þjer fyrirgefið þræl mínum, ef yður þykir hún merkilegri enn þeir atburðir, hverra vegna eg segi hana.“ „Þeim kosti mun eg taka,“ ansaði kalífinn, „en mikið þykir mjer

þú í ráðast, og ekki trúir eg því, að þú getir frelsað þrælinn, því eplasagan er furðu merkileg.“ Þvínæst sagði Gíafar:

Söguna af Núreddín Alí og Bedreddín Hassan.

„Drottinn rjetttrúaðra manna! einusinni ríkti í Egyptalandi soldán, sem var rjettlátur, hjartagóður og rausnarlyndur. Nágranna þjóðirnar höfðu geig af honum fyrir hreysti sakir. Hann var vinur hinna nauðstöddu og verndari fræðimanna, og hóf hann þá til hæztu metorða. Vezír konungs þessa var hygginn og vitur maður, og vel að sjer í fögrum vísindum og allskonar fróðleik. Ráðgjafi þessi átti tvo sonu, fríða sýnum, fetuðu þeir báðir í fótspor hans. Hinn eldri hjet Schemseddín Móhammed, en hinn yngri Núreddín Alí, og hafði hann alla kosti til að bera. Þegar vezírin, faðir þeirra var dáiinn, gerði soldán boð eptir þeim báðum, færði hvern þeirra um sig í vezírs skrudu og mælti: „Ykkur tekur ekki sárar til tjóns þess, er þið hafið bedið, enn sjálfan mig. Veit eg að þið lifið í bróðurlegu samlyndi, og sœmi eg ykkur því báða þessu tignar embætti. Farið nú vel, og reynið að líkjast föður ykkur.“

Báðir hinir nýju vezírar þökkðu soldáni fyrir náð þessa og gengu heim; eptir það sáu þeir um greptrun föður síns. Þegar mánuður var umliðinn, gengu þeir í fyrsta sinn út aptur og komu í fyrsta sinn á ráðstefnu soldáns, áttu þeir þar stöðugt sæti. Þegar soldán fór á veiðar, fylgdi honum annar hver bræðranna, og nutu þeir þessarar sœmdar til skiptis. Það var einusinni þegar þeir höfðu etið kvöldverð, daginn áður enn eldri bróðirinn átti að fylgja soldáni á veiðar, og töluðu þeir um hitt og þetta, tók þá hinn yngri til máls: „Við erum báðir ókvæntir og lifum í bróðurlegri eindrægni, því kemur mjer til hugar, að við ættum á sama degi að eiga tvær systur af góðum ættum við okkar hæfi. Hvað lízt þjer?“ „Þetta ráð,“ ansaði Núreddín Alí, „er öldungis samboðið vináttu okkar, og er eg reiðabúiinn til alls, sem þú hyggur oss henta.“ „Ekki skal þar við sitja,“ mælti Schemseddín, „hugur minn hvarflar lengra fram í tímann. Gerum nú ráð fyrir, að konur okkar verði barnshafandi á sama tíma og ali börn sín á sama degi, þín kona son, og mín kona dóttur, þá skulum við láta

börnin eigast, þegar þau eru fulltíða.“ „Þetta er óskarad,“ segir Núreddín Alí, „þessi ráðahagur staðfestir bróður elsku vora, og samþykki eg þetta fúslega. En ef nú yrði úr þessari ráðagerð, mundir þú þá heimta heimanmund af syni mínum?“ „Það verður valla sundurþykkis efni,“ ansaði hinn, „og geng eg að því vísu, að þú gefir syni þínum í minnsta lagi þrjú þúsund sekkínur, þrjár góðar jarðir og þrjá þræla.“*

„Ekki skaltu treysta því,“ ansaði eldri bróðirinn, „erum við ekki bræður og höfum báðir jöfn metorð? Þú veizt líka að karlar eru konum æðri og meiri. Ætli því ekki það væri rjettast, að þú greiddir fram ríkuglega heimanfylgju? Mundi þjer ekki verða mikið fyrir því, þó þú yrðir að lána fjeð úr annars sjóð.“ Að vísu sagði Núreddín Alí þetta í gamni, en bróðir hans var skapbráður og þókti honum fyrir. „Bölfaður sje sonur þinn,“ mælti hann með þykkjusvip, „fyrst þú vogar að taka hann fram yfir dóttur mína. Þykir mjer þú furðu djarfur, að ætla þeim jafnræði. Þú munt vera brjálaður, fyrst þú segir við höfum jöfn metorð. Skaltu vita það, að fyrir heimsku þína mun eg ekki gefa syni þínum dóttur mína, þó að þú gæfir honum meiri auð enn þú sjálfur átt.“ Þessi hlægilega þræta bræðranna útaf giptingu óborinna barna þeirra, harðnaði meir og meir, og jókst orð af orði, þangaðtil Schemseddín Móhammed heitaðist við bróður sinn og mælti: „Ætti eg ekki á morgun að fylgja soldáni, skyldi eg launa þjer, sem þú hefur til unnið. En þegar eg kem heim, skaltu komast að raunum, að yngra bróður hentar ekki að velja eldri bróður sínum svo háðugleg orð, sem þú hefur gert.“ Eptir þetta gengu þeir báðir til svefnis.

Morguninn eptir snemma dags fór Schemseddín Móhammed frá Kairó með soldáni til grafstöplanna*). En Núreddín var næsta órótt um nóttina, og kom honum ekki svefn á auga. Eptir langa umhugsun, rjeði hann af, að slíta allri sambúð við bróður sinn, því honum þókti frágangs sök að þola slíkan ofmetnað. Kvað hann þá vísur þessar:

*) Grafstöplarnir (Pyramídar) eru merkilegar fornleifar, og halda menn þeir sjeu legstaðir fornkonunga Egyptalands.

Stöðugt logn er vatni verst,
 Ef vindar það ei hræra,
 Óhollusta magnast mest,
 Mornar djúpið væra.

Bráð svo ljónið bezt kann ná,
 Ef bæli framar stígur;
 Ein sú hitta örin má,
 Er af strengnum flýgur.

Fyrrist halur frama og dáð,
 Á fletjum kyrr er situr,
 Far því víða um lög og láð,
 Lukkan sem þig flytur.

Hann ljét söðla trausta múlösnu, tók með sjer peninga, dýrgripi og nokkuð nesti; brá hann því á, að hann ætlaði skammt burt, og mundi koma aptur að tveim dögum liðnum. Reið hann nú á stað, og jafnskjótt sem hann hafði borgina Kairó að baki sjer, lagði hann útá eyðimörk þann veg, sem liggur til Arabíu; leið eigi á löngu að múlasnan sprakk, og varð hann þá að fara gangandi. Vildi honum til allrar hamingju, að hann mætti sendimanni, sem ætlaði til Balsóra, og lofaði hann honum, að setjast upp á úlfaldann bak við sig. Kvaddi hann sendimann þegar þeir komu til Balsóra, og þakkaði honum farar greiðann: þvínæst fór hann að útvega sjer herbergi til íbúðar. Mætti hann þá á stræti einu tignum manni, sem allir borgarmenn sýndu djúpa lotningu, því þeir stóðu jafnan kyrrir, þangaðtil hann var framhjá genginn. Núreddín gerði þetta og að dæmi annara. Þessi maður var stórvezír soldáns frá Balsóra, gekk hann um borgina til að sjá um góða reglu. Varð honum lítið til hins unga manns, og þókti yfirbragð hans bjóða af sjer góðan þokka. Hann horfði vingjarnlega til hans og nam staðar, sá hann að hann var í ferðabúningi og spurði því, hver og hvaðan hann væri. „Herra!“ ansaði Núreddín Alí, „eg er frá Kairó í Egyptalandi, fór eg þaðan af því eg varð ósáttur við mann, sem er mjer náskyldur, fjell

mjer það svo nærri, að eg vil heldur ráfa um alla veröld og deyja, enn snúa þangað aptur.“ Stórvezírinn, sem var gamall maður og æruverður, svaraði honum: „Sonur! slepptu slíku áformi, því í veröldinni finnur þú ekki annað enn eynd og hörmungar, þú veizt ekki, hvaða þrautir þú hættir þjer í. Kom þú heldur með mjer; hver veit nema eg geti bætt þjer það, sem þú hefur misst á fósturjörðu þinni.“

Núreddín Alí fór með stórvezírnum í Balsora. Komst stórvezírinn fljótt að því, hvíllkur afbragðsmaður hann var, og lagði svo mikla ást á hann, að hann sagði einusinni við hann, þegar þeir voru tveir einir: „Þú veizt, að eg er kominn á þann aldur, að eg get ekki átt langt eptir ólifað. Guð hefir gefið mjer dóttur, sem er eins að fríðleik umfram allar aðrar konur, sem þú ert umfram aðra karlmenn, og er hún nú gjafvaxta. Hafa margir hinir tignustu menn í hirðinni beðið hennar fyrir hönd sona sinna; en ekki hef eg ráðizt í, að fastna hana neinum þeirra. En þig lízt mjer afbragðs vel á, og þykir mjer í alla staði jafnræði, er eg því fús á að gerast tengdafaðir þinn. Ef þú tekur þessum kosti, mun eg láta soldán, herra minn vita, að eg jafnframt tengdum þessum, tek þig mjer í sonar stað, og bið hann að gera þig að stórvezír í Balsóra þegar eg fell frá. Er eg mjög svo hníginn á efra aldur og hvíldar þurfi, vil eg því fela þjer á hendur fjárforráð og stjórnarstörf mín.“

Þegar vezírinn hafði lokið ræðu sinni, fleygði Núreddín Alí sjer til fóta honum, og sagði hinum gamla manni, frá sjer numinn af fögnuði og þakklátsemi, að hann vildi gera honum allt að skapi. Kallaði stórvezírinn nú á hinn helzta þjónustumann sinn, og skipaði honum að skreyta hinn stærsta sal í höll sinni og búa til veizlu. Þvínæst bauð hann tignustu mönnum í hirðinni og borginni. Sagði Núreddín honum, meðan á þessu stóð, hverrar stjettar hann væri, og er boðsmenn voru komnir, hjelt stórvezírinn svo látandi ræðu, einkum til þeirra, er hann hafði synjað ráðahagsins: „Herrar mínir! mjer er gleði, að geta gert yður nokkuð uppskált, sem eg lengi hef leynt. Eg á bróður, sem er stórvezír Egyptalands soldáns, einsog eg er stórvezír hjer í landi. Þessi bróðir minn á einn son, og vildi hann ekki láta hann kvongast í hirð

Egypta soldáns, heldur sendi hann til mín í því skyni, að ættleggir vorir tengdust. Þessi ungi maður er bróðursonur minn, og kýs eg mjer hann til tengdasonar. Er eg vongóður um, að þjer gerið mjer þá sæmd, að sitja í brúðkaupi hans, er eg ætla að halda í dag.“ Öllum, sem viðstaddir voru, þókti sanngjarnt, að vezírin hefði tekið bróðurson sinn fram yfir alla aðra; sögðu því allir í einu hljóði, að þeim þækti ráðahagurinn góður, og kváðust fúsir að vera við hátíð þessa, og óskuðu honum langra lífdaga, til þess hann mætti sjá ávexti þessarar gleðilegu giptingar.

Þá sá Scheherasade að lýsti af degi og feldi því niður söguna, en næsta morgun sagði hún framhaldið á þessa leið:

114. nótt.

„Herra!“ stórvezírin Gíafar sagði kalífanum áfram söguna og mælti: „Þegar boðsmenn stórvezírsins í Balsóra höfðu látið í ljósi, að þeim þækti vænt um, að dóttir hans giptist Núreddín Alí, var til borðs gengið. Eptir máltíðina, sem ekki stóð mjög stutt yfir, voru bornar fram sætabrauðskökur, og er hver og einn, einsög lög gera ráð fyrir, hafði troðið svo miklu á sig af þeim, sem hann gat, komu skjalaritarar með kaupmálann. Skrifuðu undir hann hinir tignustu menn, sem í boðinu voru, og að því búnu fóru allir heim.

En er allir voru burt gengnir nema þjónustumennirnir skipaði vezírin nokkrum þeirra, sem hann hafði falið á hendur að búa til lauga, að fylgja Núreddín til baðhúss. Þar fann Núreddín hið hreinasta og fegursta lín, sem yndi var á að horfa, og allt, sem hann þurfti með. Þegar hann hafði látið þvo og núa sig, ætlaði hann að fara í sömu fötin og hann hafði farið úr, en þá voru honum fengin önnur, sem voru miklu skrautlegri. Gekk hann nú þrúðbúinn og ilmandi af hinum kostulegustu smyrslum til tengdaföður síns, fannst honum mikið um fríðleik hans, og ljét hann setjast hjá sjer, svo mælandi: „Þú sagðir mjer, sonur! hver þú værir og hver metorð þú hafðir í hirð Egypta soldáns, og vjekst þú á eitthvert sundurþykki ykkar bræðranna. sem olli burtför

þinni úr fúðurlandi þínu. Seg mjer nú hreinskilnislega, útaf hverju deila þessi reis, því þú mátt trúá mjer fyrir öllu, og átt ekki að leynd mig neinu.“

Núreddín Alí sagði honum þá allt úti æsar frá ósamþykki þeirra bræðranna, og gat stórvezírinn ekki að sjer gert að skelli hlæja, meðan hann var að segja honum sögu þessa. „Getur nokkuð hugsast hlægilegra,“ mælti hann, „hvernig gátuð þið orðið ósáttir útaf þessum ráðahag, sem var eintómur hugarburður? Það var leitt, að þú skyldir verða óvinur eldra bróður þíns útaf slíku lítilræði, enda var það rangt af honum, að taka gamanyrði þín fyrir bríxl; samt lofa eg guð fyrir þessa þrætu, því henni á eg að þakka, að eg hef hlotið slíkan tengdason, sem þú ert. En nú er framorðið og sámir ekki, að þú látir dóttur mína, konu þína, bíða lengi eptir þjer. Á morgun skal eg fylgja þjer á fund soldáns, og vona eg hann taki svo við þjer, að við megum vel við una.“

Nú bar svo kynlega til, að sama daginn, sem brúðkaup þetta var haldið í Balsóra, kvæntist Schemseddín Móhammed í Kairó. Þegar Núreddín hafði farið úr borginni fyrir fullt og allt, og Schemseddín kom heim aptur eptir, mánaðar burtveru, (því svo lengi hafði soldán verið á veiðiferð þessari), gekk hann til húsa Núreddíns. Frjetti hann þá, að Núreddín hefði farið sama daginn, sem soldán fór á veiðar, og hefði látið í veðri vaka, að hann ætlaði ekki að vera burtu meira enn tvo eða þrjá daga, og hefði ekki síðan sjezt. Sárnaði honum þetta því heldur, sem hann sá, að Núreddín hafði ekki gengið annað til burtferðarinnar enn skapraunar orð þau, sem honum höfðu um munn farið, Gerði hann því út sendimann, er fara skyldi gegnum borgina Damaskus allt til Haleb, en Núreddín var þá kominn til Balsóra, og varð sendimaður að snúa heimleiðis, svo að hann fjekk engin tíðindi af honum; hugsaði þá Schemseddin Móhammed, að hann skyldi láta leita að bróður sínum annarstaðar, en um sama leyti kom honum til hugar að kvongast. Gekk hann að eiga dóttur einhvers hins tignasta manns í Kairó sama daginn, sem bróðir hans átti dóttur stórvezírsins í Balsóra.

En það var ekki þar með búíð, því níu mánuðum síðar ól kona Schemseddíns Móhammeds í Kairó meybarn, og sama dag

fæddi kona Núreddíns Alís í Balsóra sveinbarn; var sveininum nafn gefið og kallaður Bedreddín Hassan. Ljet stórvezírinn gleði sína í ljósi með mesta örlæti og opinberu hátíðahaldi, Samt ljet hann sjer mest um hugað, að votta tengdasyni sínum fögnuð sinn; fór hann því til soldáns og beiddi hann að láta Núreddín Alí erfa stórvezírs embættið eptir sig látinn, því sjer væri hugfró að vita, að það kæmi í hendur tengdasonar síns.

Soldáni hafði litizt mæta vel á Núreddín, þegar hann kom á fund hans eptir brúðkaupið, og aldrei heyrt hans nema að góðu getið, veitti hann því stórvezírnum bæn sína með mestu blíðu, og skipaði að færa Núreddín Alí í stórvezírs skrúða. En þá komst gleði tengdaföðursins hæzt, þegar hann sá tengdason sinn á ráðstefnu setjast í forseta sæti í hans stað, og taka að sjer öll stórvezírs störf, og hafði hann ekki verið gláðari, þegar hann sjálfur tók við embættinu. Sat Núreddín nú jafnan á ráðstefnum, þegar tengdafaðir hans var forfallaður af ellilasleik. Andaðist þessi göfuglyndi öldungur fjórum árum eptir giptingu Núreddíns með þeirri gleðiríku meðvitund, að hann ljeti eptir sig afsprengi, sem lengi mundi halda ágæti ættarinnar við lýði.

Núreddín veitti honum nábjargir og annaðist útför hans með öllum virktum. Undireins og sonur hans Bedreddín Hassan var sjö ára gamall, fjekk hann honum afbragðs kennara og fræddi hann sveininn, einsog ættgöfgi hans samdi; varð hann skjótt áskynja, að hann hafði bezta næmi og skilning, hvað, sem hann átti að læra.“

Scheherasade ætlaði að segja lengur, en þá lýsti af degi og geymdi hún því framhaldið til næsta morguns.

115. nótt.

„Þegar Bedreddín Hassan hafði verið tvö ár til kennslu, var hann vel lesandi, og ljet þá kennarinn hann læra kóraninn utanbókar. Voru honum nú fengnir aðrir kennarar, og tók andi hans slíkum þroska, að hann á tólfta aldurs ári gat kennt sjer sjálfur. Var hann þá þegar orðinn fullorðinslegur í yfirbragði og hinn

frðasti sýnum, svo að allir dáðust að, sem hann sáu. Hafði Núreddín Alí til þessa einungis látið hann nema allskonar fróðleik, en ekki látið hann kynnst heiminum. Fór hann því nú með hann til hallar soldáns, og ljét hann sýna honum lotningu sína, tók soldán við honum með mestu blíðu. Þeir, sem sáu hann á strætinu, urðu svo frá sjer numdir af segurð hans, að þeir lofuðu hann hárri röddu og margblessuðu hann. Faðir hans tók nú að búa hann undir, til að taka við vezírs embættinu eptir sig, og sparði því ekkert til þess, að hann fengi nákvæma þekkingu á hinum vandasömustu embættisstörfum; hann gerði í stuttu máli allt, sem í hans valdi stóð, til þess að mennta son sinn, sem var uppáhald hans. En þegar hann gat farið að gleðjast af ávöxtum erfiðis-muna sinna, tók hann snögglega þunga sótt, og fann hann gjörla, að hann mundi eiga skammt eptir ólífad, og var hann vonlaus um, að sjer mundi batna; bjó hann sig undir andlátið einsog rjett-trúður og guðhræddur maður. Á þessari dýrmætu stund gleymdi hann ekki Bedreddín, hinum ástkæra syni sínum; hann ljét kalla á hann og mælti: „Son minn! þú sjer, að heimur þessi er fallvaltur, en hinn, sem eg nú fer til, varir að eylífu. Skalt þú nú þegar fara að venja þig á, að hugsa um dauðann, og búa þig undir ró-saman viðskilnað, svo að þú getir ekki ásakað þig um hirðuleysi í neinu, sem er skylda trúads og dyggðugs manns. Trúna þekkir þú til hlítar, en viðvíkjandi dyggðinni mun eg kenna þjer nokkur heilræði, en þú skalt reyna að færa þjer þau í nyt. Af því nauðsynlegt er að þekkja sjálfan sig, og þú veizt ekki, hver eg er. skal eg skíra þjer frá því.

Eg er ættður frá Egyptalandi, og var faðir minn, en afi þinn, æðsti ráðgjafi soldáns þar í landi, og vorum við bræður í tölu vezíra hans. Föðurbróðir þinn er enn á lífi, sem eg ætla, og heitir Schemseddín Móhammed. Eg varð að skilja við hann og kom hingað, hlaut eg hjer tignarembætti það, er eg til þessa hef haft á hendi. En allt þetta er greinilegar sagt í bók einni, er eg ætla að gefa þjer.“ Þvínæst fjekk hann Núreddín kver, sem hann hafði skrifað með eigin hendi, og ætíð borið á sjer, og mælti enn fremur: „Lestu þetta í tómstundum þínum; muntu meðal annars finna þar tilgreindan giptingardag minn og fæðingardag þinn. Mun

þar sýðar koma, að þú þarft skilríkja þessara við, og skaltu því geyma kverið vandlega. Viknaði Bedreddín Hassan bæði af ástandi föður síns og orðum hans, og tók við kverinu með tárin í augnum, og lofaði, að láta það aldrei við sig skilja, í sama vetfangi vesnaði Núreddín svo, að ekki var annað að sjá, enn að hann mundi gefa upp öndina. Samt hresstist hann við aptur og tók að nýju til máls: „Sonur! lát það vera hina fyrstu og æðstu lífsreglu þína, að leggja ekki lag þitt við hvern, sem vera skal; sá sem vill vera í friði, verður að vera einn sjer, og má ekki birta öðrum hugskot sitt. Af öllum þeim, sem þú vilt vingast við, mun enginn reynast þjer tryggur í andstreyminu. Búðu því einn að þínu og trúðu engum.

Í öðru lagi skaltu varast, að beita ójöfnuði við nokkurn mann, því þá mun hver hönd snúast á móti þjer, og ber þjer að skoða heiminn, einsog trúaður maður, sem ætlast til hógvæðar og nærgætni af öðrum. Minnstu þess, að engin hönd er svo voldug, að guðs hönd sje ekki máttkari.

Það er þið þriðja: „Þú mátt ekki svara, þegar vaðið er upp á þig með bríxlum. „Fæst orð hafa minnsta ábyrgð,“ segir máltækið og á það hjer heima. Þú veizt að eitt af skáldum vorum kallar þögnina prýði og hlíf lífsins, og ræður mönnum til, að láta ekki orð sín hrjóta, einsog æðandi haglskúr. Margur hefur iðrast eptir orð, sem talað var í ótíma, en enginn eptir að hafa þagað.

Láttu það vera hina fjórðu reglu þína, að bergja aldrei á víni, því það er uppspretta allra lasta.

Í fimmta lagi ræð eg þjer til sparsemi. Ef þú ekki eyðir fjármunum þínum, muntu ekki komast í bágindi. Hvorttveggja er illt: að vera ofríkur og ágjarn. Með litlu, ef þú fer laglega með, getur þú aflað þjer margra vina, en ef þú fer illa með mikinn auð, mun allur heimur verða þjer frásnúinn og mót-hverfur.“

Þannig kenndi Núreddín Alí syni sínum heilræði, allt fram í andlátíð, en er hann var andaður, var hann greptraður með mestu viðhöfn“...

Þá sá Scheherasade til dagsbrúnar og þagnaði síðan. Næsta morgun tók hún aptur þannig til frásagna.

116. nótt.

„Bedreddín Hassan harmaði ákaflega föður sinn; ljét hann sjer ekki nægja að syrgja einn mánuð, heldur sat hann aleinn og harmandi í tvo mánuði og gleymdi að koma á fund soldáns í Balsóra, og sýna honum lotningu. Þókti soldáni sjer og hirð sinni mikil fyrirlitning sýnd með tómlæti þessu, og varð því afarreiður. Skipaði hann í bræði sinni stórvezír þeim, er hann hafði sett í stað Núreddíns Alís, að fara til húsa hins framlíðna vezírs, og gera allar eigur hans og allt, sem hann hefði látið eptir sig, upp-tækt. Skyldi hann svipta Bedreddín Hassan öllum arfi og taka hann fastan í tilbót.

Hinn nýji stórvezír fór á stað með fjölda dómpjóna og valds-manna, til að fullnægja skipun þessari. Vildi þá svo til, að á leiðinni mætti honum einn af þrælum Bedreddíns Hassans; en undireins og þrællinn varð þess áskynja, hvað stórvezírnum var í hug, flýtti hann sjer á undan honum, til þess að vara herra sinn við. Kom hann þar að honum, sem hann sat í forgarði húsa sinna, hnugginn og niðurlútur, einsog faðir hans hefði samstundis gefið upp öndina. Fleygði þrællinn sjer fram fyrir fœtur honum með öndina í hálsinum, kyssti fald klæða hans og mælti: „Forðið yður herra! forðið yður sem skjótast!“ „Hvað er um að vera?“ spurði Bedreddín Hassan og leit upp, sagði þrællinn honum þá allt um reiði soldáns, og það, sem hann hefði skipað. Skaut honum þá skelk í bringu, og spurði hann hinn tryggja þræl, hvort hann mundi hafa tíma til að stinga á sig nokkrum peningum og dýrgripum, en þrællinn svaraði: „Stórvezírin kemur að vörmu spori; eyðið ekki tímanum, en flýið undireins.“

Spratt þá Bedreddín upp, batt á sig skó sína, brá skikkju lafinu fyrir andlit sjer, til þess að hann ekki skyldi þekkjast, og hljóp út úr húsi sínu, en vissi ekkert, hvert flýja skyldi. Hafði hann mestan hug á, að sleppa úr borginni, og hljóp því útúr því hliði, sem næst var; hljóp hann síðan viðstöðulaust, þangaðtil hann kom í hinn opinbera grafreit, og staðnæmdist þar, því hann ætlaði að vera um nóttina í greptrunarhúsi föður síns. Var það mikið hús og stöpull á, hafði Núreddín Alí látið gera það meðan

hann var á lífi. Þar mætti Bedreddín Gyðingi einum, sem var ríkur víxlari og verzlunarmaður; stóð Gyðingurinn þá við, og heilsaði honum með lotningu, því þeir þekktust“...

Þá roðaði fyrir sól og feldi Scheherasade niður söguna, en hjelt henni þannig áfram næstu nótt:

117. nótt.

„Gyðingurinn, sem hjet Ísak, kyssti á hönd Bedreddíns Hassans og mælti: „Herra! má eg spyrja, því eruð þjer hjer svo einmana, og einsog utan við yður? Liggur nokkuð illa á yður?“ „Svo er að vísu,“ mælti Bedreddín Hassan; eg sofnaði áðan og dreymdi mig föður minn, var hann þá ógurlegur undir brún að sjá, og horfði til mín, einsog með reiðisvip. Hrökk eg upp af svefninum, og flýtti mjer hingað, til að biðjast fyrir á gróf hans.“ „Herra!“ ansaði Gyðingurinn (því hann gat ekki grunað, hversvegna Bedreddín Hassan hafði farið úr borginni) „eg vissi til, að stórvezírinn sálugi, faðir yðar og herra minn, hásællar minningar. hafði látið ferma mörg skip með vörum, og eru þau enn ekki komin að landi; þjer eruð nú eigandi þeirra, og því ætla eg að biðja yður, að láta mig ganga fyrir öðrum, þegar þjer farið að selja. Eg get borgað alla skipsfarma yðar út í hönd, og get eg byrjað kaupin á því, að fá yður þúsund sekkínur, ef þjer viljið láta mig fá farm hins fyrsta skips, er farsællega kemur hjer á höfn. Eg hef peningana hjá mjer, og skal borga yður þá fyrirfram.“ Að svo mæltu dró hann fram stóra pyngju, sem hann hafði borið undir hendinni, og var innsigli hans fyrir; sýndi hann Bedreddín Hassan pyngjuna, og þókti honum þá, sem þetta væri hjálp af himnum send, og þáði hana feginshendi.

„Herra!“ mælti Gyðingurinn, „þjer látið mig þá fá farm hins fyrsta af skipum yðar, sem kemur hjer á höfn, fyrir þúsund sekkínur?“ Því játaði Bedreddín og mælti: „Þú skalt fá hann fyrir þúsund sekkínur.“ Þvínæst fjekk Gyðingurinn honum pyngjuna með þúsund sekkínum í, og bauðst til að telja. En Bedreddín Hassan sagði hann þyrfti þess ekki, og hefði hann fullkomnið

traust á ráðvendi hans. „Ef svo er,“ segir Gyðingurinn, „gerið þá svo vel, að gefa mér skriflega kvittun fyrir kaupskap okkar.“ Tók hann þá óðara upp blekbyttu, er hann bar í belti sínu, og upp úr veski sínu penna og pappírsmíða; hjelt hann á byttunni, en Bedreddín Hassan skrifaði:

„Bedreddín Hassan í Balsóra jatar með brjefi þessu, að hann hafi selt Gyðingnum Ísak farm hins fyrsta af skipum sínum, sem kemur hjer á höfn, fyrir þúsund sekkínur, sem hann hefur meðtekið.

Bedreddín Hassan í Balsóra.

Þenna miða fjekk hann Gyðingnum, sem óðara stakk honum niðri veski sitt, kvöddust þeir þá, og fór Gyðingurinn leiðar sinnar heim í borgina. En Bedreddín Hassan gekk til grafar föður síns, fleygði sjer þar niður á grúfu og harmaði forlög sín tárfeiliandi. „Ó mig, auman,“ mælti hann, „hvað á að verða af mér? Hvar get eg leitað hælís fyrir hinum órjettvísa konungi, sem ofsækir mig? Nægði mér ekki söknuðurinn og harmurinn eptir föður minn, þurfti þetta að boetast við?“ Þannig lá hann lengi, en loksins reis hann upp og hallaði höfðinu að leiði föður síns og mælti: „Síðan þú ert vikinn mér af sjónum, eru hús þín tóm, en veröldin þykir mér, sem eyðimörk; fjær og nær dymmur fyrir augum mínum. Betur væri, að fjaðrirnar hefðu verið slitnar úr vængjum hrafnisins, sem sagði þig feigan, og að ekkert hreiður hefði vermt hann; en nú mun hin dymma nótt hylja oss báða, og við munum báðir hvíla í hinu sama húsi!“ Þannig sat hann harmandi og kveinandi, þangaðtil svefninn sókti á hann, hnje þá höfuð hans niður af leiðinu, og sofnaði hann flatur á jörðinni.

Þegar hann nú lá þar sofandi, fór andi nokkur á kreik, sem vanur var að hafast við í legstað þessum um daga, kom hann auga á hinn unga mann, sem lá hjá gróf Núreddíns Alís. Fór hann þangað inn, og varð frá sjer numinn af hans himnesku fegurð.“

Dagsbrúnin, sem nú kom í ljós, meinaði Scheherasade, að segja söguna lengur; en næsta morgun sagði hún framhaldið þannig.

118. nótt.

„En er andinn hafði virt Bedreddín Hassan grandgæfilega fyrir sjer, sagði hann við sjálfan sig: „Ef ráða má af yfirbragði veru þessarar, hlýtur hún að vera engill hinnar jarðnesku paradísar, sem guð hefur sent til þess, að allur heimur skyldi upp-tendrast af elsku.“ Þvínæst flaug hann í loft upp, og vildi þá svo til, að hann mætti álfkonu nokkuri. Þegar þau höfðu heils-azt mælti andinn: „Viltu ekki lifa niður með mjer í grafreitinn, þarsem eg er vanur að dvelja, eg skal sýna þjer þar undur allrar fegurðar, og mun þjer ekki finnast minna til koma enn mjer.“ Álfkonan tók því glæðlega, og í sama vetfangi voru þau horfin þangað, sýndi þá andinn henni Bedreddín, svo mælandi: „Hefurðu nokkurntíma sjeð fríðari, eða gjörfuglegri mann enn þenna?“

Álfkonan horfði vandlega á Bedreddín og svaraði: „Sannlega er hann fríður, en það sá eg annað í Kairó, sem er jafnmikið furðu-verk fyrir fríðleiks sakir, skal eg skíra þjer frá því, ef þú vilt hlýða á.“ Andinn kvaðst fús til þess. „Þá skaltu vita,“ mælti álfkonan, „svo að eg segi þjer söguna frá upphafi vega sinna, að vezír Egypta soldáns, Schemseddín Móhammed, á tvítuga dóttur, sem er hin fríðasta mæd og bezt að öllum kostum búin, veit eg enga slíka. Hafði soldán heyrt, hvílíkt orð fór af fegurð hennar, og gerði hann fyrir skömmu síðan boð eptir föður hennar og sagði við hann: „Eg hef heyrt að þú eigir gjafvaxta dóttur: viltu gipta mjer hana?“ Þetta hjúskapar boð kom næsta flatt uppá vezírinn, en allt fyrir það ljet hann ekki gleppja sjer sjónir. tók hann því ekki þessum kosti, sem flestir mundu hafa gert í hans sporum, heldur svaraði hann soldáni þannig: „Herra! eg er þeirrar sœmdar ómaklegur, sem þjer ætlið mjer, og bið eg yður auðmjúkast, að taka ekki illa upp, þó eg standi í gegn vilja yðar. Þjer vitið, að eg átti bróður, sem hjet Núreddín Alí, og hlaut hann þá virðingu, að vera vezír yðar, einsog eg. Okkur bar ámilli. og af því leiddi, að hann hvarf snögglega, og hef eg ekki síðan frjett til hans, þangaðtil eg heyrði fyrir nokkrum dögum, að hann væri dáinn í Balsóra, og hefði hann verið stórvezír soldáns þar. Hann hefur látið son eptir sig, og með því við höfðum heitið hver

öðrum, að láta börn okkar eigast, ef nokkur yrðu, þá veit eg, að hann hefur haft ráðahag þenna í huga allt fram í andlátíð. Vildi eg fyrir þá sök binda enda á heit mitt, og bið eg yður að leyfa mjer það.“

Þá var kominn dagur og þagnaði því Scheherasade, en næsta morgun sagði hún söguna áfram, einsog vezírin Gíafar hafði sagt.

119. nótt.

„Soldán Egyptalands reiddist hinni skorinorðu undanfærslu vezírsins, og sagði í ofsalegri bræði, því hann gat ekki stillt skap sitt: „Launarðu svo góðsemi mína, þarsem eg vil lítillækka mig til tengda við þig? en þú skalt hitta sjálfan þig fyrir, að þú tekur annan fram yfir mig, og þess strengi eg heit, að dóttir þín skal eiga hinn argasta og ljótasta af öllum þrælum mínum, og engann annan.“ Ljet hann þá stórvezírin óðar frá sjer fara, og gekk hann smeikur á burt. Ídag hefur soldán látið einn af hestamönnum sínum koma, hefur hann kryppu, bæði á baki og brjósti, og er fjarska afskræmislegur; Soldán hefur skipað Schemseddín Móhammed að samþykkja giptingu dóttur sinnar og þrælsins, og hefur hann látið semja kaupmálann í viðurvist sinni.

Er nú allt búið undir þetta kátlega brúðkaup, og á þessari stundu standa allir þrælar hinna egypzku hirðmanna með brennandi kyndla við dyrnar á baðhúsi einu, sem krypplingurinn er í, eiga þeir að fylgja honum til brúðarinnar, sem nú er komin í skartið. Þegar eg fór frá Kairó, ætluðu konurnar að leiða hana í brúðar búningnum, inní salinn, þarsem hún á að taka á móti krypplingnum; þar situr hún nú og bíður hans. Eg hef sjeð hana, og skal eg ábyrgjast þjer, að enginn getur annað enn dádst henni.“

„Hvað, sem þú segir,“ ansaði andinn, „get eg ekki ímyndað mjer, að þessi mær sje fríðari enn unglingurinn.“ „Eg mótmæli því ekki,“ mælti álfkonan, „og játa eg, að hann er boðlegur hinni yndislegu brúði krypplingsins. Það verk væri því okkur samboðið, að koma í veg fyrir órjettvísi Egypta soldáns, og lauma þessum unga manni í stað þrælsins.“ „Þú segir satt,“ ansaði andinn, „og fellur

mjer ráð þitt prýðilega í geð. Við skulum ónýta hefnd Egypta soldáns, hugga hrelldan föður, og gera dóttur hans eins sæla, og hún ætlar sig ósæla. Skal eg ekkert til spara, að þessu áformi megi framgengt verða, og geng eg að því vísu, að þú munir gera allt, sem í þínu valdi stendur. Eg skal taka að mjer, að flytja hann til Kairó, svo að hann ekki vakni, skaltu þú þá koma honum þaðan burt, ef fyrirætlun okkar heppnast.“ Þegar nú andinn og álfkonan höfðu aftalað þetta nákvæmar, tók hún Bedreddín Hassan mjúklega upp, bar hann með óumræðilegum flýti gegnum loptið, og lagði hann niður hjá dyrum opinberrar byggingar, allskammt frá baðhúsinu, þaðan er krypplingsins var von á hverri stundinni, ásamt þrælum þeim, er þjónuðu honum.

Í þessu veffangi vaknaði Bedreddín Hassan, og varð honum hverft við, þegar hann sá, að hann var allt í einu kominn mitt í ókunnuga borg. Var að honum komið að spyrja, hvar hann væri, en andinn drap hendi á öxl honum og rjeði honum til að þegja. Síðan fjekk hann honum kyndil og mælti: „Farðu inní hópinn, sem stendur við dyrnar á baðhúsinu þarna; skaltu fylgjast með honum inní salinn, þarsem halda á brúðkaup nokkurt. Brúðguminn er krypplingur, og muntu fljótt þekkja hann úr, skaltu ganga til hægri hliðar honum og taka í pyngju þína og gefa söngmönnum, dansmönnum og dansmeyjum fje. En þegar þú kemur inní salinn, skaltu líka sýna ambáttum brúðarinnar örlæti þitt, og taka handfylli þína af sekkínum í hvert skipti, sem þú grípur í pyngjuna og gefa óspart. Gerðu nú óhræddur, sem eg hef fyrir þig lagt; hræðstu ekkert, undrastu ekkert og treystu hinum æðri innblæstri.“ Þegar nú Bedreddín Hassan hafði fengið svo skíra vísbendingu, hvernig hann skyldi fara að, gekk hann til dyra baðhússins, og kveikti kyndil sinn hjá einum af þrælunum. Síðan skauzt hann inní mannþröngina, einsog hann væri háður einhverjum höfðingja í Kairó, og fór nú með þrælunum, er fylgdu krypplingnum, sem nú var kominn úr baðinu og stíginn á bak einum af hestum soldáns“.

Þá var dagur uppkominn og hætti því Scheherasade þenna morgun. Næsta morgun tók hún þannig til frásagna:

120. nótt.

Bedreddín Hassan gekk með söngmönnum, dansmönnum og dansmeyjum, er gengu á undan krypplingnum, og gaf þeim öðru hverju handfylli sína af sekkínum. En af því að örlætið fór honum svo vel, sakir látpýði hans og kurteisi, varð öllum, sem nokkuð fengu, starsýnt á hann, og fannst þeim svo mikið um fegurð hans, að þeir gátu ekki haft augun af honum. Staðnæmdist nú allur hópurinn fyrir utan hús vezírsins, Schemseddíns Móhammeds, sem ekki kom til hugar, að bróðursonur sinn væri svo nálægt sjer. Nú var fyrir reglu sakir öllum þrælunum og Bedreddín Hassan vísað út, og máttu þeir ekki inn ganga; en söngmennirnir, sem enginn amaðist við, kváðust ekki vilja koma inn, nema Bedreddín Hassan mætti koma með þeim. „Hann er ekki í þræla tölu,“ sögðu þeir, „og þarf ekki annað enn að líta á hann, til þess að sjá það. Er hann að líkindum ungur útlendingur, og mun honum vera forvitni á, að sjá brúðkaupssiðu þá, er hjer tíðkast.“ Tóku þeir hann síðan með sjer og fóru inn með hann, þó dyraverðir bönnuðu, tóku þeir af honum kyndilinn, og fengu einhverjum öðrum, sem fyrst varð fyrir. En er þeir voru komnir í salinn, settu þeir hann á hægri hönd krypplingsins, sem sat hjá dóttur vezírsins í dýrðlega skreyttu öndvegi, sem reist var upp af miðjum legubekk. Konur emíra, vezíra og gjaldkyra soldáns, hirðmeyjarnar og hinar tignustu konur í borginni, sátu til beggja hliða í lægri sætum, eptir virðingu sinni, voru þær allar svo skrautbúnar, að yndi var að horfa á.

Hjelt hver þeirra á logandi ljósi, og er Bedreddín kom inn, varð öllum lítið á hann, og dáðust þær að vaxtarlagi hans, limaburði og andlits fegurð, gat engri leiðst að horfa á hann. En er hann var seztur niður, var engin sú, er ekki stæði upp og færði sig nær, til þess að virða hann betur fyrir sjer, og var ekki trútt um, að hjartað berðist tíðara, er þær settust niður. Kom illur kurr í alla, sem viðstaddir voru af hinum fjarskalega mismun, sem var á honum og hestaþrælum, hinum andstyggilega krypplingi, og kallaði kvennfólkið hátt: „Fallegi maðurinn ungi skal eiga brúðurina, en ekki krypplings ófjetíð!“ Og í tilbót beiddi það soldáni óboena

fyrir það, að hann neytti ofurveldis síns, til þess að tengja saman fegurð og afskræmisskap. En yfir krypplinginn jusu þær slíkum skömmum, að hann kiknaði allur við og sneypist svo, að allir, sem við voru, höfðu mestu skemmtun af; tóku skútyrðin hátt yfir sönginn og hljóðfæra sláttinn, sem öðru hverju var byrjað á, en varð að hætta aptur. Loksins gátu þó söngmenn komist að, og gengu nú fram konur þær, sem höfðu búið brúðurina, var hún þvegin ilmvatni og angaði af smyrslum. Klæði hennar ilmuðu af dýrasta viðsmjör og reykelsis ilm, desdupti var stráð yfir hár hennar, sem meyjar höfðu fljettað, var það prýtt djásni, er söma mátti keisaradrottningu. Á klæði hennar voru glitruð með gullsaumi allskonar blóm, fuglar og dýr, voru augu og trjónur dýranna gerð úr gimsteinum, en á fótunum hafði hún skó, sem sýndust vera úr smaragði og roðasteinum. Gimsteinamen hennar var svo skært, að augun þoldu valla að horfa á það, en ásjóna hennar skein skærar, enn birta vaxljósanna, er ljómuðu frammi fyrir henni.“

Þá sá Scheherasade til dagsbrúnar og þagnaði.

121. nótt.

„En svo skrautbúin, sem brúðurin var, hafði hún samt sjö sinnum fataskipti meðan á hljóðfæra slættinum stóð, og varð ekki sagt, að einn klæðnaðurinn væri fegurri enn annar. Í hvert skipti, sem hún var komin í nýjan búnað, reis hún upp úr sæti sínu og gekk með fylgikonum sínum framhjá krypplingnum, og virti hann ekki viðlits; en frammi fyrir Bedreddín Hassan nam hún staðar, til þess að sýna honum sig í hinum breytta búning. Sveikst hann ekki um að hlýða ráði því, er andinn hafði gefið honum, að grípa ofaní í pyngjuna, og ausa út sekkínum á meðal fylgdarkvenna brúðarinnar. Hann snaraði líka nokkrum í söngmenn og dansmenn, og var gaman að sjá, hversu þeir hlupu, hver um annan þveran, til að taka peningana upp. Tjáðu þeir honum þakklæti sitt, og ljetu í ljósi með bendingum, að þeir vildu heldur að hann eignaðist brúðurina enn krypplingurinn. Eins gerði kvennfólkið og sagði

það uppi opið geðið á krypplingnum; dáraði það hann án afláts með allskonar glettni.

En er brúðurin hafði haft svo opt fataskipti, sem siður var til, hætti hljóðfæraslátturinn og söngurinn, og gengu söngmenn burt, en gáfu Bedreddín Hassan í skyn, að hann skyldi vera kyrr. Sama ljetu konurnar hann skilja, sem ekki áttu þar heima, og nú gengu burt. Fór nú brúðurin inn í herbergi eitt, og fylgdu henni þjónustu meyjar hennar, sem áttu að afklæða hana, var nú enginn eptir í salnum nema krypplingurinn, Bedreddín Hassan og nokkrir þjónar. Var krypplingurinn sárreiður Bedreddín, er stóð honum svo mjög í ljósi, gaut hann því hornauga til hans og mælti: „Eptir hverju ertu að bíða? Því fer þú ekki með hinum?“ Bedreddín gat ekkert borið fyrir, hversvegna hann væri þar, og gekk því út í ráðaleysi, en andinn og álfkonan snjeru honum aptur í frambúsinu. „Hvert ætlarðu?“ mælti andinn, „vertu kyrr! krypplingurinn er farinn útúr salnum, hann þurfti nauðsynlega að bregða sjer út. Snú þú aptur og far inní brúðar herbergið. Þegar þið eruð tvö ein, skaltu segja einarðlega, að þú sjert brúðguminn; hafi soldán bara ætlað að henda gaman af krypplingnum, en þú hafir látið færa þessum hlægilega brúðguma steikarbita á diskí út í hesthús. Skaltu telja og tjá fyrir henni á allar lundir, og mun slíkum manni, sem þjer, ekki veita það örðugt, en hún mun verða frá sjer numin, þegar hún sjer, að hún hefur verið svo æskilega á talar dregin. En við skulum á meðan búa svo um hnútana, að krypplingurinn skal ekki komast inn, eða fípa fyrir þjer og konu þinni, því hún er þín kona og ekki hans.“

Meðan andinn stappaði þannig stálinu í Bedreddín Hassan og kenndi honum ráðin, hafði krypplingurinn gengið útúr salnum. Andinn elti hann þangað, sem hann fór, breytti sjer í stóran, svartan kött, og tók að mjálma afskaplega. Orgaði þá krypplingurinn framan í köttinn, og skelldi saman lófunum, til þess að fæla hann burt, en það var öðru nær, enn að hann ljeti sjer það að kenningu verða, því hann settist á apturfötturna, lygndi augunum rauðglórandi, og tútnaði út, þangað til hann varð viðlíka stór og asna folald. Þegar krypplingurinn sá það, ætlaði hann að hljóða uppyfir sig og biðja hjálpar, en varð svo lafhræddur, að

hann gat engu hljóði upp komið, þó hann glennti upp ginið. Til þess hann nú ekki skyldi koma til sjálfs sín, brást andinn allt í einu í heljar stóran villiuxa, og öskraði í eyru honum með drynjandi bauli, svo að hinn varð hálfu hræddari enn áður: „Óhræsis krypplingur!“ Datt þá hesta þrællinn til jarðar af hræðslu, vafði flíkum að höfði sjer, svo að hið ógurlega dýr ekki skyldi sjá hann, og svaraði skjálfandi: „Höfðingi uxanna! hvers krefjist þjer af mjer?“ Þá mælti andinn: „Bölfaður sjertu fyrir fífldirfsku þína. Þarsem þú vogar að eiga unnustu mína.“ Hestaþrællinn svaraði: „Æ! herra! fyrirgefið mjer, því hafi mjer yfirsjezt, þá hefur mjer ekki vísvitandi á orðið, því eg vissi ekki að konuefni mitt ætti uxa fyrir elskhuga. En skipið mjer hvað, sem þjer viljið, og sver eg yður, að eg skal hlýða.“ Þá tók andinn til máls og sagði: „Ef þú fer hjeðan, eða þegir ekki einsog steinn til sólaruppkomu, skal eg drepa þig; ef þú talar eitt orð, skal eg mölva hvert bein í höfði þínu. Síðan máttu ganga burt úr húsi þessu, en þú skalt fara fljótt, og ekki líta aptur, en ef þú ert svo djarfur, að koma hingað aptur, þá verður það þinn bani.“ Síðan brást andinn í mannslíki, þreif um fœtur krypplingsins, keyrði hann upp að veggnum, svo að hausinn vissi niður, og mælti: „Ef þú bærir á þjer fyrir sólar uppkomu, sem eg sagði þjer, þá tek eg um fœtur þjer, og rota höfuð þitt við vegginn.“

Meðan á þessu stóð, fór Bedreddín, hughreystur af áeggjan andans og álfkonunnar, aptur inn í salinn, og þaðan í brúðar herbergið og settist þar niður, og beið nú eptir, hvernig æfintýri sínu mundi ljúka. Eptir góða stund kom brúðurin leidd af höfðings konu einni, sem staðnæmdist í dyrunum, og hjelt tilhlýðilega áminningarræðu til brúðgumans; gáði hún ekki að, hvort krypplingurinn eða annar væri þar fyrir, og gekk nú burt og lokaði dyrunum. Varð brúðurin hissa, er hún sá Bedreddín Hassan sitja andspænis sjer, í stað krypplingsins, heilsaði hann henni með mestu kurteisí og sagði henni nafn sitt. Þá tók hún til orða og mælti: „Vinur! hvernig stendur á því, að þjer eruð hjer? Þjer munuð vera kunningi manns míns?“ „Nei! blessaða brúður,“ ansaði Bedreddín, „eg er annarar ættar, enn ótætis krypplingurinn.“ „Þjer gætið ekki að því, að þjer talið illa um manninn minn,“ segir hún. „Manninn

yðar?“ svaraði hann, „trúið þjer því ennþá? útrýmið slíkri vitleysu úr huga yðar; slíkri gersemi, sem þjer eruð, verður ekki kastað fyrir hinn svívirðilegasta þrjót, heldur er mjer ætluð þessi himneska sæla. Soldán ætlaði að henda gaman að þessu, og gerði því vezirnum, föður yðar, þenna grikk, en mig hefur hann í raun og veru kosið, til að vera eiginmaður yðar. Þjer munuð líka hafa tekið eptir, hvað öllu kvennfólkinu, söngmönnum, dansmönnum og öllum gestunum var skemmt við þenna gleðileik. Nú er krypplings skömmin úti hesthúsinu sínu, og mun aldrei koma fyrir yðar augu framar.“

Brúðurin, sem hafði verið fól einsog lík, þegar hún kom inní herbergið, glæðnaði nú í yfirbragði, og brá hýrasta gleðisvip og meyarlegum fegurðarblóma yfir ásjónu hennar, svo að Bedreddín varð frá sjer numinn. „Þessi fögnuður kom mjer óvænt,“ tók hún til máls, „eg var búinn að einsetja mjer, að una óláni mínu æfílangt, en nú er gleði mín og sæla því meiri, sem eg hef eignast mann, sem er maklegur ástar minnar. Að því mæltu fór hún úr hverri spjör og lagðist til hvíldar. Svo gerði og Bedreddín Hassan, sem nú var orðinn eigandi svo frábærrar fegurðar og yndis; hann lagði klæði sín á stól ofaná pyngjuna, sem Gyðingurinn hafði fengið honum, fulla af sekkínum, var hún troðfull enn, svo mikið, sem hann hafði tekið úr henni; hann tók af sjer höfuðbúnað sinn og setti upp náthúfu, sem lá þar til taks handa krypplingnum, þvínæst fór hann upp í rúmið, í bláum silki nærbuxum girtum gullbelti.“

Þá sást til morgunroðans og hætti því Scheherasade, þegar hingað var komið sögunni. Næsta morgun sagði hún framhaldið á þessa leið:

122. nótt.

Þegar brúðhjónin voru sofnuð, sagði andinn, sem hafði horfið aptur til álfkonunnar, að nú væri tími til þkominn að ljúka við það verk, er þau hefðu svo fagurlega byrjað og allt til þessa heppilega fram komið. „Við skulum ekki láta okkur daga uppi, sagði hann, „far því og nem unglinginn burt, en varastu að vekja

hann.“ Í sama vetfangi hvarf álfkonan þangað, er hjónin lágu sofandi, flaug hún þaðan með Bedreddín, einsog hann var á sig kominn, í skyrtu og nærbuxum. Þusti hún óumræðilega fljótt með andanum til hliðanna á borginni Damaskus í Sýrlandi, hittist svo á, að þau komu þangað um sólaruppkomu í það mund, sem allur borgarlýður er kallaður til bænagjörðar í musturunum. Lagði álfkonan Bedreddín mjúkt niður á jörð, rjett við hliðið, og hvarf síðan burt með andanum.

Nú var borgarhliðunum upplokið, og ruddist útúr borginni fjöldi manna; fjellu þeir í stafi, er þeir sáu Bedreddín Hassan liggjandi í tómri skyrtu og nærbuxum. Þá sagði einn: „Hann hefur orðið að hlaupa í slíku flaustri frá unnustu sinni, að hann hefur ekki einusinni gefið sjer tíma til að klæða sig;“ annar sagði: „Ekki er gaman að guðspjöllunum! hann mun hafa skálað sig í nótt með vinum sínum, hefur orðið hreifur og þurft að bregða sjer út, en í stað þess að fara inn aptur, hefur hann gengið hingað og sofnað hjer útaf.“ Gat þar sinn upp á hverju, og enginn átti kollgátuna, sem nærri má geta. Í sama bili andaði hæg vindgola og brá skyrtu Bedreddíns til hliðar, sá þá á brjóst hans, sem var skínandi hjart einsog snjór, og fjellu allir í stafi, er það sáu, og urðu svo hátalaðir fyrir undrunar sakir, að Bedreddín vaknaði. Brá honum ekki síður við enn hinum, þegar hann sá, að hann var kominn að hliðum borgar, sem hann aldrei hafði komið í, og umkringdur af mesta manngrúa, sem glápti á hann. „Góðir menn!“ tók hann til máls, „fyrir alla muni segið mjer, hvar eg er, og hvað þið viljið mjer.“ Þá svaraði honum einn: „Ungi maður! borgarhliðunum var lokið upp í þessu bili, og er vjer gengum út, sáum vjer yðar liggjandi á jörðinni, einsog þjer nú eruð til reika, og staðnæmdumst vjer til að horfa á yður. Hafði þjer verið hjer í nótt? eða vitið þjer, að þjer liggði fyrir portum Damaskusborgar?“ „Damaskusborgar,“ ansaði Bedreddín, „þið gerið gabb að mjer; þegar eg sofnaði var eg í Kairó.“

Við þessi orð hrærdust sumir til meðaumkvunar og sögðu hryggilegt vera, að svo fríður unglingur skyldi vera orðinn vitstola, og gengu þeir burt. Gamalmenni nokkurt sagði við hann: „Sonur, þjer skjátlast, úr því þú ert hjer árdegis, hvernig gatzu þá verið í

Kairó í gærkveldi? Það er ómögulegt.“ „Og samt er það hverju orði sannara,“ ansaði Bedreddín, og sver eg ykkur, að eg var allan daginn í gær í Balsóra.“ Óðara enn hann hafði sagt þetta, ráku allir upp skellihlátur og hrópuðu: „Hann er bjáni! hann er bjáni!“ Kenndu fáeinir í brjóst um hann vegna æsku hans, og sagði einhver: „Þjer eruð genginn af vitinu, hugsid eptir því, sem þjer segið. Hvernig getur það átt sjer stað, að sami maðurinn sje um daginn í Balsóra, um nóttina í Kairó, og næsta morgun í Damaskus? Þjer eruð víst ekki vaknaður, núid stýrurnar úr augum yðar.“ „Það er dagsanna,“ mælti Bedreddín Hassan, „og í gærkvöldi kvongaðist eg í Kairó.“ Þeir, sem áður höfðu hlegið, veltust nú um og ætluðu að springa af hlátri, en sá, sem síðast hafði ávarpað hann, mælti: „Komið til sjálfs yðar! Það hefur borið fyrir yður í svefni, og blekkir draumurinn yður enn.“ En Bedreddín stóð á því fastara enn fótunum og sagði: „Eg veit, hvað eg fer með; segið mjer, hvernig er það mögulegt, að eg kæmi til Kairó í draumi, því eg er öldungis sannfærður um, að eg var þar í raun og veru; var kona mín leidd fyrir mið sjö sinnum, í hvert sinn í nýjum búningi, og sá eg hvimleiðan kryppling, sem átti að eiga hana. Segið mjer og, hvað orðið er af fótum mínum, og pyngju minni, sem eg átti fulla af sekkínum í Kairó.“ Svo sem hann sór og sárt við lagði, að hann segði satt, hlóu allir að honum, sem heyrðu, og varð hann svo ringlaður, að hann vissi ekki sjálfur, hverju trúa skyldi um það, sem honum hafði viljað til.“...

123. nótt.

„Þegar Bedreddín Hassan hafði margsvarið sannindi sögu sinnar, stóð hann upp og fór inn í borgina eg elti þá mannsfjöldinn hann æpandi: „Bjáni! bjáni!“ Litu margir út um glugga, er þeir heyrðu háreystið, en sumir gengu fram í dyr og slóust í hópinn og kölluðu: „Bjáni! bjáni!“ einsog hinir, þó þeir alls ekki vissu, hvað um var. Í vandræðum þessum vildi svo til, að Bedreddín Hassan gekk fram hjá húsi bakara eins, sem var að ljúka upp búið sinni, gekk hann þá þar inn, til þess að komast undan smánar-

yrdum skriflsins. Bakari þessi hafði áður verið fyrirliði ræningja flokks, sem rændi lestamenn, hafði hann síðan tekið sjer bólfestu í Damaskus og engum mein gert, en samt hræddust hann allir, sem þekktu hann. Þurfti hann því ekki annað enn að hvesa augun á skríl þann, er elti Bedreddín, til þess að hann tvístraðist. En þegar þeir voru orðnir tveir einir, spurði bakarinn hann, hver hann væri, og hvernig stæði á ferð hans til Damaskus. Sagði Bedreddín Hassan honum frá ætt sinni, dauða vezírsins, föður síns, öllum atvikum og tildrögum, hversvegna hann hefði flúið úr Balsóra, og frá því, er hann sofnaði í greptrunarhúsi föður síns og vaknaði í Kairó og kvongaðist þar. Kvaðst hann undrast mjög, að nú væri hann kominn til Damaskus, og ekkert skilja í þessum kynjafullu atburðum.

Þá mælti bakarinn: „Saga yðar er einhver hin kynlegasta, en ef þjer viljið fara að mínum ráðum, skuluð þjer engum manni segja frá því, er þjer nú hafið trúað mjer fyrir, heldur þreyja með þolinmæði, þangað til guð lætur andstreymi það enda taka, sem yður hefur borið að hendi. Er yður velkomið að vera hjá mjer, þangað til betra tekur við, og með því eg er barnlaus, skal eg fúslega taka mjer yður í sonar stað, ef þjer viljið. Þegar það er gert, getið þjer frjállega gengið um borgina, og mun þá skríllinn ekki slást upp á yður.“

Þóað ættleiðing þessi væri engin sjerleg virðing fyrir stórvezírs son, tók þó Bedreddín Hassan þessum kosti, því hann sá ekkert betra ráð í vandræðum sínum. Gaf bakarinn honum klæði, gerði boð eptir vitnum og lýsti því yfir í viðurvist skjalaritara, að hann kannaðist við hinn unga mann, einsog son sinn. Eptir þetta var Bedreddín Hassan hjá honum og var kallaður Hassan; lærði hann brauðgjörð af bakaranum.

Meðan þetta gerðist í Damaskus, vaknaði dóttir Schemseddíns Móhammeds í Kairó, og er hún sá, að Bedreddín Hassan lá ekki við síðu hennar, hjelt hún, að hann hefði farið á fœtur, og ekki viljað vekja sig, og mundi fljótt koma aptur. Meðan hún beidd eptir honum, drap vezírin, faðir hennar á dyr brúðar herbergisins: var hann yfirkominn af harmi útaf svívirðingu þeirri, er hann hugði soldán hafa gert sjer, og kom hann því til þess að gráta

með dóttur sinni yfir óláni hennar. Hann kallaði á hana með nafni og þekkti hún málróð hans; hljóp hún fljótt til dyra og lauk upp, kyssti á hönd hans, og fagnaði honum með slíkri ánægju og glaðværð, að hann varð öldungis forviða, því hann hafði búizt við, að koma að henni fljóttandi í tárur og eins sorgbitinni og hann var sjálfur. „Veslings barn!“ tók hann til máls, „kemurðu með svo glöðu yfirbragði, þú, sem hefur lagt svo mikið í sölurnar?“

124. nótt.

Þegar brúðurin heyrði, að faðir hennar ávitaði hana fyrir gleði þá, er hún ljet í ljósi, mælti hún: „Veit meir eigi órjettvísar átölur; eg er ekki gipt krypplingnum, sem mig hryllti við meira enn dauða mínum. Lögðust allir á hann og stríddu honum svo, að hann sá ekki annað sýnna, enn að hafa sig á burt, og rýma sæti fyrir fríðum unglingi, sem er hinn rjetti brúðgumi?“ „Hvað ertu nú að þvaðra?“ mælti Schemseddín með ákefð, „var ekki krypplingurinn hjá þjer í nótt.“ „Nei, herra!“ svaraði hún, „hjá mjer svaf í nótt unglingurinn með stóru augun og svörtu augabryrnar, og enginn annar enn hann.“ Þá gekk fram af þolinmæði vezírsins, er hann heyrði þetta, og sagði hann við dóttur sína í bræði: „Andstyggðin þín! ætlaðu að gera mig vitlausan með þvættingi þínum?“ Þá svaraði hún: „Faðir minn! það er heldur, að þú gerir mig vitstola með tortryggni þinni.“ Það var þá ósatt að krypplingurinn, — tók vezírin aptur til orða, en dóttir hans greip frammí og mælti: „hættu þá einhverntíma að tala um bannsettan krypplinginn! Á eg þá alltaf að heyra talað um hann? eg ítreka það ennþá einusinni, faðir minn! hann var ekki hjá mjer í nótt, heldur eiginmaður minn, einsog eg sagði þjer, og mun hann ekki vera langt í burtu.“

Schemseddín Móhammed fór út til að leita að honum, en fann ekki hann, heldur krypplinginn, sem alltaf stóð á höfði upp við vegginn, einsog andinn hafði sett hann. „Hvað á þetta að þýða?“ spurði Schemseddín, „hver hefur farið svona með þig?“

Þegar krypplingurinn kannaðist við málróðm vezírsins, svaraði hann: „Þar eruð þjer komnir, sem ætluðuð að gipta mjer unnustu uxu og svívirðilegs anda? eg skal ekki vera ginningarfífl yðar í annað sinn, þjer skuluð ekki vera svo heimskur að ætla yður það.“

Þá sá Scheherasade dagsbrún, og hætti hún því við sögunu. Daginn eftir tók hún aptur til frásagna og vjek sjer að soldáni Indíalands, einsog hún var vön.

125. nótt.

„Þegar Schemseddín heyrði þetta, hjelt hann að krypplingurinn væri genginn af vitinu og mælti: „Far þú hjeðan burt og gakkstu á fótunum.“ „Nei,“ sagði krypplingurinn, „eg er hræddur um það verði ekki af því, fyrr enn um sólaruppkomu; þegar eg kom hingað í gærkvöldi, sá eg allt í einu svartan kött, sem stækkaði smámsaman þangaðtil hann varð á stærð við uxu; eg er ekki búinn að gleyma því, sem hann sagði við mig. Lofað mjer því að vera hjer í friði, og farið til starfa yðar.“ En vezírinn fór ekki að beiðni krypplingsins, heldur tók hann í fætur honum og neyddi hann til að standa upp, hljóp þá krypplingurinn burt, og þorði ekki að líta aptur fyrir sig, fór hann til hallar soldáns og ljét leiða sig á hans fund; varð soldáni heldur enn ekki skemmt, að heyra hann segja frá æfintýri sínu.

Nú gekk enn meira yfir Schemseddín Móhammed enn fyrr. og skildi hann ekkert, hvernig á þessu stóð; fór hann til dóttur sinnar og beiðdi hann að gera sjer grein fyrir, hvernig því væri varið, kvaðst hann ekki vita, hvað hann ætti að halda. Hún sagðist ekki geta sagt honum annað enn það, sem hún hefði sagt; „samt er þarna lítilræði,“ mælti hún, „sem maðurinn minn hefur skilið eftir á stólnum; hver veit nema það verði þjer til æskilegrar útskíringar.“ Fjekk hún honum þá vefjarhött Bedreddáns, virti vezírinn hann vandlega fyrir sjer og tók til máls: „Eg mundi ætla, að þetta væri höfudbúnaður vezírs, ef ekki væri svo líkt höttum þeim, er tðkast í Mússúl.“ Þá sá hann að eitthvað var saumað undir fòðrið, spreitti hann því frá og fann kver það, er

Núreddín Alí hafði gefið Bedreddín Hassan, syni sínum, á deyjandi degi. Schemseddín Móhammed þekkti undireins hönd Núreddíns Alís bróður síns, og las hann fyrirsögn þessa: „Handa syni mínum, Bedreddín Hassan.“ Fjekk nú dóttir hans honum líka pyngju þá, er hún hafði fundið undir klæðum Bedreddíns, sem enn var full af sekkínum, fyrir tilhlutun andans og álfkonunnar. Á miða, sem festur var við pyngjuna sá hann, að skrifað var: „Þessar þúsund sekkínur á Ísak, Gyðingur,“ og hafði hann skrifað neðanundir, áður enn hann seldi fjeð í hönd Bedreddíns Hassans: „Borgað Bedreddín Hassan fyrir farm þess skips, sem fyrst kemur hingað á höfn, af skipum þeim, er faðir hans Núreddín Alí, hásaellar minningar var eigandi að.“ Undireins og vezírinna hafði lesið þetta, hne hann í ómegín.“

Scheherasade ætlaði að segja söguna lengur, en þá skein dagsbrún, og reis soldán Indíalands úr rekkju með þeim ásetningi, að láta drottningu segja sjer næsta morgun það, sem eptir var sögunnar.

126. nótt.

Scheherasade hjelt þannig áfram sögunni: „Herra! þegar vezírinna Schemseddín Móhammed var raknaður við, fyrir hjálp dóttur sinnar og þjónustukvenna þeirra, er hún kallaði til hjálpar, tók hann þannig til máls: „Dóttir mín! furðaðu þig ekki á því, sem þjer hefur viljað til; tildrög atburða þessara eru svo undarleg, að þú munt valla trúá þeim. Sá, sem var hjá þjer í nótt, er frændi þinn, sonur Núreddíns Alís, bróður míns. Hinar þúsund sekkínur, sem eru í pyngju hans, minna mig á þrætu eina, sem eg átti í við þenna ástkæra bróður minn, og er fje þetta vafalaust mörgungjöf þín. Guði sje lof fyrir allt, en einkum fyrir þetta undursamlega æfintýri, sem vottar svo bersýnilega almætti hans.“ Þvínæst horfði hann á skript bróður síns, kyssti hvað eptir annað kverið tárfeðlandi, og mælti: „Því er mjer ekki unnt að sjá Núreddín Alí sjálfan, einsog eg sje stafi þá, er hann hefur skrifað, því gefst mjer ekki kostur á að sættast við hann?“ Síðan las hann kverið vandlega og fann þá í því tilgreindan daginn, er

bróðir hans kom til Balsóra, ennfremur giptingardag hans og fæðingardag Bedreddíns Hassans, og furðaði hann sig á því, að dögum þessum bar saman við giptingardag hans og fæðingardag dóttur hans í Kairó. Fagnaði hann nú af hjarta, er hann vissi að bróðursonur hans var tengdasonur hans. Hann fór til soldáns með kverið og miðann, sem bundinn hafði verið við pyngjuna, og sýndi honum; tók soldán hann fullkomlega í sætt, og fannst honum svo mikið um sögu þessa, að hann ljét færa hana í letur, komandi öldum til fróðleiks.

Schemseddín Móhammed gat samt ekki skilið, hversvegna bróðursonur sinn hefði horfið, og bjóst hann við, að hann mundi koma á hverri stundinni. Þreyði hann óðfús að faðma hann að sjer, og er sjö dagar voru liðnir, ljét hann leita að honum í Kairó. En það kom fyrir ekki, og sjekk það honum mikillar áhyggju. Með því hann ekki vissi, hvernig fara mundi, samdi hann sjálfur og ritaði með eigin hendi lýsingu húss síns og skírði frá öllu, hvernig brúðkaupið hafði farið fram, hvernig öllu hafði verið háttað í salnum og herhergi dóttur sinnar. Vefjarhöttinn, pyngjuna og klæði Bedreddíns braut hann saman og læsti niður.“

Þar hætti Scheherasade sögunni þenna morgun, því farið var að birta, en næsta morgun sagði hún framhaldið þannig:

127. nótt.

„Nokkru eptir þetta kenndi dóttir vezírsins, Schemseddíns Móhammeds, að hún var barnshafandi, og ól hún nú mánuðum síðar sveinbarn. Var því undireins fengin barnfóstra, þjónustukonur og þrælar, og nafn gefið og kallað Agib (undrabarn).

Þegar Agib var sjö vetra, sendi vezírin hann í skóla til nafnfrægs kennara, ístað þess að láta hann læra í heimahúsum; voru tveir þrælar til að fylgja honum í skólann, og heim úr skólanum á degi hverjum. Af því nú allir skólabræður Agibs voru af lægri stigum enn hann, sýndu þeir honum mikla virðingu, og gerðu það að dæmi kennara síns, sem hilmidi yfir mörgu með honum, sem hann ekki leið öðrum. Þetta blinda eptirlæti varð ólán Agibs, og gerðist hann brokafullur og ófyrirleitinn, bauð

hann lagsbræðrum sínum allt, en þoldi þeim ekkert. Hann vildi hvervetna skipa, og væri nokkur svo djارفur að standa í gegn boðum hans, þá skapraunaði hann honum með beiskyrðum, eða misþyrmdi. Fyrir þá sök lögðu allir skólabræður hans óvild á hann, og kvörtuðu loksins undan athæfi hans hjá kennaranum. Rjedi hann þeim í fyrstunni til að bera það með þolinmæði, en er hann sá, að það var ekki til annars, enn að ósvífní Agibs fór því meir í vöxt, svo að hann sjálfur átti fullt í fangi með að ráða við hann, sagði hann einusinni við lærisveina sína: „Eg sje það, börn mín! að Agib er óþolandi, og skal eg kenna ykkur ráð til að styggja hann svo, að hann mun ekki níðast á ykkur frammar, og ef til ekki koma optar í skólann. Þegar hann kemur á morgun, og þið farið að leika ykkur, skuluð þið allir þyrpast í kringum hann, og skal einn af ykkur segja: „Leikum okkur sveinar, en hver, sem í leiknum vill vera, skal segja nafn sitt, föður síns og móður sinnar. Hver, sem ekki vill gera það, skal heita pútuson, og fær ekki að leika sjer með okkur.“

Kennarinn ljet þá skilja, í hvílíkan bobba þeir kæmu Agib með þessu móti, og fóru þeir þá allir glaðir heim til sín, og hrósuðu þegar ófengnum sigri. Daginn eptir gerðu þeir allt, sem fyrir þá hafði verið lagt; þeir slóu hring utanum Agib, og kallaði einn þeirra hátt og sagði: „Leikum okkur sveinar, en hver, sem ekki segir sitt nafn, föður síns og móður sinnar, fær ekki að vera í leiknum.“ Fjellust allir á þetta og Agib líka, og spurði nú sá, er uppá leiknum hafði stungið, hvern af öðrum eptir röð. Leystu allir úr spurningu hans nema Agib, sem svaraði: „Eg heiti Agib, móðir mín heitir, Fríða, og faðir minn heitir, Schemseddín Móhammed.“ Þá kölluðu allir drengirnir í einu hljóði og sögðu: „Hann er ekki faðir þinn, heldur afi þinn.“ „Djöfull hafi ykkur þá!“ svaraði hann í reiði, „ðirfist þið að mótmæla því, að Schemseddín Móhammed sje faðir minn?“ Gerðist þá mesti hlátur eg þverneitaði því hver í kapp við annan og sagði: „Þú fær ekki að leika þjer með okkur, við skulum vara okkur á að koma nálægt þjer.“ Þvínæst hörfuðu þeir allir frá honum með fyrirlitningu, stungu saman nefjum og hlóu, en Agib grjet af skapraun. Kennarinn, sem hafði falið sig og heyrt á allt, kom nú fram, gekk til Agibs og mælti: „Veizt

þú ekki enn, að vezírin, Schemseddín Móhammed er ekki faðir þinn? hann er einungis afi þinn, faðir hennar Fríðu, móður þinnar. En nafn föður þíns erum vjer eins ófróðir um og þú sjálfur; en svo mikið er víst, að soldán ætlaði að gipta móður þína hestaþræl einum, sem er krypplingur, og bar mart skringilegt til í brúðkaupinu. Það er vorkun að þjer sárni það, og áttú að læra af því, að vera ofstopa minni við lagsbræður þína, enn þú hefur verið hingað til.“

Þú sá Scheherasade að lýsti af degi og þagnaði því. Næstu nótt tók hún aptur til frásagna þannig:

128. nótt.

„Agib grandist ákaflega spott og storkun skólabræðra hans, fór hann því sem fljótast úr skólanum, og kom grátandi heim; gekk hann þá undireins til Fríðu móður sinnar. Varð hún hrædd, er hún sá, hvað illa lá á honum og gekk fast á hann, hvað að honum gengi, en hann sjeck engu svarað fyrir gráti og ekka, svo hafði skapraun þessi gengið nærri honum; loksins gat hann samt skírt frá hinu napra tilefni, sem olli harmi hans. En er hann hafði gert það, sagði hann við móður sína: „Fyrir guðs sakir, móðir mín! segðu mjer, hver er faðir minn?“ „Faðir þinn,“ svaraði hún, „er hann Schemseddín Móhammed, sem faðmar þig á hverjum degi.“ „Þú segir mjer ekki sannleikann,“ mælti Agib. „heldur er hann faðir þinn, en hvers son er eg?“ Þegar hann spurði að þessu, minntist Fríða brúðkaupsnæturinnar, sem hafði orðið undanfari svo langvinns skilnaðar, hrundu henni tár af augum af djúpum söknuði eptir svo fríðan og ástúðugan mann, sem Bedreddín var, og mælti hún fram vísur þessar:

Þá mitt hjartað þjer var fest,
Þig úr faðm eg missti,
Hörfinn er og hvergi sjest
Hann, sem brúði kyssti.

Apturkomu æsktri þú
Einatt frestað lætur,
Harmar drós til dauða trú,
Daga bæði og nætur.

Meðan þau Fríða og Agib sátu grátandi, kom vezírinn Schems-
eddín Móhammed að, og spurði, hvað að þeim gengi. Sagði hún
honum þá frá háðung þeirri, er Agib hafði orðið fyrir í skólanum.
Hryggðist vezírinn af því og þóktist af þessu skilja, að ósæmilega
mundi talað um Fríðu dóttur sína, var honum mesta raun að
því. Fór hann harmþrunginn á fund soldáns, fleygði sjer niður
fyrir fœtur honum, og beiddist orlofs til að ferðast um austur-
lönd og einkum til Balsóra, til þess að leita upp bróðurson sinn,
Bedreddín Hassan, því sjer væri óbærilegur harmur, að vita til
þess, að sagt væri í borginni, að andi hefði sofð hjá Fríðu, dóttur
sinni. Soldán samhryggðist vezírnum, fjellst á fyrirætlun hans og
veitti honum fararleyfi. Ljet hann jafnvel skrifa opið brjef til allra
konunga og höfðingja, þarsem líkur voru til, að Bedreddín mundi
vera, og beiddi þá með hinum vingjarnlegustu orðum, að leyfa
vezírnum, að hafa hann á burt með sjer.

Schemseddín Móhammed varð svo frá sjer numinn af góð-
semi soldáns, að hann kom engu orði upp, til að þakka honum
svo, sem skylt var, hann fjell því þegjandi fram fyrir fœtur hans
og vottaði honum þakklátsemi sína með gleðitárum. En er hann
hafði óskað soldáni allra heilla og blessunar, sagði hann skilið við
hann. Jafnskjótt, sem hann var kominn heim til sín, hugsaði hann
ekki um annað enn að búast til ferða. Varð hann svo fljótbúinn,
að hann lagði á stað fjórum dögum síðar með Fríðu dóttur sinni
og Agib syni hennar.

Þá sá Scheherasade að dagaði, og hætti því við söguna á
þessum stað. Soldán Indíalands hafði hina mestu skemmtun af
henni, og stóð upp með þeim ásetningi, að láta Scheherasade segja
sjer framhald hennar; gerði hún það næstu nótt á þessa leið:

129. nótt.

„Schemseddín Móhammed fór þá leið, er til Damaskus liggur,
og ferðaðist níttján daga í sífellu, svo að hann aldrei áði. En á
hinum tuttugasta degi ljet hann staðar numið á fögru engi, skammt
frá hliðum Damaskusborgar, og setti tjöld sín á bakka fljóts nokk-
urs, er rennur gegnum borgina; eykur það fljót mjög á prýði

hjeraðsins kringum hana, og hafa mörg skáld um það kveðið. Ætlaði vezírin að standa þar við í tvo daga og leggja aptur á stað á þriðja degi; leyfði hann því öllu fylgdarliði sínu að ganga inn í borgina, og notuðn allir sjer leyfi þetta. Sumir fóru fyrir forvitnis sakir, til að sjá borg þá, er þeir höfðu heyrt svo mikið látið af, en aðrir fóru til þess að selja egypzkan varning, er þeir höfðu meðferðis, eða til þess að kaupa innlendar vörur. Vildi Fríða líka að Agib sonur sinni hefði skemmtun af að skoða sig um í borginni, og skipaði því svörtum geldingi, sem var nokkurskonar siðameistari hans, að fylgja honum og hafa gætur á, að honum vildi ekkert slys til.

Fór nú Agib skrautbúinn á stað með geldingnum, sem hafði stóran staf í hendi. Undireins og þeir voru komnir inní borgina, varð öllum starsýnt á Agib, sem var eins fagur og dagurinn er bjartur. Komu menn út úr húsum sínum til þess að sjá hann nálægt, en sumir gægðust útum glugga; þeir sem mættu honum á strætunum, ljetu sjer ekki nægja að standa við og horfa á hann, heldur veittu þeir honum eptirför, svo þeir hefðu því lengur unun af að sjá hann. En hver maður, sem sá hann, beiddi þúsundfaldrar blessunar foreldrum þeim, er ættu svo fagurt barn.

Nú hittist svo á, að geldingurinn gekk með Agib framhjá sölubúð bakarans, sem hafði ættleitt Bedreddín; nú var bakarinn dáiinn og hafði Bedreddín erft eptir hann búðina og allt það, er hann átti. Var nú Bedreddín orðinn hússbóndi, og var svo góður bakari, að hann var orðlagður um alla borgina. Þegar hann sá svo mart fólk fyrir utan dyr sínar, sem starði á Agib og svarta geldinginn, fór hann líka að virða þá fyrir sjer.

Þá þagnaði Scheherasade, því morgunbjarminn var á lopti, og stóð Schahrjar upp, þótt hann langaði mjög til að vita, hvað orðið hefði úr fundi þeirra Agibs og Bedreddíns. Undir lok hinnar næstu nætur sagði Scheherasade honum framhald sögunnar á þessa leið:

130. nótt.

„Bedreddín Hassan horfði einkum á Agib og fjekk ekki að því gert, að hann komst við, þó hann ekki gæti gert sjer grein

fyrir því. Hann varð ekki gagntekinn af hinni ljómandi fegurð drengsins, einsog lýðurinn, heldur var það annað, sem olli geðs-bræringu hans. Hinum viðkvæma föður rann blóðið til skyldunnar, hann hætti við vinnu sína, gekk til Agibs og mælti með vinsemd og blíðu: „Ungi maður! mjer lízt vel á yður, verið svo góðir að koma inní búð mína og neytið nokkurs af sætabrauðum mínum, svo eg hafi þá unun á meðan, að horfa á yður, sem mjer leikur lyst til.“ Um leið og hann mælti þetta, vöknaði honum um augu, viknaði þá sveinninn Agib og sagði við geldinginn: „Mjer lízt vel á þenna mann, hann hefur líka talað svo blíðlega til mín, að eg fæ ekki bundizt að gera bæn hans. Við skulum fara inn til hans og borða dálítið af sætabrauði.“ „Það væri þokkalegt.“ svaraði þrællinn, „ef að vezírs sonur æti brauð í bakarabúð. Verið ekki svo einfaldir að halda, að eg lofi yður það.“ Þá mælti Bedreddín Hassan við Agib: „Hörmulegt er það, að yður skuli vera fenginn slíkur leiðtogi, sem er svo harður við yður!“ Snjeri hann sjer síðan að geldingnum og mælti ennfremur: „Kæri! meinið ekki unglingi þessum að láta eptir bæn minni, gerið mjer ekki þá skapraun! Sýnið mjer heldur þá virðingu, að koma inn með okkur og sannið með því málsháttinn: „Að opt er dyggð undir dökkum hárum.“ Það skuluð þjer og vita, að eg veit ráð til að gera yður hvítan, svo svartur sem þjer eruð.“

Geldingurinn gat ekki að sjer gert að hlæja að þessu, og spurði Bedreddín, í hverju leyndardómur þessi væri fólgin. „Eg skal kenna yður hann seinna,“ ansaði Bedreddín og fór með vísu, sem kveðin var til lofs hinna svörtu geldinga, var í henni svo til orða tekið: „að þeir væru konungum til sæmdar og öllum höfðingjum og stórmönnum til verndar.“ Gekkst geldingurinn fyrir hóli þessu og ljet nú eptir bakaranum, gengu þeir allir inní búðina. Varð þá Bedreddín sárglaður, að þessari ósk hans varð framgengt, tók hann aptur til vinnu sinnar og mælti: „Eg var áðan að búa til rjómatertur, og vil eg þið borðið þær ef ykkur líkar; veit eg, að þær eru mesta sælgæti, því móðir mín bakaði þær afbragðs góðar, en eg hef lært af henni; kaupa nærri því allir borgarbúar rjómatertur hjá mjer.“ Að svo mæltu tók hann rjómatertu útúr ofninum, stráði hana sykri og kjarneplis kornum, og setti fyrir

Agib, og þókti honum kakan afbragðs ljúffeng; geldingnum gaf hann aðra, og smakkaðist honum ekki síður. En á meðan horfði Bedreddín Hassan vandlega á gesti sína og feldi tár af augum, því honum kom til hugar, að nú kynni hann að eiga eins fríðan son og Agib var, með hinni yndislegu konu, sem hann var svo snögglega og hörmulega sviptur. Hann spurði Agib, hvernig stæði á komu hans til Damaskus, en geldingurinn gaf sveininum engan tíma til að svara því, heldur rak eptir honum, að koma til afa síns og fór hann burt með hann þaðan, jafn skjótt sem þeir höfðu snætt terturnar.

Bedreddín Hassan lét sjer ekki nægja að horfa á eptir þeim, er þeir fóru, heldur læsti hann sölubúð sinni í flýti og gekk á eptir þeim.

131. nótt.

„Áðurenn þeir Agib og geldingurinn voru komnir að borgarhliðunum, náði Bedreddín þeim, þókti geldingnum þetta kynlegt og kallaði til hans reiðuglega: „Þú ert furðu óskammfeilinn, hvað viltu?“ „Stillið yður vinur!“ mælti Bedreddín, „eg á erindi útúr borginni og þarf að annast ýmislegt.“ En geldingurinn lét sjer ekki lynda úrlausn þessa og sagði við Agib: „Þetta á jeg uppá yður; mig grunaði alltjend, að eg mundi ídrast góðsemi minnar, þjer vilduð fara inní búðina og var fásinna, að láta eptir yður.“ Þá svaraði Agib! „Hann kann að eiga erindi útúr bænum, vegurinn er hverjum manni heimill.“ Gengu þeir síðan leiðar sinnar þangaðtil þeir komu nálægt tjaldstað vezírsins; litu þeir þá við til þess að sjá, hvort Bedreddín væri á eptir þeim. En er Agib sá, að hann var í hælunum á þeim, brá honum svo við, að hann ýmist roðnaði eða bliknaði eptir því, sem honum deildist hugar. Óttaðist hann að afi sinn, vezírin mundi komast eptir því, að hann hefði farið inní bakara búð og etið þar, þreif hann því upp stóran stein og kastaði honum í Bedreddín; kom steinninn í ennið, svo að blóð stökk um andlit honum. Þvínæst hljóp hann þaðan, sem fætur toguðu og faldi sig undir tjaldi einu með geldingnum, sem sendi Bedreddín tóninn og sagði, að hann mætti, ekki kvarta undan meiðslunum, því þau væru sjálfsskapar víti.

Á leiðinni heim til borgarinnar leitaðist Bedreddín við að stöðva blóðrásina með skyrtnu sinni, hugsaði hann þá með sjer: það var rangt af mjer, að fara að heiman og hræða svo dreng þenna, og því aðeins fór hann svona með mig, að hann hjelt mjer væri illt í hug. Síðan ljet hann binda sárið heima, og huggaði sig í óláni sínu með þeirri hugsun, að fjöldi manna í heiminum væri ólánssamari enn hann.

132. nótt.

„Bedreddín Hassan hjelt áfram atvinnu sinni og var bakari í Damaskus einsog fyrri; fór föðurbróðir hans þaðan leiðar sinnar eptir þriggja daga dvöl og hjelt til Emesa, þaðan til Hamasch og til Aleppó; þar dvaldi hann í tvo daga. Þaðan fór hann yfir Efrat til Mesopotamíu, kom hann við í borgunum Mardín, Mússúl, Sengíra, Díarbeker og mörgum öðrum; loksins náði hann til Balsóra og beiddi þar leyfis að finna soldán að máli. Veitti soldán það undireins og hann vissi um tign Schemseddíns Móhammeds, tók vinsamlega á móti honum og spurði, hverra erinda hann væri kominn til Balsóra. En er hann heyrði, að vezír Egypta soldáns væri að leita að syni Núreddíns Alís, mælti hann: „Núreddín Alí er fyrir löngu dáinn, en um son hans veit eg það frekast, að hann hvarf svíplega tveimur mánuðum eptir andlát föður síns og hef eg ekkert frjett af honum síðan, og hef eg þó látið vandlega leita að honum. En móðir hans, sem er dóttir eins af vezírum mínum, er enn á lífi.“ Beiddi þá Schemseddín Móhammed leyfis að seekja hana heim og hafa hana með sjer til Egyptalands, var honum leyft það. Þvínæst ljet hann undireins vísa sjer til húsa hennar, og fór þangað með dóttur sína og dótturson, því hann langaði svo mjög að kynnast henni, að hann ekki hafði eirð á að búa til næsta dags.

Ekkja Núreddíns Alís bjó í sama húsi, sem maður hennar hafði dáið í. Taffði Schemseddín Móhammed sig ekki á því, að skoða hið skrautlega hús, sem var mikilfenglega byggt og prýtt fögrum marmarasúlum; hann kyssti dyrnar og marmaratöflu eina, er nafn bróður hans var skrifað á með gullnu lettri, og sagðist vilja

finna mágkonu sína að máli. Vísuðu þjónarnir honum inní víðan garð, og stóð í honum miðjum hús með stöpli, hafði hin ástríka móðir látið gera það til minningar um Bedreddín Hassan, er hún ætlaði dauðan, og sat hún þar þvínær ætíð, dag sem nótt. Nú bar einnig svo til, að hún var þar stödd og harmaði son sinn, kom Schemseddín að henni, yfirkominni af harmi, í því hún mælti fram vísu þessa:

Er þá fylkir fegurðar
 Falinn kumli lágu,
 Hann, sem augna yndi var
 Allra þeirra, er sáu?

Heilsaði hann henni þá og beiddi hana að fella niður harmatölur sínar og kveinstafi um stund; gerði hann henni uppskátt, að hann væri mágur hennar og sagði henni, í hverju skyni hann væri kominn til Balsóra.

133. nótt.

„Vezfrinn Schemseddín Móhammed sagði mágkonu sinni frá öllu því, er gerzt hafði í brúðkaupi Fríðu dóttur hans í Kairó, og að hann hefði fundið kver í höfuðbúnaði Bedreddíns með eigin-handarriti bróður síns. Þvínæst sýndi hann henni Agib og móður hans og sagði henni, hver þau væru. Ekkjan sat grafkyr, einsog hún sinnti engum veraldlegum blutum, en undireins og hún heyrði af sögusögn mágs síns, að sonur hennar, er hún syrgði svo sárt, væri enn á lífi, reis hún á fætur og fadmaði að sjer Fríðu og Agib með einlægri blíðu. Sá hún, að hann hafði svip Bedreddíns og grjet nú feginstárum, ætlaði hún aldrei að þreytast á að kyssa sveininn. En Agib ljét blíðlega að ömmu sinni, og var hinn glaðasti, sagði þá Schemseddín Móhammed mágkonu sinni, að nú skyldi hún láta af öllum gráti og harmi. „Þú skalt,“ mælti hann, „búast til að fylgja okkur til Egyptalands, hefur soldán Egyptalands þegar samþykkt það, og vona eg að þú synjir okkur ekki þíns samþykkis. Munum við að líkindum finna son þinn og fari svo, á vel við að færa í letur, til fróðleiks komandi kynslóðum, sögu hans, þína, dóttur minnar og mína.“ Ekkja Núreddíns Alís tók

Þessum kosti feginshugar og ljét samstundis hafa allan viðbúnað til ferðarinnar. Beiddi Schemseddín Móhammed aptur leyfis að tala við soldán og kveðja hann, fór hann af hans fundi, sœmdur hinni mestu virðingu, og voru honum fengnar meðferðis gjafir til Egypta soldáns. Lagði hann þessu næst á stað heimleiðis þann veg, er liggur um Damaskus.

Þegar hann var kominn nálægt borg þessari, ljét hann setja tjöld sín fyrir utan það hlið, sem hann ætlaði í gegnum inni borgina, kvaðst hann mundu standa þar við í þrjá daga, svo að föruneyti sitt gæti hvílt sig; ætlaði hann og að kaupa þar gjafir handa Egyptalands soldáni. Meðan hann var að kjósa úr hinum fegursta vefnaði, er kaupmenn fluttu í tjald hans, beiddi Agib svarta geldinginn, siðameistara sinn, að fylgja sjer um borgina. Kvaðst hann ætla að skoða það betur, er hann áður aðeins hefði sjeð í flýti; sagði hann sjer og vera hug á að vita, hvernig bakar-anum liði, sem hann hafði kastaði steininum í. Geldingurinn ljét það fúslega eptir honum, og er Friða hafði leyft þeim, gengu þeir inn í borgina um Paradísar hliðið, sem næst var tjöldum soldáns. Gengu þeir um opinber pláss og torgin, sem voru full af hinum dýrasta varningi, þvínæst komu þeir í hið gamla Ommíada musteri meðan trúaðir menn söfnuðust þangað til bænagjörðar milli hádegis og sólarlags; eptir það gengu þeir til búðar Bedreddíns Hassans. Var hann ennþá að baka rjómatertur einsog fyrri, og kannaðist hann jafnskjótt við Agib, sem hann heilsaði honum. „Munið þjer til að við höfum sjezt fyrr?“ mælti Agib, horfði þá Bedreddín Hassan á hann, en viknaði ósjálfrátt einsog í fyrra skiptið, rann svo úti fyrir honum, að hann gat ekki komið upp orði og svarað honum. En er geðshræring þessi sefaðist, bauð hann Agib og geldingnum, að koma inn og borða hjá sjer rjómatertur. Beiddi hann Agib að fyrirgefa sjer, að hann hefði gert hann hræddan, þegar hann elti hann útúr borginni.“ „Eg rjeði mjer ekki,“ sagði hann, „eitthvert hulið afl dró mig á eptir yður, og meгнаði eg eigi að standa á móti því.“

134. nótt.

„Þegar Agib heyrði þetta, undraðist hann og mælti: „Vinsemd sú, er þjer sýnið mjer, keyrir fram úr öllu hófi, og ekki fer eg inn með yður, nema þjer sverjið mjer, að fylgja mjer ekki, þegar eg fer hjeðan. En ef þjer gerið það og haldið orð yðar, skal eg koma á morgun meðan vezírin, afi minn er að kaupa gjasir handa soldáni Egyptalands.“ Lofaði Bedreddín að gera allt, sem hann vildi, og fór nú Agib inní búðina með geldingnum og gaf bakarinn þeim rjómatertu að eta, sem ekki var lakari enn sú, er hann hafði borið á borð í fyrra skiptið. Settist Bedreddín hjá Agib og snæddi líka, var hann þá svo afar glaður, að hann ætlaði að faðma sveininn, en hann hratt honum frá sjer og mælti: „Verið kyrrir! vinsemd yðar er of ákóf. Látið yður nægja, að sjá mig og tala við mig.“ Hlýddi Bedreddín orðum hans og hætti að snæða, kvað hann þá vísu af munni fram Agib til lofs.

En er gestir Bedreddíns Hassans voru hættir að eta, færði hann þeim vatn til handaþvottar og hvítt handklæði. Þvínæst byrjaði hann svaladrykk og kældi hann með ís, og bar Agib svo mælandi: „Drekið! þetta er hinn bezti rósadrykkur, sem fæst í allri borginni, og munuð þjer aldrei hafa bragðað slíkan.“ Drakk Agib hann og þókti hann næsta ljúffengur; tók þá Bedreddín við drykkjar kerinu og hellti á handa geldingnum og tæmdi hann það í einum teig. Agib og siðameistari hans þökkðu nú bakaranum fyrir veitingarnar og flýttu sjer heim, því framorðið var. Þegar þeir komu til tjalda vezírsins, gengu þeir fyrst til kvennatjaldsins, fagnaði amma Agibs apturkomu hans og faðmaði hann grátandi, því hún hafði ætíð Bedreddín son sinn í huganum. Tók hún til máls: „Sonur! þá væri fögnuður minn fullkominn, ef eg mætti faðma hann Bedreddín Hassan, föður þinn, sem eg faðma þig.“ Þjó hún þá til kvöldverðar, ljet Agib setjast hjá sjer, og gat til að hann mundi koma svangur heim. Bar hún þá á borð fyrir hann sneið af rjómatertu, er hún sjálf hafði búið til, enda var hún afbragð. Vitum við nú og af sögn Bedreddíns, að engum bakara var það betur gefið enn henni. Gaf hún geldingnum líka af henni, enn bæði hann og Agib höfðu borðað svo mikið hjá Bedreddín, að þeir gátu ekki einusiuni smakkað á henni.“

135. nótt.

„Agib snerti valla á þeirri sneið, sem honum var fengin og ljét hann einsog sjer smakkaðist ekki, og setti hana frá sjer; allt að einu gerði Schaban *), geldingurinn. Þegar ekkja Núreddíns Alís sá það, mælti hún: „Hvernig stendur á því, sonur, að þú vilt ekki þiggja það, sem eg sjálf hef matreitt? Þú skalt vita, að enginn maður getur bakað slíkar rjómatertur, nema hann Bedreddín Hassan, faðir þínu, og hann hefur lært það af mjer!“ „Amma mín góð!“ ansaði Agib, „ef þú ekki getur búið þær til betri, læt eg þig vita, að hjer í borginni er bakari, sem tekur þjer langt fram í þessari list. Við átum eina hjá honum áðan, og var hún miklu betri enn þessi.“

Þegar amma Agibs heyrði þetta, horfði hún með reiðisvip til geldingsins og mælti: „Hvað er þetta, Schaban! Þjer er skipað, að hafa gætur á sonarsyni mínum, og þú fer með hann til bakara og lætur hann jeta þar, einsog húska?“ Þá svaraði geldingurinn: „Það er aldrei nema satt, að við töluðum stundarkorn við bakara, en við neyttum einskis hjá honum.“ „Fyrirgefðu“, mælti Agib. „við vorum í búðinni hans, og átum þar heila rjómatertu. Reiddist þá hin gamla kona geldingnum enn þneir, hún rauk upp úr sæti sínu og flýtti sjer í tjaldið til Schemseddíns Móhammeds og kærði fyrir honum athæfi Schabans af slíku kappi, að hann reiddist ógurlega. Var hann í rauninni uppstökkkur, og hafði opt fokið í í hann af minna; fór hann að vörmu spori til tjalds mágkonu sinnar og sagði við geldinginn með miklum þjósti: „Þorparinn þinn! dirfist þú að svíkja svo svívirðilega traust það, sem á þjer er haft?“

Þó að vitnisburður Agibs hefði nú nóg samlega komið upp um Schaban, þrætti hann samt fyrir; en sveinninn stóð annarsvegar fast á því, er hann einusinni hafði sagt, og sór afa sínum, að þeir hefðu báðir etið svo mikið, að þeir þyrftu einskis kvöldverðar. Kvað hann bakarann þar á ofan hafa veitt þeim rósa-drykk. „Þú hinn vondi þræll!“ sagði vezírin við Schaban, „ætlaðu alltaf að þræta fyrir.“ Var Schaban svo ósvífinn, að

*) Schaban er algenst geldings nafn.

hann sór, að hann hefði ekki talað annað enn hreinan sannleikann. En vezírin smánaði hann og kallaði hann lygara, kvaðst hann betur trúa dóttursyni sínum enn honum; en samt skyldi hann trúa orðum hans, ef hann æti rjómatertu þá, er á borðinu stóð. Þó nú Schaban hefði áður jetið yfir sig, ætlaði hann samt að gangast undir skírslu þessa, og tók eina sneið af tertunni; en undireins og hann bragðaði á henni varð honum óglatt, svo að hann varð að hætta við. Allt fyrir það barði hann lygina blákalt áfram og sagðist hafa jetið svo mikið daginn áður, að hann hefði enga matarlyst. Varð nú vezírin uppvægur af ósannsögli hans og með því hann var sannfærður um, að hann mundi vera sekur, ljét hann lemja iljar hans; en við þá ráðningu meðgekk þrællinn. Játtaði hann uppá sig veinandi og emjandi, að hann hefði jetið rjómatertu með Agib hjá bakara einum, og hefði hún verið margfalt betri enn sú, sem á borðinu stóð.

Mágonna vezírsins hjelt, að geldingurinn, vildi skaprauna sjer með játningu þessari og sagði því við hann: „Eg trúi því ekki, að rjómatertur bakarans sjeu betri enn mínar, og vil eg komast fyrir, hvort svo er. Sæktu því rjómatertu til hans undireins.“ Ljet hún fá geldingnum peninga til að kaupa, og fór hann síðan til Bedreddíns. „Bakari'góður!“ mælti hann, „hjerna eru peningar, látið þjer mig fá rjómatertu fyrir þá, eina af húsmæðrum mínum langar til að smakka á þeim.“ Þá vildi svo til að Bedreddín hafði nokkrar glænýjar og glóðvolgar, og valdi hann úr einhverja hina beztu, og sagði um leið, að enginn af þeim mönnum, sem nú væru uppi, mundi geta búið til slíka, nema móðir sín, ef hún væri enn á lífi.

Snjeri nú geldingurinn aptur til tjaldanna með rjómatertuna og fjekk ekkju Núreddíns Alís, en hún tók fegin við. En jafnskjótt, sem hún hafði látið einn bita af henni upp í sig, rak hún upp hljóð og hnje í ómegín. Schemseddín Móhammed, sem viðstaddur var, varð forviða og stökkti sjálfur vatni í andlit mágonu sinnar og stumraði yfir henni. Þegar hún var kominn til sjálfrar sín, kallaði hún upp: „Guð minn! þessa tertu hefur hann Bedreddín sonur minn búið til.“

136. nótt.

„Þegar vezírin Schemseddín Móhammed heyrði, að móðir Bedreddíns Hassans fullyrti, að hann hefði bakað rjómatertu þá, er geldingurinn kom með, varð hann óumræðilega glaður. En þegar hann fór að hyggja betur að, þókti honum það harla ólíklegt, og spurði hana af hverjum ástæðum hún hjeldi það, og hvort enginn bakari mundi búa til eins góðar rjómatertur og Bedreddín Hassan. „Vera kann það,“ svaraði hún, „að til sjeu þeir, sem það geta, en með því eg hef frábrugðna aðferð, og hef engum kennt leyndardóm þenna nema honum, hlýtur hann fortakslaust að hafa bakað tertuna. Látum okkur vera glöð, bróðir minn! nú höfum við loksins fundið hann, sem við höfum svo lengi þráð.“ Var hún þá næsta óðlát, en vezírin beiddi hana að stilla óþolinmæði sína og mælti: „Við skulum ekki vera lengi í vafa um þetta, og þarf ekki annars, enn að senda eptir bakaranum, og munt þú og dóttir mín fljótt kannast við, ef að hann er Bedreddín Hassan. En þið verðið að fela ykkur fyrir honum, og aldrei láta hann sjá ykkur, þó þið horfið á hann, því mjer er ekki um að láta fagnaðar fund okkar og hans verða hjer í Damaskus. Ætla eg að fresta því þangaðtil við komum til Kairó, skal eg þar halda gleðihátíð, sem þú munt hafa mestu skemmtun af.“

Vezírin gekk frá konunum og heim í tjald sitt; kallaði hann á fimmtíu menn af liði sínu og mælti: „Hver yðar taki staf í hönd sjer, og fylgi Schaban til bakara eins í borginni, sem hann þekkir. Undireins og þjer eruð komnir í búð hans, skuluð þjer mөлva allt, er þjer sjáið, og spyrji hann yður, því þjer gerið slíkt spillvirki, skuluð þjer aptur spyrja hann, hvort hann hafi ekki bakað rjómatertuna, sem sókt var til hans. Ef hann játar því, skuluð þjer taka hann fastan, en varist, að berja hann, eða gera honum nokkurt mein. Farið nú ástað og flýtið ykkur!“

Hlýddu þeir óðara skipun vezírsins, og er geldingurinn hafði fylgt þeim inní sölubúð Bedreddíns Hassans, mölvuðu þeir allt í sundur, diska, skálar, staup, krukkur, brauðmót, pönnur og öll hússgögn, sem þar voru, synti allt húsið í sikurlegi, rjóma og víni. Varð Bedreddín Hassan frá sjer, er hann sá þessar aðfarir, og spurði klökkvandi, því svo væri farið með sig og hvað hann hefði

misgert. Sögðu þeir þá í einu hljóði: „Hefur þú ekki bakað rjómatertuna, sem geldingurinn keypti?“ „Það hef eg gert,“ svaraði hann, „hvað varð að henni fundið? eg skora á hvern, sem þorir, að fara í kapp við mig, og gera aðra betri.“ Svöruðu sendimenn vezírsins honum engu, heldur hjeldu þeir áfram að brjóta í sundur, hvað sem fyrir varð, og rifu þeir jafnvel bakstursofninn í sundur. Meðan á þessum ósköpum gekk, höfðu nábúarnir flykkzt að, þegar þeir heyrdu skarkalann, urðu þeir forviða, þegar þeir sáu fimmtíu vopnaða menn gera slíkan usla og vildu vita, hvað þeim gengi til svo óheyrilegs athæfis. Tók Bedreddín aptur til máls og sagði: „Eg bið yður fyrir alla muni að segja mjer, hvað eg hef til saka gert, fyrst þið brjótið allt í sundur fyrir mjer?“ „Hefur þú ekki bakað rjómatertuna, sem geldingurinn keypti?“ spurðu þeir aptur. „Raunar hef eg gert það,“ svaraði hann, „en það fullyrði eg, að hún var góð í alla staði, og á eg ekki slíka meðferð skilið.“ Síðan tóku þeir hann fastan, röktu höfuðbúnað hans í sundur, og bundu með honum hendur hans á bak aptur, drógu þeir hann með ofbeldi út úr búiðinni og fóru burt með hann. Mannþyrping sú, er saman hafði hlaupið, kenndi í brjóst um Bedreddín, og ætlaði að verja hann, en í sama bili komu erindsrekar hins æðsta lögreglumanns í borginni, tvístruðu lýðnum, og leyfðu mönnum vezírsins, að fara með bakarann; hafði Schemseddín Móhammed látið lögreglustjórann vita, hvað hann hafði skipað mönnum sínum að gera, og hafði hann beðið hans liðsinnis. En hann var hyggjarni enn svo, að hann ljeti nokkuð á móti vezír Egypta soldáns, herra síns.“

137. nótt.

„Var nú Bedreddín dreginn áfram þrátt fyrir óp hans og grát; svöruðu ofrkismennirnir honum engu, þó hann hvað eptir annað spyrdi þá, hvað verið hefði að tertunni; en er þeir voru komnir til tjalda vezírsins, varð hann að biða þangaðtil hann kom aptur frá lögreglustjóra borgarinnar. Þegar vezírin var kominn, ljét hann undireins leiða bakarann fyrir sig. Beiddi hann vezírin með tárin í augunum að segja sjer, með hverju hann hefði reitt hann til reiði. Svaraði þá vezírin: „Óláns maður! hefur þú

ekki bakað rjómatertuna, sem sókt var handa mjer?“ „Það játa eg,“ ansaði Bedreddín, „en hvað hef eg af brotið með því?“ „Eg skal hegna þjer einsog þú hefur til unnið,“ mælti vezírinn, „og skaltu láta lífið fyrir, að þú hefur bakað svo ónýta tertu.“ „Guð varðveiti mig!“ æpti Bedreddín, „á eg að trúa því, sem eg heyri?“ er það þá dauða sök, að baka slæma rjómatertu?“ „Svo er í sannleika,“ mælti vezírinn, „og átt þú ekki annars von af mjer.“

Meðan þeir töluðu þetta saman, höfðu báðar konurnar, sem voru í felum, virt Bedreddín Hassan gaumgæfilega fyrir sjer, þekktu þær hann undireins, þó langt væri umliðið, síðan þær sáu hann. Urðu þær svo óumræðilega glaðar, að þær hnigu í ómegin; en er þær voru raknaðar við, gátu þær valla stillt sig um, að hlaupa um háls hins ástkæra manns, sem nú var aptur fundinn, og aptraði þeim ekki annað, enn það, að þær höfðu losað vezírnum, að láta hann ekki sjá sig. Hafði Schemseddín Móhammed ákveðið, að þau skyldu fara á stað áðurenn náttáði, ljet hann því taka upp tjöldin og búa vagnana til burtferðar. Skipaði hann að læsa Bedreddín Hassan, í rammgjörva örk, og láta hana upp á úlfalda. En er allt var tilbúið, lagði vezírinn á stað með föruneyti sínu, og stóð ekki við, fyrr enn undir næstu nótt. Var þá Bedreddín Hassan tekinn útúr örkinni, og var honum gefið að eta, en þess var vandlega gætt, að hann kæmi ekki nærri konu sinni eða móður, var þannig farið með hann á allri ferðinni, en hún stóð í tuttugu daga.

Þegar vezírinn var kominn til Kairó ljet hann setja tjöldin fyrir utan borgina, þvínæst ljet hann leiða Bedreddín fram, og skipaði í viðurvist hans timburmanni einum, að sækja við og reisa upp staur í flýti. Þá spurði Bedreddín: „Herra! til hvers látið þjer reisa staurinn?“ og svaraði vezírinn: „Eg ætla að láta binda þig við hann, og síðan láta bera þig um alla borgina, til þess menn skuli sjá svívirðilegan bakara, sem engan pipar lætur í rjómaterturnar.“ Varð þá svo skoplegt, að sjá og heyra, hvað aumlega Bedreddín bar sig, að Schemseddín Móhammed gat valla stillt sig um, að hlæja. „Guð minn!“ æpti Bedreddín, „á að lífláta mig með slíkri grimmd og háðung fyrir það, að eg ljet engan pipar í rjómatertuna?“

138. nótt.

„Svo alvörugefinn, sem kalífinn Harún Alraschid var, gat hann ekki að sjer gert að hlæja, þegar hann heyrði, að Schemseddín Móhammed hefði hótað Bedreddín Hassan lífláti fyrir það, að hann hafði ekki látið neinn pipar í rjómatertu þá, er hann seldi. Hjelt Bedreddín Hassan áfram að bera upp kveinstafi sína á þessa leið: „Var þá allt mölvað í húsi mínu, var eg sjálfur hnepptur í örkina og dæmdur til dauða fyrir það, að eg ljet engan pipar í rjómatertuna. Drottinn minn! eru slíks dæmi? geta trúaðir menn breytt þannig? geta þeir farið þannig að ráði sínu, sem þjóna rjettlætinu og gera allskonar góðverk? Aldrei hefur nokkur maður orðið fyrir slíku ranglæti og hörku, sem eg; getur það átt sjer stað, að nokkur maður ráði annan af dögum fyrir það, að hann hefur ekki látið pipar í rjómatertu? Bölsaðar sjeu allar rjómatertur, bölsaður sje fæðingardagur minn! Guð gæfi eg mætti deyja hjer samstundis.“

Þannig kveinaði Bedreddín og barmaði sjer grátandi og óhuggandi. En er staurinn var tilbúinn og borinn fram, rak hann upp hljóð við ena hryllilegu sjón, og mælti: „Guð minn! lætur þú viðgangast, að eg deyji svívirðilegum og kvalafullum dauða? hvern glæp hef eg drýgt? ekki þjófsnað eða manndráp, ekki hef eg heldur afneitað guði mínum, öll yfirsjón mín er sú, að eg ljet engan pipar í rjómatertuna.“ Var nú komið fram á nótt, og ljet því vezírinn aptur læsa Bedreddín dauðhræddan í örkina, og sagði við hann: „Sittu þar til morguns, og skaltu ekki lifa til annars kvölds.“ Örkin var aptur látin uppá úlfaldann, og var líka látið uppá hina úlfaldana, fór vezírinn á bak og ljet flytja Bedreddín í örkinni á undan sjer, og reið hann þvínæst inn í borgina með föruneyti sínu. Þegar lestin hafði farið gegnum mörg stræti, kom hún loksins til vezírs hallarinnar, var þá örkin ofan tekin, en bannað, að ljúka henni upp, fyrr enn skipað væri. Meðan nú var verið að taka ofanaf hinum úlföldunum, tók Schemseddín Móhammed mágkonu sína og dóttur afsíðis, og sagði við dóttur sína: „Guði sje lof, að hann hefur látið oss farsællega aptur finna bróðurson minn og eiginmann þinn. Þú manst víst glögg, hvernig til hag-

aði í brúðarhúsi þínu. Láttu nú búa það að öllu einsog það var þá, en ef þú manst nokkuð ógjörla, skaltu líta í lýsingu þá, er eg samdi. Meðan þú gerir þetta, skal eg sjá um allt hið annað.“

Fríða gerði feginshugar það, sem faðir hennar sagði, en hann ljét að öllu búa salinn og skreyta, einsog hann hafði verið daginn, sem Bedreddín Hassan hitti krypplinginn, hestapræl soldáns. Svaraði ljós ljósi, auk heldur annað, og er allt var til búið, gekk vezírin inn í herbergi dóttur sinnar, og lagði klæði Bedreddíns, höfuðbúnað hans og pyngju á stólinn. Sagði hann henni þá, að hún skyldi háttta, en þegar Bedreddín kæmi, skyldi hún kvarta yfir, að hann hefði verið svo lengi í burtu, og þykjast furða sig á, að hann hefði ekki legið við síðu hennar, þegar hún vaknaði. Skyldi hún neyða hann til að leggjast fyrir aptur. Lauk vezírin þannig ræðu sinni: „Á morgun skaltu skemmta tengdamóður minni og mjer með því, að segja frá, hvernig fer í nótt.“ Að svo mæltu skildi vezírin við dóttur sína.

139. nótt.

„Þegar Schemseddín Móhammed hafði sent alla þjónana úr salnum, nema tvo eða þrjá, skipaði hann þeim, að taka Bedreddín úr örkinni og koma með hann inní salinn í skyrtu og nærbuxum, láta hann þar einan, og loka dyrunum. Svo harmþrunginn, sem Bedreddín var, hafði hann sofnað útaf, og lá í fastasvefni, og tókst þjónunum að afklæða hann, og færa í skyrtu og nærbuxur, áðurenn hann vaknaði, og báru þeir hann svo fljótt inní salinn, að hann fjekk ekki áttað sig. En er hann var kominn þangað, og leit til allra hliða, minnti allt, sem þar var, hann á brúðkaup hans; hann þekkti aptur salinn, þarsem hann hafði hitt krypplinginn, og varð nú forviðað. Þó brá honum mest við, er hann gekk til herbergisdýra nokkurra, er opnar voru, og leit þar inn, því hann sá þar fót sín á sama stað, sem hann mundi, að hann hafði látið þau á brúðkaupsnóttinni. „Guð minn!“ mælti hann, „sef eg eða vaki?“ Fór hann að núa stýrurnar úr augum sjer, en Fríða, sem hafði horft á hann, og haft gaman af undrun hans, tók þá sundur ársalina og gægðist út með höfuðið, og mælti með

blíðlætis rómi: „Elskan mín! hvað ertu að gera þarna við dyrnar? komdu og leggstu fyrir aptur. Þú hefur látið mig bíða svo lengi eptir þjer, og mjer varð illt við, þegar eg sá, að þú varst horfinn úr rúminu.“ Kom nú annar svipur, enn verið hafði, á Bedreddín, er hann þekkti þar hina yndislegu brúð, sem hann mundi glögg, að hann hafði sofið hjá. Gekk hann því inn í herbergið, en ekki hátaði hann, því hann var sem ringlaður af öllu því, er nú hafði drifið á daga hans í tíu ár, sem honum var ómögulegt að skilja, að gerzt hefði á einni nótt; gekk hann þá að stólnum, er klæði hans og pyngjan lágu á. Skoðaði hann hvorttveggja vandlega og mælti: „Guð minn! þessir hlutir eru mjer óskiljanlegir.“

Fríða hafði gaman af fáti því, er var á Bedreddín og mælti: „Komdu nú og leggstu fyrir; hvað tefur þig?“ Þá gekk Bedreddín til konu sinnar og mælti: „Seg mjer fyrir hvern mun, hef eg verið hjá þjer lengi?“ „Mjer þykir þú spyryja skrifilega,“ ansaði hún, „gekkstu ekki frá mjer rjett nýlega? þú ert einhvernvegin utan við þig.“ „Svo mikið man eg, að eg hef verið hjá þjer,“ mælti Bedreddín, „en eg man líka, að síðan það var, hef eg verið tíu ár í Damaskus. En hafi eg sofið hjer í nótt, er ómögulegt, að eg hafi verið svo lengi í burt; því verður ekki komið saman. Seg mjer nú, hvað á eg að halda; er gipting mín hugarburður, eða var sjærvera mín einber draumur?“ „Svo er í sannleika,“ ansaði Fríða, „þig hefur dreymt, að þú værir í Damaskus.“ „Þá hef eg aldrei heyrt skringilegri sögu, enn þessi er,“ mælti Bedreddín, og hló hátt, „eg er viss um, að þjer mun þykja draumurinn skritinn. Þú getur því nærri, því svo bar fyrir mig, að eg væri staddur fyrir utan hliðin á Damaskus, eins á mig kominn og eg er nú, og elti mig skrílþyrping inní borgina og spottaði mig, flýði eg þá til bakara eins, og tók hann mig í sonar stað og kenndi mjer iðn sína; erfði eg atvinnu hans og sölubúðina eptir hans dag. Auk þess hefur ótalmart annað viljað mjer til, en það væri oflangt, að segja frá því öllu, en vel rjeðist úr, að eg vaknaði, því það átti að negla mig á staur, og var allur glæpurinn sá, að eg hafði selt rjómatertu, sem enginn pipar var í.“

„Þar voru þjer að vísu sýnd óguðleg rangindi,“ svaraði Fríða og hló hátt og dátt, en Bedreddín sagði henni ennfremur til sann-

inda merkis, að allt í húsi sínu hefði verið mölvað í sundur fyrir sjer," sagði hann, og hversu óþyrmilega hefði verið farið með sig. „En guði sje lof!“ mælti hann, „að allt þetta var ekki annað enn draumur.“

140. nótt.

„Fjærri fór því að Bedreddín yrði svefnsamt um nóttina. Hann vaknaði öðru hverju og spurði sjálfan sig, hvort hann veki eða dreymdi. Hann trúði ekki láni sínu, og leitaðist því við, að ganga úr skugga um, hvort hann væri svo sæll, hann brá hvíltjöldunum í sundur og leit allt í kringum sig. „Þetta er enginn hugarburður," sagði hann, „það er sama herbergið, sem eg gekk í til brúðarinnar, sem ætluð var krypplingnum.“ Ljómaði nú af degi, og var hann enn í vafa; þá var barið á dyr, og kom inn Schemseddín Móhammed, og bauð honum góðan dag. Brá Bedreddín Hassan í brún, er hann sá mann, sem hann þekkti svo vel, þó hann væri nú ekki eins ógurlegur, og þegar hann sagði upp dauðadóm hans. „Voruð þjer það ekki," sagði hann, „sem fóruð svo svívirðilega með mig, af því eg hafði ekki piprað rjómatertúna, og dæmduð mig til hryllilegs dauðdaga, svo að mjer ennþá rís hugur við!“

Þá hló vezírin, og tók nú af allan efa hans með því, að segja honum, hvernig hann hefði komið í sitt hús fyrir tilstilli anda nokkurs, og átt dóttur sína — því allt þetta rjeði vezírin af sögusögn krypplingsins. Kvaðst hann hafa sjeð af eiginhandarriti Núreddíns Alís því, er hann fann í höfuðbúnaði hans, að hann væri bróðursonur sinn, og hefði hann því lagt á stað til Balsóra, til að leita frjetta af honum. „Nú bið eg þig, frændi!“ mælti hann, og faðmaði Bedreddín með mestu ástúð, „að fyrirgefa mjer allar þær hugraunir, sem þú hefur orðið að þola af mínum völdum, síðan við fundumst. Eg vildi flytja þig hingað áðurenn þú vissir af láni þínu, og ætlaðist svo til, að eptir þungar þrautir og hörmungar, yrði fögnuður þinn því meiri. Láttu nú huggast af gleðinni, þarsem þú hefur fundið þá, sem þjer hljóta að vera kærastir. Nú skaltu fara í önnur fót, en á meðan skal eg segja móður þinni

til, því hún þreyir mjög að faðma þig og sýna þjer son þinn; þú sást hann í Damaskus, og hneigðist þá hjarta þitt ósjálfrátt til hans af elsku, þó þú þekktir hann ekki.“

Því verður ekki með orðum lýst, hversu Bedreddín fagnaði, er hann sá móður sína og Agib son sinn; föðmuðu þau þrjú hvert annað með einlægum ástarafлотum og hjartnæmri blíðu. Meðan á því stóð, hafði Schemseddín Móhammed farið til soldáns og sagt honum, hversu æskilega ferðin hafði heppnast. Varð soldán svo frá sjer numinn, er hann heyrði sagt frá þessum merkilegu atburðum, að hann ljet færa sögu þessa í letur og leggja til geymslu í skjalabirzlu ríkisins. En er vezírin var kominn heim, gekk hann með ættfólki sínu til dýrðlegasta borðhalds, er hann hafði látið búa undir, og ríkti nú hin mesta gleði í húsum hans.“

Þannig lauk stórvezírin Gíafar við sögu Bedreddíns Hassans, og sagði við kalífann Harún Alraschid: „Drottinn rjettirúaðra manna! Þetta er sagan, sem eg ætlaði að segja yðar hátign.“ Þókti kalífanum sagan svo frábær, að hann óðara gaf þrælnum Ríshan upp alla hegningu. En til þess að hugga hinn unga mann, sem sjálfur af hryggilegu óláni hafði svipt sig heittelskaðri konu, gipti hann honum eina af ambáttum sínum, veitti honum ótal velgjörðir, og sýndi honum góðvilja sinn allt til dauða.“

Þegar Scheherasade lauk við sögu þessa, sá til sólar, og með því enginn tími var til að byrja á nýrri sögu, sagði hún Schahrjar, að hann mætti vera viss um, að ef hann lofaði sjer að lifa, gæti hún sagt honum sögu á næstu nótt, sem væri merkilegri enn hinar fyrri. Stóð soldán upp þegjandi, og var hugur hans á hvörfum, loksins rjedi hann samt af, að láta dróttningu segja sjer sögu þessa, því hann vissi ekki, nema hún kynni að vera enn frábærari enn hinar; frestaði hann því lífláti hennar enn til seinni tíma.

Endir fyrsta bindis.

INNIHALD.

	Bls.
Inngangur	1.
Asninn, uxinn og bóndinn, dæmisaga	14.
Frá fyrstu til hundruðustu og fertugustu nœtur.	
Kaupmaðurinn og andinn	22.
Sagan af fyrsta karlinum og hindinni	28.
Sagan af öðrum karlinum og báðum svörtu hundunum	34.
Sagan af þriðja karlinum með múlinn	38.
Sagan af fiskimanninum og andanum	40.
Sagan af hinum gríska konungi og læknum Dúban	47.
Sagan af hinum fjórutíu vezírum og drottningunni	52.
Sagan af Schahabeddín fróða	60.
Garðyrkjumaðurinn, sonur hans og asninn, dæmisaga	73.
Sagan af Saddyk hestaverði	74.
Sagan af barninu fundna	81.
Sagan af kvongaða mannum og páfagauknum	83.
Mahmúd soldán og vezír hans	85.
Sagan af spekingnum Padmanaba og hinum unga mjaðarsölumanni	87.
Sagan af Akschid soldáni	96.
Sagan af kongssyninum frá Karisme og kongsdótturinni frá Georgfu	104.
Soldáninn, vitringurinn og yfirklerkurinn	126.
Konungurinn á Tattaralandi, munkurinn og blóðtökumaðurinn	129.
Konungsdóttirin og skóarinn	132.
Sagan af timburhöggarmannum og konu hans	136.
Páfagaukur konungur	138.
Sagan af skraddaranum og Ghylendam konu hans	140.
Sagan af málaranum Mahmúd frá Isphahan	144.
Sagan af vezírum	147.
Framhald sögunnar af fiskimanninum og andanum	151.
Sagan af hinum unga konungi á svörtu eyjunum	158.
Sagan af daglaunamanninum, hinum fimm konum í Bagdad og hinum þremur konungbornu munkum	169.
Sagan af hinum fyrsta förumunki og kóngssyni	192.
Sagan af hinum öðrum förumunki og kóngssyni	201.
Sagan af öfundarmanninum og hinum öfundaða	201.
Sagan af hinum þriðja förumunki og kóngssyni	232.
Sagan af Sobeide	260.
Sagan af Amíne	270.
Sagan af Sindbað farmanni	282.
Fyrsta ferð Sindbaðs farmanns	285.
Önnur ferð Sindbaðs farmanns	291.
Þriðja ferð Sindbaðs farmanns	296.
Fjórdra ferð Sindbaðs farmanns	305.
Fimmta ferð Sindbaðs farmanns	315.
Sjötta ferð Sindbaðs farmanns	320.
Sjöunda og síðasta ferð Sindbaðs farmanns	328.
Hin þriðja epli	336.
Sagan af hinnu drepnu konu og manni hennar	339.
Sagan af Núreddín Alí og Bedreddín Hassan	244.

LEIDRJETTINGAR.

- Bls. 1¹¹: viðvörunnar, l. viðvörunar.
 - 6²⁶: vartu, l. varstu.
 - 9²⁷: Tyllttu, l. tylltu.
 - 14³: ú, l. á.
 - 20: þann, l. hann.
 - 15²: þagnuðar, l. þagnaður.
 - 31²⁰: minn, l. minni.
 - 21: henni, l. henni.
 - 35³³: niður, f l. niður í.
 - 45 í neðanmálsgreininni: fjarskalegt grimmt sem lífur l. fjarskalega grimmt, sem lífr.
 - 53¹: náranna, l. nágranna.
 - 85²⁹: vezfrnum, l. munkinum.
 - 86¹⁹: henna, l. henni.
 - 98³: lífanda lífi l. lífanda lífi.
 - 108¹²: som, l. sem.
 - 126²⁵: geti, l. geta.
 - 127²¹: sóldans, l. soldáns.
 - 149³²: mig öðru, l. mig með öðru.
 - 156⁶: skaltu, l. skaltu.
 - 216⁹: systur, l. systur.
 - 313⁹: draumórar, l. draumórar.
 - 336⁶: fundu, l. fundu.
 - 344³³: Núreddín, l. Bedreddín.